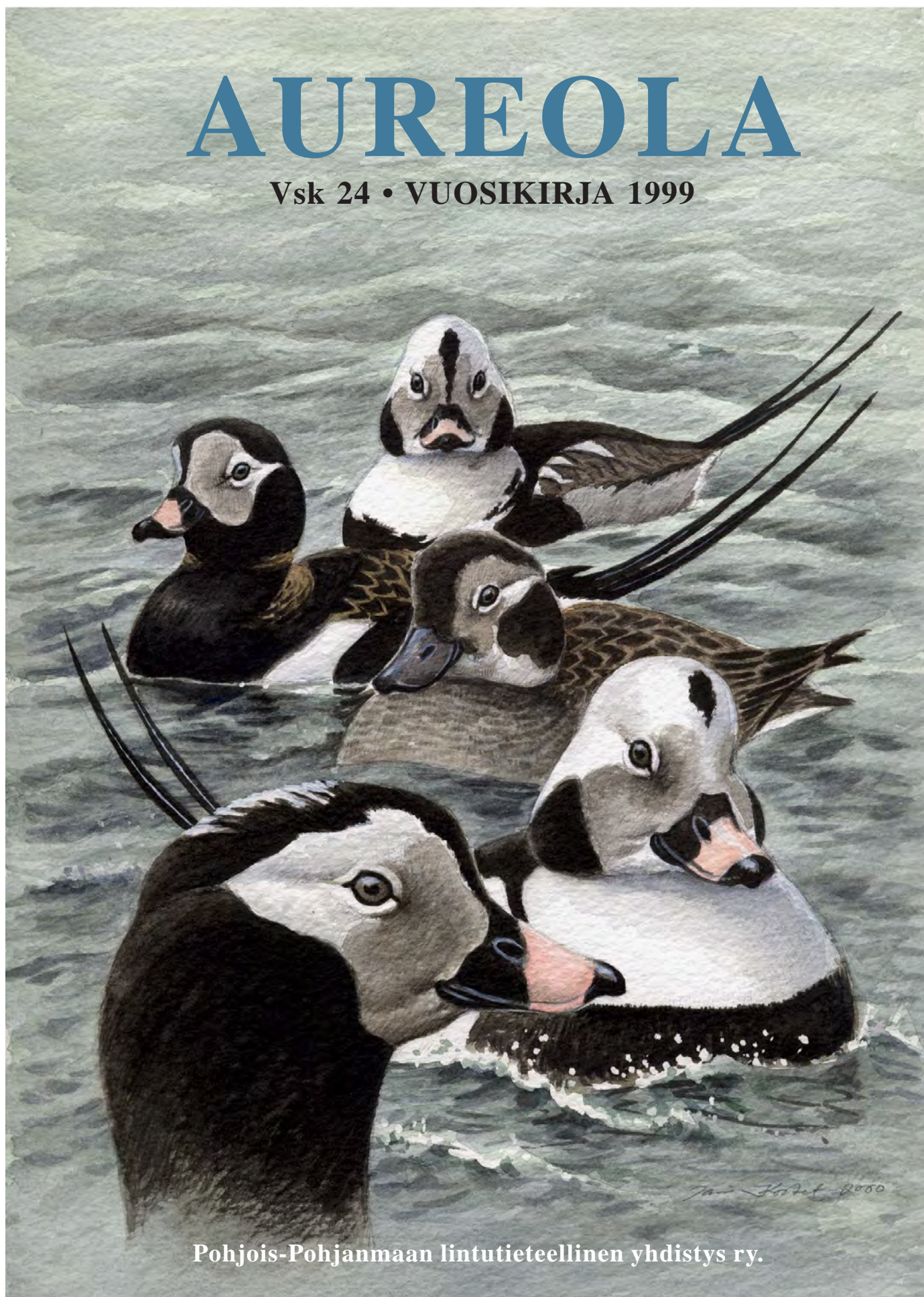

AUREOLA

Vsk 24 • VUOSIKIRJA 1999

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry.

AUREOLA

Vsk. 24, VUOSIKIRJA 1999

ISSN 0356-3170

Toimitus

Sami Timonen, päätoimittaja

Esa Hohtola, taitto

Jari Wilenius, kuvatoimittaja

Pekka Rahko

Sisällys

Pääkirjoitus – tavoitteista	1
<i>Kari Kivirinta</i>	
Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 1999	2
<i>Sami Timonen, Pekka Rahko, Janne Aalto, Petri Lampila & Heikki Tuohimaa</i>	
Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 1999	53
<i>Sami Timonen, Janne Aalto ja Pirkka Aalto</i>	
Tauvon lintuaseman toiminta 1999	108
<i>Matti Tynjälä & Mikko Ojanen</i>	
SSP-Pyyntiä Kempeleenlahdella 1998-2000	113
<i>Matti Tynjälä & Toni Eskelin</i>	
EURINGin haarapääskyprojekti Oulussa vuosina 1998-2000	118
<i>Petri Suorsa & Ari Kakko</i>	
Talittaiset kimalaispyynnissä	121
<i>Teppo Mutanen</i>	
Tilhiparvien havainnointia Oulussa 1994–1996	123
<i>Teppo Mutanen</i>	
Puolisukeltajasorsien tunnistaminen	127
<i>Jari Peltomäki & Harri Taavetti</i>	
Preerianaurulokki <i>Larus pipixcan</i> Oulun Ruskon kaatopaikalla 31.5.1997	135
<i>Pekka Saikko</i>	
Nummikirvinen <i>Anthus campestris</i> PPLY:n lajilistalle	139
<i>Markus Keskitalo</i>	
Lintusafari Ngorongorolle 16.-27.1.1999	140
<i>Kari Kivirinta</i>	
PPLY:n kevätralli 1999 29.-30.5. päivästä päivään	149
<i>Jukka Hauru</i>	
PPLY:n lintukisat 1999	149
<i>Sami Timonen</i>	
Retkikummitoiminta Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisessä yhdistyksessä vuosina 1997-2000	157
<i>Kari Kivirinta</i>	
PPLY:n toiminta vuonna 1998	149
<i>Sami Timonen</i>	

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN

YHDISTYS r.y.

BirdLife Suomi

r.y.:n jäsen

PL 388, 90101 Oulu

Kansikuva: Allit (*JariKostet*)

Aureolan tilausmaksu 100 mk, lintulehtipaketin kautta 80 mk.

Ilmoitusten hinnat:

Takakansi: kokosivu 150x200 mm² 800 mk, puolisivua 150x100 mm² 500 mk

Sisäsivut: kokosivu 150x200 mm² 600 mk, puolisivua 150x100 mm² 400 mk,

neljännessivu 150x50 mm² 250 mk tai 75x100 mm² 250 mk

TAVOITTEISTA

Vuosien varrella on useaan otteeseen pohdittu kysymystä, mitkä asiat ovat tärkeitä PPLY:n toiminnassa. Uskon, että vastaukset ovat olleet vuodesta toiseen hyvin samansuuntaisia. Painotuseroja on ollut, mutta ”Top Ten -listan” kärki on pysynyt jokseenkin samana. Toki on jotain uuttakin tullut mukaan ajan virtausten myötä.

Suuntaviivoja yhdistysten toiminnalle antaa BirdLife Suomi r.y. (BLS), jonka edustajiston kokouksissa määritetään kattojärjestön painopistealueet ja tavoitteet. Siellä on myös vähintään yksi PPLY:n edustaja vaikuttamassa tehtäviin päätöksiin ja sitomassa yhdistyksemme toimintaa BLS:n tavoitteisiin. Kaikille alueellisille yhdistyksille on tärkeää lukea huolellisesti BLS:n niin lyhyen kuin pitkän tähtäimenkin suunnitelmat ja huomioida ne omisssa toimintasuunnitelmissaan, jotta puhallamme samaan hiileen. Yhdistysten mahdollisuudet ovat kuitenkin rajalliset, ja meidän on tarkoin harkittava, mihin voimamme kulloinkin riittävät. On parempi tehdä muutama asia kerrallaan hyvin kuin räpeltää joka puolella.

Vuoden 1997/98 vaihteessa käynnistettiin BLS:n alulle panema jäsenhankinta yhdistyksessämme retkikummitoiminnan avulla silloisten päättäjien lievästä ”inhorealismista” huolimatta. Innokkaita retkikummeja on onneksi ollut riittävästi auttamassa uusia harrastajia alkuun lintuharrastuksen aloittamisen ehkä joskus kiviselläkin polulla. Kiitokseksi työstämme saimme tunnustusta BLS:lta maan aktiivisimpana retkikummiyhdistyksenä. Emme saa kuitenkaan tyytyväisinä hykerrellen unohtaa, että jäsenistön määrän kasvatus, ja samalla yhdistyksen painoarvon lisäys, on edelleenkin myös meidän tavoitteenamme.

Meillä on yhdistyksessämme tietenkin itse asettamiamme, jäsenistön tärkeänä pitämiä tehtäviä ja toimintamuotoja. Lukuisissa, joskus kiivaankin sävyisissä keskusteluissa on käynyt ilmi kaikkien olevan yksimielisiä siitä, että yhdistyksen vuosikirja Aureola on sellainen, josta on pidettävä kiinni. Myös sen määräaikaisesta ilmestymisestä on huolehdittava aikaisempaa huomattavasti paremmin. Uskon yhdistyksen julkaisun olevan tärkeä erityisesti uusille jäsenille. Meillä on lupa vaatia kirjan ilmestymistä ajallaan, eikä sen pitäisi olla vaikeaa, onhan Aureolan ilmestymisen jälkeensä jääneisyys saatu kurotuksi umpeen. Nyt kootaan uuden Aureola 2000 toimituskuntaa, ja siihen tarvitaan toimitustyöstä kiinnostuneita ja siihen sitoutuvia jäseniä.

Kirjan sisällöstä on luonnollisesti erilaisia odotuksia, eikä sisältöä voida suunnitella vain jonkin harrastajaryhmän toiveiden mukaisesti. Siinä on oltava jäsenkuntamme erilaisia harrastusmuotoja käsitteleviä kiinnostavia artikkeleita. Miten hyviä artikkeleita saamme, ei ehkä riipu niinkään sisältöön kohdistuvista odotuksista, vaan ennen kaikkea jäsenten ja kirjoittajien aktiivisuudesta. Tässä aktiivisuudessa on todella paljon parantamisen varaa. Me kaikki voimme omalta osaltamme vaikuttaa katsausten laatimiseen toimittamalla havaintomme ajoissa kirjoittajille, sillä niiden painokuntoon saattaminen vie oman aikansa. Mikäpä estää meitä kokoamasta kerättäviä havaintojamme vähitellen vuoden aikana, jos niiden kirjoittaminen kerralla tuntuu työläältä. Myös artikkeleiden ja katsausten kirjoittajien on pidettävä kiinni määräajoista. Kenenkään ei pidä kuvitella, että minun muutaman päivän viivästykseni ei vaikuta mitään. Kaikki viivästymiset vaikuttavat kirjan toimittamisessa seuraavaan suunniteltuun työvaiheeseen.

Eiköhän kaikki paneuduta vuosituhannen ensimmäiseen Aureolaan niin, että se ilmestyy ajallaan, ja siinä on kaikki katsaukset ja artikkelit, jotka siihen on suunniteltu ja luvattu.

Kari Kivirinta, puheenjohtaja

LINNUT POHJOIS-POHJANMAALLA 1999

Sami Timonen, Pekka Rahko, Janne Aalto, Petri Lampila ja Heikki Tuohimaa

Tämä katsaus sisältää kalenterivuoden 1999 kiintoisimmat lintuhavainnot Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen alueelta. Katsaus sisältää mm. tiedot kevään ensisaapujista, päämuutosta ja merkittävimmistä keääntymistä ja syksyltä samantyyppiset muuttohavainnot. Monista harvalukuisista pesimälajeista katsauksesta löytyvät reviirimäärät.

Vuoden 1999 linnustoa ei ole käsitelty aiemmin missään kirjoituksissa: ainoastaan Tavvon lintuasemakatsaus ilmestyy tässä lehdessä ja harvinaisuuskatsaus sekä petokatsaus ilmestyvät myöhemmin. Tästä johtuen katsauksen petolintujen pesimäreviirien lukumääriä ei ole pääsääntöisesti käsitelty.

Siikajoen Tavvon lintuasemalla oli heikko miehityskausi. Miehitysvuorokausia oli yhteensä 82, joista keväällä 27 ja syksyllä 55. Kevään käynnit olivat lyhyitä jaksoja eikä yhtäjaksoisesta havainnoinnista voi puhua - syksyllä pitempiä jaksoja olivat 30.7.-8.8. ja 29.8.-14.9.

Seuraavassa on vielä lyhyt tiivistelmä vuoden merkittävistä lintumaailman ilmiöistä ja pääkohdista: PPLY:n rannikkoalueella oli runsas talvilajisto (1998/1999), mistä kertoivat sekä PPLY:n koko alueen tammikisan (77 lajia) että varsinkin Oulun tammikisan (62 lajia) henkilökohtaiset lajiennätykset sekä koko kisan havaittu lajimäärä 84. Pöllöjä oli suhteellisen runsaasti keväällä. Marjalintuja nähtiin suhteellisen mukavasti: taviokuurniakin yleisenä suurimpien parvien ollessa 15-20 lintua. Talvella myös kirjosiipikäpylintuja oli normaalivuosiin verrattuna runsaasti.

Pyrstöiaainen esiintyi tammikuus-

sa erityisesti Oulun seudulla ja pesimäaikana laajemmalla alueella erittäin runsaana, ja laji pesi alueella yleisesti. Ruisrääkät ylsivät tähänastiseen ennätykseen 45 reviirin voimin.

Syksyä ja talvea värittivät tuntu-ripöllön ja harmaapäätikan epätavallisen voimakas esiintyminen. Lokakuun alussa koettiin poikkeuksellisen voimakas arktisten hanhien muutto. Myös kihujen ja parinä päivänä ruokkilintujen meno oli mallikasta. Vesilintuja nähtiin lauhan loppusyksyn seurauksena merkittäviä määriä vielä alkutalvesta joulukuun alussa.

Katsauksen kirjoittajien laji-jako ja avustajat

Sami Timonen kirjoitti johdannon ja vastasi katsauksen lopullisesta toimittamisesta. Matti Tynjälä listasi n.20 000 havaintoa paperille kirjoittajia varten sekä listasi erikseen Tavvon havainnot ja rengastukset sekä teki fenologisen taulukon. Sami Timonen naputteli säätiladiagrammin tiedot ja kirjoitti sääosuuden, ja Esa Hohtola piirsi sääkuvan.

Janne Aalto kirjoitti katsaukseen kahlaajat, Heikki Tuohimaa kuikkalinnut-anakset, Pekka Rahko kaikki varpuslinnut paitsi kertut, kerttuset, pajulinnut, kultarinnan ja sirkkalinnut, jotka kirjoitti Petri Lampila. Sami Timonen kirjoitti kiljuhanhen, harmaasorsan, sukeltajasorsat (punasotka-isokoskelo), petolinnut, kanalinnut, ruokkilinnut, pöllöt, harjalinnut, kyyhkyt ja tikat.

Katsauksessa käsitellään ensimmäistä kertaa PPLY:n Aluerariteetikomitean tarkistettavien lajien listoiltaan v. 1997 alussa pudottamat lajit: jääkuikka, pikku-uikku, meri-

sirri, tunturikihi, turturikyhyky, tunturipöllö, harjalintu, harmaapäätikka, luotokirvinen, sinipyrstö, pikkusieppo ja viiksitimali.

Taulukosta 1 löytyvät muutamien harvalukuisten PPLY:n alueen lajien koko vuoden ilmoitetut yksilö- tai reviirimäärät verrattuna koko 1990-luvun aiempiin tietoihin.

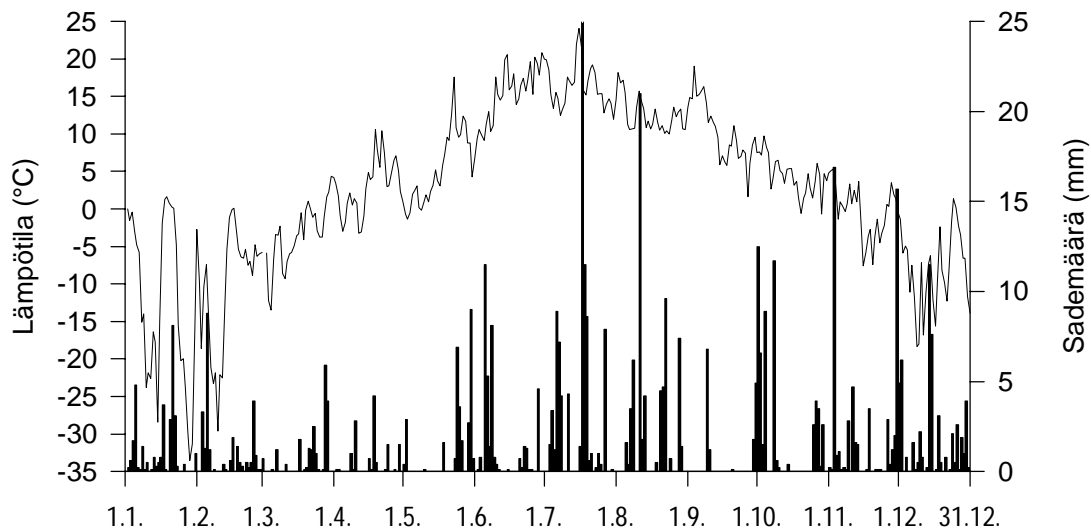
Mikäli havaitset vääriä tietoja tai sinulla on lisättäviä havaintoja, lähettä oikaisusi virheistä ja mahdolliset lisäykset PPLY:n arkistonhoitaja Matti Tynjälälle, os. Kenttäpostintie 3 D, 90160 Oulu (email: matti.tynjala@ouka.fi).

Katsauksen lopussa on mainittu katsauksessa käytetyt havainnoija- ja muut lyhenteet. Pääsääntöisesti kaikki havainnoijat on merkitty lyhentein, jos havainnoijia on korkeintaan kolme. Mikäli havainnoijia on tätä enemmän, on ilmoitettu kaksi ensimmäistä ja loput ”ym.” Siikajoen Tavvon havainnoijien nimiä ei ole mainittu siitä johtuen, että asemalla havainnoijien nimiä ei koodata erikseen asemalomakkeiden tietokone-listauksiin.

Erityiskiitokset kuuluvat Matti Tynjälälle Siikajoen Tavvon lintuaseman havaintojen listauksesta. Heikki Seppänen Kuusamosta lähetti käyttööme Kuusamon kevätmuuttohavainnot. Kiitämme lämpimästi kaikkia havaintojaan PPLY:lle palauttaneita kymmeniä lintuharrastajia.

Vuoden 1999 sää

Säätalakatsaus perustuu Ilmatieteen laitoksen julkaisemiin kuukausikatsauksiin, joiden kaikki ilmastoarvot on mitattu Oulun lentoasemalla. Kuvassa 1 on esitetty päivittäisten keskilämpötilojen ja sademääri-

Kuva 1. Vuoden 1999 päivittäiset keskilämpötilat ja sademäärät Oulunsalon lentoasemalla.

en kehitys verrattuna 30 viime vuoden keskiarvoihin.

Kokonaisuudessaan vuoden 1999 sääolot olivat hyvin vaihtelevia. Vuosi oli koko maassa keskimääräistä lämpimämpi, Oulun läänissä ero keskimääräiseen oli 0 – +1 astetta. Alueellamme muutamat kuukaudet olivat selvästi keskimääräistä kylmempiä: tammi-helmikuu tulipalopakkasineen (Kittilän Pokassa Suomen pakkasennätys -51,5 astetta), samoin joulukuu, mutta huhtikuu, kesä-heinäkuu ja syksy kokonaisuudessaan tasoittivat tilannetta.

Sateita saatiin noin puolitoista kertaa keskimääräistä enemmän, ja Hailuodon alueella jopa tuplaten normaaliin nähden. Sademäärä oli normaalia suurempi lokakuussa ja joulukuussa. Sen sijaan toukokuulta läpi kesän jatkui poikkeuksellinen kuivuus. Vuosi oli keskimääräistä aurinkoisempi. Lumitilanteeltaan talvi 1998–1999 oli tavanomainen.

Talvi

Tammikuu jää PPLY:n tammirallajien muistiin ennätyspakkasien takia. Kuukausi alkoi normaalilla muutaman pakkasasteen säällä, kunnes elohopea laski 9. päivän tienoilta yli kahteenkymmeneen asteeseen, ja pysyi siellä lähes yhtäjaksoisesti 14. päivään asti. Tämän jälkeen tuli viikon lauhempi jakso, jolloin lämpötila oli jopa nollan yläpuolella,

mutta tämän jälkeen pakkasien laski jälleen viikon ajaksi 20–33 asteeseen. Kuukausi oli 1–2 pakkasastetta normaalia kylmempi. Helmikuu oli keskilämpötilaltaan lähellä normaalia. Kuun alusta 11. päivän tienoille pakkasien vaihteli 10–23 asteen välillä, mutta 12. päivän jälkeen kuun loppupuoli oli normaalia lauhempi 0–7 asteen pakkasasteineen.

Kevät

Maaliskuu oli pitkäaikaista keskiarvoa 1,5–2,5 astetta lämpimämpi. Kuun alussa oli muutaman päivän pakkasjakso, mutta tämän jälkeen lämpötila pystyttiin muuttamaan pakkasasteesta nollan yläpuolelle 20. päivästä alkaen ja kuun lopussa jopa lähennellen viittä lämpöastetta. Huhtikuu oli edelleen 2,5–3 astetta keskimääräistä lämpimämpi. Kuun alku oli lämmöltään tavanomainen, mutta kuun loppupuolella sekä päivä- että yölämpötilat olivat korkeampia kuin normaalista (10 astetta rikki 18. ja 21.4., jolloin maksimipäivälämpötilat olivat 20 asteen tienoilla). Lumipeite olikin kadonnut rannikolta viikkoa ennen vappua. Vappuna alkoi virrata kylmää ilmaa Suomeen. Toukokuun keskilämpötila oli taas 2 astetta kylmempi kuin tavallisesti. Kuu alkoi ennätyskylmänä pakkasasteineen ja keskimääräiset lämpötilat olivat alle 10 asteen aina 20. päivään

asti, jonka jälkeen sää lämpeni merkittävästi (22. päivä maksimi 24,4 astetta). Kuun loppu sujui tavanomaisissa merkeissä.

Kesä

Kesäkuu oli keskimääräistä 2–3 astetta lämpimämpi monine hellepäivineen. Merkittävä lämpiäminen tapahtui 8. päivän maissa ja maksimilämpötilat olivat 20–30 astetta kuun loppuun asti. Heinäkuu oli alueellamme 0,2–0,7 astetta keskimääräistä lämpimämpi hellemaksimin ollessa kuun puolivälissä muutaman päivän ajan. Koko kuun jatkui lämmiä ja sateeton sää. Koillismaalla sademäärä oli tuplaten normaali, kun rannikolla satoi keskimääräistä vähemmän. Elokuu oli noin 1–1,5 astetta normaalia viileämpi. Viileä sää työntyi maahan 5.–9.8., ja kuun lämpötiloissa ei tapahtunut suuria heilahteluja. Sadetta Koillismaalla tuli puolet normaalista, kun rannikolla sadanta oli normaali.

Syksy

Syyskuu oli 1–2 astetta normaalia lämpimämpi. Maksimipäivälämpötilat olivat yli 20 asteen aina 8. päivään asti, jonka jälkeen lämpötilat säilyivät 15 asteen tienoilla 23. päivään asti. Kuun puolivälissä Oulussa koettiin ensimmäiset yöpakkaset. Sateet jäivät kaikkialla alueella kolmasosan-puolet normaalista.

Lokakuu oli 1,5–2 astetta normaalia lämpimämpi (kuun alussa maksimi-päivälämmöt 10–14 astetta). Kuun puolivälin jälkeen oli lyhyt kylmempi ajanjakso, mutta kuun lopulla lämpeni jälleen. Marraskuu oli 2–2,5 astetta normaalia lämpimämpi. Varsinkin kuun alku 13. päivään asti oli erittäin lämmin, jonka jälkeen lämpötilat laskivat pakkasen puolelle. Lumipeite saatiin rannikollekin marraskuun ensimmäisen viikon aikana. Sateita saatiin reippaasti enemmän kuin keskimäärin. Kuun loppupäivinä maahan virtasi jälleen lauhaa ilmaa, ja lämpötila nousi muutamaa lämpöasteeseen.

Talvi

Joulukuun alun suojasää muuttui nopeasti joulunajalle asti kestäväksi 10–15 pakkasasteen sääksi. Joulunpyhinä koettiin lyhyt lauha jakso, ja kuun lopussa ilma kylmeni huomattavasti. Joulukuun keskilämpötila oli keskimääräisen suuruinen. Lunta saatiin lähes tuplatan normaaliin verrattuna.

Lajikohtainen katsaus

Kaakkuri (*Gavia stellata*) ja **kuikkalintulaji** (*Gavia sp.*): Kevään ensimmäinen kaakkuri muutti 25.4. PYI Parhalahdella (HTu, THy, IAV) ja seuraavana päivänä laji oli ennätänyt LUM Puhkiavanperälle (JMe, SKu). Kevään parhaita muuttoa olivat 13.5. PYI Hanhikivi 10p103m (+ *Gavia sp.* 75m ja kuikka 59m) (HTu) ja 19.5. SII Kaasa 118m (+ *Gavia sp.* 122m) (JHa, JMe). Kevään muuttolennessä havaittujen kaakkurien yhteismäärä oli vaivaiset 430. Tuttuun tapaan merialueelle jäi pyöriskelemään läpi kesän yksittäisiä kaakkureita.

Ilahduttavan paljon pesimähavaintoja ilmoitettiin Taivalkoskelta, 10 pesintää (20 reng. pull) (TMO). Taivalkosken naapurikunnasta Kuusamosta kaakkuri ilmoitettiin kesärallin aikaan viidestä paikasta: Ahvenlahdelta (H. Friman ym.), Irnistä (J. Markkula ym.), Kuusamojärveltä (E. Sarkanen ym.), Vuotungista (JMä ym.) ja Särkiluomasta (R. Purasmaa ym.). Runsastuneista kesähavainnoista huolimatta viimeisin

varmistettu kaakkurin pesintä Kuusamosta on 1970-luvun puolivälistä (Seppänen 1999). Muita kesäaikaisia pesimähavaintoja (tai siihen viitattavia) olivat: 21.6. PUD Ylimmäinen Pirinlampi 2m (VSu, PSu), 14.7. UTA Ahmasjärvi 1 ad 2 juv (HHo), 21.7. UTA Kivijoki, Kaakkurilampi tyhjä pesä (P. Hellström) ja 25.7. UTA Juorkuna, Hakojärvi 2 ad 2 juv (EMi).

Syysmuutolla suurimmat määrät olivat 5.9. PYI Ulkoharmi 2S+4N (HTu), 7.10. PYI Elävisluoto 5S (+ kuikka 3S ja kuikkalintu 10S), 31.10. PYI Elävisluoto 4S (HTu) ja 3.11. PYI Elävisluoto 4S (4a) (HTu). Viimeiset olivat 14.11. PYI Elävisluoto 2N (HTu, HTa) ja alkutalvella 6.12. PAT Yrjänä 1p (KVa). Syysmuuttajien yhteismäärä muuttolennessä oli 49.

Kuikka (*Gavia arctica*) ja **kuikkalintulaji** (*Gavia sp.*): Kuikka saapui melko varhain, sillä ensimmäiset linnut muuttivat PYI Parhalahdella 22.4. 2m (KVa) ja 23.4. 2 S (KVa). Jo 3.5. PAT Yrjänästä laskettiin 90p76m (+ sp. 4m ja kaakkuri 2p3m) (HTu). Muutoin pienistä muutoista erottui mahtavana huippuna 18.5. SII Kaasa kuikka + *Gavia sp.* 400m klo 6–7 (TEs ym.), ja muutto jäi edelleen jatkamaan havainnoijien lähdeyttä paikalta. Kevätmuuttajien ilmoitettu yhteismäärä oli 850.

Kesällä reviihävaintoja ilmoitettiin n.15 eri puolilta aluetta. Merialueella yksittäisiä näkyi läpi kesän. Pientä syysmuuton tapaista havaittiin jo elo-syyskuussa Pyhäjoella: 21.8. Elävisluoto 2S (HTu) ja 4.9. Hanhikivi 5S (HTu). Sisämaahavainnoista mainittakoon 15.9. KUU Mustosenvaaran 12p (VOr). Lokakuun alussa havaitun arktisten lintujen muuttopurkauksen aikaan nähtiin kuikkiakin jonkin verran tavanomaista enemmän, mm. 8.10. PYI Elävisluoto 6S (+ *Gavia sp.* 20S 5N + kaakkuri 1N). Syksyn viimeiset kuikat havaittiin 11.11. PYI Elävisluodossa 2S (HTu, HTa) ja 17.12. asti KUU kirkonkylän Nilonjoessa (HSe), joka oli kuitenkin siipirikko ja otettiin pienestä sulasta hoidetta-

vaksi. Syysmuuttajien muuttolennessä havaittu yhteismäärä oli 36.

Kuikkalintulaji (*Gavia sp.*): Kevään yhteismäärä oli 620 määrittämätöntä ja syksyn 75. Keväältä mainittakoon 12.5. HAI Tömpä puolessa tunnissa 181m (JMa). Mainittavan myöhäinen *Gavia sp.* oli 26.11. PAT Yrjänä 1 S (HTu).

Jääkuikka (*Gavia adamsii*): Keväällä havaittiin kahdesti ja syksyllä kerran: 15.5. SII Kaasa 1m NE (JPu), 19.5. SII Kaasa juv/tp N (JHa, JMe) ja 18.9. RAA Tasku 1–2kv N (HTu, KVa).

Jääkuikkalaji (*Gavia immer/adamsii*): Keväällä havaittiin pari määrittämätöntä ”isoa-gaffua”: 23.5. RAA Tasku jp N, joka laskeutui paikalliseksi (HTu, KVa) ja 29.5. PYI Elävisluoto 1m (JHa, JMe).

Pikku-uikka (*Tachybatus ruficolis*): Alkuvuodesta löydettiin RAA Lapaluodosta peräti kolme talvehtijaa: 2.2. asti 3p, 27.3. asti 2p ja 7.4. asti 1p (HTu, KVa ym.). Ainut muualta ilmoitettu oli 14.5. LIM Temmesjoen torni (ALu).

Silkkiuikka (*Podiceps cristatus*): Ensimmäiset saapuvat 19.4. OUL Myllyoja 2 E (ALu, JAa) ja 20.4. OUL Syväsatama 1p (AVu). Kevätmuutolta ainoat paremmat määrät olivat 17.5. RAA Tasku 35m (10a) (KVa), 18.5. PYI Hanhikivi 19m (KVa) ja 23.5. RAA Tasku 15m (KVa).

Vahvoilta pesimäalueilta ilmoitettiin 10.5. OUS Papinkari 130p (MKe, PLa), 28.5. UTA Ahmasjärvi 91p (JHa, KKV) ja 6.6. LIM Temmesjokisuu 50p (JHa).

Syysmuuttoaikaan parhaat lepäilijämäärät olivat kovin vaatimattomia: 17.8. LUM Sannanlahti 34p (MKe, PLa), 20.8. PAT Yrjänä 50p (HTu, JHa, KVa) ja 6.10. PAT Yrjänä 50p (HTu). Syksyn viimeiset nähtiin 11.11. PYI Elävisluoto 1p (HTu, HTa, KVa) ja 12.11. OUL Pyykösjärvi 1p (UVu).

Härkälintu (*Podiceps grisegena*): Kevään ensimmäiset ilmoitettiin

Mustajoutsen oli karkumatkalla Kuusamon Nilojärvellä.

© Jari Wilenius

30.4. SII Ulkonokka 4p ja 9.5. PYI Hanhikivi 1p (HTu). Kevätmuutto meni tällä kertaa sivu suun ja parhaimpina summina ilmoitettiin 15.5. OUL Letonniemi 8+22 kiert. (KRa), 16.5. PAT Yrjänä klo 19.10–21.30 20p74m (32a) (HTu) ja 18.5. OUL Pateniemi 30m (JHa, JMe). Kevään muuttajien yhteismäärä merialueelta oli niukat 222.

Pesimä- ja reviiirihavaintoja ilmoitettiin seuraavasti: 3.6. LIM Virkkula 1p (Jaa, PLa), 6.6. KEM Nenä 1p (Jaa, PLa), 9.6. LIM Temmesjokisuu 6p (PLa), 10.6. OUL Kempeleenlahti 1p (THE), 2.7. KÄR Nurmesjärvi 1ad + 2 pull (JMa, PLa ym.) ja 19.7. HAA Ainali 18p, jossa määrässä on mukana 6 poikuetta

(HHo). Kuusamosta ilmoitettiin kesäkuussa viideltä paikalta. Kunnan alueella pesii nykyisin Seppäsen (1999) mukaan n.100 paria.

Syysmuutolla parhaat päiväsummat olivat 4.9. PYI Hanhikivi 3m (HTu) ja 5.9. PYI Ulkoharmi 3m (HTu). 18.9. oli vielä KUU kk:n Virtasalmella 3p (HSe). Härkälintujen syysmuuttokausi on pitkä. Viimeisinä havaintoina ilmoitettiin PYI Elävisluodosta 30.10. 1m (HTu, KVa) ja 31.10. 1m1p (HTu, KVa). Syksyn yhteismäärä merialueelta 18.

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*): Ensimmäinen nähtiin 22.4. RAA Santaholmassa 1p (KVa) ja seuraavat 30.4. RAA Majanpauhas-

sa 3p (RNe). Melko harvalukuisen mustakurkku-uikun vuoden suurimmat summat lasketaan usein vesistöjen paikallisen pesimäkannan edustajista. Nyt suurin määrä 2.7. HAA Haaponeva 6 ad + 3 pull (2 pue) (KVa, JKo) ja HAA Jätäri 8p (5 ad + pue) (STi, ARa, TFy). Muita pesimäpaikkojen määriä olivat: toukokuu OUS Pajulampi 3 pes. paria (PLa, MKe), 2.6. PYI Heinikarilampi 2 paria (JPe), 13.7. SII Säikänlahti 1 pue (STi), 23.7. VIH Jätäri 2 ad 1 juv (HTu, KVa) ja harvinainen kuusamolainen havainto: 18.6. Kuolio 1p (KAr ym.). Syksyn viimeiset ”mukurut” nähtiin 30.9. PAT Yrjänä 1N (HTu) ja 1.10. VIH Jätäri 1p (HTu, KVa).

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*): Kaksi talvihavaintoa tehtiin RAA Lapaluodossa: 1.–6.1. 2kv p (HTu, KVa ym.) ja 22.1. 1p (IAV). Kevätmuutto alkoi maaliskuun lopulla: 29.3. HAI Kirkkosalmi 17m (JMa) ja 31.3. PYI Parhalahti 11m (KVa). Heikon muuttokevään parhaita määriä olivat 17.4. PYI Parhalahti 308m (HTu, KVa, RNe), 28.4. PYI Parhalahti 273m (8a) (HTu, TTo) ja 3.5. PAT-RAA 267m (HTu). Muutto jatkui vilkkaana toukokuun lopulle saakka, esim. 20.5. OUS Riuttu 115m (AKa). Viimeisinä muuttajina kirjattiin 10.6. PYI Hanhikivi a12N (HTu). Kevätmuuttajien yhteismäärä oli 2642.

Loppukesästä ilmoitettiin harvinaisen suuri paikallismäärä II Ulkokorunneilta, Pohjanletolta 35p (KKo, I. Vatanen), ja kaikkiaan ympäröivillä kareilla oli n.70–80 lintua. Pohjanletolla on ollut samanlainen merimetsoasutus jo vuodesta 1997 lähtien (KKo, kirjall. ilm.).

Syksyn ensimmäiset muuttavat ilmoitettiin 26.8. HAI Keskinieimestä 30m (KKi). Ehdoton muutonhuippu oli 29.8. RAA Kultalanlahti 327S (14a) (HTu). Myöhemmin nähtiin mm. 5.9. PYI Ulkoharmissa 45 S (9a) (HTu) ja 11.9. pinnarallissa Siikajoella useita muuttoparvia, yhteensä n.70m (monet). Yksittäisiä merimetsoja roikkuu merialueella jäiden tuloon saakka. Nyt viimeiset ilmoitettiin 30.11. OUL Nallikari 1 S (JHa, JMe) ja 10.12. PYI Maunus 1p (HTu). Syysmuuttajien yhteismäärä oli 698.

Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*): Saapui aikaisin jo 17.4. LUM Sannanlahti 2–3p (JHa, JMe ym.) ja HAI Kirkkosalmi 1Ä (PPe). Revii-rejä ilmoitettiin peräti 16, jotka olivat kunnittain: PAT 2 (Yrjänänlahti, Pattijokisuu), SII 2 (Säikänlahti ja Munahieta), LUM 4 (Sannanlahti 3, Puhkiavanperä), OUS 1 (Letontorni-Papinkari), HAI 6 (Ontonperä, Kirkkosalmi 2, Tömpankulju, Maasyvänlahti, Patelanselkä) ja OUL 1 (Hietasaari). Vuoden viimeinen havainto oli 20.8. PAT Yrjänä 1p (HTu, KVä, JHa).

Harmaahaikara (*Ardea cinerea*): Vuoden yhteismäärä oli 18 yksilöä, joista keväällä hyvä lukumäärä 12 ja syksyllä normaali 6. Vuoden kaikki havainnot: ensimmäinen oli ennätysaikainen 29.–31.3. RAA Kuljunlahti 1p (HTu ym.), 11.4. PYI Parhalahti 1m (HTu) ja todennäköisesti sama KEM Honkanen 1m (JHa, AKa), 21.4. KEM Vihiluoto 1m (JHa), 23.–25.4. PYI Parhalahti 4p (2ad ja 2kv) (HTu, KVä ym.); 25.4. LIM Temmesjokisuu 1m (JAa, HSo ym.) ja HAI Kirkkosalmi 1m (STi, JPi), 30.4. LUM Sannanlahti 1p (AVi, HTa ym.), 4.5. LUM Pitkänokka 1p (MKe, PLa), 13.6. HAI Kirkkosalmi 1m (ARö, V.-M. Pakanen), 20.7. RAA Tasku 1m S (HTu), heinäkuun lopussa RAA Kuljunlahti 1p (HTu), 11.8. PYI Yppärijokisuu 1p (HTu), 22.9. RAA Koninkari 1p kuusen latvassa(!) (JHa, HTa, HTu), 29.9. TEM Haapakylä 1m (KKs) ja 6.10. OUL Pyykösjärvi 1m (R.Kohonen).

Mustajoutsen (*Cygnus atratus*): Tämä tarhakarkulainen nähtiin 3.5. KUU Nilojärvi 1p (T. Pudas).

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*): Kaikkiaan nähtiin 10 yksilöä, joista 7 kevätpuolella ja 3 syksyllä. Kaikki havainnot: 17.–27.4. LUM Sannanlahti-LIM Virkkula ad p (JAa, HSo ym.), 17.4. OUL Oritkari 1p (KKi), 4.–29.5. PAT Pöllä-Yrjänä ad p (HTu ym.), 8.5. HAI Tömpä 2p (SHa), 25.5. HAI Pöllä-Itänen 2p (HHo), 19.7. PYI Takaranta 1p (HTu), 2.10. HAI Isomatala 1p (JAa, HSo ym.) ja 6.10. PYI Parhalahti ad m (KVä).

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*): Kevään ensimmäiset muuttivat OUL Ruskossa 21.3. (AKa, ALu ym.) ja 22.3. (Pha, IRa). Ensimmäinen 100 yksilön ylitys oli 5.4. TYR Pellot n.120p (UVu). Parhaat muuttosumat olivat 11.4. PYI Parhalahti 315m(54a) klo 7.05–12.30 (HTu, KVä), 17.4. PYI Parhalahti 404m klo 6–14.20 (84a) (HTu, KVä, RNe) ja LUM Sannanlahti 343m klo 5.15–15 (JAa, HSo ym.) ja 19.4. LUM Sannanlahti 290m (JHa, JMe). Suurimmat lepäilijämäärät olivat vastaavasti: 12.4. TYR Murto 300p (JMe), 13.4. TYR Murto-Ängeslevä 470p (JHa), 4.5. OUS Letto 220p (JHa, JMe), 13.5. HAI Tömpä n.230p (JMa) ja 22.5. OUS Papinkari 397p (PLa, MKe) sekä 9.6. OUS Papinkari 640p (PLa, MLi). Joutsenten muutto jatkuu aina kesäkuulle saakka, mm. 6.6. PYI Parhalahti 27m(4a) N klo 11–14.30 (HTu). Keväällä nähtiin muuttolennessa yhteensä n.3340 joutsenta.

Pesintöjä ilmoitettiin mm. HAA Ainalilta 3 poikuetta (JMa, PLa ym.) sekä HAA Litukasta, jossa oli harvinainen 7 poikasen poikue (STi). 12.6. löydettiin Hailuodossa Haaralampinkarilta ja 16.6. Syökarinlahdelta uudet pesimäpaikat (JMa). Kaikkiaan Hailuodossa oli ainakin kuusi pesimäpaikkaa (JMa ym.). Iin Maakunnissa tavattiin poikue (E. Reinilä/ilm. KKo). Muutamia pesimättömiä yksilöitä vietti koko kesän merialueilla.

Ensimmäinen selvä viittaus syys-

muuttoon oli 15.9. OUS Hylkykari 91p (LVä). 2.10. muutto oli jo hyvässä vauhdissa, jolloin HAI pinnarallissa nähtiin vähintään 2780p (JMa ym.), joka on todennäköisesti tähän vuoteen mennessä kaikkien aikojen ennätys (JMa, kirjall. ilm.). 9.10. nähtiin HAI Isomatalalla n.1700p (JMa, SHa), ja seuraavana päivänä 10.10. oli muilla Hailuodon rantapaikoilla yht. n.290p (JMa). Tätä myöhäisemmät muita isommat lepäilysummat olivat 29.10. LIM Temmesjokisuu 600p (AMM ym.) ja 8.11. HAA Ainali ja ympäröivät lintujärvet yht. 572p (JPe). Marraskuun alussa 4.–5.11. alueen pohjoisilla järvilla oli vielä joutsenia: KUI Oijärvi 123p, PUD Sotkajärvi 125p ja PUD Pudasjärvi 65p (JPe).

Näkyvän muuton ensimmäinen suuri summa oli 8.10. PYI Elävisluoto 104m (HTu, KVä). Lepäilyalueitten eteläpuolinen päämuutto oli kaksivaiheinen, ensimmäinen huippu oli 10.–17.10. mm. Kalajoelta ilmoitettujen havaintojen perusteella, tosin PPLY:n alueella stajattiin kunnolla vain 10.10. RAA Taskussa, jossa 897 S (74a) (HTu, HTa, KVä). Seuraava parempi päivä oli 3.11. PYI Elävisluoto 529m (62a) (HTu). Kuitenkin vasta 10.–14.11. sään kylmenemisen yhteyteen ajoittui voimakkain muuttopurkaus, jota stajattiin PYI Elävisluodossa: 10.11. 1667 S (146a) (HTu, KVä), 11.11. 766 S (64a) (HTu, HTa, KVä) ja 14.11. 659m (76a) (HTu, HTa). Kaikki eivät tällöinkään lähteneet, koska esim. 1.12. oli RAA Kultalanlahdelta 330p (HTu), joka on PPLY:n alueen talvimääräksi ennätysellinen. Viimeiset havainnot tehtiin 5.12., jolloin Raahen seudulla havaittiin useita sekä 6.12. RAA Lapaluodossa 5p (2ad 3juv) (HTu). Syksyn muuttolennessa havaittujen joutsenten yhteismäärä oli n.5727. Joulukuussa havaittiin 383 paikallista ja 35 muuttavaa joutsenta. Talvehtimaan laji jäi HAA Haapakoskelle (T.Hannula).

Pikkujoutsen (*Cygnus columbianus*): Vuoden kokonaissumma oli 32 yksilöä, joista keväällä havaittiin 28 ja syksyllä 4 lintua. Kevään havain-

not: 11.4.–6.5. TYR useita havaintoja pelloilta, yhteensä n.9p (AKa ym.), 11.4. KEM Rajakorpi 1p (TFy), 15.4. KEM Kuusela 1p (AKa), LUM Sannanlahdella 17.4. 1m ja 19.4. 2 ad m (JHa ym.) ja paikallisia 17.–26.4. väh. 3p (JAA ym), 18.4. LIM Temmesjoen tie ad p (TEs), 21.4. TYR Jokisilta 2 kv p (JPe), 22.4.–6.5. SII Säärei väh. 4p (RKy, HTa ym.), 23.4. TYR Ängeslevä 1p (VOr), 25.4. PYI Parhalahdi ad m (HTu, THy ym.), 23.5. RAA Tasku 2kv m (HTu, KVa) ja 30.5. PYI Takaranta 1m (HTu, RHa, HSu). Syksyllä vain kaksi havaintoa: 1.10. PYI Takaranta 2 ad p (HTu) ja 10.11. PYI Elävisluoto 2 S (KVa, HTu).

Metsähanhi (*Anser fabalis*): Ensimmäiset 2.4. RUU Revonlahti 4m (AKu) ja OUN Irva 3p (HTa). Jo 11.4. oli TYR Murrossa 246p (TFy). Kevään parhaat muutot olivat: 16.4. PYI Parhalahdi 345m (52a) (+ Anser sp 70m (15a)) klo 12.30–16.45 (HTu, KVa), 17.4. LUM Sannanlahti 1070m (+ sp. 383m ja merihanhi 170m) klo 5.15–15 (JAA, HSo ym.) ja PYI Parhalahdi 531m (+ sp. 389m ja merihanhi 35m) (HTu, KVa, RNe), 19.4. PYI Parhalahdi 819m (86a) (+ sp. 201m (24a) ja merihanhi 9m (7a)) klo 6.20–16.10 (HTu, KVa), LUM Sannanlahti 804m (+ sp. 118m) (JHa, JMe) ja KEM Honkanen metsähanhi + sp. 404m klo 5.10–16 (TEs), 23.4. SII Tauvo 275m (+ sp. 506m ja merihanhi 11m) ja PYI Parhalahdi 773m (64a) (KVa), 25.4. LUM Sannanlahti 651m (JHa) ja PYI Parhalahdi 397m (39a) (+ sp. 66m (5a) ja merihanhi 17m (8a)) klo 6.25–13 sekä 19.–19.40 (HTu, IAV, THy).

Kevään parhaat lepäilysummat laskettiin TYR pelloilta: 13.4. TYR Murto-Ängeslevä 550p (JHa), 17.4. TYR Murto n.1000p (KRa, SRa), 21.4. LUM-LIM-TYR-alue yht. 1740p (JPe) ja 24.4. Murto 500p (KKi). Lepäilysummat olivat siis todella vaatimattomia aiempien vuosien lukuihin verrattuna. Tyrnävän ulkopuolinen paras lepäilysumma oli 26.4. LUM Sannanlahti 661p, joukossa puolialbiino lintu (JHa).

6.5. KEM Nenällä oli 300p (MKe, PLa) ja kuun puoliväliin asti rannikolla nähtiin vielä kymmenien lintujen kerääntymiä. Kuusamossa kevään suurin määrä oli 1.5. KUU Vuotunki 164 (HSe).

Rossicus-tyyppisiä ilmoitettiin PYI Parhalahdella ”huhtikuussa” 1m, 21.4. TYR Parras 2p (HTa ym.) ja 19.5. 1m (HTu, KVa ym.) sekä 6.5. KEM Nenä 3p (MKe, PLa), 15.5. OUS Veteraanimaja 6p (PLa) ja 3.6. LIM Virkkula 6p (JAA, PLa). Muuttolennossa kevään aikana nähtiin n.4770 määritettyä metsähanhea päällekkäisiä havaintoja poistettuna (ks. myös Anser sp.).

Kesällä saatiin poikuehavaintoja epätyypillisistä paikoista Liminganlahdelta, kun 3.6. oli LUM Puhkianvanperällä ad + 5 pull. (JAA) ja 9.6. poikue myös OUS Papinkarissa (PLa, MLI). Papinkarissa kyseessä oli hyvin pienet poikaset, joten kovin kaukana pesiminen ei liene tapahtunut.

Syksyn ensimmäiset rannikolla olivat 20.8. LIM Virkkula 18m (STi) ja PAT Yrjänä a6 S (HTu, JHa, KVa). Vaisuhkon syksyn paras muutto oli 22.9. RAA Tasku 216m (JHa, HTa). Viimeiset nähtiin 9.10. PAT Yrjänä 52+3 S (KVa, PLa ym.), PYI Elävisluoto 1 S (KVa) ja SII Tauvo 17m sekä todella myöhäinen alkutalven havainto 6.12. PAT jokisuu 1p (HTu). Syksyn yhteismäärä oli 772 muuttavaa ja 373 paikallista.

Lyhytnokkahanhi (*Anser brachyrhynchus*): Kevät oli erittäin hyvä lyhytnokkahanhille, sillä arviolta n.95–125 lintua ilmoitettiin, mutta päällekkäisten havaintojen tulkinta on vaikeaa. Raahan seudulta ilmoitettiin muuttolennossa yhteensä 14 lintua, ja Raahan seudun linnut nähtäneen suurella todennäköisyydellä Oulun seudulla myöhemmin paikallisena. Suuria määriä nähtiin pitkälle toukokuun puoliväliin asti. Ensimmäiset 11.4. PYI Parhalahdi 1m (KVa) ja TYR Jokisilta 1p sekä TYR Murto 1p (TFy, AVu). Suurimmat päiväsummat olivat 17.4. LUM Sannanlahti 4m (JAA, HSo ym.), 21.–26.4. TYR Parras 9–11p (HTa, JMe ym.) 25.4. PYI Parhalahdi 5m

(HTu, IAV, THy) ja LUM Sannanlahti 4m (JHa), 29.4. SII Karinkanta 12p (JPm), 30.4.–2.5. LIM-SII-TYR-kuntien alueella yht. 22p (HTa ym.), 5.5. SII Säärenperä 8p (ALu), 6.5. TYR Ängeslevä 9p (RKy, JTo) ja KEM Nenä 15p (MKe, PLa) sekä 18.5. SII Tauvon tie 12p (TEs). Kevään viimeinen oli 25.5. HAI Isomatala 1p (JHa, JMa).

Syksyiltä ilmoitettiin 3 yksilöä: 12.8. HAI Pökönokka 1p (PSO, OVu), 9.10. PAT Yrjänä 1m (PLa, SLa, MKe) ja 10.10. PAT Yrjänä 1p (JAA, HSo, JHa).

Tundranhanhi (*Anser albifrons*): Alueeltamme ilmoitettiin yhteensä n.37 tundranhanhea, joista viisi lintua muutolla Pyhäjoella ja viisi yksilöä Kuusamossa. Päällekkäisten havaintojen karsiminen on ongelmallista. Ensimmäiset saapuivat 11.4. TYR Murto 1p (AKa), 16.4. LIM Tupos 2 ad p (JMe, SKu) ja 18.4. TYR Moilanen 1p (EHO). Suurimmat määrät olivat 21.4. TYR Jokisilta 3 ad p (MTy), 30.4. LUM Sannanlahti 3p (HTa, AVi ym.), 13.5. PYI Hanhikivi a4 ad N (HTu) ja 21.–23.5. KUU Vuotunki, Junkisuo 4p (HSe). Viimeisin lintu havaittiin 6.6. KEM Nenällä 1 ad p (JAA, PLa).

Syksyllä ilmoitettiin yhteensä 97 tundranhanhea: 22.9. RAA Tasku 2m (JHa, HTa), voimakkaan Brantamuuton aikaan (ks. valkoposkihanhi ja A/B) 9.10. SII Säärenperä 12p (PLa, SLa, MKe), PYI Elävisluoto a45 E (KVa), PAT Yrjänä 38 S (2a) (KVa) ja SII Ulkonokka 2 ad p (KVa).

Kiljuhanhi (*Anser erythropus*): Varhainen renkaaton lintu muutti 17.4. LUM Sannanlahdella (JHa, JMe ym.). WWF:n organisoimassa kiljuhanhitarkkailussa nähtiin 9.–19.5. yhteensä 27 kiljukasta, joista 11 lintua tavattiin Hailuodossa ja 16 Siikajoella. Niille, jotka ovat kiinnostuneita näkemään ohjatusti ja häiriötä aiheuttamatta keväisiä kiljuhanhia, kehoitetaan kääntymään WWF:n kiljuhanhityöryhmän puoleen. Hailuodon Tömppään on valmistamassa uusi lintutorni, josta näyttäminen muuttoaikaan tapahtuu.

Merihanhi (*Anser anser*): Muutto alkoi 29.3., jolloin PYI Parhalahdella 6m (HTu, KVva) ja OUL Syväsatamassa 5 lintua (EMi). Muutolla suurimpia määriä olivat: 11.4. HAI Kirkkosalmi 34m klo 10.10–13.10 (JSi) ja 17.4. LUM Sannanlahti 117m (ks. metsähanhi). Kuusamosa nähtiin merihanhi 10.5. Riekissä (OLA, PPO). Parhaimpia lepäilymääriä oli jo 5.4. TYR pellot 100p (UVu) ja LIM Virkkula 80p (JHa, JMe). Myöhemmin 11.4. HAI Rytijärvi väh. 140p (SHA) ja OUL Syväsatama 100p (KRra, SRa, L. Ojanen) ja 20.4. LIM Virkkula 100p (SHu). Muuttolennessa nähtiin keväällä 466 yksilöä.

Pesimäaikaisia suurimpia määriä: 11.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 300p (TEs), 15.5. HAU Kraaseli 165p (JPe), 19.5. LUM Sannanlahti 180p (MKe, PLa), 29.5. HAI Pökönokka 160p (16 pue) (HHo), 2.6. HAI Tömpä-Härkäsäikkä 170p (14 pue) (STi, HHo) ja 17.6. HAI Riisi-Rivikari 900p (sulkivia ja 15 pue) (JMa). Pesimähavainto saatiin myös LIM Hirvinevalta 2 ad + 7 pull (MKe, PLa). Loppukesän suurimmat kerääntymät olivat: 28.7. HAI Kaarannokka 300p (HHo), 31.7. SII Tauvo 321p ja 4.8. LIM Virkkula 430p (AVi).

Ainoa suurempi syysmuuttomäärä nähtiin 20.8. PAT Yrjänässä 287 S (23a) + a14 N (+ Anser sp. a10S+a7N) klo 6–16.30 (HTu, JHa, KVva). Syyskuussa tehtiin enää muutama havainto ja viimeiset vitkuttelijat havaittiin lokakuussa: 2.10. HAI Tömpä 1p (PLa, HTa, MKe) ja 10.10. SII Varessäikkä 1p (JHa, JAa, HSo) sekä RAA Tasku 1m (HTu, HTa, KVva) todennäköisesti koskien kahta eri yksilöä. Syksyllä muuttolennessa nähtiin yhteensä 350 yksilöä.

Harmaahanhilaji (*Anser sp.*): Keväällä laskettiin määrittämättömiä Anser-hanhia muuttolennessa yhteensä n.2060 ja syksyllä n.445.

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*): Vuoden aikana havaittiin kaikkiaan n.64 kanadanhanhea jakaantu-

en kunnittain: OUL 14, PYI 12, HAI 11, LIM 7, RAA 6, TYR 3, SII 2, OUN 2, PAT 2, II 2, MUH 1, PUD 1 ja KUU 1. Kevään ensimmäinen oli 31.3. OUL Syväsatama 1p (AKa) ja seuraava 6.4. MUH Kirkkosaari 1p (M.Palkki). Kevään suurimmat määrät: 16.4. LIM Tupos 4p (JMe, SKu) ja RAA Santaholma 4p (RNe) sekä 26.4. HAI Kirkkosalmi 4p (MEs). Muista kiintoisista havainnoista mainittakoon 26.4. OUN Keskusta 1p (MKu), 3.5. II Tankohaara 2p (E. Laatikainen), 14.5. KUU Kirkkolahti 1p (MPi, HSe) ja PUD Kollaja, Turkkisuo 1p (ESa) ja 7.8. OUN Piipsjärvi 1p (EHO).

Kesällä laji pesi PYI Yppärijokisuulla (JHa, HTu ym.). Syyspuolella 7.9. OUL Tuiran uimalassa nähtiin tutut 7p (MEs), jotka viipyivät 9.11. asti. Vielä 14.11. oli OUL Tuirassa 1p (JAa), kun taas vuoden viimeiset olivat 20.11. asti RAA Kultalanlahdella 2p (HTu, KVva).

Sepelhanhi (*Branta bernicla*): Yhteensä ilmoitettiin n.463 määritettyä yksilöä, joista 6 lintua kesällä ja loput syksyllä. Kaikki havainnot: kesäkuussa 1.6. LUM Karvonlahti 1p (PLa), 5.6. PAT Oikijoki 1p (R. Parkkila), 12.–16.6. SII Tauvo 1p (MTy, KKo) ja 15.–16.6. HAI Isomatala 2–3p (JMa, SHa). Elokuussa tavattiin harvinainen hrota-alalajin sepelhanhi 8.–13.8. HAI Pökönokalla (JMa, JPe ym.), jossa sama alalaji nähtiin samoihin aikoihin myös vuonna 1991.

Syyspuolella voimakkaan arktisen hanhiryntäyksen (ks. myös valkopeskianhi ja A/B) yhteydessä nähtiin myös sepelhanhia tavallista enemmän: 7.10. PYI Elävisluoto 18m (KVva), HAI kk n.100p pellolla (PPe) ja LIM Rusilankanava 30p (AOI). Seuraavana päivänä 8.10. nähtiin PYI Elävisluodossa 238m (131N (8a)+107S (5a)) (HTu, KVva) (valkopeskia nähtiin kuusinkertainen määrä). Viimeinen sepelhanhi jäi muuton jälkeen 10.–11.11. SII Tauvoon.

Valkopeskianhi (*Branta leucopsis*) ja Anser/Branta-laji (A/B): Yhteensä ilmoitettiin 31 valkopeskea

keväällä, kaksi kesähavaintoa ja arktisten hanhien epätavallisen voimakkaan ryntäyksen seurauksena n.8036 yksilöä syksyllä.

Keväällä ensimmäinen muutti 25.4. LUM Sannanlahdella (JHa), ja se jäi LIM Virkkulaan 30.4. asti (JAa, AVi ym.), seuraavat 26.4. TYR Parras 1p (JMe, SKu), 6.5. SII Säärenperä 4p (STi), 15.5. PYI Parhalahdi a5m (HTu, KVva ym.), 19.5. PYI Parhalahdi 1m (HTu, KVva), 20.5. OUS Riuttu 11m (AKa), 22.5. OUS Peuhu 1m (MKe, PLa), 25.–29.5. HAI Isomatala 2–3p (JHa, JMe ym.), 26.5. RAA Tasku 4m (HTu, KVva) ja 29.5. HAI Huikku 9m (JAa, STi ym.).

Kesäkuusia valkopeskia tavattiin 10.6. KUU Konttainen 1m (HTa) ja 10.–18.6. HAI Isomatala 1p (JMa).

Syksyllä ensimmäinen palloili 17.–20.8. LUM Sannanlahdella (MKe, PLa) ja 20.8. LIM Virkkulasassa (STi). Syksyn hanhiarktikaryntäys alkoi 6.10. LIM Virkkula a300m (AOI) ja Temmesjoensuisto 85m (4a) (AOI). 7.10. LIM Temmesjokisuussa meni 300m (4a) (AOI) ja LIM Tupos A/B a300m (EHO), ja 8.10. alkoi suurin rynnistys (lueteltu myös erikseen määrittämättömät): PYI Elävisluoto 1475m (545N (5a)+930S (9a)) (+ A/B 95m (45N (3a) ja a40S) klo 8.20–19 (HTu, KVva), UTA kk 80p (JMe, SKu), OUL Madekoski a50m (THE), Branta sp. OUL Kempeleenlahti 50m (JMe), A/B LIM keskusta 50m (TKk), LUM Lamunkari 700p (AOI), OUS Purnunnokka 110m (AOI) ja RAA Piehinki a90m N (TKk).

Heikki Tuohimaa kertoo 8.10. arktikapäivän tunnelmista ja muuton piirteistä Pyhäjoen Elävisluodossa: ”aamupäivällä oli merelle tosi huono näkyvyys; vesisadetta ja usvaa. Ilma kirkastui vähitellen päivän aikana ja iltapäivällä aurinko paistoi ajoittain. Tuuli oli koko päivän lounaasta.

Heti aamulla stajauksen alkaessa pieniä sepel- ja suurempia valkopeskianhiparvia meni rannnikkoa seuraten silloin tällöin pohjoiseen. Pohjoiseen meni myös muuta arktikaa, enemmänkin kuitenkin vain alle-

ja. Pohjoiseen suuntautuva muutto heikkeni jatkuvasti, viimeiset hanhiparvet matkasivat hiukan puolen päivän jälkeen. Valkoposket eivät yrittäneetkään merelle, mutta jotkin sepluryhmit pyrkivät luoteeseen, mutta nekin kääntyivät useimmiten rannikon suuntaisesti. Luultavasti huono sää pakotti ne seuraamaan rannikkoa ja niitä laskeutui paljon myös paikallisiksi.

Puolen päivän jälkeen alkoi etelään muutto. Sepelhanhella oli pientä päällekkäisyyttä (pari parvea N ensimmäisen S-parven jälkeen), mutta valkoposkella ei ollut lainkaan. Allilla oli päällekkäisyyttä runsaasti. Etelään menevien osuus kasvoi vähitellen, ja iltasella jo kaikki menivät etelään. Myös kaiken muun arktikan suhteen vallitsi sama käytäntö eli etelään muuttavien osuus kasvoi koko ajan. Lähes kaikki hanhiparvet suorastaan ”nuolivat rantaviivaa” ja ohittivat havainnoijan muutamasta kymmenestä metristä (lähimmät yksilöt muutamista metreistä).”

Seuraavana päivänä 9.10. arktiset hanhet, joista suurin osa oli valkoposkia, olivat valloittaneet Hailuodon (mukana A/B:t): Isomatalalla n.1000p300m (+ A/B n.2000p120m) (JMa, SHa, MAa), Marjaniemessä A/B n.100m klo 12 (JPi), Ulkokarvossa A/B n.100m klo 14 (JPi), Pökönokalla 190p (JMa, SHa, MAa) ja päivän mittaan eri puolilla Hailuotoa 570 muuttavaa valkoposkea (JPi, JMa ym.). Eli siis yhteensä Hailuodossa oli valkoposkia 1190p790m ja A/B:a 2057p320m. HAU Kellossa muutti 30 A/B:ta S (TKk) ja SII Karinkannassa oli paikallisena 1000 valkoposkea (KVva) ja SII Ulkonokalla 200p (KVva), PAT Yrjänässä 484 S (KVva), PYI Elävisluodossa 227m klo 7.45–11.00 (183S (7a) ja 44N (1a)) (KVva), LUM kk 150m (KKo) ja KUU Nissinvaara n.50p (A. Oikarinen).

10.10. oli LUM Lamunkarin määrystä jäljellä vielä 600p (AOI) ja 11.10. enää 200p (JPe). Lisäksi vielä 10.10. muutti SII Varessäikässä 115 valkkaria (JHa, JAa, HSo), HAI Sunikarissa n.170 SW klo 16.55 (JMa),

RAA Taskussa 409 S klo 8.20–18.20 (4a) (KVva), 12.10. LIM Hirvineva 3p (MKe, PLa) ja 13.10. SII Ulkonokalla oli paikallisena syksyn viimeiset 14 lintua (HTu).

Vesilinnut

Ristisorsa (*Tadorna tadorna*): Ensimmäiset ristisorsat saapuivat 6.4. HAI Rytijärvelle 1p (SHa) ja 8.4. HAI Koivukylään 6m (JMa) sekä HAI Rytijärvelle 5p (EST), ja 19.4. oli HAI Kirkkosalmen määrä noussut 11 lintuun (KKi). Vuoden suurimmat määrät tyypillisesti HAI - SII alueelta: 7.5. SII Ulkonokka 41p (STi), 25.5. HAI Pöllä-Itänenä 53p (HHo) ja 8.8. HAI Pökönokka 49p (JHa, JAa). Pienempiä määriä nähtiin rannikolla Pyhäjoelta Haukiputaalle. Iin Ulkokrunneilla oli ilmeinen pesintäyritys (KKo), ja SII Tavossa havaittiin kaksi poikuetta (KKo, MTy, STi).

Sisämaassa ristisorsa on harvinaisuus. Nyt ainoa havainto oli erikoinen 6.9. TYR Leppioja siipirikko tiellä (RKy, EHa). Viimeiset ”tadornat” nähtiin 2.10. HAI Pökönokalla 4p (JAa ym.) ja myöhäisiä olivat 3.–16.10. SII Ulkonokan 2p (HTa ym.).

Haapana (*Anas penelope*): Talvehti onnistuneesti RAA Kuljunlahdella, jossa 2kv koiras oli keväeseen saakka (HTu ym.). Ensimmäiset muuttavat saapuivat varhain: 29.3. RAA Lapaluoto 1/p (HTu) ja 31.3. RAA Kuljunlahti 1/1p (HTu, HTa, RNe), mutta yleistyi kuitenkin hitaasti. 20.4. oli LIM Virkkulassa 246p (AVi, ALu). Kevään suurimmat kertymät ilmoitettiin toukokuun alkupuolella: LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä mm. 6.5. 1300p ja 8.5. 1800p (TEs), 6.5. HAI Kaaranokka 461p (JHa, KKv), 8.5. SII Tauvo 500p (STi) ja LIM Rusila 530p (PLa) sekä 9.5. LIM Temmesjokisuisto 570p (MKe). Muuttolenossa paras määrä oli 25.4. PYI Parhalahdi 178m (HTu, IAV, THy).

Kesällä 9.6. LIM Temmesjokisuun 370p oli suurin paikalliskeräytymä (JAa). Syksyltä mainittakoon myöhäinen iso kertymä 24.10. OUS Nenännokka 100p (STi). Hailuodossa tosin syys-lokakuussa ha-

vaittiin tuhansia paikallisia anaksia, joissa haapanan osuus lienee suurin (ks. Anas sp). Muuttolenossa parhaat summat: 20.8. PAT Yrjänä 43 S+66 N (HTu, JHa, KVva) ja 8.10. PYI Elävisluoto 16N+51S (HTu, KVva). Marraskuussa ilmoitettiin vielä viitisentoista yksilöä, joista vuoden viimeiset: 24.11. RAA Kuljunniemi 1/p (HTu) ja 28.11. OUL Tuira 1/p (JHa).

Harmaasorsa (*Anas strepera*): Harmaasorsia nähtiin keväällä ja kesällä yhteensä n.21 paria (jos koiraat ja naaraat erikseen havaittuna tulkitaan myös pariksi). Kevään ensimmäiset olivat 19.4. LUM Sannanlahden 2p (JHa, JMe), ja seuraava muutti 22.4. PYI Parhalahdella 1/m (KVva). Parit jakaantuivat kunnittain: OUS 7, HAI 4, LIM 4, OUL 2–3, KUU 2, KEM 1, LUM 1, SII 1, PAT 1, HAU 1, KÄR 1. Näiden paikallisten lisäksi Pyhäjoella nähtiin kolme muuttavaa yksilöä.

Parhaimmat harmaasorsapaikat olivat tutusti HAI Kirkkosalmi, jossa oli 7.5. Kirkkonkareilla 1/1+1/p (HHo), 9.5. Perukassa 2/2 (HHo) ja OUS Papinkari, jossa 22.5. 2/1p (MKe, PLa) sekä OUS Aktionlahti, jossa 26.5. oli 2 paria ja yksi koiras (JHa, KKv). Muista paikoista mainittakoon 27.5. KÄR Nurmesjärvi 1/p (STi) ja 2.6. LIM Virkkula 3/p (AVi). Raahan seudulla nähtiin 3.5. RAA Tiirannokalla 1/1p (HTu) ja 5.6. PAT Jokisuulla 1/p (HTu). Kesällä saatiin yllättäen Oulustakin pesintään viittaavia havaintoja: 5.6. Hietasaari 1/p (PPa) ja 20.6. Hartanselkä 1/p (PHu, MKa). Kuusamosta saatiin kaksi havaintoa pinnarallissa 18.6. Vasaralahti 1/p (J. Toukola, J.Vuokko ym.) ja Antinperä 1/p (MPi, JMn ym.).

Syksyltä saatiin syys-lokakuulta kolme havaintoa: 1.9. OUL Vihreäsaari 1 n-puk. p (VPV), 11.9. SII Säikänlahti 1p (JHa, JMe ym.) ja myöhäinen 9.10. HAI Huikku 1p (JMa, SHa ym.).

Tavi (*Anas crecca*): Ensimmäiset 3.4. LUM Markkula 1/1p (KKo) ja 12.4. HAI 32p (UVu). Kevään parhaita paikallismääriä: 29.4. SII Tau-

vo 1850p, 3.5. LUM Karvonlahti 611p (MKe), 4.5. LUM Sannanlahti 870p (MKe, PLa), 6.5. SII Säari 1030p (STi), 6.5. LUM Puhkiavanperä 900p (TEs), 6.5. HAI Kaaranokka 790p (JHa, KKv), 7.5. SII Ulkonokka 1120p (STi), 8.5. LIM Rusila 730p (PLa), 9.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 3500p (TEs) sekä samana päivänä LIM Temmesjokisu 860p (PLa). Viimeinen suurempi paikallismäärä oli 13.5. LUM Sannanlahti 500p (AVi). Muuttolennessa eniten nähtiin 25.4. PYI Parhalahti 382m (HTu, IAV, THy).

Kesän ja syksyn suurimmiksi määriksi jäivät 7.8. SII Tauvo 290p, 15.8. OUS Akionlahti 168p (STi) ja 17.8. LUM Karvonlahti 650p (MKe, PLa). Muutolla nähtiin 20.8. PAT Yrjänä 400S+181N (HTu, JHa, KVa). Hailuodossa syys-lokakuun vaihteessa tavi oli vielä varsin runsas, mutta väheni nopeasti. Viimeiset havainto oli 27.10. LIM Virkkula 20p (JPe) sekä talvihavainto 3.12. RAA Kuljunlahti 1/p (HTu). Kuljunlahden lintu nähtiin uudelleen seuraavan vuoden tammikuussa.

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*): Oulun ilmoitettuja talvimääriä olivat 3.1. Merikosken 440p (UVu, KKi), 16.1. eri sulapaikkojen 533p (330/203) (EMi, KKa), 31.1. eri sulapaikkojen 650p (395/255) (EMi, KKa) ja 13.3. Tuiran uimalan 320p (TMu). Raahessa nähtiin tammikuun alussa Kuljunlahdella ja Lapaluodossa yhteensä 3 yksilöä (1/2) ja kuun lopulta alkaen 1/p (HTu ym.). Kuusamossa Rukajärven Salmisessa nähtiin mm. 17.1. 2/2p (HSe) ja 8.3. 5p (HSe).

Kevätmuutto alkoi 21.3., jolloin RAA Kuljunlahti 2/2p (HTu, KVa) ja 28.3. RAA Lapaluoto 1/p (HTu). 31.3. oli Kuljunlahdella jo 11 lintua. Muutto eteni nopeasti eikä suuria kerääntymiä tai muuttoja havaittu. Paras kevätsumma oli 25.4. KUU Lämsänkylä, Syväjoki 126 (HSe). Alkukesän suurimmat koiraskeräntymät olivat 3.6. LIM Virkkula 175p (JAA, PLa) ja 9.6. LIM Temmesjokisuisto 158p (PLa).

Syksyltä suurimmat ilmoitettut

määrät olivat 21.8. LIM Hirvineva 171p (MKe, PLa) ja 31.8. OUL Kempeleenlahti n.200p (THE). Paras muutto 10.11. SII Kaasa 70m (HTa). Muuttoa havaittiin ainakin 24.11. asti, jolloin RAA Kuljunlahti 13p (HTu). Talvehtimaan jäi Raahen Lapaluotoon 2/1p ja Kuljunlahdelle /1p (HTu ym.) ja Oulun sulapaikkojen alkutalven määräksi laskettiin 28.12. 694 (443/251)p (EMi, KKa).

Jouhisorsa (*Anas acuta*): Saapui keväällä varhain, sillä ensimmäiset olivat 31.3. RAA Kuljunniemen ja Kuljunlahden 3/1p (HTu, HTa, RNe), ja seuraava 7.4. OUL Vihreäsaaren 1/p (VPV). Kevätmäärät olivat suhteellisen pieniä, sillä 25.4. PYI Parhalahti 50m (HTu, IAV, THy) oli paras muutto ja parhaat lepäilysummat 3.5. LUM Sannanlahti 119p (PLa), 8.5. OUS Papinkari 101p (PLa, MKe), 9.5. LIM Temmesjokisuisto 173p (MKe) ja 12.5. HAI Pökönokka 225p (HHo).

Syksyllä Liminganlahden paras lepäilysumma oli 18.8. OUS Koivukari 111p (MKe, PLa), mutta Hailuodossa ”jouhareita” oli runsaasti muiden anasten joukossa syys-lokakuun vaihteessa. Parhaimpia muuttoja olivat 20.8. PAT Yrjänä 141S+185N klo 6–16.30 (HTu, JHa, KVa) ja 4.9. PYI Hanhikivi 43S (6a) klo 7.05–11 (HTu). Viimeisin havainto ilmoitettiin lokakuun puolivälissä havaittujen edellisten jälkeen vielä 10.11. PYI Elävisluoto 1+1S (HTu, KVa).

Heinätavi (*Anas querquedula*): Ensimmäiset saapuivat 17.4. LUM Sannanlahti 1/1p (PLa) ja 19.4. OUL Jätäri 1/1p (A. Leinonen). Koko vuoden suurimmat ilmoitettut määrät olivat 22.5. OUS Papinkari 22p (PLa, MKe), 7.6. OUS Papinkari 16p (JAA, PLa) ja 19.7. PYI Parhalahti 12p (HTu). Pohjoisimmilta pesimäjärveltä ilmoituksia nyt 25.4. KUU Vihtasalmi 1/p (MRy), 28.4. KUU Vuotunki 2/2p (M. Tornberg), 4.6. KUU Kulaslahti 1/p (STi) ja 17.5. sekä 6.6. PUD Aittojärvi 1/1p (ESa, STi), 8.6. KUU Vuotunkijärvi 1p (HSe) ja 9.6. KUU Ronkainen 1p (HSe, JMä). Viimeiset ilmoitettiin

20.8. PAT Yrjänä 1N (HTu, JHa, KVa) ja 28.8. HAI Potinlahti 1p (JMa).

Lapasorsa (*Anas clypeata*): Ensimmäiset saapuivat 17.4. OUS Letto 1/1p (PLa) ja 21.4. LIM 3p (AVu). Merkittäviä kerääntymiä ei ilmoitettu, parhaat olivat 7.5. HAI Patelanselkä 15p (HHo), 8.5. OUS Papinkari 40p (MKe, PLa), 16.5. OUS Kempeleenlahti 15p (MTy, JHe), 17.5. LUM Karvonlahti 15p (PLa) ja 20.6. VIH Jätäri 15p (HTu). Kesällä suurin määrä oli 9.6. LIM Rusilan 19p (JAA).

Syksyllä 17.8. laskettiin LIM Virkkulassa 21p ja LUM Puhkiavanperässä 20p (MKe, PLa). Hailuodon rallissa 2.10. lapasorsia nähtiin vielä ainakin neljässä paikassa, ja viikko rallin jälkeen havaittiin viimeiset 9.10. HAI Isomatalla 5p (JMa) ja HAI Pöllä 2p (JMa).

Sorsalaji (*Anas sp.*): Hailuodon syysrallissa nähtiin suuria sorsamääriä, mm. 2.10. Isomatalla-Tömpä 3000–4000p ja Pökönokka 1000p (JHa, JMe ym.) sekä 9.10. HAI Tömpä-Isomatalla n.5000p (JMa ym.).

Punasotka (*Aythya ferina*): Kevään ensimmäiset havaittiin 12.4. HAI 8p (UVu) ja 16.4. HAI Kirkkosalmi 1/p (PPe). 21.4. alkaen oli OUL Pyykösjärvellä 1/p (KNU, TEs), ja 24.4. HAI Kirkkosalmella oli jo 12/1p (AVi, ALu ym.). Kevään suurimmat määrät ilmoitettiin 9.5. HAI Kirkkosalmen perukasta 11/2p (HHo) sekä 10.5. HAA Ainalilta 43p (28/15) (JHa, KKv).

Kesäajan merkittävin havainto oli 19.6. KUU Vuotunkijärvi 1/p (KRa, AHu ym.), muista määristä mainitakoon 3.7. HAA Apajan 8p (JMa, PLa ym.) ja 14.7. UTA Ahmasjärvi /1 + 8 pull (HHo). Syksyn viimeinen punasotka oli kolmisen viikkoa edellisen jälkeen 4.9. SII Tauvo 1/p (AVu).

Tukkasotka (*Aythya fuligula*): Ainoa talvehtiva yksilö löytyi Raahesta: 1.–6.1. Lapaluodossa oleskeli 1/p (HTu, KVa ym.). Kevään ensimmäiset

mäiset muuttajat olivat 16.4. RAA Santaholma 5p (HTu) sekä 17.4. RAA Varvi 7p ja Lapaluoto 4p (HTu). Kuusamon ensimmäiset olivat 23.4. Vihtasalmella 3/1p (OHe). 21.4. oli LIM Virkkulassa jo 50p (JPe). Suurimmat muutot ilmoitettiin 25.4. PYI Parhalahdelta 120m (HTu, IAV ym.), 12.5. PAT Yrjänästä 171m (KVv) ja 13.5. PYI Hanhikiveltä 277m (HTu). Suurimmat kerääntymät havaittiin 28.4. OUL Pyykösjärvi 220p (PLa), 29.4. SII Säikänlahti 349p, 7.5. OUS Akionlahti 250p (JHa, KKv), kevään huippusumma 9.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 2850p (TEs), 10.5. HAA Ainali 302p (JHa, KKv) ja HAI Viinikanlahti 233p (HHo), 15.5. OUL Syväsatama 339p (KKA) ja 20.5. HAI Ontonperä 372p (HHo).

Kesällä ja syksyllä ilmoitettiin 10.7. OUS Akionlahdelta 363p (250 koirasta ja loput poikueita) (HHo), 1.8. OUL Syväsatama 908p (KKA), 29.8. SII Tauvo 240p, 11.9. SII Varessäikkä n.800p (TEs, STi, EST) ja 22.9. RAA Hakotauri 300p (JHa, HTa). Parhaat muutot olivat 27.10. PAT Yrjänä 141S (HTu) ja 3.11. PYI Elävisluoto 67S (HTu). Joulukuussa ilmoitettiin vielä 6 lintua, joista viimeiset kaksi jäivät RAA Lapaluotoon talvehtimaan (HTu, KVv).

Lapasotka (*Aythya marila*): Kevään ensimmäiset lapasotkat 23.4. HAI 2p (UVu, VTö ym.) ja seuraavat 6.5. PAT Pöllä 1/1p (KVv) ja PAT Yrjänä 1/1m (HTu). Kevään erittäin niukat havainnot, 26 muuttavaa ja 61 paikallista, osoittavat lapasotkalla menevän yhä heikommin. Kevään suurimmat määrät: 15.5. PYI Parhalhti 5m (3/2) (KVv, HTu ym.), 16.5. OUL Kempeleenlahti 3/3p (MTy, JHe) ja 17.5. LIM Temmesjokisuu 9p (JAA, JHv) ja samalla paikalla 19.5. 11(6/5)p (PLa) sekä 22.5. OUS Peuhu 6(3/3)p (PLa). Kuusamossa oli 23.5. Kuratilla 10p (VOr) ja 26.5. Ahvenlahdella 1/1p (HTa). Kesäheinäkuulta ainoa ilmoitus 16.6. HAI Isomatala vain yksi pesä ja kaksi naarasta (JMa ym.), mikä osoittaa pesimäkannan romahdusta.

Syksyllä 17.8.–4.12. ilmoitettiin yhteensä 63 m/p lapasotkaa, ja suu-

rimmat määrät olivat 18.9. SII Kaasa 4m, 9.10. KUU Vuotunki 5p (VOr), 21.10. KUU Torankijärvi 12p (VOr) ja 12.11. PAT Pöllä 15p (HTu, KVv). Joulukuun viimeiset havainnot olivat 1.12. RAA Kultalanlahti 1p (HTu) ja 4.12. PYI Elävisluoto 1p (HTu, KVv).

Tukkasotka x lapasotka (*Aythya fuligula x Aythya marila*): 11.5. ilmoitettiin harvinainen risteymänaaras HAI Kirkkosalmelta (PLa, MKe).

Haahka (*Somateria mollissima*): Yhteensä 29 haahkaa havaittiin vuoden mittaan. Kaikki keväthavainnot: 23.4. PYI Parhalhti 4S (1/3) (HTu, KVv), 28.4. PYI Parhalhti 10S (2/2+6/) (HTu, TTo), 4.5. SII Kaasa 1/m (HTa), 6.5. PAT Yrjänä 1/m (HTu), 13.5. PYI Hanhikivi 6(1/1+1/3)m (HTu, KVv), 17.5. RAA Tasku 1/m (KVv, HTu), 18.5. PYI Hanhikivi 2(1/1)m (HTu, KVv) ja 19.5. SII Kaasa 1/m (JHa, JMe).

Syyspuolella alueella yleensä harvinaisina tavattavia haahkoja havaittiin peräti kolme lintua: 11.9. SII Kaasa /1 n-puk. p (TEs, STi ym.), 15.9. RAA Tasku /1p (HTu) ja viimeinen talvihavaintona 5.12. RAA Lapaluoto 1p (SSi, TKa).

Allihaahka (*Polysticta stelleri*): Vuoden aikana havaittiin yhteensä 24 ”stelleriä”, joista loppuvuoden havainnot kuuluivat talven 1999/2000 erityisen runsaaseen esiintymiseen. Kaikki havainnot: 8.5. SII Varessäikkä 2/p (JHa), 22.5. OUS Verkkoniemi 3/ SE (PLa), 23.5. RAA Tasku a11m (4/7) (KVv) ja OUS Riuttu /4 n-puk. (EHO).

Joulun aikaan ilmestyi suliin 24.–25.12. PAT Mikonkari /1ad p (JHa, HTu) sekä 25.–28.12. OUL Hartaanselkä /3 n-puk. (ARa ym.), jotka häipyivät millennium-paukuttelua rauhallisemmille sulille ennen uuden vuosituhannen alkua ensimmäisten Oulun tammirallaajien harmitseksi.

Alli (*Clangula hyemalis*): Ensimmäiset linnut olivat 13.5. OUS Riuttu 10m (The) sekä PYI Hanhikivi

4m/p (HTu). Kevään suurimmat muutot olivat iltamuutolla 16.5. PAT Yrjänän 109m (5a) (HTu), 18.5. OUL Pateniemen 506m (JHa, JMe), 20.5. SII Tauvo 110m ja 21.5. HAI Tömpä 164m (SHa). Viimeiset rannikon muuttavat nähtiin 3.6. SII Tauvo 12m (AVu). Keväällä nähtiin rannikon arktikamuutolla yhteensä 1135 allia.

Kesällä tavattiin ehkä poikkeuksellisen paljon myöhäisiä muuttajia ja jättäytyjiä: 2.6. KUU Vuotunki 3/4p (MRY), 4.6. KUU Vuotunki 8p (JMa), 6.6. OUL Madekoski 1p (The) ja KUU Vihtasalmi 1/1p (VOr), 16.6. HAU Kraaseli 1p (JPe), 18.–19.6. Kuusamossa Torankijärvi 2p (MAs, JKr ym.), Kuusamojärvi 2p (KRa, AHu ym.), Ala-Vuotunki 1p (MAs, JKr ym.), Tolpanniemi 1/p (MPi ym.) ja 13.7. SII Säikänlahti 1/p (STi).

Allisyksy oli suhteellisen hyvä lokakuun alun poikkeuksellisen arktikaryntäyksen myötä. Syksyn ensimmäinen alli havaittiin paikallisena 11.9. SII Munahiedalla (M. Pohjoismäki, P. Nikupaavo ym.). Suurin muuttopäivä oli 8.10. PYI Elävisluoto 941m (331N+610S(102a)) (HTu, KVv), OUL Kempeleenlahti 80m (JMe) ja RUU Revonlahti 25m (JHa).

Joulukuussa ilmoitettiin vielä 32 yksilöä Raahan seudulta, ja niistä viimeisin oli 19.12. PYI Elävisluodon 1p (HTu, KVv).

Mustalintu (*Melanitta nigra*) ja **Mustalintu/Pilkkasiipi** (*Melanitta sp.*): Kevään ensimmäiset mustalinnut nähtiin 28.4. PYI Parhalhti 60m (17a) (HTu, TTo) ja PYI Hanhikivi 32m (9a) (HTu). Kevään suurimmat muutot olivat 16.5. PYI Parhalhti 206m (14a) (HTu), PYI Hanhikivi 45m (8a) (HTu) ja PAT Yrjänä illalla 179m (10a) (HTu), 18.5. OUL Pateniemi 190m (JHa, JMe), 19.5. SII Kaasa 405m (JHa, JMe) ja HAU Kello, Hekkalanlahti *Melanitta sp.* 350m (TKk), 21.5. HAI Tömpä n.340m (SHa), 22.5. HAI Tömpä 823m (SHa), 23.5. HAI Tömpä 280m (SHa, JMa) ja muotonhuippuna RAA Tasku 1438m klo 19.40–22.30 (KVv, HTu) sekä 25.5. OUL

Pateniemi 250m (JMe). Kuusamon ensimmäinen lintu oli 11.5. Irni 1/p (OLA, IHa). Kevään ilmoitettujen yhteissumma oli 4926 yksilöä ja Melanitta sp:n 557 lintua.

Kesäkuun havaintoja: 1.6. OUS Papinjärvi 20p (MEs, H. Grönroos ym.), TAI Polojärvi 2p (SHu), 2.6. TAI Koitijärvi 7m (TMO), 3.6. KUI Mursunjärvi 2p mahd. pesiviä (JPe), 7.6. OUS Peuhu 4p (PLa) ja 10.6. OUL Kempeleenlahti /2p (THE). Kesäkuussa ilmoitettiin vielä muutavia 10.6. PYI Hanhikivi a5S (HTu) ja 22.6. OUL Karjasilta 50 korkealla suuntana yllättäen N (JHa, JMe).

Syksyn suurimmat muuttajamäärät olivat 8.10. PYI Elävisluoto 163m (7N+156S (25a)) (HTu, KVa), 9.10. PAT Yrjänä 150m (PLa, SLa, MKe), 23.10. PYI Elävisluoto 144m (KVa), 29.10. PYI Elävisluoto 104S (21a) (HTu), 31.10. PYI Elävisluoto 69S (21a) (HTu) ja 3.11. PYI Elävisluoto 60m (28a) (HTu). Muuttoa havaittiin aivan marraskuun loppuun ja joulukuun alkuun asti. Joulukuussa ilmoitettiin vielä 20 yksilöä, viimeiset 10.–11.12. PYI Elävisluoto 7p1m (HTu, KVa) ja 25.–28.12. OUL Hartaanselkä /1p (ARa, JHa ym.)

Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) ja **Mustalintu/Pilkkasiipi** (*Melanitta sp.*): Ensimmäinen ”luukkusiipi” muutti 25.4. PYI Parhalahdella (HTu, IAV ym.), ja seuraavat olivat 28.4. PYI Parhalahdi 5m (HTu, TTo) ja PYI Hanhikivi 3m (HTu). Kevään suurimmat muutot olivat 16.5. PAT Yrjänä 210m (19a) (HTu), 18.5. OUL Pateniemi 408m (JHa, JMe), 19.5. SII Kaasa 233m (JHa, JMe), 21.5. HAI Tömpä 645 (+ sp. 27m) (SHa), 22.5. HAI Tömpä 249m (+ sp. 145m) (SHa) ja 23.5. RAA Tasku 294m klo 19.40–22.30 (KVa, HTu). Kuusamon ensimmäinen oli 20.5. OIilila 1/1p (VOR) ja suurin kerääntymä tavattiin Kuratilla 30p (VOR). Kevään yhteissumma oli 2692 pilkkasiipeä.

Kesäajan ilmoituksia 2.6. HAI Härkäsaikkä-Tömpä 9p (HHo), 5.6. KUU Kokkojärvi 5p (STi), 18.6. KUU Vuotunkijärvi 10p (HSe), 11.6. KUU Kokkojärvi 1/2p (JPe),

19.7. PYI Takaranta /1+11pull (HTu), 3.8. II Maakrunni /1+2 pull (TPa) ja 11.8. PYI Elävisluoto 3 pue (HTu). Kuusamossa Kitkajärvillä arvioidaan nykyään pesivän 5–10 pilkkasiipiparia, mutta varma pesintä Kuusamossa on päästy toteamaan vain muutaman kerran (Seppänen 1999).

Syyspuolen suurimmat ilmoitetut määrät olivat 8.10. PYI Elävisluoto 30m (HTu, KVa) ja 3.11. PYI Elävisluoto 41S (5a) (HTu). Vielä joulukuussa nähtiin pääasiassa Raahen seudulla yhteensä 71 yksilöä, viimeiset olivat 11.12. PYI Elävisluoto 5p (HTu, KVa) ja 17.–26.12. RAA Lapaluoto 2p (HTu, KVa).

Telkkä (*Bucephala clangula*): Talvehtivia telkkiä ilmoitettiin 1.1. OUL Syväsatamasta 2/1p (JAa, PAA, HSo), mutta tämän jälkeen nähtiin 16.1. asti Syväsataman sekä Hartaanselän puolella enimmillään 1/1p (KRa, ALu ym.). Tämän jälkeen ilmoitettiin enää yksi lintu. Seuraava havainto oli 27.2. KUU Varpasalmen /1p (MPi), joka lienee talvehtinut. 15.3. oli OUL Oritkarissa 2/2p (UVu) ja 17.3. 4/4p (UVu). Ensimmäiset selkeät muuttajat olivat 23.3. MUH Laitasaari 1p (THE) ja RAA Lapaluoto 1/1p (HTu). 11.4. ilmoitettiin OUL Syväsatamasta jo 30p (JPe). Kevään suurimmat muutot ja kevään-alkukesän paikallismäärät: 25.4. PYI Parhalahdi 124m (HTu, IAV ym.), 2.5. KUU kk Kirkkolahti 105p (HSe), 9.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 600p (TEs), 12.5. PAT Yrjänä 119m (KVa), 13.5. PYI Hanhikivi 137m (HTu), 15.5. OUL Kempeleenlahti 250p (KRa), 16.5. PUD Sotkajärvi 242p (JHa, KKv) ja 9.6. PUD Aittojärvi 147p (134/13) (JPe). Kesäajan huippumäärä oli 12.6. SII Tavon 130p.

Syyspuolen suurimmat määrät olivat: 20.8. PAT Yrjänä 100p24m (HTu, JHa, KVa), 21.9. PYI Elävisluoto 146m (KVa), 6.10. PAT Yrjänä 200p60m (HTu), 8.10. PYI Elävisluoto 132m (HTu, KVa), 9.10. OUL Pyykösjärvi 196p (JPe), 10.10. RAA Tasku 132m (KVa), 16.10. HAI eri puolilla n.200p (THE), 24.10. OUS Nenänokka n.100p

(STi), 27.10. PAT Yrjänä 120m (HTu). Vielä marraskuun alussa nähtiin suuria määriä: 3.11. PYI Elävisluoto 57m (HTu), 8.11. HAA Ainali ja ympäröivät lintujärvet yht. 172p (JPe), 9.11. OUL Pyykösjärvi n.80p (UVu) ja 10.11. PYI Elävisluoto 516m (KVa, HTu). Joulukuussa nähtiin vielä 68 yksilöä, joista viimeisimmät ilmoitetut olivat 11.12. PYI Vaaranlahti 3p (HTu, KVa) ja PYI Elävisluoto /1m (HTu, KVa).

Telkkä x Uivelo (*Bucephala clangula* x *Mergus albellus*): Tämä hyvin harvinainen risteymä havaittiin 26.4. OUL Jätärillä (AKa ym.). Samanlaisen linnun kuva on julkaistu Lasse J. Laineen toimittamassa Suomalaisessa Lintuoppaassa.

Uivelo (*Mergus albellus*): Ensimmäiset 16.4. RAA Lapaluoto 1/1p (RNe) ja 17.4. LUM Sannanlahti 8/2p (PLa) sekä PYI Parhalahdi 2(1/1)m (KVa, HTu ym.). Kuusamoon laji saapui 25.4. Kiveskoskelle 2/1p (MRy) ja Nilojärvelle 1/1 (HSe, ALv). Kevään suurimpia määriä olivat: 23.4. PYI Parhalahdi 10m (KVa), 25.4. PYI Parhalahdi 15m15p (9/6m,7/8p) (HTu, IAV ym.), 29.4. SII Kaasa 34m, 3.5. LIM Virkkula 22p (AVi), 4.5. SII Kaasa 13m klo 17.30–18.35 (HTa), 6.5. KEM Nenä 59p (MKe, PLa), 9.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 20p (TEs) ja LIM Temmesjokisuu 48p (PLa), 10.5. HAI Viinikanlahti 66(29/37)p (HHo), 11.5. HAA Osmanki 18p (JHa, KKv), 12.5. II Hiastinlahti 20p (JPe), 15.5. HAU Kraaseli 34p (JPe) ja 29.5. OUS Letto 20p (STi, PLa ym.).

Kesäaikana ilmoitettiin havaintoja Liminganlahden kesehtivistä linnuista, mm. 7.6. OUS Papinkari 58p (JAa, PLa) ja 9.6. LIM Temmesjokisuisto 35p (PLa). Muilta paikoilta ilmoitettiin lisäksi 30.6. OUL Syväsatama 18p (KKa), 10.7. OUL Kempeleenlahti n.35p (HHo) ja 13.7. SII Säikänlahti n.15p (STi).

Syksyn suurimmat määrät olivat 2.9. LIM Virkkula 27p (JPe), 18.9. KUU kk, Talvilahti 65p (HSe) ja KUU kk, Vihtasalmi 40p (HSe) sekä 10.10. OUL Pyykösjärvi peräti 106p

Isokoskelonaaras hautoo uutus-
saan. © Markku Hukkanen

(PLa). Marraskuulla oli jäljellä uive-
loita enää 8.11. Haapaveden Ainalil-
la ja läheisillä lintujärvillä 4p (JPe)
ja OUL Pyykösjärvellä, jossa vii-
meiset yksilöt havaittiin 12.11. 14p
(JHa, JMe).

Tukkakoskelo (*Mergus serrator*):
Kevään ensimmäiset PYI Parhalah-
della 17.4. 1/m (HTu, KVa) ja OUS
Riutussa 1/p (JMa) ja seuraavat
19.4. PYI Parhalahden 2m (HTu,
KVa). Useita mukavia muuttoja ha-
vaittiin: 25.4. 61m (HTu, IAV ym.),
3.5. PAT Yrjänä 109m (HTu), 9.5.
PYI Hanhikivi 153m (HTu), 10.5.
PAT Yrjänä 178m (KVa), 12.5. PAT
Yrjänä 114m (KVa), 13.5. PYI Han-

hikivi 417m (HTu) ja 15.5. PYI Par-
halahdi 172m (KVa, HTu ym.). Suu-
rin ilmoitettu keräntymä oli 9.5.
LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä
200p (TEs). Kuusamon
ensimmäinen ”serra” oli 25.4. Nilo-
järvellä /1p (VNi).

Syyspuolella havaittiin 19.8.
LUM Puhkiavanperässä yhden naa-
raan perässä peräti 47 poikasen laut-
ta (STi)! Syksyn suurimpia keränty-
miä ja muuttoja olivat 20.8. PAT
Yrjänä 80p (HTu, JHa, KVa), 5.9.
PYI Ulkoharmi 43m (HTu), 21.9.
PYI Elävisluoto 36m (KVa), 5.10.
PAT Yrjänä 39m (HTu), 6.10. PAT
Yrjänä 50p (HTu), 8.10. PYI Elävis-
luoto 33m (HTu, KVa), 9.10. PYI

Elävisluoto 58m (KVa) sekä 10.10.
RAA Tasku 42m (KVa). Kaksi viik-
koa edellisen linnun jälkeen tavattiin
vuoden viimeisin serra 3.12. RAA
Hakotauri /1 n-puk. p (HTu).

Isokoskelo (*Mergus merganser*):

1.1. ilmoitettiin OUL Pikisaaresta /
3p (JAa, PAa, HSo), ja 3.1. alkaen sa-
masta paikasta 2/1p (KRa). Sen jäl-
keen lintuja nähtiin vain kaksi aina
14.2. asti, jolloin paikalla oli 4p
(KKa). Raahen ensimmäinen nähtiin
11.–12.2. Lapaluodossa ja Kuljunlah-
della (HTu). 21.3. OUL Syväsatama-
sa oli 5p (KKa) ja 25.3. RAA Lapa-
luotoon oli ilmestynyt koiras (IAV).
Enemmälti koskeloita saapui maalishuhtikuun vaihteessa, kun 31.3. PYI
Elävisluodossa oli 7p (HTu, HTa) ja
1.4. OUL Oritkarissa 8/6p (UVu).
11.4. lintuja OUL Oritkarissa oli
n.15p (MTy, ATy) ja 19.4. PYI Parha-
lahdella muutti 37 lintua (HTu, KVa).
Kuusamon ensimmäinen oli 10.3.
Piikstammissa (RHä).

Kevään suurimmat muutto- ja
paikallismäärät olivat 25.4. PYI Par-
halahdi 156m (HTu, IAV ym.), 29.4.
LIM Virkkula väh. 200p (AVi), 5.5.
LUM Sannanlahti 2010p (HSe), 9.5.
LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä
2100p (TEs), 15.5. OUL Kempe-
leenlahti 400p (KRa) ja PYI Parha-
lahdi 120m (KVa, HTu ym.), 22.5.
OUS Nenännokka 450p (PLa), 25.5.
HAI Isomatala 285p (JHa, JMa),
1.6. LUM Sannanlahti 830p (JAa) ja
2.6. LUM Pitkänokka 920p (JAa,
PLa).

Syksyn suurimmat määrät olivat
11.9. KUU Kk, Kirkkolahti 300p
(HSe), 27.9. KUU kk, Torankijärvi
300p (HSe), 8.10. PYI Elävisluoto
114m (104S+10N) (HTu, KVa),
4.11. KUI Oijärvi 355p (JPe), 8.11.

OUL Pyykösjärven syysuippu 450p (JHa, HTa ym.) ja UTA Ahmasjärvi peräti 1000p (JPe) sekä 10.11. PYI Elävisluoto 107m (KVa, HTu). Joulukuussa ilmoitettiin vielä 17 yksilöä, joista viimeiset olivat 10.12. PYI Elävisluoto /2p (HTu) ja RAA Kultalanlahti 2p (HTu) sekä 17.12. OUL Tuira 1/p (JAA, AVi).

Vesilintulaji: Seuraavat määrittämättömät muuttavat vesilinnut eivät kuvaa paikkojen koko vesilintumuuttoa vaan ainoastaan määrittämätöntä osaa. PYI Parhalahdella summattiin arktika-ajkaan 14.5. 154m (KVa), 15.5. 233m (KVa) ja 16.5. 440m, joista arktisia lajeja (alli, mustalintu ja pilkkasiipi) oli todennäköisesti 390m (5a) (HTu) sekä samana päivänä PAT Yrjänässä 404m, joista arktisia lajeja todennäköisesti 390m (7a) (HTu) ja 23.5. RAA Taskun hyvänä melanittapäivänä 211m (KVa, HTu). 18.5. muutti OUL Pateniemen onnistuneella istutajilla 382 "vessua" (JHa, JMe). 9.5. ilmoitettiin LIM Temmesjoki-suistosta 2500p tukkasotkaa ja telkää (MKe).

17.7. oli PAT Yrjänässä 500p (lähinnä telkkiä) (HTu), ja elokuussa 11.8. KEM Vihiluoto - OUL Kempeleenlahti n.1400p (JHa). 20.8. muutti PAT Yrjänässä perinteisellä sorsastuksen pakomutolla niukat 308m (HTu, JHa, KVa).

7.11. oli HAA Ainalilla n.150p vesilintua, joiden joukossa dominoi mustalintu (V-M. Sorvari) ja 10.11. PYI Elävisluodossa 253m (yht. 1055m vesilintua määritettyineen) (KVa, HTu). Raahan seudulla nähtiin joulukuussa 17 "veeällää".

Haukat ja kotkat

Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*): Ensimmäiset "pernikset" ilmoitettiin ennätysaikaisin 24.4. HAI Kirkkosalmelta, jossa monen havainnoijan silmin nähtiin vähintään 1m, mutta maksimissaan peräti neljä lintua (ALu, AVi ym.). Havainto on aikaisin kautta aikojen PPLY:n alueella. Seuraavakin lintu ilmoitettiin 25.4. LIM Selkämäällä 1 NE (JRa). Seuraavat tulivatkin normaaliaikaan 13.5. OUL Jätärillä (AKa) ja 16.5.

LUM Sannanlahdella (ALu). Koko kevään summa oli vaivaiset 8mlp pernistä. Suurin päiväsumma havaittiin alkukesällä 6.6. PYI Parhalahdella 4m (HTu).

Kuusamossa havaittiin rallin aikaan 9.6. Valtavaaralla (JPm), Oulangalla 2p (MOh, A. Ohtonen ym.), Juhtivaarassa 2p (MOh ym.) ja Suiningilla 1p (T. Posio ym.).

Syksyllä ilmoitettiin 9 muuttavaa, joista suurin määrä 22.7. LIM Virkkula 2m (AVi) ja viimeisimmät myöhään 22.9. YII Haukkasuo 1 (HSe) ja 25.9. KUU Rukajärvi, Antinperä 1 (HSe).

Merikotka (*Haliaeetus albicilla*): Talven ainoa oli 30.1. LUM Varjakan 1 subad S (HTa). Seuraavat nähtiin 28.2. HAI Kirkkosalmella 1m (PPE), 7.3. RAA Lapaluodossa 1p (IAV) ja 20.3. PYI Elävisluodossa 1 3-4kv m (HTu, KVa). Näiden jälkeen ilmoitettiin jo selvästi yleisemmin havaintoja. Kevään aikana havaittiin kaikkiaan n.50 muuttavaa sekä paikallista merikotkaa (lisäksi havaittiin kaksi määrittämätöntä kotkalajia). Vähintään kahden yksilön päivät olivat: 11.4. SII Alhonmäki 2m (HTa), 16.4. HAI Tömpä 3p (JMa) ja 11.5. HAI Rytijärvi 2p (PLa, MKe). Kuusamon ensimmäinen lintu oli 20.4. kk:n 1 ad m (ALv). Pudasjärvellä nähtiin 22.4. ja 5.5. Aittojärvellä 1 juv (TSa).

Kesä-heinäkuulla ilmoitettiin Kuusamosta väh. 4 yksilöä rallin aikaan. Taivalkoskella ja Kuusamossa pesii nykyisin merikotkakanta; Taivalkoskella yksi pari (TMO) ja Kuusamossa muutama pari (ks. Kallio 1998). Limingan Virkkulassa oleili heinäkuun ajan 1 ad p (AVi ym.), 16.6. oli HAI Tömpässä-Riisinnokalla 1 2kv ja ad p (JMa, HHO, STi) ja SII Taivossa oli 28.6. ja 25.7. 1 juv p (KKo, THE). 2.-3.8. oli Iin Ulkokrunneilla 2 juv p (KKo, I. Vatanen).

Syyspuolella välillä 8.8.-12.11. havaittiin yhteensä noin 15-20 "halia", joista 18.8. nähtiin Hailuodossa eri puolilla yhteensä viisi eri yksilöä (JMa). Vuoden viimeiset kaksi lintua nähtiin marraskuussa PYI Elävisluodossa: 3.11. 1 subad m (HTu)

ja 12.11. 1 subad m (HTu, KVa).

Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*): Ensimmäinen "ruskis" oli 11.4. PYI Parhalahden 1/m (KVa), ja seuraavat 16.4. PYI Parhalahi 1/1m (HTu, KVa), LIM Tupos 1/p (JMe, SKu) ja HAI Tömpänkylju + Louekari yht. 3/p (JMa). 17.4. HAI Kirkkosalmella nähtiin jo suuri määrä 3m10p (JMa). 19.4. summattiin PYI Parhalahdella 4/4m (HTu, KVa) ja LUM Sannanlahdella oli paikallisenä 7 lintua (JHa, JMe). Muut suurimmat paikallismäärät olivat 9.5. HAI Kirkkosalmen perukka 4/2p (HHo), 11.5. SII Hietaniitynlahti 1/3p (JPe) ja SII Säikänlahti 1/3p (JPe), 15.5. OUL Kempeleenlahti 3/1p (KRa) ja HAU Kraaseli 1/3p (JPe).

Muita kesän kiintoisimpia: 3.6. KUI Oijärvi, Mursunjärvi /1p, ilm. pesivä (JPe), 7.6. OUL Suolampi 1/p (KKi), 18.6. KUU Rukajärvi 1/p (M. Vakiala, K.Suomela ym.), 19.6. KUU Kulaslahti 1/2kv p (TEs, STi, EHO), 2.7. KÄR Nurmesjärvi 3p (KVa, JKO), 3.7. KÄR Juurusjärvi /1p (KVa, JKO) ja HAA Ainali 1/1p (JMa, PLa ym.), 20.7. HAA Osmaniki /1p (HHo), 23.7. PUD Sotkajärvi 1/1p (STi, KKv), 24.7. PUD Aittojärvi /1p (TSa, STi, KKv) ja PUD Pudasjärvi /1p (STi, KKv) ja 1.8. PUD Iso Kienasjärvi 1/p (TSa).

Syksyn suurin muutto oli 20.8. PAT Yrjänä 7p10m S (HTu, KVa, JHa). Syyskuun viimeisimmät ruskikset olivat 11.9. SII Ulkonokka 3p (HTu, KVa ym.) ja 12.9. HAI Pate-lanselkä 1/ ad p (JMa), mutta vuoden viimeisin oli Raahan seudun kautta aikojen myöhäisin 9.10. PAT Yrjänä 1 juv p (HTu, KVa).

Sinisuhaukka (*Circus cyaneus*): Ensimmäinen ilmestyi Raahan seudun saapumisennätysaikaan 31.3. PYI Parhalahi 1/m (HTu), ja seuraava 2.4. TYR Jokisilta 1/p (TFy). 10.4. lähtien nähtiin jo monessa paikassa, ja suurimmat muuttot olivat 17.4. HAI Kirkkosalmen 6m (JMa) ja 19.4. PYI Parhalahden 7(4/3)m (HTu, KVa). Koko kevään ilmoitettujen määrä oli n.65 lintua.

Syksyllä sorsastuksen aloitus lait-

Nuori kanahaukka lajille tyypillisessä pesimismaastossa. © Markku Hukkanen

toi vipinää myös sinisoiden siipiin: 20.8. PAT Yrjänässä 10m (9 juv ja / 1) (HTu, KVa, JHa). Syksyn viimeiset olivat aikaisia 11.9. SII Säikänlahti /1 n-puk. (TEs, STi, ESt) ja 12.9. PYI Yppäri 1p (HTu) ja SII Tauvo 1m sekä myöhäisin 20.9. PYI Yppäri 1 juv p (KVa, HTa, JHa). Syksyn ajalta ilmoitettiin n.35 sini-suota.

Kanahaukka (*Accipiter gentilis*): Tammi-helmikuussa ilmoitettiin 21 ”genttiä” seuraavista kunnista: OUL 7, PYI 3, PAT 3, HAU 2, OUS 1, HAI 1, RAN 1, TYR 1, KEM 1 ja RAA 1. Ensimmäinen kevätmuuttaja ilmoitettiin 1.4. HAI Kirkkosalmi 1m (JMa). Suurimmat muutot olivat totutun niukkoja: 19.4. PYI Parhalahti 2m (HTu, KVa) ja 24.4. PYI Teerelä 2m (IAV, JKo ym.). Kevään muuttavien yhteisumma oli 16.

Syyspuolella havaittiin yhteensä 34 kanahaukkaa. Ainoa vähintään kahden linnun päivämuitto oli 10.11. PYI Elävisluoto a2m (KVa, HTa), ja suurimmat paikallismäärät olivat 20.8. PAT Yrjänä 3 juv p (HTu, JHa, KVa), 3.9. RAA Kulta-

lanlahti 2p (HTu) ja 3.10. PYI Yppäri 2p (HTu, KVa). Joulukuussa näkyi 11 kanahaukkaa, jotka jakaantuivat kunnittain: OUL 3, RUU 3, RAA 2, HAA 1, PAT 1 ja PYI 1.

Varpushaukka (*Accipiter nisus*): Tammi-helmikuussa ilmoitettiin 19 ”nisaria”, jotka olivat kunnittain: OUL 6, PAT 3, RAA 3, HAI 1, PYI 1, RUU 1, LIM 1, TEM 1, OUS 1 ja HAU 1. Ensimmäiset muuttavat linnut on tulkittu 13.3. PYI Parhalahtella (HTa) ja 26.3. KEM Honkasessa (STi, TEs, AKa). Keväällä ilmoitettiin kolme vähintään 10 linnun muuttoa: 18.4. PYI Parhalahti 20m (KVa, HTu, THy), 19.4. KEM Honkanen 15m (TEs) ja PYI Parhalahti peräti 41m (HTu, KVa), joka lienee yksi PPLY:n kaikkien aikojen suurimmista kevätpäiväsummista. Vielä 15.5. ynnättiin PYI Parhalahtelta 9m (KVa, HTu ym.). Kevään muuttolennessä laskettujen yhteisumma oli 168 yksilöä.

Syysmuutolla suurimmat päiväsummat olivat 20.8. PAT Yrjänä 8m (HTu, JHa, KVa) ja 3.9. RAA Kultanlahti 4m (HTu). Viimeinen

muuttava oli 10.10. OUL Madekoski 1S (THE). Syksyn ilmoitettujen kokonaissumma oli 65 lintua. Joulukuussa nähtiin 6 yksilöä, jotka olivat kunnittain OUL 3, LIM 1, RAA 1 ja PAT 1.

Hiirihaukka (*Buteo buteo*): Kevään ensimmäinen ”hiha” kaarteli 25.3. KEM Honkasessa (STi) ja seuraava 31.3. PYI Parhalahtella (KVa). Kevään suurimmat päiväsummat olivat 19.4. LUM Sannanlahti 4m2p (JHa, JMe), KEM Honkanen 6m (TEs) ja PYI Parhalahti 6m (HTu, KVa) ja 24.4. HAI Kirkkosalmi 14m (ALu, AVi ym.). Kuusamon ensimmäinen muutti 2.5. Kuoliossa (VNi). Yhteensä keväältä ilmoitettiin 87 hiirihaukkaa.

Syksyllä ilmoitettiin vain 8 muuttavaa ja paikallista hiirihaukkaa. Viimeiset nähtiin 20.9. PYI Yppäri 1p (KVa, HTa, JHa) ja VIH kk 1p (KVa, HTa, JHa) sekä 3.10. PYI Yppäri 1p (HTu, KVa).

Piekana (*Buteo lagopus*) ja **Buteo sp.** sekä **Buteo/Pernis**: Ensimmäinen määritetty ”piekku” nähtiin 2.4. TYR Jokisillalla (TFy) ja seuraavat

6.4. Limingassa (UVu) sekä 7.4. KEM Teppolassa 1m (JHa) ja PYI Parhalahdella 1m (KVva). Ennen tätä havaittiin 1.–4.4. yhteensä neljä muuttavaa Buteo sp:tä.

Kevään suuret buteomuutot ovat viime vuosina loppuneet tyystin, onkohan Lapin myyrähuippujen puuttumisella osuutensa asiaan? Suurimmat ja todella käsittämättömän niukat muutot: 18.4. PYI Parhalahi 36m (+ sp. 4m) (KVva, HTu, THy), 19.4. PYI Parhalahi 30m (+ sp. 9m) ja KEM Honkanen 22m (TEs), 24.4. SII Alhonmäki 46m (+ sp. 17m) (KRaa, AHu, VPV). Kevään yhteisumma oli vaivaiset 277 lintua (+ sp. 83m).

Syksyllä ilmoitettiin välillä 15.8.–10.11. yhteensä 19 muuttajaa. Suurin ilmoitettu määrä oli 2.10. Hailuodon rallissa yht. 5p (HTu, JHa ym.). Viimeisimmät olivat myöhäisiä 23.10. OUL Madekoski 1m (THE) ja 10.11. PYI Elävisluoto 1m (KVva, HTu).

Maakotka (*Aquila chrysaetos*): Ensimmäinen muuttavanoloinen maakotka nähtiin epätavallisen varhain: 16.1. PYI Yppärissä seurattiin usean kilometrin matkan yhtä vanhaa lintua (HTu, KVva), mutta seuraavat normaaliin aikaan HAI Kirkkosalmella 5.3. 1m (SHA) ja 11.3. 1m (SHA) sekä 12.3. PYI Parhalahi 1m1p (HTu, KVva). Hailuodossa maaliskuussa 5.–29.3. ilmoitettiin yhteensä 11 muuttavaa maakotkaa, joista suurin määrä oli 29.3. HAI Kirkkosalmi 4m/p (JMa), ja kevään viimeisin 13.5. OUL Jätäri 1 subad m (PLa, SKä, AKa). Kaikkiaan maakotkia nähtiin keväällä välillä 5.3.–13.5. muutolla yhteensä 36 lintua (+ *Aquila* sp. 2m). Syyshavaintoja maakotkasta ei ilmoitettu.

Kalasääski (*Pandion haliaetus*): Ensimmäiset ”pandarit” tulivat aikaisin pesäpaikoilleen Kuusamoon: 9.4. Oijusluomaan (ALv) ja 17.4. Nissinvaaraan (HHa). Suurin ilmoitettu määrä yhdeltä paikalta oli 11.5. HAI Kirkkosalmi 3p (PLa, MKe). Kevään yhteisumma oli 23 lintua.

Kesällä Taivalkoskelta ilmoitettiin 12 pesivää paria (TMo). Syksyllä ilmoitettiin 10 sääkseä muutolta,

viimeiset näkyivät 9.9. PYI Parhalahi 1m (HTu) ja 12.9. TAI Jokijärvi 2p (VSu, PSu).

Tuulihaukka (*Falco tinnunculus*): Tuulihaukasta saatiin kaksi harvinaista talvehtimishavaintoa Oulusta, josta ilmoitettiin Oritkarista koiraslintu 1.–10.1. (JAA, PAA ym.), ja lisäksi 3.1. ilmoitettiin koiraslintu Intiöstä (JPe). Havainnot olivat vasta toinen ja kolmas tammikisahavainto PPLY:n alueella. Ensimmäiset kevätmuuttajat olivat 28.3. TYR Ängeslevä 1p (JHa) ja 29.3. KEM Honkanen 1m (STi, TEs ym.).

Kevään suurin paikallismäärä oli 18.4. TYR Tyrnävän ja Muhoksen välisellä tiellä havaittu 18p (THE) ja suurimmat muutot 18.4. PYI Parhalahi 6m (KVva, HTu, THy) ja 19.4. PYI Parhalahi 7m (HTu, KVva). Keväältä ilmoitettiin yhteensä 80 tuulihaukkaa.

Syksyllä ”tinnuja” nähtiin 26 yksilöä. Viimeisimmät linnut olivat 2.10. TYR Murto 1p (VPV), 9.–10.10. SII Tauvo 1p1m ja 17.11. KEM Sarkkiranta 1p (JMe, SKu).

Ampuhaukka (*Falco columbarius*): Saapui jälleen vuodenaikaan nähden kellontarkasti 31.3. PYI Parhalahi 2m (KVva), ja seuraava oli 2.4. PAT Mikonkarissa (JHa), jonka jälkeen nähtiinkin jo yleisesti. Suurimmat muutot olivat 19.4. KEM Honkanen 5m (TEs) ja PYI Parhalahi 4m (HTu, KVva). Vielä myöhään 9.5. PYI Hanhikivellä nähtiin 3m (HTu). Kuusamon ensimmäinen oli 12.4. Säynäjävaaran 1/p (JMä). Yhteensä kevään aikana nähtiin 57 ampuhaukkaa.

Syksyllä ilmoitettiin 40 ”ampparia” ilman merkittäviä kerääntymiä. Viimeinen ilmoitettiin lähes kuu-kauden edellisen jälkeen 6.11. OUL Oritkari 1p (EMi, KKa).

Nuolihaukka (*Falco subbuteo*): Ensimmäinen nuolihaukka muutti 6.5. PAT Yrjänässä (HTu). Toukokuulta ilmoitettuja oli tavallisen niukat 11 yksilöä.

Kesällä Kuusamon rallissa havaittiin peräti 7 paikassa, Oulangalla (JLn ym.), Iso-Kuusikossa (KAr

ym.), Sossonniemessä (JKj ym.), Konttaisenrannassa (JKj ym.), Heinäjärvellä (A. Topp ym.), Lehtovaarassa (IHa ym.) ja Kurkijärvellä (MPi ym.).

Syksyiltä ilmoitettiin 8 lintua, syyskuun viimeisin oli 14.9. OUL Kempeleenlahi 1p (JMe), mutta koko vuoden viimeisin olikin todella myöhäinen 10.10. HAI Itänenä 1 (JMa), joka mahtuu lähes Suomen 10. myöhäisimmän havaintopäivämäärän sisälle (Pöyhönen 1995).

Muuttohaukka (*Falco peregrinus*) ja **Iso Falco** (*Falco peregrinus/rusticolus*): Ensimmäinen ”peret” olivat 6.4. LIM 1p (UVu) ja 8.4. TYR Murto 1p (JMe, SKu). Kevään suurimmat määrät ajoittuivat hiukan yllättäen pääosin toukokuulle: 18.4. KEM Honkanen 2 ad m (JHa, JMe), 24.4. HAI Kirkkosalmi 2m (AVi, ALu ym.), 6.5. PYI Parhalahi 2m (HTa), 7.5. PYI Parhalahi 2 ad m (HTu), 8.5. HAI Tömpä 2p (SHA), 9.5. LUM Sannanlahi-Puhkiavanperä 2m (TEs), 10.5. HAA Ainali 2m (JHa, KKv) ja LUM Sannanlahi-Puhkiavanperä 2p (TEs) ja 16.5. LIM Virkkula 2p (ad ja juv) (AVi). Yhteensä ilmoitettiin huhti-toukokuulta n.35 muuttohaukkaa.

Kesä-heinäkuulla tunnettujen pesimäpaikkojen ulkopuolelta ilmoitettiin 12.6. LIM Virkkula 1p (AVi), 18.6. KUU Matosuo 2p (lintumaratton), 18.7. LIM Virkkula 1p (AVi) ja 21.7. LIM Hirvineva 1 ad p (MKe, PLa).

Syksyllä ilmoitettiin 14.8.–19.9. yhteensä 14 m/p muuttohaukkaa. Suurin muutto oli 15.9. RAA Tasku 2S (ad ja 1kv) (HTu), ja viimeisin oli 19.9. OUL Jätäri 1 ad m (JHa).

Kanalinnot

Teeri (*Tetrao tetrix*): Vuoden suurimmat teeriparvet olivat 3.1. TEM Haapakylä 43p (KKs), 18.1. TYR Isosuo 43p (ERi), 10.3. LIM Ala-Temmes, Ojanperä n.40p (RKY) ja 17.10. HAA Hirvineva n.130p (J. Saastamoinen).

Peltopyy (*Perdix perdix*): Yhteensä talven ja kevään aikana ilmoitettiin n.120 peltopyytä. Kaikki havainnot:

Fasaaneja havaittiin vuonna 1999 11 Pohjois-Pohjanmaan kunnassa. © Jari Wilenius

1.–31.1. OUL Syväsatama vuoden alussa 18–20 linnun parvi, joka hupeni kuun lopussa 5 lintuun (JAa, MEs ym.), jotka löytyivät kuolleina kuun lopussa (MEs). Ne otettiin talteen Oulun yliopiston tarkempia tutkimuksia varten, joissa ilmeni, että linnut olivat nälkiintyneet (ilm. Ahti Putaala), 1.1. KEM Teppola 7p (JHa), 3.–31.1. TEM Haapakylä 3p (KKs), 21.1. TYR Parras > 7p (RKy), 23.1. TYR Jokisilta 14p (ERi), 23.1. OUL Pikkarala 7p (STi), 24.–30.1. TYR Ängeslevä 6–12p (ERi, RKy, PMa), 16.2. LIM/LUM-kunnanraja 9p (I. Kaarto), 23.2. TYR Keskikylä 13p (ERi), 28.2. RAN Mankilankylä 6p (RKy) ja LUM Mäkikylä 15p (KKo), 28.3. MUH Kirkonkylä 3p (EMi, ALu), 2.4. LUM kk 2p (JSi) ja HAU Kello 1Ä (JRa), 8.4. KEM Teppola 7p (samat kuin tammikuussa?) (ALu) ja TYR Murto 2p (JMe, SKu), 20.4. LIM Virkkula 2p (MLi), jotka olivat paikalla vielä 27.5. (JAa, AVi), 27.5. PAT Mikonkari 2p (HTu), 30.5. LUM Varjakantie 2p (MLi) ja 27.6. PAT Mikonkari pue+emo (JHa).

Syksyn ainoat havainnot olivat 15.9. MUH Soso 32p (KKi), 14.11. OUL Syväsatama 1p (KKa, HTa) ja

11.12. TYR Leppioja n.11p (RKy, EHa). Tyrnävän alueen talvikanta on Oulun yliopiston seurannoissa vaihdellut vv.1990–1996 n.70–150 yksilön välillä (A. Putaala, kirjall. ilm.). Oulun Pikkaralassa on nähty myös 90-luvun keskivaiheilla neljä eri talvehtimisparvea.

Fasaani (*Phasianus colchicus*): Koreita fasaaneja ilmoitettiin 11 kunnasta. Havaintopaikat kunnittain: OUL: Jätäri, Hupisaaret, Pikisaari, Länsi-Patela, Oritkari, Rajahauta, Vihreäsaari, Hietasaari, PAT: Kotiranta, Toivontie, Pöllä, TYR: Jokisilta, RAN: Mankilankylä, OUN: Irva, HAU: Kello, Takkuranta, Käpylänkuja ja Ervastinranta, PYI: Parhalampi, UTA: Ahmasjärvi, OUS: Salonpää, HAA: Apaja ja KES.

Rantakanat ja kurki

Luhtakana (*Rallus aquaticus*): Vuoden viisi havaittua ”rallusta” on keskimääräinen havaintomäärä 1990-luvulla. Ensimmäinen vapunaaton 30.4. alkaen LIM Temmesjokisuu 1Ä (HTa ym.), ja 27.5. paikalla kuultiin kaksi lintua (JAa, AVi), 22.5. LIM Lumijokisuu 1Ä (JSi), 26.5.–15.6. HAI Kirkonkarit

1ä (HHo, SHa ym.), 12.6. KÄR Nurmesjärvi 1Ä (STi) ja 16.6. HAI Syökarinlahti 1Ä (JMa).

Luhtahuitti (*Porzana porzana*):

Yhteensä havaittiin 15 huittia. Kaikki havainnot: aikainen huhtikuinen 25.–26.4. LIM Selkämaantie 1Ä (MLe, PMa, ERi ym.), 21.5. HAI Kirkonkarit 1Ä (HHo), 22.5. PYI Heinikarinlahti 1Ä (HTu) ja 29.5. paikalla oli 2Ä (HTu, KRa ym.), 25.5. HAI Patelanselkä 1Ä (JHa), 26.5.–10.7. alkaen OUS Letto-Papinkari 1–2Ä (JAa, KHe, MKe ym.), 30.5. PYI Ulkoharmi 1Ä (JHa, JMe), 4.–8.6. OUL Hietasaari 1Ä (JAa, TFy ym.), 10.6. PAT Jokisuu 1Ä (HTu) ja TAI Kisoslampi 1Ä (TMo), 12.–19.6. KUU Kuolio, Matlalampi 1Ä (HSe ym.), 2.7. HAA Ainali 1Ä (KVä, JKo ym.) ja HAA Apaja 1Ä (STi, ARa, TFy) ja 6.7. OUL Kuivasjärvi 1Ä (PLa, MKe). Ainoana syyshavaintona oli 31.7. OUL Syväsataman 1p (KKa).

Ruisräikkä (*Crex crex*): Ruisräikkien esiintymisessä vuosi painuu historiaan PPLY:n alueella. Lajiin kiinnitettiin erityistä huomiota BirdLifen erikoisprojektin ansiosta, ja sattumoisin vuonna ryntäsi alue-

Ruisräätä oli BirdLife Suomen projektilaji vuonna 1999. Kuin tilauksesta lajilla oli poikkeuksellisen runsas esiintyminen myös Pohjois-Pohjanmaalla. © Jari Peltomäki

ellemme ennätysmäärä rääkkäitä, 48 yksilöä. Reviirit jakaantuivat kunnittain: KEM 7, PYI 5, LIM 5, OUN 5, HAI 4, VIH 4, TYR 3, OUS 2, HAA 2, RAA 1, LUM 1, MER 1, KES 1, TEM 1, KÄR 1, PUD 1, KUU 1, OUL 1, HAU 1 ja MUH 1.

Kaikki havainnot: 26.5. PYI Perilahti 2Ä (RHa, J. Saarinen, JPe), 29.5.–7.6. OUS Letto 1Ä (JAa, STi ym.), 30.5. LIM Virkkula 2Ä (AOH, AKa ym.), RAA Saloinen 1Ä (HTu, RHa, HSu) ja LIM Temmesjokisuu 1Ä (AOI, H. Luotonen), 1.–21.6. HAI Huikku 1Ä (JMa, STi ym.) ja 1.6. LUM Karvonlahti 1Ä (PLa), kesäkuussa LIM kk, Kuormatie 1Ä (JPm, TEs ym.), LIM Luhasto 1Ä (HTa), HAI Viinikanlahti 1Ä (PPe), OUN yht. 5Ä (RRa ym.), MER 1Ä (RRa), VIH Ilveskorpi 3Ä (M. Maara), KES Pihkala 1Ä (ilm. Y. Cajanus), 4.6. TEM Kuoppala 1Ä (RKy, Toini Karppinen), 10.6. alkaen KEM Teppola 1–3Ä (JHa, JMe ym.), joka kohosi heinäkuun alussa peräti 7 lintuun (HTa), 10.6. PYI Penkkatie 1Ä ja PYI Takaranta 1Ä (HTu), 12.6.–2.7. HAA/KÄR Koi-

vikko 1Ä (STi, KVa, JKo) ja HAA Kytökylä 1Ä (STi), 17.6. PUD Aitojärvi 1Ä (PLa, AKa), n.15.–18.6. KUU Vuotunki 1Ä (MPi, JMn ym.), 19.6. VIH Piipsa 1Ä (RKy, Paavo Nevalainen) ja OUL Sanginsuu 1Ä (J. Eskelinen), 20.6. HAU Kello 1Ä (JRa), 21.6. HAI Kirkkosalmi, uusi silta 1Ä (JMa), 25.6. TYR Kankaanonkka 1Ä (STi), TYR Rajakorpi 2Ä (MPa) ja OUS Sarkkiranta 1Ä (MPa), 28.6. PYI Parhalahti kylä 1Ä (HTu), 2.7. KÄR Rannankylä 1Ä (STi, ARa, TFy), 10.7. HAI Järventausta 1Ä (SHa, JMa), 14.7. MUH Soso 1Ä (MPa) ja syyshavaintona 21.8. sekä 28.8. OUL Oritkari 1p (EMi).

Nokikana (*Fulica atra*): Ensimmäinen nokikana nähtiin 30.3. alkaen OUL Oritkarissa (UVu, AKa ym.), ja seuraava tepasteli 3.4. LIM Virkkulassa pellolla ruokaa etsimässä (KHe). Kevään suurin ilmoitettu summa oli vaatimattomasti 8.5. HAI Kirkkosalmi n.30p (VSu, PSu, OSu). Syyspuolella suurimmat summat 1.8. HAI Kirkkosalmi 72p

(SHa), 28.8. RAA Oravanjärvi 30p (HTu), 18.8. LIM Temmesjokisuu 83p (MKe, PLa), 2.9. LIM Virkkula 180p (JPe), 27.9. LUM Lamunkari 150p (JPe) ja 9.10. OUL Pyykösjärvi 107p (JPe, A.Nikkilä). Viimeiset neljä lintua nähtiin 14.11. OUL Pyykösjärvellä (EHo, UVu).

Kurki (*Grus grus*): Kevään ilmoitettu ”rimppakintujen” yhteissumma oli huhtikuun loppuun mennessä 3910 lintua, joista useita satoja voi olla samoja lintuja (pääallekkäisiä havaintoja). Toukokuussa muutti enää 56 lintua. Kevään ensimmäinen ilmoitettiin jo maaliskuun puolella 29.3. PYI Parhalahdella (HTu, KVa), ja seuraava muutti 4.4. KEM Honkasessa (MLe, TEs). Kevään suurimmat muutto- ja paikallismäärät: 16.4. TYR Ängeslevä väh. 100p (JTo, ERi), 17.4. LUM Sannanlahti 236m (ALu), KEM Honkanen 108m (TEs) ja PYI Parhalahti 144m (KVa, HTu ym.), 18.4. PYI Parhalahti 128m (KVa, HTu, THy) ja lopulta kurkien kevään tulinen päämuuttopäivä 19.4. KEM Honkanen 997m

klo 5.10–19.15 (TEs, STi, JPi), LUM Sannanlahti 938m klo 6.00–15.00 (JHa, JMe) ja PYI Parhalahdi 497m (61a) klo 6.20–16.10 (HTu, KVa). Tänä päämuuttopäivänä kurkia muutti laajalla rintamalla Oulun seudulla, mm. Sannanlahdella suoraan Liminganlahden yli Oulunsaloon (joita ei Kempeleen Honkasesesta havaittu), joten päivän kokonaisuutsumma alueella oli reippaasti toisella tuhannella. Päämuuttopäivän jälkeen suurimmat paikallismäärät olivat 24.4. TYR Pellot 400 m+p (KKi, UVu) ja LUM Sannanlahti 280p (JHa), 1.5. MUH Soso n.160p (THE) ja TYR Korkala 112p (ERi) sekä 5.5. TYR Ängeslevä 350p (JHa).

Kesäajan suurimmat parvet olivat 3.6. LIM Virkkulan n.470p (AVi) ja 9.6. LIM Temmesjokisuiston 420p (PLa). Syyspuolella kurjet alkoivat kerääntyä Muhoksen Soson peltoalueelle, josta Jukka Kangas ja E. Asikainen laskivat 15.8. 300p (JKa, EAs), 21.8. 867p (JKa, EAs), 5.9. 1000p (JKa, TEs ym.), 11.9. 700p (JKa, EAs), 13.9. n.1000–1200p (KKi), 18.9. 940p (JKa, EAs), 25.9. 680p (JKa, EAs), 27.9. 320p (JKa, EAs) ja 3.10. 59p (JKa, EAs). Syksyn paras muutto oli 20.8. PAT Yrjänä 122m (HTu, JHa, KVa).

Viimeiset kurjet ilmoitettiin loka-kuun alussa 4.10. OUL kk 1m (JKa) ja 10.10. TEM Koskelankylä 35m (RKy). Syysmuuttajien yhteismäärä oli 723 lintua.

Kahlaajat

Meriharakka (*Haematopus ostralegus*): Kevään ensimmäiset meriharakat piipahtivat 10.4. OUL Oritkarissa viiden yksilön voimin (JMe, KRa ym.). Ensimmäinen muuttohavainto kirjattiin vasta viikkoa myöhemmin 17.4. PYI Parhalahdelta (HTu, KVa ym.). Tyypillisesti porkkananokkien suurimmat kerääntymät laskettiin 28.4. OUL Taskilan jätevedenpuhdistamolta, jossa 30 paikallista (HSe). Meriharakoita muutti suurimmat summat paria päivää myöhemmin 2.5. PYI Parhalahdella 25 lintua yhdessä parvessa ja

3.5. PAT Yrjänässä 37 lintua seitsemässä eri parvessa (HTu). 3.5. havaittiin RAA-PAT -alueella eri paikoissa edelliset mukaan lukien yhteensä 85 muuttajaa tusinassa parvessa (HTu). Syksyllä meriharakoita havaittiin epätavallisesti vielä lokakuun puolella, jolloin 8.10. PYI Elävisluodossa muutti 10 linnun parvi kohti etelää (KVa) ja 24.10. yllättäen KUI Vatunginnokalla yksinäinen muuttaja kovaan vastatuuleen kohti etelää (JAA, JHa, HSo).

Pikkutylli (*Charadrius dubius*): Kevään ensimmäiset pikkutyllit saapuivat huhtikuun loppupuolella. Ensimmäinen muutti 22.4. PYI Parhalahdella (KVa) ja ensimmäiset paikalliset löytyivät 23.4. OUL Pateniemen sahalla 2p (TMu) ja 24.4. OUL Jätäriltä 2p (JAA). Kuusamosta pikkutyllejä ilmoitettiin keväänkesän aikana neljästä paikasta: 22.5. Torankijärveltä 1p (MRy), 8.6. Heikkiseniemestä 1p (OLA), 17.6. Liikasesta ja 18.6. Irnistä 1p (HSe). Syksyiltä ilmoitettiin 1.8. SII Tauvosta ja OUL Jätäriltä (KKa) kolmen pikkutyllin paikallinen kerääntymä. Myöhäisimmät pikkutyllit viipyivät syyskuulle, 5.9. PYI Ulkoharmi a2m (HTu) ja 11.9. SII Tauvossa 1p (UVu).

Tylli (*Charadrius hiaticula*): Kevään ensimmäinen tylli havaittiin 12.4. Hailuodossa (UVu). 19.4. OUL Pateniemen sahalla oli jo kuusi lintua paikallisena (TMu). Koillismaalle ensimmäiset tyllit saapuivat 11.5. KUU kaatopaikalle (OLA) ja 13.5. Vihtasalmelle (PSi). Suurin keväinen tyllisumma ynnättiin 24.5. OUL Vihreäsaaresta, jossa oli 50 paikallista (MTy, ATy). Syksyllä taas suurimmat paikallismäärät laskettiin 10.8. PYI Takaranta 100p (HTu), SII Säärenperä 70p (JAA, JHa) ja 14.8. PYI Takaranta 90p (HTu). 2.9. laskettiin SII Tauvon Ulkonokan suurin tyllisumma 75 lintua. Suurimmat muutot laskettiin 12.8., jolloin PYI Takarannassa 130m ja RAA Kultalanlahdella 80m (HTu). Suurimmissa muuttoparvissa oli jopa 50 lintua. Pisimpään alueellamme viipyneet tyllit havaittiin lokakuussa: 2.10.

Hailuodon rallissa kahdessa paikassa (PLa, THE ym.) ja 5.10. PYI Hahkivellä 1m (HTu), 6.10. PAT Yrjänässä 1p (HTu) ja 9.10. PAT Yrjänässä 2p (PLa, MKe ym.).

Keräkurmitsa (*Charadrius morinellus*): Kevään ensimmäiset enemänkin huomiota osaksi saaneet kaksi ”kesäkurmitsaa” löytyivät 22.5. HAI Rytijärven pelloilta (MLE ym.). Lintuja bongattiin seuraavana päivänä 23.5. useammallakin eri porukalla. 29.5. luontomatkailuyritys Finnaturen poppoo koki mukavan yllätyksen, kun KUU Vuotungista löytyi 13 keräkurmitsaa (JJa) ja samana päivänä ”kekuja” oli myös HAI Rytijärvellä kolme lintua, jotka pysyttelivät paikalla ainakin 1.6. asti (SHa, JMa). 30.5. PYI Yppäriin pelloilta löytyi 12 kekuja (HTu, RHa, HSu) ja TYR Murrossa lensi kevät-rallaaajien ohi a25 lintua (JHa, JMe). Kun vielä mainitaan 6.6. HAU Iso-niemessä havaittu neljä lintua (JRa), niin alueemme kevään keräkurmitsasummaksi voidaan summata yhteensä 59 lintua. Syksyllä keräkurmitsasta tehtiin ainoastaan yksi havainto, kun 4.9. SII Tauvossa oli yksi lintu paikallisena (AVu).

Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*): Kevään eka ”kapula lyötiin raitaisiin” 7.4. TYR Murrossa, jossa oli yksi paikallinen ”tunturipiippari” (JHa). 10.4. nähtiin TYR Ängeslevässä kevään toinen lintu (Alu, AVi). Pikkuhiljaa kapuloita alkoi saapua alueellemme ja Kuusamoon ensimmäinen saapui 9.5. Riekkiin paikalliseksi (OLA, PPo, MVA). Kevään suurimmat määrät olivat 18.4. KEM Honkanen 9m (JHa, JMe) ja KEM Teppola 8m (TEs) sekä PYI Parhalahdella 22.4. 6m (KVa) ja 15.5. 6m (KVa, HTu, IAV ym.).

Syksyllä laskettiin suurimmat kerääntymät 27.9. LUM Pitkänokalla 76p (JPe), 30.9. HAI Tömpässä 50p (PLa, MKe, HTa) ja 2.10. HAI Isomatalalla 50p (JAA, PAa ym.). Sitkeimmät viivytelijät eivät kauaa vitkastelleet, sillä 9.10. nähtiin HAI Tömpässä vielä 11 lintua (JMa), PAT Yrjänässä 7 lintua (PLa, SLa, MKe), SII Tauvossa yksi lintu

paikallisena ja 3 muuttavana ja OUL Oritkarissa yksi lintu (EMi). Lieneekö tämä ollut sama lintu, joka oli OUL Oritkarissa vielä 16.10. (KKa).

Tundrakurmitsa (*Pluvialis squatarola*): Kevät toi ensimmäisen mustakainaloisen kurmitsan 18.5. HAI Huikkuun (TEs). 20.5. SII Sääressä oli yksi lintu (STi) ja 21.5. ”skvatti” löytyi SII Säärenperästä (JMa) ja OUL Vihreäsaarestakin (EMi). Kevään suurin summa arvioitiin rallisaa 29.5. SII Tauvon Ulkonokalla, jossa lepäili enimmillään noin 50 tundrakurmitsaa (JAa, PLa ym.). 6.6. löytyi KUU Vihtasalmelta seudun ainoa skvatti (MRy). Kevään yhteisumma oli 56 yksilöä.

Syksyn suurin muuttosumma laskettiin 12.8. PYI Takarannassa, jossa muutti 65 skvattia kuudessa eri parvessa, ja RAA Kultalanlahdella muutti 10 lintua (HTu). Syksyn suurimmat massat laskettiin 30.9. HAI Tömpässä, jossa oli peräti 110 skvattia (PLa, MKe, HTa), jotka viipyivät alueella 3.10. asti (JMa ym.). Ylivoimaisesti viimeiset skvatit keräsivät voimia muuttoa varten lähes marraskuulle, kun 31.10. HAI Mäntyniemessä oli vielä 2p (MTy, ATy, JMa).

Töyhtöhyppää (*Vanellus vanellus*): Kevään ensimmäiset hyypät saapuivat joukolla 22.3. OUL Oritkariin, jossa kahden paikallisen lisäksi havaittiin kahdeksan muuttavaa lintua (UVu). Seuraavat havaittiin 27.3. OUL Oritkari 3p ja Rusko yksi lintu (JPu), ja tämän jälkeen töyhtöhyppiä alkoi näkyä jo kaikkialla alueemme rannikkoseudulla. 29.3. PYI Parhalahdella laskettiin jo 60 muuttavaa hyppää (KVä, HTu) ja 31.3. 96 muuttajaa (KVä, HTa) ja TYR Murrosta laskettiin 65 paikallista ”hyppiötä” (JHa, JMe). 10.4. saapui ensimmäinen Kuusamoon, Koskenkylään (HHa). Suurimmat muuttosumat ynnättiin PYI Parhalahdella 9.4. 123m (HTu), 10.4. 101m (HTu, HTa, KVä), 11.4. 107m (HTu, KVä) ja 17.4. KEM Honkanen 200m (TEs), LUM Sannanlahti 188m (JAa, HSo ym.) ja PYI Parhalahdi 187m (KVä, HTu ym.). Kesäl-

lä pesiviä pareja ilmoitettiin mm. 1.6. LIM Temmesjokisuun niitokselta 14 paria (JPe). 22.7. RAA Kultalanperällä 40 hyppää lensi parvessa etelää kohti (HTu). Hyppiä jäi sinnittelemään lokakuulle asti vain 2.10. HAI Pöllässä havaitut 3 yksilöä (PLa, MKe, HTa).

Isosirri (*Calidris canutus*): Keväällä isosirrejä havaittiin yhteensä 38 kappaletta. Ensimmäiset 13.5. PAT Yrjänässä havaitut saapuivat kahdentoista linnun parvena (JHa, JMe) ja samana päivänä muutti PYI Parhalahdella yksi lintu (KVä). Toisen suurempi 11 yksilön kevätparvi havaittiin 25.5. HAI Isomatalalla (JHa, JMe), josta ilmoitettiin samana päivänä myös neljä muuttavaa isosirriä, jotka ovat mahdollisesti kuuluneet samaan parveen (JMa).

Syksyn suurimmat muutot laskettiin 12.8. PYI Takarannalla 42 lintua sekaparvissa tundrakurmitsojen kanssa (HTu), 28.8. OUS Nenällä 45m (TEs, STi), ja 12.9. oli HAI Itänenällä 33 isosirriä paikallisena (JMa). Myöhäisimmistä sirreistä 3.10. SII Tavossa muutti yksi ”isi” ja HAI Keskiniemessä oli yksi lintu paikallisena (JMa) Vielä 6.10. ilmoitettiin PYI Parhalahdella 1m (KVä), mutta viimeiset 9 lintua nähtiin 8.10. KEM Kempeleenlahdella (JMe). Yhteensä syksyn aikana havaittiin noin 200 isosirriä.

Pulmussirri (*Calidris alba*): Keväällä pulmussirreistä tehtiin vain kaksi havaintoa: 22.5. HAI Pöllässä levähti neljä lintua (MLe) ja 23.6. PYI Yppärijokisuulla piiperteli yksi lintu (K. Hotulainen, R. Pudas).

Syksyn ensimmäiset kaksi ”pulumukaista” tavattiin 18.7. SII Tauvon Ulkonokalla (KRä, VPV). Suurimmat summat laskettiin totutusti SII Tavossa: 2.9. 16p, 3.9. 14p, 4.9. 15p Ulkonokalla (AVu) ja 11.9. syysrallissa Munahiedalla enimmillään noin 20p (EHO, ALu, HSo). Viimeisimmät pulmussirrit viipyivät tuttuun tapaan lokakuulle ja ilmoitettiin kaikki Hailuodosta: 2.10. Hailuodon rallisaa pohjoisrannalla 6p (JHa, HTu ym.) ja Virpiniemessä 4p (THE), 16.10. luoteisrannalla

1p (PLa) ja 19.10. Virpiniemessä 1p (JHa). Syksyllä pulmussirrejä ilmoitettiin kaiken kaikkiaan noin 100.

Pikkusirri (*Calidris minuta*): Yhteensä kevään aikana 19.5.–10.6. havaittiin 20 pikkusirriä. Kevään ensimmäinen löytyi 19.5. LUM Pitkänokalta (MKe, PLa). Kevään suurin parvi havaittiin 29.5. HAI Pökönokalla, jossa oli kahdeksan paikallista (HHo). Ainoat kesäkuiset olivat 4.6. yöllä OUL Vihreäsaaren rannassa (JAa, AVi) ja 10.6. OUL Oritkarissa 1p (JRa).

Ensimmäiset syksyiset löytyivät 12.7. SII Tavosta, jossa ympäristökeskuksen etelänsuos irrilaskentojen yhteydessä nähtiin noin viisi lintua (STi). Syksyllä ei pikkusirrisummilla päästy juuri juhlimaan, joten suurimmaksi kerääntymäksi jäi 12.8. PYI Takarannalla rankassa vesisaateessa ja kovassa tuulessa lasketut 60 pikkusirriä (HTu). Samalla paikalla ohitti myös suurimmaksi jäänyt muuttajamäärä 35m (HTu). Syksyn viimeinen pikkusirri havaittiin lähes kolme viikkoa edellisen jälkeen 8.10. muuttavana PYI Elävisluodossa (KVä).

Lapinsirri (*Calidris temminckii*): Kevään ensimmäiset lapinsirrit stajattiin PAT Yrjänässä 12.5. 1m (KVä), 14.5. 1m (KVä) ja 15.5. PYI Parhalahdella 2m (KVä, HTu ym.) sekä SII Tavossa 8p. Ensimmäiset paikalliset havaittiin 16.5. LIM Virkkulassa (AVi). Suurimmat lapinsirrisummat laskettiin 22.5. OUS Nenältä, jossa oli 89p (PLa) ja 29.5. HAI Pökönokalta, jossa piipersi 55 lintua (HHo). Kuusamoon ensimmäiset ”lapsit” saapuivat 23.5. kaatopaikalle 11 yksilön voimin (JMä), ja enimmillään paikalla oli 30.5. 15 paikallista (HSe). Kesällä OUL Oritkaristakin laskettiin mukavat 7 lapinsirriveiriä (KKa).

Syksyllä lapinsirrejä kerääntyi suurempia määriä 2.8. Iin Ulkokrunnille n.30p (KKo, I. Vatanen) ja 12.8. PYI Takarantaan, jossa parhaimmillaan n.30p (HTu). Syksyn viimeiset lapinsirrit viipyivät syyskuun puoliväliin, viimeisin nähtiin 16.9. HAI Pökönokalla (THE, JSi).

Kuovisirri (*Calidris ferruginea*): Keväällä kuovisirrejä havaittiin alueellamme viisi kertaa: 19.5. oli LUM Pitkänokalla 1p (MKe, PLa), 29.5. HAI Pökönokalla oli neljä paikallista (HHo), 30.5. neljä lintua oli HAI Hiidenniemellä (SHa, JMa), 2.6. HAI Tömpässä piipersi yksi lintu (JMa) ja 15.6. yksi lintu tallusteli HAI Isomatalalla (SHa, JMa).

Syksyn ensimmäinen oli 28.6. SII Tauvossa tepastellut yksi paikallinen käyränokka (KKo). Syksyllä kuovisirrejä nähtiin varsin tavanomaisia pikkuparvia enimmäkseen heinäkuun puolestävälstä lähtien, kunnes yhtäkkiä 12.8. HAI Pökönokalla havaittiin noin 100 paikallista (OVu, PSo). 13.8. oli sama potti yhä paikalla (JHa, HTa), ja 18.8. paikalla oli vielä 65 lintua (JMa), mutta HAI Vesankarilta löydettiin huikat 200 paikallista (SHa, JMa)! 20.8. PAT Yrjänässä havaittiin 36 muuttavaa kuovisirriä (HTu, JHa, HTa). Viimeiset kuovisirrit havaittiin 30.9. HAI Tömpässä, jossa kaksi lintua oli paikallisena (PLa, MKe, HTa) sekä vielä Hailuodon syysrallissa paikalla ollut yksi lintu (HTa).

Merisirri (*Calidris maritima*): Syksyllä sirreistämme harvalukuisimpia havaittiin enemmän kuin tavallisesti eli 13 lintua tyypilliseen muutto-aikaan. Ensimmäinen muutti 5.10. PYI Hanhikivellä suosirriparvessa (HTu), ja seuraava löytyi 19.10. pinnanmetsästäjän riemuksi HAI Virpiniemestä (JHa), 23.10. PYI Elävisluodossa muutti yksi lintu (KVa, HTu), 25.10. OUS Riutussa 1m (JHa), 27.10. HAI Pöllästä löytyi paikallinen lintu (ARa) ja 29.10. PYI Elävisluodossa muutti kaksi lintua (HTu) sekä seuraavana päivänä 30.10. peräti viiden linnun parvi (KVa). Viimeinen ja ainoa marraskuinen merisirri havaittiin sekini muuttavana 14.11. PYI Elävisluodossa (HTu, HTa).

Suosirri (*Calidris alpina*): Kevään kiireisimmät ja ainoat huhtikuiset suosirrit havaittiin 20.4. PYI Parhalahdella muuttavana (KVa, TTo) ja 25.4. LIM Temmesjokisuun lintutor-

nilla surisevana (JAA, HSo, JHv). Keväällä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus suoritti etelänsuosirrien tehokartoituksen selvittääkseen alueemme pesimäkantaa. ”Schinziitä” löytyikin mm. SII Tauvosta, HAU Kraaselista, useasta paikasta Hailuodosta ja eniten LUM Pitkänokalta. Tuloksista on tulossa tarkempi artikkeli Aureola-vuosikirjaan tulevaisuudessa. Koillismaalle kevään ensimmäinen suosirri ehti 22.5. KUU Torankijärvelle (JMä). Kevään suurin ilmoitettu suosirrimassa oli 19.5. LUM Pitkänokan hienot 933p (MKe, PLa).

Syksyllä suosirrejä havaittiin tavanomaiseen kerääntymisaikaan suhteellisen mukavia määriä: heinäkuun puolivälissä LUM Lamunkarilla n.500p (HHo, KKv, AOI), 18.7. SII Munahiedalla 270p (VPV), 19.7. SII Tauvon Ulkonokalla 300p ja 12.8. PYI Takarannalla 150p230m (HTu). Syyskuussa kuitenkin rysähti, sillä 11.9. HAI Pökönokalla 350p (JMa), 14.9. HAI Kaarannokalla noin 700 paikallista surisijaa (JAA, JHa ym.), 27.9. LUM Pitkänokalla 510p (JPe) ja 30.9. HAI Tömpässä-Isomatalalla hurjat 1600 paikallista (PLa, MKe, HTa). Summat säilyivät valtavina vielä loka-kuun alkuun asti, jolloin 2.10. Hailuodon rallissa Isomatalan ja Tömpän alueella useiden rallijoukkueiden ihmeteltävänä olivat valtavat suosirriparvet, joiden yksilömäärä oli noin 1500 paikallista (JMa, SHa). Suosirrimäärät vähenivät sitten nopeasti, mutta suurempia muuttomääriä ei onnistuttu näkemään. Viimeisimmät linnut olivat 16.10. HAI Luoteisranta 4p ja HAI Itänenä 1m (PLa) sekä 19.10. HAI Virpiniemi 4p (JHa).

Jänkäsirriäinen (*Limicola falcinellus*): Kevään ensimmäiset kuusi jänkäsirriäistä havaittiin 20.5. HAI Kengänkarilla (HHo). 25.5. PYI Parhalahden ohitti 12 linnun muuttoparvi (KVa). Kuusamossa ”jänksi” havaittiin ensimmäisenä 30.5. kaato-paikalla (JMä, HSe). Summat pysyivät varsin pieninä, ja sitten oli ”tyyntä myrskyn edellä”, kun 1.6. LUM Sannanlahdella havaittiin 57

lintua (JAA). Seuraavana päivänä 2.6. ”limppalahden lahmuaajat” las-kivat etelän immeisten ihmeeksi LUM Pitkänokalta 489 paikallista jänkäsirriäistä (!) (JAA, PLa) ja samana päivänä HAI Tömpässäkin oli 60p (JMa) ja PYI Parhalahdella 40 paikallista (KVa). Kesällä pesintöjä ja reviierejä ilmoitettiin pääasiassa Kuusamon SM-rallaajien toimesta. Ensimmäinen syyshavaintokin tuli Kuusamosta, jossa 22.7. Antinperälä oli yksi lintu kahlaajaparvessa (MRy). Yhteensä syyshavaintoja ilmoitettiin vain kahdestatoista yksilöstä, joista viimeiset havaittiin 12.8. PYI Takarannalla (HTu) ja 15.8. HAI Vesassa 1p (JMa).

Suokukko (*Philomachus pugnax*): Kevään ensimmäinen ”suokulainen” saapui 25.4. LIM Virkkulaan jään reunalle kätötelemään (JAA, HSo ym.). Huhtikuun lopulla suokukko ja alkoi näkyä eri puolilla ja touku-kuussa määrät kasvoivat, mutteivät kovin suuriksi. Suurin paikallismäärä oli 19.5. LUM Pitkänokan 1973p (MKe, PLa) ja suurin muutto 15.5. PYI Parhalahden 633m (HTu, KVa ym.). Samana päivänä saapuivat ensimmäiset kaksi suokukkoa Kuusamoon, Antinperään (OLA, IHa) ja kolme Vasaralahteen (MHo ym.). Myös syksyn suurimmat määrät jäivät varsin pieniksi: 27.7. LIM Virkkulassa noin 150 (AVi) ja SII Tauvossa enimmillään 7.8. 140 suokulaista. Ylivoimaisesti myöhäisin suokukko havaittiin 6.10. PAT Yrjänässä muuttavana (KVa).

Jänkäkurppa (*Lymnocyptes minimus*): Kevään ensimmäiset ”klokkorot” saapuivat kopsuttelemaan huhtikuun lopussa: 28.4. LUM Puhkiavanperä 1Ä (A.Tölli) ja SII Tauvo lentoon säikäytetty sekä 29.–30.4. Tauvon Ulkonokan kierroksella kaksi lintua ja LIM Virkkulassa 2Ä (HTa ja BirdLifen hanhivappulaiset). Kuusamon pesimäsoille ensimmäinen jänkäkurppa saapui 17.5. Suolavaaralle (PKa). Eniten levähtäviä jänkäkurppia ajettiin lentoon 29.5. HAU Kraaselissa, jossa oli noin 10 lintua (AOH, JPi ym.). Syksyllä eniten klokkoroita ynnätettiin 26.9. HAI Kaarannokalta 5p

(JAa, JHa ym.). Samoilla ”pohjustuksilla” kaivettiin klokkoro esiin 2.10. Hailuodon rallissa Kaarannokalta (JAa, JHa ym.). Viimeiset kaksi lintua löytyivät seuraavana päivänä 3.10. HAI Hiidenniemen ja Vesankarien väliltä (JMa).

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*): Kevään ensimmäiset ”pässit” saapuivat joukolla 10.4. OUL Oritkariin, kun niityiltä löytyi jopa 14 paikallista ”määkijää” (UVu). 18.4. LUM Sannanlahdella muutti 28 pässiä (JHa, JMe). Kuusamon ensimmäinen pässi saapui syöksähtelemään ja mäkättämään 24.4. Kiveskoskelle (MRy). Paikallisia pässejä löytyi suurempia summia 6.5. HAI Kaarannokalta 120 lintua (JHa, KKv) ja 8.5. LUM Sannanlahden ja Puhkiavanperän väliltä 300 yksilöä (TEs). Syksyllä eniten muuttavia laskettiin 11.8. LIM Virkkulassa, jossa 20m (AVi). Paikallisia oli eniten 3.10. HAI Hiidenniemi-Vesankarit välillä 30p (JMa). Viimeiset nähtiin lokakuun puolivälin molemmin puolin, kun 9.10. HAI Isomatalalla 10p (JMa) ja OUL Syväsatamassa 1p (KKa), 11.10. OUS Purnunnokalla 2p (JPe) ja 19.10. HAI Virpiniemessä 1p (JHa).

Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*): Kevään ensimmäinen ”skolo” havaittiin jo 3.4. OUL Pateniemessä muuttamassa kohti etelää (TMu). Koko vuodelta ilmoitettiin yksi havainto useammasta kuin yhdestä linnusta: 17.4. OUL Pateniemi 2 lintua (TMu). Kuusamoon asti ”väyryset” ehtivät huhtikuun lopulla, ensimmäisenä 20.4. Nurminiemelle lentämään soidinrinkiä (ALv).

Syksyllä lehtokurppia havaittiin lokakuun puolella vielä useissa eri paikoissa, mutta sitkeimmät sinittelivät 31.10. KEM Honkasella (MPa) ja pitkälle marraskuulle 16.11. RAA Kuljunlahdella (HTu).

Mustapyrstökuiiri (*Limosa limosa*): Kevään ensimmäinen ”limppa-limppa” muutti 16.4. PYI Parhalahdella väärään suuntaan eli kohti etelää (HTu, KVv). Seuraavana päivänä 17.4. löytyi ensimmäinen paikalli-

nen lintu OUS Letosta (PLa). 20.4. LIM Virkkulassa oli pesäpaikkoja tullut valitsemaan jo kolme ”tuplalimosaa” (AVi, ALu). Enimmillään LIM Virkkulassa ja lähirannoilla nähtiin mustapyrstökuiireja kerralla 3.6. peräti 17 lintua laskijoiden toimesta (JAa, PLa).

Syksyn ainoa havainto lajista oli 24.7. OUL Jätärin nuori lintu (EHO).

Punakuiri (*Limosa lapponica*): Kevään ensimmäiset punakuirit saapuivat huhtikuun lopulla: 25.4. LUM Sannanlahti 1p (AVi), ja 26.4. paikalla oli jo 5 lintua (MTy, ATy). Kevään suurimmat lepäilijämäärät kirjattiin 15.5. HAU Kraaselissa 41 paikallista (JPe) ja suurimmat muuttajamäärät 15.5. PYI Parhalahdella 72 muuttajaa (KVv, HTu ym.). 22.5. nähtiin KUU Sossonniemellä 8 kuurin muuttoparvi, joiden varma määräitys jäi puuttamaan, mutta mitä ilmeisimmin kyseessä oli ”pukuja” (MHO). 19.6. muutti HAU Kellossa jo 7 lintua etelään (JRa). Kevään yhteissumma oli 286 lintua.

Syksyn ensimmäinen ilmoitettiin 5.7. SII Tauvosta (KKo). Syksyllä pukuja havaittiin muutolla eniten 11.8. PYI Elävisluodossa 45 lintua yhdessä parvessa ja 12.8. RAA Kultalanlahdella 20 lintua yhdessä parvessa (HTu). Reilusti myöhäisimmät ”pukut” havaittiin 23.9. RAA Taskussa 2m (HTu, JHa, HTa) ja 25.9. OUL Oritkarissa 1p (EMi).

Pikkukuovi (*Numenius phaeopus*): Kevään ensimmäiset pikkukuovut saapuivat alueemme eri kolkkiin lähes samaa tahtia, sillä ensimmäiset havaittiin 29.4. Koillismaalla KUU vedenpuhdistamolla 3p (IHa) ja rannikolla OUL Taskilassa 1m (KRv). Seuraavat havaittiin 30.4. KUU Rukajärvellä 1p (M. Helminen) ja KEM Vihiluodossa 1m (JHa). Kevään parhaimmat summat laskettiin 7.5. PYI Parhalahdella 28m (HTu), 11.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 29m (TEs) ja 13.5. PYI Parhalahdi 37m (KVv) huippupäivän ollessa kuitenkin 15.5., jolloin PYI Parhalahdella nähtiin 80 muuttavaa pikkukuovia (KVv, HTu ym.). Syksyllä enimmillään pikkukuoveja muutti

12.8. PYI Hanhikivellä 6 lintua parvessa ja viimeiset neljä lintua 5.9. PYI Harmissa (HTu).

Kuovi (*Numenius arquata*): Kevään ensimmäiset koukkunokat nähtiin 10.4. PYI Parhalahdella muuttavana (HTu, KVv, HTa) ja Tyrnävällä paikallisena (UVu). 23.4. Kuusamon ensimmäinen ehti kirkonkylään ään-telemään (KHe). Seuraavana päivänä 24.4. laskettiin PYI Parhalahdella 693 muuttavaa kuovia (HTu, KVv ym.), ja 25.4. päästiin vielä 243 muuttavaan (HTu, IAV, THy). Naaraiden syysmuutto tapahtui kesäkuun loppupuolella, jolloin 23.6. nähtiin LIM Virkkulassa jopa noin 200 muuttavaa (AVi). Viimeinen kuovi sinnitteli myöhään lokakuulle asti, kun sellainen kätötteli vielä 1.10. PYI Parhalahden pelloilla (HTa).

Mustaviklo (*Tringa erythropus*): Kevään ensimmäiset mustaviklot saapuivat huhtikuun lopulla: 25.4. PYI Hanhikivellä kolme paikallista (IAV), ja samana päivänä mustaviklon ääni kuultiin jo KUU Kitroninpurolla (JMä). 26.4. LUM Puhkiavanperässä oli seuraava lintu (MTy, ATy). Toukokuun alussa mustavikloja alkoi kerääntyä rannikolle jo koh-talaisia määriä, ja 6.5. KUU Antinperällä kuului mustaviklon ke-vitt ääntä jo reviiripaikkojen tuntumassa (HHa). Toukokuun puolessavälis-sä summat alkoivat olla suurimmil-laan, sillä 15.5. OUS Veteraanimaj-alla laskettiin peräti 870 mustavik-loa (PLa), PYI Parhalahdella hienot 605 muuttavaa (HTu, KVv ym.), LUM Puhkiavanperässä 300p (THe, JKs), OUS Leton tornilla 220p (KRv), HAU Kraaselissa 111p (JPe) ja OUS Akionlahdella 60p (KRv), joten päivän yhteissummat nousivat varsin korkeiksi! 17.5. LIM Temmesjokisuussa oli vielä paikalla 400 mustavikloa (JAa, JHv).

Syksyisiä mustavikloja alkoi näkyä jo kesäkuun alkupuoliskolla, ja 12.6. LIM Virkkulassa oli jo noin 100 paikallista ”muvia” (AVi). Vielä pari viikkoa muita myöhemmin kaksi yksilöä odotteli suotuisia muuttosaita 30.9. HAI Tömpässä

(PLa, MKe, HTa) ja 3.10. viimeinen lintu muutti SII Tavossa (JPe, E. Nikkilä-Pessa).

Punajalkaviklo (*Tringa totanus*): Kevään ensimmäiset alueellemme saapuneet ”punkut” havaittiin 16.4. TYR Murrossa (JMe, SKu) ja 17.4. TYR Jokisillalla (JAa). Suurimmat kesäsummat ilmoitettiin Liminganlahden laskentojen yhteydessä, jolloin 7.6. OUS rannoilla oli yhteensä 72 punajalkavikloa reviereillä (JAa), 12.6. SII Tavon Ulkonokalla 65 punajalkaa ja OUL Oritkarissa piti reviereiään 8 paria (KKa). 1.6. oli TAI Polojärvellä 1p (SHu) ja 3.6. KUI Mursunjärvellä 1p (JPe), ja 18.6. havaittiin SM-rallin yhteydessä Kuusamon vuoden ainoat ”punkut” Ahvenlahdella (T. Muukkonen ym.), Käylässä (JLn ym.) ja 19.6. Irnissä (PKa ym.).

Syksyllä eniten muuttavia punkkuja nähtiin 12.8. PYI Hanhikivellä 17m (2a) (HTu). Syksyn viimeiset punajalkaviklot löytyivät lokakuussa: 30.9. Hailuodon rallin pohjustuksessa Tömpästä (PLa, MKe, HTa) löytynyt lintu sinnitteli paikallaan vielä ralliin eli 2.10. asti (JHa, HTu ym.) ja 3.10. SII Tavossa oli 1p.

Valkoviklo (*Tringa nebulosa*): Ensimmäiset neljä keväistä ”vavia” nähtiin 23.4. Hailuodossa (UVu, VTö ym.) ja OUN Irvassa yksi lintu (MKu). 24.4. PYI Parhalahdella havaittiin ensimmäiset muuttavat kaksi lintua (HTu, KVa ym.). 25.4. ensimmäiset ”valkkarit” saapuivat jo Kuusamoon, Vihtasalmelle (MRy) ja Kitroninpurolle (JMä). 26.4. LUM Puhkiavanperässä oli jo 30 paikallista lintua (MTy, ATy). Ylivoimaisesti eniten muuttavia ja paikallisia valkkareita nähtiin PYI Parhalahdella: 14.5. 72 paikallista (KVa) ja 15.5. 287 muuttavaa (HTu, KVa ym.). 15.5. muutti KUU Antinperälläkin 20 lintua (OLA ym.). Syksyllä valkovikloja oli enimmillään paikallisena 11.8. LIM Virkkulassa 80 yksilöä (AVi). 4.9. valkkari sinnitteli vielä KUU kirkonkylässä Heikki Seppäsen kotipihassa, 8.9. paikallinen lintu kápötteli vielä SII

Tavon Ulkonokalla (AVu) ja 11.9. Raahen syysrallissa valkkarit nähtiin vielä SII Kaasalla (HTu, KVa) ja SII Varessäikällä (TEs, STi, ESt) paikallisina.

Metsäviklo (*Tringa ochropus*): Kevään ensimmäiset kaksi metsävikloa muuttivat 17.4. LUM Sannanlahdella (PLa), ja seuraavana päivänä 18.4. metsävikloja nähtiin jo monessa paikassa alueellamme: KEM Honkassa 4m (JHa, JMe), PYI Parhalahdella 3m (HTu, KVa) ja OUL Oritkarissa 1p (KHe, KRa ym.). Eniten muuttavia metsävikloja nähtiin 25.4. PYI Parhalahdella 9m (HTu, IAV, THy) ja 26.4. LUM Sannanlahdella 9m (JHa). Syksyisiä metsävikloja ilmoitettiin todella vähän, näistä reilusti viimeisin oli kuitenkin 29.8. VIH Kirkkojärvellä paikallisena (HTu).

Liro (*Tringa glareola*): Kevään ensimmäinen liro havaittiin muuttavana 17.4. LUM Sannanlahdella (PLa), ja seuraava oli 18.4. TYR Ängeslevällä (THE). Seuraavia liroja saatiin odottaa viikko, jolloin liroja nähtiin 25.4. OUL Oritkarissa paikallinen (KKa), LIM Temmesjokisuussa paikallinen (JAa, HSo, JHv), PYI Parhalahdella muuttava (IAV) ja LIM Virkkulassa (AVi) sekä HAI Patelanselällä ääntelevä (STi, JPi). Kuusamon ensimmäinen liro löysi tiensä 2.5. Helilammelle (PHm, HHa). Muutto rysähti, kun 15.5. PYI Parhalahdella muutti 523 liroa (HTu, KVa ym.), ja samana päivänä oli HAU Kraaselissa 120 paikallista (JPe) ja OUL Syväsatamassa 111 liroa (KKa). 16.5. PYI Parhalahdella muutti vielä 187 liroa (HTu) ja OUL Syväsataman liromäärät olivat nousseet 150 lintuun (KKa). Liminganlahden huippumäärä oli 19.5. LUM Pitkänokan 530p (MKe, PLa).

Syyspuolella enimmillään liroja oli paikallisena 24.6. LIM Virkkulassa 400p ja 15.7. 180p (AVi). 29.7. LIM Virkkulassa laskettiin myös syksyn suurimmat muuttajamäärät, kun tornista laskettiin useassa parvessa 200 muuttavaa liroa (THE). Ainoa syyskuulle asti alueellamme viipynyt liro havaittiin 3.9.

SII Tavossa (AVu).

Rantakurvi (*Xenus cinereus*): Kevään ensimmäinen kurvi paikallistettiin levähtämästä HAI Marjanie-messä jo 13.5. (E. Sallmen). Ensimmäisenä pesimäpaikoilleen saapunut lintu löytyi 17.5. OUL Hietasaaresta (JAa, AVi ym.). Kyseistä lintua käytiin etsimässä useaan kertaan ja 19.5. lintu nähtiin taas Vihreäsaaren rannassa (HSo, ALu). 24.5. kurvi löydettiin OUL Pateniemen sahan alueelta (MLe), ja kevään toinen pesimäpaikkojen ulkopuolinen havainto tehtiin 28.5. OUS Letossa 1Ä (PLa). 29.5. tehtiin ensimmäinen havainto kurviparista Hietasaaressa kevättrallin yhteydessä (KVa, JKO ym.). Tämän jälkeen havaintoja tuli pitkään vain OUL Hietasaaresta 1–2 linnusta, kunnes kolmas pesimäpaikkojen ulkopuoleinen lintu nähtiin 12.6. HAI Haaralampinkarilla muuttavana (JMa). 18.6. havaittiin OUL Vihreäsaaren puolella viisi paikallista kurvia, joista kaksi oli pesivää paria ja yksi koiras (JPe). Syksyllä 5.8. nähtiin OUL Hietasaaren puolella neljä paikallista (MEs). Syksyn ainoa havainto pesimäpaikkojen ulkopuolelta ja samalla vuoden viimeinen rantakurvi nähtiin 3.9. SII Tavossa (AVu).

Rantasipi (*Actitis hypoleucos*): Kevään ainoat huhtikuiset sipit havaittiin 28.4. OUN Salonsaaressa (MKu) ja 30.4. TEM Koskenkylässä (RKy). 11.5. saapui ensimmäinen sipi KUU Kerolle (VNi). Syksyllä sipejä oli enimmillään 1.8. OUL Syväsatamassa 6p (KKa) ja 18.8. PYI Takarannalla 9p (HTu). Vain yksi sipi jäi alueellemme syyskuuhun asti, kun 4.9. SII Tavossa 1p (AVu).

Karikukko (*Arenaria interpres*): Kevään selvästi ensimmäinen karikukko löytyi 29.4. PYI Hanhikiveltä (MKu). 9.5. havaittiin seuraavat kolme muuttavaa PYI Parhalahdella parvessa sekä PYI Hanhikivellä 1m1p (HTu). Eniten karikukkoja muutti 15.5. PYI Parhalahdella 6 lintua (KVa, HTu ym.). Kevään suurin karikukkokeräntymä laskettiin 21.5. OUL Vihreäsaaresta, jossa 10p

(MTy, ATy), ja kesällä karikukkoja oli eniten 12.6. SII Tauvossa 15p ja 28.6. HAI Pökönokalla 13p (HHo). Syksyllä suurin summa laskettiin 19.7. SII Tauvosta, jossa 15p. Syksyn reilusti viimeinen karikukko viivytelti 30.8. asti myöskin SII Tauvon Ulkonokalla.

Vesipääsky (*Phalaropus lobatus*): Kevään aikaisin vesipääsky kelluskeli 12.5. OUS Akionlahdella (UVu). Seuraava näkyi vasta 20.5. SII Tauvon Ulkonokan ylitse muuttavana (JHa). 23.5. ensimmäinen vesipääsky ehti KUU Kurattiin (VOR). Yllättäen kevään suurimmiksi ilmoitetuksi vesipääskymääriksi jäivät 27.5. KUU Ahvenlammella nähty 9 linnun parvi (HTa) ja 29.5. HAI Riisinnokalla nähty 12 linnun parvi (Jaa, PLa ym.). Syksyllä nähtiin sentään suurempikin parvi, kun 12.8. LIM Virkkulassa oli 36 paikallista vesipääskyä (AVi). Syksyn viimeinen vesipääsky nähtiin 17.8. Hailuodossa (AVu).

Lokit ja tiirat

Merikihu (*Stercorarius parasiticus* + sp): Kevään ensimmäinen oli 10.5. PAT Yrjänän 1m (KVa) ja seuraavat 13.5. SII Tauvo 2p ja OUL Jätäri 1m (AKa). Koko kevään summa oli 23 m/p merikihua (+ sp. 1m). Suurimmat päiväsumat olivat 15.5. PYI Parhalahi 3m (KVa, HTu ym.), 19.5. SII Kaasa 5m (JHa, JMe) ja yllättäen KUU Helilampi 3m (JJa).

Pesiviä merikihuja ja reviereitä ilmoitettiin ennätyskellisesti peräti 9 paikalta: 25.5. HAI Pöllä-Itänenä 2p (HHo), 26.5. RAA Kalla 2p (HTu), 29.5. PYI Yppärijokisuu 2p (JHa, JMe), HAI Isomatala 2p (Jaa, STi ym.), HAI Pökönokka 2p (HHo), 13.6. HAU Kraaseli 2p, joilla munapesä (JWi), kesäkuussa HAI Hiideniemi-Vesa pesä (HHo), 2.7. SII Tauvo emo hautoi (KKo) ja 3.8. II Santapankki 3p (TPa, EHe).

Syksyllä 10.8.–10.11. ilmoitettiin yhteensä 26 m/p merikihua (joista suuri osa määritettiin nuoriksi, vain yksi vanha ilmoitettiin) ja 19 sp:tä. Parhaat muutot olivat 5.9. PYI Ulkoharmi 4m (+ sp. 3m) (HTu), 9.9.

PYI Hanhikivi 2m (+ sp. 1m) (HTu) ja 8.10. PYI Elävisluoto 1 ad m (+ sp. 2m) (HTu, KVa). Loppusyksyn epätavallisen voimakkaan leveyspötkihumuuton maininkejä nähtiin myös Perämerellä, ja mukana osallistuneet viimeisimmät merikihut ja sp:t olivat myöhäisiä 30.10. PYI Elävisluoto 1m (+ sp. 1m) (KVa), 3.11. PYI Elävisluoto sp. 1m (KVa) ja 10.11. PYI Elävisluoto sp. 1m (KVa, HTu).

Tunturikihu (*Stercorarius longicaudus*): Poikkeuksellisesti vuoden ainoat tunturikihut havaittiin nyt syksyllä voimakkaan kihumuuton aikaan: 4.9. PYI Hanhikivi 1 kv m (HTu), 5.9. PYI Ulkoharmi 1 kv m (HTu) ja 30.9. HAI Luoteisranta 1 kv kuollut (PLa, MKe, HTa). Hailuodon luoteisrannalta on aikaisempinakin vuosina löytenyt kuoleita tunturikihuja.

Pikkulokki (*Larus minutus*): Ensimmäiset pikkulokit saapuivat 30.4. LIM Temmesjokisuu 4p (HTa ym.) ja 2.5. HAU Ervastinranta 1p (JHa). Suurimmat muutot olivat 14.5. PYI Parhalahi 39m (KVa) ja 15.5. PYI Parhalahi 60m (KVa, HTu ym.), ja suurimmat paikallismäärät 15.5. OUL Pyykösjärvi 120p (KRa), 17.5. YKI Jolosjärvi 90p (HHo), 18.5. UTA Ahmasjärvi 490p (JHa), 22.5. HAI Ojakylänlahti n.100p (JMa), 28.5. HAI Kirkkosalmi, Perukka 300p (HHo) ja OUL Vihreäsaari n.200p (MTy), 10.6. KUU Kulaslahti 60p (JPe) ja 11.6. KUU Ahvenlahti 80p (STi).

Kesällä saatiin pesimäilmoituksia Taivalkoskelta: Latva-Juurikka 2 paria (TMO) ja Iiviönsalmi 1 pari (TMO).

Keskikesän ja alkusyksyn suurimmat määrät olivat 19.7. PYI Takarannan 80p (70 ad ja 10 1 kv) (HTu) ja 7.8. ukkosmyrskyn edellä HAI Potinlahti peräti n.1000p (400 ad ja 600 1 kv) (JMa). Viimeiset havaittiin syyskuun puolella: 4.9. HAI Pöllä 1p (VPV) ja 5.9. PYI Ulkoharmi 2 juv m (HTu)

Naurulokki (*Larus ridibundus*): Ensimmäiset ”ridit” saapuivat 28.3.

RAA keskikaupunki 1m (IAV, JKo) ja 29.3. RAA Lapaluoto 1p (HTu). Oulunkin ensimmäinen lintu ehti maaliskuun puolella 31.3. Oritkariin (AKa, ALu ym.), ja 10.4. oli OUL Tuirassa jo 100p (PSu). Suurimmat muutot ja paikallismäärät: 17.4. PYI Parhalahi 339m (KVa, HTu ym.), 18.4. PYI Parhalahi 830m (KVa, HTu, THy), 19.4. PYI Parhalahi 560m (HTu, KVa) ja MUH Montanlampi 238p (JSi), 20.4. OUS Koivukari 700p (JPe), 20.4. PYI Parhalahi 304m (KVa), 22.4. OUL sula-alueet peräti 9500p (TEs) ja Huutilampi 100p (MTy), 23.4. PYI Parhalahi 409m (KVa), 25.4. PYI Elävisluoto 245m (HTu, KVa), 2.5. KUU Torankijärvi 1000p (HSe), toukokuun muotonhuippuna 15.5. PYI Parhalahi 585m (KVa, HTu ym.), 28.5. UTA Ahmasjärvi 700p (JHa, KKv), 1.6. LUM Sannanlahti 680p (Jaa), 11.6. KUU Ahvenlahti 272p (STi), 12.6. SII Tauvo 370p ja 16.6. HAU Kraaseli 706p (JPe).

Syyspuolen suurimmat määrät olivat 30.7. RAA Kultalanlahti 130m (HTu), 11.8. PYI Yppärijokisuu 750p (HTu), 8.10. PYI Elävisluoto 121m (HTu, KVa) ja 9.10. PYI Elävisluoto 221m (KVa). Vuoden viimeiset ”naukkarit” hengailivat Oulussa, jossa 12.11. oli Pyykösjärvellä vielä 1p (JHa, JMe).

Kalalokki (*Larus canus*): Tammi-kuulta ilmoitettiin RAA Lapaluodosta 1.–19.1. yhteensä kolme yksilöä (2 2kv ja 1 3kv) (HTu, JHa ym.). 20.3. muutti ensimmäinen PYI Elävisluodossa (HTu, KVa) ja 24.3. OUL Syväsatamassa oli paikallinen yksilö (AKa).

Huhtikuussa määrät alkoivat kasvaa: 16.4. OUL Syväsatama n.10p (MTy), 17.4. RAA Varvi 140p (HTu), 22.4. OUL sulat yht. 250p (TEs) ja 28.4. OUL Pyykösjärvi 200p (PLa). Kevään suurimpia muuttoja ja kerääntymiä olivat 20.4. PYI Parhalahi 135m (KVa), 3.5. PAT Yrjänä 146m (HTu), 6.5. PAT Yrjänä 278m (HTu), 7.5. PYI Parhalahi 510m (lähes kaikki ad) (HTu), 8.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 500p (TEs), 12.5. PAT Yrjänä 119m (KVa), 13.5. PAT Yrjänä

Harmaalokki on karaistunut lintu. © Jari Wilenius

116m (KVa), 29.5. HAI Pökönnokka 115p (HHo) ja 16.6. HAU Kraaseli 121p (JPe).

Syyspuolen suurimmat määrät jakaantuivat pitkälle jaksolle syyskuun alusta marraskuun loppuun: 3.9. RAA Kultalanlahti 320m (HTu), 4.9. PYI Hanhikivi 216m (HTu), 5.9. PYI Ulkoharmi 365m (HTu), 21.9. PYI Elävisluoto 112m (KVa), 5.10. SII Kaasa 220m (JHa), 8.10. PYI Elävisluoto 134m (HTu, KVa) ja 13.10. HAI Marjaniemi 400p (JHa). Lokakuun lopusta marraskuun loppuun PYI Elävisluodossa havaittiin kohtuukovaa kalalokkien merimuuttoa: 29.10. 443m (HTu), 30.10. 597m (KVa), 31.10. 680m (HTu), 3.11. huippuna 1420m (HTu), 14.11. 488m (KVa, HTu) ja 28.11. 112m (HTu). Suuria määriä näkyi joulukuulle asti, jolloin vielä jouluaaton linturetkellä 24.12. RAA Lapaluodossa 50p merellä (HTu).

Selkälokki (*Larus fuscus*): Ensimmäiset selkälokit olivat aikaisia, kun 31.3. PYI Parhalahdella 1m (KVa) ja 5.4. OUL Syväsatamassa

2–3kv p (JHa, KRa ym.). 22.4. laskeettiin OUL sulista yhteensä 70 lintua (TEs) ja kevään suurin määrä oli 2.5. KUU kaatopaikan 150p (HSe). Suurin muutto oli 7.5. PYI Parhalahden 40m (kaikki ad-tyyppisiä) (HTu).

Syksyn suurimmat muutot olivat 3.9. RAA Kultalanlahti 6m (HTu), 4.9. PYI Hanhikivi 11m (HTu) ja 5.9. PYI Ulkoharmi 10m (HTu). Viimeiset n.5 yksilöä nähtiin marraskuussa, mm. 8.11. OUL Rusko 4p (HTa ym.) ja viimeisimmät 14.11. OUL Pyykösjärvi 2p (UVu).

Idänselkälokki (*Larus fuscus heuglini*): ”Heguleita” havaittiin alueellamme huhtikuun lopulta marraskuun alkuun seuraavasti: 28.–29.4. OUL Rusko max. 8p (3 ad, 2 3kv ja 3 2kv) (PLa) ja OUL Pyykösjärvi 2p (ad ja 2 kv) (PLa), 2.5. KUU kaatopaikka väh. 10p (JPm, UPm) ja PAT Yrjänä 1 ad m (HTu), 3.5. PAT Yrjänä 1 ad + 1 2kv m (Htu), 7.5. PYI Parhalahdi 1 2kv m (HTu), 9.5. KUU kaatopaikka 3p (VNi), 10.5. PAT Yrjänä 1 ad m (KVa), 13.5. OUL

Syväsatama 2p (KKa), 15.5. OUS Riuttu 2 ad p (PLa), 16.5. OUL Syväsatama 1p (KKa), pitkin toukokuuta OUL Ruskossa runsaasti kaikkia ikäluokkia, mm. 25.5. 12p (V. Rauste), 9.6. KUU kaatopaikka 1p (HSe), KUU kaatopaikalla pitkin elokuuta muutamia yksilöitä (VOr ym.), mm. 29.8. 2p (HSe), 23.10. OUL Syväsatama 6p (KKa) ja 8.11. OUL Rusko 1p (HTa ym.).

Harmaalokki (*Larus argentatus*): Tammikuussa havaittiin yhteensä n.25 ”argaria” pääasiassa Raahan alueella ja yksi vanha lintu eksyi Oulun tammirallajien iloksi 19.–21.1. Oulun Syväsatamankin (PLa, KRa ym.).

Ensimmäiset muuttolokit nähtiin yllättävän myöhään 16.3. OUL Syväsatamassa 2p ja Ruskossa 2p (AKa, TEs). 20.3. oli RAA Lohikarissa jo 30p (HTu, KVa) ja 21.3. OUL Ruskossa n.300m/p (AKa). 4.4. saavutettiin RAA Lapaluodon suurin lepäilijäsamma 300p (HTu). Tämän jälkeen Oulun Syväsataman määrien kehitys: 29.3. 1200p (JHa),

5.4. 2943p (JHa, KRa ym.) ja huippuna 12.4. n.4500p (KRa, SRa). 28.4. oli OUL Pyykösjärvellä 1200p (HSe) ja 2.5. KUU kaatopaikalla 1000p (HSe). Kevään suurimmat muutot laskettiin PYI Parhalahdella 29.3. 284m (KVa, HTu), 1.4. 120m (KVa, HTu ym.), 10.4. 153m (HTu, HTa, KVa) ja 11.4. 160m (HTu, KVa), 17.4. 105m (KVa, HTu ym.) ja 7.5. 182m (HTu).

Kesän kolonioista ilmoitettiin 3.6. HAI Hanhisjärvensuo 10 paria (SHA) ja 17.7. HAI Iso-Sunijärvi 8 paria (SHA, JMa).

Syyspuolella suurimmat keräntymät ja muutot olivat 1.9. OUL Syväsatama n.400p (MTy), 5.9. PYI Ulkoharmi 127m (HTu), 20.9. OUL Rusko 800p (JHa), 3.11. PYI Elävisluoto 124m (HTu), 6.11. OUL Rusko 2000p (JHa) ja 30.11. OUL Pyykösjärvi 280p (JHa, JMe). Joulukuussa ilmoitettiin 34m/p argaria, joista viimeisimmät 25.12. PYI Elävisluoto 3m (HTu, KVa).

Isolokki (*Larus hyperboreus*): Vuoden aikana havaittiin yhteensä noin 65 isolokkia, eli esiintyminen oli suhteellisen hyvä. Lintujen todellista kokonaisuuttakaan on vaikea tietää, koska lintujen vaihdunnasta esim. Oulussa keväällä ei ole tarkkaa tietoa. Lukumäärien kuukausittainen jakauma oli: tammikuu 10, maaliskuu n.28, huhtikuu väh. 13, toukokuu n.8, kesäkuu 2, syyskuu 1, lokakuu 1, marraskuu 1 ja joulukuu 1.

Tammikuussa havaittiin 2.1. RAA Lapaluoto 1 ad p (HTu, KVa), 19.–21.1. RAA Siniluoto-Kuljunnemi 2 2kv p (HTu) ja 22.1. RAA Lapaluoto 5p (3 ad, 1 3kv, 1 2kv) (KVa) ja tammikuussa HAI Huikku 2kv p (JMa).

Helmikuun mahdollinen isolokkimuutto meni sivu suun, ja seuraavat linnut näkyivät vasta maaliskuulla 17.3. RAA Lapaluoto 3m (HTa) ja 19.3. RAA Kuljunnemi 1 2kv p (HTu). Kevään suurin päiväsumma oli 21.3. OUL Ruskon 10m/p (3 ad 7 juv) (AKa), joista osa jatkoi samantien muutolle. Valitettavasti Oulun linnuista ei ilmoitettu kunnollisia ikämääryksiä, että vaihtuvuutta

olisi voinut luotettavammin arvioida. 23.3. Syväsatamassa oli 5p (JHa, ALu), ja 24.3. PAT Yrjänässä 4p (KVa). Huhtikuussa ilmoitettiin uusi huippu Oulussa: 4.–5.4. oli satamassa 10 2-kv -tyyppisiä lintuja (TEs), ja 9.4. ilmoitettiin paikalta vielä 5p (TFy, MTy, ATy). Tämän jälkeen suurimmat määrät olivat 17.4. OUL Jätärin 4p (EHO) ja 21.4. OUL Pyykösjärven 4 2kv p (TEs).

Toukokuun suurimmat summat olivat 4.5. OUL Pyykösjärvi 2p (EHO) ja 20.5. KUU kaatopaikka 2 2kv p (TEs). Viimeinen toukokuinen lintu oli 29.5. OUL Syväsataman 1p (KKA). Kuusamossa tavattiin toukokuussa yhteensä 1–2 (maksimissaan jopa 3–4) isolokkia: 2.5. kaatopaikka 1p (JPm, UPm), ja nykyiseen malliin vielä kesäkuusia havaintoja kaatiksella 9.6. 1–2p (HSe, TEs) ja 19.6. 1p (R.Purasmaa ym.).

Syyspuolen kaikki havainnot: 18.9. Iin keskusta 1 ad p (J. Karvonen), 24.10. OUL Pyykösjärvi 1 2kv p (EHO), 6.11. OUL Hupisaaret 1 juv p (ARa), 8.11. OUL Rusko 1p (HTa ym.), 12.11. OUL Pyykösjärvi 2p (UVu) ja 25.12. PAT Mikonkari 1 1–2kv m (HTu, KVa).

Merilokki (*Larus marinus*): Tammiukuulta ilmoitettiin kaksi merilokkihavaintoa: 2.1. RAA Lapaluoto 1 ad p (HTu, KVa) ja 22.1. RAA Kuljunnemi 1 ad p (KVa). Seuraavat linnut nähtiin 16.–17.3. OUL Syväsatamassa 1p (AKa) ja 17.3. RAA Lapaluodossa 14p (HTu, HTa). Oulussa määrät lähtivät kasvuun huhtikuun alussa: 4.4. satamassa 90p (TEs), 5.4. 173p (KRa, JHa ym.) ja 12.4. huippusumma oli komeat n.260p (KRa, SRa), joka lienee yksi paikan kaikkien aikojen suurimmista määristä. Ensimmäinen kuusamolainen merilokki oli 17.4. Tolpanniemessä 2p (VOR). Merilokkikantojen kasvu näkyy Kuusamossakin: sieltä saatiin touko-kesäkuulla havaintoja yhteensä n.20 linnusta. 14.8. oli kaatopaikalla ad + 3 juv, jotka kerjäsivät ruokaa emolta, eli lienevät syntyneet jossain lähistöllä (VOR). Merilokista ei ole Seppäsen mukaan (1999) tehty aiemmin pesintään viitattavia havaintoja.

Syyspuolella suurimmat määrät olivat 3.11. PYI Elävisluoto 22m (7 ad, 3 subad ja 12 juv) (HTu), 10.11. PYI Elävisluoto 41m (24 ad, 2 subad ja 15 juv) (KVa, HTu), 12.11. OUL Pyykösjärvi 15p (JHa, JMe) ja 28.11. PYI Elävisluoto 17m (5 ad, 4 subad ja 8 juv). Joulukuussa nähtiin vielä 8 yksilöä, joista viimeisin oli 11.12. PYI Vaaranlahti 1 ad p (HTu, KVa).

Räyskä (*Sterna caspia*): Ensimmäiset räyskät olivat varhaisia: 18.4. OUL Oulujoki 1p (P. Väyrynen) ja PYI Parhalahdi 1m (HTu, KVa), ja seuraava 23.4. PYI Parhalahdi 1m (KVa). Kevään suurimmat keräntymät olivat 13.5. HAI Kirkkosalmi 13p (SHA) ja 9.5. OUL Hietasaari peräti 44p (THE). Tämänkin jälkeen 29.5. asti OUL Vihreäsaareen jäi 8 linnun parvi palloilemaan (MTy, KRa ym.). Parhaat muutot olivat 7.5. PYI Parhalahdi 3m (HTu), 10.5. PAT Yrjänä 4m (KVa) ja 15.5. PYI Parhalahdi 3m (KVa, HTu ym.).

Kesä-heinäkuussa lintuja nähtiin mm. LIM Virkkulassa. Erikoinen havaintopaikka oli 7.7. TYR Kuusela 1W (JHa).

Syyspuolen ainoa suurempi määrä oli 8.8. HAI Pökönokka 35p (JMa, JHa ym.). Vuoden viimeisimmät olivat 3.9. OUL Syväsatama 1p (EMi) ja 4.9. SII Tauvo 1p.

Kala- ja lapintiira (*Sterna hirundo & paradisaea*) ja **tiiralaji** (*Sterna h/ p*): Kummatkin tiiralajit määritettiin 6.5. PAT Yrjänästä, kalatiira 1m ja lapintiira 2m (HTu) sekä PYI Parhalahdella vielä lapintiira 2m (HTa). Suurimmat tiiramuutot olivat 15.5. PYI Parhalahdi lapintiira 54m (+ sp. 200m) (KVa, HTu ym.), 16.5. PAT Yrjänä lapintiira 20m (+ kalatiira 6m ja sp. 88m) (HTu) ja PYI Parhalahdi lapintiira 15m (+ kalatiira 11m ja sp. 95m) (HTu).

Syksyn suurimmat muutot ja keräntymät olivat 20.7. RAA Tasku lapintiira 96m (+ kalatiira 5m ja sp. 27m) (HTu), 6.8. HAI Pökönokka *Sterna* sp. peräti n.600p (JMa), 11.8. PYI Elävisluoto lapintiira 47m (+ kalatiira 5m ja sp. 24m) (HTu) ja

4.9. PYI Hanhikivi 30m sp. (+ lapintiira 4m ja kalatiira 16m) (HTu). Vuoden viimeiset tiirat olivat myöhäisiä: lapintiira 18.9. RAA Tasku 1 1kv p (HTu, KV), kalatiira kolmen viikkoa edellisen jälkeen 2.10. HAI Huikka 1 1kv p (PLa, MKe, HTa), ja myöhäisin määrittämätön tiira 13.10. SII Ulkonokka 1N (HTu).

Pikkutiira (*Sterna albifrons*): Ensimmäinen PPLY:n nimikkolintu saapui paikalliseksi 16.–17.5. LIM Temmesjokisuuhun (EHO, JHa, JMe), ja seuraavat olivat 19.5. OUL Jätärin 2p (AKa) ja PYI Parhalahti 1m (HTu, KV).

Toukokuun lopulta ja kesäkuulta saatiin ilahduttavan paljon ilmoituksia: 27.5. OUL Pateniemi 1/1 (TMu), 29.5. SII Säari 4p (HTu, RHa, HSu), 30.5. HAI Hiidenniemi 2p (JMa, SHa), 2.6. PYI Jokisuu pes. pari (JPe) ja PYI Maunus pes. pari (JPe), 7.6. OUS Kammonkari 2p (PLa), 8.6. SII Siikajokisuu 2p (JPe), 12.6. HAI Haaralampinkari yksi var. (JMa), 30.6. LIM Virkkula 4p (AVi), 5.7. RAA Kultalanlahti 2 ad ja väh. 1 pull (HTu), toukokuun lopusta heinäkuulle OUL Vihreäsääri-Hietasaari 2p (MEs, EHO ym.), 19.7. SII Ulkonokka 12p, 16.7. LUM Lamunkari n.10p (HHo, AOI), 18.7. PAT Pattijokisuu, Kuusisaari 1 ad ja 1 pull (STi), 29.7. PYI Yppärinjokisuu 3p (HTu, KV) ja 15.8. HAI Hiidenniemi 1 juv kuollut (mahdollisesti pesinyt?) (JMa). Elokuussa havaittiin kuusi muuttavaa yksilöä, ja syksyn viimeiset pikkutiirat olivat 15.8. HAI Hiidenniemi 1p (JMa) ja 20.8. PAT Yrjänä 2N (HTu, JHa, KV).

Mustatiira (*Chlidonias niger*): Vuoden aikana havaittiin 17 lintua. Kaikki havainnot: 21.–22.5. PII Kortteinen 5p (JPu, TEs), 24.5. SII Kaasa 1m (PLa, MKe, HTa), 2.–4.6. LIM Virkkula 1p (AVi, PLa ym.), 3.6. LIM Temmesjokisuu 1p (AVi) (sama kuin Virkkulassa?), 18.–19.6. KUU Heinäjärvi ja Torankijärvi (sama yksilö) (MOH, MAs ym.), 16.7. PUL Uljua, Korttesjärvi 6p (UVu), 27.8. OUL Kempeleenlahti

1W (JHa) ja 4.9. HAI Pöllä 2 juv p (VPV).

Ruokkilinnut

Ruokki (*Alca torda*): Ruokkeja havaittiin alueellamme yhteensä 59 muuttavaa yksilöä (+ A/U 2m), joista syysmuuttajien osuus oli poikkeuksellisen suuri. Lisäksi pesimäpaikalta ilmoitettiin n.15 lintua. Kaikki havainnot: 12.5. PAT Yrjänä 2m (KV), 15.5. HAI Marjaniemi 3m (PLa), 18.5. SII Kaasa 1m (TEs), 19.5. SII Kaasa 2m (JHa, JMe), 7.6. PYI Elävisluoto 1m (KV), 5.7. PAT Pöllä 1p, joka lähti N (JTU), 20.7. RAA Tasku 9N (HTu), PPLY:n alueen ainoalta pesimäpaikalta 3.8. II Törö n.15p (TPa, EHe ym.), 9.10. PYI Elävisluoto 1m (KV), 23.10. PYI Elävisluoto 1m1p (KV) ja ennenkokematon syysmuutto 10.11. PYI Elävisluoto 24S (+ A/U 2m) klo 7.55–16.20 (9a) (KV, HTu) ja 11.11. 11m2p (5S+6N, 3a) (+ A/U 2m) klo 8.20–11 ja 12.45–14.45 (HTu, HTa, KV).

Riskilä (*Cephus grylle*): Yhteensä havaittiin 28 riskilää toukokuulta joulukuulle. Kaikki havainnot: 12.5. PAT Yrjänä 3N (KV), 22.–29.5. RAA Lapaluoto 1–2p (JHa, JMe ym.), 23.5. RAA Tasku 1 2kv p (KV), 26.5. RAA Tasku 2p (HTu) ja RAA Kalla 3p (HTu), 29.5. PAT Yrjänä 1p (KV, JKo ym.), 28.6. PYI Hanhikivi 4m (3 ad + 1 2kv) (HTu), 20.7. RAA Tasku 1 2kv p (HTu), 11.8. PYI Elävisluoto 1 ad m (HTu), 5.9. PYI Ulkoharmi 1 1kv m (HTu), 3.10. HAI Keskinieki 1 juv kuollut (JMa), 7.10. PYI Elävisluoto 2m (KV), 8.10. PYI Elävisluoto 2m (HTu, KV), 23.10. PYI Elävisluoto 2m (ad ja 1kv) (KV), 11.11. PYI Elävisluoto 1 ad m (HTu, KV, HTa) ja 11.12. PYI Elävisluoto 1 juv p (HTu, KV).

Kyyhkyt

Kesykyhky (*Columba livia*): Suurimmat ilmoitetut pulumäärät olivat 16.1. KUU kk, Kirkkotei 60p (HSe), 5.2. OUL Mannerheiminpuisto n.100p (TMu), 6.7. KEM Teppola 40p (JHa), 12.9. OUL Karjasilta, Laanaoja n.70p (TMu) ja 5.12. RAA

ykkösreitti 72p (JKo).

Uuttukyyhky (*Columba oenas*): Vuoden aikana havaittiin n.68 uuttukyyhkyä. Havainnot jakaantuivat kuukausittain: maaliskuu 22, huhtikuu 32, toukokuu 8, kesäkuu 1, heinäkuu 3, elokuu 1 ja syyskuu 1.

Kevään ensimmäinen oli 26.3. KEM Zeppelinin ramppi (TEs, STi) ja seuraava 28.3. TYR Murto 1p (STi, TEs). Kevään suurimpia määriä: 29.3. PYI Parhalahti 4m (HTu, KV), 31.3. RAA Kultalanperä 4p (HTu) ja PYI Parhalahti 3m (HTa), 8.4. HAU Kellonkartano 3p (TKk), 11.4. OUL Jätäri 5m (2a) (PLa), 21.5. KEM Teppola 3p (TEs) ja 29.5. OUL Syväsatama 3p (KKA).

Pesimäajalta toukokuun lopun -heinäkuun havaintoja: 22.5. OUS Varjakka 1p (ALu), 30.5. TYR Murto 1p (JHa, JMe) ja KEM Ollila 1p (MLi, K. Kytölä ym.), 5.6. SII keskusta 1p (RNe), 11.6. KEM Isoaukea 1p (JRa), 6.7. KEM Teppola 1p (JHa) ja 31.7. OUL Syväsatama 1p (JHa, KKA). Oulun Syväsataman jatkuvat heinä-elokuun havainnot (KKA) viittaavat jälleen vahvasti pesimiseen.

Syksyllä ”uuttareita” havaittiin vain yksi muuttava, joka oli samalla vuoden viimeinen: 6.9. TYR Murto 1m (VPV).

Sepelkyyhky (*Columba palumbus*) ja **kyyhky** (*Columba sp.*): Ensimmäiset ”seplut” saapuivat 26.3. KEM Honkanen 1m (TEs, STi, AKa) ja 27.3. PYI Parhalahti 3m (HTu). Jo 29.3. PYI Parhalahdella muutti 372 lintua (KV, HTu) ja sitä seurasi 30.3. 243m (KV, HTu) ja 31.3. 321m (KV, HTu ym.).

Huhtikuun suurimpia määriä: 8.4. KEM Teppola 203p (ALu), 16.4. PYI Parhalahti 397m (HTu, KV), 17.4. PYI Parhalahti 957m (HTu, KV) ja LUM Sannanlahti 684m (JHa, JAa ym.), 18.4. PYI Parhalahti 689m (KV, HTu, THy), 19.4. PYI Parhalahti 640m (HTu, KV) ja LUM Sannanlahti 409m (JHa, JMe).

Syyspuolella suurimmat summat olivat 8.9. RAA Kultalanlahti 38m (HTu), 9.9. TEM Koskelankylä 63m (RKY) ja 19.9. PYI Parhalahti 35m

Ukulilla meni lujaa vuonna 1999. © Jari Wilenius

(HTu). Viimeisin havaittiin kolme viikkoa edellisen jälkeen 30.10. PYI Elävisluoto 1m (KVä).

Turkinkyhky (*Streptopelia decac-octo*): Vuoden aikana havaittiin vähintään 54 turkinkyhkyä, joista syksyllä osa lienee poikueita. Tammikuusta heinäkuulle asti havaittiin 28 lintua ja elo-joulukuulla 26 yksilöä. Tammikuussa ilmoitettiin 1.1. LIM kk:sta 3p (JHa) ja TYR kk:sta 4p (MEs). Helmikuussa lauloi yksi lintu 17.2. MUH Kirkkosaarella (JSi). Maaliskuun havainnot olivat 14.3. TYR kk 6p (MEs) ja 19.3. KEM Paituri 1p (JMe). 5.4. havaittiin Tyrnävällä kunnan maksimiumma 7p (TFy). Muut kevään suurimmat summat ja kiintoisat paikat: 15.4. HAI kk 1p (SHa), 18.4. OUL Taskila 3m (KRä), 24.5. PAT Olkijoki 2p (JPu), 25.5. RAA Piehinki 1p (HSe) ja 31.5. PYI Parhalahti 1m (HTu).

Kesällä havaittiin 19.6. KEM keskustassa 1p (RNe, JKo), 2.7. PPLY:n kesärallin yhteydessä HAA kk:n Mustikkamäellä 4p (KVä, JKo ym.) ja elokuussa 12.8. OUL Höyhtyällä

1p (JHa). Syksyllä 11.9. SII kk:n myllyllä piileskeli syysrallaajia pääosin onnistuneesti 4p (SSi, TKa ym.). Vuoden suurin määrä ilmoitettiin 1.11. LIM kk:sta 26p (HTa).

Turturikyyhky (*Streptopelia turtur*): Vuosi oli hyvä turturivuosi, sillä kaikkiaan havaittiin kuusi yksilöä, joista kaksi keväällä ja neljä syksyllä. Kaikki havainnot: 16.5. OUL Oritkari 1p (EMi, KKa), 24.5. PAT Olkijoki 1p (JPu, JHa ym.), 16.9. HAU Keskusta 1p (JWi), 9.–11.10. RAA Lapaluoto 1p (R. Elfving, HTu, HTa), 18.10. alkaen maallikkohavainto KÄR keskusta 1p (JMe, PLä ym.) ja 7.11. OUL Kaakuri 1p (JKa, EAs).

Käki (*Cuculus canorus*): Ensimmäiset kukkijat kuuluivat 16.5. RUU Revonlahdella (M.Suutari) ja 18.5. UTA Ahmasjärvellä (THE). 22.5. havaittiin SII Tavossa 3p1m. Kuusamon ensimmäiset olivat 22.5. Vansselissa (VNi) ja Hyöteikollä (H. Ketola). Syksyn viimeiset olivat 11.9. KUU Kallunki, Tiermas 1p (HSe) ja 28.9. VIH Rakeenperä 1p (JMe).

Pöllöt

Huuhkaja (*Bubo bubo*): Kevätpuolella huuhkajareviirejä ilmoitettiin arkistoon yhteensä n.26 kappaletta seuraavista kunnista: RAA 4, TYR 4, PYI 3, LUM 3, OUL 2, PAT 2, KII 2, HAI 1–2, OUS 1, OUN 1, PUL 1, YKI 1 ja SII 1. Syyspuolella kolme havaintoa: 18.8. ja 1.10. PYI Takaranta 1–2p (HTu, KVä) ja 25.12. PYI Parhalahti 1p (HTu, KVä).

Tunturipöllö (*Nyctea scandiaca*): Tunturipöllö oli yksi vuoden ”tähtilajeista” koko Suomessa voimakkaan syysvaelluksen takia, ja PPLY:nkin alueella lajia nähtiin tavallista enemmän.

Kuukausittaiset eri yksilöiden lukumäärät olivat: helmikuu 1, maaliskuu 2, kesäkuu 1, marraskuu 11 ja joulukuu 8. Päällekkäisten havaintojen tulkinta on jonkin verran vaikeaa, Raahan seudulla tulkintaperusteena on käytetty lintujen erinäköisyyttä sekä paikkojen läheisyyttä ja havaintoaikojen väliä. Kuitenkin esim. PYI Yppärissä tavatut kaksi lintua saattavat olla samoja kuin

”Pieni yksiö, mutta keskeisellä paikalla”, tuumii viirupöllöäiti.
© Jari Wilenius

Elävisluodossa tavatut jne.

Kaikki havainnot: 13.2. HAI Marjaniemi 1p (E. Sallmen), 5.3. PUD Kollaja Turkkisuo /1p (TSa), 18.–30.3. OUN Irvan pellot /1p (S. Pudas, M. Maarala ym.), yllättävä kesähavainto todennäköisesti samasta maaliskuussa tavatusta yksilöstä 5.6. PUD Kollaja 1p (hollantilaisryhmä, JHa) ja voimakas syysvaellus: 10.11. PYI Elävisluoto 1/ad W (KVä, HTu), 11.11. RAA Nahkinainen 1p (KVä, HTu), 12.11. PAT Pöllä 1/1 1 kv (HTu, KVä), PYI Elävisluoto 1 1 kv, joka lähti N (HTu, KVä) sekä SII Tauvo /1 1kv p (viipyi koko talven), 15.11. RAA Piehingin Ylipää 1p (maallikko), 20.11. PYI Yppärijokisuu 1 1kv p (KVä, HTu), 21.11. PYI Elävisluoto 1 1kv p (HTu, KVä), 26.11. PAT Olkijokisuu 1 1kv p (HTu, KVä), 28.11. PYI Yppäriin pellot 1kv p (HTu), 2.12. HAI Isomatala, Väliteonkarit 1 1kv p (AMM, MNi), 4.12. ja 10.12. PYI Elävisluoto 1 1kv p (HTu, KVä), 4.12. RAA Kuljunnieni 1 n-puk. p (HTu), 6.12. PAT Yrjänä 2p (tulkitu tässä samoiksi kuin 12.11. havaitut linnut) (KVä), 11.–12.12. RAA Lapaluoto yht. 3p (HTu, KVä), 30.–31.12. OUL Vihreäsaari 1 1kv p (ARa, EHo ym.) ja 31.12. MUH Matokorpi 1p (JTo, K. Kesti).

Hiiripöllö (*Surnia ulula*): Vuoden ajalta ilmoitettiin yhteensä n.27 ”surniaa” kuukausittain jaoteltuna: tammikuu 3, helmikuu 1, huhtikuu 2, kesäkuu 1, syyskuu 2, lokakuu 10, marraskuu 7 ja joulukuu 1.

Kaikki havainnot: 1.1.–6.2. PYI Suni 1p (HTu, KVä ym.), 18.1. OUL Sanginjoki, Jylhäkylä 1Ä (PLa), 30.1. OUL Sanginjoki, Holtinkylä 1Ä (ed. havainnon ja tämän väli useita kilometrejä) (ALu, AVi, ARa), 24.4. alkaen LIM Mäkrä pes. pari (PMA, ERi) ja 12.6. LUM Puhkivanperä 1p (AVi).

Syksyllä 1.9. OUS Varjakan th 1p (HSe), 7.9. SII Tauvo 1p, 22.9.–31.12. PUD Kollaja, Turkkisuo 1p (TSa, ESa), 2.10. PUD Taipaleenharju 1p (ESa), 15.10. KUU Kuolio 1p (AHu), 24.10. PII Onkineva 1p (VPV), 26.10. TYR Venesaari 1p (PMA), 28.10. LIM Liminganlahti eri puolilla 4p (AOI) ja PYÄ Viitämäki 1p (SKu), 30.10.–28.12. PUD Hetekylä, Ala-Lokalampi 1p (ESa, TSa), 2.11. HAU Tuppisuo 1p (THE), 4.11. KEM Teppola 1p (JKa), 10.11. OUL Peltola 1p (JAA), 11.11. HAU Virpiniemi 1p (TPa), 16.11. TEM Koskelankylä 1p (RKY) ja PUL-PII välinen tie 1p (AMM ym.), loka-marraskuussa OUN 2–3

lintua (PKä, MLi), 21.11. PUD Hetekylä, Aittojärvi 1p (TSa), 28.11. PUD Hetekylä, Isosaari 1p (TSa) ja 31.12. KUU Virrankylä, Takkulanpellot (HSe).

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*): Tammikuulta kuusi havaintoa, joista neljä Raahesta, yksi Hailuodosta ja yksi Haukiputaalta. Helmi-toukokuulta lisäksi havainnot KII 2, RAA 1, PAT 1 ja PYI 1.

Syksyllä SII Tavossa 31.8.–19.9. rengastettiin yhteensä seitsemän lintua ja lisäksi mukavasti muita havainnoita: 21.9. RAA Kylmäniemi 1p (HTu), 10.10. LIM Pahaneva 1ä (KKs), 5.11. RAA kakkosreitti 1p (SSi), 18.11. PAT

Maunula 1p (HTu), 18.11.–10.12. PAT Pöllä 1p (HTu), 20.11. PAT Lappanen 1p (KV), 6.12. PAT Ravo 1p (KV), 10.12. PYI Maunus 1p (HTu) ja LIM kk 1p (OHu) sekä 12.12. RAA Kuljunlahti 1p (HTu, KV).

Lapinpöllö (*Strix nebulosa*): Keväällä kuultiin ensimmäinen 3.4. TEM Koskelankylässä (RKY), 25.4. PYI 1p (MKu), 5.5. alkaen OUL Isokangas pesivä pari (KKi, KR a ym.), 19.5. PUL kk (JPe), 3.6. KUI Oijärvi 1p (JPe), 12.6. PUL Hyvärilä 1p (A. Juvonen), 17.6. KEM Teppola 1p (AVi), 20.6. PYI Liminkakylä 2p (HTu) ja PYI Pelkosperä 1p (HTu), 21.7. RUU Revonneva 1p (JHa), 29.8. KUI Päätie, Kuivajoki 1p (VPV), 24.11. RAA Kuljunniemi 1p (HTu) ja 16.12. KUU Tahkolanranta 1p (P. Hietanen).

Viirupöllö (*Strix uralensis*): Tammikuusta toukokuun loppuun asti ilmoitettiin yhteensä 16 reviiä: 1.1. lähtien soidinti PAT Yrjänässä tuttu lintu (HTu, KV) ja 31.1. OUL Pikkarala, Hangaskangas 1p (KR) sekä 31.1. lähtien maaliskuulle asti OUL Sanginjoella 2–4 Ä (JAa, STi ym.), 12.2. OUN 1Ä (MKu), 21.2. PYI Parhalahti 1Ä (KV, HTa), 4.3. VIH Rakeenperä 2Ä ja VIH Mäntylampi 1Ä (KV, HTa), 10.3. RUU Tuomi-oja 1Ä (HTu, JTu), SII Kallioneva (HTu, JTu) ja SII kk (HTu, JTu), 15.3. TYR Mällinen ja Pihlajaranta 1Ä (RKY, PMA ym.) sekä 5.5. LUM Kari 1p (KR, SR, HSe). Syyspuolelta ei ilmoitettu havaintoja.

Sarvipöllö (*Asio otus*): Oulusta ilmoitettiin todennäköisesti sarvipöllön ensimmäinen talvihavainto PPLY:n alueelta kautta aikojen, kun 29.–31.1. Sanginjoen Holtinkylässä kuultiin parhaimmillaan 1/1Ä (AVi, ALu, ARa ym.). Sama koiraslintu kuultiin edelleen helmikuun lopussakin (JAa, STi ym.). Ensimmäiset muutolta tulleet linnut soidintelivat 16.3. LUM Ylipäässä (KKo) ja 27.3. TYR Keskikylällä (TEs, STi, PAa).

Suopöllö (*Asio flammeus*): Ensimmäiset saapuivat suhteellisen aikaisin 8.4. KEM Teppola 1p (ALu)

ja 10.4. TYR 1p (UVu). 23.4. ilmoitettiin TYR pelloilta 8p (UVu, VTö) ja 1.5. samalta alueelta n.10p (THE). 14.6. TYR Murrossa ja Peräojalla oli 7p (JHa) ja 25.6. TYR Murto-Keskikylä-MUH Soso-reitillä 3 rev + 2 pue (STi). 3.7. oli HAA-KÄR-kesärallissa yhteensä n.15p eri puolilla (KV, JKo ym.). Syksyn viimeiset suopöllöt ilmoitettiin lokakuun alussa 2.10. HAI Pöllä 1p (PLa, MKe, HTa), 5.10. SII Kaasa 1m (JHa) ja 10.10. HAI Itänenä 1p (JMa).

Helmipöllö (*Aegolius funereus*): Jo tammikuussa OUL Sanginjoella parhailla pöllöretkillä 3Ä (JAa, STi ym.) ja RAA Joutisuolla 3Ä (JHa, HTu). 21.2. soidinti PYI Parhalahdella 3Ä (KV, HTa), 2.3. PYI Keskikylä-Kopisto-Pirttikoski-reitillä yht. 5Ä (KV, HTu), 26.2. ja 8.3. OUL Sanginjoella yksillä pöllöretkillä 5Ä (AVi, JAa, STi) ja n.15.–18.3. LUM eri puolilla n.10Ä (KKo). Syksyllä SII Tauvossa rengastettiin 108 ”helmaria” 20.8.–9.10, ja parhaat rengastusillat olivat 31.8. 14r, 1.9. 10r, 12.9. 10r, 13.9. 16r ja 25.9. 14r.

Säihkylinnut

Harjalintu (*Upupa epops*): Kolme harjalintua tavattiin normaaliaikaan: 1.9. TAI Jurmu 1p omakotitalon pihalla (TMO), 24.9. MER Rajakylä 1p (ilm. MKu) ja kerrankin spontaani lintuharrastajien tekemä havainto 2.10. HAI Sunikari 1m (THE, J. Kärkkäinen).

Tervapääsky ja tikat

Tervapääsky (*Apus apus*): Ensimmäiset tervapääskyt kaartelivat 21.5. OUL Syväsatamassa 2p (JMe, P. Komi), OUL Peltolassa 2m (JSi) ja SII Säärenperässä 1p (JMa). 29.5. ilmoitettiin RAA keskustasta 100p (HTu, RHa, HSu), 25.7. OUL Syväsatamasta 436p (EMi) ja 31.7.–1.8. samassa paikassa 350p (KKA, JHa). Viimeiset ”apukset” ilmoitettiin 11.9. SII Karinkanta 3p (HTu, KV) ja 12.9. LIM keskusta 1m (TMu).

Käenpiika (*Jynx torquilla*): Ensimmäinen 10.5. PAT Yrjänä 1Ä

(KV) ja seuraava 13.5. PYI Hanhikivi 1Ä (HTu) ja SII Tauvo 1p. Suurimmat määrät olivat SII Tauvon 20.5. 3r, 21.5. 2r, 29.5. PYI Yppäri 3Ä (JHa, JMe) ja 1.6. LUM Varjakka 3Ä (PLa) sekä syyspuolella vastaavasti 5.8. SII Tauvo 2r. Vuoden viimeinen rengastettiin 8.8. SII Tauvossa.

Harmaapäätikka (*Picus canus*): Harmaapäätikalla oli syksyllä suuri vaellus Pohjois- ja Keski-Lappiin, ja myös etelästä käsin Keski-Suomeen, ja PPLY:nkin alue sai tikkasadosta osansa, sillä peräti 17 lintua ilmoitettiin.

Kaikki havainnot: 17.10. HAA Hirvineva keskellä metsää (J. Saastamoinen), 28.10. YKI Somerovaara 1p (SHu), 10.11. TAI Metsäkylä 1p ruokintapaikalla (TMO), 15.11. TAI Jokijärvi 2p ruokintapaikalla (TMO), 17.11. TAI Loukusa 1p (TMO), 21.–27.11. PUD Livo 1p (I. Perttu), joulukuussa PYÄ 1p (Pentti Keränen) ja RAA Saloinen 1p (K. Orava), 6.–20.12. OUL Pateniemi 1–2p (Kari Mattila, STi, EHo ym.), 3.11. lähtien joulukuulle KUU Tavela 1p (V. Nivala/ilm. HSe), Kurkijärvi 1p (mahd. sama kuin Tavelan lintu?), Hietasuo 1p ja Patoniemi 1p (ilm. HSe), jossa oli 19.12. paikalla kaksi lintua (MPi) ja 26.12. YII kk 1p (K. Tunturi).

Palokärki (*Dryocopus martius*): Keväällä ei mainittavaa liikehdintää. Syksyllä tavattiin vain yksittäisiä vaeltavia, mm. SII Tauvossa 30.8.–12.9. 4m.

Käpytikka (*Dendrocopos major*) ja **keskikokoinen tikka sp.** (*Dendrocopos major/Picooides tridactylus*): Syksyllä käpytikoilla oli kapeahuippuinen ja voimakas vaelluspiikki: 7.9. RAA Rautaruukilla ”kymmeniä muuttavia työn ohessa” (KV), 8.9. RAA Kultalanlahti 142m (+ kt 80m) klo 6.40–7.55 (HTu), 12.9. HAI Keskiniemi 30m (VPV) ja HAI Itänenä 100m klo 8.15–11.00 (JMa) ja 18.9. SII Tauvo 25m. Syksyllä SII Tauvossa laskettiin yhteensä 87m 15p välillä 31.7.–10.10.

Mitä isot edellä, sitä pienet perässä (ks. oikepuoleinen pölkky). © Jari Wilenius

Pikkutikka (*Dendrocopos minor*): Tammi-helmikuussa tavattiin OUL Jätärillä ja Letonniemessä 1p (PLA, VSu ym.), 30.1. LUM Varjakan ja SII Säärenperän välisellä tiellä 3p (HTa), 6.2. PAT vitosreitillä 1p (KKA) ja 10.2. PAT ysireitillä 1p (KVa). LUM Varjakassa tammikuulta lähtien kasvoi ennennäkemätön tikkakeskittymä (ks. pohjantikka), jonka syyksi arveltiin kovakuoriaisjäärien toukkien joukkoesiintymää (KKo, kirjall. ilm.). Suurin pikkutikkasumma oli 4.3. peräti 7p (KVa). Maalis-kesäkuussa pikkutikkoja ilmoitettiin em. joukkoesiintymä poislukien mukavasti 27 paikalta kunnittain jakautuen: OUL 5, PYI 4, HAI 4, SII 3, LUM 3, RAA 1, TYR 1, MUH 1, PAT 1, LIM 1, HAU 1, HAA 1 ja KUU 1. Suurin kerääntymä oli 1.4. PYI Parhalahti 4p (KVa). Harvinaiset Kuusamon havainnot olivat 15.5. vedenpuhdistamo 1p (OHe) ja lisäksi syyshevaintona 16.9. Salminen 1p (VOr).

Syksyllä välillä 28.8.–14.11. ilmoitettiin yhteensä n.30 pikkutikkaa, ja suurin muutossumma oli 6.10. PYI Parhalahti 3m (KVa). SII

Tauvon summa oli välillä 25.7.–3.10. yhteensä 4m5p yksilöä.

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*): Tammi-helmikuussa ilmoitettiin 29 pohjantikkaa. Talven suuresta tikkaesiintymästä LUM Varjakan - SII Säärenperällä (ks. pikkutikka) löytyi pohjantikkojakin 30.1. 8p (HTa), mutta enimmäkseen 4.3. peräti 24p (joista määritettiin 4 koirasta ja 13 naarasta) (KVa)! 13.5. soidinteli PYI Hanhikivellä 4 lintua (HTu). Salaperäisestä viime vuosina enemmän havainnoidusta loppukevään ja alkukesän muutosta esimerkkejä olivat 15.5. SII Tauvo 6m, 22.5. SII Tauvo 4m ja 12.6. PYI Parhalahti 4m (KVa). Kaikkiaan keväällä havaittiin SII Tauvossa 12m7p ja muualla 9 lintua. Maaliskuun puolivälistä kesäkuulle ilmoitettiin 15 reviiiriä tai paikallista lintua.

Syksyllä lajilla ei ollut mainittavaa vaellusta, SII Tauvossa koko syksynä nähtiin kaksi ”potia”. Parhaat muutot olivat 1.9. OUL Syväsatama 2m (JMe), 6.10. PYI Parhalahti 2m (KVa) ja 11.10. OUS Purnnokka 2m (JPe).

Varpuslinnut

Kiuru (*Alauda arvensis*): Varhaisin saapuja havaittiin 15.3. HAU Kellossa (JRa). Muutto alkoi toden teolla maaliskuun vaihteessa, ja esim. jo 29.3. laskettiin PYI Parhalahtella 26 m (HTu, KVa). Muita hyviä muutossummia olivat 5.4. PYI Parhalahti 38m (HTu), 10.4. LUM Sannanlahti 50 m/p (AVi, ALu), 11.4. PYI Parhalahti 40m (HTu, KVa), 17.4. PYI Parhalahti 44m (KVa, HTu ym.) ja vielä 19.4. PYI Parhalahti 45m (HTu, KVa). Kuusamon ensimmäiset kaksi lintua nähtiin 18.4. vedenpuhdistamolla (JMä, OHe). Kuusamosta ilmoitettiin kesästä vain neljä leivoshavaintoa. Syksyn viimeiset olivat 8.10. PYI Yppäriin pelloilla 5p (HTu) ja 9.10. OUL Syväsatamassa 3p (EMi).

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*): Ilahduttavan runsas esiintyminen, sillä vuoden mittaan havaittiin 16 yksilöä. Yksi talvehtimishavainto ilmoitettiin tammikuussa: PUD Kipinä 1p (P. Yletyinen). Kevään ensimmäiset olivat 17.4. OUL Top-

"Helppoahan se kirveellä on", tuumii pohjantikka seuratessaan halonhakkajaan touhuja.

© Jari Wilenius

pila 1/1p (AKa, PLa ym.), ja samalla paikalla kaksi lintua vielä 23.4. (MEs). Kevään muut havainnot: 18.4. KEM Peräranta 3m (EHo) ja KEM Honkanen 1m (JHa, JMe), 18.–23.4. KUU Torankijärvi 2 (HSe, OHe ym.) ja 15.5. HAI Marjaniemi 1 (J. Olkio). Syksyn kaikki havainnot: OUL Oritkarissa 8.10. 2p (UVu) ja 10.11. 1p (UVu), 12.11. PYI Yppäri 2p (HTu, KVa) ja 14.11. OUL Vihreäsaari 1p (EHo).

Törmäpääsky (*Riparia riparia*): Ensimmäiset ilmoitettiin 14.5. KUU Kolvanki 1p (MPi) ja 15.5. PYI Parhalampi 6m (HTu, KVa ym.). Muutto huipentui hetimiten, jo 18.5. nähtiin UTA Ahmasjärvi 70p (JHa, KKv), mikä jäi kevään suurimmaksi ilmoitetuksi määräksi. Teppo Mutanen jatkoi kesällä pesäkolonioiden kartoitusta. Suurimmat koloniat olivat OUL Oritkarin 90 koloa, SII Alhonmäen 100 ja LIM kk:n uuden hautausmaan 188 koloa. Syysmuuton alusta kertoo 18.7. PAT jokisuu yöpymäparvi n.300p (STi) ja 30.7. RAA Kultalanlahden 12S (HTu). Suurin muuttoparvi oli 14.8. KUU kaatopaikan 50 (HSe), ja viimeiset nähtiin 8.9. RAA Kultalanlahti 1S (HTu) ja 11.9. SII Tauvo 2p (AVu).

Haarapääsky (*Hirundo rustica*): 18.4. KEM Honkasen 2m (JHa, JMe) ja LUM Sannanlahden 1m (EHo, ESt, TFy) olivat vuoden ensimmäiset varhaiset pääskyhavainnot. Yleistyi vasta toukokuun puolivälissä, ja Kuusamoon kaksi lintua ennätti 19.5. Määttälänvaaraan (JMä). Suurimmat haarapääskyparvet olivat 2.6. PYI Heinikarinlampi 150p (JPe) ja 1.8. OUL Syvä-

satama 111p (KKa). Syksyllä Oritkarin ja Kuivasjärven yöpymispaikoilta rengastettiin Euroopan rengastuskeskusten unionin haarapääskyprojektin puitteissa kaikkiaan 1067 yksilöä (Petri Suorsa, AKa ym.). Lokakuulta ilmoitettiin vielä kolme havaintoa: 2.10. OUL Rajakylä 3 (KRä), 9.10. LUM Varjakka 1p (PLa, SKä, MKe) ja 23.10. PYI Elävisluoto 1m (KVä, HTu).

Räystäspääsky (*Delichon urbica*): Saapui toukokuun puolivälin tienoilta, ensimmäiset 12.5. PAT Yrjänässä 1m (KVä) ja LUM Sannanlahdella 1p1m (MLv, TEs). Kuusamon

ensihavainto oli 20.5. Ronkainen 2p (HSe). Keväällä suurin kerääntymä nähtiin 2.6. PYI Heinikarinlammella 100p (JPe). Syksyn suurimmat massat olivat 6.8. OUL Syväsatama 220p (EMi) ja 18.8. PAT Pölläntie 170p (TMu), ja vilkkainta muuttoa nähtiin 31.8. RAA Kultalanlahdella 110S klo 10.45–14.25 (HTu). Viimeinen nähtiin viikon edellisen jälkeen 20.9. PYI Harmissa 1p (KVä, JHa, HTa).

Haarapääsky x Räystäspääsky (*Hirundo rustica x Delichon urbica*): Haarapääskyprojektin verkko-pyyntöissä Oulun Oritkarissa ja

Kuivasjärvellä verkkoihin lensi syksyn mittaan kaikkiaan neljä haara- ja räystäspääskyn risteymää (Petri Suorsa, AKA ym.).

Pääskylaji (*Hirundo rustica/Delichon urbica/Riparia riparia*): Kevään suurin ilmoitettu pääskymuutto 15.5. SII Tauvo H/D/R 34m (+ haarapääsky 20m, räystäspääsky 23m ja törmäpääsky 6m). Elokuun lopun suurin kerääntymä oli 21.8. SII Tauvo Ulkonokka 1000p (JMe, SKu). Paras muuttosumma oli puolestaan 31.8. RAA Kultalanlahti 540S klo 10.45–14.25 (ks. räystäspääsky ja haarapääsky) (HTu).

Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*): Ensimmäiset havaittiin sangen varhain 17.4. LUM Sannanlahti 1m (JAA, HSo ym.) ja PYI Parhalahti 1m (HTu, KVa ym.). Muutto pääsi vauhtiin vasta toukokuun puolella, ja suurimmat määrät olivat 13.5. PYI Hanhikivi 24m (HTu), 14.5. PYI Parhalahti 47m (KVa), 15.5. PYI Parhalahti 39m (KVa, HTu ym.) ja 16.5. PYI Parhalahti 17m (HTu). Syysmuutolta ilmoitettiin Oulun Syväsatamaa lukuunottamatta vain hajahavaintoja, paikan huiput olivat 15.8. 39p (KKA) ja 12.9. 24p (KKA). Viimeiset olivat 18.9. OUL Syväsataman 1p (EMi) ja 19.9. PYI Parhalahden 1m (HTu).

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*): Saapui 2.4., jolloin RAA Paskalahdella 1p (SSi), ja seuraava muutti 6.4. LIM Virkkulassa (JHa). Muutto alkoi kunnolla 17.4., kun LUM Sannalahdella laskettiin 107m (ALu, JHa ym.). 18.4. muutti PYI Parhalahdella 168 lintua (KVa, HTu, THy), mutta paras muuttopäivä oli 19.4., jolloin ilmoitettiin alueelta yhteensä 318m, parhaana LUM Sannanlahti 170m (JHa, JMe).

Syysmuuton alkua kuvaavat 31.8. SII Tauvo 85p, 2.9. SII Tauvo 50p ja 8.9. RAA Kultalanlahti 387m (HTu). Muutonhuippu oli syyskuun puolivälissä, SII Tauvon paras päivä 13.9. 113p ja OUL Syväsataman samana päivänä 311p (EMi). Kerrassaan hurjaa muuttoa seurattiin 19.9. PYI Parhalahdella, jossa muutti klo 7.00–10.30 peräti 2380 niittykirvistä (HTu).

Viimeiset 9.10. OUL Syväsatama 109p (EMi) ja SII Tauvo 11m sekä 16.10. OUL Syväsatama 1p (KKA).

Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*): Keväthavaintoja ilmoitettiin vaivaiset kuusi: 21.5. OUL Syväsatama 2p (JHa, PKo), RAA Lehmiraanta 1m (HTu) ja OUL Syväsatama 1p (MLi), 22.5. SII Säärenperä 1p (JMa) ja OUS Riutu 4p (PLa) sekä 30.5. OUL Syväsatama 1p (KKA). Syksyn ensimmäiset olivat 14.8. OUL Syväsatamassa, mistä ynnättiin syksyn mittaan kaikkiaan 141 lapinkirvistä. SII Tauvossa nähtiin välillä 31.8.–13.9. 55 lintua. Viimeiset havaittiin 18.9. OUL Syväsatamassa 3p (EMi).

Luotokirvinen (*Anthus petrosus*): OUL Syväsatamassa nähtiin ensimmäinen 26.3. (AKA, VSu ym.), minä jälkeen laji ilmoitettiin paikalta päivittäin 31.3. asti, jolloin paikalla oli 2p (MEs, KKA ym.). Tämän jälkeen paikan ainoa havainto oli 7.4. 1p (UVu). Muut havainnot: 3.4. OUL Tuira, Patotie 1p (HHo), 5.4. OUS Riutu 1p (MLE), 7.–8.4. KUU Kiveskoski 1 (HSe, J. Makkonen) ja 15.4. LIM Temmesjoki 1p (AKA). Kevään yhteissumma oli siis varovasti arvioiden 6, joskin Syväsatamassa on saattanut toki oleilla useitakin lintuja.

Kirvislaji (*Anthus sp.*): 5.11. nähtiin OUL Syväsatamassa määrittämätön kirvinen (EMi). Myös Kuusamossa seikkaili Helilammella 4.–6.12. määrittämätön kirvinen (MPi ym.).

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*): Kevään ensimmäinen muutti 29.4. SII Tauvossa, ja seuraava oli 1.5. OUL Syväsatamassa (KKA). Kuusamoon ennätti 19.5. Määttälänvaaraan 40 lintua (JMä). Suurin muutto oli 15.5. PYI Parhalahti 153m (KVa, HTu ym.) ja suurin paikallismäärä 23.5. SII Tauvo 150p (RNe, THy ym.). Syksyllä paikallisia laskettiin OUL Syväsatamassa 3.8. 140p (JHa), 13.8. 467p (EMi) ja 22.8. 303p (JHa, KKA). Muutolla paras summa oli 26.8. OUL Kuivasjärvi 50m (MTy, KRa). Viimeiset

olivat 18.9. OUL Syväsatama 1p (EMi) ja 20.9. OUL Jätäri 1m (JHa).

Västäräkki (*Motacilla alba*): Ensimmäinen västäräkki 31.3. OUL Linnanmaalla (P. Jansson) oli todella varhainen, ja seuraavakin tuli jo 2.4. PAT Mikonkariin (JHa). Kuusamon ensimmäinen havaittiin 10.4. Piikstammassa (RHä). 15.4. alkaen havaintoja ilmoitettiin runsaammin, 18.4. PYI Parhalahdella summattiin 292m (KVa, HTu, THy) ja 19.4. laskettiin eri puolilla aluetta yhteensä 356m35p västiä, huippuna LUM Sannanlahden 174m (JHa, JMe). Syksyistä ei kovin suuria muuttoja ilmoitettu, eniten 20.8. PAT Yrjänässä 75m (HTu, JHa, KVa). Suurin paikallissumma oli 3.9. OUL Syväsataman 137p (EMi). Lokakuussa nähtiin vielä n.25 västäräkkiä, joista viimeinen oli 31.10. OUL Viireäsaaren 1p (EHO, VPV).

Tilhi (*Bombycilla garrulus*): Kaikkien aikojen parhaaksikin marjalintutalveksi Suomessa nimetty talvi 1998/1999 näkyi tilhimäärissä vielä tammikuulla komeasti, sillä kuukauden yhteissumma oli n.8600 töyhtöpäätä. PPLY:n alueella vuosi ei siis kuitenkaan ollut kaikkein parhaita. Havittujen lukumäärässä on varmasti jonkin verran päällekkäisyyksiä, koska lähes kaikki linnut ilmoitettiin Oulusta. Raahessa nähtiin vain alun toistakymmenen linnun parvia. Kuun puolivälin jälkeen tilhet löysivät tiensä Ruukkiin, missä nähtiin alkuvuoden komein määrä 19.1. RUU kk 1800p (mm. a800) (HTa, KVa). Oulun suurimpia parvia olivat 1.1. Kastellintie 1000p (UVu, VTö), 6.1. Tuira 500p (STi) ja 17.1. Hintta 450p (KRa). Kuusamossa ei tilhimassoista tiedetty mitään, sillä tammikuussa nähtiin kaksi tilheä! Tilhimäärät vähenivät helmikuulla huomattavasti, ja kuukauden summa oli enää n.500 lintua, suurimpana päiväkohtaisena määränä 27.2. OUL Karjasilta 145p (JHe). Maaliskuussa laji taas yleistyi: 780 ilmoitettua, joista 225 muuttavaa, suurimpia päiväsummia 7.3. OUL Oulunsuu 40p (TMu) ja 27.3. RAA Maafantti 40N (HTu). Huhtikuussa havaittiin 301

(mm. 6.4. OUL Kaukovainio 27m (TEs) ja 8.4. OUL Kauppatori 30E (MTy)) ja toukokuussa mukavat 396 tilheä (mm. 1.5. PYI Yppäri 50S (HTu) ja 15.5. PUD Pudasjärvi 69m (JHa, KKv)).

Kesähavaintoja ilmoitettiin Kuusamosta ja rannikolta 12.6. PYI Parhalahti 4N (KVv) sekä 16.6. HAI Ojakylä 1m (SHa, JMa).

Syksyn kokonaissumma oli hyvin vaatimattomat 515m406p tilheä. Ensimmäiset kaksi lintua nähtiin 3.9. SII Kaasalla (JAa, HSo, JHa). Paras muutto summattiin 6.10. PYI Parhalahti 173m klo 7.40–12.10 (KVv). Ilmoitettujen määrät kuukausittain olivat: syyskuu 15m103p, lokakuu 403m222p ja marraskuu 97m81p. Suurimmat parvet olivat vain 30–40 linnun suuruisia. Joulukuulta ilmoitettiin enää kolme havaintoa yhteensä 11 linnusta.

Koskikara (*Cinclus cinclus*): Talven suurin määrä ilmoitettiin totutusti KUU Kiveskoskelta 60p (HSe), ja Kuusamosta lisäksi 16 muuta karraa. Tammi-helmikuun muut talvehitijämäärät kunnittain: HAA 1, HAU 2, OUL 3, MUH 1, OUN 4, PII 1 ja TAI peräti 45. Syyshavaintoja ilmoitettiin 27.10.–27.11. rannikolta kuusi kappaletta.

Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*): Ensimmäinen sapui 3.4. PUL Jylhänrantaan (MNi). Kuusamon ensihavainto oli 17.4. Kiveskoski 1m (JMä). Reviirejä ilmoitettiin 16, jotka olivat kunnittain HAA 1, HAI 2, II 3, KUU 2, KÄR 1, OUL 1, PUD 1, RAA 3, SII 1 ja TAI 2. Syysmuuttohavaintoja saatiin vain kuusi, joista lokakuuisia oli kolme - näistä viimeinen 16.10. HAI Itänenä 1p (PLa).

Rautiainen (*Prunella modularis*): Ensimmäiset rautiaiset olivat 8.4. HAI Kirkkosalmi 1m (JMa) ja 11.–12.4. OUL Linnanmaa 1Ä (JPe). Muutto alkoi voimallisesti 17.4., jolloin havaittiin kuudessa paikassa yht. 34m, eniten PYI Parhalahdella 17m (HTu, KVv, JMe). Kuusamon ensimmäinen saapui 30.4. Lahden-taukseen (ALv). Suuria muuttosum-

mia ei keväältä ilmoitettu.

Syysmuuton aloittivat 4.8. SII Tauvo 2m, ja parhaat päiväsummat olivat 29.8. OUL Kempeleenlahti 20m (KRv, MTy), 14.9. HAI Itänenä 30m (JHa, JAa ym.), 17.9. OUL Syväsatama 17p (EMi) ja 19.9. OUL Jätäri 18m (JHa). Lokakuussa tavattiin vielä 8 yksilöä, mutta viimeinen ilmoitettiin hyvin myöhään 6.11. OUL Rusko 1p (JHa), liekö yrittänyt talvehtia?

Punarinta (*Erithacus rubecula*): Yritti talvehtimista Raahessa, missä Välikylässä jo joulukuulta asti paikalla ollut lintu 3.–6.1. 1p (HTu, KVv ym.). Keväällä saapui huhtikuun alussa, varhaisin 1.4. RAA Palonkylä 1p (RNe). Tauvon huiput 21. ja 22.5., jolloin molempina päivinä 15p. Syksyltä muuttohavaintoja niukasti, viimeiset havaittiin 9.10. HAI Itänenä n.5p (JMa) ja OUL Syväsatama 2p (EMi) sekä 9.–10.10. SII Tauvo 2p.

Satakieli (*Luscinia luscinia*): Ainoastaan neljä ilmoitettua: 26.5. OUS Akionlahti 1ä (JMe), 30.5.–1.6. PYI Penkkatie 1Ä (JHa, JMe), 1.6. LUM Varjakka 1Ä (PLa) ja 19.6. HAU Kello, Kalimenojasuu 1Ä (TKk). Lisäksi 18.5. havaittiin SII Kaasalla epämääräinen laulaja, jonka määrittäminen jäi satakieli/etelänsatakieli-tasolle (JHa, JMe, TEs).

Sinirinta (*Luscinia svecica*): Tunustelijat saapuivat toukokuun alussa: 6.5. LUM Sannanlahti 1p (TEs) ja 7.5. RAA Velkaperä 1Ä (IAV). Kuusamoon ensimmäinen ehti 15.5. Vasaralahdelle (ALv ym.). Yleistyi vasta kuun puolivälin jälkeen: 22.5. SII Tauvo 10p ja 23.5. RAA Tasku 30p (HTu, KVv). Koillismaan ulkopuoliset kesäaikaiset havainnot olivat 1.6. PYI Hanhikivi 1p (KVv), 3.8. OUL Kempeleenlahti /1p (MTy, ATy) ja 5.8. LIM Rusila 1r (EPa, TEs). Syyshavaintoja ilmoitettiin vain jokunen, joista viimeiset 12.9. HAI Itänenä 1p (JMa) ja 13.9. KUU kk 1p (HSe).

Sinipyrstö (*Tarsiger cyanurus*): Varhaisimmat havaittiin 19.5. Valta-

vaaran Konttaisella 2/1p (JJa, HTa, TEs). Kuusamosta havaintoja Valta-vaaran lisäksi seuraavilta paikoilta: Iivaara 6Ä, joista /1 var. (J. Matikainen), Antinvaara 1Ä, Oulanka (biol. asema) 1Ä, Penikkavaara 9.6. 3Ä (ALv, OLv), Matosuo 1Ä ja Visavaara 2Ä. Sinipyrstöä tutkivan oululaisen Ari Rajasärkän mukaan Valta-vaaran kokonaisreviirimäärä oli 5–6. Koko PPLY:n alueelta löydettyjen reviirien määrä oli Rajasärkän mukaan 16–17, kun muualta Suomesta löydettiin 14 reviiriä. Kuusamon ulkopuolelta ainoat olivat 26.7. PUD Sotivaara +2-kv/ var. ja /1 var. (Markku Lehtelä) sekä syyshavainto 18.9. PUD Kollaja, Lehto /1p (TSa, ESa). Sotivaaran lintupari löytyi kasvitieteilijän normaaliobjektiveilla varustetulla kameralla kuvaamana, kun pariskunta pyöri jaloissa varoittelemassa. Todellisuudessa PPLY:n alueella oleskelevien sinipyrstöjen määrä on huomattavasti suurempi, koska sopivissa vanhoissa metsissä mm. Pudasjärvellä ja Taivalkoskella retkeillään vähän.

Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*): Saapui keskimääräistä myöhemmin 10.5. PYI Takaranta 1p (HTu), ja 13.–14.5. ilmoitettiin jo seitsemän havaintoa, mm. KUU Laihavaara 1Ä (OLa, IHa). 22.5. SII Tauvon 30p oli kevään suurin ilmoitettu määrä. Syyshavaintoja ilmoitettiin niukanlaisesti, viimeinen kuitenkin sangen myöhään yli kuu-kauden edellisen jälkeen 13.10. HAI Virpiniemi 1p (JHa, RHa, HTa).

Pensastasku (*Saxicola rubetra*): 13.5. RAA Palonkylä 1p (RNe) ja RAA Rautaruukki 1p (IAV) olivat ensimmäiset pensastaskut. SII Tauvon huippu oli 22.5. 7p. Syksyltä ilmoitettiin vain muutama havainto, paras keräntymä 25.8. OUL Sääs-kensuo 10p (THE), ja viimeiset olivat 8.9. RAA Kultalanperä 2p (HTu) ja 10.–11.9. SII Tauvon 1p (HTu, KVv ym.).

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*): 20.4. muutti PYI Parhalahdella ensimmäinen (KVv, TTo) ja seuraava oli 21.4. OUL Syväsatama 1/p

Punakylkirastaat ilmestyvät Pohjois-Pohjanmaalle nurmikojen karikkekerrosta pöyhimään huhtikuun loppupuolella. © Jari Peltomäki

(AVu). Suurin ilmoitettu määrä oli 13.5. OUL Syväsataman vaatimattomat 6p (KKA). Syksyn viimeiset kaksi lintua olivat viikon edellisen jälkeen 24.9. OUL Taskilassa (JAA, JHa).

Sepelrastas (*Turdus torquatus*): Havaintoja ilmoitettiin 13 kappaletta ja lintuja 15–16 yksilöä, mikä on PPLY:n alueella normaalihko määrä (Timonen & Aalto 1996). Näistä 11–12 oli keväällä ja syksyllä nähtiin mukavat neljä yksilöä. Kaikki kevään havainnot: 21.4. KEM Teppola /1p (JHa), 22.4. PAT Jokisuu 1p (HTu), 23.4. OUL Kaijonharju 1p (JPu), 24.–25.4. OUL Syväsatama 1p (KKA), 25.4. KUU Saapunki /1 (MHo), 26.4. RAA Velkaperä 1p (KRa), 29.4.–3.5. OUL Kaijonranta 1p (J. Siitonen) (mahd. sama kuin Kaijonharjun lintu), 1.5. HAI Järventausta 1m (SHa), 7.5. HAI Huikku 1p (ALu), 11.5. SII Siikajokisuu 1Ä (JPe), 14.5. HAI Pökkö 1p (THE, JKs) ja hyvin myöhäinen kevähavainto 30.5. SII Alhonmäki 1p (JHa). Syyspuolen havainnot olivat

1.10. TYR Ängeslevä peräti 3p (MEs) ja 24.10. SII Kaasa 1p (JTU).

Mustarastas (*Turdus merula*): Talvella mustarastaalla oli hyvä esiintyminen. Tammikuussa nähtiin Oulussa kolme yksilöä: Hupisaarilla 2.–30.1. 1p (JHa, ARa ym.) ja 4.–5.1. myös /1p (ARa, UVu) sekä 12.1. Heinäpäässä /1p (STi). Talven muut havainnot tehtiin Raahessa ja Ruukissa: 5.–11.1. Preiskari 1p (HTu, JHa, KVa), 13.1. Lehmiranta /1p (JHa, JMe) ja 6.1.–27.2. Pohjaskari 1p (HTu, KVa) sekä 20.1. RUU kk /1 n-puk. p (KVa, HTa).

Kevään ensimmäiset saapuivat 20.3. OUL Hietasaareen (VSu, PSu, OSu) ja 27.3. HAU Kelloon (ARö). 29.3. muutti PYI Parhalahdella jo neljä lintua (HTu, KVa). Parhalahdella päästiin myös seuraamaan hurjaa muuttoa, kun 11.4. laskettiin 12m (HTu, KVa) ja 17.4. samassa paikassa 10m (KVa, HTu ym.). Reviirejä toukokuun lopulta ja kesäkuukausilta 37, kunnittain HAI 10, II 3, KÄR 3, LUM 2, OUL 1, PAT 4, PYI 5, RAA 2, SII 5, TEM 1 ja

UTA 1. Syksyltä ja alkutalvelta ilmoitettiin havaintoja vain alun toistakymmentä, joista joulukuun linnut olivat 5.–15.12. PAT Taimitie 1p (KVa) ja 24.12. OUL Myllyoja 1p (A. Matila).

Räkättirastas (*Turdus pilaris*) ja **rastaslaji** (*Turdus sp.*): Räkättivuoden yleiskuva noudatti pitkälti samaa kaavaa kuin tilhellä: esiintyminen oli vuoden alussa runsaampi ja päämuuton jälkeen syksyllä ja alkutalvella niukka. Tammikuulta ilmoitettiin 45 havaintoa n.135 yksilöstä Oulun ja Raahen seudulta. Suurin parvi oli 2.1. OUL Hupisaarien 15p (STi). Helmikuussa havainnot vähenivät: 11 havaintoa 14 linnusta. Maaliskuussa ilmoitettiin alkukuusta kaksi lintua, ja 18.3. alkaen laji nähtiin lähes päivittäin. Ensimmäinen suurempi summa oli kuitenkin vasta 12.4. Hailuodon 23p (UVu). Paras muuttopäivä oli 19.4., kun PYI Parhalahdella muutti 10 tunnin aikana 1190 räksää (+ *Turdus sp.* 840m) (HTu, KVa), ja vielä 20.4. muutti 731m (+ *Turdus sp.* 330m)

(KVv). Kaiken kaikkiaan kevään rastasmuutto oli hyvä, useinkaan ei nähdä näin monia satojen lintujen päivämuittoja kuin nyt (kaikki muutkin yli sadan linnun muutot nähtiin Parhalahdella): 17.4. 201m (KVv, HTu ym.), 18.4. 182m (KVv, HTu, THy), 22.4. 297m (+ *Turdus* sp. 228m) (KVv), 25.4. 180m (HTu, IAV, THy), 7.5. 160m (HTu), 15.5. 110m (KVv, HTu ym.) ja 16.5. 125m (HTu).

Kesän välimuutolta ei ilmoitettu suuria summia. Syysmuutto pääsi vauhtiin elo-syyskuun vaihteessa: 28.8. OUS Nenä 300p (TEs, STi) ja 4.9. SII Tauvo 500m. Tauvon syyskuun summa oli 2249m, ja parhaana päivänä 25.9. muutti 902 räksää. Kuukauden suurin muutossumma laskettiin PYI Parhalahdella 19.9. 982m (HTu), ja isoin paikallisten kerääntymä oli 16.9. HAI Riutunkarissa 900p (THE, JSi). Lokakuun alussa muutto näytti hiipuvan, SII Tauvon viimeinen parempi päivä oli 3.10. 250m ja OUL Syväsatamassa oli paikallisina 349 lintua (KKa). Vaikutelma oli kuitenkin harhaa, sillä Pohjois-Suomi tyhjenti räkäteistä 6.10., kun PYI Parhalahdella muutti neljässä ja puolessa tunnissa valtavat 13170 lintua (KVv)! Vielä 16.10. muutti RAA Kultalanlahdella 1111 lintua (HTu). Tämän jälkeen ilmoitettiin enää alle 10 linnun määrää. Marraskuulta havaintoja vielä 15 kpl, mutta joulukuulta ei ainoatakaan. Viimeinen nähtiin 30.11. LIM keskustassa 1p (OHu).

Laulurastas (*Turdus philomelos*) ja **pieni rastaslaji** (*Turdus iliacus/philomelos*): Tammirallin suolaksi löytyi peräti kaksi harvinaista talvehtijaa: 3.–4.1. RAA Välikylä 1p (JKo, HTu, HTa) ja 12.–23.1. OUL Mustasuo 1p (STi, EHo ym.). Keväällä joutuisimmat muuttajat olivat 12.4. HAI 2 (UVu) ja Kuusamon ensihavainto 19.4. Törmäsenvaara 1m (PHm). Parhaat muutot keväällä yllättävän myöhäisiä PYI Parhalahdella 14.5. 26m (+ pTur 158m) (KVv), 15.5. 45m (+ pTur 162m) (KVv, HTu ym.), 16.5. 59m (HTu), 20.5. 22m (KVv) ja SII Tauvossa 13.5. 28m.

Syksyltä ei juuri ilmoituksia, SII Tauvon paras päivä oli 25.9. 14m. Lokakuulta vielä kuusi havaintoa, joista myöhäisimmät ja samalla varhaiset olivat 9.10. OUL Syväsatama 1p (EMi) ja HAI Kaara 1p (JMa).

Punakylkirastas (*Turdus iliacus*) ja **pieni rastaslaji** (*Turdus iliacus/philomelos*) ja **rastaslaji** (*Turdus* sp.): Tammikuulle oli sinnetellyt mukavat neljä punakylkeä: 2.1. OUL Kastelli 1p (TMu), 5.1. RAA Preiskari 1p (JHa, HTu, KVv), 6.1. OUL Kemira 1p (UVu) ja 27.1. OUL Kaijonranta 1p (EHo). Seuraavat olivatkin jo muuttajia: 3.4. RAA Rautaruukki 2m (IAV, JKo, RNe). Ensimmäinen parempi muuttopäivä oli 19.4. PYI Parhalahdi 91m (+ pTur 371m) (HTu, KVv), ja kevään huippusummina saman paikan 20.4. 208m (+ *Turdus* sp. 330m) (KVv) ja 22.4. 103m (+ *Turdus* sp. 228m) (KVv).

Syysmuutolla suurin ilmoitettu määrä oli 6.10. PYI Parhalahdi 142m (+ pTur 78m) (KVv). Lokakuun alkupuolen jälkeen nähtiin vain muutama lintu, ja marraskuulta vielä kaksi havaintoa: 14.11. OUL Syväsatama 1p (KKa, HTa) ja 22.11. HAU Halosenniemi 1p (PRA).

Kulorastas (*Turdus viscivorus*): Ensimmäinen saapui aikaisin nipin napin jo maaliskuulla: 31.3. PYI Parhalahdi 1m (KVv). Yleistyi huh-tikuun puolivälissä, ja parhaat muutokset olivat 17.4. PYI Parhalahdi 16m (KVv, HTu ym.) ja 19.4. LUM Sannanlahti 18m (JHa, JMe). Syysmuutolta vähän havaintoja, eniten 11.9. KUU Liikanen 10 (HSe). Marraskuussa ilmoitettiin vielä kaksi lintua: 10.11. SII Varesäikkä 1p (JHa) ja 13.11. YKI Some-rovaara 1p (SHu).

Rastaslaji (*Turdus* sp.): Kevään paras rastasmuuttopäivä oli 19.4., jolloin LUM Sannanlahdella muutti 1245 määrättämätöntä rastasta (JHa, JMe). Syksyn suurin määrä oli 26.9. SII Tauvossa laskettu 390m.

Pensassirkkalintu (*Locustella naevia*): ”Pensassirkkelillä” oli varsin

keskimääräinen vuosi, sillä kaikkiaan 8 pirsijää kuultiin: 29.5.–25.6. OUL Alppila 2Ä (MKa, EHo ym.), 10.6. LUM Puhkiavanperä 1Ä (JSi), 8.6. OUN Sarvanniska 1Ä (MKu), 10.6. KEM Rajakorpi 1Ä (JRa), 20.6. TYR Holapan aukio 1Ä (ERi, PMA), 25.6. MUH Soso 1Ä (MPa) ja myöhäisimpänä 3.7. HAA Koirikivi 1Ä (STi, TFy, ARa).

Ruokokerttunen (*Acrocephalus scoenobanus*): Selvästi aikaisin muuttaja yllättäen Kuusamosta: 13.5. Kitroninperä 1p (MVa). 20.–22.5. ilmoitettiin havaintoja jo useasta paikasta. Säätöoloiltaan hyvin suotuisan pesimäkauden jälkeen Liminganlahdella LIM Rusilankanan rengastusjaksolla 31.7.–10.8. rengastettiin hurjat 4287 ruokokerttusta (EPa ym.).

Syksyltä ilmoitettiin yksi isompi määrä: 29.8. OUL Kempeleenlahti 72r+8m (MTy, KRa). Toiseksi myöhäisin havainto koski yllättävän isoa yksilömäärää: 16.9. OUS Varjakka 20p (JSi, THE) ja viimeisin oli 18.9. OUL Syväsatama 1p (KKa).

Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*): Varsin heikko vuosi, sillä vain kuusi laulavaa lintua kuultiin, näistäkin Kaasan havainto koskenee muuttomatalla ollutta lintua: 27.5. SII Kaasa (JAa, AVi ym.), 30.5.–14.6. LIM kk (KRa, VPV ym.), 19.6. Kuusamossa kolmessa paikassa, Heikkisennivalla (MOh, A. Ohtonen ym.), Vuotungissa (E. Sarkanen, M. Sarkanen) ja Irmissä ja 5.7. PYI Parhalahdi (HTu).

Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*): Vuoden ainoa havainto tästä PPLY:n alueella lähes ensiluokan harvinaisuudesta: 12.6. HAI Saunalampi 1Ä (JMa).

Kultarinta (*Hippolais icterina*): Vaisu oli kultarinnankin vuosi, sillä vain 7 reviiä ilmoitettiin, joista peräti kaksi Kuusamosta asti: 25.5.–15.6. HAI Rautaletto 1Ä (JMa, SHA ym.), 30.5.–12.6. LIM kk Museoalue 1Ä (KRa, VPV ym.), 1.6. LUM Varjakka 1Ä (PLa), 17.6. OUL Hupisaaret 1Ä (JRa), 19.6. KUU Irni

1Ä (lintumaraton) ja KUU Vuotunki 1Ä (lintumaraton) ja 2.7. KÄR Hautausmaa 1Ä (STI, ARa, TFy ym.). Lisäksi yksi syysmuuttohavainto: 8.8. OUL Oritkari 1p (EMi).

Hernekerttu (*Sylvia curruca*): Ensimmäinen 'heke' lällätti 18.5. SII Sääressä (STi), jonka jälkeen yleistyi melko nopeasti. Vuoden ainoa ilmoitettu yli kahden linnun yksilömäärä oli 29.5. OUL Madekoski väh. 5p (ALu). Syksyltä normaalin niukasti havaintoja, syyskuussa vielä kolme, joista myöhäisin oli 17.9. PAT Toivontie 1p (HTu).

Pensaskerttu (*Sylvia communis*): Ensimmäinen 'kommari' rahisi 22.5. LIM Virkkulassa (AVi). Vuosi oli kohtalaisen hyvä, sillä laulavia lintuja ilmoitettiin kaikkiaan 40 reviiiriltä. Havaitut kunnittain: HAA 7, OUL 7, HAI 5, LIM 4, RAA 4, KEM 2, PAT 2, OUS 1, SII 1, PYI 1, KUU 1, UTA 1, HAU 1, PUD 1, KÄR 1 ja OUN 1. Mainittakoon, että Haapaveden suuri reviiirimäärä on PPLY:n kesärallijoukkueiden ansiota. Myöhäisin havainto koskee 28.8. HAI Järventaustan reviiirillä laulanutta lintua, lisäksi 20.8. nähtiin PAT Yrjänässä muuttava lintu (HTu).

Lehtokerttu (*Sylvia borin*): Varhaisin 'bortso' luritteli 22.5. LUM Sannalahdella (ALu), ja KUU Lahden-taukseen saakka ensimmäinen oli ehtinyt 7.6. (ALe). 12.6. SII Tauvon 30p kertoo parhaiten päämuuton ajankohdasta. Syksyllä ilmoitettiin vielä kuusi havaintoa syyskuulta, joista myöhäisin oli 25.9. OUL 1p (AVu), mutta vielä lokakuulla ilmoitettiin erittäin myöhäinen 10.10. RAA Tasku 1p (KV, HTa, HTu).

Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*): Tammikuussa oli hengissä vielä kaksi sinnittelijää: 4.1.–11.1. OUL Hupisaaret 1/p (THE ym.) ja 13.1. RAA Saloinen 1/p (maallikko/SSi). Ilahduttavasti kesältä ilmoitettiin havaintoja peräti 15 reviiiriltä ajalla 28.5.–10.7. Kaikki reviiirit (kuntalyhenteen jälkeen suluissa kunnan yhteismäärä): LIM(1): kk (PLa ym.),

Muutamia mustapääkerttuja yrittää joka vuosi talvehtimista Oulun seudulla. © Jari Wilenius

UTA(1): kk (HSe), RAA(4): Kuljulahti, Saloinen, Keskusta ja Paska-lahti (KV, JKO, HTu), OUL(6): Hietasaari, Hönttämäki, Hupisaaret, Syväsatama, Nuottasaari ja Hollihaka (JAA, JMa, AVi, KKa, TEs, EMi, JRa), LUM(1): Puhkiavanperä (ALu), HAA(1): Pieni Vatjuslampi (EHO, A. Hohtola) ja KUU(1): Irni (rallijoukkueet).

Syksyltä ja talvelta saatiin myös mukavasti haviksia 24 yksilöstä ajalta 7.9.–30.12. Näistä ainakin seuraavat koskevat talvehtimista yrittäneitä yksilöitä: 26.11. KEM Sarkkiranta 1p (JMe, SKu) ja OUL Pateniemi 1p (V. Isoviita), 15.12.–17.12. OUL Haapalehto 1/ p (M. Jutila/EHO), 18.12. KEM Kk 2/ p (UVu) ja 23.12. OUL Rajakylä 1p (Matti Tuohimaa).

Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*): Kevään ensimmäinen kuultiin 20.5. KUU Konttaisella (M. Dahlman). Kaksi havaintoa saatiin ilmeisistä kevätmuuttajista: 11.6. SII Tauvo 1Ä (EMi) ja 14.6. HAI Järventausta 1Ä (JMa, HHo). Kuusamossa löydettiin Konttaisen reviiirin lisäksi kolme reviiiriä 10.6.–1.7. (Valtavaara, kk ja Iivaara) (MRy, T. Muukkonen ym.). Muualla reviiirejä oli TAI Pahkakurussa ja Kalajoella (TMO), kesäkuun alussa HAU Uikulaisenjärvellä (TEs). Vuoden yhteissumma oli siis kaikkiaan 9.

Lapinuunilintu (*Phylloscopus borealis*): Kaksi havaintoa ilmoitettiin Kuusamon ulkopuolelta: 16.6. OUL Hupisaaret 1Ä (EHO) ja 25.6. UTA Juorkuna 1Ä (EMi). Kuusamossa havaittiin 13.–22.6. runsaasti, yhteensä 10 reviiiriä: 13.6. Valtavaara (H.-R. Stotz), 14.6. Määttälänvaara (JMä), 16.6. Oulankajoki, Kulmakopalo (OLA), 17.6. Tolpanniemi (A. Juvonen ym.), 18.6. Oulanka, Kallioportti (P. Seppälä ym.), Iso-Kuusikko (K. Aromäki ym.), Irninniemi (I. Wentus ym.), 19.–22.6. Matosuo (MOh, JHa ym.), 19.6. Konttainen (H. Friman ym.), 19.–20.6. Säynäjä (Jorvanjärven itäpää) (J. Kaitajärvi ym.).

Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*): Ensimmäiset ilmoitettiin normaalin myöhään: 21.5. SII Tauvo 1Ä (JHa) ja SII Säärenperä 2Ä (JMa). Yhteensä ilmoitettiin vaatimattomasti vain 22 reviiiriä: PUD 4, TEM 3, PYI 3, KUU 3, OUL 2, SII 1, OUS 1, LUM 1, HAI 1, RAA 1 ja PYÄ 1. Suurimmat keskittymät olivat 23.5. OUL Äimärautio 2Ä (KRa), 25.5. TEM Koskelankylä, Suninkorpi 2Ä (RKy), 8.6. OUL Oritkari 3Ä (PPa) ja 17.6. HAI Syökari 2Ä (JMa). Ensimmäistäkään syyshavaintoa ei ilmoitettu.

Tiltaltti (*Phylloscopus collybita*):

Ensimmäinen tiputteli 21.4. OUN Sarvanniskassa (MKu). Huhtikuun puolelta ehti jo tulla 7 muutakin havaintoa. Kaikkiaan ilmoitettiin 18 reviiiriä: KUU 5, HAI 2, OUL 2, OUN 1, LUM 1, VIH 1, TEM 1, RAN 1, HAU 1, LIM 1, RAA 1 ja PYI 1. Syksyllä muualla Suomessa paljon huomiota saaneista ns. ”hikku-tiltalteista” ilmoitettiin kolme havaintoa: 19.9. SII Tauvo 2p (MTy), 25.9. SII Varessäikkä 2p (JAA, JHa) ja 1.10. PYI Takaranta 1p (HTu). Viimeinen havainto oli 9.10. PAT Yrjänän 3p (PLa) ja 10.10. RAA Tasku 1p (+ *Phylloscopus* sp. 1p) (KVa).

Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*): Ensimmäiset ’palikat’ ehtivät jo huhtikuun puolella: 22.4. OUL Pateniemi 1p (TMu), jonka jälkeen huhtikuulta lisäksi kolme muuta havaintoa. Muutto huipentui 10.6. SII Tavossa, mutta tämä paraskin päiväsumma jäi vaatimattomaksi: 60p. Syyspuolen ainoa merkittävämpi havainto oli 29.8. OUL Kempeleenlahdella ilmoitetut n.120r ja n.30m (MTy, KRa). Lokakuussa sinnitteli vielä kaksi yksilöä: 2.10. HAI Isomatalla 1p (JAA, HSo ym.) ja 10.–20.10. LIM Tupos 1p (TMu).

Hippiäinen (*Regulus regulus*): Alkupalvelle oli metsän pienimpiä selvinnyt runsain joukoin, mm. 5.1. RAA Preiskari 20p (HTu, JHa, KVa). Kevätmuutolta ei ilmoitettu suurempia päiväsummia. Syksyllä muuton alkua kuvaa 8.9. RAA Kultalanlahti 10m (HTu). SII Tauvon suurimmat päiväsummat olivat 18.9. 14m ja 25.9. 11m.

Harmaasiippo (*Muscicapa striata*): Ensimmäinen nähtiin 21.5. LUM Sannanlahdella (AVi), ja 22.5. ilmoitettiin jo 14 lintua aina Kuusamon Tolpanniemeä (MHo) myöten. 22.5. lukuun sisältyy myös SII Tauvon kevään suurin määrä 5p1m. 1.6. summattiin PYI Hanhikivellä 8m (KVa).

Syksyllä PAT Yrjänän huippu oli 20.8. 5p2m (HTu, JHa, KVa) ja OUL Äimärautiolla 6p (EMi). Myö-

hänen viimeinen lintu havaittiin Oulun seudun syysrallissa 2.10. HAI Itänenä 1p (JHa, JMe ym.).

Pikkusiippo (*Ficedula parva*): Pikkusiepostasta ilmoitettiin yksi kevätmuuttohavainto, kolme reviiirihavaintoa ja kaksi syyshavaintoa: 21.5. OUS Hylkykari 1/p (JHa), 14.6. PUD Jaurakkavaara 1/p (M. Mutanen), 15.–19.6. KUU Oulankajoki 2Ä (OLa, M. Kataja ym.), 31.7. UTA Särkijärvi /1p (EMi) ja 23.9. RAA Tasku /1p (JHa).

Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*): Kevään ensimmäinen oli hyvin aikainen 25.4. PYI Hanhikivellä 1Ä (IAV), ja seuraava vasta 11.5. OUN Sarvanniskassa (MKu). Yleistyi 14.–15.5., jolloin ehti Kuusamoonkin 14.5. kk:lle paikalliseksi (HSe). SII Tavon suurin määrä oli 22.5. 20p. Syyshavaintoja ei juuri ilmoitettu, viimeinen kaksi viikkoa edellisten jälkeen 6.9. OUL Syväsatama 2p (JHa, JMe).

Viiksitimali (*Panurus biarmicus*): Tammirallin etsityin lintuparvi oli OUL Taskilan rantaruovikossa maillaillut timaliporukka. Tammikuun aikana ilmoituksia tuli 13 henkilöltä, eniten yksilöitä näki Kari Rannikko 9.1. 21p. Parvi havaittiin vielä helmi- ja maaliskuussa aina 5.3. asti, jolloin 1p (JAA, STi), mutta tämän jälkeen ainoa havainto paikalta tuli lokakuussa 4.10. 1p (JHa).

Muualta havaintoja ilmoitettiin noin 30 ja yksilömäärien kuukausittaiset jakaumat olivat: tammikuu 21, huhtikuu väh.10, toukokuu n.15, kesäkuu n.25, elokuu n.25, syyskuu 1, lokakuu 34 ja joulukuu 13. Havaintopaikat olivat: HAI Isomatalla, Kirkkosalmi ja Vesa, LIM Rusila ja Virkkula, KEM Nenä (29.5. /1 ruokaa nokassaan/MKe), LUM Sannanlahti, OUL Kempeleenlahti (4.6. väh.2p/THe) ja Oritkari (2.5. 1ä/EMi), OUS Akionlahti, SII Merikylänlahti (16.10. n.10m /HTa) ja Varessäikkä (9.10. 5p/JHa). Suurimmat määrät olivat 4.8. LIM Rusilan 20p (JAA, EPa, TEs) ja 16.10. Merikylänlahden 10p10m (HTa).

Pyrstötiainen (*Aegithalos caedatus*): Pyrstötiainen oli yksi vuoden merkkilajeista, joka jatkoi voimakkaalla pesimäaikaisella esiintymisellään (todennäköisesti satoja pareja pesi) 1990-luvun puolivälistä alkanutta runsastumisen aikaa PPLY:n alueella. Tammikuulta ilmoitettiin todella runsaasti havaintoja n.323 yksilöstä. Havainnot jakaantuivat kunnittain (suluissa yksilömäärä): HAI (10), HAU (28), OUL (238), OUN (5), OUS (6), PAT (6), RUU (14), SII (5) ja TEM (11). Helmi-kuussa ilmoitettiin 113 lintua ja maaliskuussa 44. Huhtikuussa nähtiin enää 20 lintua, jotka olivat kaikki pareittain pesintää aloittelemassa: 2.4. OUL Äimärautio 1 rev. (TEs), 5.4. KUU Oulankajoki 2p (JPm), 11.4. OUL Ahmonsuo 3p (THe), 13.4. HAU Kalimenkyllä, Keinukan- gas 2p (TKk), 16.4. HAI Puili 1/1p (JMa), 17.–18.4. OUS Papinkari 2 pesänrakennuspuuhissa (TEs, PLa), 21.4. OUL Pyykösjärvi 1p (TEs) ja 23.4. PYI Parhalahti 2p (KVa).

Toukokuun yksilömäärä oli 24: 1.5. OUL Kempeleenlahti 2p (MEs), 3.–11.5. TEM Koskelankylä 1–2p (RKY), koko toukokuun OUS Mustaniemi 1/1p (MKe, PLa), 7.5. OUL Kalimenoja 3p (MLi), 9.5. II Hiastinlahti 1p (JHa, KKv), 10.5. HAA Köyrylampi 1p (JHa, KKv) ja PYI Takaranta 1p (HTu), 13.5. HAI Valtosenkari 1/1p (HHo) ja HAI Ontonperä 1/1p (HHo), 16.5. PUL Jylhänranta 2p (MNi, JHe), 28.5. HAI Kirkkosalmi, Perukka 1p (HHo) ja 29.5. PYI Hietaniitynlahti 2p (JHa, JMe).

Kesähavainnot: 2.6. PYI Jokisuu 2p (JPe), 18.6. KUU Oulanka pesintä (AHu, T.Alanko ym.), 19.6. OUL Äimärautio 2p (EMi), 2.–3.7. KÄR lentokenttä 2p (EHO, A. Hohtola) ja 9.7. OUL Suolampi 8p (KKi).

Elokuulla nähtiin ensimmäisiä poikueiden yhteenliittymiä maastossa (eli ei ilmeisesti vielä vaelluksen merkkejä), kuun yhteissumma oli 98 lintua. Suurimmat parvet olivat 3.8. OUL Sankivaara n.10p (EHO), 10.8. PYI Hanhikivi 19p (HTu), 14.8. PYI Takaranta 10p (HTu) ja 18.8. HAI Vesa 36p (JMa).

Vaellusliike alkoi syyskuun puolivälissä: koko kuukauden summa

oli 199 yksilöä, joista 69 viimeisen viikon aikana. Lokakuussa vaellus oli vilkkaimmillaan, muttei ollut huippurunas: 1.–15.10. yhteensä 519 lintua, eniten 2.10. HAI eri puolilla saarta 60p (EHO, JPi, ALu), 4.10. SII Tauvo 45p120m, 5.10. PAT Yrjänä 50p (HTu) ja 9.10. SII Varesääkkä 50m (JHa). SII Tauvon kaikki rengastukset tehtiin välillä 25.9.–11.10., jolloin verkoista poimittiin 123 pyrstöintiä. 15.10.–31.10. summattiin vielä 203 lintua. Marraskuulle riitti 39 ja joulukuulle 35 pyrstöiaista.

Hömötiainen (*Parus montanus*): Syysvaellus oli heikko. SII Tauvon syys-lokakuun yhteismäärä oli 45 lintua, parhaan päivän ollessa 18.9. 10p3m. Muualta ainoa yli kymmenen yksilön havainto oli 20.8. PAT Yrjänä 21m (HTu, JHa, KVä).

Lapintiainen (*Parus cinctus*): Koillismaan ulkopuolisia havaintoja ilmoitettiin vain kolme, jotka kaikki olivat syksyltä: 6.10. PYI Parhalahdi 2m (KVä), 9.10. HAU Isoniemi 1p (JWi) ja 22.10. PAT Soramäki 1p (JHa).

Hömötiainen x Lapintiainen (*Parus montanus x cinctus*): ”Höpintiainen” eli hömö- ja lapintiaisen risteymä havaittiin tammirallin loppumetreillä 31.1. KUU Nissinvaarassa (JHa, HTu ym.). Lisäksi Kuusamosa näitä risteymiä oli tavattu useita-kin yksilöitä (HTu, kirjall. ilm.).

Töyhtötiainen (*Parus cristatus*): Koillismaalta ei ilmoitettu yhtään kesäaikaista havaintoa. Syysvaellus oli olematon, mm. SII Tauvon summa kaksi lintua.

Kuusitiainen (*Parus ater*): Rannikolla nähtiin talvella mukavasti kuusitiaisista, mm. 6.2. Raahan talvilintulaskentojen nelosreitillä yhteensä 10 lintua (HTu). 21.2. KUU kk Lahdentaus 1 (HSe) oli Koillismaan ainoa havainto koko vuodelta. Maalis-kesäkuulta ilmoitettiin laulavia seuraavista kunnista: PAT 5, PYI 1, RAA 8 ja TEM 1. Lisäksi Temmeksellä varmistettiin pesinnät kirkon-

kylällä (KKs) ja Museonrannassa (RKY). Ei juurikaan vaeltanut syksyllä, mm. SII Tavossa nähtiin vain neljä kuusitinttiä ja muualta mainittavat vain 11.9. HAI Huikku 6m (JMa), 12.9. HAI Itänenä 4m (JMa) ja 10.11. PYI Elävisluoto 3m (KVä, HTu).

Sinitiainen (*Parus caeruleus*): Talven suurin parvi oli 29.1. RAA Lapaluodon 80p (HTu, KVä). Syysvaellus alkoi syyskuun alussa, ja syys-lokakuulta ilmoitettiin 460 muuttavaa. Parhaita päiväsummia olivat 6.10. PYI Parhalahdi 73m (KVä) ja 3.10. sekä 4.10. SII Tauvon 50m. Muuton huippua kuvastanee Tauvon rengastusten keskittyminen: koko syksyn 106 rengastuksesta tehtiin 90 välillä 18.9.–11.10.

Talitiainen (*Parus major*): Syksyllä SII Tavossa ajalla 7.9.–11.10. havaittiin yhteensä 122p115m (rengastuksia 18.9.–11.10. 126 kpl). Raahan seudulta ilmoitettiin 185m, joista pääosa nähtiin 6.10. PYI Parhalahdella 90m (KVä).

Pähkinänakkele (*Sitta europaea*): Varsin normaali esiintyminen, sillä vain viisi havaintoa ilmoitettiin. Näistä kolme alkuvuodesta: vuoden alusta aina 2.4. asti KUU kk Lahdentaus 1p (HSe), 17.1. OUL Pateiniemi (JWi) ja 24.1. RAA Saloinen 1p (R. Nikupaavola). Syksyn ainoat olivat 27.8. PUD Kollaja, Rankkila 1p (ESA, TSa) ja 18.9. OUL Höyhtyä 1m (JHa).

Puukiipijä (*Certhia familiaris*): Tammikuussa nähtiin runsaasti, mm. RAA talvilintulaskennoissa kakkosreitillä 6p (SSi). Kevätmuutolla oli huomaamaton ja ilmeisen heikolta syysvaellukselta ilmoitettiin vain muutama havainto.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*): Ensimmäiset kaksi lintua saapuivat 26.5. OUL Vihreäsaareen (VPV) ja yksi koiras TEM Koskelankylään (RKY). SII Tauvon suurimmat määrät ilmoitettiin 10.6. ja 11.6., jolloin molempina päivinä 5p. Reviirejä ilmoitettiin 13, jotka ja-

kaantuivat kunnittain: HAA 1, HAI 1, HAU 1, KUU 2, LIM 2, OUL 1, MUH 1, PYI 1 ja SII 3. Ainoat varmistetut pesinnät olivat 18.7. SII Tauvo ad + pull (KRä, VPV) ja 16.8. LIM Rantakylä 1 ad + 2 pull (EHO). Syksyltä ilmoitettiin vain muutamia havaintoja. Viimeinen oli hyvin myöhäinen SII Tauvon lintu, joka rengastettiin 9.10. ja kontrolloitiin 10.–11.10.

Isolepinkäinen (*Lanius excubitor*): Talvehti runsaslukuisena, tammimaaliskuulta havaintoja ainakin 14 yksilöstä kunnista HAU, KEM, LIM, OUL, OUS, PAT, PUL, PYI, RUU ja TYR. Muuton alkua on vaikea määritellä, mutta 29.3. PYI Parhalahdi 1p (HTu, KVä) lienee ollut jo muuttava. Huhtikuulta ilmoitettiin 16 lintua. Kesä-heinäkuulta reviiirejä ilmoitettiin seuraavista kunnista: HAA 1, KES 1, KUU 7, LIM 2, PUD 1 ja SII 1. Syksyllä SII Tavossa havaittiin yhteensä 6 lintua, ja suurin päiväsumma oli 6.10. PYI Parhalahden 4m (KVä). Jäi talvehtimaan monin paikoin, ja marras-joulukuulla nähtiin 12 lapinharakkaa.

Närhi (*Garrulus glandarius*): Huhdi-toukokuulta ilmoitettiin 42 muuttavaa, eniten yllättävän myöhään 11.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavannerä 23m (TES). Syksyllä havaittiin hieman vajaa 300 muuttonärheä, enin osa syyskuun puolivälin ja lokakuun alun välisenä aikana. Runsaanärhisin päivä oli 6.10. PYI Parhalahden 67m (KVä).

Kuukkeli (*Perisoreus infaustus*): Kuusamon ulkopuolelta ilmoitettiin kuusi kuukkeliä: koko talven 1998/1999 YKI Kalliojärvi 4p (TKk), 8.5. KII Reposelkä 1 (JKa) ja kesärallisessa 2.7. HAA kaatopaikalla nähty 1Ä (KVä, JKO).

Harakka (*Pica pica*): Suurin ilmoitettu talviparvi oli 16.1. KUU kaatopaikan 20 p (HSe). Talvilintulaskentareiteistä eniten harakkoja oli 2.1. OUL Oulunsuussa 30p (TMu) ja 6.3. KUU kk Torangin reitillä 27p (HSe). Keväällä havaittiin mukavaa harakkamuuttoa, huippusummat las-

Kevään merkkeinä havaitaan varisten raakuntaa... © ?????

kettiin 31.3. PYI Parhalahdella 115m (mm. a97!) (KV, HT), 17.4. LUM Sannalahdella 250m+p (suurin muutto suhteellisen korkealla ja myös hetkiseksi paikalliseksi jääneet linnut jatkoivat havainnoijien mukaan enimmäkseen matkaa eteenpäin) (JA, JH ym.) ja 19.4. 78m (JH, JMe). Syksyn ainoat muuttoharakat nähtiin 12.9. SII Taivossa 1m, 20.8. PAT Yrjänässä 2m (HT, JH, KV) ja RAA Kultalahdella 16.10. 3m (HT).

Pähkinähakki (*Nucifraga caryocatactes*): Tammikuulla talvehtijoita ilmoitettiin RAA Palonkylällä (JK, RNe) ja Saloisissa 1p (KV, HT), OUN kirkonkylällä 1p (MK) ja Oulussa, missä nähtiin Taskilassa (JA ym.), Koskelassa (JA ym.) ja Hupisaarilla (UV). Helmi-maaliskuulta ilmoitettiin lisäksi MUH kk (P. Kuokkanen, JP), RAA nelosreitti (HT), RAA ykkösreitti 1Ä (JK), PAT Kuuselasta (KV), OUL Maikkulasta (K. Jalovaara), Annanpuistosta (J. Repo), Rajakylästä (U.

Heinikoski) ja UTA kirkonkylältä (JMe, SK).

Huhti-toukokuussa havaittiin 10 lintua, mm. 2.4. RAA kakkosreitti 1Ä + 1p (SS), 2.5. LIM Rantakylä 1p (HT ym.) ja kesäkuulla kaksi: 13.6. OUL Taskila 1p (KR) ja 23.6. OUL Hietasaari 1 (JP). Monien muiden vaelluslajien tapaan hakki- enkin syksy oli hiljainen. Heinäkuulta ilmoitettiin neljä hakkia, elokuulta 48 ja lokakuulta enää kolme. Paras päiväsomma oli 14.8. HAI Järventauksen 10m (SH). Muutama jäi talvenviettoonkin: 20.11.–17.12. KUU kk Lahdentaus 1p (HSe) ja 3.12. HAU Kello 1p (KNU).

Naakka (*Corvus monedula*): Talven suurin naakkamäärä laskettiin 9.1. OUL Ruskossa 800p (KR). 19.1. tehtiin myös tietävästi ensimmäinen Ruukin kunnan talvinen naakkahavainto, kun kk:ssa oli 2p (HT, KV). Raahessa puolestaan nähtiin maksimissaan 10.1. kaato- paikalla 44p (HT, KV), josta par-

vesta pilkkoutuneita lintuja nähtiin eri puolilla talven mittaan. Oulun talviparvi oli koossa vielä 24.3., jolloin OUL Rusko-Pyykösjärvi 700p (TEs). Kevätliikehdintää havaittiin jo 21.3. PYI Parhalahti 9m (KV, HT). Paras muutosumma laskettiin 29.3. PYI Parhalahdella 36m (KV, HT). Kuusamon kaikki havainnot kaatopaikalta: 28.3.–7.4. 1p (VOr, HSe ym.), 21.4. 1p (HSe) ja 2.5. 3p (HSe). Oulun pohjoispuolelta ilmoitettiin havaintoja vain Haukiputaalta, Oulujokivarresta vain Muhokselta. Syksyn suurimmat määrät olivat 21.9. LIM Tupoksessa Oulua kohti suunnanneet 260m (TMu) ja 6.10. PYI Parhalahti 64m S (KV).

Mustavaris (*Corvus frugilegus*): Talvehtimishavaintoja ilmoitettiin SII Ylipäästä 5.1. 1p (HT) ja eri puolilta Oulua (Intiö-Raksila, keskusta, Rusko, Äimärautio, Maikkula), eniten 26.1. Intiössä 4p (AVi). Muuttajat saapuivat maaliskuun alussa, 4.3. RAA Lapaluodon 7m

... ja korppien taitolentoa. © Jari Wilenius

(IAV) olivat viikon verran ennen muita. Limingassa ensimmäiset havaittiin 20.3. 20p (KKo). Parhaita muuttoa olivat 29.3. PYI Parhalah- ti 75m (HTu, KVa), 2.4. KEM Hon- kanen 90m (STi, JPi ym.) ja 4.4. KEM Honkanen 98m (TEs). Kuusa- mon ensimmäinen oli 30.3. kaato- paikalla (JMä). Syksyllä suurimpia kerääntymiä olivat 6.9. OUL Äimä- rautio 300p (MTy, STi, TEs) ja 27.9. OUL Perävainio 500p (MTy). Tal- veksi jäi ainakin 25.–26.12. OUL Raksilassa nähty lintu (JHa, JRa).

Varis (*Corvus corone*): Talven suu- rimpia varisparvia olivat 9.1. OUL Rusko 500p (KRra) ja OUL Rusko- Pyykösjärvi 400p (TEs) ja 2.2. OUL Puolivälilinkangas peräti 2100p (JPe). Muutto rävähti käyntiin kevään par- haaksi jääneellä päiväsummalla 29.3. PYI Parhalah- ti 977m (HTu, KVa), lisäksi samalta paikalta kolme kappaletta 150–250 linnun päivä- muuttoja. Parhalahdella laskettiin kevään mittaan yhteensä hieman yli 2000 muuttajaa. Syksyn paras muut-

to oli 6.10. PYI Parhalah- ti 225m (KVa). SII Tauvossa oli enimmillään 25.9. 10p55m. Oulun suurin syys- parvi oli 3.10. OUL Syväsataman 520p (KKa).

Nokivaris (*Corvus corone corone x Corvus corone cornix*): Tämä suuri keskieurooppalainen alalajiharvinais-uus ilmoitettiin kahdesti: 19.4. PYI Parhalah- ti 1S (risteymän mahdolli- suus olemassa) (HTu) ja 15.–17.6. PUD Taipaleenharju 1p (PLa, AKa).

Korppi (*Corvus corax*): Suurimmat kerääntymät tuttuun tapaan KUU kaatopaikalta, jossa 16.1. 300p (HSe) ja 6.11. niinikään 300p (HSe). Muualta suurin määrä 13.1. LUM kaatopaikka 15p (JHa, JMe). 16.10. muutti HAU Kellossa erikoiset a26S (TKk).

Varislintulaji (*Corvus sp.*): Näyttä- vimpiä talviparvia olivat 5.1. OUL Linnanmaa 610p (TMu), 23.1. OUL Rusko n.1000p (JHa, JMe) ja 6.11. OUL Rusko n.2000p (JHa).

Kottarainen (*Sturnus vulgaris*): OUL Ruskossa talvehti 6p (UVu, KRra ym.). Kevätrynnistyksen aloit- tivat 26.3. RAA Velkaperä 1p (IAV) ja 29.3. TEM Koskelankylä 2m (RKy), HAI Järventakusta 1p (SHa) ja HAU Kello 1m (JRa). 30.–31.3. ilmoitettiin jo seitsemän havaintoa yhteensä 61 linnusta. Suurimmat parvet olivat 5.4. TYR pellot 40p (UVu), 9.4. HAU Kellonkartano 43p (3a) (TKk) ja 14.4. MUH Matokor- pi 38p (RKy). Kuusamon havainnot: 31.3. Mustosenvaara 1 (H. Orjasniemi), 12.–15.4. Mustosen- vaara 2p (VOr) ja 20.–21.4. kaato- paikalla enimmillään 4p (IHa, HSe). Kuusamon lintumaratonissa kesä- kuun puolivälissä yksikään kymme- nistä osallistuneista joukkue ista ei ”kottista” löytänyt. Syksyn suurin havaittu parvi oli 22.8. OUL Syvä- satama 800p (JHa, KKa), ja vielä 25.9. paikalla oli 558p (EMi). OUL Ruskoon jäi talvehtimaan kahdeksan linnun parvi.

Varpunen (*Passer domesticus*): Talvilintulaskentareiteillä oli varpusia enimmillään 120–170 linnun määrää. Loppuvuodesta havaittiin pari maininnan arvoista parvea: 28.10. LIM keskusta 60p (TMu) ja 5.12. LUM kk 150p (TEs, STi).

Pikkuvarpunen (*Passer montanus*): 38 havaintoa ilmoitettiin, joskin päällekkäisyyksiä Oulussa ja Raahessa on paljon. Oulussa nähtiin 3.1.–20.4. Mustallasuolla 1–2p (tammikuussa 2p) (KRa, TMu ym.), 29.1. Puistokadulla 1p (UVu), 2.5. Pyykösjärvellä 1p (EHO), 7.5. ja 24.10. Kaijonrannassa 1 (EHO), 9.10. Taskilassa 2p (VSu, PSu, OSu) ja 21.11. Toppilassa 1p (JRa). Oulussa tavattiin siis 8 yksilöä.

Raahan havainnot: 1.1. Junnilanmäki 4p (RNe), 28.1. Lehmiraanta 8p (HTu), jossa tavattiin kautta vuoden ja pesi, syksyllä enimmillään 4.12. 5p (HTu), 8.1. Varvi 4p (KVa), 28.1. Saloinen 1p (KVa, HTu), ykkösreitillä läpi vuoden enimmillään 7p (tn. samat kuin Junnilanmäellä) (JKo) ja kakkosreitillä loppuvuodesta enimmillään 4p (voivat olla samoja kuin Varvin linnut, mutta mukana lintuja Lapaluodosta) (SSi). Kokonaismäärä voisi olla siis noin 30 lintua.

Havainnot muualta: 24.1. II Keskusta 5p (H. Pekkala), 30.1. SII Niitynmaa 1p (HTa), tammikuu OUS Keskusta 20p (maallikkohavainto, voi koskea sekaparvea), 28.3.–21.4. TYR kk 1p (JHa), 28.9. OUS Hylkykari 1p (LVä) ja n.17.10.–20.10. LIM Aabramintie 1p (JPm). Yhteissumma oli siis noin 47 yksilöä Oulunsalon sekaparvi poislukien.

Varpunen x Pikkuvarpunen (*Passer domesticus x montanus*): Kaksi risteymähavaintoa: 6.1. OUL Koske-la, Ruuhitie 3p (PLa) ja 1.5. TYR kk 1p (TFy).

Peippo (*Fringilla coelebs*): Talvehtijoita ilmoitettiin kuusi: 10.–31.1. OUL Karjasilta, Karjaportintie /2p (STi, THe ym.), 17.1. OUL Pateniemi 1/p (JHa, KRa ym.), 24.1. RAA Arkkukari 1p (maallikko), 7.2. OUL Rajakylä 1p (IRa) ja 27.2. OUL Karjasilta, Raateentie 1p (JHe). Kevät-

muutto käynnistyi maaliskuun puolivälissä: 14.3. KII kk /1p (T. Ohe-noja) ja 17.3. PAT Taimitie 1p (KVa) olivat joutuisimmat saapujat. Yleistyi toden teolla huhtikuun alkupäivinä, 1.–3.4. yht. 13 havaintoa, eniten 3.4. PYI Parhalahdella 92m (+ pl 510m) (HTu, IAV ym.). Kuusamosa nähtiin 5.4. jo kolmella paikalla. Muutolla suurin määrä laskettiin 11.4. PYI Parhalahdella 660m (+ pl 1200m) (HTu, KVa). Muut yli sadan linnun muutot olivat 5.4. PYI Parhalahi 260m (+ pl 1300m) (HTu), 11.4. HAI Järventaus 100p (SHa), 17.4. PYI Parhalahi 516m (+ pl 1210m) (KVa, HTu ym.), LUM Sannanlahti 250m (JHa, ALu ym.) ja KEM Honkanen 180m (TEs), 18.4. PYI Parhalahi 194m (+ pl 3390m) (KVa, HTu, THy), 19.4. PYI Parhalahi 190m (+ pl 8300m) (HTu, KVa) ja 22.4. PYI Parhalahi 166m (+ pl 3200m) (KVa). Syysmuutolla eniten 8.9. RAA Kultalanlahti 53m (+ Fringilla sp. 150m) (HTu), 12.9. OUL Syväsatama 186p (KKa) ja 19.9. SII Tauvo 45m. 19.9. muutti PYI Parhalahdella 430 määrittämättöntä peippolintua (HTu). Syksyn viimeinen yli kuukauden edellisen jälkeen, 31.10. RAA ykkösreitti (JKo), saattaa koskea talvehtijaa, mutta joulukuulle talvenviettoon jäi TEM Koskelankylään 1/ (RKy).

Järripeippo (*Fringilla montifringilla*): Keskitalvella nähtiin neljä lintua: 9.1. KUU Patoniemi 1p (MPi), 29.1. MUH Kirkkosaari 1p (EHa), 6.2. KUU Tolpanniemi /1p (MHo, PSi) ja 6.1. HAU Jokikylä 1 kevääseen saakka (JWi). Muuton aloittivat 30.3. PAT Mikonkari 1/1p (V. Tikkanen), 31.3. PYI Parhalahi 1S (KVa, HTa) ja Kuusamosakin jo 2.4. Lahdentie /1p (HSe, ALv). Ensimmäinen yli 10 linnun päivä oli 19.4. PYI Parhalahi 31m (HTu, KVa). Muotonhuippu oli toukokuun alkupuolella, parhaita summia 30.4. SII Tauvo 750m (+ Fringilla sp. 459m), 7.5. PYI Parhalahi 490m (+ pl 1300m) (HTu) ja 11.5. LUM Sannanlahti-Puhkiavanperä 400m (TEs). Syysmuutolla suurin määrä oli 19.9. PYI Parhalahi 94m (+ peippo 20m, fringilla sp. 430m ja pl

2200m) (HTu). Syksyn ehdottomasti suurin paikalliskerääntymä oli 2.10. HAI Järventakustan 2000p (EHO, JPi, ALu). Muita suurempia parvia olivat 5.9. MUH Soso 400p (TEs, STi), 12.9. OUL Syväsatama 306p (+ Fringilla sp. 287p) (KKa) ja 20.9. OUL Rusko 350p (JHa). Marras-joulukuulla nähtiin 14.11. TEM Koskelankylä 1p (RKY) ja 5.–15.12. PAT Maunula 1p (KVa).

Vihherpeippo (*Carduelis chloris*): Talven suurin ilmoitettu määrä oli OUL Oulunsuun talvilintulaskennassa 49p (TMu). Ensimmäiset muuttajat ilmoitettiin 11.3. PYI Parhalahi 7m (HTu). Suurimmat muutot laskettiin PYI Parhalahdella: 29.3. 55m (KVa, HTu), 31.3. 20m (KVa, HTa) ja 1.4. 30m (KVa, HTu ym.). Muutonaikainen kerääntymä taisi olla myös 17.3. TYR Partaan 100p (TEs).

Syksyn suurin muutto oli 6.10. PYI Parhalahi 49S (KVa) ja suurimmat parvet olivat 16.10. OUL Syväsatama 89p (KKa), 7.11. PAT Taimitie 180p (KVa) ja 18.11. OUL Karjasilta 150p (PRa).

Tikli (*Carduelis carduelis*): Havainnot keskittyivät normaalisti lähes yksinomaan Ouluun, ja n.50 yksilöä ilmoitettiin. Oulun havainnot: tammikuussa Hupisaarilla nähtiin enimmillään 3p (AVi, STi ym.), 25.1. Pikisaari 2 (JSi), 21.–27.3. Oritkari 2p (EMi, KKa, KKi) ja 31.3.–1.4. Pateniemi 1p (TMu). Kesän ainoa oli 4.7. Oritkari 1p (JHa). Loppuvuonna nähtiin runsaasti: 9.11. Kuusisaari 5p (UVu), 21.11. Nuottasaari 1p (JPe), 26.12. Pikisaari 1p (ARa) sekä parhaassa paikassa Oritkarissa 31.10. 12p (EMi), 6.11. 24p (EMi, KKa, JHa), 12.11. maksimi peräti 34p (JHa, JMe), 26.11. 6p (EMi) ja 13.12. 2p (JHa). Raahessa nähtiin marras-joulukuussa kolme yksilöä: 21.11. kaatopaikka 1p (HTu, KVa), 9.12. Välikylä 1p (SSi) ja noin 15.12. keskusta 1p (maallikko).

Vihervarpunen (*Carduelis spinus*): Tammi-helmikuulta ilmoitettiin runsaasti havaintoja, jotka kaikki olivat Oulusta. Suurin parvi oli 18.1. Aino-

lan puiston 20p (ALu). Ensimmäiset muuttavat olivat 14.3. PYI Parhalah- ti 5m (HTu). Yleistyi maaliskuun viimeisellä viikolla, jolloin 31.3. PYI Parhalahdella jo 285S (KV, HTa). Kovinta muuttoa seurattiin 19.4. PYI Parhalahdella 580m (HTu, KV), ja paikalla nähtiin myös ke- vään toiseksi suurin muuttosumma 7.5. 380m (HTu). SII Tauvossa nähtiin päivittäin vain muutamia kym- meniä.

Kesällä havaittiin 12.6. PYI Par- halahdella etelään suuntautuvaa menoa 388m (KV). Syksyllä paras kerääntymä oli 14.8. OUL Syväsa- tama 415p (KKA, JHa) ja paras muutto 19.9. PYI Parhalah- ti 141m (HTu). Lokakuulla tavattiin vielä 40–50 lintua, ja viimeinen nähtiin 12.11. OUL Syväsatamassa 1p (JHa, JMe).

Hemppo (*Carduelis cannabina*): Tammikuussa nähtiin harvinaisia talvehtijoita 4.–20.1. OUL Ruskos- sa 4p (KKi, JAa ym.) ja 7.1. jäteve- denpuhdistamolla 4p (JHa), jotka olivat ilm. samat yksilöt kuin Rus- kossa. Kevään ensimmäiset olivat 29.3. PYI Parhalah- ti 1m (HTu, KV) ja 30.3. TYR Peräoja 1p (JHa). Keväthavaintoja ilmoitettiin n.25 kpl, kunnittain HAU (4 yks.), KEM (3), OUL (18), PYI (7), RAA (4), SII (4) ja TYR (1). Pesimäaikaisia havaintoja HAU (1), KUU (3), LIM (1), OUL (6) ja RAA (1). Pesintä varmistui OUL Pateniemessä, missä 11.7. ad + 2 juv (THE). OUL Alppi- lassa hemppopari yritti pesiä se- menttitehtaan betonimuottikasassa (VSu).

Syyspuolella ilmoitettiin havaintoja varsinkin OUL Syväsatamasta paljon, mutta suurin muutto oli 20.9. PYI Yppärijokisuu 6m (Kav, HTa, JHa) ja suurimmat parvet 18.8. SII Alhonmäki 40p (TMu), 21.8. OUL Syväsatama 75p (EMi) ja 24.9. OUL jätevedenpuhdistamo 70p (JHa, JAa). Viimeiset linnut olivat loka- kuulla OUL Syväsatamassa 17.10. 3p ja 23.10. 1p (KKA).

Vuorihemppo (*Carduelis flavi- rostris*): Talvella nähtiin tutuilla pai- koilla OUL Ruskossa ja Taskilan

Jätevedenpuhdistamolla; Ruskossa enimmillään 17.1. 8p (JSi) ja Jätä- rillä 4.1. 3–4p (JHa). Muualta ainoa havainto oli 11.1. OUL Nuottasaa- ressa omakotitalon ruokinnalla 1p (STi). Merkittävä havainto oli 14.1. KUU kk:n 1p (ALv).

Kevätmuuton aloitti 15.3. OUL Oritkarin 20p (UVu). Yhteensä nähtiin keväällä 15.3.–18.4. n.160p9m (pyrityt poistamaan päällekkäisiä havaintoja), suurimmat parvet 21.3. Ruskossa 46p (AKa) ja 18.4. OUL Syväsatamassa 37p (KKA), jotka oli- vat samalla kevään viimeiset. Lop- puvuodelta ilmoitettiin 68 lintua ajalta 6.10.–17.12., eniten 14.12. OUL Syväsatamassa 20p (JHa).

Urpiainen (*Carduelis flammea*): Alkuvuodesta ilmoitettiin vain kaksi yli sadan linnun parvea: 16.1. OUL Jätäri 200p (JHa) ja 31.1. OUL Lin- nanmaa 120p (JPe). Kevätliikedin- tä alkoi maaliskuun alussa, mm. 12.3. PYI Parhalah- ti 460N pikkupar- vina (HTu, KV). Maalis-huhtikuun vaihteessa laskettiin suurimmat muuttajamäärät. Muuton huippua kuvaa viikon havaintosarja: KEM Honkasessa 29.3. 450m (STi, JHa ym.) ja 1.4. 998m (JHa) sekä PYI Parhalahdella 29.3. 571m (+ pl 588m) (KV, HTu), 31.3. peräti 16500S (+ pl 350S) (KV, HTa), 3.4. 350m (+ pl 510m) (HTu, IAV ym.), 4.4. 630m (+ pl 580m) (HTu) ja 5.4. 750m (+ pl 1300m) (HTu).

Välimuutolta suurin määrä oli 30.7. RAA Kultalanlahden 57m (HTu). Urpiaisyys oli vaisu, suu- rin määrä nähtiin 8.9. RAA Kulta- lanlahdella 150m (HTu).

Tundraurpiainen (*Carduelis hor- nemannii*): Urpiaisten vaatimaton esiintyminen tiesi myös tundraurpi- aisten suhteen hiljaista vuotta. Il- moitettuja yksilöitä oli yhteensä 101, mutta luvussa on jonkin verran päällekkäisyyksiä. Runsain laji oli tammikuussa, jolloin ilmoitettiin 70 lintua, ja oli loppukuusta yleisempi kuin alkukuusta. Parvet olivat pie- niä, kerralla ei nähty viittä lintua enempää kuin yhden kerran 26.1. PAT Taimitie 7p (KV). Alkuvuoden muut havainnot kuukausittain: hel-

mikuu 22, maaliskuu 27, huhtikuu 6 ja toukokuu 1. Loppuvuodesta il- moitettiin vain 7 lintua, joista vii- meisimmät 5.12. HAI Järventaus 1p (SHa) ja OUL Syväsatama 1p (KKA).

Kirjosiipikäpylintu (*Loxia leucop- tera*): Talvella kirjosiivellä oli run- sas esiintyminen, sillä tammikuussa ilmoitettiin noin 250 yksilöä. RAA Preiskari näytteli pääosaa, paikan huippuna oli 5.1. 100p (JHa, HTu, KV). Muutenkin esiintyminen kes- kittyi rannikolle, havaintokunnat HAI, KEM, OUL, PYI, RAA, SII ja TEM. Helmikuulta ilmoitettiin yl- lättäen vain 7 lintua, liekö ollut ret- keilyn puutetta? Maaliskuussa nähtiin 36 yksilöä ja huhtikuussa 30 (mm. 26.4. HAU Kalimenkylä 5 pa- ria ”yhdyksunnassa”) (TKk). Touko- kesäkuulta saatiin n.30 havaintoa (n.128 yksilöä), joista pesintään viit- tasivat: 13.5. RUU Luohua /1 + 3 juv (RKy), 23.5. TYR 1/ , joka ruokki poikasta (MEs), 26.5. PUL Lehto- mäki lentopoikue (RKy), 29.5. SII Ylipää 12p, joista osa nuoria (JHa, JMe) ja PUD Kollaja Naiskangas 3/ + /2 + 5 juv (ESa) sekä 10.–11.6. TYR kk hautausmaa /1 + 4 juv (MEs). Kuusamon rallissa lajin löysi 11 joukkuetta 33:sta. Syksyllä kirjo- siivet olivat vähissä; havaintoja 18 ja yksilöitä 34, joista SII Tauvon sum- ma oli välillä 21.8.–11.10. 9m. Vii- meiset kaksi muuttavaa ilmoitettiin lokakuun lopussa 30.10. PAT Pölläs- tä (HTu). Vuoden kokonaissumma oli 385 yksilöä.

Pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*) ja **käpylintulaji** (*Loxia sp.* + *Loxia curvirostra/pytyopsittacus*): Kevät- muutolla oli hyvin vähälukuinen aktiivisesta havainnoinnista huoli- matta. Muutolta ilmoitettujen päivä- summat olivat maksimissaan 15 lin- tua, mutta kesäaikainen vaellus PYI Parhalahdella oli voimakasta: 10.6. Loxia sp. 83m (HTu), 12.6. 499S (+ Loxia sp. 312m) (18a) (KV) ja 18.6. 810m (KV). Syksy jatkui käpylintujen suhteen köyhänä, suurimmat päiväsummat olivat SII Tauvon 3.10. Loxia c/p 120m ja 4.10. pikkukäpylintu 50m.

Taviokuurna on siemensyöjä ja karistelee marjojen pehmeät osat hängelle... © Jari Wilenius

...ja siemensyöjäksi muuttuu talvella myös punavarpunen. © Jari Wilenius

Ynnäämällä elo-syyskuun kaikki määritetyt ja määrittämättömät käpylinnut, päästiin juuri ja juuri yhteissummaan 600.

Isokäpylintu (*Loxia pytyopsittacus*): Keväällä oli lähes kadoksissa, sillä maaliskokuulta vain viisi havaintoa. Kesähavainnoista mainittavin oli 2.7. kesärallissa KÄR ja HAA eri puolilta ynnätty 100p (KVä, JKo). Syksyllä ilmoitettiin muutama isompi määrä: 4.9. SII Tauvo 30m, 19.9. PYI Parhalahti 121m (HTu) ja 6.10. PYI Parhalahti 25m (KVä).

Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*): Ensimmäinen saapui 6.5. HAU Kello 1/p (JRa) ja seuraava 13.5. RAA Rautaruukki 2Ä (IAV). Suurin muuttajamäärä oli 12.6. PYI Parhalahti 10N (KVä).

Syksyltä ilmoitettiin vain muutama havainto, ja yksi erittäin myöhäinen: 30.9. HAI luoteisranta 1p (PLa, MKe, HTa).

Taviokuurna (*Pinicola enucleator*): Tammikuussa nähtiin eri puolilla Oulua runsaasti alle 10 linnun parvia, ja ilmoitettujen yhteismäärä oli 124. Muualla havaittiin Kempeleessä, Muhoksella ja Ruukissa, jossa talven suurin summa oli 21.1. RUUkk 40p (IAV, JKo). Hyvin alkanut kuurnavuosi tyrehtyi alkuunsa, sillä helmi-huhtikuulta havaintoja vain 14 (helmikuu 4, maaliskuu 17 ja huhtikuu 2 yksilöä). Kevään viimeiset olivat 1.4. PYI Parhalahti /1S (KVä, HTu ym.) ja 14.4. PUL Jylhänranta 1p (A. Viitanen/ilm. MNi). Syysvaellus oli heikko: ensimmäiset nähtiin monin paikoin 16.10, jolloin suurin muuttoparvikin RAA

Kultalanlahti 12S (3a) (HTu). Suurin paikallismäärä oli 11.12. OUL Hietasaaren 12p (MEs). Loka-joulukuulta ilmoitettiin yhteensä 12 havaintoa 41 yksilöstä. Koko vuoden yhteissumma oli 175 kuurna.

Punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*): Parhaat kevätmuuttajien päiväsummat olivat PYI Parhalahti 29.3. 88m (KVä, HTu), 31.3. 91S (KVä, HTa), 3.4. 122m (HTu, IAV ym.) ja 5.4. 93m (HTu). Syksyn muuttajista valtaosa muutti kahtena päivänä PYI Parhalahtella 19.9. 128m (HTu) ja 6.10. 142m (KVä). OUL Syväsataman esiintymishuippu oli 16.10. 78p (KKa).

Nokkavarpunen (*Coccothraustes coccothraustes*): Vuoden mittaan nähtiin 11 nokkavarpusta. OUL Hupisaarilta ja Hietasaaresta ilmoitet-

tiin lukuisia havaintoja. Hupisaarilla lajia nähtiin 1.1.–15.5. useimmiten 1p, mutta pariin otteeseen 2p (STi, AVi, MEs ym.). Hietasaaresta ilmoitettiin havaintoja väliltä 19.3.–10.7. yhdestä paikallisesta kerrallaan. Myös Kuusamosta saatiin peräti kaksi havaintoa. Oulun ulkopuoliset havainnot: 20.2. KEM keskusta 1p (JHa), 23.4. KUU Patoniemi 1p (M. Lämsä), 15.5. PYI Parhalahti 1m (HTu, KVva ym.) 15.–25.5. KUU Toranki 2p (T. Tuominen), 25.5. KEM Vihiluoto 2m (JPM) ja 1.6. sekä 10.6 LUM Varjakka 1p (MLi, PLa).

Lapinsirkku (*Calcarius lapponicus*): Ensimmäiset havaittiin huhtikuun alussa PYI Parhalahdella: 1.4. (KVva, HTu ym.) ja 2.4. 1m (KVva). Muutamien yksittäisten lintujen jälkeen 17.4. LUM Sannanlahti 1200m (PLa) avasi muuton ja jäi samalla kevään parhaaksi päiväsummaksi. Muuten suurimmat muutot olivat enimmillään 250 lintua, kuitenkin 22.4. PYI Parhalahdella 356m (KVva). 16.5. muutti Pyhäjoella vielä 79m (HTu), ja sen jälkeen kevään viimeiset olivat 22.5. SII Tauvo 2p. Syksyltä ilmoitettiin vähän havaintoja, ensimmäinen 21.8. PYI Elävisluoto 1S (HTu) ja suurin päiväsumma oli 3.9. SII Tauvo 30p (JAa, HSo, JHa). Viimeinen nähtiin kolme viikkoa edellisten jälkeen hyvin myöhään 31.10. OUL Syväsatama 1p (EMi).

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*): Tammikuussa 8 havaintoa 57 yksilöstä, joista Oulun eri havainnot voivat kaikki koskea jopa samaa yksilöä: 6.1. OUL Vihreäsaari 1p (ARa), 8.1. TYR Kuusela 3p (JHa), 17.1. OUL Jätäri 1p (TFy), 19.1. OUL Oritkari 1 (JAa, JHa ym.), 21.1. RAA Kuljunniemi 1S (KVva, HTa), 22.1. RAA Kuljunniemi 2N (KVva), 30.1. MUH Matokorpi 50p (RKY, PMA) ja 31.1. OUL Syväsatama 1p (TFy).

Helmikuussa nähtiin Kempeleessä, Oulussa ja Tyrnävällä muutamiensa kymmenien lintujen paikallisia parvia, jotka olivat jo ehkä ensimmäisiä muuttajia ja kuukauden ko-

konaissumma oli 126. Keväältä (maalis-toukokuu) ilmoitettiin n.4000 pulmusta, mikä on kohtalaisen vähäinen määrä. Suurimpia päiväsummia olivat 28.3. PYI Etelänkylä 200p (HTu, KVva), 31.3. TYR Murto-Peräoja 450p (JHa, JMe), 14.4. KEM Teppola 200p (HTu) ja 15.4. HAI Järventaus 450m (SHa). Huhtikuun puolenvälin jälkeen nähtiin vain alun toistakymmenen lintun parvia, ja kevään viimeiset kaksi lintua 13.5. PAT Yrjänässä (HTu, JHa). Syksyn ensimmäinen oli 6.10. PYI Parhalahti 1m (KVva). Syyskauden summa oli 780 yksilöä, joista kaksi kolmannesta oli yhden parven ansiota: 19.10. HAI Isomatala 500p (AMM, MNI). Viimeiset n.20 yksilöä nähtiin joulukuulla, ja viimeisimmät 16.12. KEM 8-tien varsi 3p (HTa).

Keltasirkku (*Emberiza citrinella*): Talven suurimmat määrät 2.1. RUU seiskareitti 322 (A. Kurikka), 21.2. RAA kaatopaikka 200 (HTu), 22.2. PYI Etelänkylä a300p (KVva, HTa) ja 1.3. PAT viitosreitti 403 (KVva). Apriilipäivänä muutti PYI Parhalahdella kevään ensimmäiset 4m (HTu, IAV), ja kevään suurimmat muuttajamäärät olivat 3.4. PYI Parhalahti 58m (HTu, IAV ym.) ja 17.4. 54m (KVva, HTu ym.). Syyspuolella suurimmat päiväsummat olivat 19.9. PYI Parhalahti 24m (HTu) ja 6.10. PYI Parhalahti 43m (KVva).

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*): Kevään ensimmäinen lauloi 6.5. PAT Pöllässä (KVva), ja seuraava 12.5. LIM Virkkulassa (MLv). Kuusamossa havaittiin 18.6. Säynäjässä 1Ä (JKj, A. Uppstu ym.) ja 19.6. Määttälänvaarassa 1Ä (JMä). Vuoden viimeiset olivat 26.8. OUL Sääskensuo 1p (The) ja 3.9. SII Tauvo 1p (AVu).

Pohjansirkku (*Emberiza rustica*) ja **ns. tsik-sirkku** (*Emberiza rustica/pusilla/aureola*): Kevään ensimmäinen muutti 18.4. KEM Honkasessa (JHa, JMe) ja seuraava 20.4. PYI Parhalahdella (KVva, TTo), mutta yleisty vasta toukokuun alussa. Parhaat muutot olivat 13.5. PYI Hanhikivi 7m (HTu), 14.5. PYI Par-

halahti 6m (KVva) ja 15.5. PYI Parhalahti 7m (KVva, HTu ym.). Syksyltä vähän havaintoja, viimeiset havaittiin 18.9. OUL Syväsatama 1p (EMi) ja 19.9. SII Tauvo 1m.

Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*): Kevään ensimmäinen oli 17.5. KUU Suolavaarassa (P. Kalinainen), ja seuraava 30.5. KUU Oulangalla (JJa). Koillismaan ulkopuolisia havaintoja tehtiin hyvin runsaasti: 2.6. HAI Munakulju peräti 3Ä (200 metrin päässä toisistaan) (JMa, STi, HHo), 4.6. LIM Virkkula 1/p (JHa), 7.6. KEM Vihiluoto 1Ä (JPe), 10.6. PYI Parhalahti ”tsik-sirkku” 2m (HTu), 12.6. PYI Parhalahti 3m (+ ”tsik-sirkkuja” 5m) (KVva) ja HAI Haaralampinkari 1Ä (JMa), kesäkuu UTA Pilkkasuo 1Ä (E. Lammi), 1.–2.7. LUM Sannanlahti maksimissaan 2Ä (MLo, AVi), 2.7. LIM Virkkula 1Ä (MLo) ja heinäkuussa RUU Revonlahdella 1p (HTa). Kuusamosta saatiin tietoon n.17 reviiriä.

Syksylläkin nähtiin mukavasti 3.8. OUL Kempeleenlahti 1p (MTy, ATy), 12.9. OUL jätevedenpuhdistamo 1p (JHa), OUL Syväsatama 1p (KKa) ja HAI Itänenä 1 laskeutui p (JMa) ja 18.9. RAA Tasku 1m (HTu, KVva). Lisäksi 3.10. OUL Jätevedenpuhdistamolla piileskeli tsik-sirkku 1p (JHa).

Kultasirkku (*Emberiza aureola*): Kaikki vuoden havainnot olivat 13.6. OUL Kempeleenlahti 1Ä (JHa), 23.6. LIM Virkkula 1 2kv/ Ä (HHo, KKv) ja SII Tauvo Ulkonokka 1 2kv/ Ä (KKo) sekä 2.7. SII Tauvo 1Ä (KKo). Siikajoen havainnot koskenevat samaa lintua, joten vuoden saldoksi jää kolme kultasirkku! Hyvin ei mene muuallakaan, sillä koko maan vuoden summa oli kymmenen lintua (Mauri Leivo, kirjall. ilm.), vaikka lajia pyydettiin kevään Tiira-lehdessä tehokartoittamaan. Ainakin Pohjois-Karjalassa tehtiin erittäin perusteellinen tutkimus.

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*): Tammikisan upouusi laji oli 5.–6.1. OUL jätevedenpuhdistamolla viihtynyt pajusirkku (K. Orell, PLa).

Muutolta palanneet ensimmäiset linnut olivat 5.4. PYI Parhalahdella (HTu) ja paikallisena 6.4. LIM Virkkulassa (JHa). Kevään parhaimmat muutot olivat 18.4. PYI Parhalahdi 165m (KVä, HTu, THy) ja 19.4. LUM Sannanlahti 158m (JHa, JMe). Syksyn parhaat muutot olivat 12.9. OUL Jätevedenpuhdistamo 140m (JHa) ja 19.9 SII Tauvo 45m. Viimeiset havaittiin 10.10. HAI Itäenänä 3p (JMa) ja 16.–17.10. OUL Syväsatama 1 (AVu, KKa). Tosin HAI Kirkkosalmella seikkaili vielä 2.12. määrittämätön sirkku (pohjan/pajusirkku) (AMM, MNi).

Kirjallisuus

- Kallio, P. 1999: Kuusamon merikotkat (ss. 58–59.) - Teoksessa Kuusamon SM-Lintumaraton 1993–1998 (toim. Lamminsalo, Orjasniemi & Seppänen). Koillismaan Kirjapaino 1999. Kustantaja: Kuusamon Luontokerho r.y.
- Pöyhönen, M. 1995: Muuttolintujen matkassa. Otava, Helsinki.
- Seppänen, H. 1999: Kuusamon linnusto kautta aikojen. - *Oulanka Reports* 21. 249 s.
- Timonen, S. & Aalto, P. 1996: Linnut 1993 Pohjois-Pohjanmaalla. - *Aureola* 21:119–161.
- Ojanen, M. & Tynjälä, M. (1999): Tauvon lintuaseman toiminta 1999

Havainnoitsijalyhenteet

Aalto Janne (JAa), Aalto Maija (MAa), Aalto Pirkka (PAa), Ala-Vainio Ilkka (IAV), Aromäki Kari (KAR), Asikainen E. (EAs), Asikainen Mika (MAs), Eskelinen Martti (MEs), Eskelin Toni (TEs), Fyrsten Teemu (TFy), Haapala Seppo (SHa), Halmeenpää Riku (RHa), Halonen Eila (EHa), Hamunen Paavo (PHm), Hautamäki Pekka (PHa), Hauru Jukka (JHa), Hautala Hannu (HHa), Hautala Irma (IHa), Heikkilä Olli (OHe), Heikkinen Jari (JHe), Heikkuri Olli (OHu), Heimovirta Juha (JHv), Hellström Kalle (KHe), Herva Elja (EHe), Herva Tuomas (THE), Hohtola Esa (EHo), Holmström Heikki (HHo), Hovi Matti (MHo), Huttunen Antti (AHu), Huttunen Seppo (SHu), Hyttinen Tomi (THy), Hämeenaho Raimo (RHä), Jantunen Jukka (JJa), Kaarne Markku (MKa), Kairamo Juhani (JKr), Kaitajärvi Jorma (JKj), Kakko Ari (AKa),

Kallio Pentti (PKa), Kangas Jukka (JKa), Karjalahti Kyösti (KKa), Karjalainen Timo (TKk), Karvonen Tapani (TKa), Keskitalo Markus (MKe), Kivirinta Kari (KKi), Koistinen Jaakko (JKo), Koivula Kari (KKo), Komi Pekka (PKm), Koskinen Janne (JKs), Kovalainen Kari (KKv), Koski Kristian (KKs), Kukkola Saana (SKu), Kurvinen Marjatta (MKu), Kylmänen Reijo (RKY), Kärenaho Pekka (PKä), Käsämä Satu (SKä), Lamminsalo Olli (OLa), Lampila Petri (PLa), Lampila Satu (SLa), Landen J. (JLn), Leinonen Mikko (MLe), Leiviskä Mauri (MLv), Leivo Antti (ALv), Leivo Mauri (MLo), Leppäjärvi Markku (MLi), Luukkonen Aappo (ALu), Manninen Pentti (PMa), Markkola Annamari (AMM), Markkola Juha (JMa), Meski Jouni (JMe), Mikkonen Eino (EMi), Moilanen Janne (JMn), Moilanen Tarmo (TMO), Mutanen Teppo (TMu), Mäkelä Jyrki (JMä), Nevasaari Risto (RNe), Niemelä Marika (MNI), Nivala Verner (VNi), Nuutinen Keijo (KNU), Ohtonen Arvo (AOH), Ohtonen Mika (MOh), Ollila Antti (AOI), Orjasniemi Vesa (VOR), Pahtamaa Tuukka (TPa), Parvinen Pekka (PPa), Pasanen Esko (EPa), Peltomäki Jari (JPm), Peltomäki Ulla (UPm), Pessa Jorma (JPe), Peussa Pekka (PPE), Piipponen Mika (MPi), Piispanen Jukka (JPI), Pouttu Pekka (PPO), Pursiainen Jouni (JPU), Rahko Pekka (PRA), Railo Ilkka (IRA), Rajasärkkä Ari (ARA), Rannikko Kari (KRA), Rannikko Seija (SRA), Rantaharju Juha (JRa), Riikola Eino (ERi), Ryhtä Matti (MRy), Rönkä Antti (ARö), Saikko Pekka (PSo), Seppänen Heikki (HSe), Siikamäki Pirkko (PSi), Siira Jorma (JSi), Sirviö Seppo (SSi), Soikkeli Hanna (HSo), Strömmer Esko (ESt), Suni Heikki (HSu), Suorsa Olli (OSu), Suorsa Pekka (PSu), Suorsa Ville (VSu), Sutela Pirkko (PSu), Taavetti Harri (HTa), Tammiketo Timo (TTO), Timonen Sami (STi), Tolonen J. (JTO), Tuohimaa Heikki (HTu), Tuohimaa Jussi (JTU), Tynjälä Annikki (ATy), Tynjälä Matti (MTy), Törnroos Veijo (VTö), Va-

resvuo Markus (MVA), Varpenius Kari (KVä), Vierimaa Antti (AVi), Viklund Veli-Pekka (VPV), Vuopala Unto (UVu), Vuori Olli (OVu), Vuorjoki Arto (AVu), Väisänen Leena (LVä), Wilenius Jari (JWi)

Summary

Sami Timonen, Pekka Rahko, Janne Aalto, Petri Lampila and Heikki Tuohimaa: Faunistic report from 1999.

The article contains the most interesting bird observations in 1999 in Northern Ostrobothnia. The earliest observations in spring and the latest in autumn are given and the timing of migration is discussed.

Bombycilla garrulus, *Aegithalos caudatus* and *Loxia leucoptera* were abundant in winter. The nesting of *Aegithalos caudatus* was common in summer. The occurrence of *Crex crex* was exceptionally good with 45 individuals. The decline of *Emberiza aureola* continues, only four observations were reported.

In autumn many *Calidris*-species were abundant. Large flocks of *Calidris ferruginea* (max 200 ind.) and *Calidris alpina* (max 1600 ind.) were observed. The number of *Calidris maritima* individuals was 13. A large number of *Branta*-species (*B. bernicla* and *B. leucopsis*) were seen in October. November and December were characterized by the irruption of *Nyctea scandiaca* with over 20 observations.

Kirjoittajien osoitteet:

Janne Aalto: Peltolankaari 6 A 21, 90230 Oulu

Petri Lampila: Kajonharjuntie 1 as. 13, 90570 Oulu

Heikki Tuohimaa: Toivontie 16, 92140 Pattijoki

Sami Timonen: Kosteperänkatu 2 B 12, 90100 Oulu

Vuoden 1999 kevätmuuton kolme ensimmäistä ja syysmuuton kolme viimeistä havaintoa
Pohjois-Pohjanmaalla.

GAVSTE	25.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	ANSALB	18.04.	1	p	TYR	MOILANEN	E.HOHTOLA
GAVSTE	26.04.	1	p	LUM	PUHKIAVANPERÄ	J.MESKI	ANSALB	19.04.	1		LIM	VIRKKULA	A.LUUKKONEN
GAVSTE	28.04.	2	m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	ANSALB	19.04.	1	L	IM	TUPOS	J.AALTO
GAVSTE	28.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	ANSALB	19.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
GAVSTE	12.11.	1	m	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA	ANSALB	09.10.	45	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS
GAVSTE	14.11.	2	m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	ANSALB	09.10.	38	m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
GAVSTE	06.12.	1	p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	ANSALB	09.10.	12	p	SII	SÄÄRENPERÄ	P.LAMPILA
GAVARC	22.04.	2	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANSALB	09.10.	2	p	SII	ULKONOKKA	K.VARPENIUS
GAVARC	23.04.	2	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANSANS	29.03.	6	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
GAVARC	25.04.	3	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	ANSANS	29.03.	5	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
GAVARC	10.11.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	ANSANS	30.03.	2	p	LIM	TUPOS	S.HUTTUNEN
GAVARC	11.11.	2	m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	ANSANS	02.10.	1	p	HAI	TÖMPPÄ	P.LAMPILA
GAVARC	17.12.	1		KUU	KIRKONKYLÄ	H.SEPPÄNEN	ANSANS	10.10.	1	p	SII	VARESSÄIKKÄ	J.AALTO
PODCRI	19.04.	2	m	OUL	MYLLYOJA	A.LUUKKONEN	ANSANS	10.10.	1	m	RAA	TASKU	K.VARPENIUS
PODCRI	20.04.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	A.VUORJOKI	BRACAN	31.03.	1	p	OUL	SYVIS	A.KAKKO
PODCRI	21.04.	3	p	OUL	SYVÄSATAMA	A.VUORJOKI	BRACAN	06.04.	1	p	MUH	KIRKKOSAARI	M.PALKKI
PODCRI	31.10.	1		KUU	KIRKONKYLÄ	H.SEPPÄNEN	BRACAN	08.04.	1	p	HAI	RYTIJÄRVI	J.MARKKOLA
PODCRI	11.11.	1	p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BRACAN	14.11.	7	p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
PODCRI	12.11.	1	p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA	BRACAN	14.11.	1		OUL	TUIRA	J.AALTO
PODGRI	30.04.	4	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	BRACAN	20.11.	2	p	RAA	KULTALANLAHTI	K.VARPENIUS
PODGRI	09.05.	1	p	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	TADTAD	06.04.	1	p	HAI	RYTIJÄRVI	S.HAAPALA
PODGRI	10.05.	8		HAA	AINALI	J.HAURU	TADTAD	08.04.	6	m	HAI	KOIVUKYLÄNTIE	J.MARKKOLA
PODGRI	10.05.	1	m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TADTAD	08.04.	5	p	HAI	RYTIPERÄ	E.STRÖMMER
PODGRI	13.10.	1	m	SII	KAASA	H.TUOHIMAA	TADTAD	09.04.	6	p	HAI	RYTIJÄRVI	S.HAAPALA
PODGRI	30.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	TADTAD	11.04.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	J.PESSA
PODGRI	31.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	TADTAD	02.10.	4	p	HAI	PÖKÖNNOKKA	T.HERVA
PODAUR	22.04.	1	p	RAA	SANTAHOLMA	K.VARPENIUS	TADTAD	03.10.	2	p	SII	TAUVO	J.PESSA
PODAUR	30.04.	3	p	RAA	MAIJANPAUHA	R.NEVASAARI	TADTAD	03.10.	2	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PODAUR	03.05.	1	p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	TADTAD	09.10.	2	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PODAUR	03.05.	1	p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	TADTAD	16.10.	2	p	SII	MERIKYLÄNLAHTI	H.TAAVETTI
PODAUR	21.09.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	ANAPEN	29.03.	1	p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
PODAUR	30.09.	1	m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	ANAPEN	31.03.	2	p	RAA	KULJUNLAHTI	H.TUOHIMAA
PODAUR	01.10.	1	p	VIH	JÄTÄRI	H.TUOHIMAA	ANAPEN	07.04.	3	p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA
PHACAR	29.03.	17	m	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA	ANAPEN	12.11.	2	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHACAR	31.03.	11	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANAPEN	12.11.	1	p	PYI	HARMI	H.TUOHIMAA
PHACAR	01.04.	15	m	HAI	HUIKKU	J.MARKKOLA	ANAPEN	24.11.	1	p	RAA	KULJUNNIEMI	H.TUOHIMAA
PHACAR	19.11.	2	p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	ANAPEN	28.11.	1	p	OUL	TUIRA	J.HAURU
PHACAR	30.11.	1	m	OUL	NALLIKARI	J.HAURU	ANASTR	19.04.	2	p	LUM	SANNANLAHTI	J.HAURU
PHACAR	10.12.	1	p	PYI	MAUNUS	H.TUOHIMAA	ANASTR	22.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
BOTSTE	17.04.	3		LUM	SANNANLAHTI	J.AALTO	ANASTR	27.04.	1	p	OUL	KEMPELEENLAHTI	J.MESKI
BOTSTE	17.04.	1	p	HAI	KIRKKOSALMI	P.PEUSSA	ANASTR	01.09.	1	p	OUL	VIHREÄSAARI	V.-P.VIKLUND
BOTSTE	21.04.	1	p	OUS	LETTO	H.TAAVETTI	ANASTR	11.09.	1	p	SII	SÄIKÄNLAHTI	J.HAURU
BOTSTE	19.07.	1	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ANASTR	09.10.	1	p	HAI	HUIKKU	J.MARKKOLA
BOTSTE	01.08.	1	p	LIM	RUSILANKANAVA	J.PESSA	ANACRE	03.04.	2		LUM	MARKKULA	K.KOIVULA
BOTSTE	20.08.	1	p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	ANACRE	12.04.	32		HAI		U.VUOPALA
CYGOLO	17.04.	1	p	LUM	SANNANLAHTI	J.HAURU	ANACRE	16.04.	10	p	RAA	LAPALUOTO	R.NEVASAARI
CYGOLO	17.04.	1	p	OUL	ORITKARI	K.KIVIRINTA	ANACRE	16.04.	6	p	HAI	KIRKKOSALMI	S.HAAPALA
CYGOLO	02.10.	1		HAI	ISOMATALA	J.AALTO	ANACRE	16.04.	3	p	RAA	PASKALAHTI	R.NEVASAARI
CYGOLO	06.10.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANACRE	13.10.	1	m	SII	KAASA	H.TUOHIMAA
CYGBEW	11.04.	3		TYR	MURTO	A.KAKKO	ANACRE	27.10.	20	p	LIM	VIRKKULA	J.PESSA
CYGBEW	11.04.	1	p	KEM	RAJAKORPI	T.FYRSTÉN	ANACRE	03.12.	1	p	RAA	KULJUNLAHTI	H.TUOHIMAA
CYGBEW	12.04.	1	p	TYR	MURTO	J.MESKI	ANAACU	31.03.	4	p	RAA	KULJUNLAHTI	H.TUOHIMAA
CYGBEW	01.10.	2	p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA	ANAACU	07.04.	1	p	OUL	VIHREÄSAARI	V.-P.VIKLUND
CYGBEW	10.11.	2	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	ANAACU	11.04.	2	p	OUL	SYVÄSATAMA	J.PESSA
CYGCYG	21.03.	1	m	OUL	RUSKO	A.KAKKO	ANAACU	13.10.	7	m	SII	KAASA	H.TUOHIMAA
CYGCYG	22.03.	1	m	OUL	RUSKO	P.HAUTAMÄKI	ANAACU	15.10.	6	m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA
CYGCYG	26.03.	1	m	KEM	HONKANEN	S.TIMONEN	ANAACU	10.11.	2	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS
CYGCYG	26.03.	1	p	OUL	SYVIS	S.TIMONEN	ANAQUE	17.04.	2	p	LUM	SANNANLAHTI	P.LAMPILA
CYGCYG	05.12.	24		RAA	KAKKOSREITTI	S.SIRVIÖ	ANAQUE	19.04.	2	p	OUL	JÄTÄRI	A.LEINONEN
CYGCYG	05.12.	2		RAA	PITKÄKARI	H.TUOHIMAA	ANAQUE	21.04.	2	p	LUM	SANNANLAHTI	J.PESSA
CYGCYG	06.12.	5	p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	ANAQUE	22.04.	5	p	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
ANSFAB	02.04.	4	m	RUU	RENONLAHTI	A.KURIKKA	ANAQUE	22.04.	3	p	LIM	VIRKKULA	M.NIEMELÄ
ANSFAB	02.04.	3	p	OUN	IRVA	H.TAAVETTI	ANAQUE	22.04.	1	p	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA
ANSFAB	04.04.	3	p	TYR	MURTO	J.MESKI	ANAQUE	31.07.	2	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
ANSFAB	09.10.	52	m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	ANAQUE	20.08.	1	m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
ANSFAB	09.10.	17	m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ANAQUE	28.08.	1	p	POTINLAHTI	J.MARKKOLA	
ANSFAB	09.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	ANACLY	17.04.	2	p	OUS	LETTO	P.LAMPILA
ANSFAB	06.12.	1	p	PAT	MIKONKARI	H.TUOHIMAA	ANACLY	21.04.	5	p	LUM	SANNANLAHTI	J.PESSA
ANSBRA	11.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANACLY	21.04.	3	p	LIM		A.VUORJOKI
ANSBRA	11.04.	1	p	TYR	JOKISILTA	T.FYRSTÉN	ANACLY	21.04.	2	p	OUS	LETTO	J.MESKI
ANSBRA	13.04.	3	p	TYR	MURTO-ÄNGESLEVÄ	J.HAURU	ANACLY	02.10.	7	p	RAA	PASKALAHTI	V.-P.VIKLUND
ANSBRA	12.08.	1	p	HAI	PÖKÖNNOKKA	O.VUORI	ANACLY	02.10.	2	p	HAI	PÖKÖNNOKKA	J.HAURU
ANSBRA	09.10.	1	m	PAT	YRJÄNÄ	P.LAMPILA	ANACLY	02.10.	1		HAI	ISOMATALA	J.AALTO
ANSBRA	10.10.	1	p	PAT	YRJÄNÄNLAHTI	J.HAURU	ANACLY	02.10.	1	p	HAI	PÖLLÄ	P.LAMPILA
ANSALB	16.04.	2	p	LIM	TUPOS	J.MESKI	ANACLY	09.10.	5	p	HAI	ISOMATALA	J.MARKKOLA

ANACLY	09.10.	2 p	HAI	PÖLLÄ	J.MARKKOLA	PERAPI	24.04.	1 m	HAI	KIRKKOSALMI	T.FYRSTÉN
AYTFER	12.04.	8	HAI		U.VUOPALA	PERAPI	25.04.	1 m	LIM	SELKÄMAA	J.RANTAHARJU
AYTFER	16.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	P.PEUSSA	PERAPI	13.05.	1 m	OUL	JÄTÄRI	A.KAKKO
AYTFER	19.04.	2 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.HAAPALA	PERAPI	16.05.	1 m	LUM	SANNANLAHTI	A.LUUKKONEN
AYTFER	21.04.	1 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	T.ESKELIN	PERAPI	11.09.	1 m	SII	KAASA	H.TUOHIMAA
AYTFER	14.08.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	PERAPI	22.09.	1	YII	HAUKKASUO	H.SEPPÄNEN
AYTFER	04.09.	1 p	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	PERAPI	25.09.	1	KUU	ÄNTINPERÄ	H.SEPPÄNEN
AYTFUL	16.04.	5 p	RAA	SANTAHOLMA	R.NEVASAARI	HALALB	28.02.	1 m	HAI	KIRKKOSALMI	P.PEUSSA
AYTFUL	17.04.	7 p	RAA	VARVI	H.TUOHIMAA	HALALB	07.03.	1 p	RAA	LAPALUOTO	I.ALAVAINIO
AYTFUL	17.04.	4 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	HALALB	20.03.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
AYTFUL	18.04.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	HALALB	10.10.	1 p	RAA	TASKU	K.VARPENIUS
AYTFUL	04.12.	3 p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	HALALB	03.11.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
AYTFUL	10.12.	2 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	HALALB	12.11.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
AYTFUL	11.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	CIRAER	11.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
AYTMAR	23.04.	2	HAI		U.VUOPALA	CIRAER	16.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
AYTMAR	06.05.	2 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	CIRAER	16.04.	2 p	HAI	TÖMPÄNKULJU	J.MARKKOLA
AYTMAR	06.05.	2 p	PAT	PÖLLÄ	K.VARPENIUS	CIRAER	16.04.	1 p	LIM	TUPOS	J.MESKI
AYTMAR	20.11.	1 p	RAA	SINILUOTO	K.VARPENIUS	CIRAER	16.04.	1 p	HAI	LOUEKARI	J.MARKKOLA
AYTMAR	01.12.	1 p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	CIRAER	11.09.	3 p	SII	ULKONOKKA	H.TUOHIMAA
AYTMAR	04.12.	1 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	CIRAER	12.09.	1 p	HAI	PATELANSELKÄ	J.MARKKOLA
CLAHYE	13.05.	10 m	OUS	RIUTTU	T.HERVA	CIRAER	09.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
CLAHYE	13.05.	4	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	CIRCYA	31.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CLAHYE	16.05.	109 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	CIRCYA	02.04.	1 m	TYR	JOKISILTA	T.FYRSTÉN
CLAHYE	16.05.	53 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	CIRCYA	03.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CLAHYE	16.05.	20 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CIRCYA	12.09.	1 p	PYI	YPPÄRI	H.TUOHIMAA
CLAHYE	16.05.	14 m	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	CIRCYA	12.09.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
CLAHYE	10.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	CIRCYA	20.09.	1 p	PYI	YPPÄRI	K.VARPENIUS
CLAHYE	10.12.	1 p	RAA	POHJASKARI	H.TUOHIMAA	BUTBUT	25.03.	1 m	KEM	HONKANEN	S.TIMONEN
CLAHYE	19.12.	1 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BUTBUT	31.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
MELNIG	28.04.	60 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	BUTBUT	02.04.	2 m	KEM	HONKANEN	S.TIMONEN
MELNIG	28.04.	32 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	BUTBUT	20.09.	1 p	PYI	YPPÄRI	K.VARPENIUS
MELNIG	02.05.	2 p	MUH	KIRKKORANTA	E.RIIKOLA	BUTBUT	20.09.	1 p	VIH	KK	K.VARPENIUS
MELNIG	10.12.	4	3p1m	PYI	ELÄVISLUOTO	BUTBUT	03.10.	1 p	PYI	YPPÄRI	H.TUOHIMAA
H.TUOHIMAA						BUTLAG	02.04.	1 p	TYR	JOKISILTA	T.FYRSTÉN
MELNIG	11.12.	4 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BUTLAG	06.04.	1 p	LIM		U.VUOPALA
MELNIG	28.12.	1 p	OUL	HARTAAANSELKÄ	J.HAURU	BUTLAG	07.04.	1 m	KEM	TEPPOLA	J.HAURU
MELFUS	25.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	BUTLAG	07.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
MELFUS	28.04.	5 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	BUTLAG	16.10.	1 m	HAI	PÖLLÄ	PLAMPILA
MELFUS	28.04.	3 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	BUTLAG	23.10.	1 m	OUL	MADEKOSKI	T.HERVA
MELFUS	02.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	BUTLAG	10.11.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS
MELFUS	10.12.	6 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	AQUCHR	16.01.	1 m	PYI	YPPÄRI	H.TUOHIMAA
MELFUS	10.12.	1 p	PYI	MAUNUS	H.TUOHIMAA	AQUCHR	05.03.	1 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.HAAPALA
MELFUS	10.12.	1 p	RAA	POHJASKARI	H.TUOHIMAA	AQUCHR	11.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MELFUS	11.12.	5 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	PANHAL	09.04.	1	KUU	OIJUSLUOMA	A.LEIVO
MELFUS	26.12.	2 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	PANHAL	17.04.	1	KUU	NISSINVAARA	H.HAUTALA
BUCCLA	15.03.	4 p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA	PANHAL	22.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
BUCCLA	17.03.	8 p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA	PANHAL	07.09.	1	PII	KORTTEINEN	H.SEPPÄNEN
BUCCLA	21.03.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN	PANHAL	09.09.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
BUCCLA	23.03.	1 p	MUH	LAITASAARI	T.HERVA	PANHAL	12.09.	2 p	TAI	JOKIJÄRVI	V.SUORSA
BUCCLA	04.12.	9	7p2m	PYI	ELÄVISLUOTO	FALTIN	28.03.	1 p	TYR	ÄNGESLEVÄ	J.HAURU
H.TUOHIMAA						FALTIN	29.03.	1 m	KEM	HONKANEN	S.TIMONEN
BUCCLA	11.12.	3 p	PYI	VAARANLAHTI	H.TUOHIMAA	FALTIN	30.03.	2 p	TYR	ÄNGESLEVÄ	J.TOLONEN
BUCCLA	11.12.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	FALTIN	09.10.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MERALB	16.04.	2 p	RAA	LAPALUOTO	R.NEVASAARI	FALTIN	10.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MERALB	17.04.	10 p	LUM	SANNANLAHTI	P.LAMPILA	FALTIN	17.11.	1 p	KEM	SARKKIRANTA	J.MESKI
MERALB	17.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	FALCOL	31.03.	2 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
MERALB	21.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.HAAPALA	FALCOL	02.04.	1 p	PAT	MIKONKARI	J.HAURU
MERALB	29.10.	1 p	SII	TAUVO	A.MARKKOLA	FALCOL	03.04.	1 p	KEM	TEPPOLA	J.AALTO
MERALB	02.11.	75 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA	FALCOL	03.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MERALB	03.11.	22	OUL	PYYKÖSJÄRVI	J.AALTO	FALCOL	09.10.	1 m	HAI	ISOMATALA	J.MARKKOLA
MERALB	07.11.	22	OUL	PYYKÖSJÄRVI	J.AALTO	FALCOL	10.10.	1 p	RAA	SMITTI	H.TUOHIMAA
MERALB	08.11.	12	OUL	PYYKÖSJÄRVI	J.AALTO	FALCOL	06.11.	1 m	OUL	ORITKARI	E.MIKKONEN
MERALB	08.11.	7 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	J.HAURU	FALSUB	06.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
MERALB	08.11.	4 p	HAA	AINALI	J.PESSA	FALSUB	07.05.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MERALB	09.11.	80 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA	FALSUB	10.05.	1 m	OUL	JÄTÄRI	A.KAKKO
MERALB	12.11.	14 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	J.HAURU	FALSUB	12.09.	1 m	HAI	TRUPUKKA	J.MARKKOLA
MERSER	17.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	FALSUB	14.09.	1 p	KEM	KEMPELEENLAHTI	J.MESKI
MERSER	17.04.	1	OUS	RIUTTU	J.MARKKOLA	FALSUB	10.10.	1	HAI	ITÄNENÄ	J.MARKKOLA
MERSER	19.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	FALPER	06.04.	1 p	LIM		U.VUOPALA
MERSER	14.11.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	FALPER	08.04.	1 p	TYR	MURTO	J.MESKI
MERSER	19.11.	1 p	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	FALPER	11.04.	3 p	YKI	HIRVISUO	J.KANGAS
MERSER	03.12.	1 p	RAA	HAKOTAURI	H.TUOHIMAA	FALPER	11.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
MERMER	11.02.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	FALPER	12.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MERMER	14.02.	4 p	OUL	ORITKARI	K.KARJALAHTI	FALPER	15.09.	2 m	RAA	TASKU	H.TUOHIMAA
MERMER	21.03.	5 p	OUL	ORITKARI	K.KARJALAHTI	FALPER	19.09.	1 m	OUL	JÄTÄRI	J.HAURU
MERMER	10.12.	2 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	FULATR	30.03.	1 p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA
MERMER	10.12.	2 p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	FULATR	03.04.	1 p	LIM	VIRKKULA	K.HELLSTRÖM
MERMER	17.12.	1	OUL	TUIRA	J.AALTO	FULATR	16.04.	3 p	RAA	PASKALAHTI	R.NEVASAARI

FULATR	16.04.	6 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.HAAPALA	CALTEM	14.05.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	
FULATR	07.11.	2 p	RAA	PITKÄKARI	H.TUOHIMAA	CALTEM	15.05.	8 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	
FULATR	12.11.	5 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	J.HAURU	CALTEM	15.05.	2 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	
FULATR	14.11.	4 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA	CALTEM	03.09.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	
GRUGRU	29.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CALTEM	11.09.	10 p	SII	MUNAHIELTA	PKÄRENAHO	
GRUGRU	04.04.	1 m	KEM	HONKANEN	T.ESKELIN	CALTEM	16.09.	1 p	HAI	PÖKÖNNOKKA	T.HERVA	
GRUGRU	05.04.	1 p	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CALFER	29.05.	4 p	HAI	PÖKÖNNOKKA	H.HOLMSTRÖM	
GRUGRU	05.04.	1 p	HAI	RYTIJÄRVI	S.HAAPALA	CALFER	30.05.	4 p	HAI	HIIDENNIEMI	S.HAAPALA	
GRUGRU	03.10.	59	MUH	PELLOT	J.KANGAS	CALFER	02.06.	1	HAI	TÖMPPÄ	J.MARKKOLA	
GRUGRU	04.10.	1 m	OUL	KAUP.	J.KANGAS	CALFER	13.09.	3 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	
GRUGRU	10.10.	35 m	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	CALFER	14.09.	7	HAI	KAARANNOKKA	J.AALTO	
HAEOST	10.04.	5 p	OUL	SYVÄSATAMA	J.MESKI	CALFER	30.09.	2 p	HAI	TÖMPPÄ	PLAMPILA	
HAEOST	17.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	CALALP	20.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	
HAEOST	22.04.	1 p	OUL	TOPPILA	T.ESKELIN	CALALP	25.04.	1	LIM	TEMMEJOKISUU	J.AALTO	
HAEOST	24.09.	1	OUL	TASKILA	J.AALTO	CALALP	29.04.	2 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	
HAEOST	17.04.	10 m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	CALALP	16.10.	4 p	HAI	LUOTEISRANTA	PLAMPILA	
HAEOST	24.10.	1 m	KUI	VATUNGINNOKKA	J.HAURU	CALALP	16.10.	1 m	HAI	ITÄNENÄ	PLAMPILA	
CHADUB	22.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	CALALP	19.10.	4 p	HAI	VIRPINIEMI	J.HAURU	
CHADUB	23.04.	2 p	OUL	PATENIEMI	T.MUTANEN	CALALP	20.05.	6 p	HAI	KENGÄNKARI	H.HOLMSTRÖM	
CHADUB	25.04.	2	OUL	TASKILA	J.AALTO	LIMFAL	25.05.	12 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	
CHADUB	20.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	LIMFAL	25.05.	10	6m4p	HAI	ISOMATALA	
CHADUB	05.09.	2 m	PAT	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	J.MARKKOLA YM.						
CHADUB	11.09.	1 p	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	LIMFAL	10.08.	3 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA	
CHAHIA	12.04.	1	HAI	U.VUOPALA		LIMFAL	10.08.	2	SII	SÄÄRI	J.AALTO	
CHAHIA	19.04.	6 p	OUL	PATENIEMI	T.MUTANEN	LIMFAL	12.08.	1 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA	
CHAHIA	21.04.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	LIMFAL	15.08.	1 p	HAI	VESA	J.MARKKOLA	
CHAHIA	05.10.	1 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	PHIPUG	25.04.	1	LIM	VIRKKULA	J.AALTO	
CHAHIA	06.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	PHIPUG	26.04.	1 m	LUM	SANNANLAHTI	J.HAURU	
CHAHIA	09.10.	4	2p2m	PAT	YRJÄNÄ	PHIPUG	28.04.	12 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
YM.						PHIPUG	28.04.	3 p	OUL	KEMPELEENLAHTI	K.RANNIKKO	
PLUAPR	07.04.	1 p	TYR	MURTO	J.HAURU	PHIPUG	28.04.	2 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	
PLUAPR	10.04.	1 m	TYR	ÄNGESLEVÄ	A.LUUKKONEN	PHIPUG	20.09.	6 p	VIH	KIRKKOJÄRVI	K.VARPENIUS	
PLUAPR	14.04.	1 p	PYI	YPPÄRI	K.VARPENIUS	PHIPUG	20.09.	3 p	PYI	YPPÄRIJOKISUU	K.VARPENIUS	
PLUAPR	09.10.	11 p	HAI	ISOMATALA	J.MARKKOLA	PHIPUG	25.09.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	
PLUAPR	09.10.	7 p	PAT	YRJÄNÄ	PLAMPILA	PHIPUG	06.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	
PLUAPR	09.10.	4	3m1p	SII	TAUVON L.A.S.	LYMMIN	28.04.	1	Ä	LUM	PUHKIAVANPERÄ	A.TÖLLI
TAUVON L.A.S.						LYMMIN	28.04.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	
PLUAPR	16.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	LYMMIN	29.04.	2 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	
PLUSQU	18.05.	1 p	HAI	HUIKKU	T.ESKELIN	LYMMIN	26.09.	5 p	HAI	KAARANNOKKA	J.HAURU	
PLUSQU	20.05.	1 m	SII	SÄÄRI	S.TIMONEN	LYMMIN	26.09.	1	HAI	PÖKÖNNOKKA	J.AALTO	
PLUSQU	21.05.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	M.LEPPÄJÄRVI	LYMMIN	02.10.	1	HAI	KAARANNOKKA	J.AALTO	
PLUSQU	21.05.	1	SII	SÄÄRENPERÄ	J.MARKKOLA	LYMMIN	03.10.	2 p	HAI	HIIDEN-VESANKARITJ.	J.MARKKOLA	
PLUSQU	11.10.	3 p	RAA	KONINKARI	H.TUOHIMAA	GALGAL	10.04.	14 p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA	
PLUSQU	11.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	GALGAL	14.04.	1 p	PYI	YPPÄRI	K.VARPENIUS	
PLUSQU	16.10.	4 p	HAI	LUOTEISRANTA	PLAMPILA	GALGAL	16.04.	3 p	HAI	LOUEKARI	J.MARKKOLA	
PLUSQU	31.10.	2 p	HAI	MÄNTYNIEMI	M.TYNJÄLÄ	GALGAL	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
VANVAN	22.03.	10	2p8m	OUL	ORITKARI	GALGAL	09.10.	10 p	HAI	ISOMATALA	J.MARKKOLA	
U.VUOPALA						GALGAL	09.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	
VANVAN	27.03.	3 p	OUL	SYVIS	J.PURSAIENEN	GALGAL	11.10.	2 p	OUS	PURNUNNOKKA	J.PESSA	
VANVAN	27.03.	1	OUL	RUSKO	J.PURSAIENEN	GALGAL	19.10.	1 p	HAI	VIRPINIEMI	J.HAURU	
VANVAN	28.03.	6 p	LIM	RANTAKYLÄ	K.KOIVULA	SCORUS	03.04.	1 m	OUL	PATENIEMI	T.MUTANEN	
VANVAN	28.03.	4 p	PYI	YPPÄRI	H.TUOHIMAA	SCORUS	12.04.	1 p	RAA	KULJUNLAHTI	H.TUOHIMAA	
VANVAN	28.03.	1 p	RAA	VELKAPERÄ	H.TUOHIMAA	SCORUS	15.04.	1 p	OUL	RAKSILA	A.LUUKKONEN	
VANVAN	25.09.	18 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	SCORUS	11.10.	1 p	RAA	MAAPAJA	H.TUOHIMAA	
VANVAN	26.09.	3 m	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI	SCORUS	31.10.	1	KEM	HONKANEN	M.PASO	
VANVAN	02.10.	3 p	HAI	PÖLLÄ	PLAMPILA	SCORUS	16.11.	1 p	RAA	KULJUNLAHTI	H.TUOHIMAA	
CALCAN	13.05.	12 p	PAT	YRJÄNÄ	J.HAURU	LIMLIM	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
CALCAN	13.05.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LIMLIM	17.04.	1 p	OUS	LETTO	PLAMPILA	
CALCAN	23.05.	2 p	HAI	KAARANNOKKA	J.HAURU	LIMLIM	19.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
CALCAN	23.05.	1 p	SII	ULKONOKKA	R.NEVASAARI	LIMLIM	18.07.	5 p	LIM	VIRKKULA	A.VIERIMAA	
CALCAN	03.10.	1 p	HAI	KESKINIEMI	J.MARKKOLA	LIMLIM	24.07.	1 p	OUL	JÄTÄRI	E.HOHTOLA	
CALCAN	03.10.	1 m	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	LIMLIM	11.09.	1 p	SII	MUNAHIELTA	S.SIRVIÖ	
CALCAN	06.10.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LIMLAP	25.04.	1 p	LUM	SANNANLAHTI	A.VIERIMAA	
CALCAN	08.10.	9 m	KEM	KEMPELEENLAHTI	J.MESKI	LIMLAP	26.04.	5 p	LUM	PUHKIAVANPERÄ	M.TYNJÄLÄ	
CALALB	22.05.	4 p	HAI	PÖLLÄ	M.LEPPÄJÄRVI	LIMLAP	02.05.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
CALALB	22.06.	1 p	PYI	YPPÄRIJOKISUU	K.HOTULAINEN	LIMLAP	11.09.	3	2m1p	SII	TAUVO	H.TUOHIMAA
CALALB	02.10.	6 p	HAI	ERI PUOLILLA	H.TUOHIMAA	LIMLAP	23.09.	2 m	RAA	TASKU	H.TUOHIMAA	
CALALB	02.10.	4 p	HAI	VIRPINIEMI	T.HERVA	LIMLAP	25.09.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	
CALALB	16.10.	1 p	HAI	LUOTEISRANTA	PLAMPILA	NUMPHA	29.04.	3 p	KUU	VEDENPUHD.	I.HAUTALA	
CALALB	19.10.	1 p	HAI	VIRPINIEMI	J.HAURU	NUMPHA	29.04.	1 m	OUL	TASKILA	K.RANNIKKO	
CALUTA	21.05.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	M.LEPPÄJÄRVI	NUMPHA	30.04.	1 m	KEM	VIHILUOTO	J.HAURU	
CALUTA	22.05.	1 p	OUL	HIETASAARI	K.RANNIKKO	NUMPHA	30.04.	1 p	KUU	RUKAJÄRVI	M.HELMINEN	
CALUTA	23.05.	2 p	HAI	KAARANNOKKA	J.HAURU	NUMPHA	21.08.	1 p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	
CALUTA	14.09.	20	HAI	KAARANNOKKA	J.AALTO	NUMPHA	04.09.	1 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	
CALUTA	14.09.	2 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA	NUMPHA	05.09.	4 m	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	
CALUTA	18.09.	1 p	RAA	TASKU	H.TUOHIMAA	NUMARQ	10.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
CALUTA	08.10.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	NUMARQ	10.04.	1 p	TYR	U.VUOPALA		
CALTEM	12.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	NUMARQ	12.04.	1	LIM	TUPOKSEN TIE	A.LUUKKONEN	

NUMARQ 14.04.	Ä	MUH SOSO	R.KYLMÄNEN	LARMIN 04.09.	1 p	HAI PÖLLÄ	V.-PVIKLUND
NUMARQ 14.04.	1 p	MUH KANKAANNOKKA	R.KYLMÄNEN	LARMIN 05.09.	2 m	PYI ULKOHARMI	H.TUOHIMAA
NUMARQ 05.09.	2 m	SII TAUVO	T.MUTANEN	LARRID 28.03.	1 m	RAA KESKIKAUUNKI	I.ALAVAINIO
NUMARQ 05.09.	2 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	LARRID 29.03.	1 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
NUMARQ 06.09.	23 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	LARRID 30.03.	1	RAA VELKAPERÄ	K.RANNIKKO
NUMARQ 01.10.	1 p	PYI PARHALAHTI	H.TAAVETTI	LARRID 30.03.	1 p	OUL ORITKARI	U.VUOPALA
TRIERY 25.04.	3 p	PYI HANHIKIVI	I.ALAVAINIO	LARRID 08.11.	3	OUL RUSKO	J.AALTO
TRIERY 25.04.	1	KUU KITRONINPURO	J.MÄKELÄ?	LARRID 09.11.	3 p	OUL PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA
TRIERY 26.04.	1 p	LUM PUHKIAVANPERÄ	M.TYNJÄLÄ	LARRID 12.11.	1 p	OUL PYYKÖSJÄRVI	J.HAURU
TRIERY 14.09.	3 p	PYI TAKARANTA	H.TUOHIMAA	LARCAN 20.03.	1 m	PYI ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
TRIERY 30.09.	2 p	HAI TÖMPPÄ	PLAMPILA	LARCAN 24.03.	1	OUL ORITKARI	J.AALTO
TRIERY 03.10.	1 m	SII TAUVO	J.PESSA	LARCAN 27.03.	1 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRITOT 16.04.	2 p	TYR MURTO	J.MESKI	LARCAN 10.12.	1 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRITOT 17.04.	1	TYR JOKISILTA	J.AALTO	LARCAN 24.12.	50 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRITOT 20.04.	1	Ä LIM VIRKKULA	A.VIERIMAA	LARCAN 25.12.	1 m	PYI ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
TRITOT 30.09.	1 p	HAI TÖMPPÄ	PLAMPILA	LARFUS 31.03.	1 m	PYI PARHALAHTI	K.VARPENIUS
TRITOT 30.09.	1 p	PAT YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	LARFUS 05.04.	1 p	OUL SYVÄSATAMA	K.RANNIKKO
TRITOT 02.10.	1 p	HAI ISOMAT.-TÖMPPÄ	J.HAURU	LARFUS 08.04.	1	OUL ORITKARI	J.AALTO
TRITOT 03.10.	1 m	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	LARFUS 03.11.	1 m	PYI ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
TRINEB 23.04.	4	HAI	U.VUOPALA	LARFUS 08.11.	4 p	OUL RUSKO	J.HAURU
TRINEB 23.04.	1	OUN IRVA	M.KURVINEN	LARFUS 14.11.	2 p	OUL PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA
TRINEB 24.04.	2 m	PYI PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	LARHEU 28.04.	8 p	OUL RUSKO	PLAMPILA
TRINEB 04.09.	1 p	KUU KK	H.SEPPÄNEN	LARHEU 28.04.	2 p	OUL PYYKÖSJÄRVI	PLAMPILA
TRINEB 08.09.	1 p	SII TAUVO	TAUVON L.AS.	LARHEU 02.05.	10 p	KUU KAATOPAikka	J.PELTOMÄKI
TRINEB 11.09.	1 p	SII KAASA	H.TUOHIMAA	LARHEU 29.08.	2	KUU KAATOPAikka	H.SEPPÄNEN
TRINEB 11.09.	1 p	SII VARESSÄIKKÄ	T.ESKELIN	LARHEU 23.10.	6 p	OUL SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
TRIOCH 17.04.	2 m	LUM SANNANLAHTI	PLAMPILA	LARHEU 08.11.	1 p	OUL RUSKO	H.TAAVETTI
TRIOCH 18.04.	4	KEM HONKANEN	J.HAURU	LARARG 16.03.	2 p	OUL SYVIS	A.KAKKO
TRIOCH 18.04.	3 m	PYI PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LARARG 16.03.	2	OUL RUSKO	T.ESKELIN
TRIOCH 18.04.	1 p	OUL ORITKARI	K.HELLSTRÖM	LARARG 17.03.	6 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRIOCH 29.07.	1 p	OUL SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	LARARG 11.12.	1 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRIOCH 11.08.	2 m	LIM VIRKKULA	A.VIERIMAA	LARARG 24.12.	1 p	RAA LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRIOCH 29.08.	1 p	VIH KIRKKOJÄRVI	H.TUOHIMAA	LARARG 25.12.	3 m	PYI ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
TRIGLA 17.04.	1 m	LUM SANNANLAHTI	PLAMPILA	LARHYP 17.03.	4 p	OUL ORITKARI	U.VUOPALA
TRIGLA 18.04.	1 p	TYR ÄNGESLEVÄ	T.HERVA	LARHYP 17.03.	6	3p3m RAA	LAPALUOTO
TRIGLA 25.04.	1 m	LIM TEMMESJOKISUU	J.AALTO	LARHYP 19.03.	1 p	RAA KULJUNNIEMI	H.TUOHIMAA
TRIGLA 25.04.	1 m	PYI PARHALAHTI	I.ALAVAINIO	LARHYP 08.11.	1 p	OUL RUSKO	H.TAAVETTI
TRIGLA 25.04.	1	Ä LIM VIRKKULA	A.VIERIMAA	LARHYP 12.11.	2 p	OUL PYYKÖSJÄRVI	U.VUOPALA
TRIGLA 25.04.	1	HAI PATELANSELKÄ	S.TIMONEN	LARHYP 25.12.	1 m	PAT MIKONKARI	H.TUOHIMAA
TRIGLA 25.04.	1 p	OUL SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	LARMAR 16.03.	1 p	OUL SYVIS	A.KAKKO
TRIGLA 21.08.	2 m	RAA KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	LARMAR 17.03.	22 p	OUL ORITKARI	U.VUOPALA
TRIGLA 28.08.	1 m	RAA KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	LARMAR 17.03.	20	14p6m RAA	LAPALUOTO
TRIGLA 03.09.	1 p	SII TAUVO	A.VUORJOKI	LARMAR 17.03.	20	14p6m RAA	LAPALUOTO
XENCIN 13.05.	1 p	HAI MARJANIEMI	ELJAS SALLMÉN	H.TUOHIMAA YM.			
XENCIN 17.05.	1	OUL HIETASAARI	J.AALTO	LARMAR 17.03.	1	OUL SYVÄSATAMA	A.KAKKO
XENCIN 19.05.	1 p	OUL HIETASAARI	A.LUUKKONEN	LARMAR 03.12.	4 p	RAA HAKOTAURI	H.TUOHIMAA
XENCIN 17.07.	1	OUL HIETASAARI	PLAMPILA	LARMAR 03.12.	1 p	RAA POHJASKARI	H.TUOHIMAA
XENCIN 05.08.	4 p	OUL HIETASAARI	M.ESKELINEN	LARMAR 11.12.	1 p	PYI VAARANLAHTI	H.TUOHIMAA
XENCIN 03.09.	1 p	SII TAUVO	A.VUORJOKI	STECAS 18.04.	2 p	OUL OULUJOKI	P.VÄYRYNEN
ACTHYP 28.04.	1	OUN SALONSAARI	M.KURVINEN	STECAS 18.04.	1 m	PYI PARHALAHTI	K.VARPENIUS
ACTHYP 30.04.	1	TEM KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	STECAS 23.04.	1 m	PYI PARHALAHTI	K.VARPENIUS
ACTHYP 05.05.	2 p	SII YLIPÄÄ	P.SUTELA	STECAS 27.08.	2 p	OUL SYVÄSATAMA	J.HAURU
ACTHYP 20.08.	5	3p2m PAT	YRJÄNÄ H.TUOHIMAA	STECAS 03.09.	1 p	OUL SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
ACTHYP 29.08.	1 p	VIH KIRKKOJÄRVI	H.TUOHIMAA	STECAS 04.09.	1 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
ACTHYP 04.09.	1 p	SII TAUVO	A.VUORJOKI	STEHIR 06.05.	1 m	PAT YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
AREINT 29.04.	1	PYI HANKIKIVI	M.KURVINEN	STEHIR 08.05.	5 p	OUL JÄTÄRI	A.KAKKO
AREINT 09.05.	3 m	PYI PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	STEHIR 08.05.	1 p	OUL SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
AREINT 09.05.	2	1p1m PYI	HANHIKIVI	STEHIR 11.09.	2 p	SII VARESSÄIKKÄ	E.HOHTOLA
H.TUOHIMAA				STEHIR 11.09.	1 p	SII ULKONOKKA	H.TUOHIMAA
AREINT 12.08.	8 m	PYI TAKARANTA	H.TUOHIMAA	STEHIR 02.10.	1 p	HAI HUIKKU	PLAMPILA
AREINT 18.08.	2 p	PYI TAKARANTA	H.TUOHIMAA	STEAEA 06.05.	2 m	PAT YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
AREINT 30.08.	1 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STEAEA 06.05.	2 m	PYI PARHALAHTI	H.TAAVETTI
PHALOB 12.05.	1 p	OUS AKIONLAHTI	U.VUOPALA	STEAEA 07.05.	5	LUM SANNANL.-PUHKEAVANMPE	T.ESKELIN
PHALOB 20.05.	1 m	SII ULKONOKKA	J.HAURU	STEAEA 07.05.	2 m	PYI PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PHALOB 22.05.	1 p	SII TAUVO	S.TIMONEN	STEAEA 07.09.	2 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHALOB 12.08.	36 p	LIM VIRKKULA	A.VIERIMAA	STEAEA 10.09.	1 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHALOB 12.08.	2 p	PYI TAKARANTA	H.TUOHIMAA	STEAEA 18.09.	1 p	RAA TASKU	H.TUOHIMAA
PHALOB 17.08.	1 p	HAI	A.VUORJOKI	STEALB 16.05.	1 p	LIM TEMMESJOKISUU	E.HOHTOLA
STECUS 10.05.	1 m	PAT YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	STEALB 19.05.	2 p	OUL JÄTÄRI	A.KAKKO
STECUS 13.05.	2 p	SII TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STEALB 19.05.	1 m	PYI PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
STECUS 13.05.	1 m	OUL JÄTÄRI	A.KAKKO	STEALB 14.08.	3 p	RAA KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA
STECUS 07.10.	1 m	PYI ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	STEALB 15.08.	1 p	HAI HIIDENNIEMI	J.MARKKOLA
STECUS 08.10.	1 m	PYI ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	STEALB 20.08.	2 m	PAT YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
STECUS 30.10.	1 m	PYI ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	COLOEN 26.03.	1 p	KEM ZEPPELIN	T.ESKELIN
LARMIN 30.04.	4 p	LIM TEMMESJOKISUU	H.TAAVETTI	COLOEN 28.03.	1 p	TYR MURTO	T.ESKELIN
LARMIN 02.05.	1 p	HAI ERVASTINRANTA	J.HAURU	COLOEN 29.03.	4 m	PYI PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LARMIN 03.05.	2 p	RAA TIIRANNOKKA	K.VARPENIUS	COLOEN 29.03.	1 m	PAT KK	H.TUOHIMAA
LARMIN 20.08.	3 m	PAT YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	COLOEN 22.08.	1 p	OUL SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI

COLOEN	06.09.	1	m	TYR	MURTO	V.-P.VIKLUND	ANTCER	22.05.	1	SII	SÄÄRENPERÄ	J.MARKKOLA	
COLPAL	26.03.	1	m	KEM	HONKANEN	T.ESKELIN	ANTCER	14.09.	6	p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA
COLPAL	27.03.	3	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	ANTCER	14.09.	4		HAI	ITÄNENÄ	J.AALTO
COLPAL	29.03.	372	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANTCER	14.09.	2	m	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA
COLPAL	29.03.	24	m	KEM	HONKANEN	J.HAURU	ANTCER	17.09.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
COLPAL	29.03.	4	m	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA	ANTCER	18.09.	3	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
COLPAL	03.10.	37	p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	MOTFLA	29.04.	1	p	SII	SÄIKKÄ	TAUVON L.AS.
COLPAL	06.10.	27	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	MOTFLA	01.05.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
COLPAL	30.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	MOTFLA	10.05.	1	p	HAA	HAAPOLAMPI	S.TIMONEN
CUCCAN	16.05.	1	Ä	RUU	REVONLAHTI	M.SUUTARI	MOTFLA	17.09.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
CUCCAN	18.05.	1	p	UTA	AHMAJÄRVI	J.HAURU	MOTFLA	18.09.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
CUCCAN	19.05.	1	p	PAT	HUMMASTINVAARA	R.NEVASAARI	MOTFLA	20.09.	1	m	OUL	JÄTEV.PUHDIST.	J.HAURU
CUCCAN	18.08.	1	p	UTA	ROKUA	T.HERVA	MOTALB	31.03.	1		OUL	LINNANMAA	P.JANSSON
CUCCAN	11.09.	1		KUU	KALLUNKI	H.SEPPÄNEN	MOTALB	02.04.	1	p	PAT	MIKONKARI	J.HAURU
CUCCAN	28.09.	1	p	VIH	RAKEENPERÄ	J.MESKI	MOTALB	04.04.	1	p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA
ASIOTU	16.03.	1		LUM	YLIPÄÄ	K.KOIVULA	MOTALB	17.10.	1		OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
ASIOTU	27.03.	1	p	TYR	KESKIKYLÄ	T.ESKELIN	MOTALB	22.10.	1	p	RAA	KYLMÄNIEMI	H.TUOHIMAA
ASIOTU	02.04.	1	p	PAT	MIKONKARI	J.HAURU	MOTALB	31.10.	1	p	OUL	VIHREÄSAARI	E.HOHTOLA
ASIFLA	08.04.	1	p	KEM	TEPPOLA	A.LUUKKONEN	TROTRO	03.04.	1	p	PUL	JYLHÄNRANTA	E.NIEMELÄ
ASIFLA	10.04.	1	p	TYR		U.VUOPALA	TROTRO	11.04.	1	p	OUL	MADEKOSKI	T.HERVA
ASIFLA	11.04.	1	p	TYR	MURTO	T.FYRSTEN	TROTRO	17.04.	1	m	KUU	KIVESKOSKI	J.MÄKELÄ
ASIFLA	22.09.	1	p	HAU	KELLO	K.NUUTINEN	TROTRO	07.10.	1	p	RAA	MAAPAUHA	H.TUOHIMAA
ASIFLA	02.10.	1	p	HAI	PÖLLÄ	P.LAMPILA	TROTRO	11.10.	1	p	RAA	MAAPAUHA	H.TUOHIMAA
ASIFLA	05.10.	1	m	SII	KAASA	J.HAURU	TROTRO	16.10.	1	p	HAI	ITÄNENÄ	P.LAMPILA
ASIFLA	10.10.	1	p	HAI	ITÄNENÄ	J.MARKKOLA	PRUMOD	08.04.	1	m	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA
APUAPU	21.05.	2	p	OUL	SYVÄSATAMA	J.MESKI	PRUMOD	11.04.	1	p	OUL	VIRKAKATU	J.PESSA
APUAPU	21.05.	2	m	OUL	PELTOLA	J.SIIRA	PRUMOD	16.04.	2	m	HAI	HUIKKU	J.MARKKOLA
APUAPU	21.05.	1		SII	SÄÄRENPERÄ	J.MARKKOLA	PRUMOD	09.10.	1		OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
APUAPU	10.09.	3	p	OUL	KESKUSTA	S.HUTTUNEN	PRUMOD	11.10.	1	p	RAA	KALLA	H.TUOHIMAA
APUAPU	11.09.	3	p	SII	KARINKANTA	H.TUOHIMAA	PRUMOD	06.11.	1	p	OUL	RUSKO	J.HAURU
APUAPU	12.09.	1	m	LIM	KESKUSTA	T.MUTANEN	ERIRUB	01.04.	1	p	RAA	PALONKYLÄ	R.NEVASAARI
JYNTOR	10.05.	1	p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	ERIRUB	05.04.	1	Ä	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
JYNTOR	13.05.	1	Ä	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	ERIRUB	05.04.	1		OUL	HYRY	M.ESKELINEN
JYNTOR	13.05.	1	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	09.10.	5	p	HAI	ITÄNENÄ	J.MARKKOLA
JYNTOR	06.08.	1	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	09.10.	2	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
JYNTOR	07.08.	1	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	09.10.	2	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
JYNTOR	08.08.	1	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	10.10.	1	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
ALAARV	15.03.	1	m	HAU	KELLO	J.RANTAHARJU	LUSSVE	06.05.	1	p	LUM	SANNANL.-PUHKIAPANP.	TESKELIN
ALAARV	17.03.	1	p	OUL	VÄRTTÖ	A.VIERIMAA	LUSSVE	07.05.	1	Ä	RAA	VELKAPERÄ	I.ALAVAINIO
ALAARV	20.03.	1		OUL	RUSKO	A.LUUKKONEN	LUSSVE	13.05.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
ALAARV	06.10.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LUSSVE	08.09.	1	p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA
ALAARV	08.10.	5	p	PYI	YPPÄRIN PELLOT	H.TUOHIMAA	LUSSVE	12.09.	1	p	HAI	ITÄNENÄ	J.MARKKOLA
ALAARV	09.10.	3	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	LUSSVE	13.09.	1		KUU	KIRKONKYLÄ	H.SEPPÄNEN
RIPRIP	14.05.	1	p	KUU	KOLVANKI	M.PIIPPONEN	PHOPHO	10.05.	1	p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA
RIPRIP	15.05.	8	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS YM.	PHOPHO	13.05.	1	p	TEM	KOSKELANKYLÄ	L.KÄRENLAMPI
RIPRIP	16.05.	2	m	OUL	KEMPELEENLAHTI	M.TYNJÄLÄ	PHOPHO	13.05.	1	p	RAA	PALONKYLÄ	R.NEVASAARI
RIPRIP	03.09.	4	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	PHOPHO	13.05.	1	Ä	RUU	REVONLAHTI	H.TAAVETTI
RIPRIP	03.09.	1	m	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	PHOPHO	13.05.	1	p	HAU	KELLO AS.	T.KARJALAINEN
RIPRIP	08.09.	1	m	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	PHOPHO	08.09.	2	p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
RIPRIP	11.09.	2	p	SII	TALUVO	A.VUORJOKI	PHOPHO	11.09.	1	p	SII	KAASA	H.TUOHIMAA
HIRRUS	18.04.	2	m	KEM	HONKANEN	J.HAURU	PHOPHO	13.10.	1	p	HAI	VIRPINIEMI	J.HAURU
HIRRUS	18.04.	1	m	LUM	SANNANLAHTI	E.HOHTOLA	SAXRUB	13.05.	1	p	RAA	PALONKYLÄ	R.NEVASAARI
HIRRUS	20.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	SAXRUB	13.05.	1	p	RAA	RAUTARUUKKI	I.ALAVAINIO
HIRRUS	09.10.	1	p	LUM	VARJAKKA	P.LAMPILA	SAXRUB	14.05.	1	p	HAI	Pökkö	T.HERVA
HIRRUS	23.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	SAXRUB	03.09.	6	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
HIRRUS	24.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	SAXRUB	03.09.	1	p	OUL	SÄÄSKENSUO	T.HERVA
DELURB	12.05.	1	m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	SAXRUB	08.09.	2	p	RAA	KULTALANPERÄ	H.TUOHIMAA
DELURB	12.05.	1	m	LUM	SANNANLAHTI	T.ESKELIN	SAXRUB	11.09.	1	p	SII	ULKONOKKA	H.TUOHIMAA
DELURB	13.05.	3	p	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA	OENOEEN	20.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
DELURB	13.05.	1	m	OUL	JÄTÄRI	A.KAKKO	OENOEEN	21.04.	1	p	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI
DELURB	13.05.	1	m	LUM	SANNANLAHTI	J.HAURU	OENOEEN	24.04.	1	p	TYR	KK O	K.VARPENIUS
DELURB	11.09.	5	p	SII	MERIKYLÄ	H.TUOHIMAA	TURMER	08.12.	1	p	PAT	MAUNULA	K.VARPENIUS
DELURB	13.09.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	TURMER	24.12.	1	p	OUL	MYLLYOJA	A.MATILA
DELURB	20.09.	1	p	PYI	HARMI	K.VARPENIUS	TURPIL	26.11.	2	m	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA
ANTTRI	17.04.	1	m	LUM	SANNANLAHTI	J.AALTO	TURPIL	26.11.	1	p	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN
ANTTRI	17.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	TURPIL	30.11.	1	p	LIM	KESKUSTA	O.HEIKKURI
ANTTRI	20.04.	1	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	TURPHI	12.04.	2		HAI	U.VUOPALA	
ANTTRI	17.09.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	TURPHI	17.04.	7	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
ANTTRI	18.09.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	TURPHI	17.04.	1		LUM	SANNANLAHTI	J.AALTO
ANTTRI	19.09.	1	m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	TURPHI	18.04.	2	m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
ANTPRA	02.04.	1	p	RAA	PASKALAHTI	S.SIRVIÖ	TURPHI	07.10.	1	m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS
ANTPRA	06.04.	1	m	LIM	VIRKKULA	J.HAURU	TURPHI	09.10.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
ANTPRA	07.04.	10	m	LIM	VIRKKULA	J.PESSA	TURPHI	09.10.	1		HAI	KAARA	J.MARKKOLA
ANTPRA	09.10.	109	p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	TURILI	03.04.	2	m	RAA	KULJUNLAHTI	I.ALAVAINIO
ANTPRA	09.10.	11	m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	TURILI	03.04.	2	m	RAA	RAUTARUUKKI	I.ALAVAINIO
ANTPRA	16.10.	1	p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	TURILI	09.04.	1	p	OUL	SANGINSUU	T.HERVA
ANTCER	21.05.	2	p	OUL	SYVÄSATAMA	J.HAURU	TURILI	10.04.	3	m	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA
ANTCER	21.05.	1	m	RAA	LEHMIRANTA	H.TUOHIMAA	TURILI	31.10.	2		RAA	YKKÖSREITTI	J.KOISTINEN

TURILI	14.11.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	LANCOL	27.05.	3	SII	TAUVO	J.AALTO
TURILI	22.11.	1 p	HAU	HALOSENNIEMI	P.RAHKO	LANCOL	01.09.	1 p	RAA	PASKALAHTI	R.NEVASAARI
TURVIS	31.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LANCOL	11.09.	1 p	SII	TAUVONTIE	A.VUORJOKI
TURVIS	03.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	LANCOL	11.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
TURVIS	10.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CORFRU	04.03.	7 m	RAA	LAPALUOTO	I.ALAVAINIO
TURVIS	16.10.	1 p	RAA	KULTALANLAHTI	H.TUOHIMAA	CORFRU	13.03.	2 p	OUL	HUPISAARET	T.MUTANEN
TURVIS	10.11.	1 p	SII	VARESSÄIKKÄ	J.HAURU	CORFRU	23.10.	1 p	OUL	MADEKOSKI	T.HERVA
TURVIS	13.11.	1 p	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN	CORFRU	10.11.	2 m	OUL	OULUNSUU	T.MUTANEN
ACRSCH	13.05.	1 p	KUU	KITRONINPURO	M.VARESVUO	CORFRU	26.12.	1	OUL	RAKSILA	J.RANTAHARJU
ACRSCH	20.05.	2 p	SII	VARESSÄIKKÄ	J.HAURU	STUVUL	26.03.	1 p	RAA	VELKAPERÄ	I.ALAVAINIO
ACRSCH	20.05.	1 Ä	SII	ULKONOKKA	J.HAURU	STUVUL	29.03.	1 p	HAI	JÄRVENTAUSTA	S.HAAPALA
ACRSCH	21.05.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	M.TYNJÄLÄ	STUVUL	29.03.	2 m	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
ACRSCH	15.09.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	V.-P.VIKLUND	STUVUL	30.03.	6 p	RAA	LAPALUOTO	R.NEVASAARI
ACRSCH	16.09.	20	OUS	VARJAKKA	T.HERVA	STUVUL	24.10.	8 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
ACRSCH	18.09.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	STUVUL	07.11.	1 p	RAA	VELKAPERÄ	H.TUOHIMAA
SYLCUR	18.05.	1 Ä	SII	SÄÄRI	S.TIMONEN	STUVUL	14.11.	8 p	OUL	RUSKO	J.HAURU
SYLCUR	19.05.	2 p	SII	KAASA	J.HAURU	FRICOE	14.03.	1 p	KII	KK	T.OHENOJA
SYLCUR	19.05.	1 p	OUL	PATENIEMI	T.MUTANEN	FRICOE	17.03.	1 p	PAT	TAIMITIE	K.VARPENIUS
SYLCUR	11.09.	1 p	SII	ULKONOKKA	K.RANNIKKO	FRICOE	28.03.	1	RAA	YKKÖSREITTI	J.KOISTINEN
SYLCUR	15.09.	1 p	RAA	KONINKARI	H.TUOHIMAA	FRICOE	11.10.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
SYLCUR	17.09.	1 p	PAT	TOIVONTIE	H.TUOHIMAA	FRICOE	31.10.	1	RAA	YKKÖSREITTI	J.KOISTINEN
SYLCOM	22.05.	1 Ä	LIM	VIRKKULA	A.VIERIMAA	FRICOE	19.11.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
SYLCOM	23.05.	1 p	KEM	TEPPOLA	T.HERVA	FRIMON	30.03.	2 p	PAT	MIKONKARI	V.TIKKANEN
SYLCOM	24.05.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	M.TYNJÄLÄ	FRIMON	31.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
SYLCOM	13.08.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN	FRIMON	02.04.	1	KUU	KIRKONKYLÄ	H.SEPPÄNEN
SYLCOM	20.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	FRIMON	02.04.	1 p	OUL	HIETASAARI	U.VUOPALA
SYLCOM	28.08.	1 p	HAI	JÄRVENTAUS	S.HAAPALA	FRIMON	02.04.	1	KUU	LAHDENTAUS	H.SEPPÄNEN
SYLBOR	22.05.	1 p	LUM	SANNANLAHTI	A.LUUKKONEN	FRIMON	28.10.	1 p	RUU	KK	H.TAAVETTI
SYLBOR	23.05.	1 p	SII	TAUVO	A.LUUKKONEN	FRIMON	14.11.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
SYLBOR	23.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	FRIMON	15.12.	1 p	PAT	MAUNULA	K.VARPENIUS
SYLBOR	23.09.	1 p	OUL	A.VUORJOKI	CARSPI	14.03.	5 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
SYLBOR	25.09.	1 p	OUL	A.VUORJOKI	CARSPI	21.03.	3 m	TEM	POIKA-TEMMES	R.KYLMÄNEN	
SYLBOR	10.10.	1 p	RAA	TASKU	K.VARPENIUS	CARSPI	21.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
SYLATR	28.05.	1	UTA	KK	H.SEPPÄNEN	CARSPI	17.10.	4 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
SYLATR	29.05.	1	LIM	MUSEO	J.AALTO	CARSPI	23.10.	5 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
SYLATR	29.05.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	CARSPI	12.11.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	J.HAURU
PHYSIB	21.05.	2 p	SII	SÄÄRENPERÄ	J.MARKKOLA	CARCAN	29.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PHYSIB	21.05.	1 Ä	SII	ULKONOKKA	J.HAURU	CARCAN	30.03.	1 p	TYR	PERÖJA	J.HAURU
PHYSIB	22.05.	1 Ä	OUS	A.VUORJOKI	CARCAN	05.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	
PHYCOL	21.04.	1 Ä	OUN	KK	M.KURVINEN	CARCAN	03.10.	4 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
PHYCOL	21.04.	1	OUN	SARVANNISKA	M.KURVINEN	CARCAN	17.10.	3 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
PHYCOL	24.04.	1	LUM	SANNANLAHTI	J.AALTO	CARCAN	23.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
PHYCOL	24.04.	1 m	VIH	UTUNEN	R.KYLMÄNEN	CARERY	13.05.	2 Ä	RAA	RAUTARUUKKI	I.ALAVAINIO
PHYCOL	24.04.	1 Ä	PYI	TEERELÄ	I.ALAVAINIO	CARERY	20.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHYCOL	24.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	T.FYRSTÉN	CARERY	22.05.	1 p	LUM	SANNANLAHTI	A.LUUKKONEN
PHYCOL	06.10.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	CARERY	01.08.	3 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
PHYCOL	09.10.	3 p	PAT	YRJÄNÄ	P.LAMPILA	CARERY	09.08.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	J.HAURU
PHYCOL	10.10.	1 p	RAA	TASKU	K.VARPENIUS	CARERY	30.09.	1 p	HAI	LUOTEISRANTA	P.LAMPILA
PHYLUS	22.04.	1 p	OUL	PATENIEMI	T.MUTANEN	CALLAP	01.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
PHYLUS	24.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	A.LUUKKONEN	CALLAP	02.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
PHYLUS	25.04.	3	HAI	KIRKKOSALMI	A.LUUKKONEN	CALLAP	09.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PHYLUS	27.09.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	J.HAURU	CALLAP	02.10.	2	HAI	ISOMATALA	J.AALTO
PHYLUS	02.10.	1	HAI	ISOMATALA	J.AALTO	CALLAP	03.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
PHYLUS	20.10.	1	LIM	TUPOS	T.MUTANEN	CALLAP	31.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
MUSSTR	21.05.	1 p	LUM	SANNANLAHTI	A.VIERIMAA	EMBHOR	06.05.	1 Ä	PAT	PÖLLÄ	K.VARPENIUS
MUSSTR	22.05.	5 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	EMBHOR	12.05.	1 Ä	LIM	VIRKKULA	M.LEIVISKÄ
MUSSTR	22.05.	1 p	PAT	MIKONKARI	J.HAURU	EMBHOR	13.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
MUSSTR	22.05.	1 p	RAN	ISO-OJA	R.KYLMÄNEN	EMBHOR	26.08.	1 p	OUL	SääSKENSUO	T.HERVA
MUSSTR	22.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	EMBHOR	03.09.	1 p	SII	TAUVO	A.VUORJOKI
MUSSTR	22.05.	1 p	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	EMBRUS	18.04.	1 m	KEM	HONKANEN	J.HAURU
MUSSTR	22.05.	1 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA	EMBRUS	20.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
MUSSTR	22.05.	1 p	OUL	HIETASAARI	T.HERVA	EMBRUS	28.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MUSSTR	22.05.	1 p	KUU	TOLPANNIEMI	M.HOVI	EMBRUS	18.09.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MUSSTR	22.05.	1	SII	SÄÄRENPERÄ	J.MARKKOLA	EMBRUS	18.09.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	E.MIKKONEN
MUSSTR	22.05.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	EMBRUS	19.09.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MUSSTR	16.09.	1	HAI	KIRKKOSALMI	T.HERVA	EMBPUS	17.05.	1 p	KUU	SUOLAVAARA	P.KALINAINEN
MUSSTR	25.09.	1	PAT	YRJÄNÄ	J.AALTO	EMBPUS	30.05.	1 p	KUU	OULANKA	J.JANTUNEN
MUSSTR	02.10.	1 p	HAI	ITÄNENÄ	J.HAURU	EMBPUS	02.06.	3 p	HAI	MUNAKULJU	J.MARKKOLA
FICHYP	25.04.	1 Ä	PYI	HANHIKIVI	I.ALAVAINIO	EMBPUS	12.09.	1 p	OUL	JÄTEV.PUHDIST.	J.HAURU
FICHYP	11.05.	1	OUN	SARVANNISKA	M.KURVINEN	EMBPUS	12.09.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI
FICHYP	13.05.	1 p	OUS	PAPINKARI	T.HERVA	EMBPUS	12.09.	1	HAI	ITÄNENÄ	J.MARKKOLA
FICHYP	15.08.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI	EMBPUS	18.09.	1 m	RAA	TASKU	H.TUOHIMAA
FICHYP	20.08.	2 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	EMBSCH	05.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
FICHYP	06.09.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	J.HAURU	EMBSCH	06.04.	1 p	LIM	VIRKKULA	J.HAURU
LANCOL	26.05.	2 p	OUL	VIHREÄSAARI	V.-P.VIKLUND	EMBSCH	09.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LANCOL	26.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	EMBSCH	09.10.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
						EMBSCH	11.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
						EMBSCH	17.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	K.KARJALAHTI

LINNUT POHJOIS-POHJANMAALLA 1996

Sami Timonen, Janne Aalto ja Pirkka Aalto

Tämä katsaus sisältää kalenterivuoden 1996 kiintoisimmat lintuhavainnot Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen alueelta. Katsaus sisältää mm. tiedot kevään ensisaapujista, päämuutosta ja merkittävimmistä kerääntymistä ja syksyn osalta vastaavat muuttohavainnot. Tietyistä harvalukuisista pesimälajeista katsauksesta löytyvät reviirimäärät. Linnuston käsittely seuraa hyvin pitkälle PPLY:n arkisto-ohjeiden mukaisten havaintojen käsittelyä.

Vuoden 1996 linnustoa on käsitelty aiemmin seuraavissa kirjoituksissa: Tauvon lintuasemakatsaus (Tynjälä ym. 1998) ja harvinaisuus-katsaus (Aalto 1998).

Siikajoen Tauvon lintuasemalla oli Euro-Afrikka -projektin viimeisen vuoden vuoksi varsin hyvä miehityskausi. Miehitysvuorokausia oli yhteensä 477. Kevään yhtäjaksoinen miehitys oli 9.5.–16.6. ja syksyllä vastaavasti 19.7.–17.10. Lintuaseman havainnoijien nimiä ei näy lajikäsittelyissä - tämä johtuu aseman havaintojen koodaussysteemistä, jossa ei laiteta havainnoijia erikseen näkyviin.

Pattijoen Yrjänässä havainnoitiin 20.6.–7.12. yhteensä 100 havainnointipäivänä yhteensä 304 tuntia 55 minuuttia. Kuukausittain tämä jakaantui seuraavasti: kesäkuu 13 h 30 min (4 pv), heinäkuu 51 h 35 min (20 pv), elokuu 90 tuntia 5 min (22 pv), syyskuu 83 tuntia 35 min (25 pv), lokakuu 43 tuntia 35 min (16 pv) ja marraskuu 19 tuntia 15 min (11 pv) ja joulukuu 3 tuntia (2 pv). Päähavainnoitsijoina toimivat Heikki Tuohimaa (71 pv) ja Kari Varpenius (58 pv).

Lintuvuoden 1996 pääilmiöitä ja

huippukohtia olivat mm. kirjosiipikäpylintujen runsas talvi- ja kevät-esiintyminen ja pesintä alueella sekä urpiaisen Suomen ennätysmuutto Pyhäjoen Parhalahdella maaliskuussa. Samalla paikalla nähtiin massiivinen lapinsirkkumuutto toukokuun alussa ja hieno kahlaajamuutto toukokuun puolivälissä, jossa pääosin olivat liro, suokukko ja mustaviklo. Syksyllä pähkinähakin ja -nakkelin esiintyminen jatkui runsaana, ja kesällä nakkeli pesikin kahdessa paikassa.

Havainnointi etenkin Raahan seudulla oli Kari Varpeniuksen ja Heikki Tuohimaan ansiosta kiitettävän aktiivista ja laajempaa kuin aiemmin, ja se näkyi alueelta palautettujen havaintojen määrässä.

Katsauksen kirjoittajien laji-jako ja avustajat

Sami Timonen kirjoitti katsauksen johdantotekstin ja vastasi katsauksen lopullisesta toimittamisesta. Matti Tynjälä tulosti n. 20 000 havaintoa paperille kirjoittajia varten sekä listasi erikseen Tauvon havainnot ja rengastukset. Pekka Rahko naputteli säätiladiagrammin tiedot ja kirjoitti sääosuuden ja Esa Hohtola piirsi sääkuvan.

Katsauksen lajeista Janne Aalto kirjoitti kuikkalinnut - hanhet sekä kahlaajat, Pirkka Aalto sorsalinnut ja Sami Timonen kaikki muut lajit.

Mikäli havaitset tässä katsauksessa vääriä tietoja, lähetä oikaisusi virheistä ja mahdolliset lisäyksesi havaintoihin PPLY:n uudelle arkistonhoitajalle Matti Tynjälälle, os. Kenttäpostintie 3 D, 90160 Oulu.

Kiitokset

Suurin kiitos kuuluu kaikille havain-

tojaan PPLY:lle palauttaneille kymmenille lintuharrastajille. Katsauksen kirjoittamisessa olivat suurena apuna Raahan lintuharrastajat Surnia r.y:n Heikki Tuohimaan ja Kari Varpeniuksen koostamat talvi-, kevät ja syyskatsaukset, joissa on kerätty alueen havainnot yhteen ja pohdittu eri lajien esiintymisiä. Kiitokset kuuluvat koostajille näiden yhteenvetojen käyttömahdollisuudesta. Matti Tynjälä listasi jälleen kerran Tauvon lintuaseman havainnot. Heikki Seppänen luovutti käyttöön Kuusamon kevätmuuttohavainnot. Ari Kakko tarkisti katsauksen petolintujen reviiiritiedot.

Vuoden 1996 sää

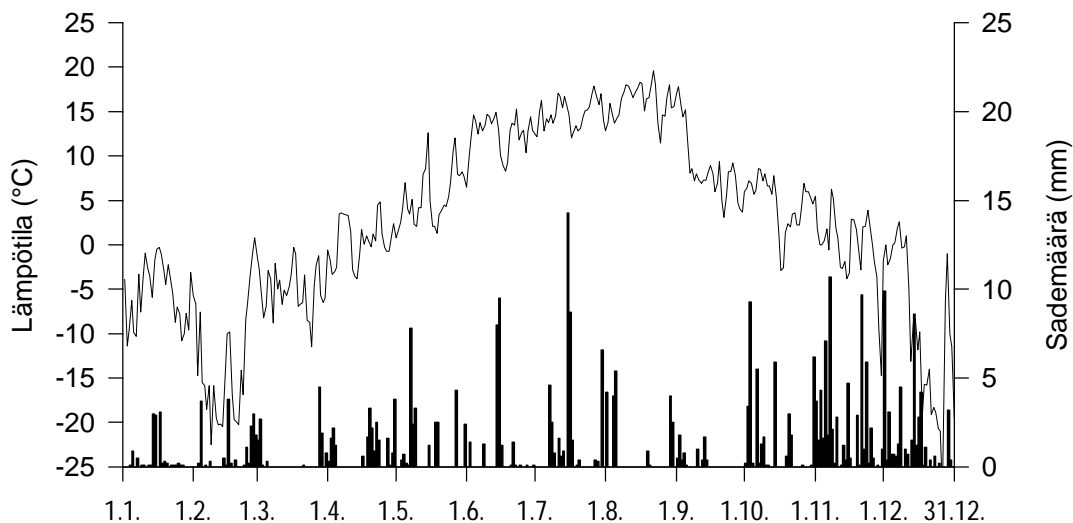
Säätila perustuu Ilmatieteen laitoksen kuukausikatsauksiin, jonka kaikki ilmastoarvot on mitattu Oulun lentoasemalla. Kuvassa 1 on esitetty päivittäisten keskilämpötilojen ja sademäärien kehitys.

Talvi

Tammikuu oli harvinaisen pilvinen, ja kuukausi oli tästä johtuen Pohjois-Suomessa 5–7 astetta keskimääräistä lauhempi. Suojasäitä ei kuitenkaan ollut. Pilvisyydestä huolimatta tammikuun sademäärä jäi alle puoleen tavanomaisesta. Helmikuu puolestaan oli Oulun läänissä 2–3 astetta keskiarvoa kylmempi. Sademäärä oli normaali.

Kevät

Maaliskuussa satoi tavanomaista vähemmän. Lunta oli kuitenkin talven aikana kertynyt hieman keskimääräistä enemmän, ja lumen syvyys oli Oulun tienoilla 54 cm. Huh-tikuun keskilämpötila ja sademäärä olivat normaaleja. Toukokuu oli

Kuva 1. Vuoden 1996 päivittäinen keskilämpötila ja sademäärä Oulunsalon lentoasemalla.

koko maassa keskimääräistä kylmempi. Pohjois-Pohjanmaalla kasvukausi alkoi runsaan viikon myöhässä, toukokuun 20. päivän tienoilta. Sadetta tuli toukokuussa normaalisti.

Kesä

Kesäkuu oli viileä. Kuukauden sademäärä oli yleisesti vähän tavallista runsaampi, mutta Oulun ympäristössä satoi keskimääräistä vähemmän. Kesä jatkui heinäkuussa viileänä, ajoittain jopa koleana. Tilastollisesti yhtä viileitä heinäkuuta sattuu viitteen vuotena sadasta. Sademäärä jäi hieman alle keskiarvon. Elokuu oli koko maassa selvästi tavanomaista lämpimämpi. Sademäärä jäi alhaiseksi. Pohjois-Pohjanmaalla satoi paikoitellen vain 30 prosenttia elokuun keskiarvosta.

Syksy

Syyskuu oli hieman keskimääräistä viileämpi. Syksy jatkui kuivana, kuukauden sademäärä jäi paikoitellen ennätyskellisen alhaiseksi. Lokakuu oli pari astetta tavanomaista lämpimämpi ja sademäärän suhteen tavanomainen. Tuulet olivat eteläpuoleisia, pohjois- ja koillistuulten osuus jäi kahdeksaan prosenttiin. Marraskuu oli runsassateinen ja lämmin. Joulukuun alku jatkui hyvin leutona, mutta kuun puolivälissä alkoi pakkaskausi. Joulupäivän

liki 30 asteen pakkasen lauhtui Tapaninpäivänä hyvin nopeasti kuuteen asteeseen. Sademäärät olivat puolitoistakertaisia pitkäaikaisiin tilastoihin nähden.

Lajikohtainen katsaus

Kuikat ja uikut

Kaakkuri (*Gavia stellata*) ja **kuikkalintulaji** (*Gavia sp.*): Kevään ensimmäinen kaakkuri löytyi 6.5. paikallisena PYI Harmista (HTa). Seuraavina päivinä 7.5. ja 8.5. muutti PYI Elävisluodossa yksi lintu molempina päivinä sekä 8.5. yksi lintu myös PYI Hanhikivellä (HTu). 15.5. muutti PYI Hanhikivellä jo 32 lintua (KVa, HTu), ennen kuin havaittiin ensimmäiset kaakkurit Pyhäjoen ulkopuolella. 17.5. muutti PAT Yrjänässä jo 61 ja 18.5. kevään suurin muutto 93 kaakkuria (kuikka 90m + sp. 271m) (yht. 454 gaviaa) (KVa), 19.5. edelleen Yrjänässä 60m (+ sp. 149m) (yht. 252 gaviaa) (HTu, KVa) ja 22.5. 53m (+ kuikka 35m ja sp. 132m) (yht. 220 gaviaa) (HTu, KVa). Viimeinen suuri muutto nähtiin 28.5. SII Kaasannokalla, jossa muutti 68 lintua (STi). Keväällä havaittiin rannikolla muuttavia kaakkureita yhteensä noin 600.

Sisämaahan ensimmäiset kaakkurit saapuivat 21.5. UTA Ahmasjärvelle (The), 1.6. TAI Tyrämälle saapui pariskunta (JRä) ja 8.6. myös

KUU Kuusamojärvelle yksi lintu (HSe). Kuusamossa tavattiin kaakkureita kesärallin aikaan 15.–16.6. ainakin neljässä paikassa: Torangissa (PAa, JMä ym.), Heikkisennivassa (KRä, KHä ym.), Kitkalla (PKä ym.) ja Kantokylässä (IHä, SRä ym.). Poikueita ja revireitä ilmoitettiin 17.6. MUH Karpasuolta 2p (TKi) ja 26.6. UTA Kirvessuolta 2 ad + 2 pull (TKi).

Syksyllä suurin paikallisten kaakkurien kerääntymä havaittiin 4.7. PAT Yrjänässä, jossa merellä kellui 12 ja muutti kolme lintua (HTu). Syksyn suurin muuttajamäärä oli 9.11. PYI Hanhikivi 4m (HTu, HTa) ja koko syksyn yhteissumma 66 m/p.

Talviset gaviat ovat alueellamme hyvin harvalukuisia, nyt kuitenkin nähtiin kaksi viikkoa edellisen jälkeen joulukuun puolella 1.12. RAA Lohikarissa 1m (KVä). Vielä myöhemmin 2.12. PAT Mikonkarissa ja RAA Lapaluodossa nähtiin muuttava määrättämätön gavia (KVä) sekä 3.12. PAT Mikonkarissa paikallinen gavia (HTu).

Kuikka (*Gavia arctica*) ja **kuikkalintulaji** (*Gavia sp.*): Kevään kiireisimmät kuikat ehtivät 4.5. PYI Ulkoharmin paikalliseksi kahden yksilön voimin ja yksi lintu PYI Elävisluotoon, jossa oli myös kaksi *Gavia sp.*:ta (HTu, KVä). Kuikkia

nähtiin 8.5. PYI Elävisluodossa jo 52 muuttavaa (+ sp. 60m) (yht. 113 gaviaa) (HTu), ja ensimmäiset Pyhäjoen ulkopuoliset havainnot LUM Pitkänokalla kolme ja Puhkiavanperällä yksi lintu (PAa, PKu). 9.5. PYI Ulkoharmissa muutti 74 yksilöä (+ kaakkuri 15 ja sp. 10m), ja 10.5. saapui ensimmäinen kuikka KUU Kuusamojärvelle (ALv). Seuraavana päivänä 11.5. muutti PYI Hanhikivellä 119 ja oli 40 kuikkaa paikallisenä (+ kaakkuri 1m ja sp. 50m) (HTu, KVa). 18.5. muutti SII Tavovossa kevään huippuna 140 kuikkaa (AVu), ja yhteensä muutti 17.–18.5. SII Tavovossa arviolta 300 kuikkaa (UVu), samoina päivinä ynnättiin myös PAT Yrjänästä yhteensä 191 muuttajaa: 17.5. 101m (+ sp. 224m) (yht. 386 gaviaa) ja 18.5. 90m (+ kaakkuri 93m ja sp. 271m) (KVa). Lisäksi 20.5. muutti Yrjänässä 62 kuikkaa (+ sp. 215m ja 13 kaakkuria). Kevään viimeisin suuri muutto oli 22.5. PAT Yrjänän 35m (yht. 220 gaviaa) (HTu, KVa). Kevään muuttavien kuikkien yhteissummaksi tuli n. 1080 lintua ja Gavia sp:n osalta n. 2000 yksilöä.

25.6. nähtiin KUU Vihtasalmella Koillismaan suurin kuikkamäärä 37 lintua (MRy). Kesällä PAT Yrjänässä 4.7. 6N13p (+ sp. 8N12p). Myöhemmin syysmuutossa ei huippuja, vaan PAT Yrjänässä havaittiin tasaisesti elokuun puolivälistä lokakuun puoliväliin muutaman linnun päiväsummia. Määritettyjä kuikkia yhteensä 79 m/p ja Gavia sp:tä 124 m/p aina talveen asti. Yhteensä PAT Yrjänässä havaittiin syksyn stajjeissa 244 Gaviaa (mukaan lukien määritetyt). Syksyn viimeiset kuikat nähtiin lokakuun lopulla: 27.10. RAA Preiskarissa 1p ja 29.10. RAA Siniluodossa 2p (KVa).

Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*): Kevään ensimmäinen ja ainoa huhnikuinen ”silkkiuikka” saapui jo 23.4. RAA Kuljunniemelle paikalliseksi (KVa). Seuraavat ”persejalat” (=podiceps) saapuivat 2.5. Ouluun joukolla, sillä Oritkarin satamassa oli 8 lintua (AVu, TEs) ja Pyykösjärvellä yksi lintu (PAa, AAa). Kuusamoon ensimmäiset saapuivat 16.5.

Vihtasalmelle kaksi ja Nilojärvelle kaksi lintua (MRy). Suurimmat keväiset ja kesäiset paikallissummat olivat 21.5. UTA Ahmasjärven n.30p (THe), 22.5. LIM Suisto 33p (PKu), 7.6. KEM–OUS Letto 74p (PAa, PKu) ja 8.6. OUS Kylänpuolenlahti 23p (PAa). Paras muutto oli 20.5. PAT Yrjänä 18m (HTu, KVa).

Syksyllä suurimmat kerääntymät nähtiin tutusti PAT Yrjänässä: 8.9. ensimmäisen kerran satasten ylitys 104p (KVa, HTu, HTa), 26.9. 130p (HTu) ja 28.9. 70p (HTu, KVa), jonka jälkeen häipyivät suuremmin määrin muuttolle. Parhaat havaitut muuttot olivat 5.10. 14m (KVa, PKä, JKo) ja 6.10. 12m (HTu, HTa ym.). Marraskuulta eri puolilta vielä runsaasti havaintoja, ja vuoden viimeinen nähtiin pari viikkoa edellisen yksilön jälkeen 28.11. asti OUL Pyykösjärvellä (TEs).

Härkälintu (*Podiceps grisegena*): Kevään ensimmäiset härkälinnut saapuivat 8.5. PYI Elävisluotoon, jossa 4p (HTu). Seuraavat härkälinnut nähtiin 9.5. PYI Hanhikivellä 1p (KVa) ja OUL Oritkarissa 1p (UVu). Seuraava olikin yllättäen 14.5. LIM Hirvinevan tekolintujärvellä (PAa, JAa).

Kevään parhaimmat muuttopäivät osuivat PAT Yrjänään 19.5. 270m63p (66a), 20.5. 463m (86a), jolloin paikalla myös suurin paikalliskerääntymä 83p, 21.5. 218m (45a) ja 23.5. 266m klo 17.15–24.00 (61a) (HTu, KVa). Yhteensä Raahan seudulla havaittiin 1300m154p härkälintua, josta saadaan keskimääräiseksi muuttoparven kooksi 4,5 yksilöä. Muualta kuin Raahan seudulta ilmoitettiin vain 20 muuttavaa. Koillismaalle ensimmäinen härkälintu saapui mylvimään 25.5. KUU Mustaniemeen (HKe).

Syksyn harvoista härkälinnuista nähtiin 13.10. PYI Elävisluodossa yksi ja syksyn ainoa muuttava (JJa, HSo, KVa) ja HAI Potinlahdella 1p (ARa, HKu). Ylivoimaisesti myöhäisin härkälintu viivytelti ennätysmyöhään marraskuulle, jolloin 23.11. PYI Elävisluodossa 1p (HTu, KVa).

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*): Keväällä ”mukuruuta” alkoi saapua alueellemme toukokuun alusta lähtien. Näistä ensimmäinen saapui vappuna 1.5. RAA Lapaluotoon (HTu, KVa), ja 4.5. PYI Harmissa oli jo 7p (HTu, KVa). Eniten keväällä lintuja oli kasaantunut 16.5. RAA Oravanjärvelle, jossa 14p (HTu). Toiseksi suurin määrä havaittiin keskikesällä 2.7. PYI Kopiston tekojärvellä, jossa 13p (HTu).

Kevään ja kesän vähemmän tunnetuista reviiipaikoista mainittakoon 13.5. YKI Kuivasnauma 1p (SHu), 19.5. MUH Kylmälänkylä, Kalettomanjärvi 1/1p (KKr) ja 30.5. PII Vähä Lamujärvi 2p (TKi).

Syksyllä ilmoitettiin vain yksittäisiä lintuja. Viimeiset mukurut havaittiin lokakuun alkupuolella, jolloin 5.10. RAA Santaholma 1p (KVa) ja 6.10. PAT Yrjänä 1p (HTu, HTa ym.).

Merimetso ja haikarat

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*): Kevään ensimmäiset muuttava ja paikallinen merimetso nähtiin 5.4. RAA Lapaluodossa (HTa). Seuraavana päivänä 6.4. muutti merimetsoja jo enemmän, PYI Parhalahden kalasatama a30m aamupäivällä (HTu, KVa) ja 93m iltapäivällä (KVa). Mahdollisesti sama 30 linnun parvi havaittiin myös SII Tavovossa (VOr).

Kevään yli 500 linnun massapäivät olivat 29.4. PYI Parhalahti 686m (18a) (HTu, KVa) ja 8.5. PYI Elävisluoto 594m (7a) (HTu). Seuraavassa muut vähintään 200 linnun päiväsummat: 21.4. HAI Kirkkosalmi 280m (JMa, STi ym.), 27.4. HAI Kirkkosalmi 200m (STi, HHo ym.), 30.4. PYI Parhalahti 367m (KVa), 1.5. PYI Parhalahti 225m (HTu, KVa) ja 9.5. PYI Ulkoharmi 213m (HTu). Tämän lisäksi havaittiin monia usean kymmenen linnun päiviä. Koillismaalla harvalukuinen merimetso havaittiin 10.5. KUU Nissinvaarassa (E.Paasoara). Kevään yhteissumma oli karkeasti laskettuna n.4660 yksilöä, joissa voi olla muutamia satojakin samoja yksilöitä. Tästä summasta Raahan seudun osuus on n.2700 lintua.

Kesäaikaan pyöri 8.6. RAA Saaristossa 19p+m (HTu), 18.6. PAT Yrjänässä 4m (KVä) ja 24.7. OUL Riitankarilla 1p (TEs, I. Kaarto).

Syysmuutto alkoi 30.8., jolloin PYI Veteraanimajalla 17S (HTu). Tämän lisäksi 10 muuttajaa ylitettiin vain neljä kertaa. Suurin muuttoparvi havaittiin 13.9. PAT Yrjänässä, jossa iltapäivällä a58m (KVä). Muuttoa jatkui lokakuun loppuun asti. Marraskuussa nähtiin lintuja RAA saaristossa aina marraskuun puoliväliin asti, ja viimeinen muuttava oli 30.11. OUL Värttö 1m (PAa). Paikallinen lintu löydettiin samana päivänä OUL Oritkarista (ARa), jossa tämä esi aikuinen lintu viihtyi aina 4.12. asti (TEs). Syksyn yhteissumma oli n.300 m/p.

Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*): Keväällä ensimmäinen kaulushaikara havaittiin 2.5. PYI Harmisassa, jossa ”botte” laskeutui takalamelle yllättäen yksinäisen retkeilijän (KVä). Muuten ”pulloon puhaltajia” havaittiin keväällä ja kesällä seuraavasti: HAI Ontonperässä, Syökarinlahdella, Kirkkosalmella, Viinikanlahdella, kussakin yksi lintu; Liminganlahden alueella LIM Rusilan kanavalla 1 ja Suistossa 1 (Virkkulan ja Temmesjokisuun torneille kuullut linnut kuuluvat näihin); LUM Puhkiavanperällä 1 (kuului LUM Letolle, Pitkänokalle ja LIM Virkkulaan); OUS–KEM Nenällä 2 (OUS Letolle kuuluneet ovat näitä), PAT Heinikarinlahdella 1 ja SII Säikänlahdella 1. Liminganlahden lintulaskijat, joiden tulkintaan yllä oleva lintujen jakaantuminen eri paikoille perustuu, ilmoittivat touko-kuulta lahdelta yhteensä 5 eri lintua (PAa, JAa, PKu). Täten koko vuoden yhteissumma oli 11. Viimeinen kaulushaikara havaittiin Virkkulan havaintovihkon mukaan 6.7. LUM Puhkiavanperällä.

Harmaahaikara (*Ardea cinerea*): Vuoden yhteissumma oli 17 lintua, joista keväällä 14 ja syksyllä kolme yksilöä. Kevään ensimmäiset ”ardemat” olivat huomattavan aikaisia, sillä ensimmäinen istuskeli 7.4. Hailuodon lauttaväylän varrella jääl-

lä (STi, JWi, JMa) ja 8.4. seuraava muutti PAT Mikonkarissa (JHa). Kaikki muut havainnot: 10.–11.4. RAA Kuljunlahti 1p (P. Keränen, HTu), 20.4. RAA Paskalahti 1p (HTu, KVä), 21.4. PYI Parhalahti 2m (HTu, KKp ym.), HAI Kirkkosalmi 2m (STi, JMa ym.), PYI Yppäri 1m (PKä) ja KEM Esso ja kk 1m (TKi), huhtikuun lopussa PAT Mikonkari 1p (T.Tammiketo), 30.4. SII Siikajokisuu 1p (HTu), 13.5. HAI Vaski 1m (TKi) ja 29.5. SII Tauvo 1m.

Kesällä heinäkuun aikana ilmoitettiin PAT Jokisuusta 1p (JPr). Syksyllä ardeita nähtiin vain kolme: 6.8. PAT Yrjänä 1m (HTu), 8.8. SII Säikänlahti 1p ja 30.8. RUU Revonlahti (HTa).

Joutsenet, hanhet ja sorsat

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*): Talvella tammikisalaiset saivat juhlia hyvällä pinnalla ja uudella Surnian talvilajilla, kun 18.1. lähtien RAA Lapaluodossa oli paikallisena 2kv ”kyhmäri”. Ensimmäiset lintuharrastajat näkivät linnun 19.1. (HTu, REL, KVä). Lintua käytiinkin tammikuun lopussa ihailemassa joukolle, ja se viihtyi paikalla 13.2. asti (KVä) ennen ”lähtemistään laajemmille vesille tuonelan joutsenten synkkään seurueeseen” (lainaus Raahan talvikatsauksesta), eli maallikot löysivät linnun ruhon maaliskuussa.

Kevään ensimmäiset kyhmärit saapuivat 8.5. LUM Sannanlahdelle 2 yksilön voimin (HHe), ja 9.5. oli aikuinen kyhmäri PYI Hietakarinhahdella (KVä). Seuraavat havikset 21.–25.5. HAI Rautaletonreikä–Tömppä 1p (PPO, STi ym.), 23.5. PAT Yrjänä 1m (KVä, HTu), 24.–26.5. SII Säärenperä 1p (TEs, STi ym.), 4.6. LUM Varjakka 2m (PAa, PKu), 4.–5.6. LUM Sannanlahti 1p (PAa, PKu), 6.6. LIM Virkkula 1p (PAa, PKu ym.), 11.–25.6. PAT Mikonkari 1 ad p (HTu), 12.6. PAT Yrjänä 1m (KVä), 18.6. PAT Yrjänä 1 ad p, lähti N (HTu), ja viimeinen 2.7. PAT Yrjänässä paikallisena (HTu). Yhteensä kevään ja kesän aikana kyhmäreitä havaittiin 14 kappaletta. Syksyllä kyhmäreitä ei

sitten enää havaittukaan.

Pikkujoutsen (*Cygnus columbianus*): Vuosi oli aika hyvä pikkujoutsenvuosi, sillä noin 44 yksilöä havaittiin. Kevään ensimmäiset pikkujoutsenet löytyivät 24.4. TYR Murrosta 2 ad p (STi, TEs). 26.4. löytyi pikkujoutsenia SII Karinkannasta 2p (JPm) ja LIM Virkkulasta 1p (JPm). Virkkulan lintu oli pitkään paikallisena monien ornien iloksi. Eniten pikkujoutsenia oli paikallisena LUM Sannanlahdella 9.5. 5p (JHa), 12.5. 7p (PKa, KEn) ja 15.5. 6p (PAa, JAa, PKu). Yhteensä kevään aikana pikkujoutsenia havaittiin noin 30 yksilöä. Vielä kesäkuun puolella saatiin ilmoitus pikkujoutsenesta PAT Jokisuulta 1p (JPr).

Syksyllä pikkujoutsenia havaittiin 14 yksilöä: 17.9. PYI Takaranta 2 ad p (KVä, HTu), 20.9. PAT Yrjänä 3 ad p (HTu), 22.9. PAT Yrjänä 2m (HTu, KVä), 23.9. LUM Puhkiavanperä 2 ad p (JPm), 29.9. HAI Huikku 1 ad p (PLa, JPu ym.), 26.10. LIM Virkkula 1 ad p (VOr), 27.10.–2.11. HAA Ainalli 1p (SPu, RKy, ERi), 1.11. PAT Yrjänä 1m (HTu, KVä) ja 3.11. SII Tauvo 1p.

Joutsen (*Cygnus cygnus*): Kevään ensimmäinen kansallislintumme saapui yllättäen 13.3. Koillismaalle KUU Mattilaan (P.Kurtti). Vasta paria viikkoa myöhemmin 29.3. muutti seuraava ”joukhainen” rannikolla RAA Saloisessa (REL). Vielä maaliskuun puolella ehdittiin joutsen havaitsemaan 30.3. PYI Parhalahdella muuttavana (HTu), ja enemmän havaintoja alkoi tulla huhtikuun 5. päivästä alkaen.

Ensimmäinen yli kymmenen linnun muutto oli 16.4. PYI Parhalahden 49m (HTu), ja kaikki yli sadan joutsenen muutot: 20.4. PYI Parhalahti 151m (HTu, KVä), 21.4. PYI Parhalahdella hurjat 684m (HTu, KKp ym.), 27.4. PYI Parhalahti 405m (HTu, KVä) ja 1.5. PYI Parhalahti 171m (HTu, KVä). Raahan seudulla laskettiin muuttolennessa yhteensä 2266 lintua (538a) eli parvien keskikoko oli 4,2 yksilöä.

Kevään kaikki yli 150 joutsenen kerääntymät: kevään huippusumma

24.4. LUM Korvenkylä 500p (ARa), 25.4. SII-LUM-rajaa 147p (STi), 28.4. SII Karinkanta 170p (JPu), 28.4. TYR Murto 160p (ARa), 29.4. SII-LUM-LIM-TYR-KEM alueella yht. n.400p (ARa), 9.5. PYI Hieta-karinlahti ja Takaranta 344p (KVa), 10.5. ja 23.5. LIM Suisto 235p (PAa, PKu), 15.5. välillä LUM Karvonlah-ti-LIM Virkkula 350p (PAa, JAa, PKu), 30.5. LIM Virkkula n.300p (ARa), 4.6. LIM Virkkula 610p (Virkkulan havisvihko, PAa, PKu), ja eniten 8.6. Liminganlahdella yh-teensä 900p (PAa, PKu), joista Virk-kulan havisvihon mukaan jopa 750 näkyi Virkkulaan. 12.6. ilmoitettiin Virkkulan viimeinen suuri määrä n.600p (HTu, PAa), jonka jälkeen 2.7. lintuja jäljellä 95p (PAa). Ke-vään yhteissummama Raahen seu-dulta ilmoitettiin noin 2300 muutta-vaan, ja muualta huhtikuussa ilmoi-tettiin n.1250 m/p.

Syksyllä ensimmäinen yli kym-menen muutto 13.9. PAT Yrjänä 21m (KVa). Syksyn kaikki yli 200 linnun muutot: 28.9. PAT Yrjänä 203m (HTu, KVa), 7.10. PAT Yrjänä 302m (HTu), 16.10. PAT Yrjänä 283m (HTu), 17.10. RAA Preiskari 408m (HTu), 1.11. PAT Yrjänä 377m (HTu, KVa), upea muutto 13.11. RAA Lapaluodon 813m (47a) (KVa) ja viimeisin suuri muutto 19.11. PAT Yrjänä 328m (KVa). La-paluodon 13.11. muutosta kerrotta-koon Heikki Tuohimaan sanoin: ”Kari (Varpenius) meni paikalle klo 9.00, jossa ensimmäisen puolen tun-nin aikana meni hurjat 526 joutsen-ta, staiji jatkui klo 10.40 saakka, jolloin sakea lumipyry lopetti stai-jin.” Heikki Tuohimaa oli PAT Mi-konkarissa klo 9.30–11.00, mutta aamun puolen tunnin staijin johdos-ta muuttosummaksi tuli vain 321m.

Suurimmat lepäilijämäärät: 21.9. SII Säari 700p (JHa) ja OUS Riuttu n.700p (JPm), 26.9. LUM Sannan-lahti 750p (TKi), 6.10. SII Tauvo 450p ja 6.10. lentokoneesta suorite-tuissa laskennoissa Oulun seudun edustalla lepäili yhteensä peräti 2450 joutsenta (AOH, JPi), 18.10. PAT Jokisuu 250p (HTa, HTu), 19.10. PAT Yrjänä 292p (KVa), 26.10. LUM Lamunkari-Pitkänokka

300p (VOr), 27.10. HAA Ainali 276p (SPu) ja RAA Haapajokisuu 266p (HTu, KVa), 10.11. LUM Sel-kamatala n.200p (KHe), ja viimeiset yli sadan lepäilymäärät 22.11. PAT Pöllä 114p (HTu) ja 25.11. PYI Ter-von kalasatama 126p (HTa).

Viimeiset joutsenet, 57 yksilöä, viipyivät pitkälle joulukuulle, jol-loin kaikkein viimeisimmät olivat 10.12. PAT Mikonkarin 7m (KVa), RAA Pitkäkarin 6p (HTu) ja RAA Maivaperän 1p (KVa). Syksyn muut-tavien yhteissummaksi karkeasti yhteenlaskettuna koostui Raahen seudulta n.5100 ja muualta noin 650 yksilöä.

Metsähanhi (*Anser fabalis*) ja **har-maa hanhilaji** (*Anser sp.*) sekä **han-hilaji** (*Anser/Branta*): Kevään en-simmäiset metsähanhet saapuivat 12.4. Liminkaan, jossa muutti kak-si lintua (UVu), ja 13.4. PYI Parha-lahdella muutti yksi lintu (HTu, KVa). Satanen rikkoutui 19.4. PYI Parhalahdella 140m (HTu).

”Hanahet alako tulee” 21.4., jolloin PYI Parhalahdella 775m, joi-den lisäksi vielä 668m Anser-hanhea (HTu, KKp ym.), TYR Peräojalla 519m (+ sp. 242m) (P.Malmi) ja TYR Ängeslevässä oli jo 300 paikal-lista metsähanhea (SHu). 23.4. TYR Jokisilta-Ängeslevä- alueella oli jo 2100 ”metsuria” (ARa) ja 24.4. SII-LUM-LIM-TYR-alueella oli yh-teensä 3000p metsuria (ARa). 27.4. PYI Parhalahdella muutti peräti 2021 metsuria (108a) + 973 anseria (90a) (HTu, KVa). 29.4. SII-LUM-LIM-TYR-KEM yhteensä n.6000 metsähanhea (ARa, AOH ym.). Vii-meinen suuri muutto oli 1.5. PYI Parhalahden 469m (+ sp. 175m) (HTu, KVa) ja KEM Honkasen 475m Anser sp. (JPu). Viimeiset sa-tojen lepäilevien määrät olivat 5.5. SII Karinkanta 900p (Virkkulan ha-visvihko) ja 6.5. OUS Koivukari 300p (JPu, TEs). Raahen seudun yhteenlaskettu määrä muuttavilla oli 4564 (476a) eli muuttoparvien kes-kikoko oli 9,6 yksilöä. Muualta muuttoilmoituksia kertyi n. 940 yksilöstä.

Syksyn suurin kerääntymä oli 20.8. YKI Hirvisuolla, jossa 60p

(TEs). Suurin syksyinen muuttopar-vi nähtiin 13.9. PYI Vaaranlahdessa a45m (HTu). 7.9. muutti PAT Yrjänässä 105m A/B:ta (metsähanhia?) ja myöhäisempiä 15.10. OUL Män-tylä 15m (TEs) ja 3.11. OUL Vihreä-saari 1m (ARa). Suurempi ”faba”-muutto loppui 26.–28.9., jolloin SII Tauvossa 32m (PAa) ja SII Säären-perässä 22m (JPu). Lokakuun puo-llella havaittiin vielä 14 metsähan-hea. Toiseksi viimeinen lintu muut-ti yhdessä seitsemän joutsenen kanssa kohti etelää 15.10. RAA Ko-nikarissa (HTu), mutta reilusti myö-häisin metsähanhi viivytteli paikal-lisena 27.10. asti OUN Piippsjärvel-lä (SPu). Vielä 14.11. havaittiin PAT Jokisuussa metsä-/tundra-/lyhytnok-kahanhi-tyyppinen hanhi muuttava-na (HTu). Yhteensä syksyllä havait-tiin 320 muuttavaa metsähanhea ja 301 syys-lokakuista Anser sp:tä ja Anser/Brantaa.

Lyhytnokkahanhi (*Anser brachyr-hynchos*): Yhteensä lyhytnokkia nähtiin alueellamme n. 50, jotka kaikki havaittiin keväällä. Tässäkin määrässä on päällekkäisyyttä, koska mm. Raahen seudulla muuttavina ilmoitettuja (nyt 10 yksilöä) näh-dään todennäköisesti myöhemmin paikallisina Oulun seudulla. Kevään ensimmäinen lyhytnokkahanhi muutti 14.4. Tyrnävällä (UVu). Seuraava löytyi paikallisena 16.4. KEM Tep-polasta (STi). Eniten ”lyhytnokkia” kerrallaan oli paikallisena 23.4. TYR Jokisilta-Ängeslevä 7 kappa-letta (5+2) (ARa). Yksilöiden ha-vaintokunnat olivat TYR (10), PYI (9), SII (8), LUM (6), LIM (5), KEM (3), YKI (2), RUU (1), HAU (1), OUL (1), OUS (1), HAI (1), PAT (1) ja KUU (1). Kevään viimeiset olivat 17.5. PAT Yrjänässä muut-tanut lintu (KVa) sekä samana päi-vänä Kuusamon vuoden ainoa lintu Suolavaaralla (HHa).

Tundrahamhi (*Anser albifrons*): Ke-vään ensimmäinen ja samalla valta-kunnallisestikin huippuaikainen tundrahamhi löytyi kuljeskelemasta 14.3. OUL Oritikarun kasalta (UVu). Lintua bongattiin ahkerasti ja se vii-pyi paikalla 30.3. asti, ja 1.4. luul-

PPLY:n alueella havaittiin n. 30 valkuposkihanhea v. 1996. © Jari Peltomäki.

tavasti sama lintu näkyi OUL Hieta-saareissa (AHu). Ensimmäinen ”oikeaan aikaan” tullut lintu nähtiin 15.4. PYI Parhalahdella, jossa 1 2kv m (KVu), mutta vasta 20.4. lähtien runsaammin havaintoja.

Suurimmat tundrahanhikeräntymät havaittiin 29.4. TYR-LIM-KEM-LUM-SII peltoalue yht. 8p (ARa, AOu ym.), 10.5. LIM Suistossa peräti 15p (PAa, PKu) ja 12.5. LUM Sannanlahdella 15p (samat linnut?) (PKa, KEn). Kuusamosta tundrahanhia ilmoitettiin seuraavasti: 15.5. Vuotunki 4 (JMä, OHe), Raatesalmi 3 (HHa), 22.5. Vuotunki 6 (OLa) ja 25.5. Suolavaara 3 (HHa). Yhteensä tundrahanhia nähtiin alueellamme arviolta (päällekkäisiä havaintoja poistaen) 55–70 yksilöä, joista ainoastaan kolme havaittiin syksyllä: 2.8. LIM Virkkula 1p (Virkkulan havaintovihko), 19.8. OUS Papinkari 1p (PAa, PKu) ja viimeinen 2.9. OUL Toppila 1p, joka lensi Letonniemeen (ARa).

Kiljuhanhi (*Anser erythropus*): WWF:n kiljuhanhityöryhmän järjestämän kevätmuuton tehotarkkailun

ulkopuolelta kolme havaintoa: 21.4. TYR Jokisilta 1p (JRä), 1.6. SII Tauvo 1m (KVu) ja 5.6. LUM Sannanlahti kaularengastettu 2kv p (PAa, JAa). WWF:n järjestämässä kiljuhanhien tehotarkkailussa havaittiin yhteensä 40 kiljukasta välillä 5.–22.5. Näistä linnuista 34 tavattiin Hailuodossa, 12 Liminganlahdella ja kaksi Siikajoella.

Merihanhi (*Anser anser*): Kevään ensimmäinen merihanhi saapui 3.4. OUL Oritkariin (STi, TEs). 4.4. muutti erikseen kaksi yksinäistä lintua PYI Parhalahdella kohti pohjoista (HTu), ja heti seuraavilta päiviltä saatiin useita havaintoja. Ensimmäinen kymmenien lintujen määrä oli 14.4. HAI Järventausta 42p (STi).

Kevään paras muuttopäivä oli 19.4. PYI Parhalahden 111m (KVu, HTu). Muutoin ilmoitettiin viisi kappaletta 70–90 linnun päiväsummia. Parhaat paikallissummat laskettiin 21.4. LIM Virkkula 300p (ARa, HKu) ja 29.4. SII-LUM-LIM-TYR-KEM yhteensä n.500p (ARa, AOu ym.). Kesäkuun suurin summa

oli 5.6. LUM Lamunkarin 216p (PAa, JAa).

Syksyllä suurimmat summat ynnättiin ennen metsästyksen alkua 18.8. LIM Virkkulasta 550p (PAa, PKu). Metsästäjiä karkuun muutti 20.8. PATYrjänässä 419 merihanhea (7a) (HTu, KVu) ja 21.8. OUS Kotakarissa 152m (JHa). 22.8. Yrjänän 117m koskenee myös merihanhia (HTu, JHa, KVu). Lokakuussa tehtiin enää kaksi havaintoa: 16.10. HAI Kaara 2 (TEs) ja 17.10. HAI Pöllä 4m (ARa, AKn). Viimeinen sinnitteli kuitenkin huomattavan myöhään marraskuun alkuun asti 2.11. HAI Kaara 1p (PLa, JPu ym).

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*): Talvinen kanadanhanhi ilahdutti oululaisia tammirallaajia 14.1. PYI Elävisluodossa (AOu, JPi) -kyseessä oli PPLY:n tammikisojen uusi laji ja ainakin Surnian alueen uusi talvipinna. Kevään ensimmäinen muutti myös aikaisin, 26.3. OUL Oritkarin satamassa (UVu). 14.4. HAI Lauttaväylälle paikalliseksi saapuneen (STi) jälkeen alkoi kanadanhanhia näkyä lähes päivit-

täin. Ouluun ensimmäinen paikallinen saapui 16.4. OUL Jätärille (PAa, JAa). Kiintoisin havainnoista oli 1.5. KUU Torankijärven 1p (JMä, PHa). Enimmillään paikallisia kanadanhanhia oli kuitenkin perinteisesti OUL Tuiran uimalalla, jossa syksyllä 25.8.–27.11. 7p (ARa ym.). Yhteensä kanadanhanhia ilmoitettiin n.32 yksilöä seuraavista kunnista: PYI (9), OUL (7), HAI (3), RAA (3), PAT (3), SII (2), LIM (2), KEM (1), MUH (1) ja KUU (1).

Valkoposkianhi (*Branta leucopsis*): Yhteensä vuoden mittaan havaittiin noin 30 valkoposkea, joista n.26 keväällä, kolme kesällä ja yksi syksyllä. Kevään ensimmäinen muutti 21.4. PYI Parhalahdella illalla (HTu, KKp ym.), ja seuraava oli paikallisena 23.4. TYR Jokisillalla (PAa, JAa ym.). Eniten kerrallaan valkoposkia muutti 1.5. PYI Parhalahdella 6m (5+1) (HTu, KVa). Suurimmat parvet nähtiin paikallisina 6.5. LUM Sannanlahti 5p (PAa, PKu), 12.5. OUS Letto 4p (UVu, PAa ym.) ja 20.5. LUM Säärenhietta 3p (PAa, PKu). Harvinaisempia kesähavaintoja olivat 2.6. SII Tauvo 6m, 6.6. LIM Virkkula 2p (PAa, PKu, JPU) ja 6.–9.6. SII Säärenperä 1p (JPU, AVi).

Syksyllä nähtiin ainoastaan yksi valkoposkianhi, joka muutti 14.10. PAT Yrjänässä (HTu).

Sepelhanhi (*Branta bernicla*): Sepelhanhia nähtiin alueellamme vain neljä yksilöä. Näistä ensimmäiset kaksi muuttivat 31.5. SII Kaasalla, ja seuraava yllättäen kesällä 18.6. KUU Kärpänkylässä (HSe). Kesällä sepelhanhi havaittiin myös RAA Lapaluodossa paikallisena (JPr). Kaksi syyshavaintoa samasta kesällä löydetystä Lapaluodon linnusta tehtiin 14.8. 1p (KVa) ja kuukautta myöhemmin 14.9. 1p (AVu).

Sorsalinnut

Ristisorsa (*Tadorna tadorna*): Ensimmäinen ristisorsa ehti Raahen seudulle 16.4., jolloin sekä PYI Parhalahdella että RAA Kuljunlahdella nähtiin yksi (todennäköisesti sama) lintu (HTu). Seuraavat ”taddikset”

nähtiin Oulussa, jossa 18.4. alkaen oleili Syväsataman ja Hietasaaren välillä kaksi lintua (KKi, AVu, UVu). Lajin keväiset muuttosummat jäivät vaatimattomiksi, sillä suurimmat ilmoitetut lukemat olivat 19.5. sekä PAT Yrjänästä (HTu, KVa) että SII Tauvosta (AVu) lasketut 4m. Keväältä ilmoitettiin vain kolmelta paikalta vähintään kymmenen linnun kerääntymä: HAI Kirkkosalmella nähtiin 22.4. enimmillään 21 (STi), HAI Kaarannokalla 4.5. 10 (TEs) ja SII Tauvossa 13.5. n.15 (ARa) ja 4.6. 16 lintua. Muut mainittavat kerääntymät olivat 21.4. OUL Hietasaaren 5 (KKi) ja 13.–23.5. OUS Akionlahden 6 lintua (PAa, PKu ym.). Mielenkiintoinen sisämaahavainto tehtiin Kuusamosa, missä yksinäinen muovinokka piipahti 21.5. Helilammilla (OHe).

Pesintään viittaavia havaintoja saatiin Hailuodon ulkopuolelta vain OUS Mustaniemestä, jossa reviiiri (PAa, JAa) ja OUL Vihreäsaaresta, jossa 6.7. alkaen 1/1 + 5 pull (ARa, VPV). SII Tauvossa viihtyi keskikesällä enimmillään (5.6., 27.7. ja 31.7.) 14 lintua. Samoin PAT Yrjänässä nähtiin muuttavia/kierteleviä ristisorsia pitkin kesäkuuta (7.6. 2S, 18.6. 3N ja 30.6. 1S) (HTu, KVa) ja ensimmäiset syysmuuttajat olivat 12.8. PAT Yrjänän 2m (HTu, KVa). Elokuussa lintuja alkoi näkyä pikku-parvissa eri puolilla rannikkoaluetamme, mm. 7.8. SII Tauvossa 13, 17.8. LIM Virkkulassa 7 (AVi), 18.8. LIM Temmesjokisuussa 6 (PAa, PKu) ja 1.9. OUL Kempeleenlahdella 7 (TKi).

Syksyn suurimmat kerääntymät olivat 10.8. HAI Keskiniemen-Hiidenniemen n.20 (EHe) ja HAI Potinlahden n.20 (EHe) sekä 18.8. SII Tauvon 23 lintua. Syksyn viimeiset ristisorsat oleskelivat alueellamme lokakuun puolelle asti, sillä OUL Vihreäsaaresta viihtyi viimeinen lintu 28.9.–2.10. (ARa, VPV) ja SII Tauvossa 18.9.–11.10. Lisäksi SII Tauvossa muutti 7.10. kaksi ristorsaa.

Haapana (*Anas penelope*): Ensimmäinen haapanapari näyttyi RAA Lapaluodossa jo 8.4. (HTu), kun

seuraavia lajin edustajia saatiin odottaa vielä parisen viikkoa. Tällöin 20.4. RAA Paskalahdella nähtiin 2/ (HTu, KVa) ja 21.4. PYI Parhalahdella 2m6p (HTu, KKp, KVa) sekä LIM Virkkulassa 2/1 (ARa, HKu, PAa, JAa). Lintumäärät kasvoivat nopeasti ja ensimmäiset yli kymmenen linnun kerääntymät olivat 22.4. HAI Kirkkosalmen 14 (STi) ja 23.4. LIM Virkkulan 24 paikallista (PAa, JAa, PKu). Yli sadan linnun kerääntymä alettiin nähdä toukokuun alkupäivinä, jolloin 3.5. PYI Parhalahdella laskettiin 200 (HTu) ja 4.5. PAT Jokisuusta 151 (KVa) sekä HAI Kirkkosalmelta 150 haapanaa (TEs). Kevään suurimmat ilmoitetut haapanakerääntymät olivat 8.5. LUM Sannanlahden-Leton 350p (PAa, PKu), 9.5. PYI Heini-karinlahden 285p (KVa), 11.–13.5. SII Tauvon n.300p (ARa ym.) ja 20.5. LUM Sannanlahden-Leton 300p (PAa, PKu). Parhaat muuttosumat olivat puolestaan 12.5. PYI Parhalahden 154m (HTu, KVa), 17.5. PAT Yrjänän 111m (KVa), 20.5. PAT Yrjänän 144m (HTu, KVa) ja 21.5. HAI Tömpän 110m (JMa). Kuusamon kevään ensimmäinen haapana ennätti 12.5. Ronkaiseen (MRy).

Kesäkuun alussa oleili 8.6. OUS Kylänpuolenlahdella 260 haapanaa, joista 237 oli koiraita (PAa), ja 17.6. oli puolestaan PAT Jokisuulla 250 koirashaapanaa (KVa). Kesä-heinäkuun vaihteessa LIM Virkkulasta laskettiin enimmillään 23.6. 300 lintua (AVi). Jo 7.6. ilmoitettiin PAT Yrjänästä 16 etelään muuttavaa haapanaa (HTu) ja 28.6. samalta paikalta laskettiin peräti 169 muuttajaa (KVa). Syksyn suurimmat kerääntymät olivat 27.8. RAA Varvin 235p (KVa), 1.9. SII Tauvon 430p, 8.9. SII Tauvon 380p, RAA Lapaluodon 209p (HTu, KVa) ja RAA Kaupunginlahden 200p (JHa) sekä 12.9. PAT Mikonkarin 208p (HTu). Loppusyksyn parhaat muutot olivat puolestaan 8.9. PAT Yrjänän 100m (KVa, HTu) ja 5.10. samasta paikasta laskettu 217m (KVä, PKä, JKO). Vielä 31.10. oleili PAT Jokisuulla 12 (KVä) ja 3.11. SII Tauvossa 32 haapanaa, joiden lisäksi nähtiin enää

yksinäiset linnut 3.11. OUL Pyykösjärvellä (SHu) ja 18.11. PAT Jokisuulla (KVva).

Harmaasorsa (*Anas strepera*): Ensimmäiset "streperat" olivat 3.5. HAI Kirkkosalmen 1p (TKi), 4.5. PYI Sunin 1/1 (HTu, KVva), 8.5. RAA Maijanpauhan /1 (KVva) ja 9.5. PYI Takarannan 1/ (KVva). Toukokuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin lintuja nähtiin kunnittain seuraavasti: 15.5. HAI Kirkkosalmi 1/ (ARa, HHI) ja 25.5. 2/1 (PLa, PAa, PKu, MKe) sekä 23.5. HAI Salmenranta 1/ (TEs, STi); 22.5. LIM Temmesjokisuu 1/1 (PAa, PKu), 6.–15.6. LIM Virkkula 1/ (PAa, PKu, HTu ym.) ja 7.6. LIM Rusilankanava 1/ (PAa); 19.5. LUM Sannanlahti 1/1 (PAa, PKu) ja 5.6. LUM Pitkänokka 1/ (PAa, JAA); 20.5. OUL Kempeleenlahti 1/1 (UVu); 12.–29.5. OUS Akionlahti 1/1 (TKi, PAa, JAA, PKu ym.), 13.5. OUS Mustaniemi 1/2 (PKu) ja 29.5.–8.6. OUS Kotakari enimmillään 2/ (PAa, JAA); 22.5. PAT Yrjänä 2m (HTu, KVva); 12.5. SII Säärenperä 1/1 (P.Kallio, K. Engelbarth) ja viimeisenä, muttei suinkaan vähäisimpänä 7.6. UTA jätevedenpuhdistamo 1/ (THE). Elokuulta saatiin kolme havaintoa: 1.8. OUS Akionlahti /1 + juv (JPM), 4.8. PAT Yrjänä a3S (KVva) ja 20.8. LIM Temmesjokisuu 2 (PKu) ja syyskuulta kaksi havaintoa: 13.9. PYI Takaranta (HTu) ja 24.9. SII Tauvo (AVu).

Tavi (*Anas crecca*): Kevään ensimmäiset linnut olivat 15.4. OUL Syväsataman 1/1 (STi, PAa) ja 19.4. RAA Paskalahden 2 (HTa), ja jo 22.4. oli LIM Virkkulassa 10 tavia (ARa). Toukokuun alkupäivinä linnumäärät alkoivat kasvaa ja 3.5. oli PYI Parhalahdella 250 (KVva), 4.5. PAT Jokisuussa 537 (KVva), 5.5. RAA Maijanpauhassa 327 (HTu, KVva) ja 6.5. OUS Koivukarissa 400 tavia (TEs). Kevään parhaat summat laskettiin kuitenkin 8.–14.5., jolloin 8.5. LUM Pitkänokalla oleili 800 (PAa, PKu) ja 9.5. kevään huippuina LIM Temmesjokisuu-KEM Nenän välillä 1900 (PAa, PKu) ja PYI Takarannalla 1145 lintua (KVva). SII

Tauvosta laskettiin puolestaan 11.5. 1000p, 13.5. 950p ja 14.5. 930p. Heti toukokuun puolivälin jälkeen paikallisten taviemäärien hupenivat nopeasti, eikä yhtään yli sadan linnun kerääntymää enää ilmoitettu. Kevään parhaat tavimuutot stajattiin kuitenkin vasta tällöin, sillä PAT Yrjänässä muutti 16.5. 205 (KVva), 17.5. 270 (KVva), 19.5. 216 (HTu, KVva) ja 20.5. 211 tavia (HTu, KVva). Kuusamossa kevään ensimmäiset tavit olivat 6.5. Torangin /1 (JMä) ja 7.5. Leskelänjärven /2 (OHe) ja Helilammen /2 (MRy).

Keskikesän suurin tavikerääntymä ilmoitettiin LIM Virkkulasta, jossa 150p (AVi), ja syyskauden tavihuippu ajoittui juuri sorsastuksen aloituspäivän alle, jolloin 17.8. SII Tauvossa 450p ja LUM Säärenhiedalla 1500p (PAa, PKu), 19.8. OUS Kotakarilla 1000p (PAa, PKu) ja 20.8. RAA Paskalahdella 1055p (HTu, KVva). Haulikkojen pauke ja rantaniityille lahmuneet sorsastajat käynnistivät pakomuuton, ja 20.8. PAT Yrjänässä muutti selvänä huippuna 820 tavia kohti etelää (HTu, KVva). Vielä 14.9. nähtiin RAA Pitkäkarissa 500 tavia (KVva, HTu). Loppusyksyllä nähtiin vielä 31.10. PAT Mikonkarissa 7 ja PAT Jokisuulla 2 tavia (KVva), jonka jälkeen nähtiin enää yksittäisiä lintuja 1.11. PAT Mikonkarissa (KVva), 3.11. OUL Jätärillä (TEs, JPu) ja 8.11. PAT Jokisuulla (HTu), ja vuoden viimeinen lintu sinnitteli vielä 26.12. HAA turvevoimalan laskuojassa (SPu).

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*): Kevättalvelta ilmoitettiin Oulun sulista enimmillään 21.1. Tuiran uimalasta 247 (155/92) ja Hartaanselältä 76 (44/32) sinisorsaa (TMu) ja 18.2. oli Tuiran uimalaan kerääntynyt noin 400 "pläidää" (TMu). Oulun ulkopuolella talvehtivia sinisorsia nähtiin RAA Kuljunlahdella, jossa enimmillään 3.2. 1/3 (HTu) ja HAA Haapakoskella, jossa 17.2. kiertelevä koiras (RKY). Kevätmuuttavia lintuja alettiin ilmoitella huhtikuun alusta, jolloin RAA Kuljunniemessä 6.4. 2/2 (KVva), OUL Syväsatamassa 7.4. 20 (TEs) ja RAA Lapaluodossa 8.4. 1/1 (HTu) ja 9.4. 6 (KVva).

Kuusamoonkin ensimmäinen sinisorsapari ehti jo 13.4. Suininkiin (HHa, IHa). Jo 15.4. oli LUM Karissa 30 (20/10) lintua (STi, PAa) ja kevään suurimmat kerääntymät ajoittuivat huhti-toukokuun vaihteeseen, jolloin 24.4. KEM Teppolassa 100p (TEs), 25.4. PYI Harmissa 110p (HTu) ja HAI Rytijärvellä 100p (STi), 4.5. PAT Jokisuussa 227p (KVva) ja 6.5. OUS Koivukarissa 100p (TEs) sekä LUM Karvonlahdella 125p (PAa). Suurimmat ilmoitetut muuttajamäärät olivat puolestaan 24.4. PYI Parhalahden 25m (HTu) ja 20.5. HAI Riisinnokan 20m (JMa).

Kesäkuun alussa nähtiin PAT Yrjänässä 5.6. 22 (HTu) ja 12.6. 25 (KVva) etelään muuttavan sinisorsan parvet. Tällöin alkoi myös Liminganlahdelle kerääntyä sorsakoiraita, ja esim. 5.6. oli LUM Sannanlahden ja Leton välillä 124 (120/4) ja 6.6. LIM Virkkulanrannassa 67 (66/1) sinisorsaa (PAa, PKu). Kesäkuun suurin paikalliskerääntymä oli kuitenkin LIM Virkkulasta 23.6. laskettu 150p (AVi).

Syyskaudelta ilmoitettiin paikallisia sinisorsia enimmillään 8.8. PAT Yrjänästä 102p (KVva), 4.9. OUL Vihreäsaaresta n.600p (ARa), 7.9. SII Tauvosta 100p, 15.10. RAA Ulkofantista 140p (HTu), 26.10. RAA Pitkäkarin talvilintulaskennasta 125p (HTa, HTu) ja 2.11. HAA Ainalista 110p (RKY, ERi). Selvästi kovin muuttopäivä oli puolestaan sorsastuksen avauspäivä, jolloin PAT Yrjänässä pakeni alkanutta haulimyrskyä 120 "punajalkaa" (HTu, KVva). Toinen hyvä muuttopäivä oli 5.10. jolloin PAT Yrjänässä muutti 71 lintua (KVva, PKä, JKO). Marraskuun lopulla nähtiin Raahen seudulla vielä 23.11. PAT Jokisuulla 17p (KVva, HTu), 24.11. RAA Pitkäkarin talvilintulaskennassa 2p (KVva, HTu) ja 27.11. PAT Mikonkarissa 1/ (HTu), joiden jälkeen ilmoitetut sinisorsahavainnot koskivat jo talvehtimaan jääneitä lintuja. Näitä olivat 6.–31.12. RAA Lapaluodossa nähty 1/ (KVva, HTu, JHa) ja OUL Tuirasta 13.12. lasketut 224p (TMu) sekä 18.12. OUL Hartaanselältä ilmoite-

tut 62p (TMu).

Jouhisorsa (*Anas acuta*): Kevään ensimmäiset jouhisorsat olivat 15.4. OUL Syväsataman 2/2 (STi, PAa), 19.4. RAA Paskalahden 2 (HTa) ja 20.4. MUH Kirkkosaaren 1/1 (JSi). Lintumäärät kasvoivat nopeasti ja jo 22.4. oli HAI Kirkkosalmella 20 (10/10) (STi) ja 23.4. LIM Virkkulassa 50 lintua (PAa, JAa, PKu). Kevään ainoat mainittavat kerääntymät olivat 8.5. LUM Sannanlahden-Leton 175p (PAa, PKu), 9.5. PYI Hietakarilahden 110p (KVa) ja 13.5. SII Tauvon 115p. Selvä muutonhuippu oli 12.5. PYI Parhalahdelta laskettu 70m (HTu, KVa), jonka lisäksi 17.–21.5. ilmoitettiin sekä Pattijoelta että Hailuodosta useita kahden-kolmenkymmenen muuttavan linnun päiväsummia (JMa, HTu, KVa). Kuusamosta kevään ensimmäiset jouhisorsat ilmoitettiin 6.5. Kuusamojärveltä (PHm) ja 7.5. Helilammelta 1/1 (JMä).

Kesän suurimmat kerääntymät olivat 23.6. LIM Virkkulan 50p (AVi) ja 28.7. PAT Yrjänän 50p (HTu, KVa). Elokuun ja samalla koko syyskauden suurimmat paikallissummat olivat puolestaan 17.8. LUM Sannanlahden 350p (PAa, PKu), 18.8. PAT Jokisuun 120p (KVa) ja 19.8. SII Tauvon 110p. Tälläkin lajilla selvä muutonhuippu ajoittui sorsastuksen avauspäivään 20.8., jolloin PAT Yrjänässä muutti peräti 298 jouhisorsaa (HTu, KVa). Muut PAT Yrjänästä stajitjut yli viidenkymmenen linnun päivämuutot olivat 24.8. 57m (KVa), 3.9. 63m (KVa, JPr) ja 5.10. 55m (KVa, PKä, JKo). Vielä 13.10. PAT Yrjänässä muutti 46 jouhisorsaa (HTu), mutta tämän jälkeen lintumäärät alkoivat laskea nopeasti ja syksyn viimeisiä viivytelijoita olivat 16.10. HAI Kaaran 15p (TEs) ja PAT Yrjänän a6m (HTu), 19.10. SII Tauvon 1p, 23.10. PAT Pöllän 2p (JPr, KVa) ja 18.11. RAA Maivaperän 1p (KVa).

Heinätavi (*Anas querquedula*): Ensimmäiset heinätavikoiraat saapuivat alueellemme reilusti huhtikuun puolella eli 22.4. LIM Virkkulaan (JPM) ja 23.4. RAA Paska-

lahdelle (RNe, REL). Kevään ainoa Liminganlahden ulkopuolelta ilmoitettu yli viiden linnun kerääntymä oli 11.5. PYI Takarannan 6p (4/2) (HTu, KVa), Liminganlahdella taas lintuja nähtiin enimmillään LUM Puhkiavanperässä 8.5. 9 (5/4) ja 5.6. 9 (6/3) sekä LIM Virkkulanrannassa 21.5. 13 (8/5) ja 6.6. 13 (10/3) (PAa, PKu). Muuttavia heinätaveja ilmoitettiin enimmillään PAT Yrjänästä, jossa 17.5. 2m (KVa) ja 19.5. 3m (HTu, KVa).

Kuusamossa heinätaveja nähtiin 19.5. Vihtasalmella (MRy), 14.6. Helilammilla 1/ (V.Jouhki, A. Ahtiainen ym.) ja 15.6. Torankijärvellä 3 (PAa). Muita sisämaahavaintoja olivat 23.5. LIM Hirvinevan 1/ (PAa, PKu) ja 18.6. UTA Ahmasjärven 1/ (THE). Viimeiset hetat olivat 20.8. RAA Paskalahden 1p (HTu, KVa), 21.8. PAT Yrjänän a5S (HTu, KVa), 24.8. PAT Yrjänän a2S (KVa) sekä 14.9. Raahen 1p (AVu).

Lapadorsa (*Anas clypeata*): Kevään ensimmäiset ”klypari”parit olivat 22.4. HAI Kirkkosalmen 1/1 (STi) ja 23.4. LIM Virkkulan 2/2 (THE), ja 1.5. oli LIM Virkkulassa jo kymmenkunta paikallista latuskanokkaa (JWi). Paikallisia lapadorsia laskettiin Liminganlahden ulkopuolelta enimmillään 9.5. PYI Veteraanimajalta 9p (HTu) ja 15.5. PAT Pöllästä 10p (HTu). Liminganlahden parhaita päiväsummia olivat puolestaan 19.5. LUM Selkämatalan-Sannanlahden 28 (21/7), 5.6. LUM Sannanlahden-Leton 33 (26/7), 6.6. LIM Virkkulanrannan 29 (27/2) ja 7.6. LIM Suiston-KEM Nenän 35 (27/8) lintua (PAa, PKu). Kevään parhaat muuttosummat olivat 12.5. PYI Parhalahden 11m (HTu, KVa) ja 17.5. PAT Yrjänän 12m (KVa). Kuusamossa ”spatuloita” nähtiin 31.5. Helilammilla 5/ (JMä), 9.6. Torankijärvellä 1/ (T.Lehtilä, R.Suksi ym.) ja 15.6. Kuusamojärveltä 1/ (VJo, AAh ym.). Muualta sisämaasta lintuja ilmoitettiin 25.–30.5. PII Vähälammujärveltä enimmillään 3/ (JHe, MNi, TKi) ja 25.8. LIM Hirvinevalta 2p (PAa).

Keskikesällä LIM Virkkulasta laskettiin 23.6. 100p (AVi) ja 11.7.

30p (AVe). Syyskauden suurimmat kerääntymät olivat 19.8. OUS Kotakarim 20p (PAa, PKu) ja RAA Paskalahden 19p (HTu, KVa). PAT Yrjänässä muutti enimmillään 28.7. 7N, 12.8. 5 ja 20.8. 6 lintua (HTu, KVa). Vielä lokakuulla nähtiin 5.10. RAA Lapaluodossa 2p ja PAT Yrjänässä 1m (KVa), 6.10. OUL Syväsatamassa 1p (AVu) ja 13.10. LUM Puhkiavanperässä 3p (JPM).

Sorsalintulaji (*Anas sp*): Lajilleen määrittämättömiä puoliskuseltajorsia ilmoitettiin Liminganlahdelta 23.6. LIM Virkkulasta n.1050p (AVi) ja 17.–20.8. LUM Sannanlahden-Lamunkarin alueelta n.5000p (PAa, JAa, PKu). RAA Paskalahdelta oli puolestaan 26.8. 830 (HTu) ja SII Tauvossa 9.10. 500 Anasta.

Punasotka (*Aythya ferina*): Ensimmäiset punasotkakoiraat saapuivat jo huhtikuun puolella 21.4. HAI Kirkkosalmelle (JMa, STi, JWi) ja 30.4. OUL Pyykösjärvelle (PAa, PKu). Kevään ainoat mainittavat kerääntymät laskettiin HAI Kirkkosalmelta, missä enimmillään 4.–23.5. 10p (TEs, ARa, AKn, STi). Rannikolla punasotkia havaittiin kaikissa kunnissa Pyhäjoelta Ouluun. Sisämaasta punasotkia ilmoitettiin 25.5. PII Vähälammujärveltä 1/1 (JHe, MNi) ja 9.6. KUU Torankijärveltä 1/ (TLh, RSu ym.). Kesäkuussa laskettiin LIM Virkkulasta yllättävät koiraskerääntymät: 4.6. 20/ (PAa, PKu) ja 25.6. 12/ (VOr). Elo-syyskuulta ilmoitettiin viisi havaintoa: 1.8. SII Säikänlahti 2, 28.8.–1.9. RAA Santaholma 2 np (KVa, HTu), 29.8. PAT Yrjänä (KVa, HTu) ja 15.9. PAT Yrjänä 2 (KVa).

Tukkasotka (*Aythya fuligula*): Keväällä ilmoitettiin OUL Syväsatamasta jo 5.4. 2/2 tukkasotkaa (JRa), kun seuraava lintu saapui vasta 21.4. HAI Kirkkosalmelle (ALi, JWi, STi, JMa). Tämän jälkeen tukkasotkien tulo käynnistyi ripeästi, sillä 22.4. oli HAI Kirkkosalmella jo 10p (STi), HAI Rytijärvellä 1/ (STi), RAA Kuljuniemessä 1/1 (HTu) ja OUL Pyykösjärveltä 1/ (PAa, PKu). Kuusamoonkin ensimmäiset 2/1 lin-

tua ennättivät jo 8.5. Leskelänjärvelle (JMä). Kevään selvästi parhaat keräntymät olivat 9.5. PYI Takarannan 1020p (KVä) ja 17.5. SII Tauvon 1550p, kun muualta ilmoitettiin enimmillään 19.5. LUM Selkämatalasta 410p (PAa), 20.5. LUM Pitkänokalta 450p (PAa, PKu) ja 22.5. LIM Suistosta 700p (PKu). Parhaat muutot olivat puolestaan 9.5. PYI Ulkoharmin 253m (HTu), 19.5. PAT Yrjänän 583m (HTu, KVä) ja 20.5. PAT Yrjänän 820m (HTu, KVä). Viimeinen yli sadan sotkan muutto oli 23.5. PAT Yrjänästä laskettu 160m (KVä, HTu).

Keskikesältä ilmoitettiin 12.6. SII Tavosta 118p, 23.6. LIM Virkkulasta 200p (AVi), 6.7. LUM Puhkiavanperästä >250p (Virkkulan havisvihko), 19.7. RAA Maivaperästä 270p (KVä) ja 31.7. SII Tavosta 230p. Ensimmäiset etelään suuntaavat tukkasotkat olivat 28.6. PAT Yrjänän 7m (KVä) ja koko syyskauden kovin muutto laskettiin jo 30.6., jolloin PAT Yrjänässä 34S (KVä). Elo- ja syyskuun huippusummaa olivat puolestaan 10.8. RAA Lapaluodon 410p (HTu), 11.8. SII Tauvon 525p, 27.8. RAA Varvin 615p (KVä) ja 8.9. RAA Kaupunginlahden 500p (JHa). Vielä 29.9. oli OUL Syväsatamassa 300p (TEs), 4.10. OUS Riutussa 230p (TEs) ja 28.10. RAA Maivaperässä 175p (KVä). Viimeiset linnut viivytelivät marraskuun loppupuolelle asti, jolloin 18.11. RAA Varvissa 5p ja RAA Lapaluodossa 1p (KVä), 23.11. HAI Huikussa 1p (JPu) ja 24.11. RAA Pitkäkarissa 1p (KVä, HTu).

Lapasotka (*Aythya marila*): Vuoden ensimmäiset lapasotkat olivat 9.5. PYI Hietakarinnan 3p (2/1) (KVä) ja PYI Ulkoharmin 2m (HTu) sekä 13.5. PYI Hanhikiven 2m (HTu). Parhaat muutot olivat puolestaan 18.5. SII Tauvon 12m (6/6) (UVu) sekä PAT Yrjänän 19.5. 38m, 20.5. 13m ja 21.5. 12m (HTu, KVä). Viimeiset kevätmuuttajat olivat 4.6. LIM Virkkulan 1/1 (vihko). Kuusamossa lapasotkia nähtiin 25.5. Vihtasalmella 1/1 (HSe) ja 14.–15.6. Torankijärvellä 2/ (monet). Lisäksi kesällä nähtiin 21.6. SII Varessäi-

kässä /1 (MKn) ja 27.7. ja 6.8. SII Tavossa 1. Syys-marraskuulta ilmoitettiin 16 lintua, joista ensimmäiset olivat 1.9. RAA Varvin np (KVä, HTu) ja 10.9. SII Merikylänlahden 2. Viimeiset havainnot saatiin marraskuulta, jolloin 26.10.–2.11. HAI Huikku 3p (TEs, PLä, JPu ym.), 18.11. RAA Lapaluoto 1p (KVä) ja 26.11. OUL Pikisaari 1p (ARä).

Haahka (*Somateria mollissima*): Yhteensä 12 lintua kaikkien havaintojen ajoituessa touko- ja kesäkuulle: 10.5. PYI Hanhikivi 1/ S (HTu), 15.5. PYI Hanhikivi 1/2m (KVä, HTu), 17.5. PAT Yrjänä 2/m (KVä) ja todennäköisesti samat kaksi koirasta myös SII Tavossa (AVu), 20.5. PAT Yrjänä 3m (HTu, KVä), 25.5.–19.6. HAI Marjaniemi 1/ (PAa, PLä, MKe, PKu), 5.6. PAT Yrjänä 1/p (HTu) ja 8.6. RAA saaristo 1/N (HTu ym.).

Allihaahka (*Polysticta stelleri*): Yhteensä havaittiin 41 lintua. Kaikki havainnot toukokuulta: 8.5. LUM Pitkänokka 1/ (PAa, PKu), 8.–11.5. OUL Kempeleenlahti 1/1 (TEs, JHa, KKi, AVu, UVu, JWi), 8.–16.5. HAI Huikku enimmillään 5/5 (TKi, JMa, JWi), 9.5. PYI Hietakarinnanlahti 2/ (KVä), 13.5. PYI Hanhikivi 1/5m (HTu), 15.5. PYI Hanhikivi 1/m (KVä, HTu), 18.5. PAT Yrjänä 1/m (KVä), 19.5. HAI Isomatala 1/m (JMa), 20.5. PAT Yrjänä 6m (HTu, KVä), 21.5. PAT Yrjänä 4m (KVä, HTu), 24.5. PAT Yrjänä 2/2m (HTu) ja 24.5. RAA Kalla 2/1m (KVä).

Alli (*Clangula hyemalis*): Ensimmäiset yksittäiset allit muuttivat 7.5. PYI Elävisluodossa (HTu) ja 15.5. PYI Hanhikivellä (KVä, HTu). Allimuutto käynnistyi nopeasti, sillä jo 19.5. nähtiin PAT Yrjänässä 1509 (HTu, KVä) ja HAI Isomatalalla 313 (JMa) muuttavaa lintua. PAT Yrjänästä stajattiin kevään parhaat allimuutot, joita olivat edellämaitun lisäksi 20.5. 2968m, 21.5. 787m ja 23.5. 3624m (+ mustalintu 1764m ja pilkkasiipi 2152m ja VL 11487m) (KVä, HTu). Kaikki muut ilmoitetut muuttosumat jäivät alle kolmensa-

dan linnun. Suurin paikalliskeräntymä oli 24.5. OUL Jätärin edustalla kellunut 115 linnun parvi (PLä). Rannikkoalueella kevätkauden viimeiset allit olivat 8.6. OUS Nenänokan 8m (PAa) ja ainoa sisämaahavainto oli 15.6. KUU Iso-Kuusikon /1W (Itä-Suomen Isku). Kevään yhteismäärä muutolla oli 10313 allia.

Syyskauden avaus oli 14.8. RAA Taskussa nähty allinaaras (HTu) ja jo 7.9. ilmoitettiin koko syksyn suurin muuttosumma: SII Tauvo 20m (AVu). Muut yli kymmenen allin muutot olivat 25.10. PAT Yrjänän 11m (KVä) ja 16.11. PYI Elävisluodon 14m (HTu, KVä). Syksyn huikkein havainto tulikin sitten Kuusamosta, jossa Mustosenvaaran edustalla Kitkajärvessä uiskenteli 10.11. noin 700 paikallista allia (VOR)! Viimeiset yksittäiset linnut nähtiin joulukuulla, jolloin havaintopaikkoja olivat 1.12. PAT Yrjänä (HTu), PAT Välikari-Yrjänä (HTu) ja PYI Louekallio (KVä), 2.12. PAT Mikonkari (KVä) ja 7.12. HAI Marjaniemi (STi, ARä).

Mustalintu (*Melanitta nigra*) ja *Melanitta sp.*: Tammikuussa nähtiin yksinäinen mustalintu 7.–8.1. HAA Haapajärvellä (SPu, JHa). Kevään ensimmäiset ”mullit” olivat 4.5. PYI Ulkoharmin 5p (HTu, KVä) ja 5.5. HAI Lauttaväylän 9p (ARä, AKn) sekä OUL Syväsataman 6p (TMu, AVu). Muuton alkutahdit lyötiin 19.5., jolloin PAT Yrjänässä 116m (HTu, KVä). Suurimmat ilmoitetut muutot olivat 20.5. HAI Riisinnokan 813m (+ sp. 102) (JMa), 21.5. PAT Yrjänän 214m (KVä, HTu), 23.5. PAT Yrjänän 1764m (+ alli 3624m ja pilkkasiipi 2152m ja VL 11487m) (KVä, HTu), 24.5. HAI Lauttaväylän 240m (+ 190 sp.) (JMa), 25.5. OUL Pateniemen sahan 670m (JMa) ja RAA Kallan 225m (KVä), 28.5. SII Kaasan 290m (STi) ja 31.5. SII Tauvon 293m. Vielä 8.6. muutti RAA saaristossa 56 mustalintua (HTu), jonka jälkeen niitä nähtiin rannikkoalueellamme enää PAT Yrjänässä, jossa 18.6. 5m (1N 4S) (HTu), 19.6. 4 N (HTu) ja 30.6. 1/ S (KVä). Kuusamoon kevään ensimmäinen mus-

talintukoiras saapui 28.5. (JMä), ja KUU Torankijärvellä mustalintuja nähtiin 14.6. 5/1 (VJo, AAh ym.) ja 27.6. 5 (HSe). Muualta sisämaasta mustalintuja ilmoitettiin vain 25.5. KUI Oijärveltä 1p (KRä, KTU, VPV), 31.5. RAN Kurranjärveltä 4/4 (TKi) ja 3.6. LIM Hirvinevalta /2 (PAa). Perinteiseltä pesimäjärveltä OUS Papinjärveltä ilmoitettiin enimmillään 24.5. 34 (18/16) lintua (TKi). Kevään yhteismäärä muutolla oli 5538 mustalintua.

Heinä- ja elokuulta ei ilmoitettu ensimmäistäkään mustalintua (!) ja syyskauden ensimmäinen ilmoitus tuli 14.9., jolloin Surnian syysrallisessa nähtiin Raahan kaupungin edustalla muutamassa paikassa 5–6p (KRä, KVä, AVu ym.). Syksyn suurimmat kerääntymät olivat 3.10. RAA Koninkarin 41p (HTu) ja 27.10. RAA Preiskarin 36p (KVä), ja suurimmat muutot olivat puolestaan 18.10. PAT Mikonkarin 45m (HTa, HTu), 25.10. PAT Yrjänän huikeat 312m (KVä) ja 16.11. PYI Elävisluodon 41m (HTu, KVä). Viimeiset linnut viipyivät joulukuulle asti, ja heti 1.12. oli mustalintuja OUL Tuiran uimalassa (PAa), PYI Vaaranlahdella (KVä), PYI Louekalliolla (KVä) ja RAA Kuljunniemessä 4m1p (KVä). Tämän jälkeen nähtiin enää yksittäiset linnut 6.12. PYI Elävisluodossa (HTu), PYI Louekalliolla (HTu) ja OUL Laanilassa (ARä) sekä 7.12. PYI Elävisluodossa (HTu, KVä) ja HAI Marjaniehemessä (ARä, STi).

Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) ja *Melanitta* sp.: Tammikuulta saatiin yksi havainto, kun 9.1. PYI Elävisluodossa muutti pilkkasiipi kohti lounasta (HTu). Kevään ensimmäiset ”luukut” saapuivat alueellemme huhti-toukokuun vaihteessa, kun 30.4. PYI Parhalahdella nähtiin a5m (KVä) ja 4.5. PYI Elävisluodossa 1m (HTu, KVä). Toukokuun puoliväliin asti pilkkasiipiä ilmoitettiin ainoastaan Pyhäjoelta, jossa enimmillään nähtiin 8.5. Elävisluodossa 36m25p ja 15.5. Hanhikivellä 23m (HTu, KVä). Lajin päämuutto alkoi 19.5., jolloin SII Tauvossa muutti 520 (AVu), PAT Yrjänässä 389 (HTu,

KVä) ja HAI Isomatalalla 351 lintua (JMä). Kevän selvät huiput laskettiin PAT Yrjänässä, jossa 20.5. 1764m, 21.5. 1295m ja 23.5. 2152m (alli 3624m ja mustalintu 1764m ja VL 11487m) (KVä, HTu), ja HAI Riisinnokalla, jossa 21.5. 1443m (+ sp. 287m) (PPo, A.Leinonen, S.Haapala). Vielä 24.5. HAI lauttaväylällä muutti 690 (JMä) lintua, jonka jälkeen muutto hiipui, tosin vielä 28.5. PAT Yrjänässä muutti 178 pilkkasiipeä (HTu, KVä). Kuusamossa kevään ensimmäiset pilkkasiivet olivat 25.5. Vihtasalmen 1/1 ja 27.5. Kuusamojärven 3 lintua (MRy). Kevätmuutolla havaittujen pilkkasiipien yhteissumma oli 10259 yksilöä.

Kesältä ilmoitettiin Kuusamosta pilkkasiipiä 11.6. Juhtilammelta 7p, 12.6. Petäjälammelta 7p ja Torangilta 5p (TLh, RSu), 15.6. Vuotungista 1/ (VJo, AAh) ja 19.6. kk:n Rääpylammelta 2 (HSe). Muualta pesimäaikaista pilkkasiipiä ilmoitettiin vain Raah-Pattijoki akselilta (mm. useita poikueita) (HTu, KVä) ja LUM Karvonlahden edustalta (PAa). Pitkin kesää ja syksyä nähtiin Raahan seudulla pikkuparvissa liikuskelevia pilkkasiipiä. Esim. 24.6. oli RAA Hakotaurissa 28p, 25.6. RAA Pitkäkarissa 27p ja 26.6. PAT Mikonkarissa 20p (HTu). Näitä suurempia kerääntymiä olivat vain 20.9. RAA Isokraaselin 31p (KVä) ja 17.10. RAA Preiskarin 34p (HTu). Loppusyksyllä nähtiin Kuusamossa kaksi lintua Kuusamojärvellä vielä 3.11. (HSe) ja 16.11. PYI Elävisluodossa muutti (syksyn ainoana yli kymmenen linnun muuttosummana!) 18 pilkkasiipeä (HTu, KVä). Syyskauden viimeiset linnut nähtiin 1.12. RAA Kuljunniemessä ja RAA Siniluodossa (KVä) sekä 14.–31.12. RAA Lapaluodossa (HTu, KVä, JHa).

Melanitta sp.: HAI Tömpässä muutti 23.5. iltamuutolla klo 22.40–23.25 n.1700 määrittämätöntä Melanittaa (JMä).

Telkkä (*Bucephala clangula*): Talvehtivia telkkiä ilmoitettiin OUL Oulujoesta (Kemiran sulan ja Syvä-

sataman väliltä) enimmillään 4.1. /2 (PAa, PKu), 7.–8.1. HAA Haapajärveltä 1p (SHu, JHa) ja 3.2. RAA Lapaluodosta /1 (HTu). Oulun telkät saivat vahvistuksia 18.3., jolloin Syväsatamassa nähtiin 2/3 lintua (TEs). RAA Lapaluodossa puolestaan nähtiin kevätelkkiä 7.4. 1/ (HTu, KVä), 8.4. 6 (HTu) ja 9.4. 8 (5/3) (KVä). Sisämaahankin telkät löysivät tiensä jo huhtikuun alkupuolella, sillä 9.4. nähtiin MUH Kirkkosaarella 2/2 (JSi) ja 13.4. HAA Haapajärvellä 2/3 lintua (RKy). Kuusamoon ensimmäiset telkkäparit ehtivät 21.4. Kiveskoskelle (JMä) ja Irmiin (K.Nevala). Ensimmäinen yli kymmenen linnun kerääntymä oli 21.4. OUL Pyykösjärven 20p (JWi) ja satanen rikkoutu 24.4., jolloin RAA Santaholmassa oli 108 (KVä) ja 28.4. jo 160 telkkiä (HTu). Kevätkauden suurimmat kerääntymät olivat 9.5. PYI Takarannan 403p (KVä), 13.5. SII Tauvon 310p ja 14.5. PAT Mikonkarin 200p (KVä, HTu). Kaikki yli kahdensadan linnun päivämootot laskettiin PAT Yrjänästä, jossa 17.5. 204m (KVä), 18.5. 283m (KVä), 19.5. 537m (HTu, KVä) ja 20.5. jopa 704m (HTu, KVä). Vielä 1.6. SII Tauvossa muutti 193 telkkiä (KVä).

Kesäkuun telkkähuippuja olivat 10.6. SII Tauvon 255p ja 14.6. KUU Torankijärven 200p (VJo, AAh ym.). Syyskaudella telkkiä laskettiin PAT Yrjänästä mm. 18.7. 100p, 6.8. 210p, 8.9. 405p, 15.9. 360p, 26.9. 215p ja 19.10. 155p (HTu, KVä). Muualta suurimmat kerääntymät olivat 17.8. SII Tauvon 200p, 30.8. PYI Parhalahden 200p (HTu), 14.9. RAA Lohikarin 210p (KVä, HTu) ja 13.10. HAI Potinlahden >500p (ARä, HKu). Kaikki yli sadan linnun muutot ilmoitettiin PAT Yrjänästä, missä 28.9. 184m (HTu, KVä), 5.10. 190m (KVä, PKä, JKo), 6.10. 232m (HTu, HTa, JPr, EHo), 12.10. 170m (KVä, HTu, JJa, HSo) ja 13.10. 138m (HTu). Vielä 26.10. laskettiin eri puolilta Hailuotoa yhteensä 220 (TEs, JPu, PTo) ja LUM Lamunkarin-Pitkänokan väliltä 150 telkkiä (VOr). Marraskuun suurimmat telkkämäärät olivat puolestaan 16.11. PYI Elävisluodon 24m (HTu, KVä)

ja 24.11. RAA Pitkäkarin 19p2m (KVä, HTu). Ouluun jäi talvehtimaan kaksi telkkäkoirasta (PAA, ARA, TMu), joiden lisäksi joulukuussa nähtiin Pyhäjoella 4, Raahessa 5 ja Pattijoella 3 lintua (KVä, HTu). Syksyn viimeisiä olivat 6.12. PAT Mikonkarin np (KVä), PYI Louekallion mS (HTu) ja RAA Hakotaurin np (KVä) sekä 10.12. RAA Maivaperän 1/ 2 np (KVä) ja 14.12. RAA Lapaluodon np (HTu).

Uivelo (*Mergus albellus*): Kevään ensimmäiset uivelot olivat 16.4. OUL Jätärin 1/1 (STi), 18.4. RAA Kuljuniemen 1/ (KVä) ja 22.4. HAI Kirkkosalmen 2 (STi). Kuusamoon ensimmäinen ungelopari saapui 5.5. Välijoelle (JMä). Toukokuun suurimmat kerääntymät olivat 9.5. PYI Takarannan 20p (11/9) (KVä), 11.5. PYI Hanhikiven 15p (HTu, KVä), 13.5. OUS Purnunnokan 17p (11/6) (PAA), 14.5. RAA Hakotaurin 16p (KVä, HTu) ja 19.5. LUM Selkämatalan 16p (9/7) (PAA). Suurimmat muutot puolestaan stajattiin PAT Yrjänästä, jossa 16.5. 24m ja 17.5. 35m (KVä).

Kesäkuulla lepäilevien uiveloiden määrät nousivat entisestään, sillä 10.6. oli OUS Kyläpuolenlahdella 46 (33/13) (PAA) ja 23.6. LIM Virkkulassa 57 lintua (AVi). Kuusamosta kesäisiä uiveloita ilmoitettiin 19.6. kk:n Talvilahdelta 7 ja Rääpyslammelta 6 (HSe), 29.6. Torankijärveltä 7 (KRn, TLe) ja 7.7. Vuotunkijärveltä 2 (HSe). Muut pesimäaikaiset sisämaahavainnot olivat 1.6. UTA Ahmasjärven 1/1 (THe), 8.6. YII Poikainlammin 1p (TMu) ja 28.7. TAI Tyrämäen 3 juv (JRä). Syyskauden avaus ja samalla selvä huippu oli 1.8. OUL Kempeleenlahdelta laskettu 130 uivelo (JPM). Myös 17.8. samalta paikalta laskettiin sata lintua (TEs). Muualta mainittavia kerääntymiä ilmoitettiin vain OUL Pyykösjärveltä, jossa mm. 25.9. 70p (TEs), 11.10. 70p (JPM) ja 17.10. 50p (TEs). Muualta ilmoitetuista kerääntymistä olivat suurimmat 15.9. OUL Niilesjärven 15p (RTo) ja 27.10. OUN Piipsjärven 15p (SHu). Syksyn paras (ja ainoa) muutto oli puolestaan 5.10.

PAT Yrjänästä laskettu 30m (KVä, PKä, JKO). Vielä 4.11. oli OUL Pyykösjärvellä 30p ja 6.11. 6p (TEs), ja syksyn viimeisenä havaintona ilmoitettiin 25.11. PYI Tervon kalasatamasta 1p (HTa).

Tukkakoskelo (*Mergus serrator*): Kevättalvelta-alkukeväältä ilmoitettiin Oulusta kolme tukkakoskelohavaintoa: 21.2. Hartaanselkä /1 (P.Sutela), 10.3. Tuiran uimala 1/ (MKn) ja 17.3. Syväsatama /1 (STi). Seuraavat linnut nähtiin vasta huhtikuun lopulla, jolloin 25.4. PYI Elävisluodossa 1/1 ja PYI Ulkoharmissa 1/m (HTu), 27.4. SII Tavossa 2m ja 28.4. PYI Parhalahdella 1/m (HTu, KVä). Ouluun asti seuraava tukkakoskelokoiras ehti 2.5. Syväsatamaan (TEs, AVu) ja Kuusamossa nähtiin kevään ensimmäinen lintupari 12.5. Kiveskoskella (MRy, JMä). Muutto käynnistyi toden teolla 8.5., jolloin PYI Elävisluodosta nähtiin 78 lintua (HTu), ja seuraavana päivänä eli 9.5. ynnättiin PYI Ulkoharmista jo 268 muuttajaa (HTu). Kaikki muut yli kahdensadan linnun muutot laskettiin sitten PAT Yrjänästä, jossa 17.5. 260m, 18.5. 282m, 19.5. 610m, 20.5. 595m ja 21.5. 214m (KVä, HTu). Vielä 22.5. muutti PAT Yrjänässä 130 lintua (KVä, HTu). Kevään selvästi suurimmat paikalliskerääntymät olivat 13.5. OUS Purnunnokan 170p (PAA) ja 19.5. LUM Selkämatalan 120p (PAA), kun Liminganlahden ulkopuolella lintuja nähtiin enimmillään 15.5. SII Tavossa 65p.

Pitkin kesää nähtiin PAT Yrjänässä runsaasti sekä muuttavia että paikallisia tukkakoskeloita. Muuttavia lintuja nähtiin enimmillään 18.6. 21 (1 N 20 S) (HTu), 28.6. 29 (16 N 13 S) (KVä) ja 17.7. 32 S (HTu). Suurimmat kerääntymät olivat puolestaan 4.7. 170p (KVä), 2.8. 230p, 6.8. 430p, 7.8. 200p ja 8.8. 300p (HTu). Vielä 30.8. PYI Parhalahdelta laskettiin 150p (HTu) ja 14.9. PAT Yrjänästä 100p (KVä, HTa, JHa, HTu), jotka jäivät viimeisiksi vähintään sadan linnun kerääntymiksi. Loppusyksyn suurimmat muutot olivat puolestaan PAT Yrjänän 14.9. 18m, 20.9. 15m, 22.9. 21m ja 7.10. 12m

(HTu, KVä ym.). Vielä 24.11. havaittiin RAA Pitkäkarin talvilintulaskennassa neljä tukkakoskeloa (KVä, HTu), joiden jälkeen nähtiin enää yksittäiset linnut 25.11. PYI Harmissa ja RAA Piitanassa (HTa) sekä 1.12. PAT Yrjänässä (HTu) ja PYI Louekalliolla (KVä).

Isokoskelo (*Mergus merganser*): Tammi- ja helmikuulta ilmoitettiin isokoskeloita OUL Hartaanselältä 4.1. /1 (PAA, PKu), 12.–28.1. /2 (HTu, TEs) ja 11.2. /3 (ARA), PYI Elävisluodosta 13.1. 4m (HTu, KVä) ja 17.–18.1. 4p (HTu), HAA Kirkkojärveltä 17.2. 1/ (RKY) ja 25.2. KUU Kiveskoskelta 1 (HSe). RAA Lapaluodossa koskelomäärät vaihtelivat talven mittaan ja siellä nähtiin mm. 13.–20.1. 1 (JHa, HTu, RNe), 30.1.–1.2. 1/2 (KVä), 14.2. 2/ (HTu), 18.2. 3/1 (HTu, KVä), 19.2. 4/1 (HTu, HTa) ja 23.2. 4/3 lintua (HTu). Ouluun ensimmäinen isokoskelokoiras saapui 1.3., jolloin Syväsatamassa 1/3 lintua (TEs) ja 18.3. paikalla oli 10 (2/8) ja 28.3. 17 (9/8) lintua (TEs). Huhtikuussa isokoskelot löysivät myös sisämaahan, sillä 9.4. MUH Kirkkosaarella nähtiin 1/1 (JSi) ja 26.4. KUU Käylässä 3/2 (JMä). Ensimmäinen useiden kymmenien lintujen kerääntymä oli 21.4. PYI Parhalahden 67p (HTu, KKp, KVä) ja satanen meni rikki 2.5. OUL Syväsatamassa, jossa 126p (TEs). Koko kevään suurimmat kerääntymät olivat puolestaan 13.5. OUS Purnunnokan 700p (PAA), 19.5. LUM Selkämatalan n.1500p (PAA) ja 5.6. LUM Pitkänokan-Leton n.500p (PAA, JAA, PKu). Muutolla taas lintuja nähtiin enimmillään 9.5. PYI Ulkoharmissa 122m (HTu), 11.5. PYI Hanhikivellä 136m (HTu, KVä), 12.5. PYI Parhalahdella 194m (HTu, KVä), 20.5. PAT Yrjänässä 200m (HTu, KVä) ja 24.5. PAT Yrjänässä 128m (HTu). Vielä 5.6. PAT Yrjänässä muutti 114 isokoskeloa (HTu).

Keskikesällä PAT Yrjänässä nähtiin muuttavia lintuja enimmillään 18.6. 85 (N) ja 20.6. 37 (35 S 2 N) (HTu) ja paikallisia lintuja oli Yrjänässä enimmillään 4.7. 110 (KVä). Syksyllä nähtiin PAT Yrjänästä

muuttavia enimmillään 14.9. 80m, 15.10. 110m, 16.10. 215m ja 1.11. 161m (HTu, KVa ym.). Suurimmat paikalliskeräntymät olivat puolestaan 20.10. KUU Tolpanniemen huikea 2000p (HSe) ja samana päivänä OUL Kempeleenlahdelta laskettu 300p (TEs) sekä 27.10. OUN Piipjärven 200p (SPu). Vielä 3.11. oli KUU kirkonkylällä kolme lintua (HSe) ja rannikkoalueellamme isokoskeloita riitti pitkälle joulukuun puolelle asti. Viimeisiä viivytelijöitä olivat 9.12. PAT Mikonkarin 19p (KVa) ja SII Tauvon 5p (HTu) sekä 10.12. RAA Hakotaurin 3p ja RAA Maivaperän 1m (KVa). Tämän jälkeen lintuja ilmoitettiin enää Oulusta, jossa 18.12. OUL Hartaanselällä 2 ja Tuiran uimalassa 2 lintua (TMu), ja vuoden viimeinen isokoskelohavainto oli 31.12. OUL Hartaanselällä nähty naaras (ARa).

Vesilintulaji: Enimmillään muuttavia määrittämättömiä vesiäisiä ilmoitettiin PAT Yrjänästä, jossa 19.5. 1106m, 20.5. 3402m, 21.5. 3325m

ja 23.5. jopa 11487m (+ alli 3624m ja mustalintu 1764m ja pilkkasiipi 2152m) eli yhteensä upeat 19000 vesilintua, mikä on PPLY:n lasketun arktisen vesilintumuuton ennätys (KVa, HTu). RAA Kallassa puolestaan muutti 24.5. 1618 vesiäistä (KVa). Syksyiltä ilmoitettiin 17.8. OUL Kempeleenlahdelta 1500 ja OUS Akionlahdelta 1000 paikallista vesilintua (TEs), ja myös 14.9. oli OUL Kempeleenlahdella 1500 vesiäistä (VOr). Vielä 4.11. PAT Mikonkarissa muutti etelää kohti 780 ”veeällä” (HTu).

Haukat ja kotkat

Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*): Vuoden ensimmäinen ”pernis” muutti 21.5. LIM Virkkulassa (Jpm), ja seuraava 23.5. PAT Yrjänässä (KVa, HTu). Keväältä ilmoitettiin vain 12 muuttavaa, mikä osoittanee osaltaan perniksen harvalukuisuutta alueellamme ja Oulun seudulta pohjoiseen päin. Kevään suurimmat määrät olivat 25.5. HAI eri puolilla 3p (EHo ym.) ja 3.6. SII

Tauvo 3m.

Kesällä mehiläishaukkojen asutuja reviereitä ilmoitettiin yhteensä 9 ja varmistettuja pesintöjä 5. Syksyllä ilmoitettuja muuttajia oli 16 yksilöä välillä 28.6.–11.9. kaikkien koskien yksittäisiä lintuja. Viimeinen 11.9. OUL 1m (AVu) havaittiin kymmenen päivää edellisen jälkeen.

Merikotka (*Haliaeetus albicilla*):

Vuoden ensimmäiset kolme havaintoa saatiin helmikuussa havaitusta samasta yksilöstä Raahessa: 8.2. RAA Preiskari 1p, joka lähti N (HTu), 13.2. RAA Smitti 1 imm p (HTu) ja 22.2. RAA Hakotauri 1p (HTu). Muutto alkoi maaliskuussa: 7.3. RAA Lapaluoto 1 ad m (KVa) ja 9.3. HAI Kirkkosalmi 1 ad + 1 subad m (STi) olivat ensimmäiset. Kaikkiaan maaliskokuussa ilmoitettiin muuttolennessä yhteensä n.44 lintua suurimpien päiväsummien ollessa PYI Parhalahden 22.3. 3m (KVa), 19.4. 3m (HTu), 27.4. 3m (HTu, KVa) ja 30.4. HAI Kirkkosalmen 3m/p (STi). Paikallisia löytyi

Uivelon pesimäkanta on vahvin Kuusamossa. © Jari Wilenius.

Liminganlahdelta sekä Hailuodon Kirkkosalmelta ja Tömpästä n.8 yksilöä.

Kuusamosta ilmoitettiin kaikkiaan ennätyskelliset 11 havaintoa: n. 15.4. 1–2 ad Varisjoella, jotka olivat kesäkuun alkuun asti (H. Pesonen), 30.4. parittelevat aikuiset linnut Suininkijärven jäällä (E. Laitinen), 19.5. Kuusinki (M. Tornberg), 11.6. Oulangalla ilm. aikuinen lintu (AAh, VJo, PHe), kesä-heinäkuussa saalisteva lintu Kuusinkijoen (M. Tornberg), 5.8. Säynäjäperä 1p (JPm), elo-syyskuun vaihteessa 1 ad lintu Poussun kala-altailla (ALv), 10.9. Kuusinkijoki Raatekoski 1m (AHA), syyskuun lopulla Oulangalla ilmeinen aikuinen lintu joen pinnassa NW (S. Määttä) ja syys-marskuun aikana 1–2 aikuista lintua koko ajan Varisjoella (H. Pesonen).

Kesä-heinäkuun Kuusamon ulko- puoliset kuusi havaintoa olivat seuraavat: 30.6. LUM Puhkiavanperä 1p (PAa), 1.7. KUI Tuuliaapa 1 2kv p (TKi), 5.7. HAI Marjaniemi 1 imm p (PLa), 9.7. UTA Viidanpalo 1 3–4 kv m (TKi), 20.7. SII Tauvo 1m, 18.–27.7. LIM Virkkula parhaimmillaan 1 ad + 1 subad (AVi, VOr ym.).

Syksyllä elokuulta joulukuulle 5.8.–27.12. ilmoitettiin yhteensä 26 merikotkaa. 1.11. oli PYÄ Ahokylässä 2 ad p (TKi) ja vuoden viimeiset olivat 4.12. PAT Pöllä 1 subad/ad p (KVa) ja 27.12. RAA Lapaluoto 1 2–3kv p (KVa).

Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*): Ensimmäiset ruskosuot havaittiin 16.4. PYI Parhalahti 1/m (HTu) ja 19.4. PYI Parhalahti 3m (HTu) sekä LIM Rantakylä 1/p (PAa, JAa). Kevään suurimpia paikakohtaisia muuttaja- ja paikallismääriä olivat 22.4. HAI Kirkkosalmi 4/1p (STi), 24.4. LIM Virkkula 6p (Virkkulan havisvihko), 29.4. PYI Parhalahti 5m (HTu, KVa), 23.5. HAI Tömpä 4p (TEs, STi) ja 27.5. PAT Yrjänä 4p (KVa). Muuttajien yhteismäärää on vaikea arvioida pesimäkannan vahvuuden takia, mutta n.50 lintua voi tulkita muuttamassa havaituiksi yksilöiksi.

Touko-heinäkuun kiintoisista ha-

vainnoista mainittakoon 19.5. PUL Uljua 1/m (JHe), 25.5. PII Ylipää / 1p (JHe, MNi), 1.6. UTA Ahmasjärvi 1p (The) ja 18.7. PUD Hetekylä, Aittojärvi 2p (TSa). Yhteensä revii-reitä ilmoitettiin 42.

Syksyllä PAT Yrjänässä nähtiin yhteensä 38m87p parhaiden muuttajien ollessa 16.8. 5m5p (HTu, KVa) ja 22.8. 10m4p (HTu, JHa, KVa). Yrjänässä havaittiin paikallisia em. päivien lisäksi eniten 7.8. 5p, 12.8. 5p ja 20.8. 5p. Viimeiset ”ruskikset” olivat 13.9. SII 2p (HTa) ja PYI Terwon kalasatama 1 juv p (HTu).

Sinisuohaukka (*Circus cyaneus*): Ensimmäiset sinisuot tulivat 7.4. RUU Saarikoskelle 1p (A-P. Auvinen), 9.4. LIM Tupokseen 1/p (VOr) ja seuraavat 15.4. HAI Kirkkosalmelle 2/p (STi, HHo) ja LIM Virkkulaan 1/p (STi, PAa). Kevään parhaimmat muutot olivat komeita: 19.4. PYI Parhalahti 18m (15/3) (HTu), 21.4. HAI Kirkkosalmi 17m (STi, JWi ym.) ja PYI Parhalahti 12m (HTu, KKp ym.). Parhalahdella vielä 27.4. 9m (HTu, KVa) ja 1.5. 9m (HTu, KVa). Yhteensä ilmoitettiin muuttolennessä 122 ”sinnaria”, kun taas paikallisista 43 linnusta osa koskee varmasti myös muuttavia. Kesältä ilmoitettiin 32 sinisuoreviiriä ja 4 pesintää varmistettiin.

Syysmuutolla PAT Yrjänässä laskettiin 60m10p sinisuota, parhaiden päivien ollessa 16.8. 6m (HTu, KVa), 22.8. 6m (HTu, JHa, KVa), 24.8. 5m (KVa) ja 7.9. 8m (KVa, HTu, HTa). Marraskuussa nähtiin vielä neljä sinisuota, joista viimeisin 9.11. PAT Yrjänä 1 n-puk. p (JPr, KVa).

Kanahaukka (*Accipiter gentilis*): Tammikuussa ilmoitettiin 17 ”gentiä” seuraavista kunnista: TEM, OUL, RAA, PAT, YKI, HAU ja TYR. Ensimmäiset kevätkuuttajat ilmoitettiin 13.3. PYI Parhalahti 1/ 2kv m (HTu) ja 14.3. 1 ad m (HTu). Suurimmat muuttajamäärät olivat 7.4. PYI Parhalahti 3m (HTu, HTa, KVa) ja 21.4. PYI Parhalahti 2m (HTu, KKp ym.) sekä HAI Kirkkosalmi 2m (ALi, JWi ym.). Yhteensä ilmoitettiin 58 revii-riä, joista 53:lla var-

mistettiin pesintä.

Syksyllä PAT Yrjänässä meni yht. 16m10p parhaimpien päivien ollessa 12.10. 3m (KVa, HTu ym.) ja 13.10. 2m (HTu). SII Tauvossa muutti puolestaan 10 yksilöä 20.8.–24.9. Joulukuulta saatiin neljä ilmoitusta Raahen seudulta.

Varpushaukka (*Accipiter nisus*): Tammikuulta ilmoitettiin 17 lintua seuraavista kunnista: OUL, LIM, RAA, KEM, TYR ja PAT. Ensimmäiset muuttajat olivat 9.3. PYI Parhalahden 2m (HTu, HTa, KVa). Kevään suurimmat summat laskettiin PYI Parhalahdella: 19.4. 12m (HTu), 20.4. 11m (HTu, KVa), 21.4. 35m (HTu, KKp ym.), 27.4. 21m (HTu, KVa), 29.4. 18m (HTu, KVa) ja 30.4. 13m (KVa). Muiden paikkojen parhaimmat olivat 21.4. HAI Kirkkosalmi 17m (ALi, JWi ym.), KEM Honkanen 12m (EHO, JPe), SII Tauvo 11m, VIH Utunen 11m (RKy, KKs) ja 27.4. HAI Kirkkosalmi 16m (STi, HHo). Yhteensä ilmoitettiin 60 ”nisari”reviiriä, joista 53:lla pesintä myös varmistettiin.

Syysmuutolla PAT Yrjänässä summattiin 103m18p parhaimpien stajien tuottaessa tulosta 14.8. 6m (KVa), 16.8. 14m (HTu, KVa), 22.8. 10m (HTu, JHa, KVa), 7.9. 18m (KVa, HTu, HTa), 8.9. 10m (KVa, HTu) ja 27.9. 5m (HTu, JPm). Viimeinen muuttaja oli 13.11. RAA Lapaluodon 1m. Raahen seudun syyslaskennassa 3.11. PAT viitosreitillä laskettiin peräti 9 nisaria. Joulukuulla saatiin ilmoitukset 11 linnusta.

Hiirihaukka (*Buteo buteo*): Ensimmäiset ”hihat” heiluivat 5.4. PYI Parhalahdella 1m (HTu, HTa, KVa) ja RAA Kuljunniemessä 1m (HTu, KVa). Laji yleistyi heti seuraavina päivinä. Parhaimmat muutot: 21.4. HAI Kirkkosalmi 8m (STi, JWi ym.) ja PYI Parhalahti 6m (HTu, KKp ym.). Tämän lisäksi Parhalahdella ynnättiin yhteensä 5 kpl 3–4 linnun päiväsummaa. Yhteensä alueeltamme ilmoitettiin n.78 kevätkuuttajaa. Kesällä petoharrastajat löysivät yhteensä 46 hiirihaukkareviiriä ja 25:lla niistä myös pesintä

varmistettiin.

Syysmuutolla ilmoitettiin PAT Yrjänästä vain 3m ja SII Tauvosta 6m. Koko syksyn yhteissumma oli 14. Vuoden viimeinen oli erittäin myöhäinen: 7.–10.11. TEM Koskelankylä yksi lintu hyppeli pesällä (RKy).

Piekana (*Buteo lagopus*) ja hiirihaukkalaji (*Buteo sp.*): Hyvin harvinainen talvihavainto saatiin, kun määrittämätön Buteo-laji havaittiin 11.2. PYI Yppäri 1 W (KVä).

Ensimmäinen kevätmuutolla määrätty piekana oli sekin aikainen 14.3. LIM Virkkula 1m (VOr), ja seuraavat 9.4. HAI Kirkkosalmi 2m (STi, PAa, JAa). Muutama isompi

satojen yksilöiden muutto nähtiin: 19.4. PYI Parhalahti 24m (HTu), 20.4. PYI Parhalahti 46m (HTu, KVä), 21.4. HAI Kirkkosalmi 121m (+ sp. 40m) (ALi, JWi ym.) ja PYI Parhalahti 103m (+ sp. 30m) (HTu, KKp ym.), 25.4. HAI Kirkkosalmi 117m (STi, HHo ym.), 27.4. PYI Parhalahti 162m (+ sp. 77m) (HTu, KVä) ja HAI Kirkkosalmi 117m (+ sp. 70m) (STi, HHo), 29.4. HAI Kirkkosalmi 33m (+ sp. 20m) (STi, HHo), 30.4. PYI Parhalahti 164m (+ sp. 61m) (KVä) ja 1.5. 41m (+ sp. 16m) (HTu, KVä).

Viimeiset muutot olivat 3.5. Parhalahti 14m (+ sp. 5m) (HTu) ja OUL Jätäri 26m (PLa) sekä 4.5. HAI

Ruskosuohaukan pesimäkanta on varsin vahva. Reviirejä ilmoitettiin 1996 yhteensä 42.

© Markku Hukkanen

Kirkkosalmi 10m (TEs) ja YKI Somerovaara 12m (SHu). Kaikkiaan alueella havaittiin noin 1136 muuttavaa tai paikallista piekanaa, ja Buteo sp:tä 214 yksilöä.

Kesällä piekanat pesivät pitkästä aikaa alueen eteläosissa Oulun seutua myöten. Toukokuun lopussa - kesäkuussa ilmoitettiin reviierejä seuraavasti: 22.5. MUH Sanginjoki, Kassinen (RTo), YKI kk 1p (RTo), YKI Heinijärvenkangas 1p (RTo), YKI Hanhilampi 1p (RTo) ja KII Haisunketo 1p (RTo), 23.5. OUL Ahmosuo 2p reviirollä (TEs, JPU) ja LIM Hirvineva 2p (PAa, PKu), 25.5. YKI Somerovaara 2p (SHu, SRA ym.), OUS Veteraanimaja 1p (PLa, PAa ym.), HAI Viinikanlahti 1p (PAa, MKe ym.) ja HAU Jokikylä, Sauvonsuo pesivä (RTo) ja KUI Penttinniemi 1p (KRä, VPV, KTU), 31.5. YKI Hirvisuo 2p (PLa, SKä), 9.6. PAT Yhteinen kangas 1p (KKp), kesällä KUI Onkalonperä pesintä (Kari Oittinen), 11.6. PYI Liminkylä 1p (HTu), 12.6. KII Lettoalue var. pari (ARä), 15.6. HAU Vareputaanjojanlehto pes. pari (TMu), 16.7. PAT Pikkupirtinneva 2p (KKp), 18.7. OUL Pilpasuo 1p (JRA) ja 19.7. OUL Isosuo 1p (TMu). Yhteensä reviierejä ilmoitettiin 27 kappaletta ja pesintä varmistettiin 16 tapauksessa.

Syksyllä 5.9.–1.11. muuttavia yhteensä normaalin niukat 24 lintua ja Buteo sp:ta lisäksi 8 kpl. 8.9. muutti sekä OUL Inatissa 2m (JRA) että PAT Yrjänässä 2m (KVä, HTu). Jo 1.11. PAT Yrjänän 1m (HTu, KVä) oli myöhäinen piekana, mutta sen jälkeenkin saatiin harvinainen talvihavainto: 10.12. PAT Mikonkari 1S, joka laskautui paikalliseksi Koninkariin (KVä). Edelliset talviset buteot PPLY:n alueella ovat olleet

piekana vuonna 1991 joulukuussa ja Buteo sp. keväällä 1996 helmikuussa.

Maakotka (*Aquila chrysaetos*): Maaliskuun alussa havaittiin kevään varsin vilkkaan maakotkamuuton avaus: 7.3. RAA Lapaluoto 1 imm m (KVva). Yhteensä muuttavia välillä 7.3.–18.5. havaittiin 32 yksilöä, ja suurimmat yhden paikan päiväsummat olivat 16.3. PYI Parhalahti 3 imm m (HTu) ja 17.3. 4 imm m (KVva). 21.4. yhteishavainnointipäivänä muutti 8 eri pisteessä eri puolilla aluetta mukavasti yhteensä 10 maakotkaa. Viimeiset muuttajat 15.5. HAI Kirkkosalmi 1m (ARa, HHL ym.) ja 18.5. LIM Virkkula 1m (Virkkulan havisvihko). Syksyltä ilmoitettiin vain kaksi muuttavaa: 20.9. RAN Kerälänkylä 1m (KKs) ja 13.10. OUL Peltola 1SW (JRä).

Kalasääski (*Pandion haliaetus*): Ensimmäiset kolme ”pandaria” nähtiin 22.4. HAI Kirkkosalmella (STi). 26.4. oli pari ehtinyt jo KUU Rukalle pesäpaikalle (JMä). Myöhemmin havaittiin mukavia 3–5 linnun päivämuuttoja: 1.5. PYI Parhalahti 3m (HTu, KVva), 2.5. OUL Mäntylä 5m (TEs) ja 3.5. PYI Parhalahti 5m (HTu). Eniten paikallisia sääksiä oli 4.5. HAI Kirkkosalmella 3p (TEs) ja 10.5. LIM Suistossa 4p (PAA, PKu). Kevään yhteissumma oli mukavat n.43 muuttavaa lintua.

Syksyllä havaittiin koko alueella 11p6m ilman mainittavia päiväsummia. Vuoden viimeiset 27.9. PAT Yrjänä 1m (HTu, JPM) ja 28.9. SII Tauvo 1m.

Tuulihaukka (*Falco tinnunculus*): Ensimmäinen ”tinnu” oli 4.4. MUH Pikkaralan 1p (JHa) ja seuraava 6.4. KEM Honkasen 1p (TEs). Keväällä mukavia muuttosummia havaittiin PYI Parhalahdella: 19.4. 13m (HTu), 20.4. 12m (HTu, KVva), 21.4. 10m (HTu, KKp ym.) ja 24.4. 10m (HTu). Suurin paikallismäärä oli 23.4. TYR Murron 8p (TEs). Yhteensä kevätmuutolta ilmoitettiin n.100 muuttavaa ja n.60 paikallista. Kesällä tuulihaukan revierejä ilmoitettiin 127 kappaletta ja näillä var-

mistettiin 98 pesintää.

Syksyltä ilmoitettiin välillä 6.8.–21.9. yhteensä 37m36p suurimpien summien löytyessä PAT Yrjänästä: 19.8. 2m (KVva, HTu), 22.8. 3m (HTu, JHa, KVva), 31.8. 3m (KVva, HTu) ja 7.9. 7m (KVva, HTu, HTa). Syyskuun viimeinen oli 21.9. PAT Jokisuun 1p (HTu), mutta vielä tämän jälkeen peräti yksi harvinainen talvihavainto: 3.12. PAT Mikonkari 1p (KVva). Edellinen talvihavainto Surnian alueelta on 10 vuoden takaa.

Ampuhaukka (*Falco columbarius*): Ensimmäinen muuttaja oli ainoa maaliskuinen 31.3. PYI Yppäri 1p (HTu), ja seuraavat 6.4. PYI Parhalahti 1m (HTu, KVva) ja TYR Peräoja /1p (STi, EST). Kevään huippusummat havaittiin PYI Parhalahdella: 20.4. 6m (HTu, KVva), 21.4. hienot 12m (HTu, KKp ym.), jolloin myös HAI Kirkkosalmella 6m (ALi, JWi ym.) ja 1.5. PYI Parhalahdella 5m (HTu, KVva). Yhteensä ilmoitettiin n.65 muuttavaa ja 42 paikallista ”ampparia”. Asuttuja revierejä havaittiin 10 ja pesintä varmistui neljässä tapauksessa.

Syksyn suurimmat muutot olivat PAT Yrjänässä: 7.9. 8m (KVva, HTu, HTa) ja 14.9. 4m (KVva, HTa ym.). Vuoden viimeiset linnut olivat 24.10. OUL Hupisaaret 1p (ARa) ja 26.10. OUL Vihreäsaari 1p (ARa) sekä 3.11. SII Tauvo 1p. Muuttavia yhteensä välillä 2.8.–3.11. n.35 ja paikallisia 31.

Nuolihaukka (*Falco subbuteo*): Kevään ensimmäinen nuolihaukka havaittiin normaaliin aikaan 3.5. PYI Parhalahti 1m (HTu), ja seuraavat 8.5. kahdella paikalla. Keväältä ilmoitettiin väliltä 3.5.–4.6. yhteensä 5m11p, mutta vain yksittäisinä muuttavina.

Kesältä ilmoitettiin 16 revierejä, joista 5 tapauksessa varmistettiin myös pesintä.

Syksyltä ilmoitettiin 2.8.–22.9. yhteensä noin 10m20p. PAT Yrjänässä muutti yhteensä 8 ja oli paikallisena 5 lintua. Vuoden viimeinen ”subari” oli viikon edellisen jälkeen ja aika myöhäinen 22.9. PAT Yrjänä

1p (HTu, KVva).

Muuttohaukka (*Falco peregrinus*) ja **iso Falco** (*Falco peregrinus/F. rusticolus*): Ensimmäinen ”pere” havaittiin 6.4. PYI Parhalahdella 1m (KVva) ja seuraava oli 16.4. saman paikan 1m (KVva). Seuraavassa ilmoitetut kahden tai sitä useamman linnun muutot tai paikalliset linnut: 20.4. LIM Temmesjokisuisto 1 ad + 1 juv p (JPM), 21.4. HAI Kirkkosalmi 2m (STi, JMa ym.), KEM Honkanen 2m (EHO, JPe) ja OUL Mäntylä 2m (TEs) sekä 24.4. LIM Virkkula 2p (Virkkulan havisvihko). Yhteensä ilmoitettiin n.15 paikallista ja 23 muuttavaa huhti-toukokuussa pesimäpaikkojen ulkopuolelta. Raahan seudun 13 iälleen määritetystä perestä 9 oli vanhoja ja 4 nuoria.

Keskikesältä saatiin muutamia havaintoja tunnettujen pesimäpaikkojen ulkopuolelta: 10.6. OUS Koi-vukari 1p (PAA) ja LIM Virkkula 1p (PHe ym.), 15.6. LIM Virkkula 1p (B. Grönholm), 5.7. LIM Temmesjokisuu 1p (R.Ikävalko, M.Soini) ja 28.7. PAT Yrjänä 1 juv m (KVva).

Syyskaudella havaittiin yhteensä 13 muuttajaa ja 18 paikallista. PAT Yrjänässä nähtiin välillä 28.7.–22.9. yhteensä 9m6p. Kahden tai useamman linnun muuttoa Yrjänässä oli kaksi: 29.8. 2m (KVva, HTu) ja 6.9. 2m2p (KVva, HTu). Raahan seudun 13 linnusta 10 oli nuoria ja 3 vanhoja. 8.–11.9. nähtiin Hailuodossa eri puolilla 3 paikallista (STi, PLa). Vuoden viimeisimmät olivat muuttaman päivän edellisen jälkeen 5.10. HAI Huikun 1 ad m (JMa) ja 8.–9.10. SII Tauvo 1p.

Kanalinnut

Teeri (*Tetrao tetrix*): Suurimmat teeriparvet olivat 15.1. PYI Hiihtomaja 80p (2a) (HTu), 21.2. TEM Koskelankylä a70p (RKy), 23.3. PYI Parhalahti 61p (HTu, KVva), 5.12. TYR Isosuo 152p (ERi) ja 15.12. KUU Vuotunki-Säynä 67p (HSe).

Peltopyy (*Perdix perdix*): Vuoden aikana yhteensä n.80 aikuista lintua (ja lisäksi 22 juv) kunnissa TYR, LUM, LIM, SII ja MUH. Kaikki havainnot: 13.1. TYR Murto 7p (JHa), 3.2. TYR Ylimurto 7p (VPV),

Kesällä 1996 piekanat pesivät yleisesti alueen eteläosia myöten. © Jari Wilenius.

9.2. LUM Kari 20p (VPV), 1.3. LIM kk Shell-huoltoasema 8p (RKY), 1.4. TYR Keskikylä 8p (ERi), 6.4. LIM Rantakylä 2p (MKn), 7.4. LIM Alattemies 2p (KKs) ja TYR Peräoja 2p (PAa, JAa, JHv), 8.4. LIM Lumijoentie 2p (JRa), 12.4. LIM Lepikko 2p (KKi), 19.4. TYR Jokisilta 2p (PAa, JAa), 21.4. SII Karinkanta 2p (KKi) ja MUH Hyrkäs 1p (THE), 24.4.–13.5. LIM Virkkula 2p (JPM ym.), 16.7. LIM Alapää 24p (2 ad 22 juv) (RKY), 3.11. LIM Vanha Liminka 8p (VOR) ja 27.12. TYR Jokisilta n.10p (ERi).

Fasaani (*Phasianus colchicus*): Fasaaneja ilmoitettiin yhteensä 7 eri kunnasta. Oulusta saatiin ilmoituksia Toppilasta, Pikisaaresta, Hietaasaaresta, Raatista, Jätäriltä, Syväsamasta, Oulunsuusta ja Äimärautiosta, Raahesta Junnilanmäestä, Palonkylästä ja Velkaperältä, Pattihoelta Kylmälänperältä, Kotirannasta, Jokisuulta ja Jokelasta, Haukiputaalta Kellosta, Utajärveltä Ahmasjärveltä, Limingasta Temmesjokisuulta ja Virkkulasta sekä Kempeleestä Peräojalta.

Rantakanat ja kurki

Luhtakana (*Rallus aquaticus*): Normaalinäärä eli kaksi ”rallusta” ilmoitettiin: 16.5. LUM Puhkiavanperä 1ä (JMa) ja 17.7. HAI Ontonperä 1ä (TEs, JMa).

Luhtahuitti (*Porzana porzana*): Huitteja kuultiin yhteensä 12 yksilöä. Kaikki havainnot: 24.5. PYI Yppäri 1Ä (UVu), 29.5.–16.6. PYI Parhalahti 1Ä (HTu) ja OUS Kylänpuolenlahti 1Ä (PLa, EHo ym.), 16.6. PYI Ulkoharmi 1Ä (HTu), 5.7. LIM Hirvineva 1Ä (JPM) ja 26.6.–11.7. LIM Virkkula-Temmesjokisuu 1–7p (maksimi 11.7. 7Ä) (VOR, AVe ym.)

Ruisräikkä (*Crex crex*): Yhteensä ilmoitettiin kolme räikkää: 16.6. TEM Haapaseppä 1Ä (KKs), 22.–28.6. RAA Palonkylä 1Ä (RNe, HTu) ja 1.–12.7. LUM Letto 1Ä (PAa, JAa ym.).

Nokikana (*Fulica atra*): Ensimmäiset nokikanat olivat 5.4. OUL Oritkarin 1p (ARa, HKu) ja 6.4. RAA Kuljunniemen 1p (KVä), mut-

ta seuraavat ilmoitettiin vasta 17.4. alkaen. Kevään suurimmat määrät olivat 25.4. RAA Paskalahti 15p (HTu), 29.4. HAI Kirkkosalmi 43p (STi, HHo) ja 4.5. PYI Harmi 17p (HTu, KVä).

Syyspuolella 27.8. RAA Paskalahdella ilmoitettiin maksimissaan 52p (KVä), 22.9. RAA Santaholmassa 31p (HTu) ja 15.10. RAA Ulkofantissa 40p (HTu). Marraskuussa Raahen Santaholmassa, Ulkofantissa ja Varvissa havaittiin vielä 6–7 yksilöä, ja vuoden viimeinen oli 6.12. HAA Kirkkojärvellä 1p (SPu).

Kurki (*Grus grus*): Koko keväänä ilmoitettiin n.5175 muuttavaa ja 2400 paikallista kurkea. Pari hienoa päivämuettoa havaittiin, ja paikallisten parvien määrät olivat normaaleja. Päämuuto tapahtui silmiinpistävän myöhään.

Kevään ensimmäiset olivat 2.4. LIM 8p (UVu) ja TYR 4p (UVu), ja seuraava oli 12.4. PAT Kotirannan 95m (HTu). 19.4. PYI Parhalahden 95m (HTu) oli ensimmäinen vilkkaampi muuttopäivä.

Seuraavassa luetellaan kaikki yli

100 linnun muutot: 21.4. PYIYppäri 200m (PKä), PYI Parhalahi 149m (HTu, KKp ym.) ja KEM Honkanen 140m (EHO, JPe), 27.4. PYI Parhalahi 211m (HTu, KVä) ja HAI Kirkkosalmi 150m (STi, HHO ym.), 29.4. PYI Parhalahi 262m (HTu, KVä), kevään toiseksi suurin summa 30.4. PYI Parhalahi 614m (72a) (KVä), OUL Jätäri 268m (36a) (PLa) ja HAI Kirkkosalmi 141m (STi) ja 1.5. PYI Parhalahi 128m (25a) (HTu, KVä), kevään suurin muutto ja upea kokonaismäärä 3.5. OUL Jätäri 945m (36a) (PLa), HAU Martinniemi 445m (JHa), PYI Parhalahi 155m (28a) (HTu) ja OUL Mäntylä 147m (TEs). Tämän jälkeen muuttajien määrät olivat maksimissaan muutamissa kymmenissä paikkaa kohden.

Suurimmat paikallismäärät olivat: 24.4. SII-LUM-LIM-TYR alueella 200p (ARa), 28.4. MUH Soso 360p (JPm) ja TYR Murto n.250p (ARa), 29.4. SII-LUM-LIM-TYR-KEM alueella n.500p (ARa) ja 1.5. TYR Murto n.400p (JWi, ARa, HKu). Nämä lepäilijät jatkoivat matkaa toukokuun alussa, kuten

muuttajien määrästä havaittiin.

Touko-kesäkuun ajan suurimmat pesimättömien parvet olivat 20.5. LUM Pitkänokka 140p (PAa, PKu), 4.6. LUM Sannanlahti 227p (PAa, PKu), LIM Virkkula 190p (Virkkulan havisvihko), 5.6. LUM Lamunkari 309p (PAa, JAa), 8.6. Liminganlahti yhteensä 350p (PAa, PKu), 9.6. SII Säärenperä 106p (AVi), 26.6. LUM Sannanlahti 220p (PAa) ja LIM Virkkula 220p (JPm).

Syyspuolella kurkien muuttoliikkeitä alkoi elokuun puolivälissä: 15.8. PAT Taimitie a18 SW (KVä). Suurimmat muuttaja- ja paikallismäärät olivat 22.8. PAT Yrjänä 86m (HTu, JHa, KVä) ja TEM Koskelankylä 135m (RKY), 4.9. TEM Koskelankylä 149m (RKY), 18.9. TEM Koskelankylä 99m (RKY), 27.9. MUH Kurkiperä n.600p (JKa), joista 1.10. jäljellä oli n.100p (JKa), 7.10. SII Tauvo 51m ja 11.10. TEM Koskelankylä 42m (RKY). Vuoden viimeiset olivat 13.10. TEM Koskelankylä 5m (RKY) ja PAT Pöllä 3m (HTu). Syksyn muuttajamäärä oli yhteensä n.1000 yksilöä.

Kahlaajat

Meriharakka (*Haematopus ostralegus*): Kevään ensimmäinen ”hemari” saapui 16.4. OUL Jätärille (STi) ja seuraavat olivatkin liikenteessä joukolla, sillä 20.4. Öljysatamassa oli jo 8 porkkananokkaa (VPV). Paikallisia meriharakoita kerääntyi keväällä 30.4. RAA Pitkäkariin 34p (HTu) ja 18.5. OUS Koi-vukariin 36p (PAa, JAa, PKu). Arktisia meriharakoita muutti 1.5. PYI Parhalahdella 62 lintua (HTu, KVä) ja 16.5. PAT Yrjänässä 53m (KVä). Sisämaahavaintoja meriharakasta tuli 19.5. PUD Kollajan Kaitalamelta (ESa) sekä 15.6. KUU rallis-sa Kantokylästä (MVA, M. Pajunen) ja Torangista (rallijoukkue Paras Aryhmä). Kesän suurin kerääntymä oli perinteisesti OUL Jätärillä, josta 7.7. enimmillään ilmoitettiin kuitenkin vain 30p (TMu).

Syysmuutto alkoi, kun 30.7. PAT Yrjänässä muutti 16 lintua (KVä). Seuraava parempi muuttosumma oli samalla myös viimeiset muuttajat, kun 29.8. Yrjänässä 23 lintua matkasi kohti etelää (KVä, HTu). Viimei-

Hieno kurkimuutto nähtiin Pohjois-Pohjanmaalla toukokuussa. © Hannu Hautala/Finnature

set paikalliset nähtiin 2.9. OUL Vihreäsaareissa 4p (ARa) ja 6.9. SII Tauvossa 1p (UVu).

Pikkutylli (*Charadrius dubius*): Kevään ensimmäiset pikkutyllit saapuivat 2.5. OUL Syväsatamaan kahden linnun voimin (UVu), ja seuraavana päivänä oli 3.5. PAT Jokisuussa 2p ja PYI Parhalahdella 1m (HTu). Kuusamossa ensimmäinen pikkutylli muutti 9.5. (HKe). Rannikolla suurimmat päiväsummat olivat 10.5. PAT Mikonkarissa 6p (KVa, HTu) ja 26.5. PAT Jokisuussa 5p (KVa, T.Tammilehto).

Kesällä pikkutyllireviirejä ilmoitettiin vähän, vain viitisentoista kappaletta. Kuusamossakin pikkutyllijä nähtiin sekä keväällä että kesällä, mainittakoon 29.7. Torankijärvi 4p (HSe). Syksyllä viimeiset pikkutyllit olivat 26.8. RAA Piitanan 1p (HTu) ja 29.8. PAT Yrjänän 1p (KVa, HTu).

Tylli (*Charadrius hiaticula*): Kevään ensimmäiset kaksi tylliä saapuivat 15.4. OUL Syväsatamaan (STi, PAa) sekä yksi lintu PAT Jokisuuhun (HTu). 18.5. KUU Torangille saapui Koillismaan ensimmäinen tylli (OLa). Kevään suurimmat ”tyllibileet” yllätettiin 30.5. PAT Jokisuusta, jossa 50p (HTu, STi, JKo) sekä 26. ja 27.5. SII Tauvosta, jossa 45p. Syksyn parhaat kerääntymät olivat 10.9. PYI Takarannan 81p (HTu, KVa) ja 15.9. SII Tauvon 91p. 9.10. nähtiin myöhäinen tylli Tauvossa (TKi), ja viimeinen nähtiin 13.10. PAT Yrjänässä (HTu).

Keräkurmitsa (*Eudromias morinellus*): Keväällä ilmoitettiin ”kekusta” 12 havaintoa yhteensä 16 linnusta, mutta osa havainnoista koski samoja tai samaa lintua. Ensimmäinen ”kesäkurpitsa” nähtiin 16.5. RAA Kuljunniemessä muuttavana (HTu), ja seuraava löytyi 23.5. HAI Tömpästä (TEs, STi), ja oli paikalla myös 25.5. monen rallijoukkueen iloksi. Suurin osa havainnoista tehtiin yksittäisistä linnuista, mutta muutama parvikin mahtui joukkoon: 28.5. PAT Yrjänä 4m (HTu) ja SII Kaasannokalla hetkeä myöhemmin

amat 4m (STi) sekä 1.6. LIM Ritorin mulloksen paikalliset 3 ”kekuu” (VOr). 5.–6.6. oli SII Tauvossa 1p ja harvinainen sisämaahavainto oli 6.6. PYÄ Ahokylän 1p (UPm).

Syksyllä havaittiin tätä tunturien kaunotarta 6.9. PYI Yppärijokisuussa 1m (SPu), ja vielä 8.9. PYI Yppäri 1m (SPu) ja viimeinen keräkurmitsa nähtiin 15.9. SII Tauvossa paikallisena Ulkonokalla.

Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*): Kevään ensimmäiset kaksi ”tunturipiipparia” saapuivat 19.4. LUM tienvarrelle (PAa, JAA) ja 20.4. ”kapula” muutti PYI Parhalahdella (KVa). Seuraavina päivinä kapuloita tulikin alueellemme jo oikein urakalla, sillä 21.4. PYI Yppäri nähtiin jo 50m (PKä). Vasta 9.5. nähtiin ensimmäinen muuttava kapula KUU vedenpuhdistamolla (HKe). Kevään paras muutosumma oli 13.5. LIM Virkkulan 65 muuttavaa kapulaa (JPm) ja parhaat paikallissummat saatiin 19.5., kun RAN Sipolassa oli 180p, Jylhänrannassa 120p ja vielä Mankilassa 18p (MNI, JHe).

Ensimmäinen syysmuuttajaksi tulkittava yksilö muutti 17.7. PAT Yrjänässä (HTu) ja kuukautta myöhemmin 17.8. samassa paikassa kirjattiin suurin muutosumma, kun peräti 284 ”kapulaa” muutti seitsemässä parvessa kohti etelää (+ *Pluvialis* sp. 80m(2a)) klo 5.40–11.40 (HTu, KVa). Syksyn viimeiset ”luisikkarinat” olivat PAT Yrjänän 14.10. 1p ja 16.10. 1m (HTu).

Tundrakurmitsa (*Pluvialis squatarola*): Kevään ensimmäinen ”skvatti” muutti 18.5. PAT Yrjänässä (KVa). Muuten keväällä nähtiin skvatteja aika mukavasti – yhteensä viitisenkymmentä yksilöä, suurimman muuton ollessa 23.5. PAT Yrjänässä 11m (3a) (KVa, HTu). Kevään viimeinen ”tuku” oli 8.6. SII Tauvon Ulkonokalla.

Syksyn ensimmäinen - taikka sitten reilusti kevään viimeinen - skvatti oli 27.6. LUM Sannanlahdella (JPi) ja seuraava 7.7. PAT Yrjänässä (KVa). Syksyn paras kerääntymä oli 22.8. SII Tauvon 36 skvatia ja toiseksi suurin 13.9. PYI Takarannassa oleskellut 20 skvatin ke-

rääntymä (HTu). Vielä 6.10. muutti PAT Yrjänässä 20 ”mustakainaloista” (HTu ym.) ja viimeiset nähtiin 19.10., kun PAT Yrjänässä 1m (KVa) ja HAI Pökönokalla 13p (PSa ym.).

Töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*): Kevään kiireisin töyhtöhyppä nähtiin 5.4. muuttamassa PYI Parhalahdella (HTu, KVa, HTa). Seuraavaksi päiväksi 6.4. hyppiä oli ehtinyt jo OUL Jätärillekin, jossa muutti neljän linnun parvi (JWi). Samankoinen parvi nähtiin muuttamassa myös LUM Sannanlahdella (STi, ESt) ja Parhalahdella muutti taas yksi hyppä (HTu, KVa). Koillismaalle ensimmäinen hyppä saapui 18.4. KUU kirkonkylään (IHa, PHm, MRy). Parhaat muuttopäivät olivat 19.4., jolloin PYI Parhalahdella 275m (HTu, KVa) ja 21.4., jolloin muutti samassa paikassa hurjat 482 hyppiä (HTa, KKp, KVa).

Syksyllä paras summa hyppiä oli 9.9. HAI Kaarannokalla 30p (STi) ja viimeiset havainnot tulivat kaikki Oulusta, kahden viimeisen ollessa 29.9. OUL Syväsatama 1p (AVu) ja 30.9. OUL Vihreäsaari 3p (ARa).

Isosirri (*Calidris canutus*): Keväällä isosirrejä nähtiin ainoastaan kuusi kappaletta, neljänä eri päivänä ja kahdessa eri paikassa. Ensimmäinen muutti 17.5. (KVa) ja toinen 19.5. (HTu, KVa) PAT Yrjänässä. Muut havainnot tehtiin Hailuodossa: 24.5. Tömpä 3p (JMa) ja 25.5. Tömpä 1p (PLa, PAa ym.).

Ensimmäinen syysmuuttaja nähtiin jo 28.6. HAI Pöllässä (ARö), ja seuraavat ja samalla suurimmaksi muutosummaksi jääneet 12 (2+4+6) lintua 20.7. SII Tauvossa (UVu). Eniten paikallisia isosirrejä oli totutusti SII Tauvossa, jossa 31.8. syksyn huippuna 35 isosirriä. Viimeiset isosirrit nähtiin lokakuussa 13.10. PAT Yrjänä 1p (HTu) ja HAI Mäntyniemi 2p (EHo) sekä 19.10. HAI Pökönokka 1p (P. Teirialo). Syksyn yhteissumma oli n.143 m/p.

Pulmussirri (*Calidris alba*): Keväällä pulmussirrejä nähtiin neljä

lintua, joista ensimmäiset kolme ilahduttivat rallijoukkueita 25.5. HAI Tömpässä 2p (PAa, PKu ym.) ja HAI Pökönokalla 1p (JSi, EHa). Kevään viimeinen lintu oleskeli 29.–30.5. PAT Jokisuussa (KVv, HTu).

Syksyn ensimmäiset pulmussirrit muuttivat 20.7. SII Kaasalla kahden linnun voimin (UVu). Suurimmat paikallismäärät olivat tutusti Tavon seudulla, joista 18.8. Ulkonokalla 18p, 8.9. Kaasalla n.25p (KKi) ja 23.9. Ulkonokalla 17p. Suurin Tavon ulkopuolinen keräntymä oli 9.9. HAI Kaarannokalla 15p (STi). Vielä 5.10. oli HAI Sunikarissa 2p (JMa) ja viimeiset pulmukaiset havaittiin 6.10. PAT Yrjänässä 2p (HTu, JPu, EHo) ja 8.–10.11. max. 6p.

Pikkusirri (*Calidris minuta*): Keväällä pikkusirrejä nähtiin n.25 kappaletta, joista suurin osa SII Tavossa. Ensimmäinen lintu ennätti 18.5. Tavoon (UVu), ja samassa paikassa havaittiin myös kevään suurin keräntymä 5.6. 12p.

Syksyllä havaittiin pikkusirrillä koko Suomessa ennätysellinen esiintyminen. Alueellamme muuton aloitti 20.7. SII Tavossa havaittu ensimmäinen ”pisi”. Syyskuun alusta puoliväliin PAT Yrjänässä laskettiin monia hyviä päivämuuttoja: mm. 7.9. 55m (KVv, HTu), 8.9. 71m + PK 79m (KVv, HTu), 9.9. 171m klo 16.30–18.00 (KVv), 11.9. 96m (KVv), 14.9. 61m (KVv, HTu ym.) ja 15.9. 57m (KVv). Suurimmat paikallismäärät nähtiin muun Suomen tapaan 8.–15.9.: 8.9. SII Tavossa 300p, 10.9. PYI Takaranta 345p (HTu, KVv), 12.9. SII Tavossa 455p (JPm) ja PAT Yrjänässä 255p (HTu), 13.9. PYI Takarannalla 390p (HTu) ja 15.9. SII Tavossa 385p. Viimeiset ”pisit” nähtiin 8.10. SII Tavossa 1p ja 12.10. OUL Vihreäsaarella 1p (ARa).

Lapinsirri (*Calidris temminckii*): Kevään ensimmäinen lapinsirri nähtiin 6.5. OUS Koivukarissa (TEs) ja seuraava 9.5. PYI Hietakarlanlahdella (KVv, HTu). Enimmillään lintuja nähtiin 23.5. HAI Kaaralla 50p (STi, TEs), 24.5. HAI Päärinperällä

n.70p (JMa) ja 26.5. PAT Jokisuulla 50p (HTu, T.Tammilehto). Kuusamossa ”lapsia” havaittiin seuraavasti: 20.5. KUU Irni 1p (OLa), 25.5. KUU Toranki 3p (JMä) sekä rallissa 14.6. Torangilla (kolme joukkueita) yksi lintu.

Syksyllä lapinsirrejä nähtiin vain hyvin pienin parvin, sillä SII Tavon suurimmat määrät olivat 20.7. 20p ja 20.8. 16p. 15.8. PAT Jokisuun 10 (HTu) ja 1.9. PYI Takarannan 13 paikallisen linnun (KVv, HTu) keräntymät olivat suurimmat Tavon ulkopuolelta ilmoitetut. Syksyn viimeiset ”lapsit” nähtiin 12.9. SII Tavon Ulkonokalla 1p ja PAT Mikonkarissa 1p (HTu).

Kuovisirri (*Calidris ferruginea*): Keväällä havaittiin yhteensä 19 kuovisirriä. Ensimmäinen käyränokka ilmestyi 13.5. SII Tavoon (ARa) ja samana päivänä yksi lintu muutti LIM Virkkulassa (JPm). Ainoa keväinen parvi oli 20.5. LUM Pitkänokalla, jossa ”Limppalahden lahmajajat” (PAa, PKu) näkivät kuusi kuovisirriä. Kevään muut havainnot olivat 23.–25.5. HAI Tömpässä ralliväkeä ilahduttaneesta linnusta (TEs, STi ym.) sekä 27.5. PAT Yrjänässä muuttaneesta linnusta (KVv).

Syksyn ensimmäiset kaksi yksilöä muuttivat 20.7. SII Tavossa (UVu). Suurin keräntymä oli 12.9. SII Tavossa, jossa Ulkonokalta löytyi 22 kuovisirriä muiden sirrimasojen joukosta. Viimeinen kuovisirri muutti 27.9. PAT Yrjänässä (HTu, JPm). Syksyn kuovissirrien yhteissumma oli 130 m/p.

Suosirri (*Calidris alpina*): Kevään ensimmäinen ”schinzii” eli etelän-suosirriksi määritetty suosirri saapui monien nähtäväksi 21.4. HAI Kirkkosalmelle (STi, JMa ym.), ja toinen surisija nähtiin muutolla 23.4. PYI Parhalahdella (KVv). Ensimmäinen yli sadan linnun päivä tuli, kun 18.5. PAT Yrjänässä nähtiin 137 muuttavaa suosirriä (KVv), ja muita saman paikan hyviä muuttoja olivat 21.5. 121m (10a) (KVv, HTu) ja 22.5. 104m (12a) (HTu, KVv). Suurin paikallisten suosirrien keräntymä oli 21.5. HAI Päärinperässä, jonne oli

kokoontunut jopa 500 yksilöä (JMa). Ensimmäinen suosirri Koillismaalle saapui 19.5., kun KUU Kuusamojärvellä havaittiin yksi mustavatsa (MRy). Samana päivänä saapui suosirri myös PUD Kollajaan (ESa).

Syksyn suurin suosirrikeräntymä oli 3.9. HAI Munakuljunnokalla 700p (JPe) ja SII Säärenperässä oli suuri määrä 7.9. 300p (JPu), ja muutolla lukemat olivat samansuuruiset, kun 5.10. PAT Yrjänässä muutti komeat 712 (+ PK 115m) suosirriä, joista yllättävän moni oli vanhoja lintuja (KVv, PKä, JKo). SII Tavosta suurin ilmoitettu summa oli 31.8. yllättäen vain 200p. Viimeiset suosirrit hupenivat nopeasti: 11.10. SII Tavossa oli vielä 35p ja 17.10. HAI Keskiniemessä 6p (PAa, JAa), ja viimeiset nähtiin 19.10. SII Tavossa 3p, HAI Pökönokalla 10p (PSa ym.) ja PAT Yrjänässä 1m (KVv).

Jänkäsirriäinen (*Limicola falcinellus*): Kevään ensimmäinen ”limicola” muutti 17.5. PAT Yrjänässä, ensimmäisen paikallisen löytyessä 20.5. LUM Pitkänokalta (PAa, PKu). 25.5. oli LIM Virkkulassa jo n.170p (JHa), mutta 28.5. valtaisa 370 linnun keräntymä ilahdutti lastikijoita KEM Nenällä (PAa, PKu)! Kuusamon kevään ensimmäiset sirriäiset havaittiin rallissa 14.6., jolloin Ahvenlammella, Kivilammilla ja Kortesuolla kuului tai näkyi kussakin yksi surisija (useat joukkueet).

Kesällä ilmoitettiin pesintään viittaavia havaintoja Kuusamon rallihavisten lisäksi mm. PUD Tynnyrisuolta >11 reviiä, PUD Karhusuolta >3 reviiä, YKI Mustikkasuolta >1 reviiä (TKi) sekä yhdet reviiit PUD Kollajasta (ESa), YKI Hirvisuolta (PLa, SKä), HAU Heini-suolta ja YII Kuisuolta (ARa).

Syksyn ensimmäinen limicola havaittiin 8.7. SII Tavossa (KRn, TLe). Summat jäivät varsin pieniksi, sillä 11.8. SII Tavon 7 lintua oli suurin keräntymä. 20.8. PAT Yrjänässä muutti 7 lintua (HTu, KVv). Viimeinen nähtiin 22.9. PAT Yrjänässä muuttavana (HTu, KVv).

Useimmiten taivaanvuohia näkee yksittäin tai pienissä ryhmissä, mutta Lumijoen Pitkänokalla havaittiin 8.5.1996 valtava 440 yksilön kerääntymä. © David Tipling/Finnature

Suokukko (*Philomachus pugnax*): Kevään ensimmäiset suokulaiset saapuivat 3.5. joukolla, kun LIM Virkkulassa oli 15 (PAa, PKu) ja PYI Parhalahdella muutti 7 suokukkoa (HTu). Kuusamossa ensimmäiset nähtiin 12.5., kun Kiveskoskella oli 4 suokukkoa (JMä). Suurimpia suokulaismassoja ilmoitettiin 12.5., jolloin Virkkulan havisvihon hurjan arvion mukaan LUM Sannanlahdella oli ollut 10 000 suokukkoa (PKa, KEn) ja muualla Liminganlahdella summattiin KEM Nenällä 1500 ja KEM-OUS Letossa 1200 suokukkoa (PAa, JAa, PKu). Samana ”legendaarisena kahlaajapäivänä” PYI Parhalahdella muutti upeat 3563 yksilöä (keskikokoiset kahlaajat yht. peräti 12847m, ks. liro ja mustaviklo!) (HTu, KVa). 15.5. LUM Karvonlahden ja LIM Virkkulan väliseltä alueelta laskettiin yhteensä 8000 keskikokoista kahlaajaa, joista suurin osa oli suokukkoja (PAa, JAa, PKu). Muut vähintään tuhannen suokulaisen päivät olivat 14.5. LIM Virkkula 1000 (VOr), 16.5. LIM Virkkula 1000 (TMu ym.), 20.5. LUM Pitkänokka 1500

(PAa, PKu) ja 22.5. OUS Akionlahdi 2500p (JPe). Suurin Kuusamosta ilmoitettu suokulais määrä oli 25.5. Suolavaaralla 100 (HHa).

Syksyn suurimmat summat nähtiin SII Tauvon Ulkonokalla 10.8. 398 ja 11.8. 355 lintua, 9.9. HAI Kaarannokalla 400p (STi) ja 11.9. HAI Tömpässä 400p (PLa). Viimeinen suokukko nähtiin 13.10. paikallisena PAT Yrjänässä (HTu).

Jänkäkurppa (*Lymnocyptes minimus*): Kevään ensimmäiset ”klokkorot” muuttivat 3.5. PYI Parhalahdella parin linnun voimin (HTu). Ensimmäinen paikallinen lintu löytyi 7.5. PYI Harmista (HTu). Kuusamoonkin klokkoro ehti jo 12.5. vedenpuhdistamolle (JMä). Kesällä jänkäkurppareviirejä tai kloppotelevia koiraita ilmoitettiin 20, joista MUH Löytösuolla oli 5 reviiriä ja PUD Tynnyrisuolla 3 reviiriä (TKi), KII Lettoalueella pesä (ARA) ja PUD Aittojärvellä pesä, jossa 3 pull (ESa). Syksyn ensimmäiset muuttajat nähtiin 12.8., kun PAT Yrjänässä muutti kaksi jänkäkurppaa. Viimeinen klokkoro ”potkittiin” ilmaan

vielä 6.11. OUN Piipsjärveltä (SPu).

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*): Kevään ensimmäiset nähtiin PYI Parhalahdella 19.4. 2m (HTu, KVa), 20.4. 1m (HTu, KVa) ja 21.4. 9m (HTu, KVa, KKp). 21.4. ”päksi” muutti myös MUH Sosossa (JSi). Paras muuttopäivä oli 3.5., kun PYI Parhalahdella muutti 58 taivaanvuolta (HTu). Muita kevään kertymiä on melkein pä turha mainita, kun 8.5. LUM Pitkänokalla oli valtaiset 440 pässiä, joka on uusi SE-kerääntymä M. Pöyhösen (1997a) mukaan! (PAa, PKu).

Syksyn parhaat muuttosumat olivat PAT Yrjänän 6.8. 117m (HTu) ja 8.8. 122m (HTu, KVa). Paikallisina pässejä ei juuri ollut, 8.8. SII Tauvossa sentään 35 lintua, mutta Tauvon ulkopuolelta suurimmat summat olivat 9.9. PAT Mikonkari 15p (JHa) ja 20.9. OUL Vihreäsaari 15p (ARA). Selvästi viimeinen päs si nähtiin myöhään 31.10. PAT Joki-suussa (KVa).

Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*): 3.1. Varpeniuksen Karilla oli var-

maan henki salpautua, kun RAA Kuljunlahdella lensi lehtokurppa ohitse! Lehtokurpan talvihavainnot PPLY:n alueelta ovat erittäin harvinaisia, ainakin yksi havainto Raahesta tiedetään 1990-luvun alkupuolelta.

Kevään ensimmäinen ”skolo” löytyi auton alle jääneenä 25.4. RAA Satamakankaalta (KVv). Ensimmäistä elävää skoloa saatiin odotella vapun yli 2.5. OUL Raksilaan (KNU). 16.5. ”väyrynen” ilmaantui jo KUU Aikkilaankin (A.Kilpelä). Suurin kerääntymä ilmoitettiin 11.6. KII Lettoalueelta, jossa 4p (ARA). Syksyn viimeiset skolat nähtiin 20.10. PAT Yrjänässä (KVv) ja 26.10. LIM Tikkaperällä (VPV, K. Savolainen).

Mustapyrstökuiiri (*Limosa limosa*): Kevään ensimmäinen ”limppa-limppa” saapui ”limppalahdelle” 22.4. LIM Virkkulaan (ARA). Samaa lintua katseltiin pari päivää joukolle, ennen kuin 24.4. OUS Lettoon saapui 2 ”mupykuu” (UVu). Enimmillään LIM Virkkulassa nähtiin 6.6. 16 (PAa, PKu) ja 4.7. samaten

16 mustapyrstökuiiria (VOr). Eniten Virkkulan ulkopuolella nähtiin 10.5. LIM Temmesjoella 7p (TEs) ja 6.6. KEM Nenällä 14p (PAa, PKu). Syksyn viimeinen mustapyrstö valmistautui muuttoon 28.7. OUL Vihreäsaarella (ARA).

Punakuiiri (*Limosa lapponica*): Kevään ensimmäinen ja huhtikuun ainoa ”puku” nähtiin 25.4. PYI Parhalahdella muuttavana (HTu). Seuraavia saatiin odotella vappuun, sillä 1.5. LIM Virkkulassa oli 3p ja TYR Murrossa 1p (JWi). Muuttopäivistä oli ylitse muiden 17.5., jolloin PAT Yrjänässä 13 parvessa muutti yhteensä 159 punakuiiria klo 10–20.30. (KVv), ja päivää aikaisemmin 16.5. samassa paikassa pukuja oli mennyt 37 (34+3) (KVv). Eniten pukuja oli kerääntynyt paikalliseksi 18.5. OUS Koivukariin 25p (PAa, JAA, PKu).

Syksyn ensimmäiset 19 pukua muuttivat 9.7. PAT Yrjänässä kahdessa parvessa kohti etelää (HTu) ja 2 lintua saapui 11.7. SII Tauvoon (AKe, AVe). Eniten syksyllä oli punakuireja paikallisena 14.9. PAT Jo-

kisuussa 8p (SPu, RPu). Viimeiset kaksi lintua olivat 6.10. PAT Yrjänässä (HTu, EHo ym.).

Pikkukuovi (*Numenius phaeopus*): Keväällä ensimmäiset kaksi havaintoa ilmoitettiin jo huhtikuulta: 28.4. MUH Soson pelloilla 3p (JPm) ja 29.4. samoilla aukeilla 1p (E. Holopainen). 2.5. pikkukuovi ehti myös PYI Tervon kalasatamaan paikalliseksi (KVv) sekä KEM Paituriin paikalliseksi (SHu). 3.5. PYI Parhalahdella muutti jo 38 lintua 17 parvessa (HTu). 6.5. havaittiin kaksi pikkukuovia KUU Kirkonkylällä (HKe). Paras muuttopäivä oli 12.5. PYI Parhalahdella, kun kalasataman ohitti yhteensä 46 pienempää koukkunokkaa (HTu, KVv). Paras paikalliskertymä oli 15.5. PYI Kotirannassa, jossa levähti 16 pikkukuovia (HTu). Syksyn ensimmäinen muutti kohti etelää 4.7. PAT Yrjänässä (KVv). Eniten levähtäjiä havaittiin 20.8. SII Tauvossa, jossa oli peräti 30 pikkukuovia. Viimeinen pikkukuovi muutti 19.8. SII Tauvo 3m, 20.8. 30p ja 23.8. 1m.

Valtava liromuutto nähtiin Pyhäjoen Parhalahdella 12.5.1996. © Jari Peltomäki

Kuovi (*Numenius arquata*): Kevään ensimmäiset kuovit saapuivat alueellemme 18.4., jolloin RAA Kuljunniemessä (KVa) ja TYR Ängeslevässä (JHa) havaittiin koukkunokat paikallisina. Kuovit saapuivatkin sitten ensimmäisten jälkeen ryminällä, sillä seuraavana päivänä 19.4. muutti PYI Parhalahdella 49 (HTu, KVa) ja LIM Virkkulassa 21 kuovia (PAa, JAa). Muutto huipentui 20.4., kun PYI Parhalahdella muutti 703 kuovia (HTu, KVa)! Muut yli 300 ”gonzon” muuttopäivät olivat PYI Parhalahden 21.4. 303m (HTu, KKp ym.) ja 27.4. 607m (HTu, KVa). 24.4. oli LIM Virkkulassa 320 kuovia paikallisena (VOr). 25.4. havaittiin ensimmäiset kuovit Kuusamossa, Helilammella (ALv, JMä) ja Torangilla (JMä).

Syksyisiä kuveja alkoi liikkua 21.6., jolloin LIM Virkkulassa muutti 25 lintua (VOr). 29.6. LIM Selkamaan th:ssa oli 55 paikallista (PAa, JAa). 8.8. SII Tavossa havaittiin 50p24m ja 20.8. 70p17m. Viimeiset isokuovit nähtiin 14.9. Raahessa 1p (AVu) ja PAT Jokisuussa 1p (SPu, RPu).

Mustaviklo (*Tringa erythropus*): Kevään ensimmäiset mustaviklot saapuivat 3.5. LIM Virkkulaan 3p (PAa, PKu), LIM Hirvinevalle 1p (PAa, PKu) ja PYI Parhalahdelle 2m (HTu). Mustaviklojen määrät alkoivat pian kasvaa: 6.5. OUS Koivukari 30p (TEs), 9.5. OUS Letto 120p (TEs) ja LIM Temmesjokisuun ja KEM Nenän välillä 120p (PAa, PKu). 10.5. oli LIM Liminganlahdella >600 (UVu) ja tällöin saapuivat ensimmäiset linnut Kuusamoon, Helilammelle (JMä, OHe) ja vedenpuhdistamolle (HKe). Uskomattomin muuttopäivä oli 12.5., jolloin PYI Parhalahdella ”kalasataman pojat” näkivät 1501 muuttavaa mustavikloa (kaikkiaan 12847 keskikokoista kahlaajaa, ks. suokukko ja liro!) ! Tämä on SE-muutto M. Pöyhösen (1997a) mukaan. 15.5. LUM Karvonlahden ja LIM Virkkulan välisellä alueella oli yhteensä 1360 mustavikloa (PAa, JAa, PKu). Vielä 18.5. oli OUS Koivukarissa 700p (PAa, JAa, PKu) ja 19.5. LIM Virk-

kulassa 960p (JPm), joista oli 21.5. oli jäljellä vielä 650 mustavikloa (PAa, PKu). 22.5. oli lisäksi OUS Akionlahdella 800p (JPe) Kevään viimeinen ”muvi” näkyi rannikolla 30.5. PAT Olkijokisuussa (HTu, STi, JKo).

Kesällä reviierejä ilmoitettiin kunnittain seuraavasti: YKI 3 (PLa, SKä ym.), TAI 11, PUD 5, UTA 1 ja KUI 1 reviiiri (TKi). Syksyn ensimmäiset nähtiin viikon kevään viimeisten jälkeen, kun 5.6. LUM Sannanlahdella oli 2 paluumatkalaista (PAa, JAa). Syksyn ylivoimaisesti suurin keräntymä oli 9.9. HAI Kaarannokan 120p (STi). Viimeiset kaksi havaintoa tulivat lokakuulta, jolloin 2.10. LIM Virkkula 1p (JPe) ja 12.10. RAA Majanpauha 1p (JPr).

Punajalkaviklo (*Tringa totanus*): Kevään ensimmäiset ”punkut” saapuivat 21.4. OUL Syväsatamaan (UVu). Huhtikuun lopulla määrät kasvoivat pikkuhiljaa ja 29.4. PYI Parhalahdella muutti 26 ja vappuna 1.5. jo 40 lintua (HTu, KVa). Eniten punkkuja oli paikallisena 6.5. OUS Koivukarissa 30p (TEs), 16.5. HAI Pöllässä 30p (ARa, HKu) ja 10.6. SII Tavon Ulkonokalla 14.–15.6. 32p. Kuusamon rallissa näkyi 14.–15.6. Kortesuolla kunnan vuoden ainoa punajalkaviklo (useat joukkueet). Syksyn parhaat summat olivat 29.7. ja 4.8. SII Tavossa olleet 45 paikallista. Viimeiset nähtiin 12.9. RAA Lohikarin lammella (KVa) ja 15.9. SII Tavossa.

Valkoviklo (*Tringa nebularia*): Kevään ensimmäinen ”vavi” meni huedellen 22.4. LIM Virkkulassa (JPm). Seuraavaa saatiin odottaa viikko, kun 29.4. PYI Parhalahdella muutti yksinäinen ”valkkari” (HTu, KVa). 3.5. PYI Parhalahdella muutti jo 65 (HTu) ja 12.5. jopa 403 valkkaria (HTu, KVa). 5.5. saapui ensimmäinen valkoviklo Kuusamoon, vedenpuhdistamolle ja Kirkonkylään (HSe). Suurimmat paikalliskeräntymät nähtiin 6.5. LIM Virkkulassa 150p (JHa), 9.5. LIM Temmesjokisuussa 110p (PAa, PKu) ja OUS Letossa 100p (TEs) sekä 12.5. KEM-OUS Leton ja KEM

Nenän välisellä alueella yhteensä 140 valkkaria (PAa, JAa, PKu). Vielä 16.5. oli LIM Virkkulassa 100p (TMu ym.) ja HAI Pöllässä 100p (ARa, HKu).

Syksyn suurimmat muutot nähtiin PAT Yrjänässä: 14.8. 67m (KVa) ja 20.8. 68m (HTu, KVa). Suurimmat valkoviklopakkaumat olivat 13.8. SII Tavon Ulkonokan 35p ja 29.8. PAT Yrjänän 35p (KVa, HTu). Viimeiset valkkarit nähtiin 28.9., jolloin OUL Vihreäsaressa oli 1p ja vielä 1.10. samalla paikalla oli 2p (ARa).

Metsäviklo (*Tringa ochropus*): Kevään ensimmäiset neljä metsävikloa nähtiin samana päivänä 21.4., jolloin muutti kaksi lintua PYI Parhalahdella (HTu, KKp, KVa), yksi lintu PAT Mikonkarissa (JHa) ja paikallinen lintu oli HAI Kirkkosalmella (STi, JWi ym.). Kuusamonkin ensimmäinen metsäviklo saapui huhtikuussa, 30.4. Kurkijärvelle (PHA). Parhaat muutosummat summattiin PYI Parhalahdella: 1.5. 34m (HTu, KVa), 3.5. 33m (HTu) ja 12.5. 21m (HTu, KVa). Eniten paikallisia lintuja ynnähtiin 6.5. Lumijoella, jossa havaittiin yhteensä 18 metsävikloa (PAa, PKu). 30.8. havaittiin syksyn viimeiset metsäviklot PAT Yrjänässä 1p (KVa) ja PYI Veteraanimajan rannassa 1p (HTu).

Liro (*Tringa glareola*): Kevään ainoa huhtikuussa alueellemme ehtinyt liro havaittiin matkaamassa 30.4. PYI Parhalahdella (KVa), ja seuraavat olivat 1.5. PYI Parhalahdella 2m (HTu, KVa) ja Limingassa 5p (THE). Kuusamon ensimmäiset lirot saapuivat 9.5. vedenpuhdistamolle (HKe) ja kaksi lintua Helilammelle (JMä, HSe). Kevään suurimmat keräntymät: 9.5. LIM Temmesjokisuu–KEM Nenä 510p (PAa, PKu), 21.5. LIM Virkkula 750p (PAa, PKu) ja 22.5. LIM Rusilan ja KEM Nenän välillä 600p (PAa). Kaksi muuttopäivää olivat ylitse muiden: 11.5. PYI Parhalahden 1051m 1,5 tunnissa ja 12.5. mahtava rysäys 3559 muuttavaa liroa (kokonaissumma 12847 keskikokoista kahlaajaa, ks. mustaviklo ja suokukko!)

(HTu, KVa)! Näiden lisäksi mainitakoon 21.5. PAT Yrjänän-Pöllän 460m (HTu, KVa) ja 22.5. PAT Yrjänän 314m (HTu, KVa).

Syksyllä paras muuttopäivä oli 11.7. PAT Jokisuulla 253m (KVa) ja toiseksi paras 14.8. PAT Yrjänässä 171m (KVa). Eniten paikallisia löytyi 7.8. HAU Kraaselistä 250p (TEs, JPi). Viimeinen liro tallusteli vielä 14.9. PAT Mikonkarissa (MPo).

Rantakurvi (*Xenus cinerea*): Keväällä toukokuun puolella tehtiin ”xenarista” neljä havaintoa, joista ensimmäinen oli 18.5. OUL Jätärillä (UVu). Seuraavat havaittiin 25.5. rallissa OUL Vihreäsaassa (PAa, PKu ym.) ja Jätärillä havaittiin ään-televä lintu (AVu). Kesällä kurvi havaittiin pesimäpaikkojen ulkopuolella 8.6. OUS Purnunnokalla (PAa) ja pesimäpaikoilla OUL Oritkarissa ja Vihreäsaassa useaan otteeseen kesäkuussa monen oululaisen ja muun Suomen bongarin iloksi, sekä heinäkuussa Jätärillä 10.7. (JPu). Syksyllä nähtiin muuttava lintu 11.7. PAT Yrjänässä (HTu), 19.7. OUL Syväsatamassa paikalla oli renkaiden perusteella kaksi eri lintua, ja 20.7.–8.8. OUL Oritkarissa nähtiin kaksi aikuista ja kaksi poikasta (UVu).

Rantasipi (*Actitis hypoleucos*): Kevään ensimmäinen sipi saapui 2.5. PYI Tervon kalasatamaan (KVa), ja 4.5. sipejä havaittiin PYI Tervossa 1p (HTu), PUL Jylhänrannassa 2p (JHe) ja HAI Kirkkosalmella 1p (TEs). Kuusamoon sipi saapui 11.5. Helilammelle (OHe). Eniten sipejä ilmoitettiin paikallisina 1.6. SII Tauvon Ulkonokalta 25p. Tauvon ulkopuolelta suurin kerääntymä ilmoitettiin 11.7. PAT Yrjänästä, jossa oli paikallisena 9 sipiä (HTu). 14.8. suurimmassa ilmoitetussa syysmuutossa 8 lintua ohitti PAT Yrjänän (KVa). Reilusti sinnikkäin ja erittäin myöhäinen rantasipi keikutteli vielä 6.10. RAA Lapaluodossa (KVa)!

Karikukko (*Arenaria interpres*): Kevään ainoat huhtikuussa saapuneet karikukot olivat paikallisina 27.4. SII Varessäikällä, jonne saapui

pariskunta (MKn). Toukokuun alussa kivenkääntäjiä saapui jo useaan paikkaan rannikolle ja 5.5. se havaittiin paikallisena PUL Uljuan altaalakin (JHe). Laji nähtiin kolmesti Kuusamossakin, 25.5. Lahdentaukessa 1p (ALv) ja 27.5 (MRy) sekä 14.6. rallissa Torangissa (MMR, M.Nieminen ym). Paras muuttopäivä oli 16.5. PAT Yrjänän 8m (KVa) ja eniten karikukkoja oli paikallisena SII Tauvon Ulkonokalla 23.5. 12p, 4.6. 13p ja 12.6. 12p. Syksyllä karikukkoja havaittiin varsin vähän, mutta viimeiset sinnittelivät pitkälti lokakuulle, jolloin 15.10. HAI Santonen 1p (KKi) ja varmaankin sama lintu vielä 17.10. HAI Huikku 1p (PAa, JAa), joka lienee PPLY:n ennätysmyöhäinen!

Vesipääsky (*Phalaropus lobatus*): Kevään ensimmäinen vesipääsky havaittiin Virkkulan haviksen mukaan 18.5. LIM Virkkulassa, ja 19.5. nähtiin vesipääskyjä jo monin paikoin, mm. OUL Pyykösjärvellä 3p (PAa, PKu). Eniten nähtiin paikallisena 23.5. OUS Akionlahdella 40p (TEs, STi) ja 24.5. LIM Puhdistamolla 30p (ARA). Kuusamon kevään ensimmäiset vesipääskyt havaittiin 25.5. Helilammella, jossa oli 7 lintua (MRy). Syksyllä vesipääskyistä tehtiin todella vähän havaintoja, pääasiassa SII Tauvossa yksittäisistä tai kahdesta linnusta. Viimeisetkin linnut havaittiin SII Tauvossa, jossa 13.9. 2p ja 15.9. 1p.

Keskikokoinen kahlaaja: Keskikokoisia kahlaajia laskettiin 12.5. PYI Parhalahdella klo 6.25.–14.35. peräti 3335m (ks. suokukko, mustaviklo ja liro) (HTu, KVa) ja 15.5. LUM Karvonlahdella-LIM Virkkulassa oleili n.8000p (PAa, JAa, PKu), jotka olivat pääasiassa suokukkoja.

Lokit ja tiirat

Merikihu (*Stercorarius parasiticus*) ja **kihulaji** (*Stercorarius sp.*): Keväällä havaittiin yhteensä 31m5p merikihua sekä 16 muuttavaa määrittämätöntä kihua. Syksyllä määritettyjä merikihuja ilmoitettiin yhteensä 8m2p sekä sp:tä 3m. Ensimmäiset tulivat aikaisin jo 27.4. SII

Tauvo 1p (MKn), ja seuraava 5.5. SII Tauvo 1m (R.Horneman). Suurimmat muuttajamäärät olivat PAT Yrjänässä 20.5. 5m (HTu, KVa) ja 23.5. 1m + sp. 7m (KVa, HTu).

Paikallisia kihuja reviereillään tai muuten palloilemassa tavattiin HAI Isomatalalla ja SII Tauvon Ulkonokalla, ja 23.6. oli PYI Yppärijokisuussa 1p (KVa). Syyspuolella havaittiin välillä 28.6.–6.9. yhteensä 8m2p ja määrittämättömiä 3m ilman merkittäviä päiväsummia. Viimeinen merikihu oli 6.9. PAT Yrjänän 1m (KVa, HTu).

Pikkulokki (*Larus minutus*): Hyvin harvinaiset talvihavainnot pikkulokista tehtiin Raahen Lapaluodossa: 24.1. 2 ad W (HTu, KKi, UVu) ja 25.–26.1. 1 ad p (joka saattaa olla samoja kuin päivää aiemmin) (HTu, KVa). Varsinainen kevään ensimmäinen oli 1.5. LIM Virkkula 1p (Virkkulan havisvihko), ja seuraava 2.5. RAA Santaholma 5p (KVa). Ensimmäinen suurempi kerääntymä oli 8.5. LUM Puhkiavanperässä 88p (PAa, PKu). Suurimmat muutot olivat 12.5. PYI Parhalahden 71m (HTu, KVa) ja 17.5. PAT Yrjänän 69m (KVa). Suurimmat satoihin nousseet paikallismäärät olivat 18.5. OUL Pyykösjärvi 330p (PAa), 28.5. OUS Papinjärvi 240p (PAa, PKu), 14.6. KUU Torankijärvi 200p (VJo, AAh ym.) ja 15.6. VIH Kirkkojärvi 210p (HTu).

Syysmuutolla suurin määrä 4.8. PAT Yrjänä 31m (KVa). Syyskuulta ei tullut yhtään havaintoa, mutta viimeinen havaittiin myöhään lokakuussa 5.10. PAT Yrjänä 2m (KVa, PKä, JKo).

Naurulokki (*Larus ridibundus*): Ensimmäiset ”naukarit” 5.4. OUL Syväsataman 2p (STi), ja OUL Nuottasaari-Hevossaari alueella seuraavana päivänä 2–3 ”ridiä” (JWi, ARA). Seuraavat nähtiin 10.4. RAA Lapaluodossa 2p (KVa, HTu). 15.4. oli OUL Pikisaassa jo 100p (STi, PAa), ja muutto pääsi käyntiin 19.4., jolloin PYI Parhalahdella summatettiin 943m (HTu). Muut huomattavat Parhalahdella nähdyt muutot olivat 20.4. 1145m (HTu, KVa), 21.4. hie-

Nuori selkälokki. © Jari Peltomäki.

not 4035m (HTu, KKp ym.), 27.4. 1443m (HTu, KVa) ja 3.5. 2610m (HTu). Tämänkin jälkeen nuorempien ikäluokkien muuttoa nähtiin 8.5. PYI Elävisluodossa 1120m (HTu) ja 12.5. PYI Parhalahdella 2630m (HTu, KVa). Suurimpia paikalliskerääntymiä olivat 20.4. RAA Lapaluoto 1000p (HTu, KVa), 22.4. OUL Rommakonselkä 560p (PAa) ja OUL Pyykösjärvi n.3000p (PAa, PKu), 1.5. KUU kk 1100p (JMä), 3.5. OUL Pyykösjärvi 3000p (EHO) ja 13.5. OUS Kylänpuolenlahti 660p (PAa, PKu).

Pesimäkolonioista lintuja ilmoitettiin 31.5. RAN Kurranjärvi 150p (TKi), 4.6. RAA Paskalahti 700p (RNe), 12.6. MUH Rausansuo 100p (32 pesää) (TKi) ja MUH Reikäsuo 60 hät. (TKi).

Syysmuutto ajoittuu pitkälle välille, nyt PAT Yrjänän havaintosarjassa 29.6. 54m (KVa), 10.7. PAT Jokisuu 43m (KVa), 25.7. Yrjänä 69m30p (HTu), 30.7. 133m30p (HTu, KVa), 4.8. 146m5p (KVa), 12.8. huippuna 663m (HTu, KVa) ja 21.8. 193m (HTu, KVa). 6.9. 86m (KVa, HTu) oli viimeinen isompi summa, ja lokakuun lopussa oli jäljellä enää muutamia kymmeniä yksilöitä Oulun seudulla. Marraskuussa tehtiin vielä neljä havaintoa, ja viimeisin oli 8.12. OUS Riuttu 1 lkv p (TEs).

Kalalokki (*Larus canus*): Talvella ”kanuksia” nähtiin aika heikosti Raahan seudulla, yhteensä 9 yksilöä Lapaluodossa: 11.1. 1 2kv p (KVa), 20.–21.1. 1 ad p (HTu, JHa ym.), 25.1. 5 ad p (JHa) ja 26.1. 1 ad ja 1 3kv p (KVa).

Seuraava nähtiin vasta maaliskuussa 30.3. OUL Korkeasaari 1p (PSu), jonka jälkeen seuraavat olivat 5.4. RAA Lapaluodossa (HTa) ja OUL Syväsatamassa (STi, TEs). Kevään parhaat havaitut muutot

nähtiin pääasiassa PYI Parhalahdella: 21.4. 116m (HTu, KKp ym.), 1.5. 110m (HTu, KVa), 3.5. 410m (HTu), 8.5. PYI Elävisluoto 240m (HTu) ja 12.5. PYI Parhalahdi 259m (HTu, KVa).

Kesällä ilmoituksia sisämaan pesimäpaikoilta tuli mm. 12.6. MUH Reikäsuo 3/3 hät. (TKi), MUH Rausansuo 1/1 (TKi), 15.6. KUU kk, Sumusuo yksi hautova (JMo), 16.6. KUU Kk Tatanki, Pieni Rimpineva yksi hautova (JMo), 17.6. MUH Karpasuo 1/1 hät. (TKi), 27.6. TAI Jokijärvensuo 1/1 hät. (TKi), 28.6. TAI Joutensuo 3/3 (TKi), 1.7. KUU Oivanki Pieni Rimpineva 1/1 (JMo), 2.7. KUU Tolpanniemi Isosuo 1/1 (JMo), 4.7. TAI Risusuo 4/4 (TKi) ja TAI Pirinsuo 5p (TKi) ja 15.7. KUU Matusuo Kaakkurisuo 2/2 (JMo).

Syyspuolella suurimmat näkyvät muutot olivat 5.10. PAT Yrjänä 272m (KVa, PKä, JKO), 7.10. PAT Yrjänä 227m (HTu), huippuna 13.10. PYI Elävisluoto 2064m (+ Larus sp. 360m) (JJa, HSo, KVa) ja PAT Yrjänä 860m (HTu), 26.10. PAT Yrjänä 431m (KVa) ja 9.11. PAT Yrjänä 323m (JPr, KVa). Kalalokkeja oli vielä joulukuussa aina vuoden loppuun asti Raahan seudulla yhteensä 24p69m, suurin ilmoitettu määrä oli 6.12. PYI Elävisluoto 42m (1kv, 2kv, 40 ad) (HTu). Viimeiset olivat 27.12. RAA Lapaluodon 2S (HTu).

Selkälokki (*Larus fuscus*): Ensimmäiset fuscukset 6.4. OUL Syväsa-

tama 1p (MKn) ja 7.4. PYI Parhalahdi 1 ad m (KVa), ja seuraava vasta 17.4. RAA Lapaluoto 1p (HTu). Alueemme parhaalle selkälokkien kokoontumispaikalle, KUU Torankijärvelle, alkoi lintuja kerääntyä 22.4. 3p (JMä), 26.4. 18p (JMä) ja 8.5. komeat 221p (JMä), lieneekö kaikkien aikojen ennätys PPLY:n alueelta? Muualta ilmoitettuja suurimpia määriä: 8.5. PYI Elävisluoto 27m (HTu), 17.5. PAT Yrjänä 23m (KVa) ja 25.5. RAA Kalla 27p (KVa).

Kesältä ei tullut juurikaan pesimäilmoituksia: 3.6. PUL Uljuan allass 1p (TKi), 15.7. KUU Matusuo, Kaakkurisuo 1 pes. pari (JMo) ja KUU Rukajärvi 1 kiert. (JMo).

Syysmuuton aikaisia suuria huippuja ei nähty, mutta muutaman linnun päiväsummia havaittiin PAT Yrjänässä useita. Lokakuussakin havaittiin vielä selvää muuttoa, ja viimeiset 2.11. HAI Marjaniemi 2 lkv p (PLa, STi ym.).

Idänselkälokki (*Larus fuscus heuglini*): *Larus heuglini* eli ”idänselkälokki” on pikkuhiljaa tuntemaan opittu lokkimuoto, josta kiistellään onko kyseessä aivan oma lajinsa. Muodosta saatiin eniten havaintoja Oulun hyvältä lokkipaikalta Pyykösjärveltä: 22.4. OUL Pyykösjärvi 1p (PKu, PAa), 24.4. OUL Pyykösjärvi 3 ad p (PLa, PKu ym.), 28.4. OUL Pyykösjärvi 3p (PAa, PKu), 3.5. OUL Pyykösjärvi 1 ad p (PLa), 6.5. OUL Pyykösjärvi 3p (PAa, PKu), huippupäivänä 8.5. OUL Pyykösjär-

vi peräti 7 ad p (STi, TEs, PKu) ja OUL Pikisaari 1p (TEs), 9.5. OUL Pyykösjärvi 5 ad p (PLa), 11.5. OUL Pyykösjärvi 1p (PAa, PKu), 6.6. KUU kaatopaikka 1 ad p (PHe), 13.6. KUU kaatopaikka 3p (JPu), 3.7. OUL Rusko 1 subad p (JPu), 5.8. KUU kaatopaikka 3 subad p (JPm) ja 3.10. OUL Pyykösjärvi 1 ad p (PLa). Lisäksi 10.–30.8. nähtiin RAA Lapaluodossa harmaaselkäinen selkälokki, joka oli rengastettu suomalaisella renkaalla (HTu, KVa).

Harmaalokki (*Larus argentatus*): Tammikuussa havaittiin Raahan seudulla yhteensä 17 yksilöä. Seuraavat ilmoitukset tulivat maaliskuulta: 6.3. RAA Lapaluoto 3m3p (KVa, HTu) ja RAA Hakotauri 1m (KVa). 9.3. oli RAA Lapaluodossa jo 24p (KVa) ja 25.3. samassa paikassa 91p (HTu). Oulussa ensimmäinen ”argari” oli 14.3. OUL Syväsataman 1p (ARa), ja 28.3. paikalla oli 50 lintua (ARa). Tämän jälkeen määrät kehittyivät siten, että 3.4. OUL Syviksesä oli 420p (TEs) ja 4.4. 1000p (TEs), joka oli yli viikon ajan paikan huippusumma. RAA Lapaluodossa suurin määrä oli 6.4. 300p (HTu), ja Oulun suurimmat määrät olivat 13.4. Syviksen 1950p (TEs) sekä 16.4. OUL edustan 2000p (JPe).

PYI Parhalahden parhaat muutot olivat 7.4. 154m (HTu, HTa, KVa), 13.4. 147m (HTu, KVa), 16.4. 325m (HTu), 19.4. 171m (HTu) ja 21.4. 187m (HTu, KKp ym.). Kuusamon ensimmäiset argarit olivat 5.4. Torankijärven 15p (HSe), ja suurin kerääntymä 26.4. kk + Torankijärvi yht. 240p (JMä). 2.5. ilmoitettiin OUL Pyykösjärveltä 2000p (EHo). Vielä toukokuun ensimmäisellä viikolla PYI Parhalahdella oli kolme vajaan sadan linnun muuttopäivää.

Kesäaikaisista pesimäkolonioista saatiin ilmoituksia 1–4 parista yhteensä 12 sisämaan suolta. Syyspuolen pitkästä muuttokaudesta voi nostaa esiin elokuun maksimissaan muutamien kymmenien muuttosummat PAT Yrjänästä. Suurin päiväsumma oli 13.10. PAT Yrjänän komea 1370m (HTu), ja syksyn kerääntymistä 17.10. OUL Pyykösjärvi 2100p (TEs), 9.11. OUL Toppila

yli 2000 kaatopaikalta merelle yöpymään menevää (ARa), 20.11. OUL Pyykösjärvi 1750p (TEs), 6.12. OUL Rusko ja merialue 300p (ARa) sekä viimeinen suuri summa 8.12. OUL Rusko 150p (ARa). Tämän jälkeen nähtiin enää muutamia vuoden loppuun asti.

Isolokki (*Larus hyperboreus*): Vuoden kokonaissumma oli n.31 yksilöä. Esiintyminen painottui kevätpuolella suhteellisesti myöhäisemmäksi kuin monena vuotena. Havainnot jakaantuivat kuukausittain: tammikuu 15, helmikuu 1, maaliskuu 1, huhtikuu 2, toukokuu 7, kesäkuu 2, heinäkuu 1, elokuu 1 ja syyskuu 1.

Seuraavassa luetellaan kaikki havainnot: tammikuussa 5.1. PYI Elävisluoto 1 2kv p (HTu), 8.1. RAA Lapaluoto a11S (6 ad, 1 3kv ja 4 2kv) (KVa), 10.1. SII Varessäikkä 2 2kv S (JHa) ja 28.1. RAA Lapaluoto 1 2kv p (KVa). Helmikuun ainoa oli 8.2. RAA Preiskari 1 2kv p (HTu), ja maaliskuun ainoa 9.3. RAA Lapaluodon 1 ad p (KVa). Huhtikuussa tuli myös ensimmäinen havainto Oulun korkeudelta: 4.4. OUL Syväsatama 1 2kv p (UVu) ja lisäksi PYI Parhalahdi 1 2kv N (HTu). Toukokuulta tuli sitten epätavallisen useita havaintoja: 2.–11.5.

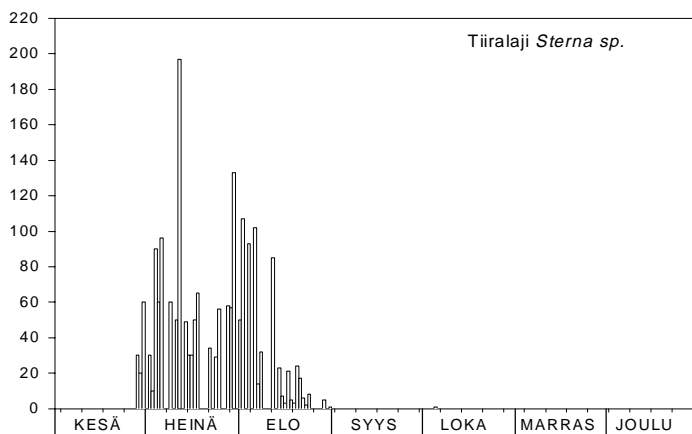
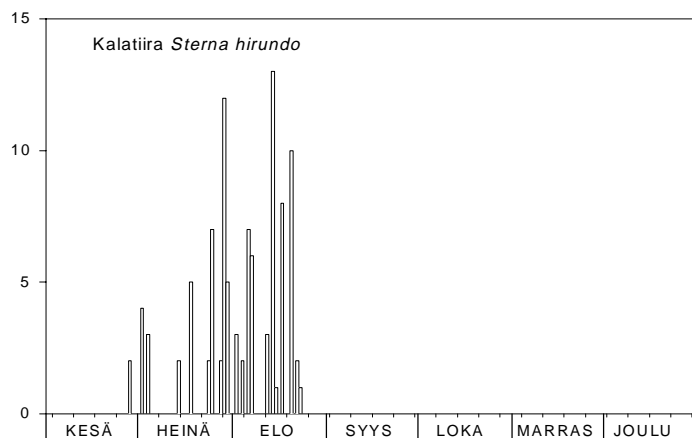
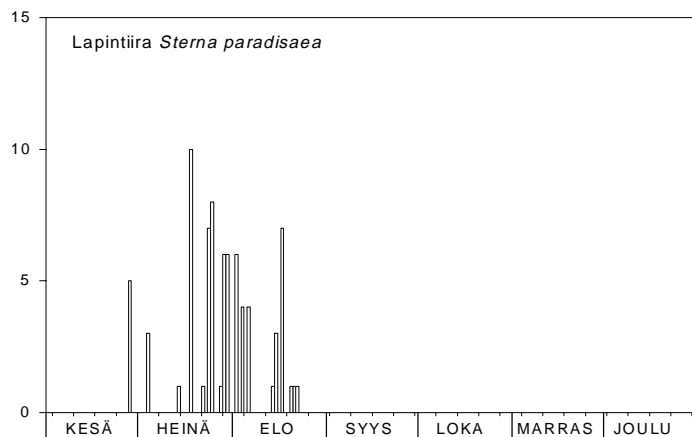
OUL Pyykösjärvi enimmillään 2 2kv p (PLa, STi ym.), 9.5. OUL Rusko 2–3kv p (JPu), 10.5. LIM Temmesjoki 1p (TEs), 13.–14.5. OUS Akionlahti 1 2kv p (STi, JPu, ARa), 24.5. OUL Hietasaari 1p (AHu) ja 31.5. SII Tauvo 1 3kv m.

Läpi kesän palloilevat isolokit ovat alueellamme uusi ilmiö, nyt 3.–9.6. OUL Rusko 2–3kv p (JPu), 5.–16.6. KUU kaatopaikka 1 ad p (PHe, SRa ym.), 3.7. OUL Rusko 1 2kv p, joka eri lintu kuin kesäkuussa tavattu (JPu), 4.8. OUL Rusko 1 ad p (JPu) ja 20.8. OUL Pyykösjärvi 1 ad p (PKu). Vuoden viimeinen oli 26.–27.9. OUL Vihreäsaarella, Hietasaarella ja Pyykösjärvellä nähty 1 ad p (ARa, PLa ym.).

Merilokki (*Larus marinus*): Tammikuulla ilmoitettiin havaintoja 19 linnusta Raahan seudulta, ja suurin määrä oli 8.1. RAA Lapaluodon 6 ad S (KVa). Seuraavat linnut kevätmuutolta nähtiin maaliskuussa: 6.3. RAA Hakotauri 2 ad m (KVa) ja 11.3. RAA Lapaluoto 1 ad p (KVa). Oulun ensimmäinen oli 24.3. Oritkarin 1p (ARa). 25.3. oli RAA Lapaluodossa jo 17p (KVa). Kevään suurimmat summat pakkautuivat tutusti OUL Syväsatamaan, jossa 4.4. 50p (TEs) ja maksimissaan 15.4. 67p (TEs). Lisäksi 16.4. oli

Pattijoen Yrjänässä nähtiin syksyllä hyvää räyskämuuttoa.
© Jari Wilenius.

Kuva 2. Syksyn 1996 tiiramuutto Pattijoen Yrjänässä tehtyjen havaintojen mukaan. Pylväät kuvaavat päiväsummia. Vaaka-akselin pienemmät jakoviivat kuvaavat kaleneteriviikkoja. Havainnoijina Kari Varpenius ja Heikki Tuohimaa.

OUL edustalla 80p (JPe). Kuusamosta saatiin havainnot 8.4. Vihtasalmi 2p (MRy), ja 14.–15.6. kaato-paikka 5p (3 ad 2 juv) (KR, KHa ym.). 25.5. nähtiin KUI Oijärvellä 1p (KR, VPV, KTU).

Syyspuolella ei suuria muuttoja, ja suurimmat kerääntymät OUL Pyykösjärveltä: 28.10. 13p (TMu), 6.11. 35p (TEs) ja 26.11. 20p (TEs). Joulukuulla viimeiset 1.12. RAA kakkosreitti 1 (S. Sirviö) ja 9.12. RAA Lapaluoto 1kv p (KV).a).

Lokkilaji: (*Larus sp.*): 26.9. oli OUL Vihreäsaarella n.3000p (AR).

Räyskä (*Sterna caspia*): Ensimmäinen havaittiin 23.4. OUL Pääkirjaston rannassa 1p (TEs), ja seuraava 28.4. LIM Virkkulassa 1p (HSe ym.). Keväällä ei havaittu suuria kerääntymiä, sillä 21.5. HAU Häyryseniemi 6p (JHa) ja 23.5. HAU Martinniemi 9p (JHa) olivat suurimmat. PAT Yrjänässä nähtiin muuttavia ja kierteleviä läpi kesän, 7.9. mennessä yht. 89m3p. Heinäkuussa näistä havaittiin 31m1p. Määritettyjen ikäjakauma oli 39 ad ja 17 1 kv. Yrjänässä havaittiin useita muutaman linnun päiväsummia: 5.7. 4m, 9.7. 5m, 28.7. 6m, 30.7. 6m, 2.8. 6m, 12.8. 9m, 17.8. 7m, 20.8. 15m ja 29.8. 5m. Muualta suurimmat määrät olivat 15.8. SII Tauvo 11p ja 17.8. OUL Kempeleenlahti 7p (TEs). Vuoden viimeiset olivat 3.9. SII Tauvo 2p ja 7.9. PAT Yrjänä 1p (KV, HTu, HTa).

Kalatiira (*Sterna hirundo*), **lapintiira** (*Sterna paradisaea*) ja **kala/lapintiira** (*Sterna hirundo/paradisaea*): Ensimmäinen kala- sekä lapintiira määritettiin samana päivänä 2.5.: edellinen OUL Syväsatamassa 1p (TEs) ja jälkimmäinen LIM Virkkulassa 3p (Virkkulan havisvihko). Seuraavat ilmoitettiin vasta 6.–7.5.

Raahen seudun merihavainnoinnissa keskityttiin myös tiiramuuttoon (seuraavassa olevat luvut koskevat kala/lapintiiraa, ellei toisin mainita): 8.5. PYI Elävisluoto 23m (+ kaksi kalatiiraa ja yksi lapintiira) (HTu), 9.5. PYI Ulkoharmi 30m (+ yksi kalatiira ja 6 lapintiiraa) (HTu), 12.5. PYI Par-

halahti 56m (HTu, KV) ja PYI Hanhikivi 26m (HTu, KV), 15.5. PYI Hanhikivi 195m (+ 43 lapintiiraa ja 9 kalatiiraa) (KV, HTu), 16.5. PAT Yrjänä 142m (KV), 17.5. PAT Yrjänä 443m (+ 74 lapintiiraa) (KV), 18.5. PAT Yrjänä 236m (+ 8 lapintiiraa) (KV) ja 19.5. PAT Yrjänä 108m (+ yksi kalatiira) (HTu, KV).

Kesäajan kalatiirujen pesimäkolonioista saatiin ilmoituksia: 12.6 ja 17.6. MUH Reikäsuu, Rausansuo ja Karpassuo kaikilla 1/1 hät. (TKi), 27.–28.6. TAI Jokijärvensuo ja Joutensuo 1/1 pari (TKi), 4.7. TAI Risusuo 32 hät. ja Pirinsuo 2/2 hät. (TKi). Lapintiiraja ilmoitettiin heinäkuussa OUN Piurukkanevalta 3 paria (RRA).

Syysmuutolla (Kuva 2) tiiraja havainnointiin PAT Yrjänästä: 12.7. 180p17m (HTu), 30.7. 100p33m (+ lapintiira 6m) (KV, HTu), 14.8. RAA Tasku 202m (+ lapintiira 16m ja kalatiira 8m) (HTu), 17.8. PAT Yrjänä 21m (+ lapintiira 7m ja kalatiira 3m) (KV), 20.8. kalatiira 10m (+ sp. 6m ja lapintiira 1m) (HTu, KV) ja 21.8. 17m (+ lapintiira 1m) (HTu, KV).

Syksyllä syyskuun alkupäiviltä SII Tavosta muutama havainto, mutta viimeiset ilmoitetut olivat lokakuusia 5.10. PAT Yrjänän kala/lapintiira 1m (KV, PKä, JKO) sekä RAA Lapaluodon kalatiira 1m (KV) ja 6.10. RAA Lapaluodon lapintiira 1 kv m (KV).

Pikkutiira (*Sterna albifrons*): Ensimmäinen PPLY:n logolintu oli aikainen 9.5. OUL Jätäri 1p (ARö), ja seuraava 18.5. SII Tauvo 1p. PAT Yrjänässä nähtiin keväällä yhteensä kolme muuttajaa, muualta lisäksi paikallisia 23.5. OUL Kempelelahti 1p (JKa), 25.5. HAI Pohjoisranta 2p (Est, JWi, ALi), 28.5. OUL Pikisaari 2p (ARa), 30.5. PAT Pöllä-Jokisuu yht. 12p (HTu, STi, JKO) ja 31.5. harvinainen sisämaahavainto RAN Leuvanjärvi 1m (TKi). Pesimäaikaan touko-kesäkuussa ilmoitettiin eri puolilta Liminganlahtea 1–2p (PAA, JAA ym.), 21.6. PYI Pyhäjokisuu 1/1, jolla 3-munainen pesä (HHI) ja 11.7. SII Tauvo 6 ad + 2 pull (AVe, AKe).

Syyspuolella PAT Yrjänässä havaittiin välillä 15.7.–4.8. yhteensä 7m22p pikkutiiraa, ja 4.8. PAT Jokisuulla oli 8p (KV). Vuoden viimeinen oli 19.8. RAA Lapaluoto 1 juv p (KV).

Mustatiira (*Chlidonias niger*): 26.5. ilmoitettiin ensimmäinen lintu PII Kortteisen pesimäjärvellä, josta ilmoitettiin vain 3.6. ja 22.6. 2p (TKi, MKn), mikä ei varmaan-kaan kuvasta oikein pesimäkannan tilaa. Muut havainnot: 7.6. LIM Rusilankanava 2 ad p (PAA) ja LIM Suistossa eri lintu 1p (PKu), 17.6. LIM Virkkula 1p (Virkkulan havisvihko), ja harvinainen syyshavainto oli myöhäinen 30.8.–1.9. PYI Taakaranta 1 juv p (HTu, KV).

Ruokkilinnut

Ruokki (*Alca torda*): ”Sikareita” ilmoitettiin yhteensä 28 yksilöä pesimäpaikkojen ulkopuolelta, ja ruokki oli erityisen runsas Raahen alueella loppukeväällä ja kesällä. Lajilla esiintyi tutuksi tullutta kesäliikehdintää lähinnä pohjoisen puoleisiin suuntiin. Kaikki havainnot: 9.5. PYI Ulkoharmi 1m (HTu), 23.5. PAT Yrjänä 1m (KV, HTu), 28.5. SII Kaasa 3m (STi), 3.6. PYI Hanhikivi 7m (HTu), 6.6. PYI Hanhikivi 1m (HTu), 8.6. RAA saaristo 2m (HTu), 18.6. PAT Yrjänä 1p (ei jp) (HTu), 19.6. PAT Yrjänä 2m (HTu), 30.6. PAT Yrjänä 1m (KV), 2.7. PAT Yrjänä 2m (HTu), 4.7. PAT Yrjänä 2m (HTu), 6.7. PAT Yrjänä 4m (HTu), 8.7. RAA Hakotauri a3p (KV), 9.7. PAT Yrjänä 2m (HTu), 28.9. HAI Marjaniemi 2m (PLa), 9.11. PYI Hanhikivi 1p, joka saapui NW:stä (HTu) ja vuoden viimeinen 23.11. PYI Elävisluoto 1m (KV, HTu).

Riskilä (*Cephus grylle*): Vuoden ajalta ilmoitettiin yhteensä päällekkäisyudet poistettuna peräti 27 riskilää, jotka lähes kaikki keskittyivät kokonaan Raahen seudulle, jossa laji pesii harvalukuisena saaristossa. Kaikki havainnot: erittäin aikainen 24.3. OUS Varjakansaari 1NE (APy), seuraavakin aikainen 26.4. RAA Lapaluoto 1 ad p (KV), 24.5. RAA Kalla 5p (KV), 6.6. PYI Han-

hikivi 6m (HTu), 8.6. RAA saaristo 5p (HTu) ja RAA Lapaluoto 3p (HTu), 27.6. RAA Pohjaskari 1m (HTu), 30.6. PAT Yrjänä 3m (KV), 9.7. PAT Yrjänä 1 ad m (HTu), 12.7. PAT Yrjänä 1 ad m (HTu), 10.8. RAA Lapaluoto 4 jp p (HTu), 17.8. PAT Yrjänä 1 ad m (KV), 25.10. PAT Yrjänä 2m (KV) ja 3.11. PAT Yrjänä 1p (HTu).

Kyyhkyt ja käki

Kesykyhky (*Columba livia*): Suurimmat pulumäärät olivat 10.10. OUL Toppilansalmi 100p (TMu) ja 21.11. OUL Mannerheiminpuisto yli 200p (TMu). KUU kk:sta ilmoitettiin maksimissaan 3.11. 30p (HSe).

Uuttukyyhky (*Columba oenas*): Vuoden aikana havaittiin normaalit 44 m/p ”uuttaria”. Kuukausittain ja oteltuna havainnot olivat: maaliskuu 1, huhtikuu 32, toukokuu 9 ja kesäkuu 2. Ensimmäinen 30.–31.3. PYI Etelänkylä 1p (HTu, KV). Huhtikuun suurimmat määrät tai muuten kiintoisat havaintopaikat: 6.4. KEM Honkanen 2m (TEs), 8.4. PYI Parhalahti 4m (HTu, KV), 14.–15.4. TYR Murto 2p (STi, PAA), 16.4. PYI Parhalahti 2m (HTu), 20.4. PYI Parhalahti 2m (HTu, KV), 21.4. LIM Tupos 2p (ARA, HKu), 24.4. LIM Tupos 1+7p (UVu), 3.5. HAU Martinniemi 1p (JHa), 12.5. SII Tauvo 1m ja 23.5. OUL Oulunlahti 2p pellolla (TEs) sekä OUS Letontie 2p pellolla (JRA).

Sepelkyhky (*Columba palumbus*) ja **kyyhkykylä** (*Columba sp.*): Ensimmäiset ”seplut” olivat 28.3. KII Räkäsuo 1p (PLä) ja 31.3. PAT Oikijoki 1p (JTU), ja seuraava 2.4. RAA Arkkukarin 1p (HTu), jonka jälkeen yleistyi selvästi. Jo 4.4. PYI Parhalahdella summattiin 112m (HTu), ja saman paikan muuttosarjaa: 5.4. 325m (HTu, HTa, KV), 6.4. 277m (HTu, KV), 7.4. 312m (HTu, HTa, KV), 8.4. 383m (HTu, KV), 13.4. 459m (HTu, KV), 16.4. 2647m klo 6.35–13.00 (HTu) + 310m klo 15.25–17.40 (KV), 19.4. 1036m (HTu), 21.4. 1443m (HTu, KKp ym.) ja HAI Kirkkosalmi 380m (ALi, JWi ym.). Viimeinen

Sepelkyhky on varhainen saapuja: ensimmäiset nähdään maaliskuun lopulla. © Jari Peltomäki

satasen ylittäjä oli 3.5. PYI Parhalahti 168m (HTu).

Syyspuolella nähtiin pientä liikehdintää PAT Yrjänässä jo kesäkuun lopulla, mutta pohjoisiin ilmansuuntiin: 30.6. 62m (KVva), 9.7. 71m (HTu), ja 12.7. 103m (HTu). Elokuun huiput olivat 7.8. 87m (HTu), 22.8. 192m (HTu, JHa, KVva), ja syyskuussa vastaavat 12.9. 103m (KVva, HTu, HTa) ja 22.9. 172m (HTu, KVva). Lokakuulta 7 havaintoa, ja viimeisin oli hyvin myöhäinen 2.11. OUL Syväsataman 8m (AVu).

Turkinkyhky (*Streptopelia decapennis*): Turkinkyhkyjä tavattiin kaikkiaan 14 kunnassa, joista yksi havainto Kuusamosta asti. Tammikuussa ilmoitettiin yhteensä 18 yksilöä: 2.1. SII kk 2p (JHa), 6.1. MUH Koivikko 1p (JSi), Limingan maksimina tammikuussa kk väh. 8p (UVu), 7.1. TYR kk 6p (STi), 13.1. RAA Velkaperä 1p (HTu, KVva) ja 24.1. MUH kk Valtatie 2p (RKY).

Kevään ensimmäinen muuttava yksilö oli 30.3. KEM Honkanen 1m, joka tuli pohjoisesta ja laski paikalliseksi (TES). Vuoden loput havainnot 1.4. HAU keskusta 1p (JHa), 13.4. HAA Säynäjaniemen tie 1p (RKY), 14.4. PYI Parhalahti 1m (HTu), 21.4. KEM Honkanen 1p (EHo, JPe), 26.4. OUL Ouluntulli 1p

(JHa), 5.5. alkaen LUM Kko 1p (EHo, PKa ym.), 8.5. HAI Pökönokka 1Ä (TKi), 10.5. OUN Oulaskangas 1Ä (RRa), 25.5. SII Säärenperä 1p (TKi), 4.6. SII Tauvo 2m, 5.6. KUU Hotku 1p (D. Forsman), 9.6. SII Tauvo 1p, 10.6. OUL keskusta 1m (ikkunapinnaksi) (ARa), 12.6. SII Tauvo 1p, 28.6. PAT Yrjänä 1m (KVva), 10.7. SII Säärenperä 1Ä (TKi), 29.8. PAT Yrjänä 1m (KVva, HTu), 19.9. MUH Kk 11p (JPM) ja 8.11. LIM keskustan viljamyly 16p (SHu).

Käki (*Cuculus canorus*): Alueen ensimmäinen käki kuultiin Kuusamossa 18.5. (OLa, ALv) ja seuraavat 20.5. neljällä eri paikalla. Keväältä ei ilmoitettu suuria muuttomääriä. Syksyllä havaittiin PAT Yrjänässä välillä 4.7.–11.9. yhteensä 8m2p. SII Tavossa 7.8. 3m oli suurin päiväsumma. Syksyn viimeinen oli 14.9. RAA 1p (AVu).

Pöllöt

Huuhkaja (*Bubo bubo*): Arkistoon ilmoitettiin 27 reviiiriä seuraavista kunnista: LIM, RAA, KII, OUL, YKI, HAU, PAT, HAA, HAI, VIH ja PYI. Havainnoista erikseen mainittakoon 1.3. YKI Rytisuo 2/2Ä (UVu), 23.3. HAU Auranmaja 3Ä

(JWi), 12.3. KII Alakylä-Huttukylä 3Ä (STi) ja 19.4. HAI Kaatopaikka 1Ä (JWi, ALi).

Huuhkajan pesintöjä varmistettiin 12.

Hiiripöllö (*Surnia ulula*): Tammi-maaliskuulta ilmoitettiin seuraavat ”surniat”: 16.1. MUH Sanginjoki 1p (PLä), 18.–26.1. MUH Montta 1p (JHa, HTu), 22.2. MUH Sanginjoki 1p (PLä), 2.–29.3. YKI Räkäsuo 1p (PLä), 12.3. KII Reposelan tie 1p (UVu) ja 12.3.–5.5. YKI Somerovaara 1p (SHu, AHu).

Toukokuussa tuli ilmi neljä reviiiriä lisää: 5.–25.5. PUD Leväsuo pari ja pesä (SHu, SRA ym.), 10.5. UTA Ahmasjärvi 1p (THE), 24.5. SII Tauvo 1p ja 25.5. YII kk 1p (KRa, VPV, KTU). Petoarkistoon ilmoitettiin 9 reviiiriä, joilta varmistettiin 6 pesintää, joista esimerkkeinä 8.6. LIM Venenevan 1 var. ja 2 maastopoikasta (STi) sekä 17.6. MUH Löytösuo poikue (TKi).

Kesän lopulla ja syksyllä surnioilla oli mukavan runsas esiintyminen: 22.7. SII Tauvo 1p, 2.8. SII Tauvo 1p, 5.8. KUU Säynäjärvi 1p (JPM), 16.8. TAI Saarijärvi 1p (JFo), 24.8. SII Tauvo 1p, 7.9. PAT Yrjänä 1m (KVva, HTu, HTa), 10.9. TAI/PUD rajalla Kuusamon päätiellä 1p

Hiiripöllöillä oli syksyllä 1996 vaihteeksi mukavan runsas esiintyminen. © Markku Hukkanen.

(VPV), 12.9. RAA Lohikari 1p (KVä), 13.9. SII 1p (HTä), 22.9. LIM Uunisalmi 1p (RKY, KKS) ja LIM Viirineva 1p (RKY, KKS), 27.9. SII Tauvo 1p (PAa), 2.10. SII Tauvo 1r, 5.10. HAI Santonen 1p (JMa), 9.10. PAT Yrjänä 1p (KVä), 15.10. PAT Yrjänä 1p (HTu), 20.10. PAT Yrjänä 1m (KVä), 27.10. RAA Preiskari 1p (KVä), 11.11. PUD Kollaja, Lehto 1p (TSa), 21.11. HAU Martimonjoki 1p (KNu), 4.12. PAT Kotiranta 1p (KVä) ja 31.12. PUD Kollaja, Turkkisuo 1p (ESa).

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*): Tammikuulta ilmoitettiin 7 havaintoa, joista reviiirihavaintona 15.1. LIM Pihlajajärven 1Ä (RKY, KKS). Keväällä 6.4. HAI Potissa äänteli vaisusti peräti 3 varpuspöllöä (JWi).

Yhteensä varpuspöllöillä oli alueellamme 15 reviiiriä, joilta 4 tapauksessa varmistettiin pesintä.

Syksyllä tehtiin runsaasti havain-
toja, joista Tauvon ulkopuolelta yhteensä 10 lintua ja SII Tavossa peräti 33 rengastettua yksilöä, huippupäivinä 23.8. 3r, 29.8. 2r, 10.9. 2r, 13.9. 3r, 22.9. 2r ja 14.10. 2r. Tämä ylittää kolminkertaisesti Tauvon entisen ennätyksen (Tynjälä ym. 1997).

Lapinpöllö (*Strix nebulosa*): Tammi-huhtikuussa tehtiin lapinpöllöistä seuraavat havainnot: 31.1. OUN Isojärvi 1Ä (HTu), 24.2. TEM Koskelankylä oma piha 1Ä (RKY), 2.3. TEM Koskelankylä, Korkala 1Ä (RKY), 10.3. LIM Ritomaa 1p (RKY), 17.3. LIM Korvenaro 2p (1Ä) (RKY), 10.4.–26.6. HAU Hämeenjärvi pesivä pari (RTo, AHu ym.), 25.5.–kesäkuu KII Rytisuo pesä (3 pull) (KKA, AVu, UVu), 11.6. KII Lettoalue 1p (ARa), 5.7. UTA Rokua ad + 1 pull (THE), 10.10. KUI

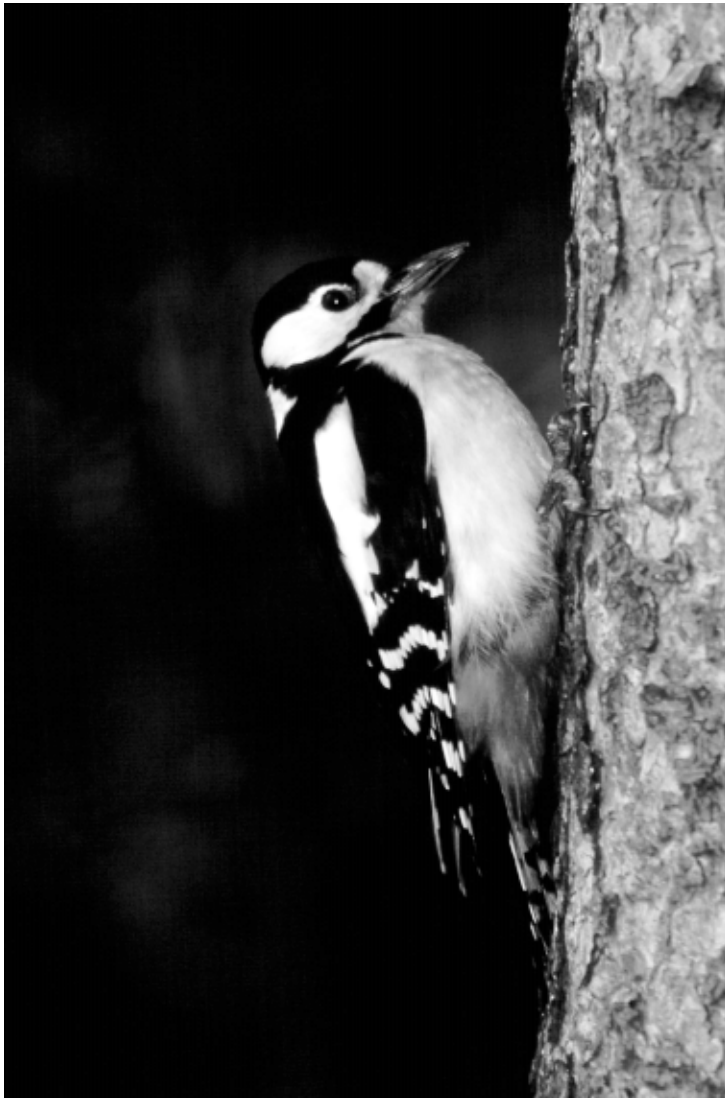

Tora-aapa 1p (JHa), 17.11. OUN Törmäperä 1p (TKi) ja 24.11. OUN Piipsjärvi 1p (SPu). Petoarkiston mukaan yhteensä 10 lapinpöllöreviiriltä löydettiin 9 pesää.

Viirupöllö (*Strix uralensis*): Ensimmäinen kuultiin 6.1. TEM Koskelankylällä (RKY). PAT Yrjänän vanha tuttu aloitti sekin tammikuussa soidintelun (HTu, KVä). Maaliskuulla kolme muuta reviiiriä: 7.3. RUU Revonlahti 1Ä (HTu), 14.3. MUH Kylmälänkylä 1Ä (STi) ja maaliskuussa OUL Sanginjoki, Loppula 1Ä (UVu). PPLY:n 25 asutulla viirupöllöreviirillä oli 18 varmistettua pesintää.

Sarvipöllö (*Asio otus*): Ensimmäiset ilmoitetut ”sarvarit” olivat 9.3. OUL Sanginjoki 2/1Ä (JWi), ja seuraavat 22.–23.3. HAU Virpiniemi 1Ä ja HAU Kiviniemi 1Ä (JWi). 9.4. oli RUU Paavolantien ja Saarikosken välillä 5Ä (KKS). Sarvipöllöreviirejä löytyi kaikkiaan 10, joilta varmistettiin 6 pesintää. Syksyn viimeinen oli 24.8. PAT Yrjänän 1m (KVä).

Suopöllö (*Asio flammeus*): Ensimmäiset kaksi lintua nähtiin 21.4. TYR Ängeslevän-Tyrnäväntien tienoilla (PAa, SHu ym.), ja 22.4. lintuja paikalla jo kolme. 29.4. oli suurin kerralla ilmoitettu peltoalueiden määrä 7p (JPm, UPm). Touku-
kuussa havaittiin muuttoa merialu-

Käpytikan vaellus syksyllä 1996 jäi vaisuksi. © Jari Wilenius

eella: 12.5. PYI Parhalahti 2m (HTu, KVv), 16.5. RAA Kuljunniemi 3m (HTu), 17.5. PAT Yrjänä 2m (KVv), 18.5. PAT Yrjänä 2m (KVv), 22.5. PAT Yrjänä 2m (HTu, KVv) ja 24.5. RAA Kalla 4m (KVv).

Pesimäajalta saatiin runsaasti ilmoituksia eri puolilta aluetta - yhteensä 93 reviiriä, joilta 25 varmistettua pesintää. Syksyllä suopöllö oli normaalin niukka laji, lokakuun alusta saatiin yksi havainto 4.10. OUS Riutunkari 1p (TEs) ja viimeisin oli todella myöhäinen 4.11. PAT Mikonkari 1m (HTu).

Helmipöllö (*Aegolius funereus*): Tammikuulta ilmoitettiin jo 8 havaintoa. Keväällä ”helmareita” huu-

teli runsaasti Oulun seudulla, sillä 7.3. OUL Sanginjoen alueella yht. 9Ä (STi) ja 3.4. samoilla seuduilla 10Ä (UVu) ja OUL Juurussuolla 4Ä (UVu).

Kesällä petomiehet paljastivat 163 helmarireviiriä, joilta löytyi 135 pesintää.

Syksyllä rengastettiin helmareita SII Tavossa välillä 12.8.–5.10. yhteensä 84 yksilöä, ja päiväkohtaiset maksimit olivat 25.8. 9r, 7.9. 5r ja 25.9. 5r. Vaellus oli keskimääräinen tai hieman heikompi (Tynjälä ym. 1997).

Tervapääsky ja tikat

Tervapääsky (*Apus apus*): Ensimmäiset ”apukset” olivat 12.5. OUL

Kaijonharjun 2m (KNU), ja seuraava 15.5. HAI Kirkkosalmen 1m (ARA, HHI ym.). Vasta 20.5. lähtien ilmoitettiin enemmän havaintoja. Suurimmat paikkakohtaiset määrät olivat 28.5. KEM-OUS Letto 520p (PAa, PKu) ja 1.6. SII Säikänlahti 220p. Syyspuolella havaittiin PAT Yrjänässä 6.7. 255m (säamuutolla) (HTu), 9.7. 72m (HTu), 12.7. 82m (HTu), 28.7. 70m (HTu, KVv), 30.7. 87m (HTu), 2.8. 78m (HTu) ja viimeisimpänä kymmenien määränä 18.8. OUL Syväsatama 40p (AVu). Lokakuulla seikkaili Oulun keskustassa 7.–9.10. erittäin myöhäinen yksinäinen lintu (ARA), ja varmaankin sama vuoden viimeinen nähtiin Pikisaareissa 10.10. (ARA).

Käenpiika (*Jynx torquilla*): Kevään aloitus oli 6.5. PAT Hummastinvaaran 2p (RNe) ja 7.5. PYI Penkkatien 1p (HTu). 15.5. oli ”jynksi” ehtinyt TAI Tyrämäkeen asti (JRä). Kuusamosta rallin aikaan ilmoitettiin havaintoja Juhtivaarasta (H.Luoto ym.), Iso-Kuusikosta (MMR ym.) ja Oulangalta (K.Hotulainen ym.). Syyspuolella saatiin heinäkuussa viisi havaintoa samasta poikueesta PAT Yrjänästä, ja SII Tavossa elokuussa kuusi havaintoa, joista vuoden viimeinen oli 24.8. 1p.

Palokärki (*Dryocopus martius*): Keväältä 13.3.–29.4. PYI Parhalahdella havaittiin yhteensä 6 muuttavaa palokärkeä. Reviireitä ilmoitettiin maaliskuulta kesään asti noin 24 kappaletta.

Syksyllä SII Tavossa 5.8.–11.10. havaittiin yhteensä 8m8p ja PAT Yrjänässä yht. 23m. Raahan seudun (Tauvo ei mukana) kokonaissumma 12.8.–14.11. oli 45 muuttavaa palokärkeä, ja muualta ei palokärkeä ilmoitettukaan. Tauvon maksimi oli 5.8. 3m ja Yrjänän 7.9. komeat 8m

(KVä, HTu, HTa) ja 8.9. 4m (KVä, HTu).

Käpytikka (*Dendrocopos major*) ja **keskikokoinen tikka** (*Dendrocopos major/Picoides tridactylus*): Keväällä ei ilmoitettu mainittavia kerääntymiä tai muuttoja. Syksyllä oli heikko vaellus, sillä SII Tavossa havaittiin välillä 5.8.–8.10. yht. 33m (maksimi 5.8. 12m) ja PAT Yrjänässä yhteensä 35 lintua (+ kt 19m) maksimien ollessa 6.8. 5m (HTu), 7.8. 6m (+ kt 5m) (HTu) ja 8.8. 4m (+ kt 8m) (HTu).

Pikkutikka (*Dendrocopos minor*): Tammikuussa tehtiin havainnot peräti 9 pikkutikasta Pyhäjoelta, Oulusta, Lumijoelta, Pattijoelta ja Raahesta. Helmikuussa havaittiin yksi uusi lintu Raahesta, ja maaliskuulla kolme paikallista ja ensimmäiset muuttavat: 17.3. ja 22.3. TEM Koskelankylä 1m (RKY) sekä 28.3. PYI Parhalahti 1m (HTu). Huhti-toukokuulta reviierejä ilmoitettiin yhteensä 18–19 jakaantuen seuraaviin kuntiin: OUL 4–5, PYI 4, HAI 3, PUL 1, PAT 1, II 1, SII 1, LIM 1, TEM 1 ja LUM 1. Keväällä samalta ajalta ilmoitettiin vielä 4 muuttavaa yksilöä.

Syksyllä SII Tavossa havaittiin välillä 9.8.–14.10. yht. 5m17p pikkutikkaa ja PAT Yrjänässä vastaavasti 17 lintua huipun ollessa 8.9. 6m (KVä, HTu). Talvella havaittiin 23.12. RAA Piitanassa 1p (PKä).

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*): Keväältä muuttavia ilmoitettiin PYI Parhalahdella ja PAT Yrjänässä 9.3.–1.6. 6m ja SII Tavossa toukokuussa 3m10p (joista 5r) sekä kesäkuun alussa 2m. Reviierejä ja pesintöjä ilmoitettiin yhteensä 11. Syksyllä nähtiin SII Tavossa 21.8.–13.10. yht. 19m/p maksimina 21.9. 4m, 23.9. 3m ja 24.9. 4m. PAT Yrjänässä vastaava luku oli yht. 23m1p yksilöä, joista suurimmat päiväsummat 8.9. 3m (KVä, HTu), 14.9. 3m1p (KVä, HTa ym.), 22.9. 6m (HTu, KVä), 27.9. 3m (HTu, JPM) ja 28.9. 3m (HTu, KVä).

Varpuslinnut

Kiuru (*Alauda arvensis*): Ensimmäinen saapui suhteellisen myöhään 2.4. PYI Parhalahti 1m (HTu), ja enemmän havaintoja saatiin 6.4. lähtien, jolloin myös Oulun kevään ensimmäinen kiuru nähtiin Heinäpäässä (ARA). Kevään suurimmat muutot ilmoitettiin PYI Parhalahdelta: 8.4. 150m (HTu, KVä ym.), ja tämän jälkeen viitenä päivänä 27–44 linnun muuttopäivät, kunnes 21.4. kevään suurin muutto 261m (HTu, KKp ym.). Vielä toukokuussa nähtiin yhteensä 35 muuttavaa kiurua Pyhäjoella ja Pattijoella.

Syksyltä ei ilmoitettu mitään suuria kerääntymiä. Viimeinen kiuru oli hyvin myöhäinen: 13.11. RAA Lалуoto 1m (KVä).

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*): Vuoden aikana nähtiin yhteensä 10 ”ereä”, joista 5 keväällä ja 5 syksyllä: 24.4. PYI Parhalahti 1m (HTu), 4.–11.5. OUL Vihreäsaari 1–2p (ARA, A.Kakko ym.), 11.5. SII Säärenperä 2p (EST, JWi) ja syyspuolella 5.10. PAT Mikonkari 2m (HTu), 5.–10.10. OUL Vihreäsaari 1p (ARA), 10.11. RAA Kaatopaikka 1p, joka lähti S (JPr) sekä 22.11. PAT Yrjänä 1m (HTu).

Törmäpääsky (*Riparia riparia*): Ensimmäinen ”riparia” oli aikainen: 6.5. PAT Jokisuu 1p (HTa) ja seuraava 10.5. UTA 1p (THE). Kevään suurin kerääntymä oli 1.6. SII Säikänlahti 700p, ja suurin muutto 22.5. PAT Yrjänä 36m (HTu, KVä).

Kesällä Mutasen Teppo jatkoi uurastustaan, sillä hän etsi sadoittain törmäpääskyjen koloja. Seuraavassa suurimmat määrät: 6.7. OUL Pikkarala 429 kpl + 177 kpl (Lohja), 7.7. OUL Jätäri 280 kpl, 31.7. YKI Junnikankaantie 171 kpl, YKI Lautankangas 53 kpl ja OUL Korvensuora 56 kpl, 9.8. MUH Junninoja 112 kpl ja OUL Turka 45 kpl.

Syksyn suurimmat kerääntymät ja muutot olivat kohtalaisia: 28.7. PAT Jokisuu 300p (KVä), 2.8. PAT Yrjänä 208m (HTu), 3.8. OUS Lentokenttä 403 (TMu) ja OUS Saloppää 222 (TMu), PAT Yrjänässä 4.8.

173m (KVä), 7.8. 134m (HTu) ja 8.8. PAT Pöllä 250p (HTu). Tämän jälkeen määrät putosivat alle sadan, kunnes viimeiset ”ripat” havaittiin PAT Yrjänässä 7.9. 3m (KVä, HTu ym.) sekä 8.9. PYI Parhalahdella 1m (KVä, HTu).

Haarapääsky (*Hirundo rustica*): Ensimmäiset ennättivät kolmelle paikalle 21.4.: PYI Parhalahti 1m (HTu, KKp ym.), RUU Revonlahti 1p (HTa) sekä HAI Kirkkosalmi 1p (STi, ALi ym.). Kevään suurin muutto oli 12.5. PYI Parhalahden 164m (HTu, KVä) ja paikallismäärä 1.6. SII Säikänlahden 150p.

Syyspuolella eniten paikallisia ilmoitettiin 8.8. PAT Pöllä 150p (HTu), 29.8. SII Tauvo 130p, 3.9. PAT Yrjänä 150p (KVä, JPi) ja suurimmat muutot pääasiassa PAT Yrjänästä 14.8. 72m (KVä), 29.8. 174m (KVä, HTu), 30.8. PYI Yppärinjokisuulta 100m (HTu), ja vielä Yrjänästä 6.9. 90m (KVä, HTu), 7.9. 60m (KVä, HTu ym.) ja 8.9. 53m (KVä, HTu). Tämän jälkeen määrät laskivat, ja lokakuussa nähtiin vielä neljä yksilöä: 9.10. PAT Yrjänä 1m (KVä, HTa ym.) ja 10.10. LIM Rantakylä 3p (JPM).

Räystäspääsky (*Delichon urbica*): Ensimmäinen ”delu” oli 3.5. OUL Pyykösjärven 1m (PLa), ja seuraava 6.5. UTA Ahmasjärven 1p (THE). Kevään suurin päiväsumma oli vaatimaton: 22.5. PAT Yrjänä 22m (HTu, KVä). Syyspuolen suurimmat kerääntymät olivat 8.8. PAT Pöllä 100p (HTu), 28.8. TEM Koskelankylä n.70p (RKY) ja 29.8. MUH Kylmälänkylä n.50m (KKr). Syksyn viimeiset nähtiin syysrallin aikaan 14.9. PAT Mikonkari 1m (KVä, HTu) ja PAT Kotiranta 1p (MPo).

Pääskylaji (*Hirundo rustica/Delichon urbica/Riparia riparia*): Tarkemmin määrittämättömiä pääskyjä ilmoitettiin seuraavasti: 22.5. PAT Yrjänä 136m (HTu, KVä) ja 24.5. 55m (HTu), 29.5. YKI Jolosjärvi 500p (TEs) sekä syyspuolella Yrjänästä 2.8. 500p (HTu), 14.8. 285m (KVä), 17.8. 264m (KVä) ja 3.9.

Pattijoen Yrjänässä muutti 22.5.1996 huikeat 700 keltävästäräkkiä. © Jari Peltomäki

200p (KVa, JPi).

Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*): Ensimmäinen ilmoitettiin 22.4. UTA Murrosta 1p (The), ja seuraava 26.4. SII Karinkannan 1p (JPm). Kevään suurimmat muutot nähtiin 3.5. PYI Parhalahdella 49m (HTu) ja samassa paikassa 12.5. 39m (HTu, KVa). Yksittäisiä muuttajia nähtiin toukokuun loppuun asti.

Syksyllä PAT Yrjänän aineistossa suurimmat summat 25.7. 12m (HTu), 28.7. 19m (HTu, KVa), 7.–8.8. 31m (HTu), 21.8. 29m (HTu, KVa), ja huippuna 29.8. 67m (KVa, HTu). SII Tavossa huippu oli samaan aikaan: 21.8. 90m, 23.8. 80m ja 26.8. 31m. Viimeiset ”trivalit” Yrjänässä 14.9. 7m (KVa, JHa ym.) ja 15.9. 1m (KVa). 17.10. RAA Preiskarissa havaittiin sirahavaääninen kirvinen (HTu).

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*): Ensimmäiset ”istit” olivat 14.4. PAT Kotiranta 1m (KVa) ja PYI Parhalahti 1m (KVa), ja seuraava 16.4. KEM Teppola 1p (STi). Keväällä suurimmat ilmoitetut määrät olivat

PYI Parhalahden 21.4. 122m (HTu, KKp ym.) ja 3.5. 780m (HTu).

Syyspuolella PAT Yrjänästä saatiin edustava muuttosarja (seuraavassa yli 100 linnun päiväsummat): 29.8. 149m (KVa, HTu), 31.8. 348m (KVa, HTu), 8.9. 554m (KVa, HTu), huippuna 14.9. 1890m (KVa, HTa ym.), 22.9. 460m (HTu, KVa) ja 27.9. 670m (HTu, JPm). SII Tauvon parhaat muuttajamäärät jäivät 30.8. 147 ja 14.9. 176 lintuun, ja paikallisina oli eniten 21.9. 170p. Yrjänästä poiketen lintuja oli paikalla kymmenittäin aina lokakuun alkuun asti: 2.10. 80p ja 6.10. 25p30m. Marraskuulta ilmoitettiin vielä 5 lintua, joista viimeiset 6.–9.11. RAA Lapaluoto 1p (KVa, JPi) ja 3.–10.11. OUL Jätäri 1p (JPu, PLa ym.)

Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*): Ensimmäiset ”cervinukset” havaittiin 13.5. OUS yht. 3p (PAA) ja HAI Tömpä 1ä (JMa). Kaikkiaan keväältä ilmoitettiin 42 yksilöä, joista suurimmat päiväsummat 18.5. SII Tauvo 3p, 21.5. PAT Yrjänä 3m (KVa, HTu) ja 23.5. HAI Kaaranokka 5p (TES, STi). Kevään viimei-

nen oli 30.5. SII Tauvo 2p.

Syksyn ensimmäinen 21.8. SII Tauvo 2m, ja huippu 30.8. PYI Takaranta 12p (HTu). Vuoden viimeiset olivat 14.9. PAT Pöllä-Yrjänä yht. 2p (KVa, PKu ym.) ja 15.9. SII Tauvo 1p.

Keltävästäräkki (*Motacilla flava*): Ensimmäiset keltävästäräkit ilmoitettiin 1.5. LUM Vältinperä 1p (ARö) ja 3.5. PYI Parhalahti 3m (HTu). Suurimmat muutot olivat 12.5. PYI Parhalahti 166m (HTu, KVa), 13.5. 63m (HTu), 22.5. PAT Yrjänä peräti 702m (HTu, KVa) ja paikallismäärä 27.5. PAT Jokisuu 110p (HTu). Viimeiset 31.5. PAT Yrjänän 23m (HTu). Syyspuolella suurimmat määrät olivat sadoissa: 14.8. RAA Tasku 110p (HTu), 18.8. LIM Temmesjokisuu 200m (PAA, PKu) ja viimeiset viikon edellisten jälkeen 13.9. OUL Ranta-Kastelli 1p (VPV) ja 14.9. RAA 1p (AVu).

Västäräkki (*Motacilla alba*): Ensimmäinen keikuttelija tepasteli 10.4. TEM Koskelankylällä 1p (RKY) ja seuraava havainto olikin jo

kunnon määrä 13.4. PYI Parhalahti 22m (HTu, KVa). Suurimmat muutajamäärät PYI Parhalahdelta: 19.4. 49m (HTu, KVa), 20.4. 59m (HTu, KVa), 21.4. 213m (HTu, KKp ym.), 27.4. 49m (HTu, KVa), 30.4. 57m (KVa), ja vielä suhteellisen myöhäisenä huippumääränä 3.5. 268m (HTu). Vielä 8.5. PYI Elävisluodossa meni 43 västiä (HTu), ja 13.5. Parhalahden 13m oli viimeinen yli 10 linnun ilmoitettu määrä (HTu). Suurin paikalliskeräntymä oli 21.4. HAI Rytijärven 80p (JMa).

Syksyllä muutonkuvaaja tuli selväksi PAT Yrjänän havainnoista (heinäkuun lopun määrissä lienee kyse siirtymisestä yöpymispaikoilta ruokailupaikoille): 25.7. 49m (HTu), 28.7. 44m (HTu, KVa), 2.8. 109m (HTu), 7.8. 94m (+ *Motacilla* sp. 51m) (HTu), 8.8. 66m (HTu), 14.8. 41m (+ *Motacilla* sp. 29m) (KVa), 29.8. 64m (KVa, HTu), 7.9. 78m (KVa, HTu ym.), 8.9. 59m (KVa, HTu), 11.9. 60p (KVa) ja viimeisenä usean kymmenen summana 14.9. 34m (KVa, HTa ym.). Vielä marraskuussa ilmoitettiin havainnot neljäs-tä linnusta viimeisen ollessa kaksi viikkoa edellisen jälkeen 22.–23.11. OUL Haapalehto 1p (RTo, JRä).

Tilhi (*Bombygilla garrulus*): Runsaan edellisen syksyn vaelluksen seurauksena tilhellä oli hyvin runsas talviesiintyminen. Tammikuussa parvien koko oli maksimissaan 1000–2000 yksilöä. Vuoden ilmoitetut kuukausisummat Koillismaan ulkopuolelta olivat seuraavat (mukana on tietysti samoja yksilöitä suurimmista keskuksista, luvut merkitsevät siis ilmoitettuja yksilöitä): tammikuun alku-puoliväli n.6000, tammikuun puoliväli-loppu n.20 000, helmikuun alku-puoliväli n.2500, helmikuun puoliväli-loppu n.400, maaliskuun alku-puoliväli n.1000, maaliskuun puoliväli-loppu n.700, huhtikuu n.745, toukokuu 110, kesäkuu 13, heinäkuu 9, syyskuu 26, lokakuu 3125, marraskuu 146 ja joulukuu 62.

Suurimmat parvet alkutalvella olivat selkeästi Oulun seudulla: 2.1. OUL Lämsänjärvi n.900p (TMu) ja KEM Kk 500p (JHa), 13.1. OUL eri

Tilhillä oli talvella 1995-1996 massaesiintyminen. © Jari Wilenius

puolilla n.650p (EHo), 14.1. KEM Ollila 1000p (TKi), 16.1. OUL Myllyoja 800p (JHa), 20.1. OUL Oulun-suu 1194p (TMu), 23.1. OUL Kemiran oja 1200p (3a) (TEs), 25.1. OUL Linnanmaa n.1350p (3a) (PLa), 27.1. OUL Kaijonharju n.1200p (1a) (PLa), 28.1. OUL Merikoski 2200p (1a) (HTu, JHa ym.), OUL Ainolan puisto 1200p (HTu, JHa ym.) ja OUL Raksila 1000p (HTu, JHa ym.) sekä KEM Keskusta 800p (1a) (JHa).

Tammikuun jälkeen määrät vähenivät selvästi: helmikuun alussa suurimmat parvet ja lasketut päiväsummat olivat kooltaan 100-200 linnun

luokkaa, ja tämän jälkeen määrät hieman kohosivat helmikuun lopun - maaliskuun alun aikaan kevätmuuton vuoksi.

Helmikuun suurin summa 5.2. RAA Pitkäkarin 228p (10a) (HTu), maaliskuun 6.–7.3. KEM Ollila 200-250p (TKi, STi) ja kuun lopussa nähtiin lisäksi useita muutamien kymmenien päiväsummia. Kuusamon kk:ssa laskettiin 31.3. 100p (HSe).

Huhtikuun lopussa ilmoitettujen määrässä oli jälleen huippu, joka johtunee myös osaltaan innokkaamasta retkeilystä: 20.4. PYI Parhalahti 110m (HTu, KVa), 21.4. LIM

kk 120p (Jpm) ja 22.4. OUL Myllyoja 100p (VPV). Keväällä Raahen seudulla muuttajien suunta oli yllättäen etelään. Toukokuussa suurimmat määrät olivat 2.5. OUL Knuutila 20p (TMu) ja 5.5. OUL Pyykösjärvi 40p (JMa).

Kesä-heinäkuussa rannikkoalueella havainnoijat hieroivat silmiään ajankohtaan nähden epätyypillisten tilhien kanssa: 28.6. PAT Yrjänä 12m (KVva), 9.7. PAT Toivontie 1m (HTu), 24.7. OUL Raksila 6p (KKr) ja 25.7. PAT Yrjänä 2m (HTu).

Varsinaisen syysliikkeen ensimmäiset olivat 20.9. OUL Knuutila 12p (TMu) ja RAA Isokraaseli 2m (KVva) sekä RAA Lehmiranta 1ä (HTu). Syksyn esiintymisen oli normaali muuton huipun sattuessa lokakuulle. Suurimpia ilmoitettuja määriä olivat 15.10. RAA Koninkari 145m (HTu), 16.10. PAT Yrjänä 240m (24a) (HTu), mutta muutoin nähtiin alle 100 linnun paikallismääriä ja muutosummia. Marraskuun ainoa suurempi muutto oli 4.11. RAA Th-elektronikka 75m (KVva). Joulukuun lopussa lintuja oli jäljellä muutamia kymmeniä.

Koskikara (*Cinclus cinclus*): Tammi-maaliskuun mittaun saatiin ilmoituksia yhteensä 16 paikalta. Suurimmat määrät ilmoitettiin 31.1. HAA Haapakoskelta 10p (HTu) ja 25.2. KUU Kitkajoen Kiveskoskelta 35p (HSe). Keväällä muutolla olevia karoja nähtiin 8.–9.4. RAA Lapaluoto 1p (HTu), 8.4. OUL Lehtoranta 1p (PSu), ja viimeiset olivat 9.4. MUH Kirkkosaari 3p (JSi) ja OUL Merikosken voimalaitos 1p (M. Lehto).

Kesällä ilmoitukset vain 15.6. KUU Vuotungin Jyrkänkoskelta 1p (VJo) ja 19.6. KUU Kuusinkijoelta (Saunavaara) 1p (TKi). Seppänen (1999) on arvioinut Kuusamon pesiväksi kannaksi kuitenkin vähintään 40 paria.

Syksyllä laji nähtiin muuttomatkallaan 19.10. PAT Yrjänässä 1p (KVva) ja 2.11. HAI Sunikarissa 1p (PLa, JPu ym.). Vuoden lopun suurimmat määrät olivat 26.12. HAA Haapakoski n20p (S. Pudas) ja 29.12. KUU Kiveskoski 30p (HSe).

Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*): Kevään ensimmäiset havaittiin ennätysaikaisin 17.3. KUU Jokilampi 1p (E. Pajuniemi) ja 24.3. KUU Kolvanki (OHe). Seuraava oli normaaliin aikaan 19.4. PYI Parhalahti 1p (KVva). Suurin reviiimäärä oli 11.6. KII Lettoalueen 3Ä (ARa).

Kuusamon ulkopuolelta ilmoitettiin reviierejä yhteensä 14 kappaletta, jotka jakaantuivat kunnittain: PYI 2, HAI 1, HAU 2, PUL 2, TEM 1, LUM 1, MUH 1, OUN 1 ja KII 3. Kuusamosta saatiin vain yksi ilmoitus.

Syysmuutolta ilmoitettiin 7 havaintoa (syyskuu 3, lokakuu 3 ja marraskuu 1), joista ensimmäinen 14.9. PAT Yrjänä 1p (KVva, HTa ym.) ja viimeinen 1.11. samasta paikasta 1p (HTu).

Rautiainen (*Prunella modularis*): Ensimmäiset rautiaiset havaittiin 21.4. neljällä paikalla, mm. PYI Parhalahti 4m (HTu, KKp ym.) ja SII Tauvo 3m. Suurimmat kevätsummat olivat varsin vaatimattomia 27.4. SII Tauvo 7m ja 3.5. PYI Parhalahti 14m (HTu).

Syyspuolella muuton huippu oli syyskuun alussa: 8.9. SII Tavossa 13m6p ja PAT Yrjänässä 5m (KVva, HTu). Syksyn viimeinen havaittiin peräti kuukauden edellisten havaintojen jälkeen 21.10. PAT Yrjänä 1p (HTu). Mutta talveltakin saatiin harvinainen havainto: vasta seuraavan vuoden tammikuussa laajemmalle yleisölle paljastunut RAA Palonkylän rautiainen havaittiin jo joulukuulla 1996 (RNe).

Punarinta (*Erithacus rubecula*): Ensimmäinen ”puri” havaittiin 19.4. HAU Martinniemessä 1p (SHu), ja seuraava päivää myöhemmin YKI Somerovaarassa 1p (SHu). Kevään suurimmat ilmoitetut määrät saatiin tutusti SII Tavosta, jossa 9.–13.5. päivittäin 20–30p, ja vielä kuun lopussa 21.–23.5. 15–20p.

Syyspuolen pitkän muuttokauden suurimmat määrät ilmoitettiin PAT Yrjänästä, jossa 4.8. 8p (KVva), 7.9. 7p (KVva, HTu ym.) ja 25.9. 11p (KVva). SII Tavossakin määrät olivat tasaisia, eniten ilmoitettiin 14.–

15.9. 13–15p. Vielä lokakuulla nähtiin monta lintua, joista viimeisin 25.10. OUL 1p (AVu). Kaikkein viimeisin oli 14.11. OUS Neilikakujan 1p (APy).

Satakieli (*Luscinia luscinia*): Kaikkiaan löydettiin 8 ”satku”reviiriä ja Tavossa rengastettiin yksi lintu. Kaikki havainnot: 29.5. RAA Kuljunlahti 1Ä (HTu) ja SII Tauvo 1r, 3.6. PYI Liminkakylä 1Ä ja PYI Penkkatie 1Ä (HTu), 6.6. PYI Pirttikoski 1Ä (HTu), 11.6. PAT Mikonkari 1Ä (HTu, KVva), 12.6. PAT Yrjänä 1Ä (KVva) ja RAA Santaholma 1Ä (KVva) ja kesäkuussa OUN Irva 1Ä (RRa).

Sinirinta (*Luscinia svecica*): Ensimmäiset sinirinnat havaittiin suhteellisen varhain 8.5. kolmessa paikassa: PAT Jokisuu 1p (KVva, HTu), PYI Yppärijokisuu 1/p (HTu) ja RAA Maijanpauha 1p (KVva). Suurimmat määrät olivat 14.5. PAT Yrjänä 15p (HTu), 16.5. HAI Pöllä n.20p (ARa, HKu), 17.5. PAT Yrjänä 25p (KVva), 18.5. OUL Oritkari 16p (TMu), 19.5. LUM Varjakan ja Sannanlahden välillä 25p (PAa, PKu) ja PAT Yrjänä 19p (HTu, KVva), 21.5. SII Tauvo 50p ja 22.5. samassa paikassa 40p. Kesäkuulla saatiin havainnot SII Tavosta 1.6. 1p, 2.6. 3p, 10.6. 1p ja 11.6. 2p sekä 8.6. HAI Tömpä 1Ä (JPu) ja todella myöhäinen 21.6. LIM Virkkula 1Ä (VOr).

Syyskauden ensimmäiset ilmoitettiin 29.8. PAT Yrjänä 1p (KVva, HTu) ja SII Tauvo 1p. Suurimmat muuttajamäärät 7.9. PAT Yrjänä 3p (KVva, HTu ym.) ja SII Tauvo 6p. Viimeinen kolmisen viikkoa edellisen jälkeen havaittu oli hyvin myöhäinen 5.10. PAT Yrjänä 1p (KVva, PKä).

Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*): Ensimmäiset ”leppikset” 2.5. havaittiin kolmessa paikassa, ja laji yleistyi heti ensihavaintojen jälkeen. Suurimmat muuttajamäärät ilmoitettiin SII Tavosta: 24.5. 30p, 26.5. 50p ja 31.5. 25p.

Syyskaudella määrät olivat vaatimattomia: PAT Yrjänässä huippu 30.7. 6p (KVva) ja SII Tavossa 28.8.

7p ja 9.9. 6p, ja vielä 16.–18.9. 5p. Viimeiset havainnot Tavovosta 29.9. 1p ja 5.10. 1p.

Pensastasku (*Saxicola rubetra*): Kevään ensimmäinen oli vapunpäivän SII Karinkannan 1p (PAa, JAa ym.), ja seuraavat ilmoitettiin 2.5., jolloin laji oli ehtinyt jo Kuusamoon saakka: kk 2p (HKe). Kevään suurimmat määrät SII Tavovosta 23.5. 7p ja 1.6. 7p, mutta vielä kesäkuun toisella viikolla 10.–12.6. 4–5p.

Syyspuolen suurimmat määrät olivat 14.8. PAT Kotiranta 22p (KVv) ja 18.8. SII Tavovo 8p. Viimeiset havaittiin 14.9. PAT Mikonkari 1p (KRa, VPV ym.) ja OUL Vihreäsaari 1p (ARa).

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*): Ensimmäiset havaittiin yli viikkoa ennen vappua: 21.4. RUU Pöyry 1p (HTa) ja 22.4. RAA Ulkofantti 1p (KVv). Kevään suurimmat kerääntymät 6.5. PAT Yrjänä 10p (HTu) ja 18.5. OUL Oritkari 6p (TMu).

Syyspuolen huiput olivat 14.8. RAA Tasku 15p (HTu), 18.8. SII Tavovo 8p, 27.8. PYI Etelänkylä 14p (KVv) ja 14.9. RAA Lapaluoto 9p (KVv, HTu). Viimeinen nähtiin yli kuukauden edellisen jälkeen erittäin myöhään: 1.11. YKI Somerovaara 1p (SHu).

Sepelrastas (*Turdus torquatus*): Kevään yhteissumma oli 20 lintua, joista peräti kolme ilmoitettiin Kuusamosta. Kaikki havainnot: 23.4. PYI Parhalahti 1m (KVv), 25.4. HAI Kaatopaikka /1p (STi), 1.5. PYI Parhalahti 4m (1 n-puk., 1/ +2m), 2.5. OUL Hietasaari 1/p (ARa), OUL Ranta-Kastelli 1p (JAa), HAI Kirkkosalmi /1p (STi) ja KEM Honkanen 1m (TEs), 3.5. PYI Parhalahti 2/m (HTu) ja HAU Martinniemi 1m (JHa), 4.5. HAI Kirkkosalmi 1p (TEs), 6.5. PAT Yrjänä 1/p (KVv, HTu), 7.5. UTA Kk 1p (THE) ja KUU Penttilä 1/p (MRy), 11.5. KUU kaatopaikka 2kv p (JMä), 12.5. SII Tavovo 1m, 15.5. KUU Kk 1p (R. Palosaari), 19.5. PAT Yrjänä 1m (HTu, KVv) ja 25.5. SII Tavovo 1p. Syksyllä ei yhtään havaintoa.

Mustarastas (*Turdus merula*): Tammiukuulta ilmoitettiin kolme ”muraa”: 1.1. PAT Kopsan lintu, joka oli läpi koko talven (maallikkohav.), 7.1. TAI kk 1p (T. Moilanen) ja 26.–30.1. OUL Hollihaka 1/p (STi, HTu ym.). Helmikuulta ilmoitettiin kolme lintua: 1.–11.2. OUL Hupisaaret 1/p (ARa), 15.2. OUL Karjasilta 1p (JRa) ja 26.2. RAA keskusta 1/p (PPa). Muuton normaalisti alkaessa maaliskuulla havaittiin 19.3. OUL Mäntylä 1p (TEs) ja 31.3. TEM Koskelankylä 1p (RKY). Enemmän havaintoja saatiin 10.4. alkaen. Huhtikuussa Koillismaalla harvinainen mustarastas oli ruokinnalla TAI Tyrämässä 1/p (JRä). Suurimmat paikallis- ja muuttajamäärät olivat 18.4. RAA Kuljunlahti 4Ä (KVv) ja 21.4. PYI Parhalahti 5m4p (HTu, KKp ym.). Ilmoitetun n.64 reviiirin perusteella mustarastas on tavallinen pesijä Oulun ja etenkin Raahen seudulla. Reviiirin jakauma kunnittain oli seuraava: PYI 26, RAA 12, PAT 12, SII 4, HAI 2, MUH 2 ja HAU, LIM, PUL, KII, VIH ja OUS kaikki 1 reviiiri. Suurimmat paikalliset reviiirimäärät olivat 10.6. PAT Kopsa 4Ä (HTu) ja 1.7. PYI Hanhikivi 6Ä (HTu). Syyspuolella ei ilmoitettu mitään suuria kerääntymiä. Marraskuulla nähtiin vielä kaksi lintua, ja joulukuun alusta saatiin RAA Lehmiraannasta maallikkohavainto.

Räkättirastas (*Turdus pilaris*) ja **isorastaslaji** (*Turdus pilaris/viscivorus*) ja **rastaslaji** (*Turdus sp.*): Tammiukuulla ilmoitettiin monia useiden kymmenien kokoisia parvia, mm. 2.1. RAA Pitkäkari 150p, joista 80 lähti NE (HTu), 13.1. OUL Hietasaari 50p (EHO), 21.1. OUL Maikula n.50p (KKr) ja 31.1. OUL Jätäri n.60p (STi). Tammikuun kokonaismäärä oli n.500m/p. Helmikuultakin ilmoitettiin 31 yksilöä, ja maaliskuulla lintuja nähtiin 11. Talven läpi kestäneen esiintymisen takia kevätmuuton alun toteaminen oli vaikeaa. Kevään suurimmat muuttajamäärät summattiin PYI Parhalahdella: 29.4. 126m (HTu, KVv) ja ylivoimaisen kova huippu oli 3.5. 2410m (+ *Turdus sp.* 10100m ja ITur 14m) (HTu, KVv).

Kesän välimuuttoaikaan laskettiin PAT Yrjänässä 5.7. 217m (HTu), 12.7. 359m (HTu) ja 17.7. 230m (HTu). SII Tavovossa ei heinäkuussa ylitetty 100 linnun rajaa. Kesän välimuuttotapahtumassahan on kyse lintujen sulkasatomuutosta tai siirtymisestä uudelle pesimäseudulle. Pohjois-Pohjanmaalla on tehty jo 20 vuotta urauurtavaa seurantaa tästä muualla Suomessa huonosti tunnetusta ilmiöstä (mm. Karjalahti & Ala-Vainio 1981).

Varsinaisella syysmuutolla PAT Yrjänässä muutto virkistyi syyskuun alussa, ja suurimmat summat olivat 4.9. 754m250p (KVv), 5.9. 200m 1500p (KVv), 7.9. 1400p56m (KVv, HTu, HTa), 14.9. 1200m800p (KVv, HTa ym.), 27.9. 900m (HTu, JPm) ja 28.9. 1140m (HTu, KVv). Lokakuulla meno hieman laantui, mutta 14.10. kuitenkin 508m100p (HTu) ja 16.10. 860m100p (HTu). SII Tavovossa ei päästy muuttajamäärissä Yrjänän tasolle: 30.8. 484m, 8.9. 418m, 12.9. 1500m, 23.9. 993m, 6.10. 704m ja 15.–16.10. yht. 700m. Marraskuun suurimmat määrät olivat 2.11. HAI Itänenä n.400p (JPu, STi, PLa) ja 3.11. OUL Jätäri 100p (JPu). Joulukuussa saatiin vain yksi ilmoitus: 19.12. RAA Ollinsaari 2p (KVv).

Laulurastas (*Turdus philomelos*): Kevään ensimmäinen saapui 16.4. PYI Parhalahdelle 1m (HTu), ja seuraava vasta 24.4. UTA Kk 1p (THE). Kevätmuuton suurin määrä oli 3.5. PYI Parhalahti 77m (HTu), ja SII Tavovossa 12.5. vain 19m9p. Kesän välimuutolla ilmoitettiin Tavovosta 22.7. 20m ja 24.7. 20p10m.

Syksyllä PAT Yrjänän suurimmat määrät olivat 5.9. 30p (KVv), 8.9. 30p (KVv, HTu, HTa) ja 14.9. 50p (KVv, HTa ym.). Marraskuulla ilmoitettiin vielä viisi havaintoa, joista viimeisin oli viikon edellisen jälkeen 13.11. RAA Lapaluoto 1m (KVv).

Punakylkirastas (*Turdus iliacus*) ja **pieni rastaslaji** (*Turdus iliacus/philomelos*): Punakyljestä saatiin kaksi talvihavaintoa: 27.1. OUL Intiö 1p (KLa) ja 1.2. OUL Värttö 1p (VPV).

Kevätmuutto huipentui PYI Parhalahden ”suurena rastaspäivänä” 3.5. 3390m (+ *Turdus* sp. 10160m) (HTu), ja muita mainittavia summia olivat 1.5. PYI Parhalahti PTur 278m (HTu, KVa), 4.5. HAI Kirkkosalmi 300p (TEs) ja 6.5. PAT Yrjänä 300p (HTu) ja 12.5. SII Tauvo 65m sekä PYI Parhalahti 123m (HTu, KVa).

Välimuutolla SII Tavossa laskettiin 14.7. 40m ja 24.7. 10p20m. Varsinainen syysmuutto vilkastui elokuun lopussa, PAT Yrjänän havaintosarjassa 29.8. 82m klo 0.00.–0.15. yöm. (HTu), 31.8. PTur 204m (KVa, HTu), 5.9. 150p (+ PTur 200m) (KVa), 7.9. 100p (KVa, HTu, HTa), 18.9. 50p (HTu, KVa), 27.9. PTur 180m (HTu, Jpm), 28.9. PTur 242m (HTu, KVa) ja 16.10. 50p36m (+ PTur 143m) (HTu). SII Tavossa meno oli vieläkin voimakkaampaa: 29.8. 50m, 8.9. 99m2p, 12.9. 100m, 23.9. peräti 977m, 30.9. 200m, 1.10. 100m ja 15. sekä 16.10. 100m. Marraskuussa ilmoitettiin vielä viisi havaintoa, joista viimeisimmät 19.11. PAT Yrjänä 1p (KVa) ja HAU Kali-

menoja 1p (L. Brotons).

Kulorastas (*Turdus viscivorus*): Ensimmäinen ”viski” oli 8.4. PYI Parhalahden 1m (HTu, KVa ym.) ja seuraava 13.4. samassa paikassa 1m (HTu, KVa). Muutama hyvä muuttaja- ja paikallismäärä havaittiin: 21.4. PYI Parhalahti 70m (HTu, KKp ym.) ja PYI Yppäri 40m (PKä) sekä 5.5. HAI Ojakylä a60p (ARa, AKn). PYI Parhalahdella ynnättiin viisi 10-15 linnun päiväsummaa.

Syksyllä PAT Yrjänässä havaittiin tasaisesti muutaman yksilön päivämuuttoja: 7.9. 5m (KVa, HTu, HTa), 27.9. 5m (HTu, Jpm) ja 28.9. 5m (HTu, KVa). Vielä 27.10. oli HAI Patelassa 4p (Jpu, TEs, Pto). Vuoden viimeinen oli 2.11. HAI Itänen 1p (Jpu, STi, PLa).

Pensassirkkalintu (*Locustella naevia*): Neljä sirisijää havaittiin: 31.5. LIM Pihlajajärvi (KKs), 7.6. ja 18.6. PAT Yrjänä 1Ä (HTu), 17.6. SII Niitynmaa 1Ä (HTu), 8.6.–5.7. LIM Virkkula 1Ä (ALi ym.) ja 18.6. TYR Kankaannokka 1Ä (RKy, KKs).

Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*): Kevään ensimmäinen ”skönäri” oli 10.5. SII Tavon 1p, ja seuraa se sai 12.5. paikalla havaitusta kahdesta linnusta. Yleistyi vasta 20.5. jälkeen. SII Tavossa havaittiin eniten 26.5. 20p ja 4.–5.6. 15p.

Syksyllä PAT Yrjänän aineistossa suurimmat määrät olivat 2.8. 41m 15p (HTu), 6.8. 23m20p (HTu) ja 7.8. 25p13m (HTu). Liminganlahden Rusilankanavan tehopyynnissä 24.7.–8.8. pyydystettiin yhteensä 1847 skönäriä (E. Pasanen ym.). 22.9. PAT Yrjänässä (HTu, KVa) tavattiin syksyn viimeinen lintu.

Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*): Edellisen mahtivuoden jälkeen palattiin normaaliin tahtiin eli 8 reviiiriä ja yksi rengastettu havaittiin. Kaikki havainnot: 7.–29.6. LIM Kk, Museotie 2Ä (Mni, JHe ym.), 7.6. PAT Yrjänä 1Ä (HTu), 8.–24.6. LUM Letto 1Ä (ARa, JWi ym.), 10.6. SII Tauvo 1Ä, 14.6. KUU Irninniemi 1Ä (paras A-ryhmä), 18.6. TYR Kankaannokka 1Ä

Ei minua huomata, kun olen 'ölövinä'... Räkätin maastopoikaset ovat liikkeellä keskikesällä.

© Jari Wilenius

(RKY, KKs), 27.6.–1.7. UTA Kk, Pappilatie 1Ä (The) ja 2.7. MUH Tikkalantie 1Ä (The).

Lisäksi havaittiin juovattomia kerttusia (ryti/viita/luhtakerttunen) seuraavasti: 18.6. PAT Yrjänä 1m (HTu), 24.6. PAT Kk, Toivontie 1p (HTu) ja 30.7. PAT Yrjänä 1p (KVa).

Luhtakerttunen (*Acrocephalus palustris*): Vuoden aikana ei havaittu yhtään luhtakerttusta.

Kultarinta (*Hippolais icterina*): Yhteensä löydettiin 5 kultarintareviiriä ja Tauvossa rengastettiin yksi lintu. Kaikki havainnot: 2.–23.6. OUL Letonniemi 1Ä (ARa, PAa ym.), 5.6. PAT Yrjänä 1Ä (HTu), 6.6. YKI Räkäsuo 1Ä (PLä), PYI Tervo 1p (HTu) ja OUL Mustasuo 1Ä (AHa) sekä 12.6. SII Tauvo 1r.

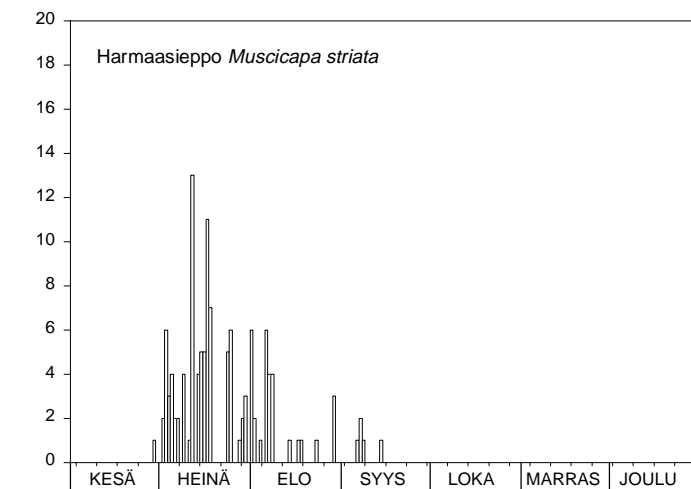
Hernekerttu (*Sylvia curruca*): Ensimmäinen saapui aikaisin 6.5. RAA Pitkäkari 1Ä (HTu), ja seuraavat olivat 11.5. RAN Savaloja 1ä (RKY, KKs) ja KUU Kk 1Ä (JMä). SII Tauvon aineistossa huiput olivat 24.5. 5p ja 25.5. 3p, ja kesäkuulla 10.6. 3p, 12.6. 3p ja 21.6. 4p.

Syksyllä SII Tauvossa havaittiin 26.7.–6.9. yht. 5p, ja syyskuun puolivälin jälkeen ilmoitettiin vielä kaksi havaintoa: 18.9. PAT Yrjänä 1p (HTu, KVa) ja 20.9. RAA Isokraase- li 1m (KVa).

Pensaskerttu (*Sylvia communis*): Ilmoituksia saatiin niukasti 18 revii-ristä, jotka jakaantuivat kunnittain: RAA 3, OUL 3, KUU 3, LIM 3, PAT 1, YKI 1, TAI 1 ja LUM 1. Aikaisin saapuja oli peräti kolme viikkoa ennen seuraavaa: 8.5. RAA Maijanpauha 1p (KVa), seuraava oli 24.5. OUL Ruskon 1Ä (UVu).

Syyspuolella elokuulta vain kolme havaintoa, ja viimeisin havaittiin erittäin myöhään 3.11. PAT Jokisuu 1p (JHa, KKa ym.). Tämä havainto on Pöyhösen (1997b) mukaan neljänneksi myöhäisin Suomessa kautta aikojen, ja kaikkein myöhäisin sitten 1960-luvun.

Lehtokerttu (*Sylvia borin*): Ensimmäiset ”borsat” saapuivat 26.5. PUL

Kuva 3. Harmaasiepon syysmuutto Pattijoen Yrjänässä. Selitykset kuten kuvassa 2.

KK 1Ä (MNi, JHe) ja SII Tauvo 1p. Seuraavat havaittiin 29.5. jo kolmes- sa paikassa. SII Tauvossa havaittiin 1.–12.6. päivittäin 10–20p suurimpien summien ollessa 5.6. 20p, 8.6. 20p ja 11.6. 18p.

Syksyllä lehtokerttu on totutusti niukempi, ja suurimmat määrät SII Tauvossa 25.–29.7., jolloin päivit- täin 2–3p. Elokuulta saatiin vielä 8 havaintoa, ja syyskuun alusta kaksi. Syyskuun lopulla havaittiin 20.9. PAT Yrjänässä 1p, ja viimeisin il- moitettiin erittäin myöhään 15.10. SII Tauvo 1p.

Mustapääkerttu (*Sylvia atricapil- la*): Lajista saatiin ainoastaan 4 re- viiri-ilmoitusta ja SII Tauvossa 6 rengastusta. Kaikki kevään havain- not: 3.6. VIH Malmitie 1Ä (HTu), 6.6. PYI Kk 1Ä (HTu), 8.6. /1r ja 11.6. SII Tauvo 1/r, 24.6. OUL Orit- kari 1Ä (ARa) ja 27.6. OUS Riuttu 1Ä (PAa).

Syyspuolella havaittiin välillä 26.8.–10.11. kaikkiaan 15 lintua, joista elokuulla 2, syyskuulla 5, lo- kakuulla 3 ja marraskuulla 5. Mar- raskuun viimeiset olivat 1.11. OUL Knuutila 1/p (TMu), 2.11. OUL Niittyaro 3p (KOR), 3.11. OUL Hu- pisaaret 1/p (ARa), 6.11. OUL Rus- ko 1p (UVu) ja 25.11. OUS Neilik- kakuja /1p (APy).

Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*): Vain 7 ”iduli”reviiri-

ilmoitusta ja yksi rengastus. Kaikki havainnot: 5.6. PAT Yrjänä 1p (HTu) ja LUM Lumijokisuu 1 rakensi pes- sää (PAa, JAa ym.), 6.–15.6. KUU Valtavaara parhaimmillaan 2Ä (JMä, TLh ym.), 10.6. PAT Yrjänä 1Ä (UVu), 12.6. HAI Marjaniemi 1Ä (PLa, PKu ym.), 15.6. KUU Ou- lanka 1Ä (M. Vickholm ym.), 16.6. SII Tauvo 1r ja 5.7. PAT Yrjänä 1m (HTu).

Lapinuunilintu (*Phylloscopus bo- realis*): Kaikkiaan mukavat kuusi ”lapuli”reviiriä ilmoitettiin: 15.6. KII Ussurintie 2Ä (UVu), 13.6.–8.7. KUU Suolavaara 1Ä (MVa, HSe ym.), 15.6. KUU Nilojärvi 1Ä (P. Zetterberg ym.), 17.6. OUL Leton- niemi 1Ä (AVu) ja 20.–22.6. KEM Letto 1Ä (PAa, KKi).

Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*): Ilmeisesti heikko sirittäjävuosi il- moitusten perusteella, vaikka laji ei PPLY:n arkistolistan mukaisiin ke- rättyihin lajeihin kuulukaan. Ensimmäinen saapui varhain 5.5. RAA Maijanpauha 1p (HTu, KVa), ja seuraavat 19.5. SII Tauvo 2Ä (UVu). Suurin ilmoitettu paikkakoh- tainen määrä oli 22.6. OUL Piispan- letto 3Ä (EHo). Vuoden viimeisin oli 11.8. KII Tirinkylän 1Ä (AHu).

Tiltalti (*Phylloscopus collybita*): Ensimmäinen tiputtelija oli 27.4. SII Tauvon 1r, seuraava 2.5. PYI Harmi

1Ä (KVu), jonka jälkeen yleisty selvästi. Tavossa rengastettiin välillä 27.4.–5.6. yht. 8 lintua.

Syyspuolella suurimmat ilmoitetut määrät olivat 7.9. PAT Yrjänä 3m (KVu, HTu ym.), 14.9. PAT Yrjänä 3p (KVu, HTa ym.), 20.9. PAT Yrjänä 3p (HTu), RAA Isokraaseli 2m (KVu) ja 5.10. PAT Yrjänä 2m (KVu, PKä ym.). Viimeinen havaittiin lähes kuukauden edellisen jälkeen 11.11. RAA Pitkäkari 1p (KVu).

Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*): Ensimmäinen havaittiin 2.5. KEM Paturissa 1p (SHu), ja seuraavana päivänä yleistyi heti. SII Tauvon kevätaineistossa havaittiin seuraavat huiput: 23.5. 150p, 24.5. 200p, 25.5. 200p, 26.5. 120p, 29.5. 120p, 1.6. 130p ja 4.6. 100p, jonka jälkeen määrät putosivat alle sadan. Tämän jälkeiset huiput 10.6. 55p ja 11.6. 40p.

Syyspuolella SII Tauvon huiput olivat 7. ja 8.8. 150p, ja tämän jälkeen ilmoitettiin monta 50 linnun välihuippua: 13.8., 17.8., 28.8. ja 7.9. PAT Yrjänässä huiput olivat 25.7. 82m30p (HTu), 29.7. 80p (KVu, HTu), 30.7. 111m40p (HTu), 4.8. 82m50p (KVu), 7.8. 60m50p (HTu) ja 14.8. 44m20p (KVu). 14.9. oli viimeinen yli kymmenen määrä paikalta 25p6m (KVu, HTa ym.). Lokakuulta saatiin vielä kuusi ilmoitusta, joista viimeisin 10.10. OUL Hietasaari 1p (ARa).

Hippiäinen (*Regulus regulus*): Keväällä ei havaittu merkittäviä muuttoa tai kerääntymiä. Syksyllä Raahen seudulla alkoi kunnan liikehdintä: 18.9. PAT Yrjänä 45m10p (HTu, KVu), 29.9. RAA Hakotauri 60p (KVu, HTu) ja 5.10. PAT Yrjänä peräti 595m (KVu, PKä ym.). Muutto romahti heti tämän huipun jälkeen.

Harmaasieppo (*Muscicapa striata*): Ensimmäiset ilmestyivät 13.5. PYI Hanhikivi 1p (HTu) ja TEM Koskelankylä 1p (RKy), ja yleistyi heti seuraavina päivinä. SII Tauvon suurimmat määrät olivat 24.5. 10p, 25.5. 15p ja 2.6. 16m5p. Muualta ilmoitettiin suurempia määriä vain

PAT Yrjänästä, jossa 31.5. 5m (HTu), 1.6. 3m (HTu) ja 5.6. 7m (HTu).

Syyspuolen suurimmat määrät PAT Yrjänässä olivat 12.7. 12p1m (HTu) ja 17.7. 10p1m (HTu). SII Tavossa 5.8. 3p1m ja 7.8. 4p olivat paikan muotonhuiput. Vielä 6.9. oli OUL Hupisaarilla n.10p (ARa). Vuoden viimeiset olivat 23.9. YKI Martimo 1p (SHu) ja 26.9. SII Tauvo 1r (PAA).

Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*): Ensimmäinen pyrähteli vapunaatonna 30.4. PUL Jylhänranta 1p (A. Viitanen, ilm. MNI), ja seuraava 1.5. KEM Kk 1p (JRa). Useita havaintoja saatiin jo seuraavilta päiviltä. SII Tavossa suurimpia määriä summattiin 13.5. 15p, 24.–26.5. kunakin 15p, ja 30.5.–8.6. tasaisesti 10p.

Laji on tunnetusti aikainen lähtijä, nyt suurimmat määrät PAT Yrjänässä 12.7. 5p (HTu) ja 17.–18.7. kumpanakin päivänä 5p (HTu) sekä SII Tavossa 23.7. 5p. Elokuussa oli jäljellä lähinnä yksittäisiä lintuja, ja syyskuussa tehtiin enää kolme havaintoa, joista viimeinen 14.9. PAT Yrjänä 1p (KVu, HTa ym.).

Lapintiaainen (*Parus cinctus*): Tammiukuulla ilmoitettiin Koillismaan ulkopuolelta 21.1. UTA Kk 1 (THE) ja RAN Kaatopaikka 1p (JHa), ja seuraava maaliskussa 10.3. OUS

Letto 1p (UVu).

Syksy oli lapintintille edellisen vuoden tapaan hyvä 37 yksilön voimalla: 19.9. SII Tauvo 1r, 20.9. RAA Isokraaseli 1m (KVu) ja SII Tauvo 2r, 21.9. OUL Pikisaari 1p (ARa), 22.9. PAT Yrjänä 4m (HTu, KVu) ja SII Tauvo 2r (PAA, HSo, KHa), 23.9. PAT Yrjänä 2m (KVu) ja OUL Hupisaaret 1p (ARa), 24.9. SII Tauvo 2r (PAA, KHa), 25.9. HAU Kalimenoja 2p (PKu), 26.9. OUL Kuivasjärvi 1p (PLa) ja SII Tauvo 1r (PAA), 27.9. SII Tauvo 1r (PAA), 28.9. OUL Vihreäsaari 2m (ARa), 29.9. PAT Yrjänä 1m (KVu), 7.10. SII Tauvo 1r, 9.10. PAT Yrjänä 1m (KVu), 14.10. SII Tauvo 1r, 15.10. RAA Kylmäniemi 1m (HTu) ja SII Tauvo 3r, 16.10. SII Tauvo 1r, 17.10. RAA Preiskari 1m (HTu) ja RAA Ruottalo 1m (HTu), 1.11. PAT Yrjänä 1m (HTu, KVu), 8.11. RAA Lapaluoto 1m (HTu) ja 17.11. PAT Mikonkari 1p (JHa, KVu ym.). Yhteensä Tavossa rengastettiin siis 15 lintua (aseman 3. paras määrä kautta aikojen) (Tynjälä ym. 1997), ja Yrjänässä havaittiin 9 muuttavaa.

Hömötiainen (*Parus montanus*): Syksyllä koettiin heikko vaellus. Sekä PAT Yrjänässä että SII Tavossa ensimmäinen parempi päivä oli 29.8., jolloin Yrjänässä 37m15p (KVu, HTu) ja lintuasemalla 30p. Vaellushuiput Yrjänässä koittivat

Lapintiaisia nähtiin syysvaelluksen aikana yhteensä 37 yksilöä. © Jari Peltomäki

Pyrstötiäisestä saatiin kesällä 1996 useita pesimähavaintoja, mikä on Pohjois-Pohjanmaalla harvinaista. © Jari Wilenius

7.9. 79m20p (KVa, HTu, HTa) ja 22.9. 86m (HTu, KVa). Tavossa vastaavat huiput olivat 14.9. 50p ja 20.9. 40p. Tavossa rengastettiin yhteensä 384 yksilöä. Yrjänässä heikko vaellus hiipui lokakuun loppua kohti, ja paikan yhteisumma oli 505 muuttavaa ja 301 paikallista.

Pyrstötiainen (*Aegithalos caedatus*): Kokonaisuudessaan vuosi oli poikkeuksellinen lajin pesimisen suhteen, reviiireitä ja kesäaikaisia havaintoja ilmoitettiin useita ja jopa pesää rakentava pari ja pari lento-poikuettakin löydettiin.

Tammikuussa ilmoitettiin kaksi havaintoa: 4.1. PAT Pöllä 2p (HTu) ja 17.1. OUL Talonpojankangas 2p (TMu). Helmikuun ainoa havainto oli 22.2. HAU 1p (KLa).

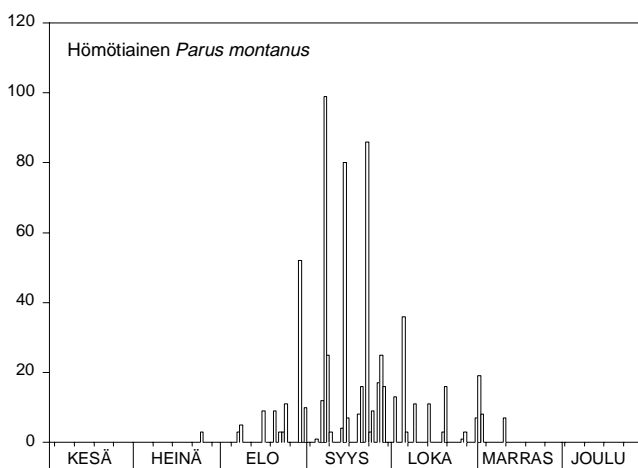
Seuraavat linnut havaittiin maaliskuussa, jolloin jo 8 havaintoa (yht. 37 yksilöä), ja suurin parvi 14.3. OUN Rautatieasema n.10m (RRa). Huhtikuussa löydettiin n.16 yksilöä, joista kuon lopun havainnot liittyvät jo reviiirille siirtymiseen: 21.4. HAI Kirkkosalmi 1p (STi, JMa ym.), 23.4. HAU Auran maja 3p (SRy), 24.–25.4. PYI Parhalahi 1–2p (HTu) ja 30.4. HAU+OUL 1+1Ä

ja pesänrakennusta (KKo ym.).

Toukokuun yhteisumma oli 24 lintua: 3.5. PYI Parhalahi 1p (HTu), 4.5. PYI Hanhikivi 1p (HTu, KVa), 9.5. PYI Hietakariniemi 2 paria (KVa), 10.5. OUL Karhunkaarto 1/1p (SRy) ja OUS Letto 2p (UVu), 12.5. TEM Haurukylän kaatopaikka 2p (RKY), 13.5. PYI Hanhikivi 1m (HTu), 20.5. HAU Vittasuo 2p (MHu), 21.5. HAU Kalimeenoja 1Ä

(EHO), 22.5. OUS Papinkari 2p (PAa, PKu), PAT Yrjänä 1p (HTu, KVa) ja OUL Pitkäsuo 1p (MHu), 25.5. HAI Rautalehto-Riisi 1p (AOH, EHO ym.), 30.5. PYÄ Iso Lamujärvi 1p (TKi) ja 31.5. PAT Yrjänä 2p (HTu).

Kesäkuussa ilmoitettiin edelleen poikkeuksellisesti 12 lintua, joihin kuului poikue: 7.6. PAT Yrjänä 1p (HTu), 8.6. SII Tauvo 2p, 9.6. HAU

Kuva 4. Hömötiäisen syysesiintyminen Pattijoen Yrjänässä. Selitykset kuten kuvassa 2.

Toivarinaro 1p (MHu), 10.6. HAU Kalimenkylä pari rakensi pesää (MHu), 18.6. OUL Pieni Ahvenjärvi 1p (MHu) ja 24.6. LIM Hirvineva lentopoikue (PAa). Heinäkuussa 9.7. havaitut TEM Koskelankylän 13p (RKy) koski myös poikuetta.

Syksyn ensimmäiset vaeltajat olivat sisämaassa 17.9. PUD Kollaja, Takasuo 10p (TSa), ja syyskuun saldo oli n.85 lintua. Lokakuussa nähtiin kohtuukova vaellus, jolloin summattiin yhteensä 1146 muuttavaa ja 399 paikallista. Suurimmat päiväsummat olivat 3.10. SII Tauvo 150p, 5.10. HAI Itänenä n.70p (JMa), 7.10. SII Tauvo 100m, 14.10. PAT Yrjänä 82m (7a) (HTu), 15.10. SII Tauvo 100m, 17.10. RAA Preiskari 70m (9a) (HTu) ja 19.10. SII Tauvo 75m. Lisäksi ilmoitettiin monia useiden kymmenien päiväsummia. Tavon rengastussumma oli 350 lintua. Marraskuussa havaittiin yhteensä 124 lintua ja joulukuulla enää 7.

Kuusitiainen (*Parus ater*): Syksyllä ilmoitettiin hyvin heikko vaellus alle viiden linnun päiväsummina, SII Tavossa yht. 10m ja PAT Yrjänässä 23m2p.

Sinitiainen (*Parus caeruleus*): Talvella havaittiin sinitinttien liikehdintää 23.1. RAA Maivaperällä n.30 N (HTu) ja PYI Parhalahdella kevään huippu 7.4. 8m (HTu, HTa, KVä).

Syksyllä ilmeni kohtuullinen tai keskimääräistä hieman parempi vaellus; PAT Yrjänässä yhteensä 732m260p ja SII Tavossa rengastettujen yhteismäärä 118 lintua. 7.9. 25m20p (KVä, HTu, HTa) oli Yrjänän ensimmäinen kymmenen linnun ylitys, ja vaelluksen huippupäivät olivat 14.9. 89m30p (KVä, HTa ym.), 22.9. 243m (HTu, KVä) ja 14.10. 103m7p (HTu). Vielä voi mainita 17.10. RAA Preiskarin 103m (HTu) sekä viimeisimmän suuremman summan 10.11. PAT Yrjänä 47m (HTu, KVä).

Talitiainen (*Parus major*): Keväällä ”tallareilla” oli heikkoa liikehdintää rannikolla, minkä huippuna 7.4. PYI Parhalahi 15m (HTu, HTa, KVä). Heikko vaellus havaittiin syksyllä:

PAT Yrjänän suurimmat määrät 14.9. 32m30p (KVä, HTa ym.), 22.9. 94m (HTu, KVä), 2.10. 33m (HTu) ja 5.10. 53m (KVä, PKä, JKo). Muualta mainittakoon 20.9. RAA Isokraaselin 106m (KVä). SII Tavon suurimmat määrät olivat 22.9. 15p4m, 26.9. 15p ja 7.10. 30m.

Pähkinänakkele (*Sitta europaea*): Tammikuulta ilmoitettiin edellisen syksyn suurvaelluksen jäljiltä paljon nakkeleita (ks. edellisen syksyn vaelluksesta Timonen ym. 1998). Yhteissumma oli 37 lintua, jotka jakaantuivat kunnittain seuraavasti: PAT 11, OUL 7, RAA 3, YKI 4, TEM 3, RUU 2, PYI 2, TYR 1, UTA 1, HAU 2 ja HAA 1.

Helmikuussa saatiin ilmoituksia 10 uudesta linnusta, ja maaliskuussa samoin 10 yksilöstä. Huhtikuussa linnut olivat yleensä lähteneet liikekannalle, ja muuttajia tavattiinkin jonkin verran, mm. 8.4. KEM Honkanen 1m (TES), 21.4. HAI Kirkkosalmi 2m (STi, JWi ym.) ja 21.5. PAT Yrjänä 1m (KVä, HTu).

Kaikki touko-heinäkuun havainnot: YKI Somerovaarassa 1.5. lähtien läpi kesän syksyyn asti kaksi lintua pesällään, joka oli savella muurattu käpytikan kolo (SHu, AHu), 3.5. OUL Hietasaari, Puomitie 1p (UVu), 26.5. LUM Varjakka 1p (PLa, PKu ym.) ja 14.–16.6. KUU Kk 1p (JMä, TLh ym.). 25.5.–31.7. TEM Koskelankylässä havaittiin pesivä pari, joista toinen lintu rengastettiin ssp-paikalla 25.5. ja 27.7. rengastettiin samalla ssp-pyyn-tipaikalla 1 juv (RKy). Lisäksi 21.7. RUU 1p (HTa, TTa).

Elokuulta ilmoitettiin viisi havaintoa ja syyskuussa neljä lintua. Lokakuussa jäljellä olivat enää 3.10. RAA Kalkankangas 1p (KVä), 5.10. PAT Yrjänä 1m (KVä, PKä, JKo), 23.10. PUD Kollaja, Rankkila kaksi lintua aina maaliskuuhun vaihteeseen asti (TSa, ESa) ja 31.10. OUN Keskusta (RRa). Marraskuun ainoina havaintoina ilmoitettiin 3.11. OUL Iinatin 1p (MEs) ja 30.11. HAU Jokikylän 2p (T. Savilaakso).

Puukiipijä (*Certhia familiaris*):

Puukiipijästä ei ole merkittävää kerrottavaa, syksyiltä ei vaellushavain-toja.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*): Ensimmäinen havainto ”pikkulantusta” ilmoitettiin 16.5. SII kk 1p (Virkkulan havisvihko), ja seuraava 18.5. HAI Tömpä 1ä (JMa). Reviirejä ilmoitettiin yhteensä 20 kappaletta jakaantuen kunnittain seuraavasti: KUU 4, SII 3, PAT 2, HAI 1, RAA 1, LUM 1, PYI 1, OUL 1, LIM 1, PUD 1, YKI 1 ja VIH 1. Kuusamon reviiirit olivat 14.6. Palolammella (ryhmä Doz K Hahn), Ahvenlahdella 1/p (ryhmä Tapiolteam), 15.6. Iso-Kuusikossa 1/p (MMR ym.) ja Kallunkijärven taukses (ryhmä Pläkhooks).

SII Tavossa tavattiin kevätpuolella yhteensä 22 pikkulanttua, ja suurimmat päiväsummat olivat 25.5. 3p, 4.6. 5p, 11.6. 3p ja 21.6. 3p.

Syyspuolella havaittiin SII Tavossa yhteensä 17 yksilöä, joista suurimmat päiväsummat olivat 20.7. 5p, 15.8. 3p ja 18.8. 3p. Vuoden viimeiset olivat 27.8. SII Tavon 1p ja PYI Yppäriin 1p (KVä).

Isolepinkäinen (*Lanius excubitor*): Tammi-helmikuussa ilmoitettiin kolme yksilöä: 5.1.–24.2. PYI Harmi 1 (HTu, KVä), 23.–26.1. OUL Jätäri 1p (TES, PAa ym.) ja 28.1.–8.2. PAT Yrjänä 1p (KVä, HTu). Maaliskuussa ilmaantui viisi uutta yksilöä, ja muuttoakin nähtiin PYI Parhalahdella: 13.3. 1m ja 14.3. 1m (KVä, HTu).

Huhtikuun parhaimmat summat olivat 16.4. PYI Parhalahi 2m (HTu), 20.4. RAA Kultalanperä 2p (HTu, KVä) ja LIM Tupos 2p (UVu), 21.4. PYI Parhalahi 4m (HTu, KKp ym.) ja MUH Soso 2p (JSi) ja HAI Kirkkosalmi 2p (ALi, JWi ym.) ja 23.4. YKI Somerovaara 2p (SHu).

Toukokuussa ilmoitukset paikallisista olivat 10.5. LIM Temmesjoki 1p (TES) ja 19.5. PAT Olkijoki 1p (KVä). Kesä-heinäkuun reviiirejä ja pesäloytäjä saatiin yhteensä 8 seuraavista kunnista: PUD 2, HAU 1, TEM 1, YKI 1, KUU 1, UTA 1 ja LIM 1. Kesällä kesää 12.7. PAT Yrjänässä nähtiin muuttava lintu

(HTu).

Syysmuutolla PAT Yrjänässä yn-
nähtiin yht. 13m, ja suurimmat päi-
väsummat olivat 27.9. 3m (HTu,
Jpm) ja 28.9. 3m (HTu, KVa). Yr-
jänän viimeinen muuttava havaittiin
20.10. (KVa). Loppusyksyllä ja al-
kupalvella kaksi havaintoa: 2.11.
HAI Ulkokarvo 1p (PLA, STi ym.) ja
7.12. PAT Pöllä 1p (HTu, KVa).

Kuukkeli (*Perisoreus infaustus*):
Koillismaan ulkopuoliset kuukkeli-
havaintoja saatiin 8 paikalta: 16.6.
KII Rytisuo 5p (MHu, KKi), 23.6.
KII Karkulaispalo 4p (MHu), 27.6.
HAU Uikulaisjärven soramontut 1p
(PAa, AAa), 28.6. OUL Myllykoski
1 liikkui pohjoiseen (JFo), 20.8.
UTA 3p (UVu), 29.8. OUL Sangin-
joki 1p (JHa), 17.9. MUH Kanasuo
2p (JHa) ja 28.9. OUN Piurukkane-
van laita 1p (RRa).

Närhi (*Garrulus glandarius*):
Keväällä havaittiin pientä liikehdin-
tää rannikolla: 14.4. PYI Parhalahti
4m (HTu ym.), 3.5. HAU Martinnie-
mi 6m (JHa) ja 12.5. SII Tauvo 7m.

Syksyllä närhillä oli voimakas
vaellus. 30.8. PYI Harmin a20p oli
ensimmäinen merkki tulevasta
(HTu), ja syksyn huippusummat oli-
vat 21.9. SII Tauvo 21m, 22.9. PAT
Yrjänä 120m (34a) (36S ja 84N)
(HTu, KVa) ja SII Tauvo 52m, 27.–
28.9. PAT Yrjänä yht. 46m (HTu,
Jpm, KVa) ja 7.10. 15m (HTu). Tau-
von kokonaissumma oli 104m ja
Yrjänän vastaava 213m16p.

Harakka (*Pica pica*): Keväällä ha-
rakat yllättivät kovalla liikehdinnäl-
lään. PYI Parhalahdella havaittiin
13.3.–16.4. yhteensä 178m, joista
4.4. peräti 116m (6a) (HTu).

Syksyllä suuremmat muuttosum-
mat ilmoitettiin 22.9. PAT Yrjänä
8m (HTu, KVa), 2.10. OUL Karja-
silta 16m (JRa), ja 14.10. PAT Yrjä-
nä 8m (HTu).

Naakka (*Corvus monedula*): Talven
suurimmat määrät olivat 23.1. OUL
Rusko 300p (TEs) ja 24.2. OUL
Kaijonharju n.550p (TMu).

Ensimmäiset ilmoitetut kevät-
muuttajat olivat 8.3. PYI Parhalah-
den 3m (HTu, KVa). Välillä 8.3.–
11.5. Parhalahden yhteissumma oli
234m. Suurimmat määrät olivat 9.3.
16m (HTu, HTa, KVa), 28.3. 23m
(HTu), 6.4. 22m (KVa) ja 7.4. 34m
(HTu, HTa, KVa). 6.4. oli LIM
kk:ssa n.100p (STi, Est, TEs) ja 6.4.
muutti KEM Honkasessa 23 lintua
(TEs). Kesällä ilmoitettiin TEM
kk:n kirkon yhdyskunnan kooksi
90p (Rky).

Syyspuolella 14.9. OUL Liiken-
nepuiston yöpymäparvi oli 1256 lin-
nun kokoinen (TMu) ja 5.11. oli
OUL Pyykösjärvellä 370 lintua
(TMu). Raahessa havaittiin siellä
harvinainen 20 linnun parvi läpi tal-
ven (HTu ym.)

Pähkinähakki (*Nucifraga caryoca-
tactes*): Syksyn 1995 jättivaelluksen
jäljiltä talvikanta 1995/1996 oli yl-

Kuukkeleita nähtiin pari kappalet-
ta Oulun kaupungin alueellakin.
© Jari Vilenius

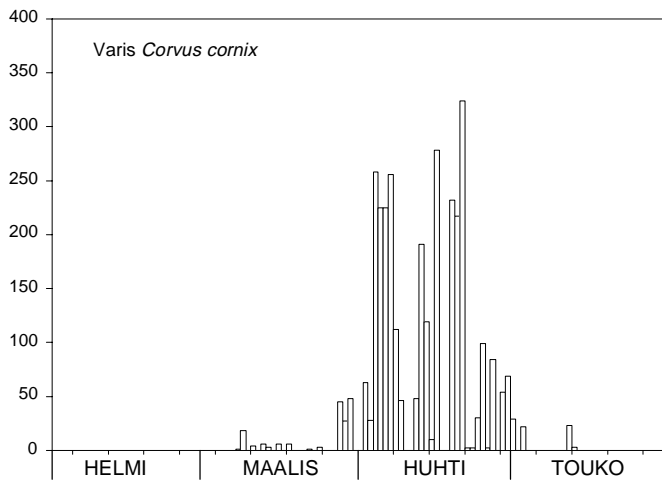
lättävän heikko. Kevätkaudelta tou-
kokuuhun asti arkistoon saatiin il-
moitukset 8 linnusta: 5.1. OUL Top-
pila 1p (JHa), 7.1. PAT Kirkkosilta
2p (KVa, JHa, KKa), RUU Revon-
lahdella 2p ruokinnalla tammikuus-
sa (HTa), 5.2. MUH Montta 1p
(VPV), 17.3. PYI Parhalahti 1m
(KVa), 20.3. HAU Takkuranta 1p
(JWi), 29.3. KUU Kk, Lahdentaus
1p (HSe, ALv) ja 4.5. OUL Ranta-
vainio 1p (JWi).

Syyspuolella hakkeja liikehti jäl-
leen mukavasti: yhteensä 265 lintua
ilmoitettiin muutolta tai paikallisina
kuukausittain jaoteltuna: heinäkuu
5, elokuu 108, syyskuu 111, lokakuu
18, marraskuu 6 ja joulukuu 4.

Suurimmat muuttavien päivä-
summat PAT Yrjänässä olivat 20.8.
14m (HTu, KVa), 21.8. 18m (HTu,
KVa), 22.8. 14m (HTu, JHa, KVa),
24.8. 33m (KVa), 7.9. 10m (KVa,
HTu, HTa) ja 12.9. 14m (KVa, HTu,
HTa). Yrjänän kokonaissumma oli
121m2p. SII Tauvossa välillä 24.8.–
27.9. havaittiin yhteensä 20m5p
hakkia suurimman määrän ollessa
8.9. 13m. Paras paikallinen summa
oli sekini elokuulta: 20.8. HAI Jär-
ventakusta 13p (EMe).

Marraskuulta ilmoitettiin enää 6
havaintoa, ja joulukuussa jäljellä
olivat vuoden loppuun olleet PAT
Ylipää 2p (KKp), 1.12. RAA Saloi-
nen 1m (KVa) ja 6.12. HAU Kontio-
kuja 1p (JWi).

Mustavaris (*Corvus frugilegus*):
Tammi-helmikuussa ilmoitukset
saatiin OUL Ruskossa ja Jätärillä
yhdestä linnusta (TEs, PAa ym.).
15.2. ja 20.2. oli mustavaakku OUL
Limingantullissa - lieneekö ollut jo
ensimmäinen saapuja? 8.3. nähtiin
ensimmäiset kolme muuttajaa PYI
Parhalahdella (HTu, HTa, KVa), ja
sen jälkeen paikalla nähtiin 4.4. 13m
(HTu), 5.4. 21m (HTu, HTa, KVa) ja
6.4. 13m (HTu, KVa). 27.3. LIM
kk:n 60p (VOr) ja 5.4. LIM Kk:n
80p (TEs) olivat ainoat suuremmat

Kuva 5. Variksen kevätmuutto Pyhäjoen Parhalahdella teijtyjen havaintojen perusteella. Pylväät ovat päiväsummia, vaaka-akselin pienemmät jakoviivat kalenteriviikkoja. Havainnoijana Kari Varpenius.

ilmoitetut kerääntymät. 8.4. oli KUU Kk:ssa 2p (MRy).

Kesällä MUH Honkalan voimajohtopylväiden pesivä kanta oli n.20 paria (The). Kesän ja syksyn suurimpia parvia olivat 22.6. LIM Tupoksentien 200p (PAa) ja 14.9. OUL Liikennepuiston 489 (TMu). Joulukuussa nähtiin Raahessa 1p (KV, HTu) ja 6.12. oli OUL Ruskossa 1p (STi, TEs, ARa) sekä 23.12. OUL Intiössä 1p (EMe).

Varis (*Corvus cornix*): Kevään suurimmat yöpymis- ja ruokailuparvet olivat 24.2. OUL Kaijonharju n.550p (TMu) ja 1.3. OUL Rusko 300p (TEs).

Ensimmäiset kevätmuuttajat ilmoitettiin 28.2. PAT Jokisuulta 2m (HTu). PYI Parhalahdella nähtiin mukavaa varismuuttoa: 4.4. 258m, 16.4. 278m ja 21.4. 324m. Vielä vapunaattona meni 69m (KV, Va).

Syksyllä muutto oli huomattavasti heikompaa: 1.9. SII Tauvo 40m, 28.9. PAT Yrjänä 56m ja 7.10. SII Tauvo 56m. 29.9. oli RAA kaatopaikalla 280p (HTu) ja 12.10. OUL Liikennepuistossa yöpymisparvessa 884 vaakua (TMu). Viimeiset muuttajat olivat 25.11. PAT Jokisuu a5m S (HTu).

Korppi (*Corvus corax*): Suurimmat kerääntymät laskettiin 3.2. KUU kaatopaikalta 100p (HSe) ja 21.2.

SII Varessäikäältä 72p (HTu). Kiintoisa havis oli 26.2. RAA Hakotaurin 55 korpin parvi, joka tuli mereltä (KV, Va). Syyspuolella PAT Yrjänässä nähtiin 30.7. 14m (HTu).

Varislintulaji (*Corvus sp*): Suurimmat määrät: 8.1. OUL Rusko 900p (JHa) ja syksyllä 26.11. OUL Pyykösjärvi 1000p (TEs) ja 21.12. OUL Kaijonharju 1017p (TMu).

Kottarainen (*Sturnus vulgaris*): Vuoden ensimmäinen muuttaja oli 25.3. RAA Lehmiraanan 1p (JKo), ja seuraavat 5.4. OUL Ruskon 2p (JSi), jonka jälkeen yleistyi selvästi. Kuusamon ensimmäinen oli 12.4. kk:n 1p (MRy). Kevään suurimmat määrät: 20.4. HAI Kirkkosalmi 80m (ALi, JWi ym.) ja 21.4. PYI Parhalahdi 26m (HTu, KKp ym.).

Kesän poikue- ja kerääntymäparvista suurimmat olivat 5.7. LIM Tupos n.70p (VOr), 12.7. PAT Yrjänä 66m (HTu), 19.7. RAA Ulkofantti 150p (HTu), 30.7. SII Tauvo 260p, 13.8. OUL Vihreäsaari 300p (VPV), 26.8. OUL Kastelli n.200p (TMu), 27.8. OUL Karjasilta 275p (JRa), 31.8. LUM Kari n.500p (JPm) ja SII Karinkanta n.500p (JPu, UPm, JPm), 29.9. OUL Syväsatama 900p (AVu, JHa) ja 9.10. OUL Rusko n.200p (J.Repo). Joulukuussa OUL Ruskossa oli 8.12. parhaimmillaan 11p (ARa). Lisäksi ilmoitettiin

maallikkohavainto joulukuun alusta RAA Lehmiraanalla.

Varpunen (*Passer domesticus*): Suurimmat varpusmäärät talvilaskentareiteiltä olivat 20.1. OUL Oulunsuu 120p (TMu), 5.2. RAA Pitkäkari 122p (HTu) ja 2.3. OUL Karjasilta 178p (JHe). Keväällä PYI Parhalahdella muutti 14.3. ja 7.4. yksi lintu.

Syksyllä ainoat muuttavat 22.9. PAT Yrjänä 7m (HTu, KV, Va) ja 15.10. SII Tauvo 5m.

Pikkuvarpunen (*Passer montanus*): Vuoden pikkuvarpussumma oli n.35 yksilöä (ilman kahta havaittua poikuetta). Tammikuussa Raahessa tavattiin yhteensä n.14 yksilöä, Patti-joella 5 ja Oulussa 13.1.–24.3. Kaijonharjussa 3p (EHO, STi ym.). Pitkin kevättä suunnilleen samankokoisia pikkuvarpusmääriä nähtiin samoilla seuduilla Patti-joella ja Raahessa. Huhtikuussa varmasti uusia lintuja olivat 7.–9.4. HAI Järventakustan 1p (EMe) ja 17.4. OUL Pyykösjärven 1p (M.Mutanen). Touku-kuussa ilmoitettiin 7.5. aina kesäkuun loppuun UTA kk 1p (The) ja 18.5. SII kk 1p (Virkkulan havisvihko), ja kesällä ilmoitettiin RAA Kummatista ja Lehmiraanasta poikueet (PKä) ja lisäksi 10.6. PAT Taimitiellä oli 1p (KV, Va). 25.7. nähtiin OUL Rantakoskelassa 1p (EHO). Syys- ja talvihavaintoja olivat 10.10. OUL Toppilan 1p (TMu), 25.11. KEM kk:n 1p (JHa), 28.11. OUL Mäntylän 1p (TEs) ja 6.12. OUL Ruskon 2p (TEs, STi, ARa) sekä PAT Kotirannan 1p (KV, Va, JHa).

Varpunen x Pikkuvarpunen (*Passer domesticus x P. montanus*): Risteymiä ilmoitettiin 4.2. ja 31.3. RAA Velkaperä 1p (HTu, JTu, KV, Va) ja 24.12. PAT Taimitie 1p (KV, Va).

Peippo (*Fringilla coelebs*): Talvihavaintoja ilmoitettiin 5.1. PAT Kotiranta 1p koko talven (JHa), 22.1. LIM Selkämaa 1p (SHu) ja 7.–27.1. KUU kk 1–3p (HSe, HTu ym.). Helmikuussa ilmoitettiin vielä yksi talvehtija: 18.2. KUU Rukajärvi, Tahkolanranta (HSe).

Muutto alkoi aikaisin maaliskuussa: 18.3. PAT Toivontie 1p (HTu), 20.3. PYI Parhalahti 1p (HTu) ja 30.3. PYI Parhalahti 1m (HTu). Yleisemmin havaintoja ilmoitettiin 5.4. alkaen.

Ensimmäinen parempi muutto oli 13.4. PYI Parhalahti 208m (HTu, KVa), ja seuraavat 16.4. PYI Parhalahti 268m (+pl 7060m) (HTu). Parhaimmillaan tuhansien lintujen päiväsummia laskettiin Parhalahdella: 19.4. 2770m (+ pl 1320m) (HTu, KVa), 21.4. 1558m (+ pl 1566m) (HTu, KKp ym.), 24.4. 710m (+pl 2900m) (HTu), 25.4. 1020m (+ pl 5100m) (HTu) ja 3.5. 2260m (+ pl 27000m) (HTu). SII Tauvosta ilmoitettiin vain pari sadan muuttajan päivää huhtikuun lopussa.

Heinäkuussa välimuutto oli SII Tauvossa hyvin laiha, paras päivä 28.7. 20m10p ja samana päivänä PAT Yrjänässä 69m (HTu, KVa). Varsinaisella syysmuutolla 27.8. PYI Etelänkylä 240m (KVa) oli määrältään yli muiden, syyskuun alussa laskettiin lisäksi muutama 20–30 linnun päivä Yrjänässä. Marraskuussa oli jäljellä vielä 4 lintua, joista viimeisin 11.11. RAA Hakotaurin 1m (KVa).

Järripeippo (*Fringilla montifringilla*): Tammikuussa ilmoitettuja talvehtijoita olivat 8.–20.1. RAA Velkaperän 1p (HTu, KVa) ja 26.1. OUL Hupisaarten 1p (AOH). Tämän jälkeen seuraavat oikeat kevätmuuttajat olivat 7.4. HAI Järventakusta 1p (EMe) ja 8.4. PYI Parhalahti 1m (HTu, KVa ym.).

Kevään muuttojen suurimmat määrät olivat 30.4. PYI Parhalahti 45m (KVa) ja 3.5. 620m (HTu). Suuria paikallisia muuttoparvia ei tällä kertaa ilmoitettu.

Kesän välimuutto oli suurimmillaan heinäkuun lopulla ja varsinaisen syysmuuton syyskuussa: 20.7. SII Tauvo 20m, 28.7. SII Tauvo 20m ja PAT Yrjänä 28m (HTu, KVa), 6.8. PAT Yrjänä 37m (HTu), 8.8. 27m2p (HTu), 18.8. OUS Koppana 30m (TEs), 7.9. Yrjänä 42m25p (KVa, HTu, HTa), 8.9. 78m (KVa, HTu) ja SII Tauvo 44m, 12.9. 40m5p (KVa, HTu, HTa) ja 21.9. RAA Mutala

150p (HTu). Joulukuulla ilmoitettiin vielä mukavat 10 yksilöä: PAT Mounula väh. 3p (KVa, HTu), 31.12. KUU kk, Lahdentaus 4p (HSe, ALv) ja OUL Koskikeskus 1/p (ARA).

Vihherpeippo (*Carduelis chloris*): Suurimpia talviaikaisia parvia olivat 20.1. RAA Velkaperä a180p (HTu) ja 5.2. RAA Pitkäkarin reitti 162p (HTu). Kevätmuutolla PYI Parhalahdella nähtiin muutamien kymmenien päivämuittoja: 5.4. 35m (HTu, HTa, KVa), 7.4. 30m (HTu, HTa, KVa), 8.4. 45m (HTu, KVa ym.), ja 21.4. 21m (HTu, KKp ym.).

Syyspuolelta ei ilmoitettu mitään suuria muuttoja, 28.7. PAT Yrjänä 19m (HTu, KVa) lienee välimuuton-tapaista liikehdintää. Alkupalvesta 4.12. OUL Syväsataman 200p (TEs) oli iso kerääntymä kuin myös 28.12. RAA Pitkäkarin reitin 213p (a110) (HTu).

Tikli (*Carduelis carduelis*): Ilmoituksia saatiin tavanomaista vähemmän. Tammikuulta ilmoitettiin 4 tikliä: 3.1. OUL Linnanmaa 1p (TMu) ja 23.–27.1. OUL Jätäri 3p (TEs, JHa ym.). Kuusamon kaikkien aikojen toinen tikli oli 26.–29.4. Kärpänkylässä 1p (Kaarina Koivula). Syyspuolen ainoat havainnot olivat 14.9. RAA Kaatopaikka 2p (VPV, KRA ym.) ja 12.11. RAA Ulkofantti 2p (KVa).

Vihervarpunen (*Carduelis spinus*): Ainoa tammikuinen lintu oli 6.1. OUL Saarela 1p (RTo), sen jälkeen seuraavat 8.3. PYI Parhalahti 1m (HTu) ja 9.3. TEM Koskelankylä 1Ä (RKy). Enemmän havaintoja ilmoitettiin maaliskuun puolivälistä alkaen.

Muuttoliike keväällä oli varsin vilkasta. Siitä saa käsitystä PYI Parhalahdelta: 5.4. 49m (HTu, HTa, KVa), 8.4. 82m (HTu, KVa), 12.4. 85m (HTu), 9.4. 84m (HTu, KVa), 16.4. 198m (HTu), 19.4. 229m (HTu, KVa), 20.4. 197m (HTu, KVa), 21.4. 144m (HTu, KKp ym.), kevään huippu 24.4. 1210m (HTu), 25.4. 420m (HTu) ja 3.5. 400m (HTu). Kesä-heinäkuulla havaittiin rannikolla heikkoja 10–20 yksilön

päiväsummia.

Syysmuuton huippu PAT Yrjänässä oli 8.9. 69m (KVa, HTu), 15.9. 85m (KVa), 22.9. 70m (HTu, KVa). Lokakuulta saatiin vielä neljä havaintoa, marraskuulta ei yhtään ja joulukuulla oli jäljellä kaksi lintua, 10.12. RAA Hakotaurissa 1p (HTu) sekä 30.12. HAI kk 1p (EMe).

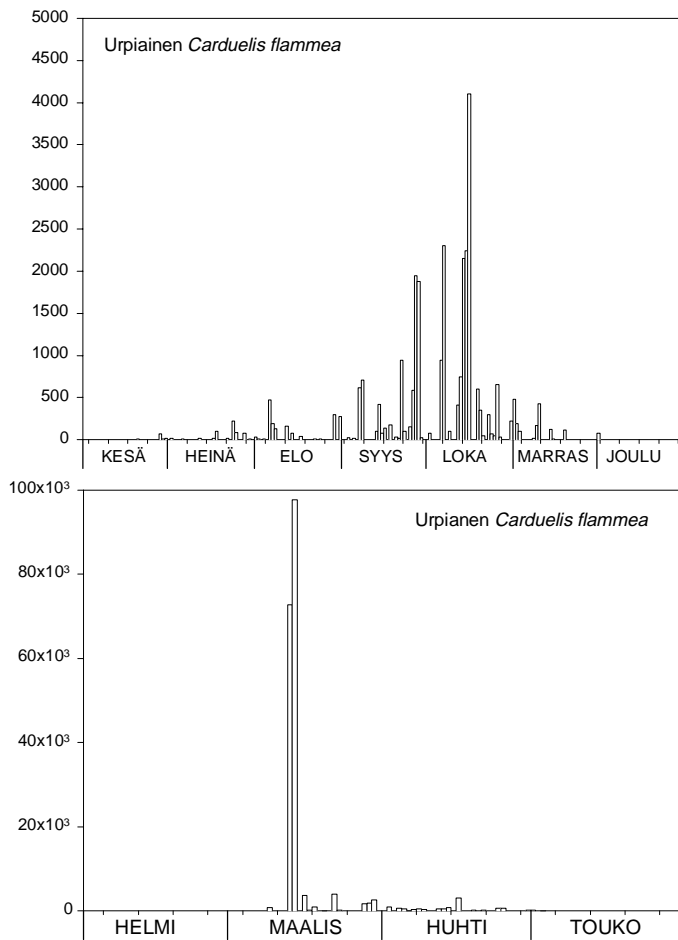
Hemppo (*Carduelis cannabina*): Ensimmäiset saapuivat normaaliaikaan huhtikuun alussa 6.4. OUL Toppila 3m (ARA), ja seuraava 9.4. RAA Rautaruukki 1p (KVa). Kevään suurin päiväsumma oli 21.4. PYI Parhalahti 5m (HTu, KKp ym.). Reviirejä ilmoitettiin yhteensä 11.

Koko vuoden suurimmat määrät nähtiin totutusti syksyllä: 10.8. RAA Lapaluoto a50p (HTu), 8.9. RAA kaatopaikka 50p (HTu, KVa) ja 29.9. OUL Toppilanranta a48p (VPV). Vuoden viimeisimmät olivat 20.10. RAA kaatopaikan 1p (KVa) ja 10.11. OUL Jätevedenpuhdistamon 1p (PLa).

Vuorihemppo (*Carduelis flavirostris*): Koko vuoden yksilömäärä oli vajaa 50 yksilöä, mikä on selvästi vähemmän kuin kahtena aiempina vuotena. Lintumäärät jakaantuivat kuukausittain: tammihelmikuu n.12, maaliskuu 10, huhtikuu 5 ja toukokuu 3. Syyspuolella 11.10.–7.12. havaittiin 20 lintua.

Kaikki havainnot: 7.1.–16.2. OUL Jätäri-Toppila-Rusko 2-4p (JPu, TEs ym.), 24.2. OUL Rusko 1p (AHu), 2.3. OUL Pikisaari 3p (ARA, HKu), 4.3. TYR Murto 2p (JHa), 5.3. PYI Parhalahti 1m (HTu, JTU), 13.3. PYI Parhalahti 1m (HTu), 19.–30.3. OUL Linnanmaa 2-4Ä (ESt, JPu), 21.3. OUL Toppila 4p (ARA), 4.4. OUL Syväsatama 4p (UVu), 13.4. PYI Parhalahti 1m (HTu, KVa), 20.4. SII Tauvo 2m (Paa, Jaa ym.), 22.4. OUL Jätäri 3p (PLa) ja OUL Syväsatama 1p (PLa), 24.4. PYI Parhalahti 1m (HTu), 26.4. LIM Virkkula 1m (Virkkulan hav.vihko) ja kevään viimeinen 5.5. OUL Syväsatama 3p (AVu).

Syksyn ensimmäinen oli 11.10. OUL Syväsatama 1p (JHa), 15.10. PAT Yrjänä 1m (HTu) ja RAA Kyl-

Kuva 6. Urpaisen syysmuutto Pattijoen Yrjänässä ja kevätmuutto Pyhäjoen Parhalahdella. Selityksen kuten kuvissa 2 ja 5.

mäniemi 1m (HTu), 20.10. HAI Marjaniemi a6p (JPm), 26.10. RAA ULkofantti 1p (HTa, HTu), 10.11. PAT Pöllä 1p (JPr), 5.12. OUL Rusko 4p (TES, STi, ARa), ja vuoden viimeiset 7.12. HAI Sunikari 2p (ARa, STi).

Urpiainen (*Carduelis flammea*): Syksyn 1995 erittäin kovaa vaellusta seurasi PYI Parhalahdella keväällä havaittu sensaatiomaisen kova kevätliikehdintä.

Tammihelmikuussa ”urpoja” havaittiin maksimissaan muutamien satojen lintujen parvia. Maaliskuusta stajauksen alettua ilmeni urpiaisten erittäin voimakas liikehdintä PYI Parhalahdella: 9.3. 775m (HTu, HTa, KVa), 13.3. huikeat 72800m (HTu, KVa), 14.3. vielä mahtavam-

mat SE-muuttolukemat 100300m (HTu), 16.3. 3700m (HTu), 18.3. 970m (HTu), 22.3. 4000m (HTu), 28.3. 1800m (HTu), 29.3. 1870m (HTu) ja 30.3. 2590m (HTu, KVa). Tarkempi kahden huippupäivän havainnoinnin kuvaus kertoo, että 12.3. RAA Kuljunlahdella vartissa menneet 700S innoittivat muuton-tarkkailuun. 13.3. klo 9.30 Tuohimaan Heikin saapuessa paikalle Parhalahden kalasatamaan täysi ”rähinä oli jo päällä” ja klo 14.15. mennessä oli mennyt 59 400 lintua etelän suuntaan. Iltapäivän stajilla klo 16.10.–17.50. meni vielä 13 400 (KVa) eli kokonaissummaksi muodostui näin valtavat 72800 ! Seuraavana päivänä 14.3. klo 7-8 meni 10900 urpoa, ja klo 8–10 hurjat 50600 yksilöä, ja vielä 10–14 välil-

lä 36100 lintua. Myöhemmin ilta-päivällä meni enää 2600 urpoa (HTu, KVa), mutta päivän kokonaissumma oli huikea Suomen ennätys 100300 S! Huhtikuussa aika tasaisen reipas meno jatkui, sillä Parhalahdelta ilmoitettiin 12 kpl muutamien satojen päiväsummia, joista suurimmat 3.4. 975m (HTu), 14.4. 770m (HTu), 16.4. 3050m (+pl 7060) (HTu), 24.4. 670m (+pl 2900) (HTu) ja 25.4. 710m (HTu). Toukokuuksi meno laimentui selvästi. PYI Parhalahden kevään kokonaissumma oli peräti 200100 urpiaista.

Kesän välimuutolla havaittiin SII Tavossa kohtalaista liikehdintää: 20.7. 200m, 24.7. 150m, 28.7. 100m, 5.8. 200p265m, 6.8. 185m, 7.8. 234m, 8.8. 264m ja 9.8. 164m.

Syysmuutolla PAT Yrjänän määrät alkoivat kasvaa elokuun alussa: 6.8. 470m (HTu), ja seuraava piikki syyskuun alussa 7.9. 570m50p (KVa, HTu, HTa) ja 8.9. 710m (KVa, HTu). SII Tavon syyskuun huiput olivat 6.9. 337m30p ja 14.9. 371m 30p.

Syyskuun lopulla - lokakuun puolivälissä päästiin PAT Yrjänässä taas tuhatlukuihin: 22.9. 740m200p (HTu, KVa), 27.9. 1800m150p (+pl 3700m) (HTu, JPm), 28.9. 1880m (+pl 440m) (HTu, KVa), 7.10. 1800m500p (HTu), 14.10. 1900m 250p (HTu), 15.10. 1840m400p (HTu) ja 16.10. 3700m400p (HTu), jonka jälkeen luvut putosivat alle tuhannen linnun.

Muualta mainittakoon 14.10. LUM Puhkiavanperän n.1000p (VOr) ja SII Tavon päiväsummat 4.10. 1200m150p, 6.10. 1412m ja 7.10. 2000p. Vielä joulukuulla ilmoitettiin pari parinsadan linnun parvea. Syksyllä SII Tavossa renkastettiin 2355 urpoa, mikä on keskimääräistä selvästi enemmän (Tynjälä ym. 1997).

Tundraurpiainen (*Carduelis hornemanni*): Suhteellisen paljon ilmoituksia tuli myös ”turpoista”, kokonaissumma oli 635 yksilöä. Suurimmat määrät havaittiin Raahan seudulla. Vuoden suurimmat päiväsummat olivat: 2.1. RAA Varvi 20p (HTu), 13.1. PYI Elävisluoto 15m

Kirjosiipikäylintuja ilmoitettiin keväältä 1996 runsaasti. © Jari Peltomäki

(HTu) ja PYI kk 15p (HTu, KV), 22.1. SII Keskikylä 20p (HTu), 5.2. RAA Pitkäkarin reitti 26p (HTu), 8.2. RAA Preiskari 30p (HTu), 18.2. PYI Parhalahdi a100p (HTu, KV) ja 5.12. OUL Rusko 50p (TEs, STi, ARa). Kevään viimeisimmät turpot olivat 12.4. KUI Särkijärven 2p (ARa, J. Kostet) ja syksyn ensimmäinen 16.9. SII Tauvo 1p. Syksyllä Tavossa rengastettiin 16.9.–14.10. yhteensä 11 turpoa.

Kirjosiipikäpylintu (*Loxia leucop-tera*): Kirjoloxia oli talvella ja keväällä tavallista runsaampi edellisen syksyn sensaatiovaelluksen jälkeen (ks. tarkemmin syksyn vaelluksesta Timonen ym. 1998). Koko kevätkauden kuukausittaiset ilmoitetut määrät olivat: tammikuu 369p 175m+99, helmikuu 185p48m+76, maaliskuu 341, huhtikuu 157 ja toukokuu 141.

Tammikuun suurimmat ilmoitetut yksilömäärät: 3.1. RAA Kuljunlahdi 35p (6a) (HTu), 4.1. RAA Kuljunlahdi 40p (8a) (HTu), 17.1. PYI Elävisluoto 40p (HTu), 27.1. yhden päivän aikana eri paikoissa RAA Hako-

tauri 35m (KV), PAT Mikonkari 18m (KV), PYI Louekallio 16p (+ sp. 17p) (KV) ja PYI Elävisluoto 12m (+ sp. 42m) (KV), 5.2. RAA Pitkäkarin reitti 62p (+ sp. 6) (HTu), 24.2. OUL Sääksensuo a30p (JHa), 3.3. RAA nelosreitti 23p (HTu, JTu), 9.3. PYI Parhalahdi 32m (+ sp. 62) (HTu, HTa, KV), 22.3. HAU Asemakylä 40p (JHa), 26.3. PUD Iso-Syöte n.100p ”yleinen metsissä” (TEs), 31.3. RAA nelosreitti 21p (HTu, KV), 5.4. MUH Kylmälänkylä 30m (KKr) ja 14.4. PUD Lito-kaira ”useita kymmeniä” (J. Lumme). Tämän jälkeen parvet pienenevät, mutta lintuja näkyi yleisesti liikkeellä läpi kesän.

Toukokuussa näkyi yleisesti poikueita maastossa, mm. 19.5. TYR Kk, hautausmaa 1/ + 2 juv (MEs) ja II Koni poikue (JHa), ja laulavia lintuja näkyi kesäkuussa rannikkoa myöten: sisämaan havainnoista mainittakoon mm. 8.6. MUH Kylmälänkylä 1ä (KKr), 11.6. KII Lettoalue n.10Ä (ARa) jne. Toivo Kirkkomäki yksin summasi 46 reviiriä eri puolilta sisämaasta. SII Tauvon suurimmat määrät laskettiin touko-kesäkuun

vaihteessa (ja toisaalta myöhemmin elokuun puolivälissä): 29.5. 31m, 2.6. 24m (+ sp. 94m ja c/p 20m), 5.6. 32m (+ sp. 37m ja c/p 22m) ja 12.6. 25m. Kesäajan muista suurimmista määristä mainittakoon 27.6. OUS Riuttu 30m (PAa) ja 1.7. LUM Letto 16p (PAa). Kesäajan kuukausittaiset yhteissummat olivat: kesäkuu 236, heinäkuu 65 ja elokuu 15.

Syyspuolella laji ei ollut enää niin yleinen kuin keväällä. PAT Yrjänässä summattiin 4.7.–10.11. välillä yhteensä 46m/p. SII Tauvon lintuaseman suurimmat summat olivat 12.8. 25m ja 15.8. 25m. Kirjoloxiat häipyivät maastosta lähes tyystin lokakuun loppuun tultaessa, ja joulukuulta ei ilmoitettu enää yhtään havaintoa. Syyspuolen kuukausittaiset summat olivat: syyskuu 3, lokakuu 31 ja marraskuu 2.

Pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*) ja **iso/pikkukäpylintu** (*Loxia c/p*) sekä **käpylintulaji** (*Loxia sp.*): Talvella pikkuloxia oli selvästi runsaampi kuin normaalisti edellisen syksyn suurvaelluksen jäljiltä. Syksyllä loxiat olivat taas aika lailla

kateissa. Suurimpia ilmoitettuja määriä: 4.1. RAA Kuljunlahti 80p (16a) (HTu), 6.1. PYI Elävisluoto 50p (HTu, KV), 14.1. PAT Mikonkari 60p (HTu, TEs ym.) ja 22.1. RAA Lapaluoto 33m (HTu) sekä lisäksi useita muutaman kymmenen linnun päiväsummia. Tammikuun ilmoitettu summa Raahan seudulta oli 657p 271m+152 yksilöä.

Maalis-huhtikuulta ilmoitettiin kuusi kappaletta muutaman kymmenen päiväsummaa. Touko-kesäkuulla lintuja meni jälleen samanlaista tahtia: mm. 25.5. SII Tauvo 40m ja 5.6. 30m. Syyspuolellakin määrät olivat vaatimattomia: Loxia sp. 12.7. PAT Yrjänä 79m (HTu), Loxia sp. 16.10. OUL Mäntylä n.50p (TEs) ja Loxia c/p 17.10. RAA Preiskari 50p12m (HTu).

Isokäpylintu (*Loxia pytyopsittacus*): Määritettyjä läpi vuoden ilmoitettiin hyvin vähän. Suurimmat summat syksyllä SII Tavossa: 7.10. 15m, 16.10. 20m ja 17.10. 20m.

Punavarvunen (*Carpodacus erythrinus*): Ensimmäinen viheltelijä oli aikainen 11.5. SII Merikylä 1Ä (HTa, TTa), ja seuraavat havaittiin 19.5. neljässä paikassa Kuusamaa (OLa) myöten.

Kevätmuutolla SII Tavossa 31.5. 5m ja 2.6. 7m2p olivat suurimmat määrät. Syksyllä PAT Yrjänässä välillä 17.7.–21.8. summattiin yhteensä 63m13p punavarvusta, ja muutoissa huippuna erottuu 25.7. peräti 24m (HTu), SII Tavossa 28.7. 5m ja 7.8. 4m. Vuoden viimeinen oli 21.8. puolitoista viikkoa edellisen jälkeen PAT Yrjänässä 1m (HTu, KV).

Taviokuurna (*Pinicola enucleator*): Kuurna oli sekä keväällä että syksyllä runsaslukuinen. Vuoden kokonaisyksilömäärä oli 1006 yksilöä Koillismaan ulkopuolelta. Kuukausittain jaoteltuna nämä olivat (sulussa Raa=Raahan seutu ja Oul=Oulun seutu): tammikuu Oul 31 ja Raa 8, helmikuu Oul 91 ja Raa 7, maaliskuu Oul 29 ja Raa 26, huhtikuu Oul 5 ja Raa 7 ja syyspuolella lokakuu Oul 6 ja Raa 604, marras-

kuu Oul 26 ja Raa 92 sekä joulukuu Oul 11 ja Raa 63.

Suurimpia ilmoitettuja määriä keväällä olivat 12.1. OUL Lämsänjärvi 13p (TMu), 20.1. OUL Linnanmaa 20p (JPu) ja 28.1. OUL Merikoski 12p (HTu, JHa, KKa). Kevään viimeinen vaeltava lintu oli 30.4. TYR Ängeslevän 1/p (MEs).

Syksyn ensimmäiset olivat 14.10. KII Tirinkylän 1Ä (AHu) ja TEM Koskelankylän 1m (RKY). Lokakuussa nähtiin kunnan vaellusmääriä: 16.10. PAT Yrjänä 77m (13a) (HTu), 17.10. RAA Preiskari 57SW (10a) (HTu), 26.10. PAT Yrjänä 121m (8a) (KV) ja RAA Pitkäkärin reitti 68m (5a) (HTa, HTu) sekä 27.10. RAA Preiskari 50m40p (KV). Joulukuun suurin parvi oli 3.12. PAT Mikonkarin 25p (HTu).

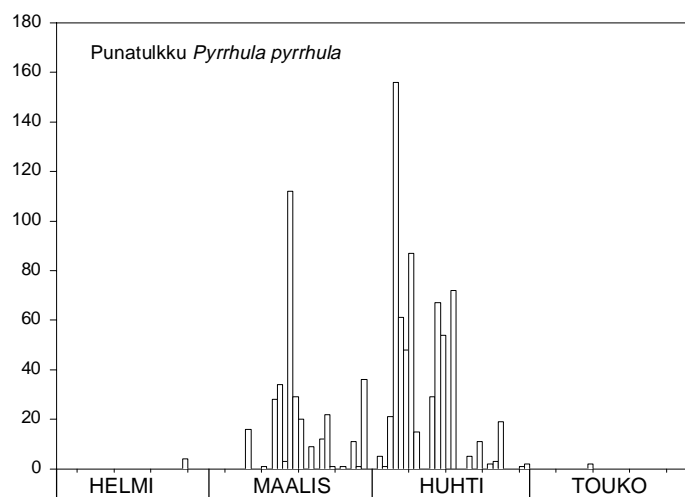
Punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*): PYI Parhalahdella havaittiin keväällä kohtalaista muuttoa, jonka suurimmat päiväsummat olivat 16.3. 112m (HTu), 5.4. 156m (HTu, HTa, KV), 8.4. 87m (HTu, KV), 13.4. 67m (HTu, KV) ja 16.4. 72m (HTu).

Kesän välimuutolla PAT Yrjänässä vaatimattomasti 28.6. 12m (KV) ja 17.7. 25m (HTu). Syysmuutolla SII Tavon aineistossa oli selvä huippu 21.–25.9., jolloin yhteensä 248m (23.9. 86m10p), PAT Yrjänäs-

sä syksyn huiput olivat samoihin aikoihin 22.9. 50m (HTu, KV), 27.9. 62m (HTu, JPM) ja Tavoa selvästi myöhemmin 16.10. 110m (HTu).

Nokkavarvunen (*Coccothraustes coccothraustes*): Ennätysesiintyminen jatkui edelliseltä syksyltä, ja lieinee selvää, että ”nokkiksia” vaelsi jostain kauempaa alueellemme. Kokonaisyksilömäärä oli n.119 lintua, eli lähes kaksinkertainen edellisen vuoden ennätykseen verrattuna. Oulun Hietasaarella nähtiin upea jättiparvi eikä Pattijoen Lappasella havaitussa parvessaakaan ole moittimista.

Kaikki havainnot: 2.1. OUL Jätäri 9p (KKi), 2.1.–4.5. RAA Pitkäkari 1–14p (max. 12.2. a14p) (HTu, KV), 3.–18.1. YKI Vesalankylä max. 5p (UVu), 7.1. PAT Pyhtilä 1m (KV, JHa, KKa), 13.1.–4.5. OUL Hietasaari 1–26p (max. 21.1. a26p) (EHo, STi ym.), 18.1. OUL Linnanmaa 15p (JPe), 19.1. PAT Lappanen a19p (KV), 20.1. SII Keskiylä 1p (HTu, JHa, KV), 22.1. RAA Rautaruukki 2p (KV), 29.1. SII Varessäikkä 1m, joka tuli Hailuodosta (HTu), 1.2. RAA Varvi 1p (KV), 4.2. OUL Väikkylä a5 lensi ohi (JPu, STi) ja PAT kk 1p (KV), 9.2. RAA Vilppu 1p (KV), 15.2. RAA Th-elektroniikka 1p (KV), 3.4. PYI Parhalahdi 1m (HTu), 9.–11.4. HAI

Kuva 7. Punatulkkun kevätmuutto Pyhäjoen Parhalahdella. Selitykset kuten kuvassa 5.

Järventakusta 1p ruokinnalla (EMe), 13.4. HAI Kirkkosalmi 3m (STi, ESt), 2.5. KUU kk 2/1 p (ALv), 9.5. KUU Mustaniemi 1p (RPu), 9.6.–16.9. OUL Hupisaaret max. 28.6. 1ad + 2 juv, joista toinen kuoli (ARa) sekä 17.7. us. ää (todennäköisesti poikue?) (ARa), 19.8. SII Tauvo 2p, 23.9. LIM kk 1p (JPm), 29.10. PAT Taimitie 1m (KVva) sekä 1.11. PAT Yrjänä 1m (HTu, KVva).

Lapinsirkku (*Calcarius lapponicus*): Ensimmäinen saapui 10.4. PAT Kotirantaan (HTu), ja seuraavat 16.4. KEM Teppola 3p (STi) ja PYI Parhalahdella muutti yksi lintu (KVva). 27.4. KEM Teppolan 150p (TEs) oli ensimmäinen sadan ylitys, ja PYI Parhalahden suurimmat muutot olivat seuraavat: 30.4. 120m (KVva), 1.5. 166m (HTu, KVva), 3.5. peräti 8364m, joka on tietävästi SELukema (Pöyhönen 1997a) (3.5. havaittiin lisäksi peräti 27 000 muuttavaa määrättämätöntä pikkulintua, joista melkoinen osa lienee ollut lapinsirkkuja) (HTu, KVva) ja 12.5. 133m (HTu, KVva). PYI Parhalahden yhteismuutosumma välillä 10.4.–22.5. oli 9010m. Muualta ilmoitettuja hyviä muuttoja olivat 2.5. LIM Virkkula 450m (Virkkulan havisvihko) ja 4.5. LIM 1450m (AVu). Viimeinen kevätmuuttaja oli 23.5. HAI Kaarannokan 1p (TEs, STi), mutta kesäajalta saatiin todella kiintoisa havainto 10.6. SII Tauvo /1p piilotteleva (ARö).

Ensimmäiset kolme syysmuuttajaa havaittiin 26.8. SII Tauvossa, kaikkiaan ilmoitettiin syksyltä erittäin vähän. Suurimmat summat olivat 9.9. HAI Kaara 10p (STi), 15.9. SII Tauvo 15p ja OUL Vihreäsaari n.10p (ARa). Vuoden viimeinen ilmoitettiin melkein kolme viikkoa edellisen jälkeen 10.10. OUL Vihreäsaari 1p (VPV).

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*): Lieneekö koskaan PPLY:n alueella pulmunen talvehtinut yhtä runsaana kuin talvella 1995/1996? Tammi-kuulta tuli runsaasti havaintoja: 2.1. PYI Ulkoharmi 9m (HTu), 6.1. RAA Lapaluoto 1p (JHa), 11.1.–4.3. TYR Murron alueella 20–500p

(HTu, PAa ym.), Murrosta usean kerran ilmoitettiin muutaman sadan määriä, mutta kerrallaan maksimissaan 1.2. 500p (TEs, PAa ym.), 11.1. RAA Lapaluoto 4p (KVva) ja LUM Pitkänokka 1p (HTu, KKi, UVu), 15.1. RAA Ämmä 1m (HTu), 17.1. PYI Elävisluoto 1m (HTu), 20.1. LIM n.60p (AHu), 24.1. MUH Soso n.25p (RKY) ja RAA Lapaluoto 1m (HTu, KKi, UVu) sekä 30.1. PAT Kotiranta 1m (KVva). Helmikuussa ilmoitettiin 7 uutta yksilöä, ja selkeä kevätmuutto alkoi maaliskuun ensimmäiseltä viikolta alkaen. Kuusamon ensimmäiset olivat 16.3. kk:n 2p (MRy).

Kevään yhteismäärä oli n.9975 yksilöä, joista maaliskuulla n.1845, ja toukokuulla vain 10 lintua. Kevään suurimpia muuttoja ja kerääntymiä olivat: 28.3. PYI Parhalahdi 257m (HTu), 29.3. LIM Virkkula 280p (STi), 4.4. PYI Parhalahdi 445m (HTu, KVva), 5.4. TYR Peräoja 700p (2a) (TEs) ja OUL Limingantulli 500p (JRa), 8.4. KEM Isoaukea 400p (TEs) ja PYI Parhalahdi 303m (HTu, KVva), 13.4. HAI Rytijärvi 400p (STi, ESt), 14.4. LUM kk 350p (EHo), 21.4. KEM Niittyranta n. 500p (3a) (EHo, JPe) ja HAI Kirkkosalmi 500p287m (ALi, JWi ym.). Kevään viimeiset olivat 16.5. RAA Kuljunniemen 2m (HTu).

Syksyn ensimmäinen havaittiin suhteellisen aikaisin 20.9. SII Tauvossa ja seuraava 2.10. SII Tauvo 1p. Yli sadan linnun päiväsummat olivat: 20.10. HAI Marjaniemi n.100p (P. Rahko, T.Rahko), 23.10. PAT Yrjänä 200p (KVva, HTu, JPr), 24.10. PAT Yrjänä 120p (HTu) ja RAA Preiskari 105m (KVva). Marraskuun 11 havainnon jälkeen viimeiset olivat 7.12. HAI Marjaniemi 6p (STi, ARa) ja 23.12. TYR Parras 2p (JHa). Syksyn yhteissumma oli 1373 m/p yksilöä.

Keltasirkku (*Emberiza citrinella*): Talven ja kevätpuolen suurimmat paikallismäärät olivat isoja: 27.1. PYI Etelänyky 300p (KVva) ja RAA Kummatti 250p (KVva, HTa), 29.1. TYR Murto 800p (TEs), 30.1. LUM Kari 300p (HTu) ja 3.3. RAA kaatopaikka 450p (KVva).

Keväällä summattiin kolme kappaletta parinsadan linnun muuttoja PYI Parhalahdella: 8.4. 198m (HTu, KVva), 16.4. 207m (HTu) ja 21.4. 274m (HTu, KKp ym.), ja vielä 3.5. muutti 47 lintua (HTu). Syyspuolella meno oli vaatimattomampaa, PAT Yrjänässä huiput olivat 16.10. 22m (HTu), 20.10. 59m (KVva), 26.10. 29m (KVva) ja 10.11. 23m (HTu). 5.12. oli OUL Ruskossa 150p (TEs).

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*): Ensimmäiset kaksi muuttavaa 3.5. PYI Parhalahdella (HTu), ja seuraava yksilö lauloi 4.5. PYI Rajaniemessä (HTu, KVva). 12.5. laskettiin PYI Parhalahdella hyvä summa 17m (HTu, KVva). Viimeiset ”pesit” olivat 30.8. PYI Yppärin pelto 1p (HTu) ja 31.8. SII Tauvo 1m.

Pohjansirkku (*Emberiza rustica*) ja **”tsik”-sirkku** (*Emberiza rustica/pusilla/aureola*): Ensimmäinen tiksetteli oli 30.4. PYI Parhalahden 1m (KVva), ja seuraava 4.5. HAI Kirkkosalmen 1p (TEs). Kolme muita parempaa muuttajaa olivat 8.5. PYI Elävisluoto 18m (HTu), 9.5. PYI Ulkoharmi 17m (HTu) ja 11.5. PYI Hanhikivi 20m (HTu, KVva). Syyspuolella PAT Yrjänän parhaat päivät olivat 29.8. 29m4p (KVva, HTu), 31.8. 28m (KVva, HTu) ja 8.9. 29m10p (KVva, HTu). Viimeiset olivat 21.9. OUL Pikisaari 1 n-puk p (ARa) ja SII Tauvo 2m.

Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*): Koillismaahan ulkopuolelta ilmoitettiin 8 pikkusirkkua: 29.5. KÄR Juurusjärvi 1Ä (TKi) ja YKI Jolosjärvi 1p (TEs), 4.6. SII Tauvo 1r ja 6.6. SII Tauvo 1r, 8.–14.6. HAU Soidinsaari 1Ä (KKo, SRy), 9.7. YKI Kivilammisuo 1Ä (TKi), 27.7. LIM Rusilankanava 1r ja 13.–22.9. OUL Vihreäsaari 1 juv p (ARa, VPV). Kuusamosta arkistoon saatiin ilmoituksia n15 reviiiristä.

Kultasirkku (*Emberiza aureola*): 5.6. LIM Virkkulassa lauloi kaksi kultasirkkua normaaliin saapumisaikaansa (PAa, JAa ym.). Kesäkuussa parhaimmillaan paikalla lauloi kolme koirasta (PAa, HTu ym.). Lisäk-

si ilmoitettiin reviiiri 27.6. PAT Olkijokisuulta (JPr), ja 23.7. OUL Kempeleenlahdelta yksi lintu (M. Tynjälä).

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*): Ensimmäinen saapui 8.4. PYI Parhalahti 1m (HTu, KVv), ja seuraava 16.4. samalla paikalla 1m (HTu). Yleistyi vasta 20.4. lähtien. Kevään suurimmat muutot olivat PYI Parhalahtien 21.4. 43m (HTu, KKp ym.) ja 29.4. 78m (HTu, KVv). Muutoin paikalta ilmoitettiin viisi kappaletta 20–40 linnun muuttoja.

Syksyllä PAT Yrjänän havaintosarjassa 31.8. 49m5p (KVv, HTu), 8.9. 90m15p (KVv, HTu), 14.9. 50m30p (KVv, HTu ym.), 15.9. 51m10p (KVv) ja 22.9. 102m30p (HTu, KVv). Vuoden viimeiset olivat 2.11. OUL Syväsatama 2p (AVu) ja HAI Itänenä 1p (PLa, JPu ym.).

Kirjallisuus

- Aalto, P. 1998: Pohjois-Pohjanmaan lintuharvinaisuudet 1996 ja 1997. - *Aureola* 23: 67-76.
- Karjalahti, K. & Ala-Vainio, I. 1981: Peipon ja järripeipon välimuutosta Pattiolla vuosina 1979–80. - *Aureola* 6: 105–110.
- Pöyhönen, M. (1997a): Lintukevät 1996. - *Linnut-lehti* 32: 22–31. (nro 3/97)
- Pöyhönen, M. (1997b): Lintusyksy 1996. - *Linnut-lehti* 32: 32–41 (nro 6/97)
- Seppänen, H. (1999): Kuusamon linnusto kautta aikojen. - *Oulanka Reports* 21. 249 s.
- Timonen, S., Aalto, P., Eskelin, T., Heikkinen, J., Lampila, P. & Tuohimaa, H. 1998: Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 1995. - *Aureola* 23: 2–66.
- Tynjälä, M., Ojanen, M. & Pakkala, H. 1998: Tavon lintuaseman toiminnasta vuonna 1996. - *Aureola* 23: 86–94.

Käytetyt lyhenteet

pull = pesä- tai maastopoikanen, 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne., juv = nuori, ad = vanha, 1/ = koiras, /1 = naaraspuikkuinen, 1/1 = pari, 2/1 = 2 koirasta, 1 naaras, jne. Ä = laulava, ä = ääntelevä, a = parvi (a2 = kahden linnun parvi, 2a = kaksi parvea), p = paikallinen, m = muuttava, hät. = hätäilevä, pes. = pesivä var. = varoitteleva.

Havainnoitsijalyhenteet

Aalto Anitta (AAa), Aalto Janne (JAA), Aalto Pirkka (PAA), Ahtiainen Ari (AAh), Elfving Raimo (REI), Engelbarth Kari (KEN), Eskelin Toni (TES), Eskelinen Martti (MES), Forsman Jukka (JFO), Haataja Kari (KHA), Hamunen Paavo (PHm), Hartikka Paavo (PHA), Hauru Jukka (JHA), Hautala Hannu (HHA), Hautala Irma (IHa), Heikkilä Olli (OHe), Heikkinen Jari (JHe), Helo Pekka (PHe), Herva Elja (EHe), Herva Tuomas (The), Hohtola Esa (EHO), Hongell Harri (HHI), Huhta Arto (AHA), Hukkanen Markku (MHu), Huttunen Antti (AHu), Huttunen Seppo (SHu), Jantunen Jukka (JJA), Jouhki Vesa (VJo), Kallio Pentti (PKa), Kananen Aino (AKn), Kangas Jukka (JKA), Karjalahti Kyösti (KKA), Karppinen Kari (KKr), Keskitalo Markus (MKe), Keskinen Arto (AKe), Ketola Heikki (HKe), Kirkkomäki Toivo (TKi), Kivirinta Kari (KKi), Knuutinen Matti (MKn), Koistinen Jaakko (JKo), Koivula Kari (KKo), Koppinen Kari (KKp), Koski Kristian (KKS), Kuitinen Helmi (HKu), Kuokkanen Panu (PKu), Kylmänen Reijo (RKY), Kärenaho Pekka (PKä), Käsmä Satu (SKä), Lahti Kimmo (KLa), Lamminsalo Olli (OLa), Lampila Petri (PLa), Lehtilä Tarmo (TLh), Lehtiniemi Teemu (TLe), Leivo Antti (ALv), Liimatta Arsi (ALi), Lähdesmäki Pekka (PLä), Markkola Juha (JMa), Matero Jukka (JMo), Merilä Eino (EMe), Mikkola-Roos Markku (MMR), Mutanen Teppo (TMu), Mäkelä Jyrki (JMä), Nevasaari Risto (RNe), Niemelä Marika (MNI), Nuutinen Keijo (KNu), Ohtonen Arvo (AOh), Orjasniemi Vesa (VOr), Parvinen Pekka (PPa), Peltomäki Jari (JPm), Peltomäki Ulla (UPm), Pessa Jorma (JPe), Piispanen Jukka (JPI), Pirhonen Jarmo (JPr), Pohjoismäki Marko (MPo), Polojärvi Petteri (PPo), Pudas Rauli (RPu), Pudas Seppo (SPu), Pursiainen Jouni (JPu), Pyörnilä Ahti (APy), Rainio Kalle (KRn), Rajasärkkä, Ari (ARA), Rannikko Kari (KRa), Rannikko Seija (SRA), Rantala Riku (RRa), Riikola Eino (ERi), Ryhtä Matti (MRy), Rytönen Seppo (SRy), Räisänen Jorma (JRä), Rönkä Antti (ARö), Sarviaho

Erkki (ESa), Sarviaho Timo (TSA), Saunamäki Pertti (PSa), Seppänen Heikki (HSe), Siira Jorma (JSi), Sirviö Seppo (SSi), Soikkeli Hanna (HSo), Strömmer Esko (ESt), Suksi Risto (RSu), Sutela Pirkko (PSu), Taavetti Harri (HTa), Taavetti Tuulikki (TTa), Timonen Sami (STi), Tolvanen Petteri (PTo), Tornberg Risto (RTo), Tunturi Kalevi (KTu), Tuohimaa Heikki (HTu), Tuohimaa Jussi (JTU), Vakiala Markku (MVA), Varpenius Kari (KVv), Veijalainen Ari (AVE), Vierimaa Antti (AVi), Viklund Veli-Pekka (VPV), Wilenius Jari (JWi), Vuopala Unto (UVu), Vuorjoki Arto (AVu).

Summary

Sami Timonen, Janne Aalto and Pirkka Aalto: Faunistic report from 1996.

The article contains the most interesting bird observations in 1995 in Northern Ostrobothnia. Rare wintering species were *Branta canadensis* (Pyhäjoki, 14.1.), *Scolopax rusticicola* (Raahe, 3.1.) and *Buteo sp* (Pyhäjoki, 11.2.). The number of wintering *Plectrophenax nivalis* was high. The winter and spring occurrence of *Sitta europaea* were abundant due to the irruptions of previous autumn. The species also bred on Ylikiiminki and Temmes. Many nestings of *Loxia leucoptera* were also recorded. The spring migration of *Carduelis flammea* was exceptionally strong. The highest numbers were seen on March. Impressive peak was in 13.–14.3., when 173100 migrating birds were counted in Pyhäjoki.

Coccothraustes coccothraustes was very abundant throughout the year. The number of observed individuals, 119, is twice bigger than in 1995. On autumn the numbers of e.g. *Surnia ulula*, *Parus cinctus*, *Garrulus glandarius* and *Pinicola enucleator* were high.

Kirjoittajien osoitteet:

Janne Aalto: Peltolankaari 6 A 21, 90230 Oulu. Pirkka Aalto: Puistomäentie as. 1, 99400 Enontekiö. Sami Timonen: Kosteperänkatu 2 B 12 K, 90100 Oulu.

Vuoden 1996 kevätmuuton kolme ensimmäistä ja syysmuuton kolme viimeistä havaintoa
Pohjois-Pohjanmaalla.

GAVSTE	06.05.	1 p	PYI	HARMI	H.TAAVETTI	ANSANS	03.11.	4 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
GAVSTE	07.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BRACAN	26.03.	1 m	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA
GAVSTE	08.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BRACAN	14.04.	1 p	HAI	LAUTTAVÄYLÄ	S.TIMONEN
GAVSTE	08.05.	1 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	BRACAN	16.04.	1	OUL	JÄTÄRI	PAALTO
GAVSTE	10.11.	2 m/p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	BRACAN	20.09.	2 p	OUL	JÄTÄRI	E.HOHTOLA
GAVSTE	16.11.	2 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BRACAN	11.10.	5 p	OUL	KIRJASTO	T.ESKELIN
GAVSTE	01.12.	1 m	RAA	LOHIKARI	K.VARPENIUS	BRACAN	04.11.	7 p	OUL	TUIRAN UIMALA	T.ESKELIN
GAVARC	04.05.	2 p	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	TADTAD	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
GAVARC	04.05.	1 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	TADTAD	16.04.	1 p	RAA	KULJUNLAHTI	H.TUOHIMAA
GAVARC	05.05.	3 m/p	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	TADTAD	18.04.	2	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI
GAVARC	07.05.	3 m/p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	TADTAD	02.10.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
GAVARC	19.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	TADTAD	07.10.	2 m	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
GAVARC	27.10.	1 p	RAA	PREISKARI	K.VARPENIUS	TADTAD	11.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
GAVARC	29.10.	2 p	RAA	SINILUOTO	K.VARPENIUS	ANAPEN	08.04.	2 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
PODCRI	23.04.	1 p	RAA	KULJUNNIEMI	K.VARPENIUS	ANAPEN	20.04.	2 p	RAA	PASKALAHTI	H.TUOHIMAA
PODCRI	02.05.	8 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN	ANAPEN	21.04.	8 m/p	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PODCRI	02.05.	1	OUL	PYYKÖSJÄRVI	P.AALTO	ANAPEN	21.04.	3 p	LIM	VIRKKULA	A.RAJASÄRKKÄ
PODCRI	03.05.	4	OUL	PYYKÖSJÄRVI	P.AALTO	ANAPEN	03.11.	32 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
PODCRI	10.11.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	ANAPEN	03.11.	1	OUL	PYYKÖSJÄRVI	S.HUTTUNEN
PODCRI	15.11.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TAAVETTI	ANAPEN	18.11.	1 p	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS
PODCRI	28.11.	1 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	T.ESKELIN	ANASTR	03.05.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	T.KIRKKOMÄKI
PODGRI	08.05.	4 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	ANASTR	04.05.	2 p	PYI	SUNI	H.TUOHIMAA
PODGRI	09.05.	1 p	PYI	HANHIKIVI	K.VARPENIUS	ANASTR	08.05.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	K.VARPENIUS
PODGRI	09.05.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA	ANASTR	20.08.	2 p	LIM	TEMMESJOKISUU	P.KUOKKANEN
PODGRI	13.10.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	J.JANTUNEN	ANASTR	13.09.	1 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA
PODGRI	13.10.	1 p	HAI	POTINLAHTI	A.RAJASÄRKKÄ	ANASTR	24.09.	1 p	SII	TAUVO	A.VUORJOKI
PODGRI	23.11.	1 p	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS	ANACRE	15.04.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	S.TIMONEN
PODAUR	01.05.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	ANACRE	19.04.	2 p	RAA	PASKALAHTI	H.TAAVETTI
PODAUR	04.05.	7 p	PYI	HARMI	H.TUOHIMAA	ANACRE	22.04.	22 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
PODAUR	07.05.	2 p	PYI	LAITAPAUHA	H.TUOHIMAA	ANACRE	22.04.	10 p	LIM	VIRKKULA	A.RAJASÄRKKÄ
PODAUR	07.05.	1	LIM	VIRKKULA	P.AALTO	ANACRE	01.11.	1 p	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS
PODAUR	22.09.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	ANACRE	03.11.	1 p	OUL	JÄTÄRI	J.PURSIAINEN
PODAUR	05.10.	1 p	RAA	SANTAHOLMA	K.VARPENIUS	ANACRE	08.11.	1 p	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA
PODAUR	06.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	ANAACU	15.04.	4 p	OUL	SYVÄSATAMA	S.TIMONEN
PHACAR	05.04.	2	RAA	LAPALUOTO	H.TAAVETTI	ANAACU	19.04.	2 p	RAA	PASKALAHTI	H.TAAVETTI
PHACAR	06.04.	93 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ANAACU	20.04.	2	MUH	KIRKKOSAARI	J.SIIRA
PHACAR	06.04.	30 m	SII	ULKONOKKA	V.ORJASNIEMI	ANAACU	19.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
PHACAR	07.04.	17 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	ANAACU	23.10.	2 p	PAT	PÖLLÄ	J.PIRHONEN
PHACAR	23.11.	2 p	HAI	ITÄNENÄ	J.PURSIAINEN	ANAACU	18.11.	1 p	RAA	MAIVAPERÄ	K.VARPENIUS
PHACAR	30.11.	1 m	OUL	VÄRTTÖ	P.AALTO	ANAQUE	22.04.	1 p	LIM	VIRKKULA	J.PELTOMÄKI
PHACAR	04.12.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN	ANAQUE	23.04.	1 p	RAA	PASKALAHTI	R.NEVASAARI
BOTSTE	02.05.	1 p	PYI	HARMI	K.VARPENIUS	ANAQUE	27.04.	2	LIM	VIRKKULA	M.KNUUTINEN
BOTSTE	04.05.	1 p	HAI	ONTONPERÄ	J.WILENIUS	ANAQUE	21.08.	5 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
BOTSTE	04.05.	1 p	LIM	TEMMESJOKISUU	T.KIRKKOMÄKI	ANAQUE	24.08.	2 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
CYGCYG	13.03.	1	KUU	MATTILA	P.KURTTI	ANAQUE	14.09.	1	RAA		A.VUORJOKI
CYGCYG	29.03.	1 m	RAA	SALOINEN	R.ELFVING	ANACLY	22.04.	2 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
CYGCYG	30.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	ANACLY	23.04.	4	LIM	VIRKKULA	T.HERVA
CYGCYG	07.12.	7 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	ANACLY	27.04.	4	LIM	VIRKKULA	M.KNUUTINEN
CYGCYG	09.12.	6 m	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS	ANACLY	27.04.	2 p	PAT	SÄIKÄNOJASUU	K.VARPENIUS
CYGCYG	10.12.	7 m	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS	ANACLY	05.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
CYGCYG	10.12.	6 p	RAA	PITKÄKARI	H.TUOHIMAA	ANACLY	06.10.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	A.VUORJOKI
CYGCYG	10.12.	1 p	RAA	MAIVAPERÄ	K.VARPENIUS	ANACLY	13.10.	3 p	LUM	PUHKIAVANPERÄ	J.PELTOMÄKI
ANSFAB	12.04.	2 m	LIM		U.VUOPALA	AYTFER	21.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA
ANSFAB	13.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	AYTFER	30.04.	1	OUL	PYYKÖSJÄRVI	PAALTO
ANSFAB	15.04.	10 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	AYTFER	02.05.	7 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
ANSFAB	15.04.	2 m	LIM	TUPOS	V.ORJASNIEMI	AYTFER	02.05.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN
ANSFAB	15.04.	1 m	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA	AYTFER	29.08.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
ANSFAB	12.10.	3 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	AYTFER	01.09.	2 p	RAA	VARVI	K.VARPENIUS
ANSFAB	15.10.	1 m	RAA	KONINKARI	H.TUOHIMAA	AYTFER	15.09.	2 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
ANSFAB	27.10.	1 p	OUN	PIIPSIJÄRVI	S.PUDAS	AYTFUL	05.04.	4	OUL	SYVIS	J.RANTAHARJU
ANSBRA	14.04.	1 m	TYR		U.VUOPALA	AYTFUL	21.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	A.LIIMATTA
ANSBRA	16.04.	1 p	KEM	TEPPOLA	S.TIMONEN	AYTFUL	22.04.	10 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
ANSBRA	19.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	AYTFUL	22.04.	2 p	RAA	KULJUNNIEMI	H.TUOHIMAA
ANSALB	14.03.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA	AYTFUL	22.04.	1	OUL	PYYKÖSJÄRVI	PAALTO
ANSALB	15.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	AYTFUL	22.04.	1 p	HAI	RYTIJÄRVI	S.TIMONEN
ANSALB	20.04.	2 p	LIM	KEDONPERÄ	P.AALTO	AYTFUL	18.11.	5 p	RAA	VARVI	K.VARPENIUS
ANSALB	02.08.	1 p	LIM	VIRKKULA		AYTFUL	18.11.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
ANSALB	19.08.	1	OUS	PAPINKARI	P.AALTO	AYTFUL	23.11.	1 p	HAI	HUIKKU	J.PURSIAINEN
ANSALB	02.09.	1 p	OUL	TOPPILA	A.RAJASÄRKKÄ	AYTFUL	24.11.	1 p	RAA	PITKÄKARI	K.VARPENIUS
ANSANS	03.04.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	S.TIMONEN	AYTMAR	09.05.	3 p	PYI	HIETAKARINLAHTI	K.VARPENIUS
ANSANS	04.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	AYTMAR	09.05.	2 m	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA
ANSANS	05.04.	2 m	LUM	SANNANLAHTI	T.ESKELIN	AYTMAR	13.05.	2 m	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA
ANSANS	17.10.	4 m	HAI	PÖLLÄ	A.RAJASÄRKKÄ	AYTMAR	02.11.	3 p	HAI	HUIKKU	PLAMPILA
ANSANS	02.11.	1 p	HAI	ULKOKARVO	PLAMPILA	AYTMAR	18.11.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS

AYTMAR	26.11.	1 p	OUL	PIKISAARI	A.RAJASÄRKKÄ	BUTBUT	05.04.	1 m	RAA	KULJUNNIEMI	H.TUOHIMAA
CLAHYE	07.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	BUTBUT	06.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CLAHYE	15.05.	1 m	PYI	HANHIKIVI	K.VARPENIUS	BUTBUT	28.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
CLAHYE	18.05.	16 m	SII	TAUVO	U.VUOPALA	BUTBUT	12.10.	1	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN
CLAHYE	01.12.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	BUTBUT	10.11.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
CLAHYE	01.12.	1 p	PAT	VÄLIKARI-YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	BUTLAG	14.03.	1 m	LIM	VIRKKULA	V.ORJASNIEMI
CLAHYE	01.12.	1 p	PYI	LOUEKALLIO	K.VARPENIUS	BUTLAG	09.04.	2 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
CLAHYE	02.12.	1 p	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS	BUTLAG	13.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CLAHYE	07.12.	1 p	HAI	MARJANIEMI	A.RAJASÄRKKÄ	BUTLAG	13.04.	1 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
MELNIG	04.05.	5 p	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	BUTLAG	14.10.	1 m	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA
MELNIG	05.05.	9 p	HAI	LAUTTAVÄYLÄ	A.RAJASÄRKKÄ	BUTLAG	01.11.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
MELNIG	05.05.	6	OUL	ORITKARI	T.MUTANEN	BUTLAG	10.12.	1 m	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS
MELNIG	06.12.	1 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	AQUCHR	07.03.	1 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
MELNIG	06.12.	1 p	PYI	LOUEKALLIO	H.TUOHIMAA	AQUCHR	09.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MELNIG	06.12.	1 p	OUL	LAANILA	A.RAJASÄRKKÄ	AQUCHR	11.03.	1 m	KEM	HONKANEN	S.TIMONEN
MELNIG	07.12.	1 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	AQUCHR	20.09.	1 m	RAN	KERÄLÄNKYLÄ	K.KOSKI
MELNIG	07.12.	1 p	HAI	MARJANIEMI	A.RAJASÄRKKÄ	AQUCHR	13.10.	1 m	OUL	PELTOLA	J.RÄISÄNEN
MELFUS	30.04.	5 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	PANHAL	22.04.	3	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
MELFUS	04.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	PANHAL	26.04.	2	KUU	RUKA	J.MÄKELÄ
MELFUS	05.05.	4 p	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	PANHAL	29.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MELFUS	01.12.	1 p	RAA	KULJUNNIEMI	K.VARPENIUS	PANHAL	14.09.	1 m	PAT	PÖLLÄ	V.-P.VIKLUND
MELFUS	01.12.	1 p	RAA	SINILUOTO	K.VARPENIUS	PANHAL	14.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
MELFUS	31.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	PANHAL	27.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	J.PELTOMÄKI
BUCCLA	18.03.	5 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN	PANHAL	28.09.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
BUCCLA	07.04.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	FALTIN	04.04.	1 p	MUH	PIKKARALA	J.HAURU
BUCCLA	08.04.	6 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	FALTIN	06.04.	1 p	KEM	HONKANEN	T.ESKELIN
BUCCLA	10.12.	3 p	RAA	MAIVAPERÄ	K.VARPENIUS	FALTIN	07.04.	2	TYR	KUUSELA	P.AALTO
BUCCLA	14.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	FALTIN	14.09.	1	SII	TAUVO	A.VUORJOKI
BUCCLA	18.12.	2	OUL	HARTAAANSELKÄ	T.MUTANEN	FALTIN	14.09.	1 m	PAT	PÖLLÄ	J.HAURU
MERALB	16.04.	2 p	OUL	JÄTÄRI	S.TIMONEN	FALTIN	14.09.	1 p	MUH	KYLMÄLÄNKYLÄ	K.KARPPINEN
MERALB	18.04.	1 p	RAA	KULJUNNIEMI	K.VARPENIUS	FALTIN	21.09.	1 m	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA
MERALB	22.04.	2 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	FALTIN	03.12.	1 p	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS
MERALB	04.11.	30 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	T.ESKELIN	FALCOL	31.03.	1 p	PYI	YPPÄRI	H.TUOHIMAA
MERALB	06.11.	6 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	T.ESKELIN	FALCOL	06.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MERALB	25.11.	1 p	PYI	TERVON KS.	H.TAAVETTI	FALCOL	06.04.	1 p	TYR	PERÄOJA	S.TIMONEN
MERSER	25.04.	2 p	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	FALCOL	24.10.	1 p	OUL	HUPISAARET	A.RAJASÄRKKÄ
MERSER	25.04.	1 m	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA	FALCOL	26.10.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
MERSER	27.04.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	FALCOL	03.11.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MERSER	25.11.	1 m	PYI	HARMI	H.TAAVETTI	FALSUB	03.05.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MERSER	25.11.	1 m	RAA	PIITANA	H.TAAVETTI	FALSUB	08.05.	1 p	LIM	VIRKKULA	H.HELLE
MERSER	01.12.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	FALSUB	08.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
MERSER	01.12.	1 m	PYI	LOUEKALLIO	K.VARPENIUS	FALSUB	08.09.	1 p	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA
PERAPI	21.05.	1 m	LIM	VIRKKULA	J.PELTOMÄKI	FALSUB	14.09.	1 m	RAA	KESKUSTA	S.PUDAS
PERAPI	23.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	FALSUB	22.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
PERAPI	25.05.	3	HAI	ERI PUOLILLA	E.HOHTOLA	FALPER	06.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
PERAPI	25.05.	1 p	KUI	PENTINNIEMI	K.RANNIKKO	FALPER	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
PERAPI	25.05.	1 m	HAI	SYÖKARI	E.STRÖMMER	FALPER	19.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PERAPI	31.08.	1	SII	SÄÄRENPERÄ	J.PURSIAINEN	FALPER	03.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	FALPER
PERAPI	01.09.	1 m	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	FALPER	05.10.	1 m	HAI	HUIKKU	J.MARKKOLA
PERAPI	11.09.	1 m	OUL		A.VUORJOKI	FALPER	09.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
HALALB	08.02.	1 p	RAA	PREISKARI	H.TUOHIMAA	FULATR	05.04.	1 p	OUL	ORITKARI	A.RAJASÄRKKÄ
HALALB	07.03.	1 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	FULATR	06.04.	1 p	RAA	KULJUNNIEMI	K.VARPENIUS
HALALB	11.03.	2 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	FULATR	17.04.	3 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
HALALB	30.11.	1 m	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS	FULATR	12.11.	1 p	RAA	ULKOFANTTI	K.VARPENIUS
HALALB	04.12.	1 p	PAT	PÖLLÄ	K.VARPENIUS	FULATR	14.11.	2 p	RAA	VARVI	K.VARPENIUS
HALALB	27.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	FULATR	06.12.	1 p	HAA	KIRKKOJÄRVI	S.PUDAS
CIRAER	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	GRUGRU	02.04.	8 p	LIM		U.VUOPALA
CIRAER	19.04.	3 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	GRUGRU	02.04.	4 p	TYR		U.VUOPALA
CIRAER	19.04.	1	LIM	RANTAKYLÄ	PAALTO	GRUGRU	12.04.	1 m	PAT	KOTIRANTA	H.TUOHIMAA
CIRAER	08.09.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	GRUGRU	11.10.	42 m	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
CIRAER	13.09.	2 p	SII		H.TAAVETTI	GRUGRU	13.10.	5 m	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
CIRAER	13.09.	1 p	PYI	TERVO	H.TUOHIMAA	GRUGRU	13.10.	3 m	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA
CIRCYA	07.04.	1 P	RUU	SAARIKOSKI	A.-P. AUVINEN	HAEOST	16.04.	1 p	OUL	JÄTÄRI	S.TIMONEN
CIRCYA	09.04.	1 p	LIM	TUPOS	V.ORJASNIEMI	HAEOST	20.04.	8 p	OUL	ÖLJYSATAMA	V.-P.VIKLUND
CIRCYA	15.04.	2 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	HAEOST	21.04.	2 p	OUL	JÄTÄRI	PLAMPILA
CIRCYA	15.04.	1 p	LIM	VIRKKULA	S.TIMONEN	HAEOST	21.04.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN
CIRCYA	03.11.	1 p	PAT	VITOSREITTI	J.HAURU	HAEOST	01.09.	9 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
CIRCYA	03.11.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	HAEOST	02.09.	4 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
CIRCYA	09.11.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	J.PIRHONEN	HAEOST	06.09.	1 p	SII	TAUVO	A.VUORJOKI
ACCGEN	13.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CHADUB	02.05.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA
ACCGEN	14.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CHADUB	03.05.	2 p	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA
ACCGEN	15.03.	1 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	CHADUB	03.05.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
ACCNIS	09.03.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CHADUB	10.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
ACCNIS	11.03.	2 m	KEM	HONKANEN	S.TIMONEN	CHADUB	26.08.	1 p	RAA	PIITANA	H.TUOHIMAA
ACCNIS	15.03.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	CHADUB	29.08.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
BUTBUT	05.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	CHAHIA	15.04.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	S.TIMONEN

CHAHIA	15.04.	1 p	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA	PHIPUG	03.05.	15	LIM	VIRKKULA	P.AALTO
CHAHIA	19.04.	3 p	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA	PHIPUG	03.05.	7 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CHAHIA	06.10.	1 p	OUS	LENTOKENTTÄ	T.ESKELIN	PHIPUG	04.05.	2 p	PYI	HARMI	H.TUOHIMAA
CHAHIA	09.10.	1 p	SII	TAUVO	T.KIRKKOMÄKI	PHIPUG	10.10.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
CHAHIA	13.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	PHIPUG	12.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
PLUAPR	19.04.	2	LUM	TIENVARSI	P.AALTO	PHIPUG	13.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
PLUAPR	20.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LYMMIN	03.05.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PLUAPR	21.04.	50 m	PYI	YPPÄRI	P.KÄRENAHO	LYMMIN	07.05.	1 p	PYI	HARMI	H.TUOHIMAA
PLUAPR	21.04.	3 m	MUH	SOSO	J.SIIRA	LYMMIN	08.05.	1	LUM	PITKÄNOKKA	P.AALTO
PLUAPR	21.04.	3 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	LYMMIN	26.10.	1 p	HAI	MÄNTYNIEMI	T.ESKELIN
PLUAPR	21.04.	2	TYR	ÄNGESLEVÄ	P.AALTO	LYMMIN	27.10.	1 p	HAI	MARJANIEMI	J.PURSIANEN
PLUAPR	21.04.	1 p	LIM	TUPOS	A.RAJASÄRKKÄ	LYMMIN	06.11.	1 p	OUN	PIIJSJÄRVI	S.PUDAS
PLUAPR	21.04.	1	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA	GALGAL	19.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PLUAPR	13.10.	3 p	HAI	PÖKKÖ	E.HOHTOLA	GALGAL	20.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PLUAPR	14.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	GALGAL	21.04.	9 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PLUAPR	16.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	GALGAL	21.04.	1 m	MUH	SOSO	J.SIIRA
PLUSQU	18.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	GALGAL	21.04.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
PLUSQU	19.05.	1 m	SII	TAUVO	J.PELTOMÄKI	GALGAL	17.10.	1 p	RAA	PREISKARI	H.TUOHIMAA
PLUSQU	20.05.	2	LUM	PITKÄNOKKA	P.AALTO	GALGAL	17.10.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	K.VARPENIUS
PLUSQU	20.05.	1 p	HAI	RIISINNOKKA	J.MARKKOLA	GALGAL	19.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
PLUSQU	14.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	GALGAL	31.10.	1 p	PAT	JOKISUU	K.VARPENIUS
PLUSQU	19.10.	13 p	HAI	PÖKÖNNOKKA	P.TEIRISALO	SCORUS	25.04.	1	RAA	SATAMAKANGAS	K.VARPENIUS
PLUSQU	19.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	SCORUS	02.05.	1	OUL	RAKSILA	OULUTINEN
VANVAN	05.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	SCORUS	04.05.	2 p	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA
VANVAN	06.04.	4 m	OUL	JÄTÄRI	J.WILENIUS	SCORUS	04.05.	1	OUL	ORITKARI	T.MUTANEN
VANVAN	06.04.	4 m	LUM	SANNANLAHTI	S.TIMONEN	SCORUS	06.10.	1 m	TAI	TYRÄMÄKI	J.RÄISÄNEN
VANVAN	06.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	SCORUS	20.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
VANVAN	14.09.	1 p	PAT	MIKONKARI	S.TIMONEN	SCORUS	26.10.	1 p	LIM	TIKKAPERÄ	V.-P.VIKLUND
VANVAN	14.09.	2	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	LIMLIM	22.04.	1 p	LIM	VIRKKULA	A.RAJASÄRKKÄ
VANVAN	29.09.	1 p	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI	LIMLIM	24.04.	2 p	OUS	LETTO	U.VUOPALA
VANVAN	30.09.	3 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ	LIMLIM	27.04.	4 p	LIM	VIRKKULA	M.KNUUTTINEN
CALCAN	17.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	LIMLAP	25.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CALCAN	19.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	LIMLAP	01.05.	3 p	LIM	VIRKKULA	J.WILENIUS
CALCAN	24.05.	3 p	HAI	TÖMPPÄ	J.MARKKOLA	LIMLAP	01.05.	1 p	TYR	MURTO	J.WILENIUS
CALCAN	13.10.	2 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	LIMLAP	26.09.	3 p	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA
CALCAN	13.10.	2 p	HAI	MÄNTYNIEMI	E.HOHTOLA	LIMLAP	02.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
CALCAN	19.10.	1 p	HAI	PÖKÖNNOKKA	P.TEIRISALO	LIMLAP	06.10.	2 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
CALALB	25.05.	2 p	HAI	TÖMPPÄ	P.LAMPILA	NUMPHA	28.04.	3 p	MUH	SOSO	J.PELTOMÄKI
CALALB	25.05.	1 p	HAI	PÖKÖNNOKKA	J.SIIRA	NUMPHA	29.04.	1	MUH	SOSO	E.HOLOPAINEN
CALALB	29.05.	1 p	PAT	JOKISUU	K.VARPENIUS	NUMPHA	02.05.	1 p	PYI	TERVO	K.VARPENIUS
CALALB	06.10.	2 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	NUMPHA	02.05.	1 p	KEM	PAITURI	S.HUTTUNEN
CALALB	08.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	NUMPHA	19.08.	3 m	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
CALALB	11.10.	6 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	NUMPHA	20.08.	30 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
CALUTA	18.05.	1 p	SII	TAUVO	U.VUOPALA	NUMPHA	23.08.	1 m	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
CALUTA	22.05.	2 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	NUMARQ	18.04.	1 p	RAA	KULJUNNIEMI	K.VARPENIUS
CALUTA	23.05.	3 p	HAI	KAARA	T.ESKELIN	NUMARQ	18.04.	1 p	TYR	ÄNGESLEVÄ	J.HAURU
CALUTA	02.10.	1 p	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA	NUMARQ	19.04.	49 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CALUTA	08.10.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	NUMARQ	19.04.	21 m	LIM	VIRKKULA	P.AALTO
CALUTA	12.10.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ	NUMARQ	19.04.	6	LUM	KARI	P.AALTO
CALTEM	06.05.	1 p	OUS	KOIVUKARI	T.ESKELIN	NUMARQ	19.04.	1	OUL	ORITKARI	S.HUTTUNEN
CALTEM	09.05.	1 p	PYI	HIETAKARINLAHTI	K.VARPENIUS	NUMARQ	12.09.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
CALTEM	11.05.	1 p	PYI	TERVO	H.TUOHIMAA	NUMARQ	14.09.	1 p	RAA		A.VUORJOKI
CALTEM	01.09.	13 p	PYI	TAKARANTA	K.VARPENIUS	NUMARQ	14.09.	1 p	PAT	JOKISUU	S.PUDAS
CALTEM	01.09.	1 p	RAA	PITKÄKARI	K.VARPENIUS	TRIERY	03.05.	3	LIM	VIRKKULA	P.AALTO
CALTEM	01.09.	1 p	PYI	KOPISTON TEKQJ.	K.VARPENIUS	TRIERY	03.05.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CALTEM	01.09.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	TRIERY	03.05.	1	LIM	HIRVINEVA	P.AALTO
CALTEM	12.09.	1 p	PAT	MIKONKARI	H.TUOHIMAA	TRIERY	22.09.	6 p	RAA	MAIJANPAUHA	H.TUOHIMAA
CALTEM	12.09.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	TRIERY	02.10.	1 p	LIM	VIRKKULA	J.PELTOMÄKI
CALFER	13.05.	1 p	SII	TAUVO	A.RAJASÄRKKÄ	TRIERY	12.10.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	J.PIRHONEN
CALFER	13.05.	1 m	LIM	VIRKKULA	J.PELTOMÄKI	TRITOT	21.04.	2 p	OUL	ORITKARI	U.VUOPALA
CALFER	20.05.	6	LUM	PITKÄNOKKA	P.AALTO	TRITOT	22.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
CALFER	24.09.	2	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	TRITOT	23.04.	2	LIM	VIRKKULA	P.AALTO
CALFER	26.09.	1 p	PAT	PÖLLÄ	H.TUOHIMAA	TRITOT	09.09.	1 p	SII	VARESSÄIKKÄ	J.HAURU
CALFER	27.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	TRITOT	12.09.	1 p	RAA	LOHIKARIN LAMPPI	K.VARPENIUS
CALALP	21.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	J.MARKKOLA	TRITOT	15.09.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.
CALALP	23.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	TRINEB	22.04.	1	LIM	VIRKKULA	J.PELTOMÄKI
CALALP	29.04.	5 m	PYI	PARHALAHTI KS	H.TUOHIMAA	TRINEB	29.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
CALALP	17.10.	6	HAI	KESKINIEMI	P.AALTO	TRINEB	30.04.	4 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
CALALP	19.10.	3 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	TRINEB	30.04.	1 p	RAA	PITKÄKARI	H.TUOHIMAA
CALALP	19.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TRINEB	26.09.	60 p	LUM	SANNANLAHTI	T.KIRKKOMÄKI
LIMFAL	17.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TRINEB	28.09.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
LIMFAL	20.05.	1	LUM	PITKÄNOKKA	P.AALTO	TRINEB	01.10.	2 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
LIMFAL	21.05.	5 m	HAI	RIISINNOKKA	J.MARKKOLA	TRIOCH	21.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LIMFAL	27.08.	1 p	SII	TAUVON L.A.S.	TAUVON L.A.S.	TRIOCH	21.04.	1 m	PAT	MIKONKARI	J.HAURU
LIMFAL	30.08.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TRIOCH	21.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
LIMFAL	22.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	TRIOCH	28.08.	2 p	RAA	PITKÄKARI	K.VARPENIUS

TRIOCH	30.08.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	LARARG	09.12.	4 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
TRIOCH	30.08.	1 p	PYI	VETERAANIMAJA	H.TUOHIMAA	LARARG	10.12.	1 p	RAA	KYLMÄNIEMI	H.TUOHIMAA
TRIGLA	30.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	LARARG	26.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
TRIGLA	01.05.	5 p	LIM		T.HERVA	LARHYP	09.03.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
TRIGLA	01.05.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	LARHYP	04.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
TRIGLA	12.09.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	K.VARPENIUS	LARHYP	04.04.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA
TRIGLA	12.09.	1 p	RAA	MAIVAPERÄ	K.VARPENIUS	LARHYP	26.09.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
TRIGLA	12.09.	1 m	PAT	MIKONKARI	H.TUOHIMAA	LARHYP	27.09.	1 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	P.LAMPILA
TRIGLA	13.09.	1 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA	LARHYP	27.09.	1 p	OUL	HIETASAARI	K.KIVIRINTA
TRIGLA	14.09.	1 p	PAT	MIKONKARI	M.POHJOISMÄKI	LARMAR	06.03.	2 m	RAA	HAKOTAURI	K.VARPENIUS
XENCIN	18.05.	1 p	OUL	JÄTÄRI	U.VUOPALA	LARMAR	11.03.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
XENCIN	25.05.	2	OUL	VIHREÄSAARI	PAALTO	LARMAR	15.03.	7 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA
XENCIN	25.05.	1	OUL	JÄTÄRI	A.VUORJOKI	LARMAR	26.11.	20 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	T.ESKELIN
XENCIN	19.07.	2 p	OUL	ORITKARI	K.KIVIRINTA	LARMAR	26.11.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN
XENCIN	20.07.	4 p	OUL	SYVÄSATAMA	U.VUOPALA	LARMAR	01.12.	1	RAA	KAKKOSREITTI	S.SIRVIÖ
XENCIN	24.07.	1	OUL	VIHREÄSAARI	H.SEPPÄNEN	LARMAR	09.12.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
ACTHYP	02.05.	1 p	PYI	TERVON KALASATAMA	K.VARPENIUS	STECAS	23.04.	1	OUL	PÄÄKIRJASTO	T.ESKELIN
ACTHYP	04.05.	2 p	PUL	JYLHÄNRANTA	J.HEIKKINEN	STECAS	28.04.	1	LIM	LIMINGANLAHTI	H.SEPPÄNEN
ACTHYP	04.05.	1 p	PYI	TERVO	H.TUOHIMAA	STECAS	29.04.	4 p	LIM	VIRKKULA	A.RAJASÄRKKÄ
ACTHYP	04.05.	1	HAI	KIRKKOSALMI	T.ESKELIN	STECAS	02.09.	1 p	OUL	TOPPILA	A.RAJASÄRKKÄ
ACTHYP	09.09.	1 p	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	STECAS	03.09.	2 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
ACTHYP	12.09.	1 p	RAA	HAKOTAURI	K.VARPENIUS	STECAS	07.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
ACTHYP	06.10.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	STEHIR	02.05.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN
AREINT	27.04.	2	SII	VARESSÄIKKÄ	M.KNUUTINEN	STEHIR	06.05.	1	OUL	SYVÄSATAMA	J.HAURU
AREINT	01.05.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	STEHIR	07.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
AREINT	02.05.	2 p	PYI	LUOEKALLIO	K.VARPENIUS	STEHIR	07.05.	1	LIM	VIRKKULA	PAALTO
AREINT	28.08.	2 p	PAT	MIKONKARI	H.TUOHIMAA	STEHIR	06.09.	1	SII	TAUVO	A.VUORJOKI
AREINT	31.08.	1 m	SII	SÄÄRENPERÄ	J.PURSIINEN	STEHIR	13.09.	1	OUS	RIUTUNNOKKA	S.HUTTUNEN
AREINT	17.10.	1	HAI	HUIKKU	PAALTO	STEHIR	05.10.	1 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
PHALOB	18.05.	1 p	LIM	VIRKKULA		STEAEA	02.05.	3 p	LIM	VIRKKULA	
PHALOB	19.05.	4	LUM	KARVONLAHTI	PAALTO	STEAEA	07.05.	2 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
PHALOB	19.05.	3	OUL	PYYKÖSJÄRVI	PAALTO	STEAEA	08.05.	2 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
PHALOB	19.05.	2 p	HAI	ISOMATALA	J.MARKKOLA	STEAEA	08.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
PHALOB	19.05.	1	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	STEAEA	01.09.	2 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHALOB	19.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	STEAEA	02.09.	3 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHALOB	19.05.	1	LUM	SANNANLAHTI	PAALTO	STEAEA	06.10.	1 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
PHALOB	12.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STEALB	09.05.	1 p	OUL	JÄTÄRI	A.RÖNKÄ
PHALOB	13.09.	2 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STEALB	18.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHALOB	15.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STEALB	20.05.	3 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
STECUS	27.04.	2	SII	TAUVO	M.KNUUTINEN	STEALB	04.08.	8 p	PAT	JOKISUU	K.VARPENIUS
STECUS	05.05.	1 m	SII	ULKONOKKA	R.HORNEMAN	STEALB	04.08.	3 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
STECUS	07.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	STEALB	06.08.	1 p	PAT	JOKISUU	H.TUOHIMAA
STECUS	22.08.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STEALB	19.08.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
STECUS	24.08.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ALCTOR	09.05.	1 m	PYI	ULKOHARMI	H.TUOHIMAA
STECUS	06.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	ALCTOR	23.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
LARMIN	01.05.	1 p	LIM	VIRKKULA		ALCTOR	28.05.	3 m	SII	KAASANNOKKA	S.TIMONEN
LARMIN	02.05.	5 p	RAA	SANTAHOLMA	K.VARPENIUS	ALCTOR	28.09.	2 m	HAI	MARJANIEMI	P.LAMPILA
LARMIN	03.05.	6	LIM	VIRKKULA	PAALTO	ALCTOR	09.11.	1 p	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA
LARMIN	19.08.	7 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	ALCTOR	23.11.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	K.VARPENIUS
LARMIN	20.08.	5 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	CEPGRY	24.03.	1 m	OUS	VARJAAKKA	A.PYÖRNILÄ
LARMIN	05.10.	2 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	CEPGRY	26.04.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
LARRID	05.04.	2 p	OUL	SYVÄSATAMA	S.TIMONEN	CEPGRY	24.05.	5 p	RAA	KALLA	K.VARPENIUS
LARRID	07.04.	3 p	OUL	HEVOSSAARI	J.WILENIUS	CEPGRY	17.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
LARRID	07.04.	2 p	OUL	NUOTTASAARI	A.RAJASÄRKKÄ	CEPGRY	25.10.	2 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
LARRID	10.11.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	CEPGRY	03.11.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
LARRID	23.11.	1 p	OUS	RIUTTU	M.TYNJÄLÄ	COLOEN	30.03.	1 p	PYI	ETELÄNKYLÄ	H.TUOHIMAA
LARRID	08.12.	1 p	OUS	RIUTTU	T.ESKELIN	COLOEN	03.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
LARCAN	30.03.	1 p	OUL	KORKEASAARI	P.SUTELA	COLOEN	04.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LARCAN	05.04.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TAAVETTI	COLPAL	28.03.	1 p	KII	RÄKÄSUO	P.LÄHDESÄMÄKI
LARCAN	05.04.	1 p	OUL	SYVÄSATAMA	T.ESKELIN	COLPAL	31.03.	1 p	PAT	OLKIJOKI	J.TUOHIMAA
LARCAN	08.12.	3 p	OUS	RIUTTU	T.ESKELIN	COLPAL	02.04.	1 p	RAA	ARKKUKARI	H.TUOHIMAA
LARCAN	08.12.	2 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	COLPAL	12.10.	1 m	PAT	MIKONKARI	J.JANTUNEN
LARCAN	08.12.	1 p	RAA	HAKOTAURI	K.VARPENIUS	COLPAL	17.10.	2 m	RAA	PREISKARI	H.TUOHIMAA
LARCAN	09.12.	6 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	COLPAL	02.11.	8 m	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI
LARCAN	27.12.	2 m	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	CUCCAN	18.05.	1	KUU		A.LEIVO
LARFUS	06.04.	1	OUL	SYVÄSATAMA	M.KNUUTINEN	CUCCAN	20.05.	1	KUU	MUOKANGAS	JUHANI HUMMASTI
LARFUS	07.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	CUCCAN	20.05.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
LARFUS	17.04.	1 p	RAA	LAPALUOTO	H.TUOHIMAA	CUCCAN	20.05.	1	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN
LARFUS	24.10.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	CUCCAN	20.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
LARFUS	27.10.	2 p	HAI	MARJANIEMI	J.PURSIINEN	CUCCAN	10.09.	1 p	PYI	TAKARANTA	H.TUOHIMAA
LARFUS	02.11.	2 p	HAI	MARJANIEMI	P.LAMPILA	CUCCAN	11.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
LARARG	06.03.	3 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	CUCCAN	14.09.	1	RAA		A.VUORJOKI
LARARG	06.03.	1 m	RAA	HAKOTAURI	K.VARPENIUS	ASIOTU	09.03.	3 p	OUL	SANGINJOKI	J.WILENIUS
LARARG	08.03.	1	RAA	LAPALUOTO	M.KNUUTINEN	ASIOTU	22.03.	1 p	HAU	VIRPINIEMI	J.WILENIUS
LARARG	09.03.	24 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	ASIOTU	23.03.	1 p	HAU	KIVINIEMI	J.WILENIUS
LARARG	09.12.	11 p	OUL	PYYKÖSJÄRVI	T.ESKELIN	ASIOTU	12.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.

ASIOTU	23.08.	3 p	RAN	HYTTIKOSKI	T.KIRKKOMÄKI	MOTALB	06.11.	1 p	OUL	RUSKO	T.ESKELIN
ASIOTU	24.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	MOTALB	07.11.	1 m	RAA	TH-ELEKTRONIIKKA	K.VARPENIUS
ASIFLA	21.04.	1	LIM	TYRNÄVÄTIE	P.AALTO	MOTALB	23.11.	1 p	OUL	HAAPALEHTO	J.RÄISÄNEN
ASIFLA	21.04.	1	TYR	TYRNÄVÄTIE	P.AALTO	TROTRO	17.03.	1	KUU	JOKILAMPI	E.PAJUNIEMI
ASIFLA	21.04.	1	TYR	ÄNGESLEVÄ	S.HUTTUNEN	TROTRO	24.03.	1	KUU	KOLVANKI	OLLI
ASIFLA	22.04.	3 p	TYR	TYRNÄVÄN TIE	M.TYNJÄLÄ	HEIKKILÄ					
ASIFLA	28.09.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	TROTRO	19.04.	1 p	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
ASIFLA	04.10.	1 p	OUS	RIUTUNKARI	T.ESKELIN	TROTRO	20.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
ASIFLA	04.11.	1 m	PAT	MIKONKARI	H.TUOHIMAA	TROTRO	26.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
APUAPU	12.05.	2 m	OUL	KAIJONHARJU	K.KUUUTINEN	TROTRO	01.11.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
APUAPU	15.05.	1 m	HAI	KIRKKOSALMI	A.RAJASÄRKKÄ	PRUMOD	21.04.	4 m	PAT	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
APUAPU	17.05.	2 p	RAA	VELKAPERÄ	I.ALAVAINIO	PRUMOD	21.04.	3 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
APUAPU	17.05.	1	OUL		A.VUORJOKI	PRUMOD	21.04.	2 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
APUAPU	06.09.	2 p	OUL	HUPISAARET	A.RAJASÄRKKÄ	PRUMOD	21.04.	1 p	RUU	REVONLAHTI	H.TAAVETTI
APUAPU	08.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	PRUMOD	28.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
APUAPU	10.10.	1 p	OUL	PIKISAARI	A.RAJASÄRKKÄ	PRUMOD	28.09.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
APUAPU	06.05.	2 p	PAT	HUMMASTINVAARA	R.NEVASAARI	PRUMOD	21.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
JYNTOR	07.05.	1 p	PYI	PENKKATIE	H.TUOHIMAA	ERIRUB	19.04.	1	HAU	MARTINNIEMI	S.HUTTUNEN
JYNTOR	09.05.	1 p	SII	KARINKANTA		ERIRUB	20.04.	1	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN
JYNTOR	14.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	22.04.	1 p	OUL	HIETASAARI	P.SUTELA
JYNTOR	20.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	22.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
JYNTOR	24.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	ERIRUB	17.10.	1 p	RAA	PREISKARI	H.TUOHIMAA
ALAARV	02.04.	1 m	PAT	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	ERIRUB	25.10.	1	OUL		A.VUORJOKI
ALAARV	06.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	ERIRUB	14.11.	1 p	OUS	NEILIKKAKUJA	A.PYÖRNILÄ
ALAARV	06.04.	1 p	OUL	HEINÄPÄÄ	A.RAJASÄRKKÄ	LUSSVE	08.05.	1 p	PAT	JOKISUU	K.VARPENIUS
ALAARV	21.10.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ	LUSSVE	08.05.	1 p	PYI	YPPÄRIJOKISUU	H.TUOHIMAA
ALAARV	26.10.	1 p	HAI	MÄNTYNIEMI	T.ESKELIN	LUSSVE	08.05.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	K.VARPENIUS
ALAARV	13.11.	1 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS	LUSSVE	15.09.	1	KUU	KK	H.SEPPÄNEN
RIPRIIP	06.05.	1 p	PAT	JOKISUU	H.TAAVETTI	LUSSVE	17.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
RIPRIIP	10.05.	1 p	UTA		T.HERVA	LUSSVE	05.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
RIPRIIP	12.05.	12 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	PHOPHO	02.05.	1 p	PAT	TOIVONTIE	H.TUOHIMAA
RIPRIIP	04.09.	7 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	PHOPHO	02.05.	1 p	PYI	HARMI	K.VARPENIUS
RIPRIIP	07.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	PHOPHO	02.05.	1 p	LUM	KARI	
RIPRIIP	08.09.	3 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	VORJASNIEMI					
HIRRUS	21.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	PHOPHO	24.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
HIRRUS	21.04.	1 p	RUU	REVONLAHTI	H.TAAVETTI	PHOPHO	29.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
HIRRUS	21.04.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN	PHOPHO	05.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
HIRRUS	08.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	SAXRUB	01.05.	1	SII	KARINKANTA	P.AALTO
HIRRUS	09.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	SAXRUB	02.05.	2	KUU	KK	H.KETOLA
HIRRUS	10.10.	3 p	LIM	RANTAKYLÄ	J.PELTOMÄKI	SAXRUB	02.05.	1 p	RAA	PALONKYLÄ	R.NEVASAARI
DELURB	03.05.	1 m	OUL	PYYKÖSJÄRVI	P.LAMPILA	SAXRUB	12.09.	1 p	PAT	KOPSA	K.VARPENIUS
DELURB	06.05.	1 p	UTA	AHMASJÄRVI	T.HERVA	SAXRUB	14.09.	1 p	PAT	MIKONKARI	K.RANNIKKO
DELURB	08.05.	1 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA	SAXRUB	14.09.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	
DELURB	12.09.	1 m	RAA	POHJASKARI	H.TUOHIMAA	A.RAJASÄRKKÄ					
DELURB	14.09.	1 m	PAT	MIKONKARI	K.VARPENIUS	OENOEN	21.04.	1 p	RUU	PÖYRY	H.TAAVETTI
DELURB	14.09.	1 p	PAT	KOTIRANTA	M.POHJOISMÄKI	OENOEN	22.04.	1 p	RAA	ULKOFANTTI	K.VARPENIUS
ANTTRI	22.04.	1 p	UTA	MURTO	T.HERVA	OENOEN	25.04.	1	TYR		A.VUORJOKI
ANTTRI	26.04.	1 p	SII	KARINKANTA	J.PELTOMÄKI	OENOEN	20.09.	1 p	RAA	PASKALAHTI	K.VARPENIUS
ANTTRI	29.04.	1 p	OUL	JÄTÄRI	P.LAMPILA	OENOEN	29.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
ANTTRI	29.04.	1	OUL	SYYNIMAA	M.NIEMELÄ	OENOEN	01.11.	1	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN
ANTTRI	11.09.	1 p	RAA	KAUNEUSKANAVA	H.TUOHIMAA	TURMER	19.03.	1	OUL	MÄNTYLÄ	T.ESKELIN
ANTTRI	14.09.	7 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TURMER	31.03.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
ANTTRI	15.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TURMER	01.04.	1 p	RAA	LAPALUOTO	A.MONONEN
ANTPRA	14.04.	1 m	PAT	KOTIRANTA	K.VARPENIUS	TURMER	03.11.	1 p	PAT	KOTIRANTA	H.TUOHIMAA
ANTPRA	14.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS	TURMER	27.11.	2 p	PAT	MIKONKARI	H.TUOHIMAA
ANTPRA	16.04.	1 p	KEM	TEPPOLA	S.TIMONEN	TURMER	11.12.	1 p	RAA	ANTINKANGAS	K.VARPENIUS
ANTPRA	03.11.	1 p	OUL	JÄTÄRI	T.ESKELIN	TURPIL	18.11.	1 m	RAA	VARVI	K.VARPENIUS
ANTPRA	09.11.	1 p	RAA	LAPALUOTO	J.PIRHONEN	TURPIL	24.11.	2 p	RAA	PITKÄKARI	K.VARPENIUS
ANTPRA	10.11.	1 p	OUL	JÄTÄRI	P.LAMPILA	TURPIL	19.12.	2 p	RAA	OLLINSAARI	K.VARPENIUS
ANTCER	13.05.	3	OUS		P.AALTO	TURPHI	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
ANTCER	13.05.	1	HAI	TÖMPPÄ	J.MARKKOLA	TURPHI	24.04.	1 p	UTA	KKO	T.HERVA
ANTCER	14.05.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	TURPHI	27.04.	1 p	RAA	ULKOFANTTI	H.TUOHIMAA
ANTCER	14.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	TURPHI	27.04.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
ANTCER	14.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	TURPHI	04.11.	1 p	OUL	HUPISAARET	T.ESKELIN
ANTCER	14.09.	1	PAT	PÖLLÄ	P.KUOKKANEN	TURPHI	06.11.	1 p	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
ANTCER	15.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	TURPHI	13.11.	1 m	RAA	LAPALUOTO	K.VARPENIUS
MOTFLA	01.05.	1 p	LUM	VÄLTINPERÄ	A.RÖNKÄ	TURILI	21.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MOTFLA	03.05.	3 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	TURILI	22.04.	2 m	HAI	KIRKKOSALMI	S.TIMONEN
MOTFLA	05.05.	1 p	VIH	JÄTÄRI	H.TUOHIMAA	TURILI	23.04.	1 m	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
MOTFLA	09.09.	1	SII	TAUVO	A.VUORJOKI	TURILI	02.11.	20 m	OUL	KNUUTILA	S.TIMONEN
MOTFLA	13.09.	1 p	OUL	RANTA-KASTELLI	V.-P.VIKLUND	TURILI	02.11.	2	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI
MOTFLA	14.09.	1	RAA		A.VUORJOKI	TURILI	09.11.	1 p	RAA	PIEHINKI	J.PIRHONEN
MOTALB	10.04.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	TURILI	19.11.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
MOTALB	13.04.	22 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	TURVIS	08.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MOTALB	14.04.	5 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA	TURVIS	13.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
MOTALB	14.04.	1 m	OUL	SYVIS	J.RANTAHARJU	TURVIS	19.04.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA

TURVIS	01.11.	4	YKI	SOMEROVAARA	S.HUTTUNEN	CORFRU	01.03.	2 p	OUL	RUSKO	T.ESKELIN
TURVIS	01.11.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	CORFRU	08.03.	3 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
TURVIS	02.11.	1 p	HAI	ITÄNENÄ	PLAMPILA	CORFRU	09.03.	3 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
ACRSCH	10.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	STUVUL	25.03.	1 p	RAA	LEHMIRANTA	J.KOISTINEN
ACRSCH	12.05.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	J.WILENIUS	STUVUL	05.04.	2 p	OUL	KAATOPAIKKA	J.SIIRA
ACRSCH	12.05.	1 p	LIM	VIRKKULA		STUVUL	06.04.	2 p	HAI	JÄRVENTAKUSTA	E.MERILÄ
ACRSCH	14.09.	1	PAT		A.VUORJOKI	FRICOE	18.03.	1 p	PAT	TOIVONTIE	H.TUOHIMAA
ACRSCH	14.09.	1 p	PAT	JOKISUU	S.PUDAS	FRICOE	20.03.	1 p	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
ACRSCH	16.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	FRICOE	30.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
ACRSCH	22.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	FRICOE	03.11.	1 m	OUL	JÄTÄRI	T.ESKELIN
SYLCUR	06.05.	1 p	RAA	PITKÄKARI	H.TUOHIMAA	FRICOE	10.11.	2	RAA	KAKKOSREITTI	S.SIRVIÖ
SYLCUR	11.05.	1	KUU	KK	J.MÄKELÄ	FRICOE	11.11.	1 m	RAA	HAKOTAURI	K.VARPENIUS
SYLCUR	11.05.	1 p	RAN	SAVALOJA	R.KYLMÄNEN	FRIMON	07.04.	1 p	HAI	JÄRVENTAKUSTA	E.MERILÄ
SYLCUR	15.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	FRIMON	08.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
SYLCUR	18.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	FRIMON	11.04.	1 p	HAI	JÄRVENTAUSTA	E.MERILÄ
SYLCUR	20.09.	1 m	RAA	ISOKRAASELI	K.VARPENIUS	FRIMON	10.11.	1 p	RUU	REVONLAHTI	H.TAAVETTI
SYLCOM	08.05.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	K.VARPENIUS	FRIMON	11.11.	1 p	OUL	KARJASILTA	J.HEIKKINEN
SYLCOM	24.05.	1 p	OUL	RUSKO	U.VUOPALA	FRIMON	19.11.	1 p	KII	TIRINKYLÄ	A.HUTTUNEN
SYLCOM	24.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARSPI	08.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
SYLCOM	12.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARSPI	09.03.	1	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
SYLCOM	18.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARSPI	14.03.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
SYLCOM	03.11.	1 p	PAT	JOKISUU	J.HAURU	CARSPI	18.10.	1 p	PAT	MIKONKARI	H.TAAVETTI
SYLBOR	26.05.	1 p	PUL	KK	M.NIEMELÄ	CARSPI	20.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
SYLBOR	26.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARSPI	10.12.	1 p	RAA	HAKOTAURI	H.TUOHIMAA
SYLBOR	29.05.	1	OUS	KYLÄNPUOLENLAHTI	PAALTO	CARCAN	06.04.	3 m	OUL	TOPPILA	A.RAJASÄRKKÄ
SYLBOR	29.05.	1	OUS	PEUHU	PAALTO	CARCAN	09.04.	1 p	RAA	RAUTARUUKKI	K.VARPENIUS
SYLBOR	29.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARCAN	11.04.	1 p	RAA	ULKOFANTTI	H.TUOHIMAA
SYLBOR	07.09.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	CARCAN	29.09.	48	OUL	TOPPILAN RANTA	V.-P.VIKLUND
SYLBOR	07.09.	1 p	PAT	TOIVONTIE	H.TUOHIMAA	CARCAN	20.10.	1 p	RAA	KAATOPAIKKA	K.VARPENIUS
SYLBOR	20.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	CARCAN	10.11.	1 p	OUL	JÄTÄRI	PLAMPILA
SYLBOR	15.10.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARERY	11.05.	1 p	SII	MERIKYLÄ	H.TAAVETTI
SYLATR	03.06.	1 p	VIH	MALMITIE	H.TUOHIMAA	CARERY	19.05.	1	RUU	KATISKANKANGAS	M.KNUUTINEN
SYLATR	06.06.	1 p	PYI	KK	H.TUOHIMAA	CARERY	19.05.	1	KUU	KK	OLLI LAMMINSALO
SYLATR	08.06.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CARERY	19.05.	1 p	RAA	PALONKYLÄ	R.NEVASAARI
SYLATR	06.11.	1 p	OUL	RUSKO	U.VUOPALA	CARERY	19.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN
SYLATR	10.11.	2	OUL		A.VUORJOKI	CARERY	19.05.	1	SII	TAUVO	J.PELTOMÄKI
SYLATR	25.11.	1 p	OUS	NELIKAKUJA	A.PYÖRNILÄ	CARERY	09.08.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHYSIB	05.05.	1 p	RAA	MAIJANPAUHA	H.TUOHIMAA	CARERY	12.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
PHYSIB	19.05.	2 p	SII	TAUVO	U.VUOPALA	CARERY	21.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
PHYSIB	23.05.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CALLAP	10.04.	1 p	PAT	KOTIRANTA	H.TUOHIMAA
PHYSIB	11.08.	1	KII	TIRINKYLÄ	A.HUTTUNEN	CALLAP	16.04.	3 p	KEM	TEPPOLA	S.TIMONEN
PHYCOL	27.04.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	CALLAP	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
PHYCOL	02.05.	1 p	PYI	HARMI	K.VARPENIUS	CALLAP	22.09.	2 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHYCOL	03.05.	1 p	KEM	HONKANEN	T.ESKELIN	CALLAP	24.09.	1	SII	TAUVO	A.VUORJOKI
PHYCOL	03.05.	1 p	OUS	AKIONLAHTI	T.ESKELIN	CALLAP	10.10.	1 p	OUL	ÖLJYSAT.	V.-P.VIKLUND
PHYCOL	16.10.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	PLENIV	16.11.	25 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
PHYCOL	17.10.	1 m	RAA	PREISKARI	H.TUOHIMAA	PLENIV	24.11.	1 m	RAA	PITKÄKARI	K.VARPENIUS
PHYCOL	11.11.	1 p	RAA	PITKÄKARI	K.VARPENIUS	PLENIV	07.12.	6 p	HAI	MARJANIEMI	S.TIMONEN
PHYLUS	02.05.	1 p	KEM	PAITURI	S.HUTTUNEN	EMBHOR	03.05.	2 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
PHYLUS	03.05.	1 p	PAT	TOIVONTIE	H.TUOHIMAA	EMBHOR	04.05.	1 p	PYI	RAJANIEMI	H.TUOHIMAA
PHYLUS	03.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	EMBHOR	05.05.	1 p	VIH	KK	H.TUOHIMAA
PHYLUS	04.10.	1 p	OUL	HUPISAARET	A.RAJASÄRKKÄ	EMBHOR	29.08.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS
PHYLUS	04.10.	1 p	OUS	RIUTUNKARI	T.ESKELIN	EMBHOR	30.08.	1 p	PYI	YPPÄRI	H.TUOHIMAA
PHYLUS	05.10.	1 m	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	EMBHOR	31.08.	1 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
PHYLUS	10.10.	1 p	OUL	HIETASAARI	A.RAJASÄRKKÄ	EMBRUS	30.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	K.VARPENIUS
MUSSTR	13.05.	1 p	PYI	HANHIKIVI	H.TUOHIMAA	EMBRUS	04.05.	1 p	HAI	KIRKKOSALMI	T.ESKELIN
MUSSTR	13.05.	1 p	TEM	KOSKELANKYLÄ	R.KYLMÄNEN	EMBRUS	08.05.	18 m	PYI	ELÄVISLUOTO	H.TUOHIMAA
MUSSTR	14.05.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA	EMBRUS	19.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MUSSTR	14.05.	1 p	OUS	NENÄNNOKKA	A.RAJASÄRKKÄ	EMBRUS	21.09.	2 m	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
MUSSTR	14.05.	1 p	LIM	VIRKKULA	J.PELTOMÄKI	EMBRUS	21.09.	1 p	OUL	PIKISAARI	A.RAJASÄRKKÄ
MUSSTR	15.09.	1	KUU	KK	H.SEPPÄNEN	EMBPUS	29.05.	1 p	KÄR	JUURUSJÄRVI	T.KIRKKOMÄKI
MUSSTR	23.09.	1	YKI	MARTIMO	S.HUTTUNEN	EMBPUS	29.05.	1 p	YKI	JOLOSJÄRVI	T.ESKELIN
MUSSTR	26.09.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	EMBPUS	04.06.	1	KUU	HEPOLA	M.RYHTÄ
FICHYP	30.04.	1 p	PUL	JYLHÄN RANTA	A.VIITANEN	EMBPUS	04.06.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.
FICHYP	01.05.	1 p	KEM	KKO	J.RANTAHARJU	EMBPUS	27.07.	1 p	LIM	RUSILA	
FICHYP	02.05.	3 p	RUU	REVONLAHTI	M.SUUTARI	EMBPUS	13.09.	1 p	OUL	VIHREÄSAARI	A.RAJASÄRKKÄ
FICHYP	02.05.	1 p	LIM	VIRKKULA		EMBPUS	22.09.	1 p	OUL	ÖLJYSAT.	V.-P.VIKLUND
FICHYP	04.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	EMBAUR	05.06.	2	LIM	VIRKKULA	PAALTO
FICHYP	05.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	EMBAUR	06.06.	3	LIM	VIRKKULA	PAALTO
FICHYP	14.09.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	K.VARPENIUS	EMBAUR	23.07.	1 p	OUL	KEMPELEENLAHTI	M.TYNJÄLÄ
LANCOL	16.05.	1 p	SII	KK		EMBSCH	08.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LANCOL	18.05.	1 p	HAI	TÖMPPÄ	J.MARKKOLA	EMBSCH	16.04.	1 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LANCOL	20.05.	1 p	RAA	KESKUSTA	A.RAJASÄRKKÄ	EMBSCH	20.04.	5 m	PYI	PARHALAHTI	H.TUOHIMAA
LANCOL	21.08.	2 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.	EMBSCH	01.11.	1 p	PAT	YRJÄNÄ	H.TUOHIMAA
LANCOL	21.08.	1 p	RAA	PALONKYLÄ	R.NEVASAARI	EMBSCH	02.11.	2	OUL	SYVIS	A.VUORJOKI
LANCOL	27.08.	1 p	PYI	YPPÄRI	K.VARPENIUS	EMBSCH	02.11.	1 p	HAI	ITÄNENÄ	PLAMPILA
LANCOL	27.08.	1 p	SII	TAUVON L.AS.	TAUVON L.AS.						

TAUVON LINTUASEMAN TOIMINTA 1999

Mikko Ojanen ja Matti Tynjälä

Tauvon 35. toimintavuosi 1999 oli keskimääräistä vaisumpi. Vuoden toiminta on koottu taulukkoihin 1 ja 2. Lisäksi oheen liitettyyn laatikkoon on koottu tiivistelmä aseman toiminnasta ja havainnoista. Vähäiset rengastukset (55 lajia ja 1834 lintua) on koottu taulukkoon 3.

Kevätkausi

Toiminta keväällä 1999 koostui kuudesta lyhyestä havainnointi- ja rengastusjaksosta, jotka olivat yhteispituudeltaan 27 vuorokautta, joista kaikki eivät olleet edes täysiä miehitysvuorokausia. Mielenkiintoiset havainnot on koottu oheiseen tietoisuuskatikkoon.

Kevään rengastussumma jäi vain 533:een. Mielenkiintoisimpia rengastuksia olivat kaksi mustapääkertua ja lapinuunilintu (toinen rengas-

tus kautta aikojen).

Käenpiika ja tiltalti esiintyivät suhteellisen runsaina vaatimattomassa rengastussaaliissa. Käenpiika on ollut monta vuotta kateissa Tavosta ja sen määrät ovat laskeneet kaikkialla Euroopassa. Siksi lajin suhteellisen suuri rengastettujen määrä keväällä 1999 oli yllätys.

Samaten tiltalti koki renessanssin. Tämä laji on myös taantunut seurannoissa eri puolilla Eurooppaa. Lasku koskee alalajia *abietinus*, mutta nimirodun *collybita* pesimäkannat kasvavat Euroopassa. Oletettavasti syynä lajin pieneen ekspansioon oli aseman vierustalla reviiriään pitänyt koiras. Todennäköisesti sen laulu houkutteli sekä muita koiraita että naaraita paikalle.

Myös pikkulepinkäinen jatkoi hyvää esiintymistään. Laji oli Tavossa pitkään alamaissa, mutta pa-

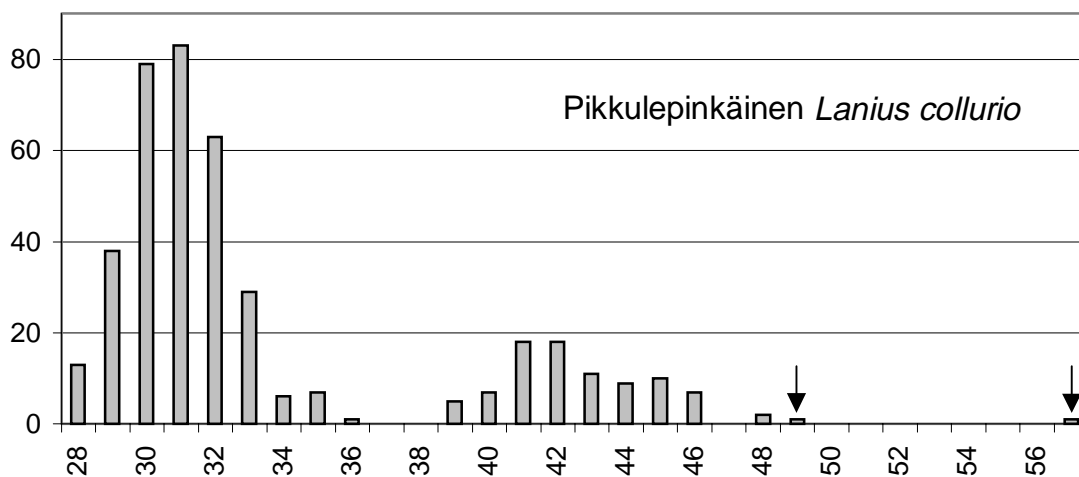
rina edellisenä vuonna sen lukumäärät ovat hivenen kohentuneet, mikä tuntui jatkuvan myös tänä keväänä. Ulkonokan nopeahkolla pensoittumisella voi olla osansa muutaman lajin viime vuoden runsaammassa esiintymisessä.

Mikä olisikaan ollut havaintojen ja rengastusten kokonaismäärä edellä mainituilla kolmella lajilla, jos kausi olisi ollut ehjempi?

Syyskausi

Syksyn miehitys oli kevättä parempi, mutta aseman historiassa kuitenkin vaatimaton (yhteensä 55 miehitysvuorokautta). Enemmän ja vähemmän säännöllisten viikonloppukäyntien lisäksi pitempiä miehitysjaksoja olivat vain 30.7.-8.8. sekä 29.8.-14.9.

Syksyn havainnointi oli melko vaisua. Ulkonokalla nähtiin mm.

Kuva 1. Pikkulepinkäisrengastukset Tavossa 1976-1999 viisipäiväjakoittain. Kaksi myöhäisintä rengastusta (9.10.1999 ja 29.8.1986) on merkitty nuolella.

Fig 1. Ringing totals of *Lanius collurio* in pentads at Tavvo in 1976-1999. Two latest ringings (9.10.1999 ja 29.8.1986) are indicated by arrows.

kaulushaikara (19.7.). Lokakuun alussa 9.-10.10. aseman ohitti melkoinen määrä valkuposkivanhan ja määrittämättömiä *Branta*-hanhia (ensimmäisenä päivänä 245 ja toisena 750).

Vaelluslinnuista helmipöllöt, varpuspöllöt, käpytikat ja pyrstötiaiset olivat liikkeellä. Myös tunturipöllöllä oli jälleen vaellus – kaukana tundralla lienee mennyt hyvin (Ulkonokalla nähtiin lintu 12.11.). Hyvää myyrävuotta tundralla todistivat

suhteellisen suuret nuorten kuovi-, pulmus- ja isosirrien osuudet. Tiaisilla ei tuntunut Tavon havaintojen mukaan menneen kovin hyvin lämpimästä kesästä huolimatta. Varsinkin hömötiainen oli viikonloppuhavaintojen mukaan kateissa. Pelkkiin viikonloppukäynteihin ei voi kuitenkaan perustaa kovin jämeriä tulkintoja eri lajien suhteellisesta menestyksestä tänä vuonna.

Syksyn rengastussumma oli 1321 lintua. Helmipöllöjä tuli 108, var-

puspöllöjä 7, käpytikkoja 16, mustapääkerttuja peräti 5, pikkusirkku ja lapinsirkku sekä pitkästä aikaa taas taigauunilintu. Syksyn ainoa pikkulepinkäinen tuli vasta lokakuun 9. päivä (kuva 1) ja tuli verkoista kontrollina 10.-11.10. eikä vaikuttanut millään lailla vahingoittuneelta tai huonokuntoiselta (rasvaindeksikin oli 4). Lintu on ylivoimaisesti myöhäisin Tavossa koskaan tavattu.

Taulukko 1. Tavon lintuaseman toimintajaksot vuonna 1999.

Table 1. The observation periods at Tauvo in 1999.

Maaliskuu:

Käynti asemalla 14.3.

Huhtikuu:

22.-23. ja 29.-30.4. havainnointia.

Toukokuu:

13.-16. ja 22.-23.5. rengastusta / havainnointia

Kesäkuu:

10.-14.6. rengastusta

24.-25.6. perinteinen juhannuskäynti

Heinäkuu:

Satunnaiskäyntejä

20.7. rengastusta

30.-31.7. rengastusta, kahlaajalaskentaa

Elokuu:

1.-8.8. rengastusta, kahlaajalaskentaa

Pari viikonloppukäyntiä

30.-31.8. rengastusta / havainnointia

Syyskuu:

1.-14.9. rengastusta / havainnointia

Viikonloppukäyntejä:

18.-19.9.

25.-26.9.

Lokakuu:

2.-4.10. rengastusta / havainnointia

9.-11.10. rengastusta

Marraskuu:

12.-14.11. havainnointia

14.11. asema talviteloilleen

Joulukuu:

29.12. tarkistuskäynti

Taulukko 2. Tavon lintuaseman miehittäjät vuonna 1999.

Table 2. Personnel and their days of activity at Tauvo in 1999.

Henkilö	kevät	syksy	yhteensä
Tynjälä Matti	7	16	25
Ojanen Mikko	13	10	23
Ojanen Liisa	13	10	23
Pakkala Heikki		19	19
Tynjälä Annikki	7	9	16
Halttunen Esa		13	13
Räsänen Seija		13	13
*Timonen Sami	7	4	11
Kilpimaa Janne		9	9
Gustafsson Heidi		9	9
Pakkala Isa		9	9
Jaakkola Tuomo	4		4
Hauru Jukka	2	2	4
Pessa Jorma		4	4
Nikkilä Eija		4	4
Koskela Tapio		3	3
Talja Kristiina		3	3
Siira Jorma	3		3
Varpenius Kari	2		2
Rousseau Amelie	2		2
Wedenoja Virve	2		2
Tynjälä Alli	2		2
Herva Tuomas		2	2
Soikkeli Hanna		2	2
Aalto Janne			2
Lampila Petri	1		1
Kuosa Marja	1		1
Korhonen Katri	1		1
Käsmä Satu	1		1
Saarnio Ritva		1	1

* Laskentoja suorittamassa

Taulukko 3. Rengastukset Tauvossa 1999.
Table 3. Ringing totals of birds at Tauvo in 1999.

LAJI	kevät	syksy	yht.
lehtokurppa		1	1
lapinsirri	6	49	55
kalalokki		2	2
hiiripöllö		1	1
varpuspöllö		7	7
helmipöllö		108	108
käenpiika	5	10	15
käpytikka		16	16
metsäkivirvinen	1	7	8
niittykirvinen		7	7
västäräkki	1		1
rautiainen		10	10
punarinta	42	72	114
sinirinta	5	5	10
leppälintu	49	27	76
pensastasku	2	8	10
kivitasku		2	2
mustarastas	2	2	4
räkättirastas	1	35	36
laulurastas	25	17	42
punakylkirastas	23	65	88
ruokokerttunen	8	9	17
hernekerttu	6	5	11
pensaskerttu	1	2	3
lehtokerttu	56	14	70
mustapääkerttu	2	5	7
leppälintu	1		1
taigauunilintu		1	1
tiltalti	6	3	9
pajulintu	150	199	349
hippiäinen		25	25
harmaasieppo	9	4	13
kirjosieppo	33	5	38
pyrstötiainen		123	123
hömötiainen		62	62
töyhtötiainen	2		2
kuusitiainen		4	4
sintiainen		106	106
talitiainen	4	120	124
puukiipijä		3	3
pikkulepinkäinen	5	1	6
lapinharakka		3	3
närhi		4	4
peippo	11	12	23
järripeippo	4	8	12
viherpeippo	2		2
vihervarpunen	4	25	29
urpiainen	25	19	44
punavarpunen	2		2
punatulkku	29	22	51
lapinsirkku		1	1
keltasirkku	1	6	7
pohjansirkku	1	7	8
pikkusirkku		1	1
pajusirkku	9	71	80
yht.	533	1321	1854
lajeja	35	50	55

Havainnot ja tapahtumia vuodelta 1999

- 14.3. Urpiainen, hömötiainen ja punatulkku; vuoden 1999 avauslajit.
- 22.4. Mustarastas 1Ä, muuttohaukka 1p UN.
- 23.4. Lyhytnokkahanhi 1m, tilhi 10m, merimetso.
- 24.4. Staijausta klo 5–14. Sumuista ja kylmää, muutto vaatimatonta.
- 28.4. Jänkäkurppa 1Ä
- 29.4. Röntäsateinen päivä. Kaasalla Gavia 20m, V 100m, MKL ja UN; tavi 2070p, haapana 670p, uivelo 46p, UN; punakuiri, suokukko, 2 jänkäkurppaa, Säikällä V 450p; joista tukkasotka 350p, uivelo 10p, 2 bottaa - Munahietä ja Yrjänänlahti. Uimosella rastasparvessa sepelrastas 1k.
- 30.4. Pakkasaamu, tuuli kasasi Kaasalla jäät rantaan. Muutto Kaasalla hyvin hiljaista. Kaasalla ja tornissa; Gavia 17m, merimetso 68m, kuovi 115m, peipot ja jarrit 1237, PL 735, kalasääski, merikotka 2, piekana 7. Säättiedotus ennusti vesi/röntäsadetta seuraavaksi päiväksi ->lähtö kotiin.
- 6.–9.5. Sami laskemassa paikallisia (ei lomakkeita, ainoat merkinnät päiväkirjassa):
- 7.5. Kylmää ja kovaa tuulta - kaulushaikaran ääni Säikältä päin; 2p tundrahanhea UN, ristisorsa 18p, Säikkä: tukkasotka 330, punasotka 2, telkkä 12, tavi 18, lapasorsa 2, uivelo 2.
- 8.5. Kylmä sää jatkuu; UN: ristisorsa 41, tundrahanhi 2p, MKL itälaita: tavi 1110, haapana 400, isolokki 2kv MKL-pohjukassa, kirjoloxian ääntä 2 kertaa.
- 9.5. Nokalla tavi n.1000, jouhisorsa n75, haapana 4, Aalb/Aery 4 ad m (yrittivät mokomat laskeutua UN).
- 12.5. Pyy 3p, Botta Ä.
- 13.5. Aamulla aika kylmää. Käenpiika Ä, myös 1r (sama?), avosetti 1 ylilentävä.
- 14.5. Kylmää edelleen. Käenpiika 1r, merimetso 2a (4 + 18). Iso falco 1p, viirupöllö pöntöllä, riekko, suopöllö.
- 15.5. Kirkas, kylmä aamu. Pohjantikkoja 6m, turpo 1r.
- 16.5. Kylmät aamut jatkuvat. Pohjansirkku ja kevään toinen tiltalti verkosta. -> Ouluun.
- 20.5. Jynx 3Ä.
- 21.5. Hiljaista. Sirittäjä 1Ä, nuolihaukka 1m, tilhi 1m, hirvi 3p.
- 23.5. Rengastusvisiitti: kaikkiaan 99r; mm. 3 käenpiikaa, leppälintu 23r, sinirinta 5r. UN: 2 pikkutiiraa, vesipääsky 1p.
- 24.5. Surnia tornin vieressä!
- 9.6. Sääsket tulleet. Toisen rengastusvisiitin alku.
- 10.6. Rengastuksia 94: 33 pajulintu, 16 lehtokerttu, 13 punatulkkua(!), 3 pikkulepinkäistä.
- 11.6. Rengastuksia 52: mm. tiltalti, käenpiika, pikkulepinkäinen, mustapääkerttu 1n, lehtokerttu 120.
- 12.6. Verkkotyypin kokeilua: viritettiin muutama

12m:n italialainen verkko pyyntiin edellisenä iltana. Yht. 65r: pajulintu 23, lehtokerttu 16, mustapääkerttu 1r myös, tiltalti 1r, UN: jänkäsirriäinen 9p.

13.6. Yöllä viiriäinen 1Ä, 37 r: pajulintu ja lehtokerttu runsaimmat.

14.6. Paikallisten laskentaa; UN suosirri schinzii 4p, pikkutiira 5, kihupari, pihapiirissä edelleen tiltalti äänessä.

25.6. Lapinuunilintu verkosta, aseman toinen rengastus (edellinen 17.6.88)! Myös tiltalti vielä verkosta.

Syksy

11.–14.7. Sami Timonen vesilintujen poikuelaskennassa.

12.7. UN 2 ristisorsapoikuetta; 7 ja yli 7 pull. Ainakin 3 paria pikkutiirouja, muuttajia: suosirri 35, pikkusirri 5, punakuiri 2, merihanhi 77.

13.7. Säikkä all 1⁷/, silkkuiukku n. 10 poikuetta, 15 uiveloja np, botta 1p, pikkutikka rantalepikossa.

19.7. Pikakäynti rengastamassa. Botaurus hiippaili UN:lla - näköelis UN:lle. Suosirri 300, muita lajeja yksittäisiä.

20.7. Viiriäinen huusi. Verkoista 39 r: mustapääkerttunaaras, pohjansirkku 2.

25.7. Merikotka 1 juv UN:lla, pikkutikka 1ä.

30.7.–8.8. Runsaan viikon rengastusputki (H. Pakkala, Halttunen & Räsänen apurina).

31.7. Rengastuksia n. 40, UN: suokukko 88, sirrejä niukasti, vikloja hivenen enemmän, mm. liro 19, mustaviklo 3, valkoviklo 4; merikotka 1 juv, sinisuonaaras ja merihanhia 321.

1.8. Rengastuksissa mm. jynx ja pikkusirkku kahlaajat nousussa, merikotka, sinisuohaukka, tuulihaukka 4.

2.8. Lehtokurppa verkosta. Ei erityistä.

3.8. Helle jatkuu. Isolanttu verkosta. Kahlaajat UN:lla nousussa: suokukko 120, tylli 39, punajalkaviklo 28, valkoviklo 9 jne.

4.8. Sadekuuroja. Rengastukset vähissä.

5.8. Hiljaisuus lintumaailmassa jatkuu.

6.8. Verkosta taas yksi käenpiika. UN:lla vanha punakuiri, 4 ad pulmussirriä. Muutoin hiljaista.

7.8. Ukkosrintama meni yli. Merihanhia 240 nokalala.

8.8. Rengastusjakso päättyi.

20.–21.8. Viikonloppukäynti. Kaunis syyspäivä (21.8.), puolenpäivän aikaan rankka sadekuuro, verkkokierrosten lomassa 1 kirjoloxia, pari käppäriä. Rengastuksia (21.8.) yht. 16; pajulintu 6, punarinta 5 jne. Syksyn eka helmari 20.8.

29.8.–14.9. Vuoden pisin rengastus/havainnointijakso.

29.8. UN: pulmussirri 8, kuovisirri 9, pikkusirri 25, suosirri 55, lapinsirri 2, tylli 80, muuttohaukka 1 juv, ampuhaukka 1.

30.8. UN: ruskosuohaukka 3, sinisuohaukka 2, tuulihaukka 3, ampuhaukka 1, varpushaukka 4, iso falco 1; pulmussirri 12, pähkinähakki 1m, käpytikka 5m2p. Rengastuksia 38: Jynx 1.

31.8. Rengastuksia 43, joista 11 helmariä ja 1 varpuspöllö. UN: muuttohaukka 1p (luult. eilinen iso Falco), pulmussirri 12, kuovisirri 10, pikkusirri 30, suosirri 30, tylli 75, lapinkirvinen 4, niittykirvinen 85.

1.9. Aamulla vielä 2 helmipöllöä verkosta, illalla jälleen 11 uutta, joista 1 kontrolli (linnut pääasiassa tämän vuoden poikasia)!

2.9. Päivä kaunis, kuitenkin illalla myrskyä, tuuli yli 17m/s estäen helmaripyynnin. UN: pulmussirri 16, isosirri 1, kuovisirri 5, suosirri 85, pikkusirri 35, tylli 45. Päivän rengastussumma vain 18, joukossa varpus- ja helmipöllö (kumpiakin 1) aamusella.

3.9. Kovan tuulen takia ei verkkopyyntiä aamulla. Ilaksi myrskyvaroitus, yli 21m/s. Kaasalla mehiläshaukka 1m, merikihu 1p, tilhi 2p. UN: lapinkirvinen 11, pulmussirri 14, suosirri 33, tylli 42, mustaviklo 2, isosirri 2.

4.9. Aamulla tuuli liehtyi sen verran, että verkot pantiin pyyntiin. Päivän saalis 32 lintua, joukossa isolanttu ja pohjansirkku. Kaasalla muutti mm. Sterco 2 (myös aseman tornista 2m), tiira 26, pikkulokki 1 1-kv, rantasipi jne.

5.9. Kaasalla 6 merikihua.

6.9. Edellisenä iltana ja aamulla sumua. Muutolla lapinkirvinen 3, piekana 1. UN: pulmussirri 4 ja mustaviklo 15.

7.9. Eilen ja tänään yli 20 astetta lämmintä. Aamulla hiiripöllö. Verkoista mm. mustapää- ja lehtokerttu. Rannalla mm. 2 isosirriä ja 19 kapustarintaa.

8.9. Aamulla 1 helmari ja 1 varpuspöllökontrolli verkosta. Lisäksi 25 muuta rengastusta: mm. lapinsirkku (kuudes rengastus asemalla) ja 1 käenpiika jälleen.

9.9. Kovaa tulta joka tyyntyi illaksi. Verkoista 15 lintua ja illalla 9 helmariä. Ulkonokalla 91 suosirriä.

10.9. Rannalla 180 suosirriä, pulmussirri ja 2 isosirriä.

11.9. Muutolla kaksi kurkiparvea: 13+18. Rannalla mm. tylli 3, tundrakurmitsa 1, kapustarinta 9, punakuiri 1, isosirri 3, suosirri 167, kuovisirri 1, pulmussirri 7. Verkoista mm. 8 helmariä, joista 1 kontrolli.

12.9. Helmaripyynniltä 13 nappisilmää sai renkaan!

13.9. Ulkonokalla hiljaista - mm. suosirri 38, kuovisirri 3, pulmussirri 3, niittykirvinen 113 jne. Yön pölsäsaalis 16.

14.9. Aamulla pakkasta pari astetta.

17.–19.9. Viikonloppurengastusta.

17.9. Iltayöstä 2 helmariä.

18.9. Aamumuutolla mm. 25 käpytikkaa, kolmisensataa rätsää ja punakylkeä yhteensä. Tiaisia muutti muutamia kymmeniä (tali-, sini- ja hömö-). Verkoista 64 lintua, mm. pajasirkku 13, talitiainen 12 jne. Ruotsissa rengastetusta urpiaisesta saatiin kontrolli.

Vuoden 1999 ainoa pikkusirkku rengastettiin 1.8. © Matti Tynjälä.

- 19.9. Verkosta mm. varpuspöllö ja taigauunilintu.
24.–26.9. viikonloppukäynti.
24.9. illalla kova tuuli esti helmaripyynnin.
25.9. 97 reng. ja 6 konkkaa. Pyrstötiaisia liikkeellä.
Verkosta tuli eniten rastaita (rätsä, punakylki). Illalla helmareita 14r ja 1 kontrolli.
26.9. Aamulla verkosta vielä yksi helmarikontrolli ja oma varpuspöllökontrolli viikon takaa. Sumu vyöryi aamun mittaan nokan ylle, sitä ennen kaikkiaan 30 rengastusta.
1.–4.10. viikonloppukäynti.
1.10. Sumuinen ja tihkusateinen ilta, ei pöllöpyyntiä.
2.10. Kova luoteistuuli haittasi pyyntiä - rengastussumma 34. Pyrstötinttejä 16.
3.10. Aamulla itätuulta, päivän ja illan mittaan sadetta. Rengastussumma 68, joista 25 sinitiaista.
4.10. Leppoisaa kaakkoistuulta, rengastuksia kaikkiaan 76, joista 46 pyrstötinttiä. Lisäksi ainakin 120 vaeltavaa pyrstötiasta.
9.–11.10. viikonloppu.
9.10. Puputuksesta huolimatta ei pöllöjä. Pikkulanttu verkosta ! Muutolla 245 valkuposkea.
10.10. Kova pohjoistuuli hillitsi lintujen liikkeitä. Rengastuksia 19, joista mustarastas ja kuusitintti merkittävimpiä. Muutolla 650 Brantaa ja 100 val-

koposkea. Ulkonokalla 12 valkuposkea ja 1 sepelhanhi.

11.10. Tuuli kiersi etelän kautta luoteelle. Verkoista vain 35 lintua: 16 talia, 12 pyrstökästä jne. Kontrollina pikkulanttu, joka on Tavossa myöhäisin koskaan tavattu! UN: 207 joutsenta, 50 haapanaa, 50 tukkasotkaa, 30 suosirriä, 14 valkuposki- ja 1 sepelhanhi jne.

Havainnointijakso 12.–14.11.

12.11. Pulmusia 35, sekä nuori tunturipöllö nokalla! Havainto ukulista on vasta noin kuudes; vuonna 1977 ensimmäinen keväällä ja lajin vaellusvuonna 1995 havainnot noin neljästä yksilöstä.

13.11. Joutsen 70m, viherpeippo n. 50 m, tilhi 4m. Illalla virisi kova pohjoistuuli.

14.11. Pohjoistuulta edelleen. Yhteensä 35 muuttavaa joutsenta. Kanahaukka 1p.

Kirjoittajiej osoitteet:

MO: Ampuhaukantie 7 A 9, 90250 Oulu

MT: Kenttäpostintie 3 D, 90160 Oulu

Tämä on Tavon lintuaseman julkaisu nro 63.

Summary

Mikko Ojanen and Matti Tynjälä: Report of the Tauvo bird observatory 1999.

The report describes the main results from the Tauvo bird observatory in 1999. A total of 1854 individuals of 55 species were ringed during the year. The ringing activity was scanty. The most interesting species ringed were e.g. *Phylloscopus borealis* (second ringed bird in the history of the bird observatory) and *Phylloscopus inornatus*. Numbers of *Jynx torquilla*, *Phylloscopus collybita* and *Lanius collurio* were relatively high.

SSP-PYYNTIÄ KEMPELEENLAHDELLA 1998-2000

Matti Tynjälä

Talvella 1997-98 Heikkisen Jari otti minuun yhteyttä kyseisen innokkuutta osallistua Oulun ainoan SSP-paikan pyörittämiseen. Samalla oli puhetta uuden pyyntialueen löytämisestä, sillä alue, missä Jari pyyteli lintuja Madekoskella oli kasvamassa umpeen – entiset pakettipellot olivat jo metsää. Uudeksi paikaksi alustavasti sovitettiin Kempeleenlahden ranta, mitä käytiin sitten katsastamassa. Alue löytyi Rantavainion urheilukentän kohdalta rannasta luonnonsuojelun sisäältä. Mukaan rengastusporukkaan lupautui myös Rannikon Kari – Jarilla oli kovat kokemukset siitä, että SSP-paikan pyörittäminen yhden miehen voimin on lähes ylitsepääsemättömän vaikeaa, ainakin useampia vuosia peräjälkeen.

Kempeleenlahden SSP-paikan yksi erityispiirre on se, että pyynti tapahtuu luonnonsuojelualueella. Pyyntiin on täytyntä hankkia useampia lupia. Rengastajilla on luonnollisesti oltava voimassaoleva rengastuslupa, joka sallii SSP-pyynnin. Sitten on oltava maanomistajan lupa, joka tässä tapauksessa on saatu Oulun kaupungilta, sen ”metsät ja vesialueet” –toimintayksiköltä. Lisäksi kaupungin ympäristövirasto, joka myös hyödyntää rengastustietojä, on hankkinut pyyntiin luonnonsuojelualueella luvan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta. Lupa koski ensin koeluontoisesti vuotta 1998, mutta on nyt voimassa jo useamman pyyntikauden.

Keväällä 1998 aloitimme pyynnin, joskin vasta kesäkuussa. Maa oli vielä tuolloinkin jäässä, kun laitoimme verkkoseipäät paikoilleen, ja osa jouduttiin harustamaan

Verkkoseipäiden pystytys on tehtävä huolella. © Jari Heikkinen.

sen vuoksi pensaisiin. Seipäitä haettiin myös Madekosken entiseltä pyyntipaikalta, osa tehtiin (kaupungin luvalla) viereisen harvennusalueen riukupuista. Itse verkot on sijoit-

tettu luonnonsuojelualueelle siten, että osa paikoista on metsän sisällä olevilla pensas- ja avomaa-alueilla, osa rantapensaikossa ja –ruovikossa. Yhteensä käytössä on kaksikym-

Kiinni on ja pysyy! © Jari Heikkinen.

mentä verkkoa, jotka on ripoteltu yhteensä 8:aan 1-6 verkon ryhmään. Raskaan verkkopolun pituus on vajaa kilometri.

Verkot sijaitsevat rantaniityllä tai pensaikossa sen välittömässä läheisyydessä. Lisäksi siirtymätaipaleet kulkevat pitkin rantaniittyä. Tästä on seurauksena se, että monet kerrat kiertäessämme polkua, verkkoja virittellessämme tai pois ottaessamme ja lintuja irrotellessamme olemme kironneet paikan alimpaan ... – rantaniityllä on aina vettä (saappaat ovat vielä onneksi riittäneet), pohja on pehmyt ja mutainen, sääskiä piisaa jne. Niinpä usein tuntuu siltä, että hulluko sitä on, kun tällaiseen räpimiseen alkaa!

Pyyntiaika on kuusi tuntia aurinonnoususta (keskikesällä noin kello kolmesta) eteenpäin. Paikalla on oltava reilusti sitäkin aiemmin, sillä verkkojen virittelyyn (samaten kuin pois ottamiseen) kuuluu vähintään tunti. Verkot koetaan kerran tunnissa, ja linnut kerätään keräyshäkkeihin ja –pusseihin. Linnut viedään autolle, jonka voi ajaa Kempeleenlahden luonnonsuojelualueen venevalkaman parkkipaikalle, mistä

Taulukko 1. Pyyntipäivät, vastuullinen rengastaja (JH – Jari Heikkinen, KR – Kari Rannikko ja MT – Matti Tynjälä) sekä saaliin (rengastukset + kontrollit) määrä Kempeleenlahden SSP-paikalla 1998-2000.

PYYNTIKERTA	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	YHT.
1998													
PÄIVÄ	-	-	-	-	16.6.	25.6.	6.7.	11.7.	22.7.	1.8.	10.8.	25.8.	
PYYTÄJÄ	-	-	-	-	MT	JH	MT	KR	KR	KR	MT	JH	
LINTUJA					40	25	49	47	51	60	61	106	439
1999													
PÄIVÄ	-	16.5.	27.5.	8.6.	18.6.	30.6.	6.7.	17.7.	25.7.	3.8.	14.8.	29.8.	
PYYTÄJÄ	-	MT	MT	JH	MT	JH	MT	KR	KR	MT	KR	MT	
LINTUJA		23	69	34	50	47	52	67	133	382	195	281	1333
2000													
PÄIVÄ	10.5.	20.5.	28.5.	6.6.	21.6.	30.6.	8.7.	21.7.	29.7.	4.8.	19.8.	27.8.	
PYYTÄJÄ(T)	JH	MT&JH	JH	MT	JH	MT	KR	JH	MT	KR	KRKR&MT		
LINTUJA	12	14	40	52	48	41	57	80	105	64	95	90	698

verkkokierros alkaa ja minne se päättyy. Täällä ne rengastetaan (verkoilla tietysti pidetään kirjaa, mistä mikin lintu on tullut ja, mikäli lintuja tulee runsaasti, niitä joutuu verkoilla myös rengastamaan, jotta kunkin yksilön kirjaaminen on helpompaa). Autolla linnut rengastetaan, tunnistetaan tarkasti (laji, sukupuoli ja ikä määritetään) sekä ainakin siipi ja paino mitataan.

Verkkojen määrä (20) on valittu siten, että tavallisena pyyntipäivänä yhden verkkokierroksen linnut ehtii hyvin käsitellä ennen seuraavalle verkkokierrokselle lähtemistä. Useimmiten jää vielä runsaasti aikaa radion kuunteluun, lueskeluun, torakhteluun, kahvilla käyntiin tms. Poikkeuksina ovat olleet vain elokuun 1999 pyynnit, jolloin kiirettä on piisannut.

Kesällä 1998 pyydettiin lintuja kahdeksan kertaa kesä-elokuussa. Viime vuonna yritimme tehdä koko kauden pyynnit, mutta kevään ensimmäinen pyyntikerta toukokuussa oli turhan aikainen (oululaisittain katsottuna), joten maan ollessa aivan lumessa ja jäässä jätimme sen väliin. Pyyntikertoja tuli siten kaikkiaan 11. Tänä vuonna onnistuimme sitten saamaan kaikki 12 pyyntiä hoidetuksi.

Olemme sopineet keskenämme, kuka milloinkin menee pyytämään (ainakin joitakin päiviä ennen pyyntiä). Useimmiten kukin menee yksin tai jonkun kaverinsa (esim. vaimonsa ja tyttöystävänsä – kiitokset heille!) kanssa. Joitakin kertoja kaksi rengastajaa on pyydystänyt yhdessä. Kaikkiaan pyynnit ovat sopivasti jakautuneet melko tasan osallistujien kesken.

Mitä SSP on?

Rengastustoimisto on aloittanut vuonna 1986 ns. SSP-projektin. Lyhenne tulee sanoista Sisämaan SeurantaPyynti (mikä ei silti tarkoita sitä, että pyyntipaikan on oltava sisämaassa – nimi tulee siitä, että mukaan ei oteta pelkkiä muuttopaikkoja, esim. lintuasemia, jotka yleensä sijaitsevat rannikolla ja saarissa). SSP:ssä yritetään hyödyntää vakioidun verkkopyynnin tuloksia yleisim-

pien varpuslintulajiemme seurannassa ja täydentää siten linja- ja pistelaskentojen antamaa kuvaa eri lajien kannanmuutoksista. Sillä saadaan tietoa myös pesimäajan poikastuotosta, mistä muilla seuranta-tavoilla ei juuri saada tietoa.

SSP-rengastaja käyttää haluaansa vakiomäärää verkkoja itse valitsemallaan vakiopaikalla kahtentoista päivänä toukokuun alun ja elokuun lopun välisenä aikana (kolmesti kuukaudessa), vähintään kuitenkin kesä-heinäkuussa. Kussakin pyyntijaksossa on yleensä kaksi viikonloppua tai muuta vapaapäivää, jotta pyynti onnistuu myös töissä olevalta. Kukin pyyntipaikka valitsee itselleen sopivat pyyntitavat (verkkojen sijainnin, pyyntiajan jne.), joita toistetaan samanlaisina vuodesta toiseen.

SSP:n esikuva on Iso-Britannian CES (Constant Effort Sites) –projekti. Siellä pyydetään nykyisin yli 130 pyyntipaikalla ja projekti alkoi jo vuonna 1981. Vastaavia projekteja on käynnissä Hollannissa, Ranskassa, Ruotsissa ja Pohjois-Amerikassa. Rengastustoimiston mukaan vuonna 1999 seurantapyyntiä harjoitettiin Suomessa kaikkiaan 35 pyyntipaikalla, jotka jakaantuivat 30 eri kunnan alueelle. Pyyntiin osallistui 43 rengastajaa.

Kempeleenlahden SSP:n tuloksia

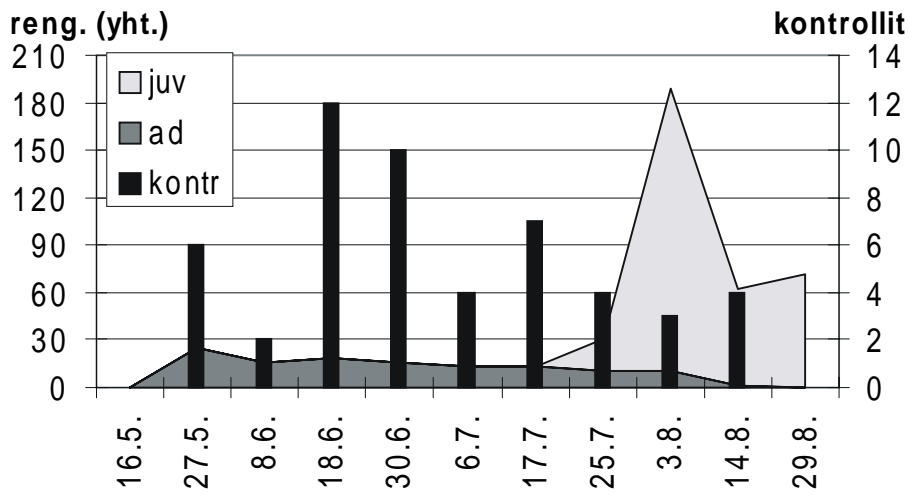
Ensimmäisenä vuotena pyyntikertojaksi oli 8, toisena 11 ja kolmantena 12 (taulukko 1). Vuoden 1998 keskimääräinen lintusaalis jäi 55:een, mutta oli jo vuonna 1999 yli kaksinkertainen (121). Tänä vuonna keski-saalis putosi jälleen 58:aan. Saalis on vaihdellut yleensä 12 ja vajaan sadan välillä. Heinäkuun lopulla ja elokuussa syysmuuton jo ollessa käynnissä saalis on voinut nousta jo yli sadan. Erityisesti vuonna 1999 saalis nousi enimmillään lähes neljään sataan (3.8.1999 382 lintua). Nuorten lintujen selvä rynnistys näkyy mm. ruokokertusten rengastuksista kuvassa 1. Määrien vaihtelun syistä on mahdotonta näin lyhyellä rengastusjaksolla sanoa yhtään mitään. Kaikkiaan vuosi 1999 kui-

tenkin näyttää olleen selvästi vuosia 1998 ja 2000 parempi myös samaan ajankohtaan osuvien rengastuskertojen vertailussa.

Taulukkoon 2 on koottu lajeittain Kempeleenlahden rengastukset. Vuonna 1998 lajeja saatiin vain 15, vuonna 1999 peräti 27 ja vuonna 2000 taas 23 (yhteensä 33). Yhteensä verkoista on saatu 2470 lintua, joista 2214 (90 %) on ollut rengastuksia ja loput kontrolleja aikaisemmin rengastetuista linnuista.

Odotusten mukaisesti (rengastukset ja kontrollit) eniten on saatu ruokokertuksia (988), toiseksi eniten pajulintuja (680) ja kolmanneksi eniten paju-sirkkuja (216). Seuraavat lajit listalla ovat kuitenkin seurausta vuoden 1999 hyvästä syysvaelluksesta: vihervarpunen, talitiainen, sinitiainen (runsaampi kuitenkin vuonna 1998) ja urpiainen. Kirjosieppo, punakylkirastas ja leppälintu ottavat viimeiset kolme sijaa kymmenen pyydetyimmän lajin listalla. Lajiston mielenkiintoisimpia ovat pikkusirkku, pohjansirkku, kesäinen sinirinta, hippiäinen, tiltalitti, pari pikkutikkaa, pensaskerttu (4), ja syksyn 1999 viimeisen kerran 6 rautiaista. Lisäksi Karilta on kuulemma karannut joskus joku juovaton Acro.

Aikuisia lintuja oli rengastussaaliista vuonna 1998 55 %, mutta vuonna 1999 vain 23 %. Vuonna 2000 osuus oli tältä väliltä (41 %). Nuorten lintujen osuudet olivat vastaavasti 45% (1998), 77 % (1999) ja 59% (2000). Ikäjakauman vaihtelu lienee perua paljolti runsaasta nuorten vaelluslintujen osuudesta vuonna 1999. Kontrolleja oli vuonna 1998 13 % saaliista ja vuonna 1999 vain 8 %, mutta todellisuudessa kontrolloitujen yksilöiden lukumäärä nousi lähes kaksinkertaiseksi (taulukko 2), kuten oli odotettavissakin. Vuonna 2000 kontrolleja oli ilahduttavasti jo 14 %, mikä oli lukumääräisesti lähes yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Kontrolleista suurin osa on ollut omia edellis kertojen tai edellisvuoden rengastuksia. Joukkoon on mahtunut jokunen naapuripyntipaikkojen kontrolli – erityisesti ruokokertusten rengastus on Liminganlahden Rusilankanavalla

Kuva 1. Ruokokerttusrengastukset Kempeleenlahdella kesällä 1999.

melko vilkasta. Mitään erikoisuuksia kontrolleissa ei vielä ole ollut. Mikäli olet kiinnostunut tulemaan auttamaan Kempeleenlahden SSP-pyyntissä (etkä pelkää varhaisia lähtöjä, sääskiä tai vedessä kahlaamista), ota yhteyttä jutun kirjoittajaan sähköpostitse (matti.tynjala@ouka.fi) tai puhelimitse (08-339 223 (k)/

558 46763(t)). Kaipaamme niin avustajia kuin SSP-rengastajiakin! Et tule katumaan!

Kirjallisuus

Haapala, J. & Heikinheimo, M. & Sauro-la, P. 1999: Sisämaan seurantapyynti 1997-1998. - Linnut-vuosikirja 1998: 64-69.

Haapala, J. & Heikinheimo, M. & Sauro-la, P. 2000: Sisämaan seurantapyynti 1999 - sää suosi pesintöjä. - Linnut-vuosikirja 1999:64-69.

Kirjoittajan osoite:
Kenttäpostintie 3 D, 90160 Oulu

Ravja-koira avustaa. © Jari Heikkinen.

Taulukko 2. Kempeleenlahden SSP-pyyneissä saadut linnut 1998-2000. (ad – vähintään edellisenä vuonna syntynyt rengastettu lintu, juv – samana vuonna syntynyt rengastettu lintu, kon – kontrolloitu lintu (oma tai vieras rengastus), ja ren – rengastukset yhteensä).

LAJI	1998				1999				2000				ren	kon	yht.
	ad	juv	kon	yht.	ad	juv	kon	yht.	ad	juv	kon	yht.			
Pikkutikka				1	1		2						2		2
Keltävästäräkki				1			1						1		1
Niittykirvinen										1		1	1		1
Metsäkirvinen				1	1		2	1	1			2	4		4
Rautiainen					6		6						6		6
Sinirinta				1			1						1		1
Punarinta	1	1		2	2	2	4	3	5			8	14		14
Leppälintu		5		5		4	4	1	2			3	12		12
Pensastasku								1				1	1		1
Räkättirastas				1			1	2				2	3		3
Punakylkirastas	3	1		4	10		4	14	4		1	5	18	5	23
Laulurastas	1			1	1		1	1				1	3		3
Ruokokerttunen	85	52	37	174	123	333	52	508	119	138	49	306	850	138	988
Hernekerttu				2	2		4	3	2			5	9		9
Pensaskerttu		1		1		3	3						4		4
Lehtokerttu	3	4	1	8	8	1	9	9	3			12	28	1	29
Tiltalti									1			1	1		1
Pajulintu	52	46	6	104	76	304	15	395	56	116	9	181	650	30	680
Hippiäinen									1			1	1		1
Harmaasieppo	2	2		4				1				1	5		5
Kirjosieppo	3	17		20	4	4		8	3	8		11	39		39
Talitiainen	13	14	3	30	5	66	7	78	10	37	5	52	145	15	160
Sinitiainen	9	15	5	29	4	14	5	23	6	11	2	19	59	12	71
Hömötiainen										5		5	5		5
Peippo	1			1	3	1		4					5		5
Urpiainen	1			1	3	33		36	5	6	1	12	48	1	49
Vihervarpunen				4	116			120	1			1	121		121
Punavarpunen				2	1		3	1	1			2	5		5
Punatulkku				1	1		2						2		2
Keltasirkku				4			3	7					4	3	7
Pikkusirkku					1		1						1		1
Pohjansirkku					1		1						1		1
Pajusirkku	35	14	6	55	26	54	15	95	20	16	30	66	165	51	216
YHTEENSÄ	209	172	58	439	283	949	101	1333	247	354	97	698	2214	256	2470

Summary

Matti Tynjälä: Constant Effort Ringing at Kempeleenlahti

The SSP site (SSP= Sisämaan seurantapyynti, the Finnish version of the Constant Effort Site program) of

Kempeleenlahti, Oulu was founded in 1998. The number of visits was 8 in 1998, 11 in 1999 and 12 in 2000. The numbers of species caught were 15, 27 and 23, respectively. The most abundant species were *Acrocephalus schoenobaenus*, *Phylloscopus tro-*

chilus and *Emberiza schoeniclus*.

Average catch was 55 birds/visit in 1998, 121 in 1999 and 58 in 2000. The increase in 1999 was due mainly to a heavy autumn irruption of *Carduelis spinus*, *Parus major*, *Parus caeruleus* and *Carduelis flammea*.

EURINGIN HAARAPÄÄSKYPROJEKTI OULUSSA VUOSINA 1998-2000

Petri Suorsa ja Ari Kakko

Euroopan rengastuskeskusten unioni, EURING, aloitti 1997 viisivuotisen projektin, jonka tarkoituksena on tuottaa tietoa Euroopan haarapääskyjen pesimisestä, muutosta ja talvehtimisestä. Projekti toteutetaan rengastajien ja muiden lintuharrastajien yhteistyön tuloksena (Saurola 1997).

Haarapääskyn pesimäbiologiasta laadukkainta ja muihin Euroopan maihin vertailukelpoista aineistoa voidaan saada perustettavilta tutkimusalueilta, joilla seurataan intensiivisesti haarapääskyn pesintää. Tavoitteena on tarkastaa vuosittain kaikki tutkimusalueen pesäpaikat munintavaiheessa, kuoriutumisvaiheessa ja juuri ennen poikasten lentoonlähtöä. Myös poikasten ja emojen tehokas vuosittainen rengastus ja kontrollointi on suositeltavaa kuolevuuden, aikuisten kotipaikkaukkolisuuden ja poikasten synnyinpaikkaukkolisuuden arvioimiseen. Jo kuitenkin pelkkä yksittäisten poikueiden ja pesivien emojen rengastus sekä pesäkorttien täyttö on arvokasta muuton ja pesimäbiologian kuvaamiseen (Saurola 1998a,b).

Muuttotutkimus toteutetaan loppukesällä, heinäkuun puolivälistä syyskuun loppuun, pyytämällä ruovikoissa yöpyviä haarapääskyjä verkoilla ääniatrapin avulla. Rengastetuista linnuista kerätään muutontutkimuksen kannalta keskeisiä mittatietoja kuten paino, rasva, lihaskunto ja siiven pituus. Laajamittainen poikasrengastus ja samanaikainen ruovikkopyynti voivat nimenomaan yhdessä tuottaa mielenkiintoista tietoa esimerkiksi pesästä lähteneiden poikasten liikkuvuudesta ja muutolle valmistautumisesta. Kansainvälisellä projektilla voidaan selvittää

myös muuttostrategioita, esimerkiksi sitä, miten pääskyt valmistautuvat Välimeren ja Saharan ylitykseen tai mikä on Etelä-Suomen ruovikoiden merkitys koko maan pääskyjen kerääntymispaikkoina (Saurola 1997, 1998a).

Osataan sitä Oulussakin

Projektin pilottivuosi 1997 lipsahti Oulussa ohi kuin huomaamatta, ja rengastusten keskittyminen Etelä-Suomeen vääristi tutkimustuloksia. Saurola (1998a) esittikin toiveen ruovikkorengastuspaikkojen verkoston luomisesta etelärannikolta sisämaan läpi Oulun korkeudelle saakka. Kehoitusta noudattaen löytyi elokuun ajan jatkuneiden etsintöjen seurauksena 27.8.1998 Oulun Oritkarista tuhansien pääskyjen käyttämä yöpymispaikka, jolla pyynti aloitettiin. Vuonna 1999 liikkeellä oltiin hyvissä ajoin ja suunnitelmallisesti, mutta pääskyt eivät kertyneetkään vanhalle paikalle. 18.8. löydettiin uusi yöpymispaikka Kuivasjärveltä, jossa parhaimmillaankin yöpyi vain joitain satoja pääskyä. Pyynti alkoi uusien paikkojen etsimisellä myös vuonna 2000. Yöpymispaikkoja löytyikin, mutta kun pyynti saatiin kunnolla käyntiin, pääskyt hävisivät muutolle tai muualle. Pyyntiä harjoitettiin Kempeleenlahdella ja Kuivasjärvellä.

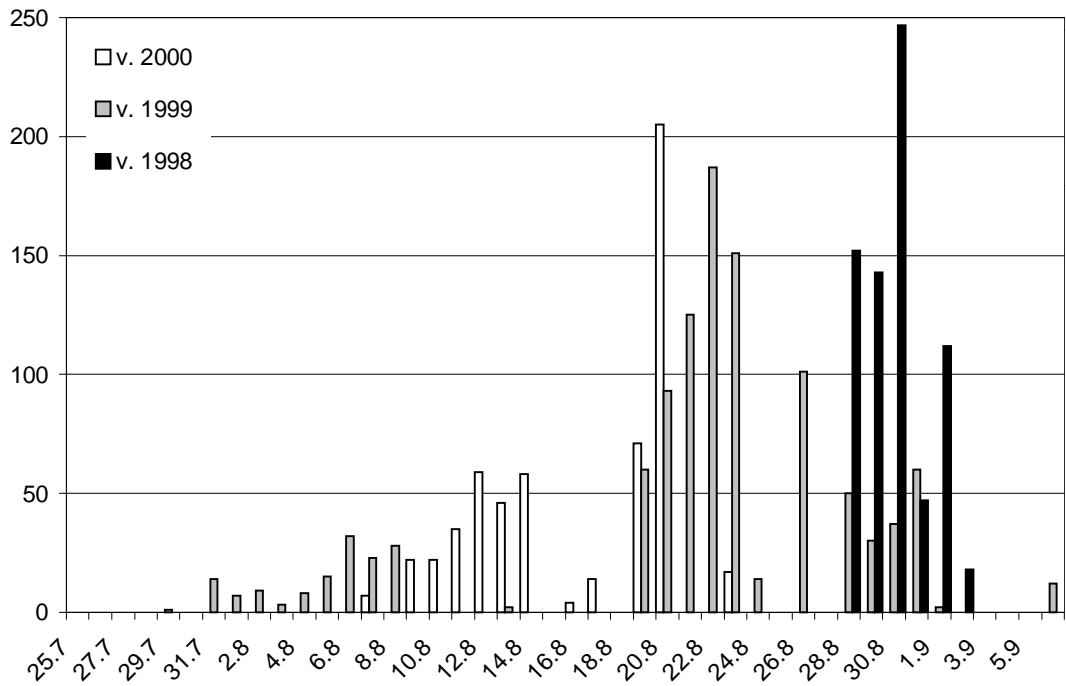
Kolmena kautena haarapääskyjä on pyydystetty yhteensä 2346 yksilöä, joista 1998 719, 1999 1067 ja 2000 560 yksilöä. Oulun seudulla muutto alkaa elokuun ensimmäisellä viikolla saavuttaen huippunsa elokuun kahtena viimeisenä viikkona (kuva 1). Vuonna 1998 pyyntiin päästiin vasta muuton viimeisinä päivinä, ja lintujen tulo pysähtyi

kuin seinään elo-syyskuun vaihteen pakkasten myötä. Kesällä 1999 pääskyjen pyydystys alkoi lupaavasti jo elokuun alussa, kunnes Oritkarin yöpymispaikka autioitui. Lintuja alettiin jälleen saada kiinni vasta 19.8. Kuivasjärven uudelta pyyntipaikalta. Muutto vaimeni kuitenkin jo noin viikkoa edellisvuotta aiemmin (kuva 1). Tosin Kuivasjärvellä tuulinen sää huononsi pyyntitulosta huomattavasti.

Kesän 2000 pyynti oli toisinto edellisvuodelta. Pääskyjen kerääntymispaikka löytyi nyt Kempeleenlahdelta, jossa pyynti aloitettiin 7. elokuuta. Pyyntiä jatkui kuun 17. päivään saakka, jonka jälkeen pääskyt ei enää tullut yöpymään. Uusi yöpymispaikka löytyi jälleen Kuivasjärveltä, tosin eri ruovikosta, kuin edellisenä vuonna. Kuivasjärvellä pyydettiin vain kolmena iltana, koska tuuli ja sateet häittäsivät jälleen pyyntiä. Elokuun 24. päivän jälkeen ei suuria yöpymisparvia löydetty Oulusta eikä lähiympäristöstä. Pyyntikausi jäi vuonna 2000 aika lyhyeksi (kaikkiaan vain 12 pyynti-iltaa).

Risteymät

Haarapääskyn ja räystäspääskyn risteymät on helppo tunnistaa. Räystäspääskyn tuntomerkkejä ovat valkoinen yläperä ja osittain höyheniset jalat. Haarapääskyn ominaisuuksia puolestaan ovat vaaleanpunertava kurkku ja vaalea otsa (kuva 2). Oulussa vuonna 1998 joka 360. (kaksi lintua), 1999 joka 267. (neljä lintua) ja vuonna 2000 joka 280. (kaksi lintua) rengastettu haarapääsky oli risteymä. Järvenpään Tuusulanjärvellä ja Tuuloksen Pyhäjärvellä vastaavat luvut olivat vuonna

Kuva 1. Oulun alueen pyyntifenologia 1998-2000. Fig. 1. Ringing totals at Oulu 1998-2000.

Rengastuksissa on löydetty yhteensä 8 haarapääskyn ja räystäspääskyn risteymää. © Markku Hukkanen.

Taulukko 1. Oulun ruovikkopyynneissä 1998-1999 rengastetuista haarapääskyistä saadut kaukolöydöt ja ylivuotiset kontrollit.

Table 1. Recapture locations outside Oulu and recaptures made in Oulu of *Hirundo rustica* ringed in roosting sites in Oulu in 1998-1999.

reng.pvm	kontr.pvm	kontr.paikka	kulunut aika	matka (km)
28.8.98	02.09.98	Tuulos	0 v 0 kk 4 vrk	428 S
28.8.98	02.09.98	Järvenpää	0 v 0 kk 4 vrk	506 S
20.8.99	04.09.99	Parainen	0 v 0 kk 15 vrk	558 SSW
23.8.99	02.09.99	Hauho	0 v 0 kk 10 vrk	433 S
24.8.99	12.09.99	Mietoinen	0 v 0 kk 19 vrk	527 SSW
29.8.98	04.06.99	Yli-li	0 v 9 kk 5 vrk	40 NNE
30.8.98	07.08.99	Oulu	0 v 11 kk 8 vrk	0
30.8.98	23.08.99	Oulu	0 v 11 kk 24 vrk	9 NE

1997 joka 465. ja joka 660. (Saurola 1998a). Vuonna 1998 Tuusulanjärvellä joka 565. ja koko maassa joka 710. oli risteymä (Saurola 1998b). Vaikuttaisikin siltä, että risteymien esiintyvyys kasvaa pohjoista kohti siirryttäessä.

Löydöt

Löytöjä rengastetuista linnuista on kertynyt hyvin, mikä osaltaan kieli projektin osallistumisen tiivistymisestä kautta maan. Kaukolöytöjä on kertynyt viisi eli 0,28 % rengastetuista haarapääskyistä. Kun mukaan otetaan myös talvehtineista saadut kontrollit, on vuoden 1998 kontrolliprosentti 0,7, mitä voidaan pitää hyvänä lukuna Afrikkaan muuttavalle varpuslinnulle. Nopeimmillaan matkaa Etelä-Suomeen taitettiin 100 kilometriä vuorokaudessa (taulukko 1).

Kontrollien osuus tulee jatkossa mitä ilmeisimmin yhä lisääntymään. Tässä onkin eräs haarapääskyyn tutkimuslajina liittyvä etu, sillä sen poikasia voidaan rengastaa lähes määrättömästi, ja toisaalta täysikasvuisia lintuja voidaan muuttoreitin varrelta ja talvehtimisalueilta rengastaa ja kontrolloida ”pilvin pimein” - jos vain tahtoa on. Jo pelkkä satunnainen poikueiden rengastus voi olla palkitsevaa, esimerkiksi Ari Kakon mummolansa pihapiiristä rengastama poikue, josta saatiin

kontrolli Hämeenkyröstä. Vuoden 2000 löydöistä ja kontroleista ei ole vielä tarkkoja tietoja käytettävissä, mutta Jari Heikkisen mieltä lämmiti hänen Kempeleenlahden verkosta poimimansa liettualainen törmäpääsky.

Tulevaisuus

Parin harjoitteluvuoden jälkeen olisi toivottavaa, että projektiin osallistuttaisiin entistä innokkaammin ja suunnitelmallisemmin jäljellä olevat kaksi vuotta. Pyynnit kannattaa aloittaa elokuun alussa jo tunnetuilla paikoilla, sekä selvittää samalla mahdollisten uusien yöpymisruovikoiden sijainti. Myös Pohjois-Suomen poikas- ja emorengastuksia olisi syytä tehostaa. Menneiden kolmen projektivuoden myötä on Suomessa rengastettu noin 45 000 haarapääskyä (vuoden 2000 määriä ei ole vielä käytettävissä), joten mielenkiintoisia kontroleja on luvassa. Tavallisen rengastajan haavekuissa siinnellee myös mahdollisuus Afrikan löytöihin. Tähän mennessä Oulussa ovat kirjoittajien lisäksi rengastajina töitä paikanneet Matti Tynjälä, Kari Rannikko, Jari Heikkinen, Toni Eskelin, Esko Pasanen, Tuomo Jaakkonen ja Matti Suopajarvi sekä avustajina mm. Sami Timonen, Markku Hukkanen ja Pekka Rahko. Toivottavasti heillä ja uusillakin yrittäjillä riittää intoa jatkaa.

Kirjallisuus

- Saurola, P. 1997: Haarapääsky, EURINGin projektilaji 1997–2001. - Linnut 32:36–41.
 Saurola, P. 1998a: Pääskyjen perässä kattotuoleilta ruovikkoon. - Linnut 33:18–24.
 Saurola, P. 1998b: EURINGin haarapääskyprojektin toteutus Suomessa 1998. - Linnut-vuosikirja 1998:54–63.

Summary

Petri Suorsa and Ari Kakko: The EURING Swallow project in Oulu in 1998-2000.

Ringling of Barn Swallows *Hirundo rustica* roosting in reed-beds has been carried out in Oulu in 1998-2000. In total, 2346 birds have been ringed (719 in 1998, 1067 in 1999 and 560 in 2000).

Eight hybrids between Barn Swallow and House Martin *Delichon urbica* were discovered. The proportion of hybrids seems to be greater in Northern Finland as compared with Southern Finland (i.e. birds caught from the roosts in Järvenpää and Tuusula).

Kirjoittajien osoitteet:

Petri Suorsa: Talinkorventie 18 A 3, 30320 Turku
 Ari Kakko: Kuorimokatu 2 B 23, 90520 Oulu

TALITIAISET KIMALAISPYYNNISSÄ

Teppo Mutanen

Talitiaisten tiedetään olevan hyvin kekseliäitä etsiessään uusia ravintolähteitä (mm. klassinen maitopullojen avaaminen). Tämän tulini toteamaan myös itse seurattessani talitiaisten ravinnonhakupuuhia. 19.8.1994 ja 27.8.1996 seurasin Oulun Knuutilassa, kuinka talitiaiset hyödynsivät niin erikoisia saaliseläimiä kuin kimalaisia. Kimalaisethan ovat mesipistiäisiä ja kuuluvat myrkkypistiäisten heimoon. Tiedetään, että useat hyönteiset (ja jopa linnut) ilmaisevat kirkaalla värityksellään olevansa myrkyllisiä tai pahanmakuisia ja säästyvät näin syödyksi tulemiselta. Kyseisinä päivinä näin, kuinka talitiaiset olivat huomanneet syksyl-

lä kukkivien pihlaja-angervojen olevan hyviä ruoka-apajia. Angervon kukissa kävi runsaasti kimalaisia, ja syksyllä elokuun loppupuoliskolla angervon kukilla olevat kimalaiset ovat yleisesti kimalaiskoiraita (ilmeisesti siitä johtuen, että kukissa on paljon mettä). Itsekin hieman myrkkypistiäisiä keräilleenä olin jo aikaisemmin huomannut, kuinka angervon kukissa näkyi runsaasti kuolevia ja kuolleita kimalaiskoiraita. Näitä talitiaiset olivat sitten oppineet hyödyntämään. Näin useita kertoja kuinka talitiainen saattoi lentää kohmeisen ja uneliaan kimalaisen perään ja napata sen ilmasta tai maasta nokkaansa. Kun huomasin, kuinka kimalaiset joutuivat talitiais-

ten saaliiksi, tutkin kokeeksi erään pihlaja-angervopensaakaan aluksen. Pensaani alta löysinkin useita rikkihakattuja kimalaisia. Kimalaiset oli hakattu auki sekä etu- että takaosasta. Viisi talteenottamaani kimalaisenraatoa olivat kaikki lajia *Bombus lucorum* eli mantukimalaisia (näytteet talletettu Oulun yliopistoon).

Havaintoja kirjallisuudesta

Selvittelin hieman kirjallisuudessa esitettyjä havaintoja kimalaisten kuulumisesta lintujen ravintolistaan. Kirjasta 'Bumblebees' (Alford 1975) sekä eräästä lapinharakka-artikkelista (Grönlund ym., 1970) suomensin vapaasti seuraavan lyhyen otteen: Lepinkäiset ovat tunnettuja kima-

© Jari Wilenius.

laisten saalistajia, ja Britanniassa (ja myös Suomessa) **pikkulepinkäinen** (*L. collurio*) usein nappaakin sekä kimalaisia että loiskimalaisia. Lepinkäiset keihästävät saaliinsa yleisesti okiin ja piikkeihin, muodostaen näin ruokavarastoja; Owen (1948) raportoi, että kimalaiskuningattaria esiintyi silmiinpistävästi pikkulepinkäisen ruokavarastoissa, mutta että pienemmät kimalaiset (työläiset, koiraat) ja mehiläiset syötiin tavallisesti niin pian kuin ne saatiin saaliiksi. **Isolepinkäisen** (*L. excubitor*=keihästäjä) ravinto- ja ruokailualueutkimuksissa Suomessa (Grönlund ym. 1970) huomattiin, että hyönteiset muodostavat 52 % isolepinkäisen pesimäaikaisesta ravinnosta. Näistä pääosa oli ampiaisia ja kimalaisia. Syysaikaisesta ravinnosta hyönteisten osuus oli 94 %, joista kimalaisten osuus oli 41 %. On arveltu, että korkea hyönteisten osuus juuri syksyllä on suorassa suhteessa lisääntyneeseen sokerin tarpeeseen, joten kimalaisen suuri sokeripitoisuus olisi siten erityisen sopivaa ruokaa tähän aikaan vuodesta.

Osa lepinkäisistä ja hyönteissyöjälinnut yleisesti välttävät tai oppivat välttämään kimalaisia (Carrick 1936). Kuitenkin **talitiaisen** on tiedetty nappaavan kimalaisia niiden talvehtimispaikoilta (Bols 1939). Talitiaisten on tiedetty saavan saa-

liiksi myös uneliaita kimalaisia lehmuksesta (Saunders 1907). Linnut nokkivat auki kimalaisen takaruumiin ja ruokailevat medellä, jota on mesimahassa. Suuria määriä ”silvotuja” kimalaisia saattaa löytyä joidenkin lehmusten alapuolelta ja *B. lucorum* ja *B. terrestris* ovat erityisen yleisiä uhreja. Lintujen on tiedetty syövän kimalaisia myös Grönlannissa (Longstaff 1932), mutta tiedonannot muista tapauksista ovat harvinaisia.

Myös itse olen huomannut lehmusten sokeripitoisten lehtien vetävän runsaasti puoleensa kimalaisia ja ampiaisia. En ole kuitenkaan ainakaan toistaiseksi nähnyt talitaisia hyönteispyynnissä lehmuksissa.

Jukka Kauppinen (1981) on nähnyt talitaisia mehiläisten kimpussa. Tiedonannossaan ”Talitiaiset tihutöissä mehiläispesillä” hän on kirjoittanut mm. seuraavasti: ”4-5 talitiaisella oli pihassani käytössään muutamia mehiläisyhdyskuntia, joiden lentoaukoilla ne tavan takaa kävivät koputtelemassa saaden lähes joka kerta varman saaliin. Koputtelelusta häiriinnyttyään joukko mehiläisiä tuli lentoaukolle ja jotkut lensivät ulos kohmettuen hangelle. Tinit nappasivat saaliinsa joko suoraan lentoaukolta tai hangelta. Tiaiset sieppaavat mehiläisen nokkaansa siten, että pistimen sisältävä peräpää jää nokan ulkopuolelle ja irtoaa jou-

tumatta linnun suuhun.”

Lepinkäisten lisäksi myrkkypistiäisiä ravintonaan käyttää Suomessa vielä mehiläishaukka, joka on suorastaan riippuvainen mm. ampiaisten pesistä. Lisäksi maailmalta löytyy useita lintuheimojakin, kuten mehiläissyöjät, jotka käyttävät pistiäisiä ravintonaan. Lintujen lisäksi pistiäisiä hyödyntävät myös pikkujyrsijät, ketut, mäyrät ja karhut.

Kirjallisuus

- Alford, D.V. 1975: Bumblebees. - Davis-Poynter, London, 352 pp.
 Grönlund, S., Itämielinen, J., & Mikkola, H. 1970: On the food and feeding habits of the Great Grey Shrike *Lanius excubitor* in Finland. - *Ornis Fennica* Vol. 47:167-171.
 Kauppinen, J. 1981: Talitiaiset tihutöissä mehiläispesillä. - *Siivekäs* 4/81: 145.

Summary

Teppo Mutanen: Great Tits (Parus major) eating bumblebees

The author describes two observations of Great Tits (*Parus major*) hunting and eating bumblebees. On both occasions birds preyed bumblebees from the flowers of *Sorbaria sorbifolia*. All prey items collected by the author belonged to the species *Bombus lucorum*. The hunting of bumblebees by other bird species (e.g. Great Grey Shrike *Lanius excubitor*) is also discussed.

Kirjoittaja osoite:
 Tuposlammentie 13
 91910 Tupos

KOIVISTON
Kuvaamo
 Oulu, puh. 3113184
 Asemakatu 15

TILHIPARVIEN HAVAINNOINTIA OULUSSA 1994–1996

Teppo Mutanen

Tilhen vakinaista pesimisaluetta ovat maamme pohjois- ja itäosat. Talven tullen tilhet kuitenkin lähtevät sankoin joukoin vaeltamaan ja ilahduttavat silloin lintuharrastajaa muutoin hyvin vähälukuisen talvilinnuston lisänä. Talvisaikaan sen yksinomaista ravintoa ovat erilaisten puiden ja pensaiden marjat. Niistä se popsii hedelmälihan päinvastoin kuin kaverinsa taviokuurna, jolle kelpaavat vain siemenet. Pääasiassa se käyttää eniten tarjolla olevaa marjapuumme pihlajaa. Huonoina marjavuosina olen lisäksi nähnyt niiden syövän ainakin tuomen, orapihlajan, marja-aronian ja tuhkapensaam marjoja. Samoin ne saattavat käydä katselemassa jopa lintulaudan antimia. Jos marjavuosi on ollut hyvä, tilhet pysähtyvät paikkakunnalle pitkälle talveen. Kevään tullessa ne palailevat pesimämetsiinsä

pohjoiseen. Saattaapa joku myöhäinen pari jäädä pesimään etelämmäkin. Jos marjavuosi on ollut heikko, joutuvat tilhet vaeltamaan aina Keski-Eurooppaan asti ja osa ei palanne synnyinseuduilleen enää koskaan.

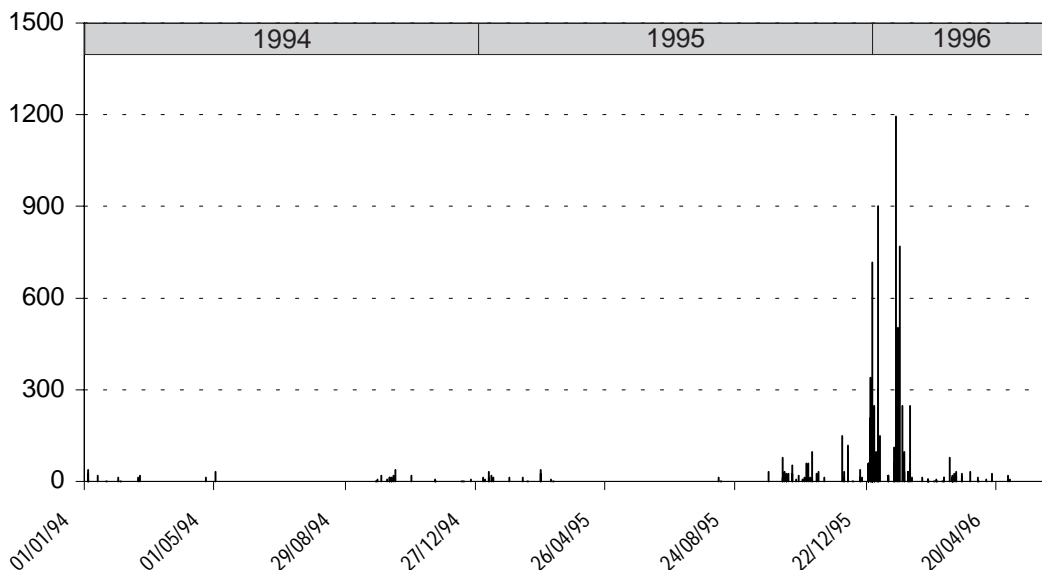
Käytetyt menetelmät

Havaintojen muistiinmerkitsemisen aloitin vuoden 1994 alussa. Havainnointialueina ovat pääasiallisesti olleet Kastellin, Ranta-Kastellin, Knuutilanrannan, Lämsänjärven ja Knuutilankankaan alueet, mutta myös muut Oulun kaupungin alueella tehdyt havainnot on merkitty muistiin. Havainnointi on ollut lähes jokapäiväistä, joten kuukaudet ovat vertailukelpoisia keskenään. Reitti ei ole ollut vakioreitti, vaan alueella on kuljettu satunnaisesti ja ajallisesti vaihtelevia aikoja. Kaikkia Oulun kaupungin alueen hyviä pihlajapaikkoja ei kuitenkaan ole tarkistettu, joten

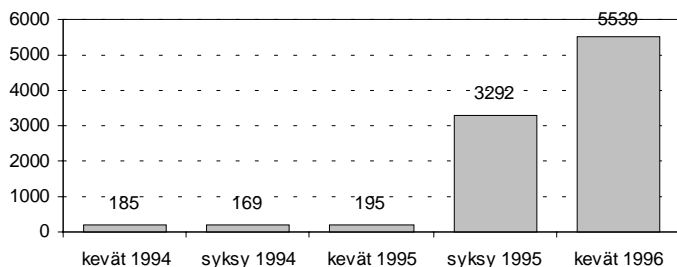
talvien maksimiparvikokoja tuloksista tuskin löytyy. Selvästi muuttolennossa olleet parvet sekä parvien lentosuunta on merkitty muistiin.

Tilhimäärien riippuvuus pihlajanmarjasadosta

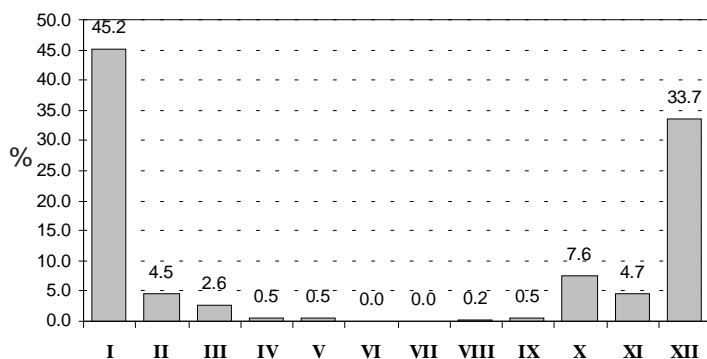
Diagrammiin 1 olen merkinnyt kaikki havaintoni vuoden 1994 alusta kevääseen 1996 asti. Kuvasta on selkeästi nähtävissä eri vuosien väliset selvät erot. Erojen syynä lienee yksinomaan pihlajan erilainen marjasato eikä esimerkiksi tilhen hyppäyksenomainen kannanvaihtelu. Pihlajanmarjasadon suuruudesta antaa käsityksen talvilintulaskentojen yhteydessä muistiinmerkitsemiä havainnot (Oulunsuu 9,6 km). Talvi 93/94: ”14.1.1994, tilhet (22 yks.) söivät koristepensaiden marjoja ja taviokuurnat (2 yks.) söivät lehtikuusten silmuja”. Siten ilmeisesti kukaan talven 93/94 pihlajanmarjasa-

Diagrammi 1. Tiljihavaintoni Oulussa keväästä 1994 kevääseen 1996.

Diagrammi 2. Tilhiä määrä kevät- ja syysjaksosummina.

Diagrammi 3. Tilhimäärien jakautuminen eri kuukausille.

to ei ollut ainakaan kovin runsas, koska pihlajanmarjat olivat lopussa jo tammikuun alkupuoliskolla. Talvelta 94/95 olen merkinnyt muistiin seuraavat havainnot: ”Marjoja alkusyksyllä vähän. Marjoja laskenta-aikaan (7.11.94) ei lainkaan (tilhiä ei yhtään). Talven 95/96 pihlajanmarjasato oli seuraavanlainen. Marjamäärä alkusyksyllä, marjoja hyvin runsaasti.” Syyslaskennan aikaan (3.11.95) marjoja oli vielä runsaasti (tilhiä 101 yks.). Joululaskennan aikoihin (20.1.1996) marjoja oli jo vähän (tilhiä silti vielä 1194 yks.). Uusintalaskennassa (25.2.1996) marjoja ei ollut enää lainkaan (tilhiä 2 yks.). Ilman tilastollista analyysiäkin on selvää, että pihlajanmarjasadon suuruus ja tilhiä määrä korreloivat erittäin merkittävästi keskenään.

Millainen vaikutus sitten talvisella pihlajanmarjasadolla on seuraavan kesän pesimiskannan suuruuteen, onkin jo sitten toinen kysymys. Voisi nimittäin arvella, että heikkona pihlajanmarjatalvena hyvin suuri joukko tilhiä menehtyy ja kesän pesimäkanta on normaalia pienem-

pi. Huonoina marjatalvena tehdyt pidemmät vaellukset saattavat kuitenkin korvata vähäisemmän marjojen määrän eli ”aina niitä marjoja jostain löytyy”.

Yhteensä reilun 2,5 vuoden ajalta havaintoja kertyi n. 9380 yksilöstä ja 158 parvesta. Tilhiä yhteismäärät kevät- ja syysjaksoissa on esitetty diagrammissa 2. Havaintojen jakautuminen eri kuukausien osalle on nähtävissä diagrammista 3. Diagrammista 3 on nähtävissä, että havainnoista suurin osa eli yli 75% (78,9%) on tammi- ja helmikuulta. Tilhimäärän huipun ajoittuminen tammi- ja helmikuulle johtuu siitä, että vielä loka- ja marraskuullakin pesimäalueilla on saatavissa riittävästi ruokaa sekä mahdollisesti

siitä, että ensiksi on tietysti puhdistettava Pohjois-Suomen pihlajat. Osoituksena siitä, että tilhet todellakin saalistavat hyönteisravintoa niin pitkälle syksyyn kuin se on mahdollista, on eräs lokakuinen havaintoni Oulun Kaukovainion metsistä. ”7.10.1994 olen kävelemässä Oulun Kaukovainion pururataa ympäröivissä metsissä, kun kuulen tilhen sirinää. Katselen ympärilläni ja näen yhteensä viiden tilhen pyydystävän jotain lentäviä hyönteisiä aivan kuusten latvojen korkeudelta. Ne lentävät puusta toiseen ja yrittävät napata hyönteisiä suuhun”. Taulukossa 1 on esitelty syksyn ensimmäiset ja kevätien viimeiset havainnot eri vuosilta. Syksyn 1995 havainto (8.8.) saattaa koskea paikalla pesineitä yksilöitä.

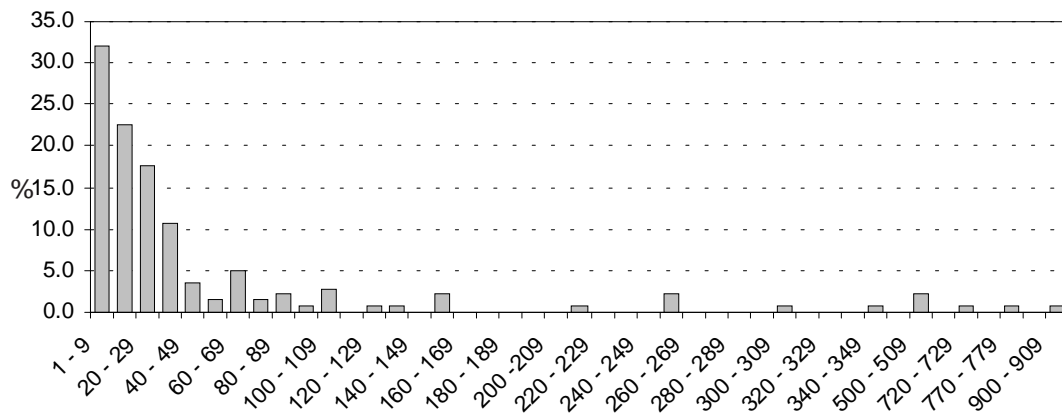
Parvikoko

Yleisin tilhiparven koko sijoittuu luokkaan 1–9 yks. Tällaisia parvia kaikista parvista oli yli 30%. Seuraavassa kokoluokassa (10–19 yks.) parvien määrä on n. 23%, kokoluokassa 20–29 yks. parvien määrä on vielä n. 18% ja kokoluokassa 30–39 yks. n. 10%. Yllättävästi yli 80% parvista on kooltaan alle 40 linnun parvia. Suuret parvet vain jäävät ehkä helpommin muistiin. Diagrammissa 4 on esitetty parvien jakautuminen eri kokoihin luokkiin.

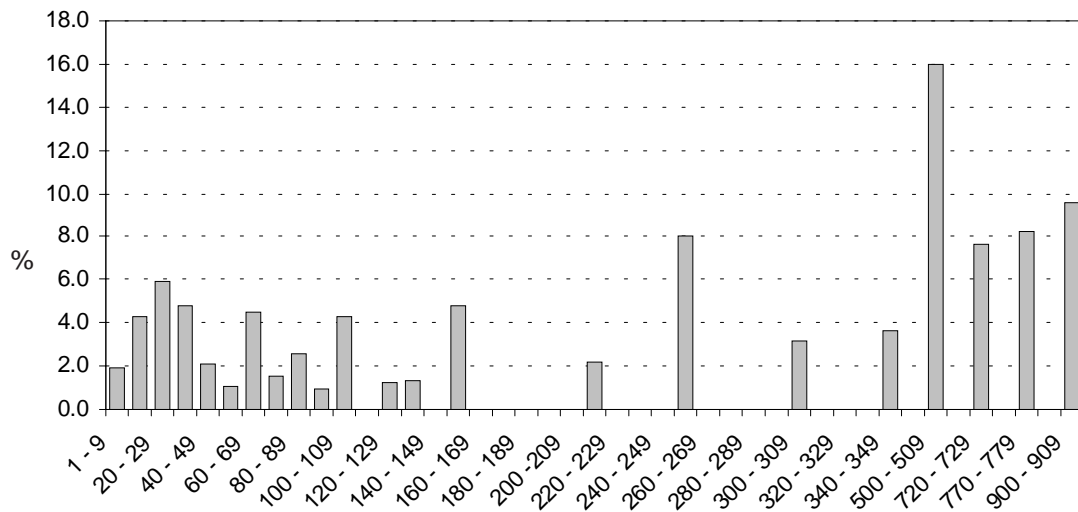
Kun tarkastellaan eri parvikokoluokissa olevien yksilöiden määrää, tilanne on toisenlainen, jopa lähes päinvastainen. Diagrammista 5 voidaan nähdä kuinka yli puolet tilhistä esiintyy parvissa, joiden koko on yli 200 lintua. Toisin sanoen vaikka pieniä parvia onkin paljon, niiden kokonaisuusyksilömäärä jää pienemmäksi tai korkeintaan yhtä suureksi kuin harvojen, mutta runsaslukuisien suurparvien (yli 200 yks.). Suu-

Taulukko 1. Tutkimusajan kevätien viimeiset ja syksyjen ensimmäiset tilhiähavainnot.

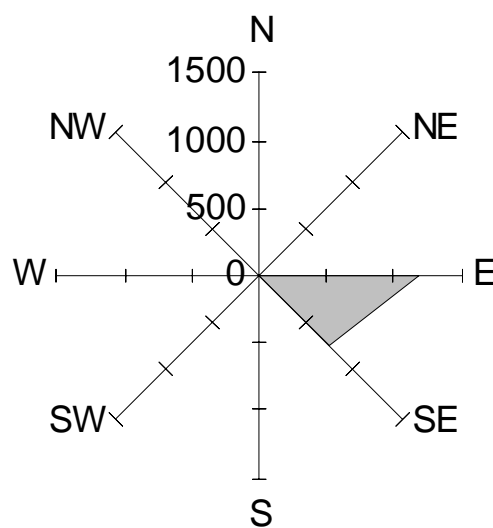
Kevät 1994	02.05.	Kaukovainio, 30 yks.
Kevät 1995	10.03.	Koskela, 1 yks.
Kevät 1996	03.05.	Kastelli, 5 yks.
Syksy 1994	26.09.	Hintta, 1 yks.
Syksy 1995	08.08.	Pilpaselkä, 13 yks.

Diagrammi 4. Tilhiparviin kokojakautuma (9380 yks., 158 parvea).

Diagrammi 5. Tilhiä jakautuminen eri kokoiisiin parviin (9380 yks., 158 parvea).

Diagrammi 6. Tilhiä muuttosuunnat ajalta 24.12.1995-24.1.1996 (11 parvea).

Vaikka yksittäisiä tilhiä ja pieniä parvia näkee usein, valtaosa tilhiyksilöistä havaitaan hyvinä marjalintuvuosina muutamissa kevättalven massaparvissa. © Jari Peltomäki.

rin havainnointiaikana nähty parvi oli n. 900 yksilön suuruinen, mutta parvien koko saattaa nousta jopa useihin tuhansiin.

Muuttosuunnat

Se, mistä tilhet tulevat ja minne ne menevät, selviää, kun merkitsee säännöllisesti ylös näkemänsä tilhiparven lentosuunnan. Itsekään en ole tätä tehnyt järjestelmällisesti, mutta selvimmät tapaukset olen merkinnyt ylös. Tällaisia havaintoja on kertynyt yhteensä 14, joista 13 osuu vuodenvaihteen tietämille. Suunnat on esitetty diagrammissa 6. Merkittävää on suunnan lisäksi muuttoparvien suuruus (kylläkin vain hyvältä marjatalvelta). Havaitsemieni muuttoparvien suuruudet ajalla 24.12.1995–24.1.1996 olivat 15m, 20m, 20m, 20m, 60m, 60m, 70m, 210m, 250m, 340m ja 770m, joten muuttoparven keskimääräinen suuruus oli n.160 yksilöä. Ilmeistä on että siinä vaiheessa kun marjat alkavat loppua, parvikoko on kasva-

nut jo edelläolevan suuruisiin parviin tai sitten matkan varrelta yhä uusia parvia liittyy joukkoon kasvat- taen parven kokoa. Talvella 1995/1996 tilhiparvet näyttivät jatkavan matkaansa kaakkoon Muhoksen suuntaan.

Kirjallisuutta

- Merilä, E. & Ojanen, M. 1978: Talven 1977–78 marjalinnut Oulussa. - *PPLTY jäsentiedote* 2/1978: 33–36.
 Ojanen, M. & Merilä, E. 1977: Talven 1976–77 marjalinnut Oulussa. - *PPLTY jäsentiedote* 1/1977: 10–12.
 Ojanen, M. & Merilä, E. 1979: Talven 1978–79 marjalinnut Oulussa. - *Aureola* 4:88–91.
 Ojanen, M. & Lähdesmäki, P. 1984: Poikkeuksellinen marjalintutalvi 1983/1984 Oulun seudulla. - *Aureola* 9:14–21.
 Ojanen, M. 1987: Talven 1985/1986 marjalinnuista Oulun seudulla. - *Aureola* 12:11–14.

Summary

Teppo Mutanen: Observations of Waxwing (Bombycilla garrulus) flocks in Oulu in 1994–1996.

The author observed the occurrence of waxwing in Oulu from January 1994 to autumn 1996. The number of birds was clearly dependent of the berry production of Rowan (*Sorbus aucuparia*). Nearly 80 % of observations were made in January and February.

The most common flock size was 1–9 and more than 80 % of the flocks consisted of less than 40 birds. Over 50 % of the individuals were observed in flocks of >200 birds, however. In other words, the majority of flocks were small, but most of the birds were seen in few big flocks.

The size of flocks seen on migration was on the average 160 individuals.

Kirjoittaja osoite:
 Tuposlammentie 13, 91910 Tupos

PUOLISUKELTAJASORSIEN TUNNISTAMINEN

Jari Peltomäki & Harri Taavetti

Suomessa pesii säännöllisesti seitsemän puolisukeltajasorsalajia (*Anas*): haapana, sinisorsa, jousisorsa, lapasorsa, tavi ja heinätaavi sekä harmaasorsa. Keväällä sorsien määrittäminen on helppoa, sillä naaraat ovat yleensä helposti tunnistettavien juhlapukuisten koiraiden seurassa. Kaikki sorsalinnut käyvät kesällä läpi täydellisen sulkasadon. Tällöin koreat sorsakoiraat luopuvat juhlapuvustaan ja vaihtavat naarasta muistuttavaan peruspukuun eli ns. eklipsipukuun. Tämän takia sorsien määrittäminen loppukesällä ja syksyllä on etenkin nopeissa tilanteissa vaikeaa. Kuitenkin jokaisella lajilla on joukko lajityypillisiä piirteitä, joiden perusteella määrittäminen onnistuu ainakin pienen harjoittelun jälkeen varsin helposti.

Ensinnäkin: puolisukeltaja vai joku muu? Erotuksena sukeltajasorsiin puolisukeltaajilla on solakka ruumis, melko pitkä kaula sekä pitkät ja terävät siivet. Sukeltajasorsat ovat raskastekoisempia ja töpäkempiä ja siivet ovat leveämmät. *Anas*-lajeilla on lisäksi puolisukeltaajille tyypillinen jyrkkäräinen ja värikäs siipipeili siiven takareunassa. Lentotyylillä on yleensä puolelta toiselle heittelevää, kun taas sukeltajasorsat etenevät määrätietoisesti suoraan.

Harvinainen harmaasorsa

Harmaasorsa (*Anas strepera*) on harvinaisin Suomessa pesivistä puolisukeltaajista. Suurin osa maamme pienestä harmaasorsakannasta pesii etelä- ja länsirannikon edustan saarilla. Lisäksi muutamia pareja pesii Liminganlahden - Hailuodon alueella. Laji on Suomessa varsin uusi tulokas, ja se on levittäytynyt tänne Kaakkois-Euroopasta. Harmaasorsa

on rehevien merenlahtien ja järvien laji, ja sen tapaakin useimmin juuri rehevissä, matalissa vesissä rannikon tuntumassa. Monesti harmaasorsat liikkuvat pareittain. Lajin syysmuutto Länsi-Eurooppaan tapahtuu elo- lokakuussa.

Harmaasorsa on sinisorsaa pienempi ja solakampi *Anas*. Nokka on aika kapea ja hento.

Nokan väri on lajityypillinen: nokanpielet eli ylä- ja alanokan leikkauspinnat ovat jyrkkäräjäisesti kellanoranssit. Muuten nokka on musta tai tumman lyijynharmaa. Harmaasorsa on läheistä sukua sinisorsalle, joten joissakin puvuissa etenkin uivia lintuja on vaikea erottaa toisistaan, mikäli kokoa ei pääse arvioimaan. Tällöin nokan väri ja muoto ovat hyviä tuntomerkkejä.

Harmaasorsan jalat ovat sinisorsan oransseja jalkoja keltaisemmat.

Juhlapukuinen harmaasorsakoiras on muita sorsakoiraita vaatimattoman näköinen, siksi esittelemme lyhyesti myös juhlapuvun. Harmaasorsalta puuttuvat muille puolisukeltaajille tyypilliset kirkkaat värit kokonaan. Silmiinpistävin piirre onkin sen pikimusta peräpää. Muuten puku on melko yksivärisen harmaa, etenkin kupeet ovat tuhkanharmaat. Pään ja kaulan pohjaväri vaihtelee harmaasta harmaanruskeaan, ja tiheä tumma viirutus saa harmaasorsakoiraan muistuttamaan puvultaan muiden sorsien naaraita. Siipipeili on valkoinen, sisäosastaan musta. Siivellä on myös selvä kastanjanruskea alue. Nokka on kokonaan tumman lyijynharmaa, joka etäämpää

Kuva 1. Juhlapukuinen harmaasorsakoiras on vaatimattoman näköinen. Sen näkyvin tuntomerkki on kokonaan musta alaperä. Huomaa lisäksi tasaisen harmaa höyhenpuku ja kokomusta nokka.

© Jari Peltomäki, Englanti, helmikuu 1999.

Male Gadwall in summer plumage. Note black vent and bill as well as the overall grey plumage.

Kuva 2. Loppukesällä koirasorsat eivät juuri poikkea naaraista höyhenpuvun perusteella, sillä ne ovat peruspuvussa (eklipsipuku). Kuvassa harmaasorsakoiras. Huomaa lajityypillinen valkoinen laikku siivellä. © Jari Peltomäki, Englanti, elokuu 1997.

Male Gadwall in eclipse plumage resembles a female. Note the white speculum.

Kuva 3. Harmaasorsanaaras muistuttaa sinisorsaa, mutta on tätä hieman pienempi ja hoi-
kempi muodoltaan. Lajityypillisesti sen nokan harja on tumma ja nokan sivut ovat terävä-
rajaisesti kellanoranssit. © Jari Peltomäki, Englanti, helmikuu 1999.

Female Gadwall bears some similarity to a female mallard, but is smaller and slimmer. Dark culmen and sides of the bill yellow orange.

näyttää mustalta. Koiras saa perus-
pukunsa jo kesäkuussa ja muuttuu
hyvin naarasmaiseksi. Myös nokan-
pielet vaalenevat kellanoranssiksi,
kuten naaraalla.

Naaraan ja peruspukuisen koiraan
tärkeimmät tuntomerkit ovat *valkoi-
set siiven alapinnat ja laaja valkoi-
nen vatsalaikku*. Ne säilyvät kaikis-
sa puvuissa ja ovat siis aina käyttö-
kelpoinen määrittäjäperuste. Haapana
on harmaasorsan lisäksi ainoa *Anas*,
jolla on valkoinen vatsa. Haapanan
siipien alapinnat ovat kuitenkin tum-
mat. Muuten harmaasorsan puvun

väritys on melkoisesti sinisorsan
kaltainen, eli pohjaväri on kellanrus-
kea ja ruumis on päättä, kaulaa ja
vatsalaikku lukuunottamatta kaut-
taaltaan mustien nuolikuvioiden kir-
joma. Otsa, päälaki ja silmäjuova
erottuvat muuta päätä tummempina.

Siipipeili on vaatimaton, lähellä
ruumista sijaitseva ja väriltään val-
koinen. Lähempää voi havaita, että
se rajautuu jyrkästi mustiin isoihin
peitinhöyheniin. Joidenkin nuorten
naaraiden siipipeili voi olla vaalean-
harmaa, ja joskus se voi puuttua lä-
hes kokonaan. Kesällä sulkien olles-

sa kuluneita myös vanhan naaraan
siipipeili voi olla hyvin huomaama-
ton. Koiraan siipipeili on laajempi ja
erityisesti juhlapuvusta jäljelle jää-
neet laajat, mustat ja kastanjanväri-
set laikut siiven peitinhöyhenissä
erottavat sen naaraista ja nuorista
linnuista. Tosin ne erottuvat vasta
linnun ollessa lähellä.

Tiivistetysti voidaan siis sanoa,
että lentävä puolikuskelkaja, jolla on
valkoinen vatsa, valkoiset siiven ala-
pinnat ja valkoiset pienet siipipeilit,
on harmaasorsa. Ole myös tarkkana,
jos havaitset sorsia, jotka selvästi

liikkuvat pariskuntana. Tyypillinen harmaasorsahavainto koskee nimenomaan muista sorsista erillään liikkuvaa pariskuntaa. Toki ne liittyvät myös muiden puolisuokeltajien sekaparviin.

Sinisorsa on “perussorsa”

Sini- eli heinäSORSA (*Anas platyrhynchos*) on yleisin sorsamme. Sitä pidetäänkin osaltaan talvisin kaupunkeihin jäävien “pullasorsien” ansios- ta eräänlaisena “perussorsana”. Se pesii runsaslukuisena koko maassa levinneisyyden painopisteen ollessa kuitenkin eteläisessä Suomessa. Lapissa se on suhteellisen vähälukui- nen. Sinisorsa pesii niin järvillä kuin merenlahdillakin, joskus jopa kau- punkien keskustojen puistoissa ja rakennusten katoillakin. Nämä “ci- tylinnut” voivat olla hyvinkin kesy- jä, kun “normaalit” sinisorsat ovat pesimäalueillaan arkoja ja varovai- sia.

Sinisorsa siis talvehtii säännölli-

sesti lähinnä maan eteläosissa kau- pungeissa ja muissa asutuskeskuk- sissa, missä on sulaa vettä. Silloin ne ovat täysin ihmisruokinnan varas- sa. Ne voivat myös talvehtia luon- nonvaraisessa sulassa, kunhan se vain on tarpeeksi matala ravinnon- saannin turvaamiseksi.

Sinisorsa on kookkain ja raskas- tekoinen puolisuokeltaja. Siivet ovat leveät ja pitkät. Lentotyylillä on melko raskas ja siivistä kuuluu lajityy- pillinen vihellys. Nokka on melko kookas ja leveä, ei kuitenkaan lähes- kään lapasorsan luokkaa. Koiraan nokka on väriltään vihertävän keltai- nen (kaikissa puvuissa) ja naaraalla oranssin ja mustan kirjava. Naaraal- la nokan kuviot vaihtelevat suures- ti, mutta mustan ja oranssin raja ei ole koskaan jyrkkä ja suora kuten harmaasorsalla. Joskus oranssi sävy voi puuttua kokonaan. Jalat ovat kirkkaan oranssinpunaiset. Saman- väriset jalat on vain lapasorsalla.

Kaikissa puvuissa sinisorsan par- haat tuntomerkit ovat *valkoiset sii-*

pien alapinnat ja laajat, tummansi- nisenä loistavat, valkoreunuksiset siipipeilit. Vatsa on kauttaaltaan muun ruumiin värinen. Pyrstön reunasulat ovat vaaleat.

Kaikissa vanhojen lintujen pu- vuissa voimakkaat mustat U-kuviot ovat tyypillisiä. Puvun pohjaväri on vaalean kellertävänruskea. Syys- kuusta lähtien naaras sulkii kauniin kanelinsävyiseen pukuun. Tumma silmäjuova, otsa ja päälaki ovat melko näkyviä piirteitä. Nuoret linnut muistuttavat naarasta.

Peruspukuisen koiraan tunnistaa helpoimmin vihertävänkeltaisesta nokasta. Kupu on voimakkaamman punaruskean sävyinen kuin naaraal- la. Sinisorsakoiraat alkavat vähitel- len sulkia takaisin juhlapukuun jo elokuussa, joten syksyllä saattaa havaita hyvinkin vaihtelevan näköi- siä lintuja, loppusyksystä jo täysin juhlapukuun sulkineita yksilöitä.

Sinisorsan tuntomerkit muuta- malla sanalla: suurin ja rotevin *Anas*. Suurehko nokka koiraalla vi-

Kuva 4. Sinisorsanaaraan näkyvin tuntomerkki on valkoisten juovien rajaama sininen siipipeili. Huomaa lisäksi laajasti valkoiset pyrstön reunat, melko selvät päänkuviot, suhteellisen tumma vatsa ja selvästi kaksivärinen nokka. © Jari Peltomäki, Englanti, elokuu 1997.

The most conspicuous feature of the female Mallard is the blue speculum with white linings. Note also broadly white tail edges, rather prominent head markings, whitish belly and clearly two-coloured bill.

Kuva 5. Lapasorsa on suuren nokkansa ansiosta etupainoisen näköinen niin uudessa kuin lennossakin. Puvultaan se muistuttaa sinisorsaa, mutta sen pyrstön reunat eivät ole yhtä selvästi valkoiset ja päänkuviotkin ovat usein heikommät. © Jari Peltomäki, Cape May, USA, marraskuu 1998.

Due to its large bill, the Shoveler looks front-loaded both when swimming and when flying. The plumage resembles that of a mallard, but the tail has less white and head markings less distinctive.

hertävänkeltainen, naaraalla mustan ja oranssin kirjava. Jalat oranssinpunaiset. Siipipeilit loistavan tumman-siniset, valkoreunuksiset, siiven alapinta valkoinen, vatsa muun ruumiin värinen.

Etupainoinen lapasorsa

Lapasorsa (*Anas clypeata*) pesii harvalukuisena Etelä- ja Keski-Suomessa. Erikoisen ravinnonhankintatapsansa vuoksi se suosii vain rehevimpää ja matalimpää järviä ja merenlahtia. Tämän vuoksi se on esim. Liminganlahdella runsaslukuisin pesivä *Anas*-laji. Syysmuutto tapahtuu aikaisin, elo–syyskuussa. Varsinkin koiraat muuttavat heti siipien kasvettua sulkasadon jälkeen.

Lapasorsa ei jätä missään puvussa juuri erehtymisen mahdollisuutta. Se erottuu muista puolisukeltaajista kauas jo pelkän muotonsa perusteella. Nimensä mukaisesti sillä on suhteettoman suuri latuskanokka, joka on kärjestä kaksi kertaa tyveä

leveämpi ”lättänä”. Se antaa lapasorsalle hullunkurisen ”akuankkamaisen” ilmeen. Sekä uudessa, että lennossa nokka osoittaa alaviistoon, ikäänkuin se ei jaksaisi kantaa nokkaansa. Väriltään nokka on mustan ja oranssin kirjava. Suuri nokka tekee lapasorsasta myös hyvin etupainoisen näköisen. Lennossa siivet ovat ruumiin takaosassa, mikä vielä korostaa omalaatuista siluettia.

Lapasorsan pukutuntomerkit ovat siipipeiliä ja siipien yläpintaa lukuunottamatta varsin sinisorsamaiset: *valkoinen siiven alapinta, muun ruumiin värinen vatsa ja oranssinpunaiset jalat*. Puvun pohjaväri on yleensä lämpimän kanelin sävyinen. Joskus voi tosin nähdä varsin haaleansävyisiä yksilöitä. Koiraat ovat yleensä punertavammansävyisiä. Mustat nuolikuviot ovat voimakkaita. *Yläpuolelta siiven etureuna on vaalean harmahtavansininen, koiralla jopa vaaleansininen*. Siipipeili on vihertävänhohtoinen ilman vaa-

leaa takareunusta. Siipipeilin etureunassa on ulospäin levenevä valkoinen juova. Naaraalla vihreän sävy on haaleampi.

Syksyllä nuoret linnut muistuttavat varsin paljon vanhoja, peruspuukuisia yksilöitä. Nuorella koiralla siiven etureuna on kirkkaamman sininen ja siipipeili on loisteisempi, kuin naaraalla. Nuoren naaraan siiven etureuna on kaikkein tummin, tuskin lainkaan sinertäväsävyinen. Siipipeilin loisteisuus puuttuu lähes kokonaan, ja peilin etureunan valkea juova on hyvin ohut.

Lapasorsa pähkinänkuoressa: suuren latuskanokkansa vuoksi aivan omalaatuinen: hyvin etupainoisen muotoinen. Sekä lennossa että uudessa nokka ”roikkuu” alaviistossa. Lennossa siivet ruumiin takaosassa. Siipien alapinta valkoinen, yläpinnan etuosa vaalean sinertävä, siipipeili vihertävänloisteinen. Vatsa muun ruumiin värinen.

Kuva 6. Haapananaaraan pyöreä pää on tasaisesti kuvioitu mustilla täplillä, harmaan nokan kärki on musta, kyljet ovat punaruskeat ja vatsa on selvästi valkoinen. © Jari Peltomäki, Skotlanti, helmikuu 2000.
The round head of the Wigeon is black-dotted, the tip of the grey bill is black, flanks reddish brown and belly clearly white.

Haapana on pyöreäpäinen

Haapana (*Anas penelope*) pesii yleisenä etenkin Pohjois-Suomessa. Etelässä se on harvalukuisempi, mutta on sielläkin yleistymään päin. Se pesii niin soilla, karuilla järvillä kuin rehevillä lintuvesilläkin. Muuttoaikoina haapanoita näkee suurinakin parvina merenlahdilla ja järvillä. Usein ne myös laiduntavat rantaniityillä. Muuttoparvet lentävät pitkinä nauhoina. Syysmuutto tapahtuu myöhään ja huipentuu syyskuussa. Yksittäisiä lintuja näkee vielä loka-marraskuussa. Onpa muutama yksilö talvehtinutkin maassamme ”pullasorsaruokinoilla”.

Haapanan muoto ja olemus on muista *Anas*-lajeista selvästi poikkeava ja sen voi havaita jo kauas. Nokka on suvun lyhin, väriltään lyijynharmaa ja mustakärkinen. Pää on silmiinpistävän pyöreä ja otsa on aina jyrkkä. Lyhyt kaula korostaa vielä pyöreäpäistä olemusta. Len-

nossa näkyvät pitkät ja terävät siivet sekä verraten pitkä ja terävä pyrstö. Esimerkiksi sinisorsasta haapana erottuu selvästi pyöreämpänä ja ”kompaktimpana”.

Myös väritykseltään haapana poikkeaa muista puolisuokeltajista. Se on kaikissa puvuissa vaihtelevassa määrin lämpimän punaruskea. Jotkut yksilöt tosin voivat olla hyvin harmaansävyisiä. Haapanalta siis puuttuu muille *Anaksille* tyypillinen hiekanruskehtava pohjaväri mustalla kirjailulla, joten siitä saa verraten yksivärisen vaikutelman. Vanhat peruspukuiset koiraat voivat olla kauniin värikkäitä, syvän viininpuhertavia. Vanhoilla koirailta on lisäksi siiven yläpinnalla laaja, soikiomainen ja hyvin erottuva valkea laikku, joka säilyy myös peruspuvussa. Tällaista laikkuja ei muilla *Anaksilla* ole. Nuorelta koiraalta laikku puuttuu. Naarailla on laikun tilalla vaaleita höyhenkärkiä, jotka muodostavat jonkinlaisen siipijuo-

van tai -lautuman. Tämä erottaa vanhat naaraat nuorista linnuista.

Lennessa paras haapanan värituntemerkki on kuitenkin yhdistelmä jyrkkärajaisesti liidunvalkea vatsa - tummanharmaat siiven alapinnat. Yhdistelmä pätee kaikkiin pukuihin ja erottaa haapanan kaikista muista sorsalajeista. Tämä yhdistettynä tyyppilliseen muotoon tekee haapanan tunnistamisesta suhteellisen helppoa. Muista kuitenkin, että harmaasorsalla on myös valkea vatsa, mutta sillä myös siiven alapinnat ovat valkoiset.

Haapanan siipipeili on vaatimattoman värinen. Koiralla sen etuosa on vihreäloisteinen ja takaosa musta. Naaraalla vihertävä sävy on hyvin heikko tai puuttuu, joten siipipeili on käytännössä yksivärisen musta. Aivan siiven tyvellä siipipeilissä on muutaman kynänsulan muodostama valkea laikku. Vain harmaasorsalla on samantapainen siipipeili.

Siis lyhyesti: haapana on muodol-

Kuva 7. Jouhisorsa on pitkä- ja kapeakaulaisen näköinen. Lisäksi sen pää on tasavärinen, nokka on selvästi kaksivärisen harmaanmusta ja pyrstön reunasulista puuttuu valkoinen. © Jari Peltomäki, Tokio Japani, lokakuu 1997.

Pintail has a long and slender neck. The head is evenly coloured, bill grey and black, and tail lacks white.

taan pyöreäpäinen, jyrkkäotsainen, lyhytnokkainen ja -kaulainen *Anas*. Lennossa sillä on pitkät, kapeat siivet ja pitkäkö terävä pyrstö. Väriykseltään haapana on muita *Anas*-sua yksivärisempi, sävyltään harmaanruskeasta jopa viininpunertavaan. Lajilla on aina valkoinen vatsa ja harmaat siiven alapinnat. Koiraalla on siiven päällä suuri valkoinen laikku.

Jouhisorsa on ”veivikaula”

Jouhisorsa (*Anas acuta*) pesii koko maassa, mutta runsaimpana Pohjois-Suomessa. Pesimäympäristöksi kelpaavat rehevät järvet, avoimet suot, merenlahdet ja saariston luodot. Ensimmäiset syysmuuttajat voidaan nähdä jo heinäkuun lopulla, mutta muuton huippu ajoittuu elokuun loppuun ja syyskuulle.

Jouhisorsa on muodoltaan hyvin pitkä ja hoikka puolisukeltaja. Pitkä ja ohut kaula voi toisinaan antaa jouhisorsalle jopa hanhimaisen siluetin. Suhteellisen pieni pää on kauniin

luisuotsainen. Pitkänomainen ja solakka ruumis sekä pitkä pyrstö ovat myös tunnusomaisia piirteitä. Siivet ovat pituuteensa nähden erittäin kapeat ja nokkakin on pitkä ja notko-harjainen. Nokan harja on kapealti musta ja nokanpielet ovat siniharmaat. Jalat ovat tummanharmaat. Kaikenkaikkiaan jouhisorsan olemuksessa on eleganttia siroutta. Joskus jouhisorsaa on osuvasti sanottu myös ”sorsien vinttikoiraksi”.

Jouhisorsan yleisväritys on haalean harmaanruskea ilman lämpimiä sävyjä, ja se on muita puolisukelta-ja vaaleampi. Pää on heikkokuvioinen, usein kanelinsävyinen. Höyhenpuvun kuviointi on varsinkin koiraalla heikkoa, mutta naaraan kuviointi on karkeampaa. Nuoret linnut muistuttavat suuresti naarasta.

Lentävän jouhisorsan parhaita tuntomerkkejä muodon lisäksi ovat *kyynärsiiven valkoinen takareuna* ja sen yläpuolella oleva tumma siipipeili, joka koiraalla on heikosti pronssinvihreän tai kanelinsävyn

loisteinen. Naaraalla loiste puuttuu. Lisäksi naaraan peilin yläosassa on ohut vaalea juova, joka koiraalla on kanelinsävyinen ja heikommin erotuttava. Siiven etureuna on yksivärisen harmahtava. Siipien alapinnat ovat tunnusomaiset: siiven keskimmäiset ja pienet alapeitinhöyhenet ovat siipisulkia tummemmat, joten siivelle muodostuu tummia pitkittäisraitoja. Varsinkin siiven etureuna näkyy laajalti tummana. Yleissävy siipien alapinnalla on varsin tumma.

Jouhisorsan vatsa ei ole kontrastikkaan vaalea, mikä erottaa sen haapanasta ja harmaasorsasta.

Tiivistetysti esitettynä jouhisorsa on siro, pitkäkaulainen, -siipinen ja -pyrstöinen *Anas*. Sävyltään se on muita puolisukelta-ja vaaleampi ja harmaampi. Kyynärsiiven valkea takareuna on tunnusomainen. Alasiiven etureuna tumma, siiven keskellä myös tumma pitkittäisjuova. Kapea nokka on siniharmaa ja nokan harja on musta. Jalat ovat tummanharmaat.

Tavi on pieni ja vikkellä

Tavi (*Anas crecca*) on pienin sorsamme. Sen arvioidaan kilpailevan Suomen runsaimman puolisukeltajan tittelistä sinisorsan kanssa. Tyyppisimmillään se pesii metsässä pienten lampareiden äärellä, joskus jopa pelkkien tulvalammikoiden tuntumassa, mutta viihtyy myös suuremmillakin sisävesillä ja merenlahdilla. Se viihtyy paljolti kasvillisuuden, saraikon tms. suojassa. Tavin syysmuuttokausi on hyvin pitkä, heinäkuulta marraskuulle. Tämä sisältää myös koiraiden ns. sulkasatomuuton ravinnerikkaille järville. Tavit kerääntyvät muuttoaikoina usein suuriksi parviksi.

Jo sorsalinnun pienestä koosta voi helposti havaita, että kyseessä on joko tavi tai heinätavi. Heinätavi on

tavia vain hiukan kookkaampi, ja kokoeroa on maastossa miltei mahdollon arvioida. Tavin siivet ovat kapeat ja terävät. Lento on hyvin nopeaa ja heittelevää, ja tämän vuoksi matalalla viilettävä taviparvi voi muistuttaa jopa kahlaajaparvea. Tavin nokka on verraten pitkä, kapea ja notkoharjainen, väriltään tumma ja oranssireunainen. Jalat ovat tummat.

Lentävän tavin paras tuntomerkki on *voimakkaan metallinvihreän loisteinen siipipeili* kyynärsulkien tyvellä, joka rajautuu jyrkästi mustiin uloimpiin kyynärsulkiin. Koiraalla siipipeilin etureunassa on *valkoinen, kolmiomainen juova*, joka naaraalla on ohuempi. Naaraan kyynärsiiven takareunan valkea juova on leveämpi kuin koiraalla. Koiraan *yläsiiven etuosa on yksivärisen*

hiirenharmaa, kun se naaraalla on tumman harmaanruskea (vrt. heinätavi). Siiven alapinnan väri on kolmiosainen: siiven etuaitte on kapeasti tumma, keskellä on vaaleampi alue ja siipisulat ovat harmaat.

Uivan tavin hyvä tuntomerkki on *valkoinen pitkittäisjuova pyrstön tyvellä*. Muuten yleisyys on tumman harmaanruskea. Höyhenpuvun vaikeasti kuvattavat *Anas*-kuviot muistuttavat muiden puolisukeltaajien vastaavia. Pää on melko yksivärisen harmaanruskea ilman voimakkaampia kuvioita.

Tavi on siis pieni, harmaanruskea *Anas*, jonka erottaa heinätavista mm. tummemman siiven yläpinnan, yksivärisemmän pään, oranssireunaisen nokan ja pyrstön tyven vaalean juovan perusteella. Siipipeili on voimakkaan vihreänloisteinen. Mui-

Kuva 8. Tavin vihreän siipipeilin etureunassa on leveä valkoinen juova, joka muodostuu isojen peitinhöyhenien kärjistä. Huomaa lisäksi pienikokoinen nokka ja heinätaviin verrattuna heikot päänkuviot. © Jari Peltomäki, Englanti, helmikuu 1998.

The front edge of the speculum of the Teal has a broad white lining formed by the white tips of the greater coverts. Bill is small and head markings weak.

Kuva 9. Heinätavinaaras muistuttaa melkoisesti tavia. Sen höyhenpuku on "suomuisemmin" kuvioitu, päänkuviot ovat voimakkaammat ja nokka on selvästi kookkaampi. © Jari Peltomäki, Englanti, helmikuu 1999.

Female Garganey resembles teal. Its plumage is more "scaly", head markings are stronger and bill larger.

hin sorsalajeihin heinätavia lukuunottamatta sitä kokonsa puolesta tuskin sekoittaa, ainakaan lähietäisyydeltä.

Heinätavi on rehevien lintuvesien laji

Heinätavi (*Anas querquedula*) on varsin harvalukuinen pesijä maassamme ja löytyy vain rehevimmiltä lintuvesiltä. Kannan painopiste on eteläisessä Suomessa. Koiraiden syysmuutto tapahtuu jo heinä-elokuussa, naaraat ja nuoret muuttavat elo-syyskuulla. Heinätavi on pitkänmatkanmuuttaja ja talvehtimisalueet sijaitsevat Afrikassa, pääosin Saharan eteläpuolella.

Heinätavi on toiseksi pienin sorsamme ja kokonsa puolesta sekoitettavissa vain taviin. Heinätavin nokka on pitempi ja kookkaampi kuin tavilla ja nokan harja on suurempi. Lisäksi nokasta puuttuvat oranssit reunukset. Lennossa heinätavi vaikuttaa hiukan kookkaamalta ja pitkäkaulaisemmalta kuin tavi ja lento on suoraviivaisempaa.

Yleisväritykseltään *heinätavi on tavia vaaleampi*. Etenkin lennossa

koiraan *yläsiiven etuosa loistaa vaalean harmaansinisenä*. Naaraalla sinertävä sävy ei ole niin voimakas, mutta siipi näyttää aina tavia vaaleammalta. Myös käsihiiven tyviosa on heinätavilla vaaleampi kuin tavilla.

Heinätavikoiraan siipipeili on *vaaleanvihreän loisteinen*, nuorella ja naaraalla *loiste puuttuu* ja siipipeili on likaisen harmaanruskea. Siipipeiliä reunustavat valkeat juovat, joista yleensä siiven takareunassa oleva on etummaista leveämpi, mikä on pieni ero taviin.

Siipien alapinta on myös tunnusomainen. Siiven etureuna on hyvin tumma (tummempi kuin tavilla) ja se rajautuu jyrkästi valkoiseen keskiosaansa, ja siipisulat ovat harmaat. Tämä tekee siiven alapinnan kontrastikkaan kolmiväriseksi.

Siipien lisäksi hyviä heinätavin tuntomerkkejä ovat *nokan tyvellä oleva vaalea täplä, voimakas vaalea silmäkulmanjuova ja tumma silmäjuova*. Lisäksi poskella on tumma ja vaalea pitkittäisjuova. Nämä yhdessä tekevät heinätavin päästä hyvin juovikkaan.

Kirjallisuus

Delin, Håkan & Svensson, Lars : Euroopan linnut valokuvina. WEILIN & GÖÖS, 1992.

Jonsson, Lars: Euroopan linnut. Tammi, 1995.

Laine, Lasse J.: Suomalainen lintuopas. Helsinki Media, 1996.

Lokki, Juhani & Palmgren, Jörgen: Suomen ja pohjolan linnut. WSOY, 1989.

Salminen, Aarno: Suomen sorsalinnut. Lintutieto Oy, 1983.

Summary

Jari Peltomäki and Harri Taavetti: *The identification of the Finnish Anas species.*

The article describes the plumages of all seven *Anas* species breeding in Finland (*Anas strepera*, *Anas platyrhynchos*, *Anas clypeata*, *Anas penelope*, *Anas acuta*, *Anas crecca* and *Anas querquedula*). The main focus is on identification of females. The distribution, breeding habitats and the timing of autumn migration of the species is also discussed briefly.

Kirjoittajien osoite: Finnature, PL 42, 91901 LIMINKA

***Kaikissa
kukka-asioissa***

Kukkakauppa Kanerwa

Asemakatu 10. Puh 311 3131, 311 3120
Avoinna: ark.8-19, la 8-18, su 9-18

PREERIANAUROLOKKI *LARUS PIPIXCAN* OULUN RUSKON KAATOPAIKALLA 31.5.1997

Pekka Saikko

Kiinnostukseni idänselkälökeihin (*Larus fuscus heuglini*) oli herännyt muutamaa päivää aikaisemmin, kun olin käynyt bongaamassa Ruskon kaatopaikalla mahdollisia cachinnans-tyypisiä lokkeja. Linnut määritettiin yhteistuumin 2kv-idänselkälökeiksi. Silloin aikaa oli ollut niukalti näiden oudon näköisten lökkikummaisten opiskeluun ja piirtämiseen, joten olin lauantaiaamuna (31.5.) kaatopaikalla heti kun se avattiin. Aamu oli hyvä, muutama 2kv-heuglini oli ikuistettu paperille ja isolokkikin oli näkynyt. Kymmenen jälkeen olin jo lähdössä takaisin Liminkaan päin, kun päätin vielä vilkaista biojätekentän naurulokkiparven läpi. Selasin ridejä, kunnes kiikarin kuvaan ilmestyi vieraan näköinen lokki. Ensimmäinen kiinnittyi pään mustaan huppuun ja paksuihin, valkoisiin silmäluomiin, jotka suorastaan loistivat päästä. Aluksi mieleen tuli mustanmerenlokki, mutta lintu oli ridiä aavistuksen pienempi, selkäpuoli oli selvästi tummemman harmaa, rinnassa oli kaunis vaaleanpunainen sävy, nokka oli tummanpunainen ja kärjessä tumma rengas sekä jalat oli tummat... Sydän alkoi jyskyttää kiiuvaammin. Mikä tämä sitten on?

Linnut lepäilivät kentällä, kävivät välillä syömässä biojätekasvilla ja lentelivät hermostuneesti parhaista makupaloista rähisten. "Tumma muukalainen" oli niin lähellä, että putkella oli vaikea seurata sitä lennossa, mutta maassa sitä sai mäsäillä ruudun täydeltä noin 30 metrin päästä. Linnun lentotavassa oli jotain pikkulokkimaista sen lepattaessa ridien mukana. Siiven kärjessä oli paljon valkoista, minkä keskellä oli musta kuvio. Havaintopaikasta-

ni oli melko kapea näkökenttä biojäteauomojen väliin, ja lökkien noustessa lentoon ne hävisivät lähimpään risukasojen taakse. Odottelin hetken, mutta kun lintua ei näkynyt, menin autolle ja kaivoin kirjan repustani. Hämmennystä aiheutti se, että Jonssonin Euroopan Linnuissa nokisiipi- ja preerianaurulokki olivat kuvattuna vain talvipukuisina. Lisäksi preerianaurulokille oli maalattu siivenkärkeen paljon enemmän mustaa kuin edessäni olevalla linnulla oli. Kuitenkaan tuntomerkit eivät sopineet mihinkään muuhun lajiin kuin PREERIANAUROLOKKIIN!! Sydän löi tuhatta ja sataa. Olin aina haaveillut suomenpinnan löytämisestä. Pitkillä Lågskärin jaksoilla olin uneksinut lukemattomia kertoja milloin mistäkin megararista, mutta tämä tuli kyllä täydellisenä yllätyksenä.

Hermostuneena yritin soittaa Peltsille varmistaakseni tuntomerkkejä ja saadakseni tietoa eteenpäin. Vastaaja oli päällä, sama kävi Taa- vetin Harrin ja Pirkka Aallon kanssa. Miksi juuri nyt? "Siirtolaisena" en tuntenut juurikaan muita oululaisia orneja. Selasin epätoivoisena bongariluetteloa ja löysin Pursiaisen Jounin numeron. Vihdoinkin joku vastasi. Jouni ei kuulostanut iloiselta kertoessani löydöstäni, sillä hän oli Joensuussa. Onneksi hän lupasi soittaa tietoa eteenpäin. Soitin vielä Visalle (Rauste), jonka tiesin olevan Oulun seudulla pohjustelemassa vuorokauden Suomenennätysyritystä. Visa oli Tavossa ja lähti samantien Oulua kohti. Soittelun vuoksi en ollut nähnyt lintua vähään aikaan, mutta onneksi se löytyi nopeasti ridiparvesta biojätekentältä. Pian paikalle saapui Toni Eskelin.

Katselin lintua hetken Tonin kanssa ja laitoin hälytyksen piippariin. Jonkin ajan kuluttua aloin ihmetellä, kun hälyä ei kuulunut. Soitin uudestaan kaukohakukeskukseen - josta kerrottiin, että viestini oli häipynyt taivaan tuuliin, kun virkailija oli vahingossa painanut väärä nappulaa viestiä lähetettäessä. Tämäkin vielä! Sanelin viestin uudestaan, ja tällä kertaa se onnistui. Puhelin alkoi soida - onniteltiin hienosta havainnosta, epäiltiin ja kyseltiin kaikenlaista joutavaa. Hyvää havainnointiaikaa oli kulunut puhelimesta ja kaukohakukeskuksen kanssa sähälätessä, lintuakin olisi mukava katsella. Pulssi oli jo sen verran rauhoittunut, että yritin tehdä linnusta muutaman luonnoksen. Sain pään ääriiviivat piirrettyä, kun lokit taas säikähtivät jotain ja pölähtivät lentoon ja katosivat risujen taakse. Oletimme Tonin kanssa, että sieltä se tulee takaisin, niin kuin se oli tähänkin asti tehnyt. Ensimmäiset bongarit saapuivat ja loppia ei ollut näkynyt muutama minuutti. Edelleen uskoimme sen ilmestyvän takaisin milloin tahansa, koska emme Tonin kanssa nähneet sen poistuvan. Viimeinen havainto linnusta tehtiin noin klo 11.00. Porukka lisääntyi ja etsinnät laajenivat - tuloksetta. Preerianaurulokin Suomen ensivierailu jäi siis vain vajaan tunnin mittaiseksi, ja linnun onnistui bongamaan vain lintutiedotukseen kuulumaton Toni! Sitkeimmät bongarit päivystivät kaatopaikalla maanantaihin asti, mutta lintua ei enää löytynyt uudelleen.

Havainto on ensimmäinen Suomesta. Preerianaurulokki pesii Pohjois-Amerikassa.

ILMOITUS RARITEETIKOMITEALLE / Birdlife Suomi, SLY

HAVAINTO

LAJI (ROTU) Larus pipixcan		LUKUMÄÄRÄ, SUKUPUOLI, IKÄ 1, ad jp	ART-DIARIO	RK-DIARIO
PÄIVÄMÄÄRÄ JA KELLOAIKA (MISTÄ MIHIN) 31.5.1997, klo 10.07-noin 11.00		TIEDOSSA OLEVAT ÄÄRPÄIVÄT (JA HAVAITSIJAT)	LINNUN LÖYTÄJÄ ON (TÄYTETÄÄN JOS ERIKUN ILMOITTAJA)	
HAV-ETÄISYYS Lähimmil -lään noin 30 metriä	LENTOKORK. 0-3 metriä	OPTIKKA 10*42 Leica ja 30* Swarovs- ki	SÄÄ- JA VALAISTUSOLOSUHTEET (PILVISYYS, NÄKYVYYS, TUULI, MYÖTÄ/VASTAVALO, YM.) Lämmin, aurinkoinen päivä, lintu oli aurinkoisessa myötävälössä	
HAVAINTOPAIKKA (KUNTA JA KYLÄ) Oulu, Ruskon kaatopaikka		BIOTOOPIN KUVAUS, MUUTTAVALTA SUUNTA Kaatopaikka kaikkine tuoksuvahteineen		
HAVAINTOILANTEEEN KUVAUS (LINNUN LÖYTYMINEN, KÄYTTÄYTYMINEN, HAVAINTO-OLosuhteet, YM.) Olin kaatiksella heuglineita opiskelemissa. Muutamaa lintua aikani tutkittuani päätin selata muutkin lokit läpi. Löysin linnun kiikareilla ridiparvesta asvaltতিকেন্টältä biojättekasojen luota, missä lintu oli koko havainnointiajan. Se kävi välillä ridien kanssa kasoilla syömässä.				
VERTAILUKOITTEENA OLLEET MUUT LINNUT				
KOKO JA SEN MÄÄRITYSPERUSTEET Aavistuksen ridiä pienempi, suoravertailu				
KUVAUS LINNUNTA (MUOTO JA VÄRITYS, LIKKUMIS- JA LENTOTAPA, PYYDYSTETYISTÄ RENKAAN NUMERO, MITAT JA SIIPIKAAVIO, YM.)				
ÄÄNET				
LAJIT JOIHIN LINTU LÄHINNÄ OLISI SEKOITETTAVISSA JA KUINKA EROTETTIN NIISTÄ Nokisiipilokki, Larus atricilla. Erottavia tuntomerkkejä oli • koko, aavistuksen ridiä pienempi, atricilla selvästi ridiä rotevampi • käsisivien kärjen kuviointi: isot valkoiset kärkitäplät käsisulkien kärjissä, sen jälkeen musta täplä ja taas valkoista ennen harmaata. Atricillan siivenkärki lähes musta, käsisulkien kärjissä vain pienet valkoiset täplät. Kävin katsomassa Taalintehtaan nokisiipilokin tämän jälkeen ja se oli olemukseltaan täysin erilainen kuin Oulun lintu. Paljon suurempi ja rotevampi.				
LIITTEET: Alkuperäismuistiinpanot ja piirros ☐ RK:lle arkistoon				
HAVAITSIJAT NIMI Toni Eskelin oli ainoa joka ehti bongamaan.		LINTUHARRASTUSVUOSIA	KOKEMUKSET TÄSTÄ JA SAMANNÄKÖISISTÄ LAJEISTA Toni on innokas laridisti ja kokemusta on ainakin kotimaisista lokeista riittämiin. Lajimäärityksestä hän oli samaa mieltä.	
ILMOITTAJA Pekka Saikko		LAHOSOITE Mäkrinteentie 3 B 58	PÄIVÄYS	
POSTITOIMIPAIKKA 15860 Hollola		Puhelin 03-7807037 tai 050-5598902	SAAPUKUN AV:ELLE / RK:ELLE	

Kuvaus linnusta

Lähes koko havainnointiajan lintu seisoi kentällä noin 30-40 metrin päässä hyvässä valossa. Se kävi muutaman kerran syömässä biojättekasoilla ridien kanssa. Lenteli muun lokkiparven mukana näiden säikähtäessä jotain. Hälyn ja soittojen kanssa sählätessäni katselin itse lintua noin 10-15 minuuttia, Toni noin 5 minuuttia. Heti löytöhetkellä tajusin, että nyt on joko *pipixcan* tai *atricilla*. Itselläni ei ole kummastakaan lajista aikaisempaa kokemusta, joten työstin lintua mielestäni hyvin onnistuneesti. Kuvaus on kopioitu alkuperäismuistiinpanoista,

jotka on kirjoitettu havaintopäivän iltana. Linnusta julkaistut maalaukset (Alula 3/97 ja Linnut 4/97) perustuvat todellisuuteen.

- pään huppu musta, vaikutti samantyyppiseltä kuin ridillä, mutta pään asento vaikuttaa tähän. Kun kiinnitin hupun muotoon huomiota, lintu seisoi pää syvällä hartioiden välissä. Linnun ruokaillessa en huomannut hupun muotoa katsoa.
- hyvin paksut ja huomiota herättävät valkoiset silmäluomet, kiikareilla linnun löysi helposti valkoisten silmäluomien ja tumman selän perusteella ridiparvesta.
- nokka lyhyempi kuin ridillä, mutta lähes yhtä paksu eli vaikutti tuke-

vammalta, nokka punaisempi kuin ridillä (lähellä lapintiiran nokan väriä), nokan kärjessä musta poikkiraita

- vatsapuoli valkoinen, rinnassa kaurin vaaleanpunainen sävy, joka näkyi parhaiten kun lintu katsoi kohti
- selkä tumman harmaa, selvästi tummempi kuin ridillä, lähes ad. heuglinin harmaa, lintu erottui selvästi ridiparvesta tumman selän perusteella
- käsisulkien kärjissä tosi isot valkoiset täplät, siiven kärki huomiota herättävän valkoinen
- jalat vähän lyhyemmät kuin ridillä, tummat, lähes mustat, joskus olin havaitsevani punaista sävyä, mutta

tätä ei Toni nähnyt (vanha Kowan ro-
tisko?!)

Lennossa...

Näin lintua lennossa vain lyhyitä
aikoja, ja silloin se pyöri hermostu-
neesti ridiparven mukana matalalla
lepattaen.

- lentotapa erilainen kuin ridillä, sii-
vet vaikuttivat pyöreämpikärkisiltä,
lentotavassa oli jotain pikkulokki-
maista pehmeyttä
- siivenkärjessä oli paljon valkoista,
höyhenentarkasti en siivenkärkeä
havainnut. Peruskuvio oli valkoi-

nen-musta-valkoinen-harmaa. Kir-
jallisuuteen (Jonsson: Birds of Euro-
pe ja Alström: Rare birds ...) verrat-
tuna mustaa oli paljon vähemmän.
P.J. Grant: Gulls ... kuva nro 196 si-
vulla 247 vastaa mielestäni hyvin
Oulun lintua. Mielestäni mustaa ku-
viointia oli noin viidessä uloimmas-
sa käsisulan kärjessä. Löytöhetkel-
lä valkoisen määrä aiheutti häm-
mennystä, kun minulla oli vain Jons-
soni mukana, ja siihen maalatulla
linnulla oli huomattavasti tummem-
pi käsisiiiven kärki.

- siiven alapinta vaikutti tasaisen

vaalealta ja kärjessä oli sama valko-
musta-valko -kuvio, en tosin kiinnit-
tänyt tähän hirveästi huomiota, mut-
ta tällainen mielikuva jäi.

Mitä jäi näkemättä...

- pyrstön väritystä en osannut kat-
soa, vaikutti vaalealta, pipixcanilla
on ainoana vanhoilla lokeilla vaale-
anharmaa pyrstö, tämä näkyy aina-
kin Grantin kirjan kuvissa
- ulottuman pituus ja siivenkärjen ja
pyrstön mittasuhteet jäivät huomioi-
matta.

Summary

Pekka Saikko: Larus pipixcan in Oulu on 31.5.1997

Franklin's Gull (*Larus pipixcan*) was seen in Oulu on 31st May 1997. The bird was aged as +2nd calendar year. The identification of the species is discussed (especially in relation to *Larus ridibundus*). The species was new for Finland.

bouranda®

NUMMIKIRVINEN *Anthus Campestris* PPLY:N LAJILISTALLE

Markus Keskitalo

Olin asunut vasta pari viikkoa Oulussa ja muuttohössötysten jälkeen koitti ensimmäinen vapaa viikonloppu. Tietenkin menimme Kuokkasen Panun kanssa viikonlopuksi legendaariseen Siikajoen Tauvoon. Oli syyskuun kahdestoista 1992. En vielä tuntenut kovin hyvin tuolloin paikallisia merkkihenkilöitä (kaikki lintuharrastajathan ovat sellaisia!), joten en muista tarkoin, ketä kaikkia asemalla oli tuona muuten ikimuis-tettavana päivänä. Paljon väkeä kuitenkin oli, ja allekirjoittaneen ja Panun lisäksi paikalla olivat ainakin Niemelän Marika, Heikkisen Jari ja Pakkalan Heikki. Unohtuneet suokoot anteeksi.

Seisoimme tornissa aamuvakiolla stajjaamassa ja lintuja mätti, niin kuin Tauvossa aina, hirveää tahtia. Katselin putkella kohti Ulkonokan rantaviivaa kohtuuttomuuksia nälkäisenä hakien, kun selän takaa, korkealta taivaalta kuului yhtäkkiä voimakas ja huomiotaherättävä 'TSILP'. "Varpunen", älähdin hiukan hämmästyneenä nostamatta silmää putkelta. "Mjoo", vastasi Panu hajamieliseen sävyyn ja hetken oli ihan hiljaista (lukuunottamatta tietenkin erilaisia muuttoääniä, tauotonta lajien ja lukujen luettelemista ja tuskastunutta kirjoituksen rapinaa...). Aloin virittämään keskustelua varpusen esiintymisestä Tauvon lintuasemalla, kun Panu totesi, että "ei tuo kyllä paljon varpuselta näytä". "No sit se on nummikirvinen", parkaisin tajuten samalla, mikä tutussa äänessä oli vikana. Paniikissa hain lintua kiikariin, mutta se oli jo menossa kaukana pois päin. Lintu lensi kaikesta rukouksesta, kerjäämisestä, mankumisesta ja uhkailusta piittaamatta toivottoman kauas.

Se näytti laskeutuvan, mutta se näytti myös kurvaavan vasemmalle met-sän taakse. Panu allekirjoitti uuden määrittelyksen heti: lintu oli vaalea, kookas, mutta kuitenkin solakka, pitkäpyrstöinen pikkulintu, jolla näytti olevan jotain viirutuksen tapaista rinnassa, kuten syksyllä asiaan kuuluu. Linnun löytyminen uudestaan tuntui täysin toivottomalta, joten hylkäsimme peräänlähtöajatuksen. Turhautuneina kapusimme alas kahville ja kerroimme havainnosta myös rengastusvuorossa olleelle Heikille.

Kahvipöydässä jatkoimme turhautumista. RK:n linja tuohon aikaan oli ylilentävistä äännelevistä isoista kirvisistä jyrkähkö: ne olivat isokokoisia kirvisiä A cam/nov/god. Sain myös tietää, että laji olisi ollut uusi Pohjois-Pohjanmaalle, eikä se kohottanut mielialaa alkuunkaan. Ei siinä auttanut kuin kiivetä torniin takaisin tupakoimaan. Varmaankin tunteja myöhemmin Heikki lähti Ulkonokan kierrokselle ja me jäimme torniin hautomaan kosta sendarille. Heikki alkoi kuitenkin vähän päästä huutaa jotakin niityltä. Korvien höristys ja viesti tuli selväksi: "se teidän kirvinen on täällä".

Uudesta mahdollisuudesta kiitolisena juoksujalkaa kohti Ulkonokkaa. Siellähän se silputtaja oli taas ja kohtasimme uuden ongelman: eihän siitä tullut hullua hurskaammaksi. Lintu lensi sata metriä ja laskeutui heinikkoon, eikä sitä sieltä löytynyt muuten kuin hätistämällä uudelleen lentoon. Rumba jatkui ja jos olisin laskenut, montako kertaa otus polkaistiin siivilleen, en varmasti kertoisi sitä tässä. Viiruisen selän tuijottamisesta ei näyttänyt tulevan loppua, omaa selkää pitkin valui hiki

ja tupakoitsija ei voinut olla pohtimatta elämäntapojaan, jos puusku-tukselta ehti. Viimein lintu tuli järkiinsä, seisahti dyynille hetkeksi esitellen maailman varmasti yhtä hienoimmista ohjaksista kiikaroitsijoihin päin. Katsoimme nähneemme riittävästi, ja löntystimme vapautuneina asemalle.

Nummikirvinen on tavattu Suomessa 172 kertaa vuoden 1999 loppuun mennessä.

Summary

Markus Keskitalo: Tawny Pipit (Anthus campestris) in Siikajoki. Tawny Pipit (*Anthus campestris*) was observed in Siikajoki, at Tauvo bird observatory on September 12, 1992. The observation was the first in Northern Ostrobothnia.

Kirjoittajan osoite:
Kalervontie 1 A 2, 90570 Oulu

LINTUSAFARI NGORONGOROLLE 16.-27.1.1999

Kari Kivirinta

Matkaa Tansaniaan valmisteltiin alunpitäen linturetkenä ja osallistujat koottiin sen mukaan. Matkan johtajana toimi Paul Segersvärd, jolle kaikkien muiden tavoin retki Tansaniaan oli ensimmäinen. Moninkertaisena Kenian kävijänä hänellä oli kuitenkin vankka kokemus alueen linnustosta, kuten suurella osalla seureestamme, joka oli myös retkeillyt Keniassa. Tasatakseni muiden etumatkaa otin puolen vuoden kotiläksyksi perehtymisen retkeilyalueemme linnustoon ennakoita *Birds of Kenya and Northern Tanzania* -kirjan avulla opettelemalla sen yli tuhannesta kuvatusista lajista noin kuusisataa, eli sellaiset joita voisimme nähdä safarillamme. Äänimaailman sijaan jäi minulle täysin vieraak-

si, koska nauhoitteita ei löytynyt mistään.

Tansania sijaitsee päiväntasaajan eteläpuolella Suuren hautavaoaman järvien ja Intian valtameren välissä. Maa on pinta-alaltaan 940 000 km², eli lähes kolme kertaa Suomen kokoinen. Leveyttä on 1000 km ja pituutta 1200 km. Intian valtameren rannikkoa Tansaniassa on 800 km ja sisävesiä 53 500 km² (Suomella n. 30 000 km²).

Lähes kokonaan tropiikissa sijaitsevan Tansanian ilmasto, niin ilman kosteus kuin lämpötilakin, vaihtelee korkeussuhteiden mukaan. Sadekaudet ovat loka-joulukuussa ja maaliskuussa, mutta niiden kesto ja voimakkuus riippuvat seudun sijainnista Intian valtameren monsuunituuliin nähden. Vuoristo-

alueilla saattaa ukkossateita tulla myös sadekausien ulkopuolella.

Tansanian turismi on kehittymätöntä. Suosituimmilla turistikohteilla palvelut toimivat tyydyttävästi ja lodgeja on kunnostettu, mutta vähänkin sivummalla ja rannikolla hotellit ovat nuhruisia, ja joillakin kiinnostavilla lintukohteilla on tyydyttävä vaatimattomaan retkeilymatkatasoon tai pysyttävä niiltä poissa. Safariautojen taso vaihtelee ja matkanjärjestäjien tunnettava vastuunsa kuljetusten järjestelyssä. Meidän autojemme jäähdytysjärjestelmä petti, ja autot "kiehuivat" aina pidemmällä taipaleilla. Kuljettajat ovat osaavia ja pyrkivät palvelemaan hyvin, mihin heitä tietenkin kannustavat paikalliseen ansiotasoon nähden ruhtinaalliset juomar rahat, jotka

Näkymä Ngorongoron kraateriin auringon noustessa retkipäivän aamuna. © Kari Kivirinta.

Ruohonsyöjien laumojia oli tasaisesti kalderan alueella. © Kari Kivirinta.

muodostavat pääosan heidän palkastaan.

Safarimme kesti yhdeksän vuorokautta ja ulottui Ngorongoron kraatterilta Lake Manyralle, josta jatkoimme Usambaran vuoriston kautta Intian valtameren rannalle Tangaan ja edelleen Dar es Salamiin. Nyt kerron vain Ngorongoron kraatteriin ja vuoriston alueelle suuntautuneesta retkestä 18.–19.1.1999.

Perillä Ngorongorolla

Ngorongoron sammuneen tulivuoren rinteellä kiemurtelevalta tieltä avautui laaja näkymä itään ja etelään levittäytyvälle laakealle kuivalle masaiarolle ja lounaassa silmänkantamattomiin häviävälle isolle Eyasijärvelle. Ensimmäinen näkymä kraatterin reunalta kalderan pohjalle oli omalla tavallaan ainutlaatuisen. Calderan suurin halkaisija on 22 km ja pienin 17 km. Seisoimme näköalapaikalla 2400 metrin korkeudella ja tasaisen laakson vihreys levittäytyi 263 km² laajuisena vihreänä kenttänä 600 metriä alapuolellemme. Caldera on syntynyt ehkä miljoona vuotta sitten tulivuoren räjähtäessä tai sortuessa.

Motellille saavuimme Arushasta iltapäivän viime tunteina. Maittavan päivällisen - grillattua kaurista ja pahasikaa, paistettua kalaa, erilaisia liha- ja kasvisruokia ja salaattuja - jälkeen pidimme iltahuudon, ja saimme matkapäivän saldoksi 120 lajia. Afrikanvarpushaukka (*Accipi-*

ter minullus), muuttohaukka (*Falco peregrinus*), alppikiitäjä (*Apus melba*), punarintamedestäjä (*Nectarina senegalensis*), kookokutoja (*Ploceus bojeri*), isonokipeippo (*Nigrita canicapilla*) ja pikkupunapeippo (*Cryptospiza reichenovi*) jäivät koko safarin ainoiksi havainnoiksi, ”äksiksi”.

Ajo kraatteriin

Kokoonnuimme hotellin terassille aamukuudelta odottamaan auringon nousua ja poimimaan ensimmäiset pinnat ennen aamiaista, joka tarjoitiin seitsemästä lähtien. Aamu-uvan ja pilvien väistyessä ihailimme tunnin ajan aamulennolla kaartelevia kotkia ja haarahaukkoja sekä pensaissa pyrähteleviä medestäjiä, joita löysimme neljä lajia. Runsaan aamiaisen jälkeen istuimme autoissa ajaen kohti kalderaa, joka on pieni osa 8300 km²:n Ngorongoron suojelualueesta (suurempi kuin Kuusamon ja Taivalkosken kunnat yhteensä). Lyhyt pysähdys portilla rinteiden reunalla toi tienvarsipensaita ja niityltä useita uusia lajeja, mm. kolme taskulajia ja retken ainoat afrikanviiriäiset (*Coturnix delegouei*), jotka lehahtivat lentoon matalaa heinikkoa kompatessa.

Laskeuduimme rinnettä apinanleipäpuita ja alempana akaasioita harvakseltaan kasvavan metsän läpi luonnon muovaaman ”eläinpuiston” tasangolle. Rinteiltä valuva sadevesi takaa veden saannin ympäri vuo-

den ja pitää kalderan vehmaana. Masaipaimentolaisilla on oikeus juottaa karjaansa makeavesialtailla. Ajoittain juottaminen muuttuu kuitenkin laittomaksi laiduntamiseksi, jota katsotaan ilmeisesti vähän läpi sormien.

Alueella saa ajaa vain tieurilla ja neliveto on välttämätön. Autosta ei saa poistua eikä eläimiä tietenkään häiritä. Valokuvaaminen osoittautui useastakin syystä johtuen hankalaksi, suurimpana syynä safarin bongausluonteesta johtunut kiire, joka ei sovellu kuvaajalle. Tansaniassa ei voi tarkkailla lintuja näkemättä samalla valtavaa määrää kaikenlaisia villieläimiä, joista nautimme tietenkin täysin siemauksin, ja pidimme myös tarkkaa pinnalistaa. Kattoluukusta onnistui kaikilla yhtä aikaa kiikaroiminen hyvin sekä muutamalla putkella määrittäminen tyydyttävästi. Kuljettajan viereinen istuin sen sijaan osoittautui huonoksi kattoluukun käytön estyessä.

Ruohonsyöjien paratiisi

Minkäänlaiset aidat eivät estä eläimistön vapaata liikkumista, joten sen määrä vaihtelee runsaasti. Suurimmillaan kalderan tasangolla laiduntaa n. 25 000 ruohonsyöjää, juovagnut yleisimpänä. Sadeaikana gnut kerääntyvät suurina laumoina ruohosavanneille. Gnut vasovat tammi-helmikuussa, jolloin ruoho on vohreimmillään. Vielä ei vajoja näkynyt. Vasat ovat syntyessään niin kehittyneitä, että pystyvät seuraamaan emoaan jo viiden minuutin kuluttua syntymästään. Koko lauman vasominen tapahtuu hyvin lyhyen ajan kuluessa, jolloin saalistailla pedoilla on runsaasti ruokaa, mutta ne eivät ehti hyödyntää helpoa saalista kovin kauan vasojen kasvaessa nopeasti. Kuitenkin muuttaman ensimmäisen viikon aikana puolet vassoista kuolee. Vuoden vasakannasta selviää vain 20% jatkaamaan sukuaan.

Gnuita on koko laajalla tasangolla pikku laumoiksi levittäytyneenä. Usein laumoissa on aroseeproja ja gaselleja ja näkyvimpinä lintuina lehmähaikarat (*Bubulcus ibis*) liikuskelevat seassa ruoan haussa.

Ruohonsyöjien kesken ei synny ravintokilpailua, sillä gnut syövät vain nuorta ruohoa, seeprat käyttävät samoja heinälajeja ruohon ollessa pidempää, ja topit vasta sen ollessa kukkimisvaiheessa. Gasellien ravintoa ovat mataliksi jäävät heinät. Näin Serengetin alueella riittää ravintoa nelinkertaiselle luonnonvaraiselle eläinmäärälle, kuin jos alueella laiduntaisi nautakarjaa.

Seeprat elävät tavallisesti oriiden johtamissa pienissä laumoissa, joissa on 16 tammaa varsoineen. Seepuran kantoaika on noin vuosi ja vasa syntyy nopeasti 6–8 minuutissa. Seepra lisääntyy hitaasti, sillä se saa varsan keskimäärin joka kolmas vuosi. Nuoret oriit lähtevät laumasta 1–3 -vuotiaina, ja liittyvät oriiden laumaan. Seepra on gnun ohella leijonan mieliä, mutta se voi olla vaarallinen vastustaja, ja oriit voivat ajaa nuoren leijonan tiehensä.

Lähestyimme suurta laiduntavaa lajipuhdasta kafferipuhvelilaumaa, joka ei meistä juuri välittänyt. Puhveleiden selästä poimimme loispuhdistuksesta huolehtivat loisnokkelit (*Buphagus erythrorhynchus*) ja iso-loisnokkelit (*B. africanus*). Myös

loistokottaraisia (*Lamprotornis superbus*), helttakottaraisia (*Creatophora cinerea*) sekä haikaroita oleili laumojen luona syömässä nau-tojen heinikosta karkottamia hyönteisiä.

Puhvelin pahimmat viholliset ovat ihminen ja leijona, vaikka puhveli usein tappaakin yksinäisen hyökkäävän leijonan. Leijonalauma saa puhvelit paniikkiin ja saaliiksi joutuvat nuoret ja sairaat eläimet. Jos ihminen lähestyy puhveleita takaapäin, lauma ryntää kohti lähestyjää sokean paniikin vallassa, ja pelastus löytyy vain puun tai vahvan esteen takaa. Myös emo puolustaa vasaansa raivokkaasti, ja ärsytetty, haavoittunut tai sairas puhveli on vaarallinen. Puhveli on tappanut Afrikassa enemmän ihmisiä kuin mikään muu eläin.

Ensimmäisellä pienehköllä soodalamella pysähdyimme katselemaan lintuja, joita löytyikin useita lajeja, näyttävimpinä pieni parvi pikkuflamingoja (*Phoenicopterus minor*) ja muutama flamingo (*Phoenicopterus roseus*). Afrikkalaisten kahlaajien seassa oli talvehtijoita Pohjolasta kuusi lajia, yleisimpänä

pikkusirri (*Calidris minuta*) (200 yks.) ja suokukko (*Philomachus pugnax*) (150). Yleisin hyppälaji, seppähyyppä (*Vanellus armatus*) (400), osoittautui jälkikäteen pahaksi kuvattavaksi, sillä liikkuvasta autosta ei kertakaikkiaan saanut yhtään kelvollista kuvaa.

Ajo jatkui pitkin avointa, osin kuivaa heinäsavannia, kunnes näemme pari safariautoa seisomassa leijonalauman luona. Leijonat olivat edellisenä yönä kaataneet jonkin ison ruohonsyöjän ja lojuvat nyt mistään piittaamatta märällä, viileällä tieuralla vatsat turvoksissa ja rintapielet veressä ruokaansa sulatellen. Parin sadan metrin päässä piileskeli ainakin kaksi pentua matalassa pensasruohostossa. Osaavatpa kätkeytyä hyvin! Jokunen hyeena, sakaali ja yksi suippohuulisarvikuonoperhe vaelsi kauempana savannilla. Komea urosleijonakin näyttäytyi muutaman kilometrin päässä metsikön aukossa.

Leijonat elävät 6–30 yksilön laumoissa, joissa enemmistönä ovat naaraat ja poikaset. Serengetissä lauman reviiiri on n. 250 km², kun Ngorongoron kraatterissa, jonka

Leijonat sulattelemassa ruokaansa ja hakemassa viileyttä märältä tieuralta. © Kari Kivirinta.

Savannikorppikotkia ruokalevolla. © Kari Kivirinta.

pinta-ala on 260 km², elää 60–80 leijonaa. Urokset jättävät saalistamisen naaraiden tehtäväksi, sen sijaan ne vartioivat lauman reviiriä. Naaraan nopeus on maksimissaan 60 km/h, ja sen saaliseläimet ovat selvästi nopeampia. Leijona lähestyy saalista matalana hiipien ja ryömien, kunnes se on päässyt riittävän lähelle, ja syöksyy saaliin kimppuun kaataen sen ja tukehduttaen kurkusta puremalla. Jos eläin pakenee, ei leijona yleensä lähde ajamaan sitä takaa. Naaraiden yhteistyö on kuitenkin hedelmällisempää, ja ne saalistavatkin usein yhdessä ja vanhemmat pennut ovat mukana opettelemassa. Yksi leijonista jää väijymään, ja muut ajavat saaliin sitä kohti.

Jos reviiriä vartioivan uroksen näköpiiriin ilmestyy vieraan lauman uros, ajaa hallitseva uros sen pois. Jos tunkeutuja on naaras, karkottavat muut lauman naarat sen. Yleensä taistelua ei synny, mutta jos niin käy, on urosten taistelu verinen, ja taistelussa voittaja yleensä tappaa hävinneen. Jos lauman ainoa uros katoaa, vieraat urokset valtaavat reviiriin ja usein tappavat pennut, jot-

ta niiden emot tulisivat uudelleen kiimaan.

Herkuttelua pedoilla ja haikaroilla

Taivaalla kaarteli lähes koko ajan petoja näkyvillä. Suurin osa niistä oli helppo määrittää, mutta joitakin lajeja täytyi tutkia tarkasti. Esimerkiksi korkealla kaartelevat nuoret savanni- ja suomukorppikotkat (*Gyps africanus* ja *G. rueppellii*) ovat jopa mahdottomia erottaa toisistaan. Pysähdyimme aika ajoin tarkistamaan lajimäärityksen. Yleisimpien haarahaukan (*Milvus migrans*), savannikorppikotkan ja afrikanhiirihaukan (*Buteo augur*) lisäksi näimme päivän aikana savanni- ja arokotkia (*Aquila rapax* ja *A. nipalensis*), hiirihaukkoja (*Buteo vulpinus*), sekä jokikäärmekotkia (*Circaetus pectoralis*), kiljumerikotkia (*Haliaeetus vocifer*) ja klovnikotkia (*Terathopius ecaudatus*). Jotkut tutkijat pitävät jokikäärmekotkaa käärmekotkan (*Circaetus gallicus*) rotuna. Näimme myös harvinaisempia “valkohousuisia” korvakorppikotkia (*Torgos tracheliotos*) ja yhden aikui-

sen suomukorppikotkan (*Gyps rueppellii*) sekä liitohaukkoja (*Elanus caeruleus*), niittysuo- (*Circus pygarcus*) ja sirosuohaukkoja, ruskosuohaukkoja (*Circus aeruginosus*), töyhtökotkan (*Lophaetus occipitalis*), keltapäähaukkoja (*Falco biarmicus*) sekä tarkemmin määrittämättömäksi jääneitä tuulihaukkoja.

Savannilla törmäsimme maassa istuvaan kotkaan, joka oli hieman hämmäntävä. Sen tuntomerkit sopivat afrikanvuorikotkaan (*Hieraaetus spilogaster*), mutta biotooppi herätti keskustelua. Oikeaa biotooppia kuitenkin oli kalderan reuna-alueilla, ja linnuthan tietyvästi pystyvät lentämään paikasta toiseen. Petoja kertyi päivälle kaikkiaan 18 lajia.

Lounaan nautimme taukopaikalla, mutta kenellekään ei tullut mieleen, olivatko rangerit järjestäneet siellä minkäänlaista vartiointia, vai oliko se samalla leijonien lounaspaikka. Viereisellä lammella oli jälleen uusia lajeja: kaislamerimetsoja (*Phalarocorax africanus*), sylänokikanoja (*Fulica cristata*), mustahuitteja (*Amaurornis flavirostris*) jo

aikaisemmin nähtyjen haikaroiden lisäksi, ja autojen ympärillä etsiskelevät pisamaotsa- ja endeemiset suomukutojat (*Sporopipes frontalis* ja *Histurgops ruficaudus*) leivänmuruja haarahaukkojen (*Milvus migrans*) kaarrellessa yläpuolella kärkeymässä varomattomasti esille jätettyjä eväitä. Täälläkään ei juuri ollut aikaa kuvaamiseen, vaan taas oli kiire jatkaa matkaa heti, kun eväät oli syöty.

Saavuimme lyhyen ajon jälkeen monien hehtaarien laajuiselle, paikoin korkeaa heinää ja ruokoa kasvavalle kosteikolle, jossa oli satoja haikaroita, iibiksiä, afrikanmarabuja (*Leptoptilus crumeniferus*) ja töyhtökurkia (*Balearica regulorum*). Paikalta kertyi jälleen lukuisia lajeja, ja siellä pystyi myös kuvaamaan autosta. Korppikotkan oloiset pikku parvissa viihtyvät afrikanmarabut paljaine kauloineen kyykkivät paikoillaan tai kuivattelivat siipiään merimetsojen tavoin. Marabu on kömpelöstä ulkonäöstään huolimatta nopea ja pystyy nappaamaan nokallaan jopa matalalla lentävän pääskyn. Marabu on vähälukuinen, mutta kuitenkin laajalle levinnyt laji, emmekä nähneet niitä enää vuoristossa emmekä rannikolla. Niitä kertyi päivän mittaan 120 yksilöä.

Päivän yleisimmät haikarat olivat lehmähaikara (*Bubulcus ibis*) (500) ja kattohaikara (*Ciconia ciconia*) (400), ja harvinaisimpia olivat afrikankapusta- (*Platalea alba*), räökkä- (*Ardeola ralloides*) ja pikkujalohaikara (*Egretta intermedia*), joita näimme vain 1-8 yksilöä. Tarkkailu-aika jäi kovin lyhyeksi paikan koon ja mahdolliseen antiin nähden, mutta ehdimme silti löytää 12 haikaralajia, töyhtökurkia (40) sekä pronssi- (*Plegadis falcinellus*) ja pyhäiibiksiä (*Threskiornis aethiopicus*) (500).

Kosteikolta jatkoimme pitkin savannia virtahapolammen kautta pysähdellen aina kun jotain mielenkiintoista ilmestyi näkyviin. Kuljettajamme oppivat tavanomaisista safarikyydittävistä poikkeavat tammepian, ja pysähtyivät heti kun kuului "STOP". Kuljettajat tunsivat hyvin nisäkkäät, mutta lintujen mää-

ritystaito oli heikko. Strutseja (*Struthio camelus*), kapusta- (*Eupodotis melanogaster*) ja kuningastrappeja (*Ardeotis kori*), sekä pieninä parvina liikkuvia helmikanoja (*Numida meleagris*) ihailen saavumme kalderan suuren soodajärven rannalle, jossa ei toki ollut Kenian suolajärvien flamingopaljouutta, mutta kuitenkin kolmisentuhatta pikkufamingoa ja parisataa flamingoa. Järvellä lenteli parikymmentä hietatiiraa (*Sterna nilotica*) ja valkopskittiiraja (*Chlidonias hybridus*), sekä kauempana lajilleen määrittämättömiä tiiraja satakunta. Myös koko matkan ainoat harmaapäälökkit (*Larus cirrocephalus*) sekä piispa- (*Ciconia epicopus*), punavatsa- (*Ardea rufiventris*), rusko- (*Ardea purpurea*) ja mustahaikarat (*Ciconia nigra*) näimme järvellä. Eri kosteikoilta kertyi afrikkalaisia kahlaajia seitsemän lajia, mm. matkan ainoa ruskovyötylli (*Charadrius pallidus*), sekä Suomessakin tavattuja 10 lajia, mm. pitkäjalkoja (*Himantopus himantopus*) ja matkan ainoat pulmussirrit (*Calidris alba*), suokukot (*Philomachus pugnax*) ja avosetit (*Recurvirostra avosetta*).

Auringon jo painuessa kraatterin reunan taa ajoimme varmaan viimeisenä auton sekuntia ennen puomien sulkeutumista ulos "puistosta". Päivän safari aiheutti varmasti kaikkien mielessä melkoisen tunnekuohon, niin aintulaatuinen ja unohtumaton oli seikkailumme. Virkistävän suihkun ja maittavan illallisen

jälkeen kokoonnuimme iltahuutoon, jossa selvisi päivän lajimääräksi 161, josta 47 oli lajeja, joita ei nähty enää muualla koko matkan aikana. "The Big Five" jäi yhtä vajaan, sillä leopardia emme onnistuneet löytämään - olisikohan se käytävä paikkaamassa?

Ngorongoron ulkorinteillä

Aamiaisen jälkeen etenimme autolla, usein pysähdellen ja välillä jalkaisin, ulkorinnettä kiemurtelevaa tietä suojelualan portille ja saimme joitakin puuttuvia metsälajeja, mm. matkan ainoat vihertöyhtö- turakot (*Tauraco schalowi*) sekä bulbuleita. Puolelta päivin saavuimme kahvitilalle, jonka puutarhassa oli runsaasti kutojia, joitakin matkijapunarastaita (*Cossypha caffra*) ja puisto-/pensaspunarastas (*Cossypha semirufa/heuglini*). Lounaan jälkeen oli vuorossa patikkaretki paikallisoppaan mukana vajaan kolmen kilometrin päähän vesiputoukselle. Lähtökävellessä nousi taivaalle ukkosmyrskypilviä ja jyrinä kiiri kukkuloiden rinteillä. Mietin jo, kannattaako putouksille lähteä vai jäisinkö puutarhaan kuvaamaan lintuja, joita siellä oli runsaasti. Pilvet painuivat kuitenkin kohti Ngorongoron kraatteria, ja kuskit kertoivat, että tänään tuskin olisi onnistunut ajo - olipa meillä onnea!

Paikallisopas käveli etummaisena kapeaa vuoripolkua ja me etenimme tiiviissä, mutta kuitenkin liian pitkässä jonossa tiheän ja korkean kas-

Afrikaniiibishaikara (*Mycteria ibis*) ja pyhäiibis (*Threskiornis aethiopicus*) olivat yleisiä vain Ngorongorolla. © Kari Kivirinta.

Retken ainoa pikkujaloahaikara (*Egretta intermedia*) oli tällä kosteikolla.

villisuuden seassa pysähdellen aina, kun lintuja havaittiin. Ensimmäisten satojen metrien aikana selvisi, että vain etummaisena kulkevat näkevät lintuja. Linnun löytäminen, sen sijainnin osoittaminen muille ja määrittäminen veivät yleensä aikaa niin, että lintu hävisi, ennen kuin sen nähneet jatkoivat etenemistä ja jälkijoukko pääsi tarkkailuetaisyydelle. Harkitsin paluuta piha-alueelle kuvaamaan, ja niin olisikin ollut viisasta tehdä.

Usein vaeltajamuurahaisten polut ylittivät meidän polkumme ja opas varoitti muraahaisten purevan kipeästi, joten varoitus meni koko letkan läpi. Tavoitteessamme oli vähävetinen joki, joka syöksyi korkealta kalliolta alas laaksoon. Putoukselta avautui koko patikkaretken ainoa yleisnäkyvä ympäristöön kahvitilan viljelmien suuntaan. Joen varrella onnistuimme näkemään koskivästäräkin (*Motacilla clara*), jonka tosin jälkipää missasi. Yleensä kuitenkin missaukset saatiin paikattua myöhemmin, niin tämäkin.

Joella oli norsujen ja puhveleiden säännöllisesti käyttämä juomapaikka, joka oli nyt tyhjä. Pian sinne

kuitenkin ilmestyi paviaanilauma poikasineen, mutta se vetäytyi takaisin metsään odottelemaan poistumistamme. Kyselin oppaaltamme mitä teemme, jos norsuja ja puhveleita tulee vastaan, enkä ollut oikein vakuuttunut hänen kertoessaan pelottelevansa ne pois.

Kahvitilalle palatessamme huomasin, että letkamme jälkipäähän oli liittynyt pari ”paikallisopasta” lisää. Kylän nuoret miehet olivat oppineet, että turistit tunkevat jokaisen mukaan vaivautuneen kouraan juomarahaa! Sama käytäntö näytti toistuvan muuallakin; ehkäpä 2000-luvulla jo koko kylän väki kävelee ryhmien perässä. Mutta menipä kehitysapu kerrankin perille ilman välikäsiä.

Ohjelmassa ollut tutustuminen kahvinviljelyn saloihin jäi seuraavaan kertaan, ja iltapäivän loppu-tunteina jatkoimme matkaamme Lake Manyaralle. Jokaitainen kokoontumisemme alkoi heti päivällisen jälkeen ja saldoksi saimme tänään vain 89 lajia, mutta joukossa oli kuitenkin 10 lajia, joita emme tavanneet muualla matkan aikana, niistä tutuimpana lehtokerttu (*Sylvia*

borin) ja parhaimpana kaksi ugandantöyhtömonarkkia (*Elminia albi-cauda*), joka esiintyy Tansaniassa vain tällä alueella. Kanelimehiläissyöjä (*Merops oreobates*) oli myös uusi upea laji, jopa 15 yksilön voimin, emmekä nähneet niitä enää kuin muutaman yksilön. Kolmannen retkipäivän iltana oli kasassa jo 176 elistä. Safarimme aikana ryhmämme näki kaikkiaan 384 lintulajia, joista 286 oli minulle elämänpinnoja, mikä on todella hyvä saavutus!

Summary

Kari Kivirinta: Bird safari to Ngo-rongoro in 16.-27.1.1999.

The author describes his trip to Kenya in 16.-27.1.1999. The main focus is on a two-day safari to Ngo-rongoro crater and mountains. The bird observations made during the safari are discussed, as well as the main features of the mammal fauna of the savanna.

Kirjoittajan osoite:
Tuirantie 13 A 7, 90500 Oulu

PPLY:n KEVÄTRALLI 1999 29.-30.5. PÄIVÄSTÄ PÄIVÄÄN

Jukka Hauru

Seuvaavassa tarinassa muistelen vuoden 1999 kevätralli-openimme vaiheita voittosan joukkueemme silmin. Kuten jutustani käy ilmi, kevätrallissa tosiaan sattuu ja tapahtuu aina kaikenlaista. Toivottavasti innostus kasvaisi muillakin alueemme harrastajilla osallistumiseen perinteiseen kevätralliimme tulevaisuudessa. Tekstissä esiintyy alueemme harrastajia nimillä ja nimimerkeillä eikä kenenkään tarvitse ottaa kirjoittamaani liian vakavasti tai henkilökohtaisesti. Onhan ralli rankka, mutta hauska retkimuoto, johon pikku herjailu kuuluu.

Jo aamulla Jouni ”Rari-Tulee” Meski ennakoii arvoituksellisesti alkavaa pinnarallia sanomalla: ”Voi olla että tulee siätä tai suattaa olla ettei tuukkaa”? Rallipäivä valkeni ikävän likaisen harmaana. Matalalla roikkuva, yhtenäistä vettä tihuuttava taivas tuntui painavan harteita. Ehdimme vielä monesti ajatella, että elämämme tässä kevätrallissa tulisi olemaan kaikkea muuta kuin lintumiehen elämää.

Matkustimme jo aamulla Pyhäjölle aivan kirjaimellisesti yhdistyksemme maantieteelliselle etelärajalle Suniin (niinkuin monesti aiemminkin kevätrallissa). Vaapuumme kanahaukan pesämaastoon ennen klo 1000. Olimme näet arvelleet, että tällaista mahdollisuutta ei saisi päästää sivu suun. Hikisten minuuttien jälkeen taittui kellomme viisari viimein kymmeneen. Odotellessamme ”genaa” kuusikkojen indikaattorit rautiainen, hippäinen, punatulku, mustarastas, korppi, hippäinen, kuusitiainen ja tiltalti pitivät mieleme virkeinä. Paikalla oli myös runsaasti tavanomaisia lintulajeja, joita tässä ei jaksanut luetel-

la. Tilanteet olivat juuri niin spontaaneja kuin ne vain voivat kevätrallissa olla. Lopulta kanahaukkaemo tuli metelöimään luoksemme kuten lintuharrastajat takavuotina PPLY:n tammikisojen purkutilaisuuksissa. Minuuttia ennen rallin aloitusta äänessä olleet käpytikka ja töyhtötintti olivat tietysti vaienneet (niinkuin saattoi arvata).

Merenrannalla Sunin Kulopauhannokalla rallaajia odottivat uudellaiset pettymykset. Kannatti siis aloittaa metsästä. Uudet rallilajimme olivat yhtä hauskoja kuin kevät Riisitunturilla (västäräkki, naurulokki, telkkä, isokoskelo jne.). Parasta antia olivat kenties kaakkuri ja pilkkasiipi. Kyllä se tästä vielä joskus iloksi muuttuu...? Lohdutusta kenties kirvelevään tappioon? Hetken kuluttua kevätrallissa aina paha ja arvaamaton pyy lensi auton keulan editse vähän ennen Sunin tiehaaraa saaden jo rallin tässä vaiheessa aikaan jonkinlaisen kohtauksen autossa olijoille. Päätimme laittaa pian trasselia suuhumme, ettemme jatkossa purisi kieliämme poikki vastaavanlaisissa nopeissa pinnatilanteissa. Kuten huomasin, lajeja oli tässä vaiheessa klo 1058 jo loogiset 47.

Rallaajien matka jatkui kohti Elävisluotoa suunnitelmiemme mukaisesti. Päättyneen stajausjakson kruunaus oli klo 1125 pohjoiseen mennyt jääkuikkalaji. Jouni ”rari-myrsky” ehdotti, että rannalle saisi päästää vain harrastajia, joilla on silmä jatkuvasti tarkkana ja käsi vakaana. Vuosittain metsiin mätäneä miljoonien arvosta rariteetteja tälläisten ”mäherrysten” vuoksi. Olisihan kai kevään toinen ad immer tuosta jo pitänyt pystyä määrittä-

mään? Joka tapauksessa lajimäärämme kipusi jäägavia-lajilla nyt 60:een. Tässä vaiheessa kuittasimme Elävisluodosta lajilistaamme kuikan, pikkuloxian, jynxin ja luodolla merta toljottaneen merimetson.

Ensin toki käydään Yppärin pelloilla popsimassa petoja ja nauravia nakkeja. Uudet lajit kuittasimme ainoastaan vaivalloisesti pensastaskusta ja apuksesta. Nyt kun oli saatu suuhun suurusta eikä petoja, jatkui matkamme Yppärin uimarannalle.

Tärkeintä ei ole päämäärä vaan liike. Lajimäärämme kohosi paitsi konkreettisesti, myös rakenteellisesti. Olimme yhä Pyhäjoella, tarkemmin klo 1156 Yppärijokisuulla. Aikaa haaskattiin vain 20 minuuttia aluksi tavallisuuksiin (ruskis, tylli ym.). Lopulta nousujohteisesti saimme kaivettua esiin paremmat pinnat Pudaksen Raulin myötä Jokileton saaresta kanadanhanhipariskunnasta (pesivä pari), merikihusta ja uimarannan ”baywatchista” pikkulepinkäisestä (pikkulanttu oli muuten lähes jokerilaji). Poistuimme paikalta välittömästi vähin äänin kohti Ulkoharmia 77 lajin ollessa plakkarissa.

Päästessämme viimein Harmissa Peri- ja Rajalahden lammille satoi jo niin lujasti, ettemme juuri pysyneet pystyssä (harmi!). Tosin sade ei uhannut vain tämän niemen komppaajia, koska kevätrallaajia oli kuulemma levittäytynyt yhdistyksemme alueelle kuin jättiläismäisiä muodostelmia. Lammen lintujen joukossa oli mm. suokukkoja, lapasorsia, nokikanoja ja tavallisia varpuslintuja. Seuraavassa hetkessä äänten ja lintujen sekamelskaan liittyi uusi ääni... Kyllä, nyt näin keskipäivällä

ääni oli aivan käsittämätön. Tajuimme tosiaan kuuntelevamme nyt keskipäivällä ruisräkkää! ”Millään muulla ei enää ollut tämän jälkeen väliä”.

Sateen ja räökkähuuman vallitessa palasimme autolle. Jouni tukki automme ikkunat tulevia pikataipaleita varten. Hän teki perusteellista työtä, sillä vasarointi peitti varmaankin myös lintujen äänet, emmekä saaneet uusia lajeja vasta kuin Ulko-harmin veteraanimajan rannalta. (Kuulin myös ikkunan pahaenteisen helinän...). Mutta pääasia oli nyt, ettei sade tungeksinut autoon. Joukkueemme kyllä selviäisi... Tosin mekään emme osanneet aavistaa niin pitkälle tulevaisuuteen, vaikka ruokatilanne huolestuttikin (muonat riittävät ainoastaan pariksi kolmeksi päiväksi). Sade oli vielä tietämättämme aiheuttava vahinkoa aamuun saakka (vesisadetta tuli rallin aikana yht. 18 tuntia). Veteraanimajan ranta sopi tilanteeseemme hyvin ja se oli ylimääräinen varoimenpide. Epäsuotuisa sää pakotti meidät pysymään lähellä autoa. Äänistä päätellen rannalla tungeksi lintuja, koska lapinsirri, karikukko ja tadorna nostivat lajimäärämme 86 lajiin.

Linnut noudattavat varmaankin jotain tiettyä lakia, sillä odotetusti kuittasimme Pyhäjoen kirkonkylältä nopeasti kulttuurilajit naakan, varpusen, viherpeipon ja pensaskertun. Aivan varmasti Parhalahti ja Hanhikivi olisi ratkaisu ongelmaamme, sillä Teerelänpuhdon pelloilla oli kovin hiljaista. Närhi sentään oli ainoastaan melko helppo, mutta joskus kevättrallissa tärkeä saalis. Pahinta olisi, jos turha pakokauhu alkaisi levitä näiden pinnattomien jaksojen aikana. Kevättrallaajat voivat menettävät järkensä sekä itsehillintänsä. Yksi asia oli kuitenkin varma: yhdistyksemme pätevimmat miehet ovat nyt asialla...

Saavuttuamme Hanhikiven Heinikarinlahdelle näytti kello olevan 1340. Aloimme riemastua heti kuuluttamme tuttua pyrstöiaisen rapsuvaa ja kirskuvaa ääntä. ”Siittiöt” harhailivat lampareen rantametsikössä juuri niin hulluna päättömästi kuin pyrstöiaiset osaavat. Mutta

”Kirjosieppo, tuo pikku epeli”. © Jari Wilenius.

kuitenkin muut odotetut lajit tarkkailivat meitä (emmekä me niitä) ja varsinkin tikkalajit odotuttivat. Turhan odottelun jälkeen kävimme lammikolta rutiinomaisesti hoitamas- sa mukurun.

Parhalahden kalasatama oli lähellä ja kapusimme toiverikkaina ahtaaseen lintutorniin. Katselimme tarkkaan legendaarisen stajauspaikan ympärille ja tuloksena uusina lajeina olivat ainoastaan vaatimattomat merihanhi ja kivitasku. Luulisi lintujen hakevan sateessakin ruokaa sen sijaan, että kyhjöttävät piiloisaan... Ehkäpä tilanne oli sama myös muille ralliporukoille?

Nyt voisi vaikka avata mehutölkkin ja maistaa ranskalaistyypistä sorbus-aperitiivimehutiivistettä. Sitten voisimme piipittää piippareihin uudeksi suomenpinnaksi Perisoreus megalomanican! Voisi siinä Timosenkin naama venähtää... Olimme näet Jounin kanssa jo mietineet joukon ansoja ja muitakin jekkuja, joilla voisimme häätää kilpailevat rallijoukkueet Perämereen.

Tässä vaiheessa tilanne oli kehittynyt niin huumorintajuttomaksi ja synkeäksi, että päätimme siirtyä Pyhäjoelta Raaheen etsimään pyhää lintumieshenkeä. Lajeja kertyi Pyhäjoelta yhteensä 96 ja aikaa oli ku-

lunut tasan viisi tuntia (aivan kuin suunnittelimme). Raahessa minuuttiaikataulumme asettui uomiinsa, vaikka riskilä ei kohtuullisella stajauksella Lapaluodosta hoitunutkaan. Keskustassa näimme pulun, jonka jälkeen tiivistimme ajankäytön hallintaa orientoitumalla legendaariseen Pitkäkarin linnustoon. Komppaus tuntui taas yhtä epätoivoiselta kuin Metsästäjäliiton guruksen syyskauden ammuntatilaston saldo: 11 miestä ammuttiin hirvenä ja eräs nainen kenguruna... Jouni ennakoiki kuitenkin jo tulevia jahtikautemme lajeja optimistisesti: sirttäjäsatakieli, rantakerittuli, pikkulapasotka jne... Ongelman voisi tietysti ratkaista nauttimalla pihlajanmarjamehutiivisteen suoraan tölkin suulta?

Vasta Raahen Ulkofantissa alkoi tapahtua urpiaisien ja kottaraisen suoritettua ylilennot. Itse saaresta löytyi (uskomatonta kyllä) paikallinen tilhi. Pyhäjoen prystötiaisen ohella tilhi olikin lopulta harvoja jokerilajejamme. Samalla saimme katkaistua tilhellä 100 pinnaa klo 1520. Paikalta löytyi vielä kirjosiippo (tuo pikku epeli), joka oli itsepin-taisesti välttelyt meitä Pyhäjoelta saakka.

Pattijoen lintupaikat olivat rallaajille pieni pettymys: pinnamaa oli remontissa ja rareitendas suljettu kevätrallin vuoksi. Yli tunti oli kulunut ilman uusia lajeja, mikä alkoi tuntua järjenjuoksussa lähes ikuisuudelta (Jounikin kiristeli jo hampaita). Parempaankin olisi kai pystytty, mutta kun mulla oli syksyllä paha vilustuminen, joka vielä niinku painaa jäsenissä. Mutta eiköhän jo ensi kautena päästä ihan kansainväliselle tasolle? Vakuuttelin syyttömyyttäni... Kunnon tulosta alkoi lopulta syntyä Yrjänässä jatkuvasta vesisateesta huolimatta. Aluksi kuittasimme vihdoinkin pikkutyllin ja seuraavaksi valmisteluissakin tavatu kaulushaikaran, joka puhalteli edelleen jossain Tauvon niemen puolella. Yrjänänlahden pohjukassa odotti kuitenkin tämän kevätrallin faunistinen jättisensaatio! Liekö sade tipauttanut alas 12 isosirrin ja 12 tundurakurmitsan parven?

Pohjois-Pohjanmaan halkijuoksu jatkui seuraavaksi mairinnousuna Siikajoen Tauvoon, jossa tapasimme kaatosateessa myös ensimmäiset kilpailijakandidaatit H. Tuohimaa & Tempuntekijät. Kai keli poikiakin haittasi, koska olivat paiskomassa putkiaian ja kiikareitaan juuri Ulkonokan lintutornin tukipilareihin (siltä ainakin näytti...). Kysyimme aluksi johdattelevasti, oliko lintuja näkyny? ”Lähe kuolaamaan muualle tai puhkasan seipiöllä silmäs”, vastasi Heikki. Onkohan pikkutiiraja näkyvillä? Riku vain ärähteli ja mulkoili... Vaaratekijät poistuivat ja saimme todeta nokalta rallimme ensimmäisen ja toiseksi viimeisen limicolan, pandarin sekä minitiiran (Ulkonokallakin oli myös läjäpäin skvatteja!). Ehdottomasti hauskinda oli seurata pandarin lentoa Tempuntekijöiden auton päältä, laji jota pojat eivät saaneet. Tauvosta poistuessamme saimme vielä helposti kuittattua Tauvolan pelloilta pohjustetun teeren ja metsäviklon (110. laji klo 1725).

Pohjustuksemme helmi odotti Siikajoella ja aikataulukin näytti toimivan suunnitellusti. ”Getsemane-Hillillä” sijaitseva valmistelemamme viirupöllön pesä. Aivan niin kuin odottaa saattoi, olivat pöllöpojat jo siirtyneet pöntöstään maailmalle. Kuinkahan kauas poikasias H. Tuohimaan & Tempuntekijöiden huikentelevainen kailotusklubi oli siirtänyt autonsa takakontissa? Pohjustuksessa tavatut kirjoloxiat olivat sentään paikalla tööttäilemässä (parvi siirtyi kuin itsestään törkeästi kauemmas metsään). Ei parane enää komppaila viirupöllömetsiköissä, sillä aikaa ei ole tuhlata.

Nyt oli aikaa rajuun revittelyyn. Uudet lajit olivat olleet reilusti toista tuntia vain kauneimpia päiväunia kovasta yrityksestä huolimatta. Klo 1930 mäjähdi lopulta päin kasvoja Limingasta pari uutta pinnaa. Jounilla oli mukana ”siwan muovikasasi”, josta hän kaivoi esiin aluksi frugin ja seuraavaksi turkinpulun (tarpeen tullen myös muitakin lajeja). Lajit antoivat positiivista strokea ja jatkoa seurasi. Harmaasirkun lisäksi törmäsimme päivän toisiin ralli-

porukoihin Oulun Oritkarin kentällä. Paikalla olivat olivat kaikki kuuluisia oululaisia huippulintupongareita propellihattuineen ja ”leppishousuineen”. Väliaikatietojen mukaan olivat monet heistä olivat vain noin viidenkymmenen havainnon päässä meistä? Heidän silmänsä olivat varmaankin asennettu väärinpäin, sillä harmaasirkku oli kuin patsas keskellä kenttää. Sitä ei voinut olla vaikea havaita. Paikalla näytti olevan myös pikkulanttu, jota monet muut eivät nähneet.

Haravoituamme Pikisaaren tiheiköt ja kallioluolat ilo oli rajaton löydettyämme fasaanin. Tästä paikasta oli kaikki tällä kertaa. Ei ollut miehistöllämme mitään mahdollisuuksia hemppoon saatikka tikliin. Hietasaarella saimme kurvipaikalta pian uutta jobinpostia, vaikka paikalla komppasi myös Siira & Wilenius co:n huippuunsa viritetty rallijoukkue. Vaikka hekin olivat kovin salamyhkäisiä (niin kuin rallispirititiin kuuluu), eivät kai hekään saaneet kurveja esiin. Suunnitelma B otettiin nyt käyttöön. Alkuperäisen suunnitelman mukaan lapinpöllön pesälle mentäisiin aamulla, mutta olosuhteet huomioon ottaen (edelleen järjetön sade), se olisi nyt järkevää. Lappari oli pesältä helppo ja samalla ollessamme vielä Sanginjoella näimme illan ensimmäisen lehtokurpan (laji nro. 117 klo 2114).

Kempeleessä Ollilantien taktiikkapalaverin ja varikkokäynnin (= Virven kahvi & pullatarjoilu) jälkeen rallimme jatkui yhtä armottomana kuin tähänkin saakka. Meikäläinen sai ylleen jopa kuivat vaatteen! ”Kävipä köpelösti kevätrallisaa”, totesimme kaatosateessa Tyrnävän pelloilla, koska keli alkoi olla jo vähän turhan sakea. Ennen siirtymistämme takaisin yhdistyksemme eteläosan yölaulajabileisiin erotimme juuri ja juuri myräkän keskeltä sentään pikkukuovin Murrosta ja sinisuokoiraan Tupoksella. Pikkukuovi oli kylläkin juuri samalla peltosaralla tien laidalla, missä se oli ollut jo viikon ajan. Olimme kelistä huolimatta silti mukana eräässä maamme tiukimmista pinnakisoista ja aikakin alkoi huveta. Kohta jo tarvit-

"Oritkarin harmaasirkku oli kuin patsas keskellä kenttää". © Jari Wilenius.

taisiin uusia sattumia.

Viideskin ralliporukka (Keijon ketut), joista Aalto, J. Jr. pienimpänä ja pahimpana ilmoitti tekstiviestillä miehekkäästi joukkueestaan: "meiltä puuttuu varpunen ja nähtiin juuri, kun liro juuri..." Ehdotin heille heti joukkotappelua Limingan grillillä (putkassa ei varmaan sataisi). Mutta kun heidän porukassa oli sentään silloinen yhdistyksemme pisin johtaja, sisumme meni kurkkuun. Ei ollut meissä miestä kunnon nyrkkitappeluun. Hyvä on sen jälkeen matkata väsyneinä, mutta onnellisena Hiluxin penkillä hampurilaisia syöden takaisin Pyhäjoelle. Uskomatonta muuten oli, että meiltä liro vielä puuttui! Pyhäjoella joudumme taas väistelemään Tuohimaata & tempuntekijöitä (olimme jo ihmetelleet, mikä täällä haisee...). Aluksi penkkatiellä, missä kuulimme satakielen (Tempuntekijät ei), Heikki huuteli peräämme Penkkatiellä jostain hävytöntä... Satku oli tässä vaiheessa joka tapauksessa jo kolmas jokerilajimme.

Usein hankalan lajin näkeminen vaatii kevätrallissa tarkkaa silmää ja

tilanteen vaistoamista. Pohjustuslaji luhtahuitti ei pettänytkään Ulkoharmin lammikolla (paikalla oli äänessä myös kaksi räykkää ja liro). Pitkälle vietyä äärimmäistä tarkkaavaisuutta vaati sen sijaan riekko, joka lensi ja äänteli rivosti muutama metrin päästä. Raapustin vihkooni riekon lajin nro 123 kohdalle klo 0045. Jo kuudeskin ralliporukka ilmoitti itsestään puhelimitse ja ottivat kasvoilleen ilmeen viattomimman. Seija Rannikko naisjoukkueensa kanssa oletti tosissaan, että paljastaisin Siikajoen viirupöllöpaikan (mistä lie kuulleet?). Neuvoinkin kyllä, mutta opastin vihollisjoukkueen työt mahdollisesti jopa aivan väärään kuntaan ja paikkaan. Voipi olla, että pöllöt omi melko lujassa... No en sentään kehdannut pimitää (teurastaja on tullut ennenkin teurastamaan teurastajaansa).

Säätilanne alkoi vihdoinkin hellitellä. Koimme aivan inkarnaation saateen väistytyä, vaikka oli jo myöhä yö. Välittömästi lintujen taas alettua laulaa saimme Pattijoelta kauan kaivatun leppälinnun ja vajaata tuntia myöhemmin Siikajoen Alhonmäel-

tä kulorastaan, vaan ei lullulaa (josko kurjalta lie vaikka luo hukkunut). Olo alkoi siitä huolimatta pikkuhiljaa helpottaa... Pohjustuksemme helmi puuttui yhä, nyt on paremmin aikaa etsiä viirupöllöt (nuo potrat pojat). Puolen tunnin jälkeen löysimme viirupöllön poikasen istumasta kurjana ja kastuneena kuusen oksilta aivan pöntön läheisyydestä. Hauska havainto ja nisäkäs-pinna oli myös mäyrä, joka kipitti metsäpöllulla vastaamme.

Takaisin Alhonmäelle ja siellä odottivat uudet yllätykset. Humpattiin ja kompattiin, eikä kangaskiurua löytynyt, joten haukasimme aamupalaa: Jouni starttasi rasvakeitolla ja laardipihvillä. Minä nautin muusattua ihraa ja piimäpuuron. Lopuksi joimme yrttipirtelöt itujen kera. Pohjustuksemme pitivät jälleen kuitinsa, sillä isoloxiat aloittivat hurjan metelöinnin kuivahkolla mäntykanakaalla. Seuraava tekstiviesti kertoi hauskoja: "Keijon kettujen" auto oli hajonnut (voivoi...) Tavoon! Kaikki hauska loppuu aikanaan ja nyt olisi heidän aikansa lähteä kotiin. Mitäpä ralli olisikaan ilman hausko-

ja pikku kommelluksia?

Juuri pureskellessamme viimeisiä ituja ja yrttipirtelön rippeitä lepakontarkat aistimme poimivat viereiseltä kankaalta tutun äänen. Sviddu Sera! ”Nysse rari tuli”, riemuitsi PR-setämme Jouni ja kertoi samantien hauskan kaskun ikaalislaisten lintumiesten yhteisretkestä helmipöllön pesälle (kuulemma kevään kohokohta muuttavien kurkien ohella). Kyllä kateeksi käy Pohjois-Hämeen poikia... Nyt kun päästiin rariosastolle oli apeus heti kuin pois pyyhkäisty. Miten voisi aamu paremmin käynnistyä, mietimme sepelrastaan vielä yllättäen poistuttua kankaalta lentoon kauas pois muiden lintumiesten näkyviltä. Starttasimme hiluxin kohti Säärenperää klo 0525 (lajeja oli 128).

Säärenperä tuotti pari hyvää pinnaa, jotka vielä puuttuivat: heinätaivi ja sirittäjä (sirittäjä vieläpä valmistellulta paikalta). Molemmat tulivat siis ilman suurta kävelyä ja tuskaa. Kunnon tulosta alkoi siis pikkuhiljaa tulla! Kun vain loput viisi tuntia menisivät vielä hyvin ”tuubiin”...

Keli alkoi olla mitä parhain, sillä isä aurinkoinen alkoi lämmittää pois yön viluja. Hetkeen oli nopeasti tартuttava.

Etukäteen suunnittelemamme mikrosekunnintarkan rallistrategian mukaan siirryimme nyt Lumijoen Sannanlahdelle. Toisille ryhmille ylipäsemättömiä vaikeuksia tuottanut timali tuli meille helposti esille tornin viereiseen ruovikkoon aktiivisesti äännelemään. Joukkueemme pelottava ulkonäkö ja habitus varmaan karkotti timalin kauemmas tornin viereltä (niin kuin monet muutkin lajit rallin aikana). Sillä torniin oli tulossa eräs vihollisjoukko (Armas Jäpikkä & co). Olimme heti liikuttavan yksimielisiä, että lähtisimme alta pois nyt, kun lajeja oli kertynyt jo 131.

Virkkulasta hoidimme nopeasti tuplalimosan. Spontaaniosasto sai miellyttävää jatkoa jo neljännellä jokerilla, sillä Virkkulan edustalla lenteli upeasti ad muuttohaukka (jonka kaikki muut porukat nuijasivat!). Paikalla oli iso joukko muita outoa kieltä puhuvia ulkomaanelä-

viä ja heidän oppaansa rari-Toni sekä rallimme jo kolmas spontaani (!) ruisrääkkä! Paikalta oli siis poistuttava nopeasti. Nyt on klo 730. Retkivaihtoehtoina Tyrnävän pellot ja nämä n.100 ulkomaanelävää. Täysi keskittyminen ympäröiviin lintuihin eikä ylienergiisiin turisteihin on kevätrallissa oleellista sekä terveempi vaihtoehto.

Lakeuden pelloilta meitä odotti todellinen rariputki. Pohjustustemme mukaisesti liihotteli aluksi Paraksen pelloilla suopöllö. Todellinen rarimyrsky alkoi Ängeslevän tiellä: samanaikaisesti kun kuittasimme saalista pelloilla syövän nuolihaukan huomasimme toiselta puolen tietä kapulan (huh, vihdoinkin kapustarinta...). Hetkeä myöhemmin Murron pelloilla räjäytti tajuntamme uuttukyyhky. Samalla ylitsemme lensi vielä upea 25 yksilön keräkurmitsaparvi hienosti äänellen. Kylläpä taas oli olo täydellinen (hillittömyyden hurmio). Yhtäkkiä uusia lajeja on tullut lisää peräti viisi ja keräkurpitsa oli jo 138. pinnamme. Laji, jota ehkä kiihkeimmin tulimme hake-

”Huh, vihdoinkin kapustarinta”. © Jari Wilenius.

maan tuli viime tipassa ennen pakolista poistumista Liminganlahdelle. Voikohan tuulihaukan näkeminen tuntua koskaan yhtä hienolta?

Viimeiset rallitunnit ovat aina olleet yhtä tervanjuontia. Kello oli tasan 830. Pahimmat lajipuutteet olivat yhä varpushaukka, käpytikka, silkkiuikku, töyhtötiainen, sinirinta, vesipääsky, räyskä, puukiipijä, hemppo, punasotka, peukaloinen, allii, mustaviklo ja uivelo. Ensimmäinen paikko saatiin Oulunsalon Koivukarin hengenvaarillisemmalta tornilta, mistä huomasimme silkkiuikun. Saimme pilkittyä vielä esiin hetkeksi ”tumman hanhen” klo 842, joka myöhemmin selvisi olevan paikalla pesivä metsähänhi (Keijojen pohjustama ja meiltä pimitämä).

Nyt ei ollut enää aikaa miettiä Wittgensteinin sanoja eikä haaveilla kattoonsyleksimisen PPLY:n ennätyksistä. Viimeinen tunti oli käynnistynyt (se on tarkkaa toimintaa). Kännykkökohinassa viesti oli: Saanan mukaan Oulunsalo voisi olla ratkaisu esim. strepe- ja käpytikkaproblemaan. Lajimäärämme oli nyt 141.

Rallimaratonimme loppusuoran aloitimme Akionlahdelta, mutta ei

repeorsora hoitunut (vaikka paikalla oli ollut peräti 5 yksilöä viime päivinä). Nyt eivät asiaa auttaneet edes Suomen parhaat stajarit (pari anonyymiä ornia vaan). Nylonköysi hellitti vähän kaulan ympäriltä Riutunkarilla. Pohjustettu sinirinta löytyi kuin löytyikin kiltisti keväiseltä siltispaikalta klo 920! Minkähän vuoksi nyt liputetaan, ajattelivat varmaan ohikulkeneet siviilit. Lopputuuletusten jälkeen päätimme, että tämän kunniaksi otetaan vielä joskus pihlajanmarjapirtelöt jossain Oulun sauisimmassa pinnakahvilassa.

Ralli on todellakin aivan viime metreillä. Epätoivoisesti haimme nisaria, käpytikkaa ym. sälää Oulunsalon Salonpään maastoista. Yhtä kaukana tuntuivat uudet pinnat olevan kuin syksyllä retkelle eksyvät lintuharrastajat näissä PPLY:n maisemissa. Outo tunne rintakehästä alkoi vapautua ja oikeastaan luovuimme jo toivosta saada enää uusia lajeja. Meidät on siis jo annettu pudota? Käydään nyt kuitenkin josain suuren metsän takana, jospa vaikka töti hoituisi. Kompkaus ei tuntunut tuottavan tulosta ja palailimme autolle. No voi j-lauta! Töyh-

tötintti säksätti näennäisen viattomasti aivan auton viereisissä puissa. Kerrankin meille pomppivat linnut viereen kuin itsestään. Kun kellon viisarit olivat onneksemme vielä viisi minuuttia ennen kymmentä, tuli tästä pieni klassikko... Pienten tarkistusten jälkeen totesimme lopettavamme rallimme 143 lajiin. Aika hauska ralli kaikenkaikkiaan... On helppoa, kun linnut saavat päättää meidän elämästämme... Kun joku vielä kysyisi, miltä nyt tuntuu? No eipä hullumpaa!

Summary:

Jukka Hauru: The Bird Race of the Ornithological Society of Northern Ostrobothnia 29.5.-30.5.1999.

The author describes the course of the race for his team in the 24-hour Bird Race of the Ornithological Society of Northern Ostrobothnia held in 29.-30.5.1999. The team won the race with 143 species. Among the best observations were e.g. *Miliaria calandra*, *Falco peregrinus* and *Luscinia luscinia*.

JOUKKUEEMME LAJILISTA: Lajin nro, laji, havaintoaika, -kunta ja -paikka

1.	PHYLUS	1000	PYI SUNI	24.	TURMER	1023	PYI SUNI
2.	FRICOE	1000	-"	25.	SYLCUR	1023	-"
3.	PYRPYR	1000	-"	26.	TURPHI	1024	-"
4.	LARARG	1003	-"	27.	SYLBOR	1025	-"
5.	PRUMOD	1004	-"	28.	CARSPI	1025	-"
6.	ERIRUB	1005	-"	29.	MERMER	1030	-"
7.	REGREG	1008	-"	30.	MERSER	1030	-"
8.	CARERY	1010	-"	31.	BUCCLA	1031	-"
9.	ALAARV	1010	-"	32.	LARCAN	1032	-"
10.	EMBHOR	1012	-"	33.	TRINEB	1033	-"
11.	EMBCIT	1014	-"	34.	MOTALB	1033	-"
12.	CYG CYG	1015	-"	35.	AYTFUL	1034	-"
13.	CORRAX	1016	-"	36.	MELFUS	1034	-"
14.	ACCGEN	1017	-"	37.	STEAEA	1035	-"
15.	PARATE	1017	-"	38.	STEHIR	1035	-"
16.	PARMON	1019	-"	39.	GAVSTE	1035	-"
17.	PHYCOL	1019	-"	40.	GALGAL	1035	-"
18.	GRUGRU	1020	-"	41.	LARFUS	1037	-"
19.	HIRRUS	1020	-"	42.	ANAPEN	1037	-"
20.	PARMAJ	1020	-"	43.	HAEOST	1040	-"
21.	NUMARQ	1021	-"	44.	CUCCAN	1042	-"
22.	TRITOT	1022	-"	45.	MELNIG	1042	-"
23.	LARRID	1023	-"	46.	DELURB	1044	-"

47.	BONBON	1058	PYI SUNI	109.	TETRIX	1725	SII TAUVOLO
48.	ANTTRI	1059	-"	110.	TRIOCH	1725	-"
49.	COLPAL	1100	-"	111.	LOXLEU	1750	SII YLIPÄÄ
50.	MUSSTR	1100	-"	112.	CORFRU	1930	LIM KK
51.	TURPIL	1104	-"	113.	STRDEC	1931	-"
52.	PICPIC	1105	PYI ELÄVISLUOTO	114.	MILCAL	1945	OUL ORITKARI
53.	JYNTOR	1108	PYI ELÄVISLUOTO	115.	PHACOL	2012	OUL PIKISAARI
54.	LOXCUR	1110	-"	116.	STRNEB	2107	OUL SANGINJOKI
55.	ANAPLA	1113	-"	117.	SCORUS	2114	-"
56.	ANAACU	1115	-"	118.	CIRCYA	2214	LIM TUPOS
57.	LARMAR	1120	-"	119.	NUMPHA	2240	TYR MURTO
58.	PHACAR	1122	-"	120.	LUSLUS	0025	PYI PENKKATIE
59.	ACTHYP	1125	-"	121.	TRIGLA	0035	PYI PERILAHTI
60.	GAV A/I	1125	-"	122.	PORPOR	0040	PYI PERILAHTI
61.	GAVARC	1125	-"	123.	LAGLAG	0045	PYI ULKOHARMI
62.	ACRSCH	1128	-"	124.	PHOPHO	0205	PAT KK
63.	ANTPRA	1130	-"	125.	TURVIS	0255	SII ALHONMÄKI
64.	CORNIX	1130	-"	126.	STRURA	0400	SII YLIPÄÄ
65.	SAXRUB	1142	PYI KK:N PELLOT	127.	LOXPYT	0518	SII ALHONMÄKI
66.	APUAPU	1147	-"	128.	TURTOR	0525	-"
67.	VANVAN	1156	PYI YPPÄRIJOKISUU	129.	ANAQUE	0604	SII SÄÄRENPERÄ
68.	CHAHIA	1156	-"	130.	PHYSIB	0606	-"
69.	EMBSCH	1157	-"	131.	PANBIA	0653	LUM SANNANLAHTI
70.	LANCOL	1158	-"	132.	LIMLIM	0725	LIM VIRKKULA
71.	ANACRE	1200	-"	133.	FALPER	0728	-"
72.	RIPRIP	1202	-"	134.	ASIFLA	0745	TYR PARRAS
73.	BRACAN	1205	-"	135.	FALSUB	0755	TYR MURTO
74.	MOTFLA	1205	-"	136.	PLUAPR	0755	-"
75.	ANACLY	1205	-"	137.	COLOEN	0800	-"
76.	STECUS	1210	-"	138.	CHAMOR	0804	-"
77.	CIRAER	1210	-"	139.	FALTIN	0812	-"
78.	CRECRE	1235	PYI PERILAHTI	140.	PODCRI	0830	OUS KOIVUKARI
79.	LARMIN	1235	-"	141.	ANS F/A	0842	-"
80.	PHIPUG	1235	-"	142.	LUSSVE	0920	OUS RIUTTU
81.	TURILI	1235	-"	143.	PARCRI	0955	OUS SALONPÄÄ
82.	PARCAE	1237	-"				
83.	FULATR	1238	-"				
84.	CALTEM	1255	PYI ULKOHARMI				
85.	AREINT	1255	-"				
86.	TADTAD	1255	-"				
87.	CORMON	1317	PYI KESKUSTA				
88.	PASDOM	1319	-"				
89.	CARCHL	1320	-"				
90.	SYLCOM	1325	-"				
91.	GARGLA	1330	PYI TEERELÄ				
92.	PODAUR	1340	PYI HANHIKIVI				
93.	AEGCAU	1340	-"				
94.	FRIMON	1340	-"				
95.	OENOEN	1347	PYI PARHALAHTI				
96.	ANSANS	1350	-"				
97.	COLLIV	1503	RAA VARVI				
98.	STUVUL	1515	RAA ULKOFANTTI				
99.	CARMEA	1519	-"				
100.	BOMGAR	1520	-"				
101.	FICHYP	1525	RAA ULKOFANTTI				
102.	BOTSTE	1625	PAT YRJÄNÄ				
103.	CHADUB	1625	-"				
104.	CALCAN	1630	-"				
105.	PLUSQU	1630	-"				
106.	LIMFAL	1715	SII TAUVO ULKONOKKA				
107.	STEALB	1715	-"				
108.	PANHAL	1720	-"				

Loppusijoitukset

1. Jukka Hauru, Jouni Meski
143 lajia
2. Kari Rannikko, Veli-Pekka Viklund,
Kalevi Tunturi
139 lajia
3. Riku Halmeenpää, Heikki Suni,
Heikki Tuohimaa
136 lajia

Rallin yhteislajimäärä: 187

Kirjoittajan osoite:
Puohitie 4 D 33, 90230 Oulu

PPLY:n LINTUKISAT 1999

Sami Timonen

PPLY:n toiminnassa 1980-luvulta alkaen ovat olleet leimaa-antavia lintukisat (ns. linturallit), joihin on osallistuttu innokkaasti. Meidän hieman sisäänpääntyneiden harrastajien joukossa kisojen tiimoilla jollain tasolla kukkiva sosiaalisuus ja ryhmähenki, sekä luonnon ja linturekilyn vahva kokeminen sekä muutamien kohdalla vahva kilpailuhenki lienevät tärkeitä syitä osallistumiselle. Aureolan palstoilla viimeiset PPLY:n rallikatsaukset ovat 1990-luvun alusta. Tämän lyhyen katsauksen tarkoitus on aloittaa vuosikirjassa toivottavasti perinteeksi muodostuva kunkin toimintavuoden rallikatsaus (Kuusamon rallia ei käsitellä tässä tarkemmin).

PPLY:n alueella järjestettiin

vuonna 1999 yhteensä kuusi linturallia, joista neljässä PPLY oli suorassa järjestämistä vastuussa. Vuoden aloitti jo 12. kertaa järjestettävä koko tammikuun kestävä tammikisa, johon on ottanut tavallisesti osaa muutama kymmenen innokasta talvirekijää.

Monien mielestä kevään linturekilykauden huipennus on toukokuun viimeisen viikonlopun 24 tunnin ralli, joka järjestettiin nyt 14. kertaa. Osallistuvien joukkueiden määrä on tavallisesti vaihdellut 5-10 välillä. Kesäkuun puolivälissä järjestetään Kuusamossa perinteinen valtakunnallinen lintumaraton, joka kisattiin nyt 15. kertaa. PPLY:n ryhmien osallistuminen on jäänyt kuusamolaisten 2-3 ryhmän lisäksi Oulun seudulta osallistuneisiin 1-2

joukkueeseen. Uutuutena järjestettiin vuonna 1999 ensimmäistä kertaa PPLY:n alueen eri kunnissa kiertävä kesäralli - pioneirallinen pitopaikan kunnian saivat Kärsämäki ja Haapavesi.

Syksyllä Raahen Lintuharrastajat Surnia r.y. järjesti jo 12. kertaa syysrallinsa kahdessa arvottavassa kunnassa, jotka olivat Siikajoki ja Ruukki. Osallistujaryhmien määrä Raahessa on vaihdellut enimmäkseen 5-10 välillä. Toista kertaa kautta aikojen myös Oulun seudulla järjestettiin oma syysralli, jonka pitopaikaksi oli määrätty Hailuodon kunta.

1. PPLY:n tammikisa

Tammikisa kestää koko tammikuun ajan. PPLY:n koko alueen kisaan otti osaa 28 ja Oulun osakisaan 24 hen-

Voimakasta "revitystä" Hailuodon syysrallissa. © Janne Aalto.

kilöä.

PPLY:n rannikkoalueella oli hyvin runsas talvilajisto, mistä kertoivat sekä koko kisan että varsinkin Oulun kisan (johon keskityttiin toisissaan) ennätykset. Kuitenkin Kuusamon seutu oli poikkeus: tammi-kuu oli huonoin miesmuistiin.

Pikku-uikkuja oli Lapaluodossa yhdellä kerralla ennätysmäärä kolme ja myös merimetsoja siellä nähtiin 1–2 yksilöä. Raahessa tavattiin harvinainen haapana. Tuulihaukasta tehtiin vasta toinen tammirallihavainto (ed. Ruukista kaksi vuotta sitten). Peltopyitä tavattiin lukuisina jälleen Oulun kaupungin alueella. Raahen seudulla tavatusta monipuolisesta lokkilajistosta vain yksi harmaalokki ylsi Ouluun asti.

Pöllöjen runsaus kertoi mainiosta myyrävuodesta. Oulussa aktiivisesta retkeilystä johtuen saavutettiin pöllökuunteluissa parhaat tulokset: viisi pöllölajia, joista sokerina pohjalla pari soidinteväähä hiiripöllöä sekä alueen kautta aikojen ensimmäinen tammikuinen sarvipöllö. Helmipöllöjä kuultiin vähintään 10 yksilöä. Raahekaan ei paljoa jälkeen jäänyt, ottaen huomioon vähäisemmän harrastajamäärän.

Lumijoen Varjakassa havaittiin hieno tikkakeskittyminen, jossa oli vähintään 8 pohjantikkaa sekä 3 pikkutikkaa. Ilmiö johtui ilmeisesti kovakuoriaisjärien massaesiintymisestä.

Marjalintuja nähtiin suhteellisen mukavasti: taviokuurniakin yleisenä suurimpien parvien ollessa kooltaan 15–20 yksilöä. Tilhiparvet suurenevät kuun loppua kohti pienempien parvien yhtyessä isommiksi (n. 1000 yksilön parvia nähtiin). Oulussa alkukuussa räkättejä oli yleisemmin (muutamien kymmenien parvia) ja suurempia parvia kuin myöhemmin loppukuusta. Talven ”rarirastaiden” runsausjärjestys oli: mustarastas 7–8, punakylki 4 ja laulurastas 2 lintua. Laulurastas oli Oulun kaupungille uusi tammilaji.

Viiksitimalista tuli uusi Oulun tammipinna: yhteensä 21 yksilöä jumiutti Jätärin pohjoispuoliseen ruovikkoon. Parvesta rengastettiin osa marraskuussa. Pyrstötiainen oli talven yllättäjä: normaalisti yhden tai

kahden havainnon laji esiintyi nyt kymmenien yksilöiden pikkuparvina siellä täällä. Raahen seudulla laji oli kuitenkin huomattavan harvinainen: jokin oli saanut talvivaelluksen pyhäntymään juuri Oulun korkeudelle. Pikkuparvushavainnoijia kiusasivat Oulussa jälleen muutamia hybridit, jotka olivat kuitenkin aika helppoja ”tapauksia”.

Isolepinkäisiä tavattiin useita eri puolilla. Pähkinähakkeja talvehti muutama sekä Oulussa että Raahessa, Oulussa nähtiin ”pakolliset” mustavarikset ja kottaraiset. Vihervarpusia ja kirjosiipikäpylintuja oli keskivertovuosiin verrattuna runsaasti. ”Kirjologia” oli Raahessa paljon runsaampi kuin Oulun seudulla. Uusi tammikisalaji sarvipöllön lisäksi saatiin myös paju-sirkusta, joka lennähti hetkeksi paikalliseksi Oulussa Taskilan jätevedenpuhdistamon ruovikkoon. Harvinainen talvilaji oli myös hemppo, joita nähtiin Oulussa 4 yksilöä. Vuorihemppo tavattiin Kuusamossa asti. Pulmusia tavattiin muutama yksilö Oulussa, Raahessa ja Tyrnävällä. Kisan kulusta ovat tehneet erilliset herkulliset kuvauksensa Ari Rajasärkkä ja Jukka Hauru Aureola-vuosikirjassa 1998.

Kisaan osallistuneiden (rallilomakkeen palauttaneiden) loppujärjestys:

Koko PPLY:n alueen kisa

1. Jukka Hauru	77
2. Kari Rannikko	66
3. Sami Timonen	65
4. Janne Aalto Kari Varpenius	63
6. Esa Hohtola Ari Rajasärkkä	62
8. Heikki Tuohimaa	60
9. Petri Lampila	58
10. Tuomas Herva	54
11. Jukka Piispanen	52
12. Teemu Fyrsten Aappo Luukkonen	51
14. Jari Wilenius	50
15. Jorma Siira Antti Vierimaa	49
17. Harri Taavetti	48
18. Arvo Ohtonen Hanna Soikkeli	44
20. Merja Ylönen/Ilkka Railo	39
22. Pekka Hautamäki	38
23. Martti Eskelinen	35
24. Sanna Junttanen	33
25. Arsi Liimatta	30

26. Kalle Hellström	26
27. Teppo Mutanen	25
28. Pekka Rahko	23

Oulun kaupungin kisa

1. Ari Rajasärkkä	62
2. Kari Rannikko Janne Aalto	60
4. Sami Timonen Esa Hohtola	59
6. Petri Lampila	55
7. Tuomas Herva	54
8. Teemu Fyrsten Aappo Luukkonen	51
10. Antti Vierimaa Unto Vuopala	49
12. Jorma Siira	48
13. Arvo Ohtonen Hanna Soikkeli	44
15. Jukka Piispanen	41
16. Ilkka Railo	39
17. Jari Wilenius Pekka Hautamäki	38
19. Sanna Junttanen	33
20. Martti Eskelinen	31
21. Arsi Liimatta	28
22. Merja Ylönen	27
23. Kalle Hellström	26
24. Teppo Mutanen	25

Yhteislajimäärä koko kisassa oli 83, luvusta puuttuu hyvin varma maallikkohavainto Pudasjärveltä tunturi-kiurusta. Oulun yhteislajimäärä oli 67 ja Raahen 54.

2. PPLY:n kevätkisa

Alueen perinteiseen kevättralliin 29.–30.5. (aloitus klo 10–12 24 tuntia eteenpäin) osallistui 10 joukkueessa 30 ihmistä. Rallialueena on koko PPLY:n alue.

Joukkueiden lajimäärä ja sijoitukset:

1. Jukka Hauru ja Jouni Meski	143
2. Kari Rannikko, Veli-Pekka Viklund ja Kalevi Tunturi	139
3. Heikki Tuohimaa, Heikki Suni ja Riku Halmeenpää	136
4. Janne Aalto, Aappo Luukkonen, Petri Lampila ja Sami Timonen	135
5. Arvo Ohtonen, Esko Strömmer, Jukka Piispanen ja Ari Kakko	134
6. Markku Leppäjärvi, Kalle Kytölä ja Juhani Törmi	125
7. Kari Varpenius, Ilkka Ala-Vainio, Pekka Kärenaho ja Jaakko Koistinen	121
8. Juha Markkola, Hannu Luotonen ja Seppo Haapala	118
9. Seija Rannikko ja Irma Hautala	113
10. Jari Wilenius ja Jorma Siira ..	105

Yhteislajimäärä rallissa oli kaikkien aikojen ennätys 187 lajia, ja voittajien tulos 143 on hyvää tasoa. Ilma oli sateinen ja kylmäkin suurimman

Henkistä latautumista ennen rallia Hailuodon lautan matkustajakannella. © Janne Aalto.

osan ralliaikaa. Suurin osa joukkueista retkeili rannikkoalueella; hopeajoukkue aloitti perinteisesti Kuivaniemeltä ja kävi Pyhäjoella asti. Ohtosen ym. joukkue kävi Haukiputaan Kraaselissa veneellä kesken rallin. 4–5 joukkuetta kävi Hailuodossa.

Kahlaajia tavattiin yksilömääräisesti vähän, mutta kaikki sirrit (paitsi pulmussirri) nähtiin (Hailuodon pohjoisranta ja Haukiputaan Kraaseli). Vesi oli rallin alkuvaiheessa korkealla, mutta kova tuuli paljasti rantaa reippaasti. Siikajoen Ulkonokalla lepäili komea n. 40 linnun tundrurimtsan parvi!

Rallin suurimpia harvinaisuuksia ja kiintoisimpia havaintoja olivat jääkuikkalaji muuttavana Pyhäjoen Elävisluodossa, harmaasirkku Oulun Oritkarissa, kattohaikara Ylikimmin Karahkassa, kangaskiuru ja sepelrastas Siikajoen Alhonmäellä, yhteensä 41 keräkurmitsaa eri puolilla ja kaksi uutukyyhkyä Limingan Ängeslevällä ja Kempeleen Ollilassa. Peräti kuusi joukkuetta havaitsi mustapääkertun, muista ”arvolaulajista” kuultiin viitakerttunen, satakieli ja kolme kultarintaa sekä räökkivuoden alkutahtina mukavat 6 ruisräökkää.

Jokerilajeja leivottiin yhteensä 23, jotka olivat joukkueittain:

- Hauru & Meski (6 kpl): jääkuikkalaji, muuttouhaukka, pyrstötiainen,

tilhi, satakieli, sepelrastas

- Ohtonen ym. (5): harmaasorsa, viiksitimali, valkoposkihanhi, kattohaikara, nokkavarpunen

- K. Rannikko ym. (4): pohjantikka, kangaskiuru, viitakerttunen, maa-kotka

- Markkola ym. (3): puukiipijä, mehiläishaukka, kuovisirri

- Leppäjärvi ym. (2): peltopyy, sarvipöllö

- Aalto ym. (1): merikotka

- Tuohimaa ym. (1): pikkujoutsen

- Wilenius ja Siira (1): hiirihaukka
Kevättrallista on Jukka Haurun kirjoittama tunnelmointi toisaalla tässä vuosikirjassa.

3. PPLY:n kesäkisa

PPLY:n kautta aikojen ensimmäiseen kesäralliin 2.7. klo 18.00 - 3.7. klo 12.00 osallistui vain neljä mitään pelkäämätöntä, uuden tradition aloittavaa joukkuetta (10 ihmistä). Ennalta määrätty rallikunnat olivat runsaslintuisiksi arvatut Haapavesi ja Kärsämäki. Ralli käytiin poutaisessa ja lämpimässä kesäsäässä.

Joukkueiden lajimäärä ja sijoitukset olivat:

1) Jaakko Koistinen ja Kari Varpenius 103

2) Petri Lampila, Satu Käsmä ja Juha Markkola..... 97

3) Teemu Fyrsten, Ari Rajasärkkä ja Sami Timonen 94

4) Esa Hohtola ja Anja Hohtola 88
Rallin yhteislajimäärä oli 119. Hy-

västä petotilanteesta kertoivat vähintään 8 havaittua sinisuohaukkaa, yksin yhden joukkueen näkemät n. 15 suopöllöä eri puolilla ja 3 saalis-televaa sarvipöllöä ja kaksi kuultua poikuetta.

Muita maininnan arvoisia havaintoja olivat mustakurkku-uikku väh. 4 poikuetta, härkälintu 1 poikue + n. 15 yks, fasaani HAA Apajalla, kultarinta KÄR hautausmaa 1Ä, luhtahuitti HAA Apaja 1–2Ä ja HAA Ainali 1Ä, ruisräökkä KÄR Myllyviidanperä 1Ä ja KÄR Rannankylä 1Ä, peukaloinen KÄR Myllyviidanperä-Pyrrönperä 1Ä, KÄR Ojalehto-Pyrrönperä 1Ä, HAA Pirnesjärvi 1Ä, pensaskerttuja n. 10Ä, kottaraisia n. 30 ainakin neljällä eri paikalla Jokerilajeja rallissa oli yhteensä 16, jotka olivat runsausjärjestyksessä joukkueittain seuraavat:

- Hohtolat (5 kpl): palokärki KÄR Miiluranta 1ä, metso KÄR Kopsenperä 1/p, pyrstötiainen KÄR lentokenttä väh. 2p, mustapääkerttu HAA Pieni Vatjuslampi 1/ var. ja nokikana HAA Ainali 1p

- Rajasärkkä ym. (4): työttötiainen HAA Korkatin vanhan metsä ää, vesipääsky KÄR Nurmesjärvi 1p, pikkulepinkäinen HAA Apaja 1/p ja pensassirkkalintu HAA Koirikivi 1Ä - Varpenius & Koistinen (4): teeri HAA Ainali 10p, kuikka HAA Pirnesjärvi 1p, mehiläishaukka KÄR Nurmesneva 1, kuikkeli HAA kaa-

topaikka 1p

- Markkola ym. (3): pyy KÄR Onkilampi-Hatuperä 1p, ampuhaukka KÄR Nurmesjärvi ja selkälökki HAA Iso Vatjuslampi 1p
Kokonaan rallista puuttuneita lajeja olivat peruslitalta isokoskelo, tukkakoskelo ja tiltalti. Huutolajeista maininnan arvoisia puutteita olivat harmaasorsa (tavattiin säännöllisesti kesällä 1999 Nurmesjärvellä), mustalintu ja pilkkasiipi (molemmat ovat pesineet Ainalilla ja Osmangilla ainakin 1970–80-luvuilla ja tavattu vielä 1990-luvulla pesimäaikaan, kanta on ilmeisesti romahtanut), kanahaukka, kalasääski (Timo Hannulan mukaan ilm. 2 paria pesii Haapaveden kunnan alueella), riekko, luhtakana (huuteli 3 viikkoa ennen rallia Nurmesjärvellä), pikku- ja pohjantikka, viitakerttunen, siritäjä (hyvin vähälukuinen rallivuonna?) ja lapinharakka.

4. Raahen seudun syyskisa

Surnian syysrallin 11.9. klo 6.30–18.30 rallikunniksi arvottiin Siikajoki ja Ruukki. Ralliin lähti mukaan mukavat kymmenen joukkuetta. Vain muutama joukkue käväisi Ruukissa, joten käytännössä kisa rallattiin Siikajoella. Ralliin osallistui 10 joukkuetta ja 30 ihmistä.
Koko rallin ajan vallitsi heikkotuulinen, lämmin ja aurinkoinen sää. Varsinainen muutto oli heikkoa. Kuitenkin maastossa viivyttelevät kahlaajat ja hyönteissyöjät, taivaalle nousseet pedot sekä lintujen yleisesti helppo löydettävyyden tyynen sään vuoksi nosti yhteislajimäärän kaikkien aikojen ennätykseen, 142 lajiin.

Joukkueiden lajimäärät ja sijoitukset olivat:

1. Heikki Tuohimaa ja Kari Varpenius 103
2. Jukka Hauru, Markus Keskitalo, Jouni Meski ja Harri Taavetti 102
3. Kari Rannikko, Kalevi Tunturi ja Ari Vienonen 94
4. Antti Pesola, Sami Kalliokoski ja Toni Uusimäki 91
5. Eino Mikkonen, Kyösti Karjalahti ja Arto Vuorjoki 86
6. Toni Eskelin, Esko Strömmer ja Sami Timonen 85
7. Petri Nikupaavo, Marko Pohjoismäki ja Jarno Rasmus 83
8. Esa Hohtola, Aappo Luukkonen ja

Hanna Soikkeli 81
9. Tomi Hyttinen, Tapani Karvonen ja Seppo Sirviö 77
10. Jaakko Koistinen, Pekka Kärenaho ja Risto Nevasaari 65
Kisassa havaitut 22 jokerilajia olivat joukkueittain seuraavat:

- Hauru ym. (6 kpl): kuovilaji, lapintiira 3. yks. Sääri, pohjantikka Varessäikkä, sinirinta Sääri, harmaasorsa Säikänlahti, kangaskiuru Varessäikkä
- Tuohimaa ja Varpenius (4): kihus sp. Kaasa, mehiläishaukka Kaasa, mustakurkku-uikku Kaasa, leppälintu Kaasa
- Mikkonen ym. (3): riekko Kaasa, lapasorsa Sääri, pikkulepinkäinen Tavontie
- Eskelin ym. (2): merikotka Isomatala, mustapääkerttu Varessäikkä
- Nikupaavo ym. (2): lehtokurppa Munahiedan tyvi, alli Munahieta
- Rannikko ym. (2): merihanhi Ulkonokka, hernekerttu Ulkonokka
- Pesola ym. (1): taigauunilintu hautausmaa
- Hyttinen ym. (1): mustapyrstökuiri Munahieta
- Koistinen ym. (1): lehtokerttu Munahieta.

Kisan harvinaisin laji oli Hohtolan ym. Tavosta löytämä mustaleppälintu. ”Muleli” viihtyi erään ladon rakenteissa keskellä peltoaukeaa. Muita hyviä lajeja olivat: taigauunilintu hautausmaa, kanadanhanhi Säärenperässä, harmaasorsa Säikänlahdella, haahka Kaasalla, muuttohaukkoja 1–2, turkinkyhkyjä Keskiylällä, pyrstötaisia pari parvea, päihinahakkeja ilm. 2 yks. ja muutama kirjosiipikäpylintu. Vuodesta 1988 alkaen käydylle kisalle kokonaan uusia lajeja olivat haahka, mustaleppälintu ja kangaskiuru.

5. Oulun seudun syyskisa

Järjestyksessään kaikkien aikojen toiseen Oulun seudun syysralliin 2.10. klo 7–17 osallistui 6 joukkuetta ja 19 ihmistä. Kisakunnaksi oli etukäteen määrätty Hailuodon saari.

Osallistuneet joukkueet, sijoitus ja lajimäärä:

- 1) Riku Halmeenpää, Jukka Hauru, Jouni Meski, Heikki Tuohimaa 73
- 2) Esa Hohtola, Aappo Luukkonen, Jukka Piispanen 60
- 3) Markus Keskitalo, Petri Lampila,

Harri Taavetti 74
4) Tuomas Herva, Jouko Kärkkäinen 46
5) Janne Aalto, Pirkka Aalto, Kristjan Niitepöld, Hanna Soikkeli 66
6) Maija Aalto, Seppo Haapala, Juha Markkola 64

Rallin yhteislajimäärä oli 95. Harvinaisimmat lajit olivat: harjalintu (Sunikarissa aamulla Hervalla & Kärkkäisellä yksi muuttava), kalatiira, punajalkaviklo, isosirri, harmaasiippo, pajulintu, työttöhyppä, suopöllö ja kyhmyjoutsen. Kisan ulkopuolella havaittiin huuhkaja, kuovisirri, kihulaji ja helmipöllö (1.10. illalla).

Jokerilajeja oli kaikkiaan 17, ja ne olivat runsausjärjestyksessä joukkueittain:

- Keskitalo ym. (6 kpl): merihanhi, kanadanhanhi, tuulihaukka, riekko, kalatiira, suopöllö
- Aalto ym. (4): kyhmyjoutsen, pajulintu, kirjosiipikäpylintu, lapinsirku
- Markkola ym. (4): härkälintu, pikkutikka, pohjantikka, metsäkirvinen
- Halmeenpää ym. (2): punajalkaviklo, harmaasiippo
- Herva ym. (1): harjalintu

Summary

Sami Timonen: Bird Races in 1999. Six bird races were organized in Northern Ostrobothnia in 1999. 28 persons competed in the January Bird Race. Birding in the coastal area was good and the best observations included e.g. *Asio otus* and *Emberiza schoeniclus*. The Spring Bird Race held on 29.–30.5. attracted 10 teams. The total number of species seen in the race, 187, was a new record. Jukka Hauru ja Jouni Meski had the winning list with 143 species. The highlights of the race were *Gavia immer/adamsii*, *Ciconia ciconia* and *Miliaria calandra*. The first Summer Bird Race was organized 2.–3.7. in Haapavesi and Kärsämäki. In autumn, two races were held: 11.9. in Siikajoki and Ruukki and 2.10. in Hailuoto, with 10 and 6 teams, respectively. Highlights included *Phoenicurus ochruros* in Siikajoki and *Upupa epops* in Hailuoto.

RETKIKUMMITOIMINTA POHJOIS- POHJANMAAN LINTUTIETEELLISESSÄ YHDISTYKSESSÄ VUOSINA 1997-2000

Kari Kivirinta

Retkikummitoiminnan PPLY:ssä voidaan katsoa saaneen lähtösäyöksensä kesällä 1997 Tavon lintuasemalla, jossa vietin vajaan viikon Heikki Pakkalan toimiessa rengastajana. Otin keskusteluaiheeksi lintuharrastuksen aloittamisvaikeudet ja yhdistysten jäsenmäärän hiipumisen, kun yhdistykset eivät ilmeisesti juuri tiedota toiminnastaan. Keskustelumme rönkyi asian ympärillä hyvin monipuolisesti, ja lopputuloksena olimme yksimielisiä siitä, että jäsenmäärää voidaan helposti lisätä nykyisestä BirdLife Suomen paikallisyhdistyksissä.

Syksyn aikana kysyttelin ajatusta, ja keskustelin muutaman yhdistysaktiivin kanssa kysellen aikaisemmin pidetyistä lintukurseista. Tulin siihen tulokseen, että pelkkä lyhyen kurssin järjestäminen tai vain opastettujen retkien vetäminen ei riittä. Lintukurssilla voi usean tunnin aikana valottaa järjestäytyneen harrastuksen tarjoamia mahdollisuuksia ja jäsenetuja sekä muokata asenteita. Kurssilaisten ”jatkohoito” on järjestettävä opastetuilla linturekillä. Tätä seikkaa ei oltu aikaisemmilla kursseilla huomioitu, ja niinpä pysyviä jäseniä ei ollut tullut kuin muutama. Määritystieto ei lisääntynytkään niin, että into olisi riittänyt itsenäiseen retkeilyyn. Toisaalta pelkillä opastetuilla retkillä kosketus retkeläisiin katkeaa retken jälkeen, ja vain harva tekee liittymispäätöksen jäseneksi.

Tein suullisen ehdotuksen hallitukselle jäsenmäärän lisäämiseksi esimerkiksi nuoriso- tai retkikummitoiminnan avulla ja kuvittelin, että suhtautuminen olisi ollut innostunutta, mutta kommentit olivat pi-

kemminkin päinvastaisia. Hallituksessa ehdotukseni ehkä mainittiin, mutta siihen ei otettu kantaa. Tästä syystä tein 26.11.1997 asiasta hallitukselle kirjallisen esityksen, jossa vetosin myös PPLY:n toimintasuunnitelmassa hyväksytyyn yhdistyksen jäsenmäärän kasvatustavoitteen. Jotta ehdotustani ei olisi haudattu, vaadin siihen hallituksen vastausta.

Odottaessani hallituksen ratkaisua päätin itse käynnistää toiminnan, ja sovin Oulun kansalaisopiston kanssa lintukurssista seuraavan vuoden alussa. Ilmoitin hallitukselle vetäväni sen PPLY:n nimissä, mikäli vetäjäksi lupautuu lisäkseni yksikin yhdistyksemme jäsen. Jo vuosia aikaisemmin lintukurseja vetänyt Esa Hohtola lupautui mielellään mukaan, ja vedimme yhdessä kurssin. Oikeastaan vedimme kaksi kurssia peräkkäin, sillä kaikki halukkaat (yht. 74) eivät mahtuneet yhtä aikaa luokkaan. Kurssin päätteeksi järjestettiin opastettu linturetki Lakeuden hanhipelloille. Toiminta osoittautui tulokselliseksi, sillä 30-35 kurssilaista liittyi heti yhdistyksen jäseneksi.

Tällä välin minut oli valittu yhdistyksen hallituksen jäseneksi, ja vastuualueekseni tuli mm. retkikummitoiminta. BirdLife Suomi ei ollut määrittänyt minkäänlaisia minimiveloitteita retkikummitoiminnan tuomille jäseneduille, mutta PPLY:n hallituksen kokouksessa esitin, että pelkkä ilmoittautuminen retkikummiin ei riittä, vaan saavuttaakseen BirdLife Suomen retkikummitiedot retkikummi sitoutuu vähintään neljään suoritukseen vuoden aikana. Esitys hyväksyttiin. Suoritukset voivat olla esimerkiksi

retkiä ja esitelmä- tai dialloja. Retkikummeiksi lupautui viisi jäsentä ja pidimme yhteispalaverin, jossa ehdotukseni pohjalta pääitimme toimintatavoista.

Sovittiin myös, että retkikummi-vastaava antaa lintuharrastuksen aloittamismahdollisuudesta alueen paikallislehtiin haastattelun, jossa kerrotaan kevään yhteishavainnointipäivän opastetusta muutonseuranasta kuudessa Oulun ympäristön tarkkailupisteessä, sekä myöhemmin järjestettävästä tiedotustilaisuudesta. Lisäksi jaettiin kaikille Oulun koulujen biologian opettajille asiaa koskeva tiedote oppilaille kerrottavaksi ja koulun ilmoitustaululle kiinnitettäväksi. Oulun kaupunginkirjastolla järjestettiin yleisölle 16.4. tiedotustilaisuus lintuharrastuksesta. Ensimmäinen varsinainen retkikummitokokous oli 22.4. Oulun yliopistolla, jossa kerrottiin harrastusvälineistä, lintujen tunnistamisesta ja sovittiin ensimmäisistä retkistä. Paikalla oli 51 asiasta kiinnostunutta.

Harrastajatoimintaa

Retkikummitretkeily käynnistettiin 25.4.1998 yhteishavainnointipäivänä, jolloin miehitettiin tarkkailupisteet Oulun Kempeleenlahdella, Tyrnävän Murrossa, Kempeleen Honkasen ”kasalla”, Lumijoen Sannanlahdella sekä Limingan Virkkulassa. Limingan Virkkulassa kävi satoja ihmisiä ja muissakin pisteissä yhteensä noin 250. Seuraavana vuonna samanlainen lintuharrastuspäivä ei saavuttanut yhtä hyvää suosiota huonosta säästä johtuen. Myös BirdLife Suomi halusi osallistua lintuharrastuspäiväämme avaamalla tiedotuspisteen Virkkulan luontokes-

kuksella.

Opastettuja linturetkiä on toimitettu vuosien aikana järjestetty noin 10 kertaa. Niistä on syytä nostaa esille erityisesti kevään ja syksyn retket Tavon lintuasemalle, jossa olemme kuulleet erinomaisia esityksiä lintujen verkkopyynnistä ja rengastuksesta ja voineet tutustua Ulkonokan monipuoliseen ja –lukuiseen kahlaajalajistoon. Uskon, että useimmille retki on ollut ainutlaatuinen ja mieleenpainuva kokemus.

Pienempimuotoisia lintukävelyitä (birdwalk) on tehty talvikuukausina maaliskuusta 1998 alkaen joka talvi. Silloin on joka sunnuntai kierretty parin kolmen tunnin vakiolenkillä Hartaanselän ympäri, ja perehdytty samalla talvilintujen ruokintaan PPLY:n ruokintapaikalla. Kävelyretkillä on nähty tavanomaisten talvilintujen lisäksi mm. kanahaukka, haapana, isokoskelo ja nokkavarpuksia. Kävelyretkille on osallistunut 5-15 linnusta kiinnostunutta henkilöä säästä riippuen.

Harrastajille on tarjottu myös pölyjen kuunteluretkiä, mutta niihin ei ole osallistujia ilmaantunut. Lieneekö syynä epämiellyttävä retkiaika, ei ole tiedossa. Myöskään pienen porukan retkiin, joissa harrastajat keräävät autokunnan, ja sopivat retkikummin kanssa lähdestä retkelle, ei ole ollut kiinnostusta.

Kaikki yhdistykseen liittyneet ovat tietenkin voineet osallistua yhdistyksen yleisiin kokouksiin, mutta ei sieltä muiltakaan ovea ole sul-

jettu. Harrastuksensa aloittaneille on järjestetty myös talvikuukausien aikana muutaman tunnin luentoja erilaisista lintuharrastuksen aiheista, ja luennoille ovat kaikki olleet tervetulleita riippumatta siitä, kuuluvatko he yhdistykseen. Olemme luottaneet siihen, että todennäköisesti liittymispäätös syntyy muutaman käynnin jälkeen.

Kansalaisopistolla on järjestetty tähän mennessä seitsemän lintukurssia, joiden päätteeksi on tehty opastettu linturetki. Kursseilla on ollut yhteensä noin 250 osallistujaa. Uutena toimintamuotona aloitettiin keväällä 1999 lasten lintukurssi, jonka innokkaana vetäjänä on toiminut yhdistyksen ”nuorisoketjun” kantava voima Hanna Aalto (o.s. Soikkeli). Lasten kurssilla on perehdytty lintuihin mm. lintupiirustuksen, pihalintujen opiskelun ja linturetkelyn avulla.

Huomioita toiminnasta

Retkikummitoiminnasta tiedottaminen on toiminnan onnistumisen kannalta tärkeää. Kaikkia mahdollisia kanavia tulee käyttää, eikä mikään niistä ole yksinään riittävä. Tähän mennessä on hyödynnetty alueellista ja paikallisia lehteä, kansalaisopiston julkaisua, yhdistyksen jäsenlehteä ja jäsentiedotteita, www-sivuja, PPLY:n sähköpostiverkkoa, yliopiston ilmoitustaulua, retkikummiin suullista tiedottamista eri tilaisuuksissa sekä BirdLifen Tiira-lehteä. Radio on kokeilematta,

Kummiretkeläiset tutustumassa Tavon lintuaseman toimintaan kesäkuussa 1998. Lintujen rengastuksesta kertomassa Heikki Pakkala. © Sami Timonen.

mutta sinnekin kannattaa pyrkiä keväällä, kun muuttolinnot alkavat herättää kiinnostusta.

Ehkä seuraavaksi pitäisi yrittää lähestyä nuorisojärjestöjä, partiota, seurakuntia tms., ja yrittää ”kaapata” sieltä väkeä. En ole vielä haudannut ajatusta nuorisajaostosta, sillä sen avulla voisi ehkä olla mahdollista päästä osalliseksi yhteiskunnan jakamiin nuorisotoimintatarpeisiin.

Seuraajalleni Hanna Aallolle toivotan työn iloa arvokkaan asian parissa! Retkikummeille haluan lausua kiitoksen arvokkaasta työstä. Takana on noin sata erilaista retkikummissuoritusta runsaan kahden vuoden toiminta-aikana, mistä suorituksesta voi jokainen olla ylpeä. Retkikummeina ovat toimineet Janne Aalto, Esa Hohtola, Markku Hukkanen, Kari Kivirinta, Jorma Siira, Hanna Aalto (o.s. Soikkeli), Sami Timonen sekä uusimpia kummeina Kristjan Niitepöld ja Tuomas Herva.

Summary

Kari Kivirinta: Bird courses by the Ornithological Society of Northern Ostrobothnia in 1997-2000

Bird courses held by the Ornithological Society of Northern Ostrobothnia were started in 1998 in cooperation with Oulu open college. The courses include lectures and field trips and they are meant for new, inexperienced birdwatchers. From the very first course, 30-35 persons joined the Society. The field trips have been arranged to e.g. Liminka and Tauvo bird observatory. In winter, ”birdwalks” in the parks and river delta of Oulu have been organized. Altogether 250 persons have participated in seven courses.

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN TOIMINTAA 1999

Sami Timonen

Uuden vuosituhannen aattovuonna PPLY:n jäsenmäärää oli vaikea saada selville, koska yhdistys ei ollut pysynyt jäsenmaksujen perinnässä ajan tasalla. Kuitenkin jäseniä voisi kuvitella olleen n. 200. Hallituksen puheenjohtajana toimi jo kolmatta vuottaan Sami Timonen, varapuheenjohtajana Jouni Pursiainen ja sihteerinä Markku Hukkanen. Muut hallituksen jäsenet olivat Janne Aalto, Pirkka Aalto, Kari Kivirinta, Petri Lampila, Ari Rajasärkkä, Jorma Siira ja Hanna Soikkeli.

Yhdistyksen tärkeillä toimihenkilöpaikoilla olivat mm. rahaston- ja arkistonhoitajana Jari Heikkinen, petovastaavana Ari Kakko ja retkikummiavastavana Kari Kivirinta. Alueen harvinaisuushavainnoja tarkistivat aluerariteettikomiteassa Pirkka Aalto (puheenjohtaja), Markus Keskitalo, Panu Kuokkanen, Petri Lampila ja Harri Taavetti. Linnustonsuojelutoimintaa edistivät suojelutoimikunnassa Jorma Pessa (puheenjohtaja), Ari Kakko, Juha Markkola, Arvo Ohtonen, Ari Rajasärkkä, Sami Timonen ja Matti Tynjälä.

Yhdistyksen lintuhavaintojen keuuta yrittivät koordinoita havaintotoimikunnassa Pirkka Aalto (pj.), Jari Heikkinen, Sami Timonen, Heikki Tuohimaa ja Kari Varpenius.

Yhdistyksen kokoontumiskerroiltaan innokkaimman ja aktiivisimman toimikunnan muodosti Oulun kaupunkiatlastyöryhmä: Toni Eskelin, Jari Heikkinen, Markku Hukkanen, Teppo Mutanen, Sami Timonen ja Matti Tynjälä. Se kokoontui peräti 9 kertaa. Retkikummitoimikuntaan kuuluivat ja retkikummeina toimivat Kari Kivirinta (pj.), Janne

Aalto, Esa Hohtola, Markku Hukkanen, Kristjan Niitepõld, Jorma Siira, Hanna Soikkeli ja Sami Timonen. Retkikummitoimikunta kokoontui 3 kertaa.

Aureolan toimittamisesta vastasivat Toni Eskelin (päätoimittaja), Esa Hohtola, Jukka Piispanen ja Jari Wilenius. Jäsensihteerinä toimi Jorma Siira. Yhdistystä edustivat Bird-Lifen liittokokouksissa PPLY:n edustajina Esa Hohtola, Sami Timonen ja Jorma Pessa.

Yleisökokoukset keräsivät kuulijoita Oulussa

Oulussa yleisölle suunnatut kuukausikokoukset keräsivät Linnanmaalle yleisökeskiarvonaan 35 kuulijaa tammi-toukokuussa ja syys-joulukuussa.

Tammikuussa PPLY:n ex-pj Aallon Pirkka polkaisi paikalle Enontekiöltä asti, ja kertoi perinpohjaisesti oman kotikuntansa linnustosta erämaa-alueineen ja Sotkajärven pikku-uikkuparatiiseineen. (43 kuulijaa).

Helmikuussa kokousväki sai nautiskella Jari Peltomäen Unkarinkuvien äärellä (punajalkahaukat jäivät mieleen). (37).

Maaliskuussa kovasti ahertanut PPLY:n atlastyöryhmä esitteli kaksivuotisen atlasprojektin tuloksia: mitä lajeja esiintyy missäkin ruudussa Oulussa ja miksi? (45).

Huhtikuussa aina suosituissa petoillassa Petri Lampila oli kerännyt valokuvia eri kuvaajilta ja esitteli perusteita eri kotkalajien määrittämiseen. Heikki Seppänen kertoi Kuusamon kotkien tilanteesta sekä Kuusamon satelliittikotkatutkimuksesta. (47).

Toukokuussa kokoonnuttiin Li-

mingan Virkkulan luontokeskukselle, jossa ammattiluontokuvaaja Jouni Klinga kertoi luontokuvausprojektistaan Liminganlahdella ja Hailuodossa. (30).

Kesäajan omista projekteissaan rymynneet jäsenet kokoontuivat tauon jälkeen syyskuussa kuuntelemaan Kari Kivirinnan esitelmää Tansanian Ngorongoron kraaterista ja Lake Manyaran kansallispuistosta. (22).

Lokakuussa Oulun yliopistossa väitöskirjaansa kasaava Jukka Forsman kertoi lajien välisen hakeutumisen merkityksestä pesimäyhteisöjen muotoutumisessa linnuilla. (30).

Pohjois-Suomen määrittäjämestariksi marraskuussa selviytyi Jari Peltomäki, hopealle sijoittui Petri Lampila ja pronssille Harri Taavetti. (34).

Joulukuussa Kreikan Evros-deltan alueella vaihto-oppilaana pari kuukautta viettänyt Hanna Soikkeli kertoi alueen linnustosta ja kreikkalaisten metsästäjien mielenlaadusta. Peltomäen Jari taasen kertoi Kreikan Lesboksen saaren rikkaasta linnustosta ja miellyttävästä retkiympäristöstä (28).

Julkaisutoiminta ja tiedottaminen

Lehden julkaisussa jatkettiin laihoa vuosia, sillä julkaistua saatiin vain numero 2/1997! Aureola päätettiinkin muuttaa vuosijulkaisuksi vuodesta 1998 lähtien, jotta toimittamiseen liittyvät aikatauluongelmat saataisiin osin kuriin.

Nopeaa tiedonkulkua tyydyttävä PPLY:n sähköpostilista jatkoi voittokulkuun sen käyttäjien lukumäärän hilautuessa yli 100 ihmisen. Maakunnan eri puoliltakin listalle alkoi

liittyä enemmän harrastajia.

Petri Lampila ja Sami Timonen toimittivat BirdLife Suomen www-sivuille tietoja alueen ajankohtaisista havainnoista ja lintumaailman ilmiöistä. Varsinainen suuri tiedotustoiminnan uutinen oli, kun PPLY sai vihdoinkin avattua omat www-sivunsa avattua osoitteessa <http://www.netppl.fi/~pply>. Sivut olivat vielä kehittämissä, ja paljon enemmän materiaalia sivuille oli suunnitteilla tulevaisuudessa.

Rallit jatkoivat voittokulkuun

Tammikuussa jälleen kerran etsittiin lintuja kuumeisesti ympäri maakuntaa PPLY:n tammikisassa. Purkuun kerääntyttiin rannikkoseudulla vanhaan tuttuun oululaiseen Kruunuun ja Hiireen, ja Kuusamossa järjestettiin oma purku. Jukka "Hape" Hauru onnistui viimeinkin passittamaan historiaan Arvo "Ave" Ohtosen ja Heikki Tuohimaan hallussa pitämän ralliennätyksen. Hapen havaintosarjassakin oli parantamisen varaa, mutta loistava lintutalvi riitti siivittämään hänet 77 lajilla kolme lajia entisen ennätyksen yli. Oulussakin saavutettiin etukäteen ajatellen haamulukuja, sillä peräti 62 lajia ruksasi Ari Rajasärkkä omaan pinnavihkoonsa.

Yhdistyksen kevätpinnaralli kisattiin viikonloppuna 29.-30.5. Ralliin osallistui 10 joukkuetta. Voittajajoukkue "Krääsamagneetit", johon kuuluivat Jukka Hauru ja Jouni Meski, kokosi 143 lajia. Yhteensä rallis-

sa havaittiin 188 lajia.

PPLY:n kautta aikojen ensimmäisessä kesärallissa Haapavedellä ja Kärämäellä oli neljä joukkuetta. Yhteensä lajeja havaittiin 119.

Järjestyksessään toinen PPLY:n syyspinnaralli järjestettiin 2.10. Hailuodossa. Ralliin osallistui 6 joukkuetta. Rallissa nähtiin kaikkiaan 95 lajia, joista voittajajoukkue (Hauru, Halmeenpää, Meski ja Tuohimaa) havaitsi 74.

Määritysviikonloppu ja diaalita suosittuja

Jälleen kerran kokoontui määritysnälkäinen 26 hengen porukka syömään perunalastuja, nauttimaan virvokkeita ja katsomaan siinä sivussa satoja diakuvia ja keskustelemaan lintujen määrittämisestä saloista 13.-14.2. Hailuodon Marjanimeen. Esitelmöijistä mainittakoon helsinkiläinen Visa Rauste, joka kertoi nuorten idänselkälökkien (*Larus fuscus heuglini*) ulkonäöstä.

Yhdistyksen perinteinen luontokuvailta pidettiin 31.3. Oulun yliopistolla. Luontokuvia näytti Matti Suopajärvi teemanaan pöllöjen elämä Kemian seudulla. Yleisöä oli n. 50 henkeä.

Aloitteijat eivät jääneet yksin

Aloitteville harrastajille suunnattiin jälleen retkikummitoimintaa, mutta vain Oulussa. Jo perinteinen lintukurssi järjestettiin Kari Kivirinnan ja Markku Hukkasen toimesta Oulun kansalaisopistolla. Kurssille

Hailuodon määritysviikonloppu keräsi 26 osallistujaa. © Pirkka Aalto

osallistui 36 ihmistä. Oulun 6 retkikummitoimintaa toimivat suhteellisen aktiivisesti, toimintamuotoina olivat retket Oulun seudulla ja Oulun kaupungissa järjestetyt ns. lintukävelyt sekä esitelmäluennot (5 kpl). PPLY:n lintuharrastuspäivänä huhtikuun lopussa opastettiin retkeilijöitä viidellä muutontarkkailupaikalla, mutta huono sää verotti osallistujamäärää. Uusi lehti kääntyi PPLY:n toiminnassa, kun Hanna Soikkeli otti härkää sarvista kiinni, ja aloitti lasten lintukerhotoiminnan loppukeväällä Oulussa. Lapset saivat opastusta syksyllä kerran kuussa.

Tutkimustoiminta ja projektit

Oulun kaupungin kanssa yhteistyönä tehtävä kaupunkilintuatlas eteni vuoden aikana havaintojen täydennyksestä ja tarkistuksesta aineiston käsittelyyn ja kirjan suunnitteluun.

Läpi talvien 1998/1999 ja 1999/2000 ruokittiin lintuja yhdistyksen toimesta lintujenruokintapaikalla Oulun Hietasaarella Hyryn talon tontilla. Paikka oli mukana myös Helsingin eläinmuseon talviruokintapaikkatutkimuksessa. PPLY:n alueen talvilintujen seuranta jatkui tehokkaana 23 talvilintulaskentareitin ansiosta.

Yhdistys oli aktiivisesti mukana ns. Rantakurvipuistohankkeessa, jonka tarkoituksena on edistää rantakurvin pesimäalueiden suojelua Oulun alueella. Puistohanketta suunniteltiin yhdessä Oulun kaupungin ja StoraEnson kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ja PPLY:n yhteistyössä järjestämiä ympäristöhoitotalkoita tehtiin syys-lokakuussa kuutena päivänä raivaamalla Liminganlahdella ja Hailuodossa ruovikkoa ja pajuk-

koa. Työhön osallistui kaikkiaan 29 ihmistä.

Yhdistys jatkoi Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen toimeksiannosta Pohjois-Pohjanmaan lintutorneja koskevan konsulttityön tekemistä.

Lausunnot ja kannanotot

Yhdistys otti kahdella kirjoituksellaan sanomalehti Kalevan yleisönosastolla kantaa Kempeleenlahdella ja Liminganlahdella syksyllä tapahtuneisiin metsästysrikkomuksiin. Kannanotto poiki muutamia ärhäköitä vastineita metsästäjiltä.

Lintujensuojeluun liittyen yhdistys antoi lausunnot:

- Utajärven Ahmasjärven veneliikennelain mukaisen kiellon purusta
- Iin Kruunien suojelualueen rauhoitustöiden muuttamisesta

- tuulivoimalan rakentamisesta Oulunsalon Riutunkariin

- selvitys Natura 2000-ohjelmasta Korkeimmalle Hallinto-oikeudelle.

Lisäksi PPLY:n lintutornityöryhmä antoi lausunnon Hailuotoon suunnitelluista uusista lintutorneista ja niiden sijoittelusta lintujentarkkailumahdollisuuksien ja lintujensuojelun kannalta.

Pienet tulot, pienet menot

Yhdistyksen tulot muodostuivat jäsenmaksuista, jäsenten talkootöistä, kuukausikokousten kahvituloista, julkaisutoiminnasta (linturetkiopas, lintulehtipaketti, lehtimyynti) ja oheistuotteiden (hihamerkit, tarrat, Tiira-pinssit) myynnistä. Menot koostuivat pääasiassa Aureolan painatus- ja postituskuluista ja yhdistystoiminnan kuluista.

Summary

Sami Timonen: Annual report 1999 of the Ornithological Society of Northern Ostrobothnia.

The society had ca 200 members in 1999. The average number of participants in monthly meetings was 35. The topics ranged from scientific ornithology to trip reports and identification.

The society opened its own www-pages at www.netppl.fi/~pply. Short summaries of recent observations in Northern Ostrobothnia were made to be published weekly in www-pages of BirdLife Finland. The e-mail-list of the society was popular with over 100 subscribers.

The format of society's former quarterly newsletter *Aureola* was changed to a yearbook. Several statements concerning mainly conservation issues were given. Other activities included e.g. bird races and arranging a bird club to children.

Kirjoittajan osoite:
Kosteperänkatu 2B 12 K, 90100
Oulu

Rantojenkunnostustalkoissa voi olla välillä säpinää ja jännitystä... Limingan palokunta sammuttamassa raivaajilta karannutta paloa.

© Kari Kivirinta

...välillä taas varsin leppoisaa. Makkaranpaistoa Hailuodon Isomatalalla.

© Markku Hukkanen.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry.

PL 388, 90101 Oulu

<http://www.netppl.fi/~pply>

Hallitus 2000

Puheenjohtaja Kari Kivirinta, Tuirantie 13 A7, 90500 Oulu, p. (08) 343987 (k), 049 168808
Varapuheenjohtaja Sami Timonen, Kosteperänkatu 2 B 12 K, 90100 Oulu, p. (08) 3121535 (k) tai 040 5651939
Sihteeri Markku Hukkanen, Hintantie 84, 90650 Oulu, p. (08) 5305404 (k)
Taloudenhoitaja Jari Heikkinen, Virkakatu 3 F 133, 90570 Oulu, p. (08) 5546519 (k), 0400 380535
Janne Aalto, Peltolankaari 20 C 22/2, 90230 Oulu, p. 050 3491694 tai (08) 8804456
Tuomas Herva, Mikkolantie 16, 90310 OULU, p. (08) 55846740 (t) (08) 370940 (k) 050 3200264
Petri Lampila, Kalervontie 1 A 29, 90570 Oulu, p. 0400 598232
Ari Rajasärkkä, Koulukatu 3 A 12, 90100 Oulu, p. (08) 311 0224
Jorma Siira, Kontintie 24, 90230 Oulu, p. (08) 335995 (k)
Hanna Soikkeli, Taidonkaari 1 A 2/2, 90570 Oulu, p. 050 5246597

Toimihenkilöt 2000

Arkistonhoitaja, Petri Lampila; Petovastaava, Markku Hukkanen; Lintulaskentavastaava, Ari Rajasärkkä; Retkikummissastaava, Hanna Soikkeli; Pönttömestari, Ari Kakko, Kuorimokatu 2 B 23, 90520 Oulu, p. (08) 5542008 (k), 0400 382664; Osoitteen muutokset, Esa Hohtola, Ravanderintie 1 A 4, 90570 Oulu; Tauvon lintuaseman hoitajat, Mikko Ojanen, Ampuhaukantie 7 A 9, 90250 Oulu, p. (08) 337982 (k) tai 0400 925 135, Matti Tynjälä, Kenttäpostintie 3 D, 90160 Oulu, p. (08) 558 46763 (t), (08)339 223 (k); BirdLife-edustajat, Jorma Pessa, Hanna Soikkeli, Sami Timonen; WWW-vastaava, Esa Hohtola

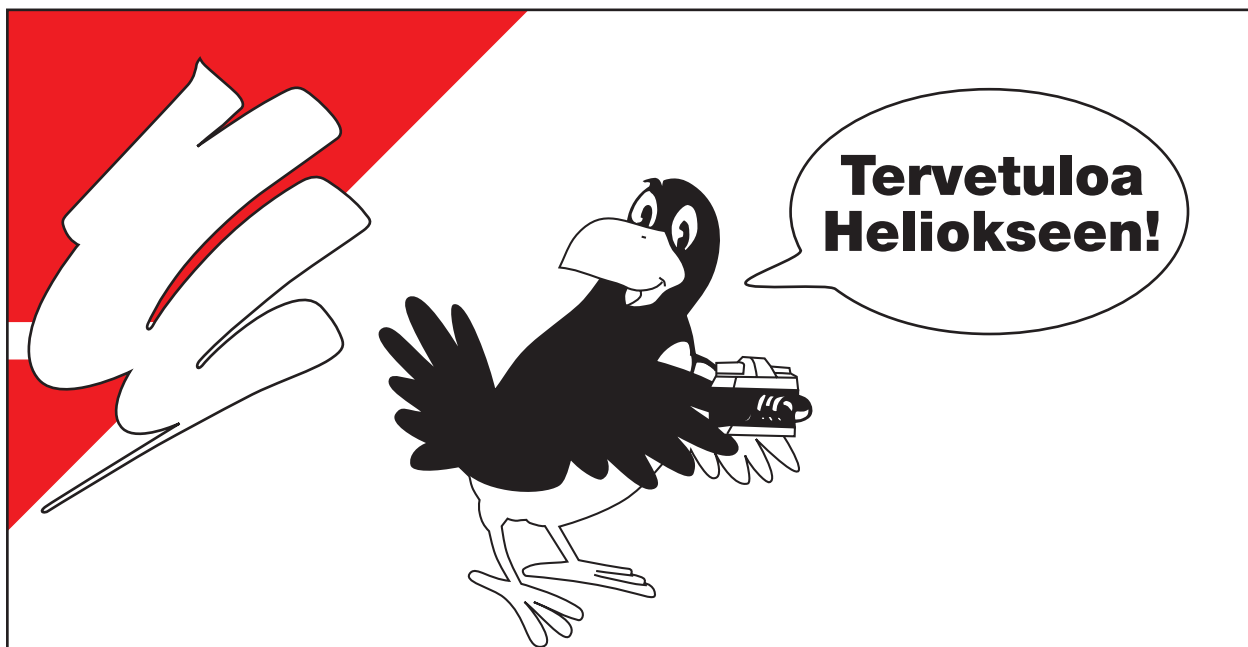
Toimikunnat 2000

Alueharvinaisuuskomitea: Petri Lampila (pj.), Pirkka Aalto, Markus Keskitalo, Harri Taavetti
Havaintotoimikunta: Jari Heikkinen, Sami Timonen, Heikki Tuohimaa
Ohjelmatoimikunta: Janne Aalto (pj), Hanna Soikkeli ja Petri Lampila
Linnustonsuojelutoimikunta: Jorma Pessa (pj.), Elja Herva, Ari Kakko, Juha Markkola, Arvo Ohtonen, Ari Rajasärkkä, Sami Timonen, Matti Tynjälä
Linturallitoimikunta: Janne Aalto, Jukka Hauru, Kari Rannikko, Esa Hohtola

Hallituksen jäsenten ja toimihenkilöiden sähköpostiosoitteet löytyvät PPLY:n www-sivuilta
<http://www.netppl.fi/~pply>

Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun yhdistyksen tilille Säästöpankki Optia 460020-2102812. Jäsenmaksu varsinaiselta jäseneltä on 120 mk, koululaisilta ja opiskelijoilta 100 mk. Merkitse nimesi ja osoitteesi tilillepanokortin tiedonanto-osaan.

Palautusosoite: **2**
PL 388, 90101 OULU

MEILTÄ SAAT:

- Kiikarit (Tasco, Olympus, Nikon)
- Kaukoputket (Tasco, Nikon)
- Kameran ja objektiivit
- Jalustat (Gitzo, Manfrotto)
- Filmit
- Kaikki kuvapalvelut, myös digitaaliset

Kaikki kuvaan
HELIOS

Rotuaari, Kirkkokatu 12, puh. 374 724